Litafi Mai-tsarki

The New Testament in the Hausa language of Nigeria

Litafi Mai-tsarki

The New Testament in the Hausa language of Nigeria

copyright © 2020 Door43 World Missions Community

Language: Hausa

Translation by: Alakirawa, Bayan, Chrispher Ishaya, Dabere, Dacuhus Timothy Danjuma, Danjay, Danjuma Alfred H, Euang Hediza Naohammed, Franklyn Ukazu Udochukwu, Gideon, Gokop, Habibu, James, Kiash Dachung Butus, Lazarus, Nadaki M. Philip, Nenching, Paul, Rebecca, Rev. Ayuba Taiba, Rev. Cain Yusuf Daniel, Rev. Dalhatu Dambo Ayuba, Rev. Dr. Tambanya Yahaya, Rev. Dr. Yakubu Hassan, Rev. Hannatu Samuel Ndberhukwu, Rev. Ibrahim Kassim, Rev. M. Dan'Amarya, Rev. Yakuba Ayuba

Contributor: Dacuhus Timothy Danjuma, Euang Hediza Naohammed, Kiash Dachung Butus, Nadaki M. Philip, Rev. Ayuba Taiba, Rev. Cain Yusuf Daniel, Rev. Dalhatu Dambo Ayuba, Rev. Dr. Tambanya Yahaya, Rev. Dr. Yakubu Hassan, Rev. Hannatu Samuel Ndberhukwu, Rev. Ibrahim Kassim, Rev. M. Dan'Amarya, Rev. Yakuba Ayuba

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.
You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

- You include the above copyright and source information.
- If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.
- If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.
Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2020-06-19

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023
31fd93a8-6c61-5e08-ad99-3312611b0f4b

Contents

Matiyu 1
Markus 50
Luka 80
Yahaya 134
Ayyukan Manzanni 173
Romawa 224
1 Korintiyawa 246
2 Korantiyawa 268
GALATIYAWA 283
Afisawa 291
Filibiyawa 298
Kolosiyawa 304
1 Tassalunikawa 309
2 Tasalonikawa 314
1 Timoti 317
2 Timoti 323
Titus 328
Filimon 331
Ibraniyawa 333
Yakubu 350
1 Bitrus 356
2 Bitrus 362
1 Yahaya 366
2 Yahaya 372
3 Yahaya 373
Yahuda 374
Wahayin Yahaya 376

Matiyu

1 Littafin asalin Yesu Almasihu Dan Dauda, Dan Ibrahim.
2 Ibrahim shine mahaifin Ishaku, Ishaku shine mahaifin
Yakubu, Yakubu shine mahaifin Yahuza da 'yan'uwansa.
3 Yahuza shine mahaifin Farisa da Zera, ta wurin Tamar.
Farisa kuma shine mahaifin Hasruna, Hasruna kuma shine
mahaifin Aram. 4 Aram shine mahaifin Amminadab, Am-
minadab shine mahaifin Nashon, Nashon shine mahaifin
Salmon. 5 Salmon shine mahaifin Bo'aza ta wurin Rahab,
Bo'aza shine mahaifin Obida ta wurin Rut. Obida shine
mahaifin Yesse, 6 Yesse shine mahaifin sarki Dauda. Sarki
Dauda shine mahaifin Sulaimanu ta wurin matar Uriya.
7 Sulaimanu shine mahaifin Rehobo'am, Rehobo'am shine
mahaifin Abija, Abija shine mahaifin Asa. 8 Asa shine
mahaifin Yehoshafat, Yehoshafat shine mahaifin Yoram,
Yoram kuma shine mahaifin Uziya. 9 Uziya shine mahaifin
Yotam, Yotam shine mahaifin Ahaz, Ahaz shine mahaifin
Hezekiya. 10 Hezekiya shine mahaifin Manassa, Man-
assa shine mahaifin Amon, sannan Amon shine mahaifin
Yosiya. 11 Yosiya shine mahaifin Yekoniya da 'yan'uwansa,
dai dai locacin da aka kwashe su zuwa kasar Babila.
12 Bayan kwasar su zuwa kasar Babila, Yekoniya shine
mahaifin Sheyaltiyel, Sheyaltiyel shine mahaifin Zaruba-
bel. 13 Zarubabel shine mahaifin Abihudu, Abihudu shine
mahaifin Eliyakim, sannan Eliyakim shine mahaifin Azuru.
14 Azuru shine mahaifin Saduku. Saduku shine mahaifin
Akimu, sannan Akimu shine mahaifin Aliyudu 15 Aliyudu
shine mahaifin Ali'azara, Ali'azara shine mahaifin Matana,
sannan Matana shine mahaifin Yakubu. 16 Yakubu shine
mahaifin Yusufu maigidan Maryamu, wadda ta wurin ta
ne aka haifi Yesu, wanda ake ce da shi Almasihu. 17 Tun
daga Ibrahim zuwa Dauda, an yi tsara goma sha hudu
ne, daga Dauda zuwa lokacin da aka kwashe su zuwa
Babila, tsara goma sha hudu ne, sannan daga lokacin da
aka kwashe su zuwa Babila zuwa Almasihu tsara goma sha
hudu ne 18 Ga yadda haihuwar Yesu Almasihu ta kasance.
Mahaifiyarsa, Maryamu, tana tashi da Yusufu, amma kafin
su yi aure, sai aka same ta da juna biyu ta wurin Ruhu
Mai Tsarki. 19 Mijinta, Yusufu, adalin mutum ne, amma ba
ya so ya kunyatar da ita a sarari. Sai ya yi shawara ya
sake ta a asirce. 20 Yana cikin tunanin wadannan al'amura,
sai mala'ikan Ubangiji ya bayyana gareshi a mafarki, ya
ce masa, “Yusufu, dan Dauda, kada ka ji tsoron daukar
Maryamu a matsayin matarka. Gama abinda ke cikinta,

ta wurin Ruhu Mai Tsarki aka same shi. 21 Za ta haifi
Da, za ka kira sunansa Yesu, domin za ya ceci mutanensa
daga zunubansu.” 22 Duk wannan ya faru ne domin a cika
abinda aka fada ta bakin annabin, cewa, 23 “Duba, budurwa
za ta sami juna biyu sannan za ta haifi da, za su kira
sunansa Immanuel”-ma'ana, “Allah tare da mu.” 24 Yusufu
ya farka daga barci, ya yi kamar yadda mala'ikan Ubangiji
ya umarce shi, sai ya dauke ta a matsayin matarsa. 25 Amma
Yusufu bai sadu da ita ba sai bayan da ta haifi da. Ya kira
sunansa Yesu.

2

1 Bayanda aka haifi Yesu a Baitalami ta kasar Yahudiya, a
zamanin sarki Hirudus, sai ga wadansu masana daga gabas
suka zo Urushalima, suna cewa, 2 "Ina wanda aka haifa
sarkin Yahudawa? Mun ga tauraronsa a gabas mun kuma
zo mu yi masa sujada." 3 Da sarki Hirudus ya ji haka, sai
ya damu kwarai, haka kuma dukan mutanen Urushalima.
4 Hirudus ya tara dukan manyan firistoci da marubuta
na jama'a, ya tambaye su, “Ina za a haifi Almasihun?”
5 Suka ce masa, "A Baitalami ne ta kasar Yahudiya, domin
haka annabin ya rubuta, 6 'Ke kuma, Baitalami, ta kasar
Yahudiya, ba ke ce mafi kankanta ba a cikin shugabanin
Yahudiya, domin daga cikin ki mai mulki zai fito wanda
zai zama makiyayin jama'a ta Isra'ila.'" 7 Sai Hirudus ya
kira masanan a asirce ya tambaye su aininhin lokacin da
tauraron ya bayyana. 8 Ya aike su Baitalami, ya ce, "Ku je
ku binciko mani dan yaron da kyau. Idan kun same shi,
ku kawo mani labari, don ni ma in je in yi masa sujada.”
9 Bayan sun ji maganar sarkin, sai suka yi tafiyar su, ga shi
kuwa, tauraron da suka gani a gabas yana tafe a gaban su,
har ya zo ya tsaya bisa inda dan yaron nan yake. 10 Da
suka ga tauraron, sai suka yi matukar farin ciki. 11 Sai
suka shiga gidan, suka ga dan yaron tare da mahaifiyarsa
Maryamu. Suka rusuna gabansa suka yi masa sujada. Sa'an
nan suka kwance kayansu, suka mika masa kyautar su ta
zinariya da lubban, da mur. 12 Allah kuma ya gargade su
a mafarki kada su koma wurin Hirudus, sai suka koma
kasarsu ta wata hanya dabam. 13 Bayan sun tashi, sai ga
wani mala'ikan Ubangiji ya bayyana ga Yusufu a mafarki,
ya ce, "Tashi, ka dauki dan yaron da mahaifiyarsa, ka gudu
zuwa kasar Masar, ka zauna a can sai na fada maka, don
Hirudus yana shirin binciko dan yaron ya hallaka shi.” 14 A
wannan dare fa Yusufu ya tashi ya dauki dan yaron da
mahafiyarsa ya tafi Masar. 15 Ya zauna a can har mutuwar
Hirudus. Wannan kuwa domin a cika abin da Ubangiji ya

fada ne ta bakin annabin, "Daga Masar na kirawo Da na."
16 Da Hirudus ya ga masanan nan sun shashantar da shi,
sai ya hasala kwarai, ya aika a karkashe dukan 'yan yara
maza da suke Baitalami da kewayenta, daga masu shekara
biyu zuwa kasa, gwargwadon lokacin da ya tabbatar a gun
masanan. 17 A lokacin ne aka cika fadar Annabi Irmiya,
18 "An ji wata murya a Rama, tana kuka da bakin ciki mai
zafi, Rahila ce take kuka saboda 'ya'yanta, kuma ta ki ta
ta'azantu, domin ba su. 19 Sa'adda Hirudus ya mutu, sai ga
mala'ikan Ubangiji ya bayyana ga Yusufu a mafarki a Masar
ya ce, 20 "Tashi ka dauki dan yaron da mahaifiyarsa, ka tafi
kasar Isra'ila, domin masu neman ran dan yaron sun mutu."
21 Yusufu ya tashi, ya dauki dan yaron da mahaifiyarsa,
ya zo kasar Isra'ila. 22 Amma da ya ji Arkilayus ya gaji
mahaifinsa Hirudus, yana mulkin kasar Yahudiya, sai ya ji
tsoron isa can. Bayan da Allah ya yi masa gargadi a mafarki,
sai ya ratse zuwa kasar Galili 23 sai ya je ya zauna a wani
gari da ake kira Nazarat. Wannan ya cika abin da aka fada
ta bakin annabawa, cewa, za a kira shi Banazare.

3

1 A kwanakin nan Yahaya Mai baftisma ya zo, yana wa'azi
a jejin Yahudiya yana cewa, 2 “Ku tuba, domin mulkin
sama ya kusa.” 3 Wannan shine wanda annabi Ishaya
ya yi maganarsa, ya ce, “Muryar wani mai kira a jeji
yana cewa, 'Ku shirya wa Ubangiji hanyarsa, ku daidaita
tafarkunsa." 4 Yahaya kuwa yana sanye da tufa ta gashin
rakumi, yana kuma daure da damarar fata, abincinsa kuwa
fara ne da zuman jeji. 5 Sai mutanen Urushalima, da na
dukan Yahudiya, da na duk kasashen bakin Kogin Urdun,
suka yi ta zuwa wurin sa. 6 Ya yi masu baftisma a Kogin
Urdun, yayinda suke furta zunubansu. 7 Amma da ya ga
Farisawa da Sadukiyawa da yawa, suna fitowa domin a yi
masu baftisma, sai ya ce masu, “Ku 'ya'yan macizai masu
dafi, wa ya gargade ku ku guje wa fushi mai zuwa? 8 Ku
ba da 'ya'ya da za su nuna tubanku. 9 Kada kuwa ku
dauka a ranku cewa, 'Ibrahim ne ubanmu.' Domin ina
gaya maku, Allah yana da iko ya ta da wa Ibrahim 'ya'ya
daga cikin duwatsun nan. 10 Ko yanzu ma an sa gatari a
gindin bishiyoyin. Saboda haka duk bishiyar da ba ta ba
da 'ya'ya masu kyau ba, sai a sare ta a jefa a wuta. 11 Na
yi maku baftisma da ruwa, zuwa tuba. Amma mai zuwa
baya na, ya fi ni girma, wanda ko takalmansa ma ban isa
in dauka ba. Shi ne zai yi maku baftisma da Ruhu Mai
Tsarki, da kuma wuta. 12 Kwaryar shikarsa na hannunsa,

zai kuwa share masussukarsa sarai, ya tara alkamarsa ya
sa a rumbunsa, amma zai kona buntun da wutar da ba za
a iya kashewa ba.” 13 Sai Yesu ya zo daga kasar Galili, ya
je Kogin Urdun wurin Yahaya, domin ya yi masa baftisma.
14 Amma Yahaya ya yi ta kokarin ya hana shi, yana cewa,
“Ni da nake bukatar ka yi mani baftisma, ka zo gare ni?”
15 Yesu ya amsa masa ya ce, “Bari ya zama haka a yanzu,
domin a cika dukan adalci.” Sai Yahaya ya yarje masa.
16 Bayan da aka yi masa baftisma, Yesu ya fito nan da nan
daga cikin ruwan, sai kuma sammai suka bude masa. Ya
ga Ruhun Allah yana saukowa kamar kurciya, ya sauko
a kansa. 17 Duba, wata murya daga sammai tana cewa,
''Wannan shi ne kaunataccen Da na. Wanda ya gamshe ni
sosai.''

4

1 Sa'an nan Ruhu ya bi da Yesu zuwa cikin jeji, domin Ibilis
ya gwada shi. 2 Da ya yi azumi kwana arba'in dare da rana,
daga baya yunwa ta kama shi. 3 Sai mai jarabtar nan ya zo,
ya ce masa, “Idan kai Dan Allah ne, ka umarci duwatsun
nan su zama gurasa.” 4 Amma Yesu ya amsa ya ce masa,
“A rubuce yake cewa, 'Ba da gurasa kadai mutum zai rayu
ba, sai dai da kowace magana da ta ke fitowa daga wurin
Allah.'” 5 Sa'an nan Ibilis ya kai shi tsattsarkan birni ya
dora shi can kan kololuwar ginin haikali, 6 ya ce masa, “In
kai Dan Allah ne, to dira kasa. Domin a rubuce yake cewa,
'Zai ba mala'ikunsa umarni game da kai,' kuma, 'Za su daga
ka da hannuwansu, domin kada ka yi tuntube da dutse.'”
7 Yesu ya ce masa, “kuma a rubuce yake, 'Kada ka gwada
Ubangiji Allahnka.'” 8 Kuma, sai Ibilis ya kai shi kan wani
dutse mai tsawo kwarai, ya nuna masa dukan mulkokin
duniya da darajarsu. 9 Ya ce masa, “Dukan wadannan
zan baka idan ka rusuna ka yi mani sujada.'' 10 Sai Yesu
ya ce masa, “Tafi daga nan, Shaidan! Domin a rubuce
yake, 'Ka yi wa Ubangiji Allahnka sujada, shi kadai za ka
bauta wa.'” 11 Sa'an nan Ibilis ya rabu da shi, sai kuma
mala'iku suka zo suka yi masa hidima. 12 To, da Yesu ya ji
an kama Yahaya, sai ya tashi zuwa kasar Galili. 13 Ya bar
Nazarat, ya koma Kafarnahum da zama, can bakin tekun
Galili, kan iyakar kasar Zabaluna da Naftali. 14 Wannan
ya faru domin a cika fadar annabi Ishaya cewa, 15 “Kasar
Zabaluna da kasar Naftali, ta bakin teku, da hayin Kogin
Urdun, Galili ta al'ummai! 16 Mutane mazauna duhu suka
ga babban haske, sannan ga wadanda ke zaune a yankin da
inuwar mutuwa, haske ya keto masu.” 17 Daga lokacin nan,

Yesu ya fara wa'azi, yana cewa, “Ku tuba domin mulkin
sama ya kusa.” 18 Yana tafiya a bakin tekun Galili, sai ya
ga wadansu 'yan'uwa biyu, Saminu da ake kira Bitrus, da
dan'uwansa Andarawas, suna jefa taru a teku, domin su
masunta ne. 19 Yesu ya ce masu, “Ku zo, ku biyo ni, zan
mai da ku masuntan mutane.” 20 Nan da nan sai suka bar
tarunsu, suka bi shi. 21 Da Yesu ya ci gaba da tafiya, sai
ya ga wadansu mutum biyu, su kuma 'yan'uwa ne, Yakubu
dan Zabadi, da dan'uwansa Yahaya, suna cikin jirgi tare
da mahaifinsu Zabadi, suna gyaran tarunsu. Sai ya kira
su. 22 Nan take suka bar mahaifinsu da jirgin, suka bi
shi. 23 Yesu ya zazzaga dukan kasar Galili, yana koyarwa
a majami'unsu, yana shelar bisharar mulkin, yana kuma
warkar da kowace cuta da rashin lafiya a cikin mutane.
24 Labarinsa ya bazu a cikin dukan kasar Suriya, kuma
mutanen suka kakkawo masa dukan marasa lafiya, masu
fama da cuta iri iri, da masu shan azaba, da kuma masu
aljannu, da masu farfadiya, da shanyayyu. Yesu ya warkar
da su. 25 Taro masu yawa suka bi shi daga kasar Galili, da
Dikafolis, da Urushalima, da kasar Yahudiya, har ma daga
hayin Urdun.

5

1 Da Yesu ya ga taron jama'ar, sai ya hau saman dutse.
Sa'adda ya zauna, almajiransa suka zo wurinsa. 2 Ya bude
bakinsa kuma ya koyar da su, yana cewa, 3 “Albarka ta
tabbata ga masu talauci a ruhu, domin mulkin sama nasu
ne. 4 Albarka ta tabbata ga masu makoki, domin za a
ta'azantar da su. 5 Albarka ta tabbata ga masu tawali'u,
domin za su gaji duniya. 6 Albarka ta tabbata ga masu
yunwa da kishin adalci, domin za a kosar da su. 7 Albarka ta
tabbata ga masu jinkai, domin za su samu jinkai. 8 Albarka
ta tabbata ga masu tsabtar zuciya, domin za su ga Allah.
9 Albarka ta tabbata ga masu kawo salama, domin za a
ce da su 'ya'yan Allah. 10 Albarka ta tabbata ga wadanda
ake tsananta masu saboda adalci, domin mulkin sama nasu
ne. 11 Masu albarka ne ku sa'adda mutane suka zage
ku, suka kuma tsananta maku, ko kuwa suka zarge ku
da dukan miyagun abubuwa iri iri na karya, saboda ni.
12 Ku yi murna da matukar farin ciki, domin sakamakonku
mai yawan gaske ne a sama. Ta haka ne mutane suka
tsananta wa annabawa da suka yi rayuwa kafin ku. 13 Ku
ne gishirin duniya, amma idan gishiri ya sane yaya za a mai
da dandanonsa? Ba zai kara anfani ga komai ba, sai ko a
zubar da shi, a tattake a karkashin kafafun mutane. 14 Ku

ne hasken duniya, birnin da ke kan tudu ba shi boyuwa.
15 Mutane ba za su kunna fitila su sa ta karkashin kwando
ba, sai ko a dora ta a mazaunin ta, domin ta ba da haske
ga kowa da ke gidan. 16 Bari hasken ku ya haskaka gaban
mutane yadda za su ga kyawawan ayyukanku su kuma yabi
Ubanku da ke cikin sama. 17 Kada ku yi tsammanin na zo
ne domin in rushe shari'a ko annabawa. Ban zo domin in
rushe su ba, amma domin in cika su. 18 Domin gaskiya
ina gaya maku, har sama da kasa su shude, amma digo
ko wasali daya ba za ya shude ba a cikin shari'ar, sai an
cika dukan al'amura. 19 Saboda haka duk wanda ya karya
mafi kankanta daga cikin dokokin nan ko kuwa ya koya
wa wasu su yi haka, za a kira shi mafi kankanta a cikin
mulkin sama. Amma dukan wanda ya kiyaye su ko kuwa
ya koyar da su, za a kira shi mafi girma a cikin mulkin
sama. 20 Gama ina gaya maku cewa idan adalcin ku bai
zarce adalcin marubuta da Farisawa ba, babu yadda za ku
shiga mulkin sama. 21 Kun ji dai an ce wa mutanen da, 'Kada
ka yi kisan kai,' kuma 'Duk wanda ya yi kisan kai yana cikin
hatsarin hukunci.' 22 Amma ina gaya muku, duk wanda ya
yi fushi da dan'uwansa, yana cikin hatsarin hukunci. Kuma
duk wanda ya ce da dan'uwansa, 'Kai mutumin banza!'
yana cikin hatsarin tsayawa gaban majalisa, kowa kuma ya
ce da dan'uwan sa 'Kai wawa!' yana cikin hatsarin shiga
wutar jahannama. 23 Saboda haka idan za ka yi baiko a
bagadi sai ka tuna cewa dan'uwanka yana da damuwa da
kai, 24 ka bar baikon ka a gaban bagadin, ka yi tafiyarka. Da
farko dai, ka sasanta da dan'uwanka kafin ka zo ka mika
baikon. 25 Ka yi sulhu da mai karar ka tun kana hanyar
zuwa gaban shari'a, domin kada mai karar ka ya mika ka
ga alkali, alkali kuwa ya mika ka ga dogarai, za a kuwa jefa
ka a kurkuku. 26 Gaskiya ina gaya maka, ba za ka taba fita
daga can ba sai ko ka biya dukan kudin da ya ke binka.
27 Kun dai ji an ce, 'Kada ka yi zina'. 28 Amma ina gaya
maku, duk wanda ya dubi mace, da muguwar sha'awa, ya
riga ya yi zina da ita a zuciyarsa. 29 Idan idonka na dama
zai sa ka tuntube, kwakule shi ka jefar daga gareka. Don
gara daya daga cikin gabobinka ya halaka, da a jefa dukan
jikin ka a jahannama. 30 Ko kuwa idan hannunka na dama
zai sa ka tuntube, ka yanke shi ka jefar daga gare ka. Domin
gara daya daga cikin gabobin ka ya halaka, da a jefa dukan
jikinka a jahannama. 31 An sake fada, 'Duk wanda ya kori
matarsa, sai ya ba ta takaddar saki.' 32 Amma ina gaya
maku ko wa ya saki matarsa, idan ba a kan laifin lalata
ba, ya mai da ita mazinaciya kenan. Kuma duk wanda ya

aure ta bayan sakin, ya yi zina kenan. 33 Kun sake ji an
ce wa wadan da suke a zamanin da, 'Kada ku yi rantsuwar
karya, amma ku yi rantsuwar ku ga Ubangiji.' 34 Amma ina
gaya maku, kada ku yi rantsuwa sam, ko da sama domin
kursuyin Allah ne; 35 ko kuwa da duniya, domin mazaunin
kafafunsa ne, ko da Urushalima, domin birnin babban sarki
ne. 36 Ko ma ace ku yi rantsuwa da kanku, domin ba za ku
iya mai da gashin kanku baki ko fari ba. 37 Amma bari
maganarku ta zama 'I, I', ko kuwa 'A'a, a'a.' Duk abin da
ya wuce wannan, daga mugun yake. 38 Kun dai ji an ce,
“Ido a maimakon ido, hakori kuma a maimakon hakori.'
39 Amma ina gaya maku, kada ku yi jayayya da wanda
ke mugu, a maimakon haka, ko wa ya mare ku a kuncin
dama, ku juya masa dayan ma. 40 Idan wani yana da niyyar
kai kurarku gaban shari'a saboda ya karbi rigarku, ku ba
wannan mutumin mayafinku ma. 41 Duk wanda ya tilasta
ku ga tafiyar mil daya, ku je da shi biyu. 42 Ku ba kowa
da ya tambaye ku, kuma kada ku hana kowa da ke neman
rance a wurinku. 43 Kun ji abin da aka fada, 'Za ka kaunaci
makwabcin ka ka ki magabcin ka.' 44 Amma ina gaya maku,
ku kaunaci magabtan ku, ku yi addu'a domin masu tsananta
maku, ku albarkaci wadanda suka la'ance ku, ku yi alheri ga
wadanda suke kin ku, 45 domin ku zama 'ya'yan Ubanku da
ke cikin sama. Domin yakan sa rana ta haskaka wa mugu da
mutumin kirki, kuma yakan aiko da ruwan sama ga adali
da azzalumi. 46 Domin idan kuna kaunar wadanda suke
kaunarku, wanne lada kuka samu? Ba haka masu karban
haraji ma suke yi ba? 47 Kuma in kun gaida 'yan'uwanku
kadai, me kuke yi fiye da sauran? Ba hakanan al'ummai
ma suke yi ba? 48 Saboda haka, lalle ne ku zama cikakku,
kamar yadda Ubanku na sama yake cikakke.

6

1 Ku yi hankali kada ku yi ayyukan adalcinku gaban
mutane domin su ganku, idan kun yi haka, ba za ku sami
sakamako a wurin Ubanku da yake sama ba. 2 Saboda haka,
in za ku yi sadaka, kada ku busa kaho yadda munafukai
suke yi a majami'u da kuma akan tituna domin mutane
su yabesu. Gaskiya ina gaya maku, sun samu ladansu.
3 Amma in za ku yi sadaka, kada hannunku na hagu ya
san abin da hannunku na dama yake yi, 4 domin sadakarku
ta zama a asirce. Ubanku kuwa da yake ganin abin da
ake yi a asirce, zai saka maku. 5 Sa'adda za ku yi addu'a
kuma, kada ku zama kamar munafukai, domin sun cika son
yin addu'a a tsaye a majami'unsu da kuma a gefen tituna,
domin mutane su gansu. Gaskiya ina gaya maku, sun sami

ladarsu kenan. 6 Amma ku, idan za ku yi addu'a, sai ku
shiga cikin daki. Ku rufe kofa, ku yi addu'a ga Ubanku
wanda yake a asirce, Ubanku kuwa da ke ganin abin da ake
yi a asirce, zai saka maku. 7 Idan za ku yi addu'a, kada
ku yi ta maimaici marar anfani, kamar yadda al'ummai
suke yi, domin a tunanin su za a saurare su saboda yawan
maganganunsu. 8 Domin haka, kada ku zama kamarsu,
domin Ubanku ya san bukatar ku tun kafin ku roke shi.
9 Saboda haka sai ku yi addu'a kamar haka: 'Ubanmu da
ke sama, bari a tsarkake sunanka. 10 Bari mulkinka shi
zo. Bari nufinka ya yiwu a duniya kamar yadda ake yi
a sama. 11 Ka ba mu yau abincinmu na kullum. 12 Ka
gafarta mana basussukanmu, kamar yadda mu ma muke
gafarta ma wadanda muke bi bashi. 13 Kuma kada ka kawo
mu cikin jaraba, amma ka kubutar da mu daga Mugun.'
[Gama mulki da iko da daukaka naka ne har abada. Amin]
14 Domin in kun yafe wa mutane laifuffukansu, Ubanku
na Sama shima zai yafe maku. 15 In kuwa ba ku yafe wa
mutane laifuffukansu ba, Ubanku ma ba zai yafe muku
laifuffukanku ba.” 16 Haka kuma, in za ku yi azumi, kada
ku zama da fuska kamar masu makoki yadda munafukai ke
yi, domin sukan yankwane fuskokinsu, domin su bayyana
ga mutane kamar suna azumi. Gaskiya, ina gaya maku, sun
sami ladansu ke nan. 17 Amma in kuna azumi, ku shafa
mai a ka, ku kuma wanke fuska, 18 don kada mutane su
gane kuna azumi, sai dai Ubanku da yake a asirce. Kuma
Ubanku da ke ganin abinda ke a asirce, zai saka maku.”
19 “Kada ku tara wa kanku dukiya a duniya, inda asu da
tsatsa ke batawa, inda barayi kuma ke fasawa su yi sata.
20 Maimakon haka, ku tara wa kanku dukiya a sama, inda
babu asu da tsatsa da za su bata, inda kuma ba barayi da
za su fasa su yi sata. 21 Domin inda dukiyar ka take, a
nan zuciyar ka ma take. 22 Ido shi ne fitilar jiki. Saboda
haka, idan idonka na da kyau, dukan jiki na cike da haske.
23 Amma in idonka na da lahani, dukan jiki na cike da
duhu. Saboda haka, in hasken da yake cikinka duhu ne, ina
misalin yawan duhun! 24 Ba mai iya bauta wa iyayengiji
biyu, ko dai ya ki daya, ya so daya, ko kuma ya amince wa
dayan ya raina dayan. Ba dama ku bauta wa Allah da kuma
dukiya. 25 Saboda haka ina gaya maku, kada ku damu a kan
rayuwarku, game da abin da za ku ci, da abin da za ku sha-
ko kuwa jikinku, abin da za ku yi tufafi da shi. Ashe rai bai
fi abinci ba, jiki kuma bai fi tufafi ba? 26 Ku dubi tsuntsayen
da ke sararin sama. Ai, ba su shuka, balle girbi, ba su kuma
tarawa a cikin rumbuna, amma Ubanku na Sama na ciyar

da su. Ashe, ba ku fi su martaba ba? 27 Kuma wanene a
cikinku, don damuwarsa, zai iya kara ko taki ga tsawon
rayuwarsa? 28 To, don me kuke damuwa a kan tufafi? Ku
dubi furannin jeji, yadda suke girma. Ba su aiki, kuma ba
su sakar kaya. 29 Duk da haka ina gaya maku, ko Sulaimanu
ma, cikin dukan daukakar sa bai yi ado kamar daya daga
cikin wadannan ba. 30 Idan Allah yayi wa ciyawar jeji ado,
wadda yau tana wanzuwa, gobe kuwa a jefa ta cikin murhu,
ina misalin adon da za ya yi maku, ya ku masu karancin
bangaskiya? 31 Don haka kada ku damu, kuna cewa, 'Me za
mu ci? ko, Me za mu sha?' ko kuwa, 'Wadanne tufafi za mu
sa?' 32 Ai, al'ummai ma suna neman dukan irin wadannan
abubuwa, Ubanku na sama kuwa ya san kuna bukatarsu.
33 Amma ku nemi mulkinsa da farko da adalcinsa, kuma
dukan wadannan abubuwa za a baku. 34 "Saboda haka kada
ku damu don gobe, ai, gobe za ta damu da kanta. Kowace
rana ta na cike da wahalarta".

7

1 Kada ku yi hukunci, domin ku ma kada a hukunta
ku. Domin da irin hukuncin da ku kan hukunta da shi
za a hukunta ku. 2 Mudun da kukan auna, da shi za a
auna maku. 3 Don me kake duban dan hakin da ke idon
dan'uwanka, amma ba ka kula da gungumen da ke naka
idon ba? 4 Ko kuwa yaya za ka iya ce wa dan'uwanka, 'Bari
in cire maka dan hakin da ke idon ka,' alhali ga gungume a
cikin naka idon? 5 Kai munafiki! Ka fara cire gungumen da
ke idonka, sa'annan za ka iya gani sosai yadda za ka cire dan
hakin da ke idon dan'uwanka. 6 Kada ku ba karnuka abin
da ke tsattsarka. Kada kuma ku jefa wa aladu, lu'u lu'anku.
Idan ba haka ba za su tattake su a karkashin sawunsu, su
kuma juyo su kekketa ku. 7 Roka, kuma za a ba ku. Nema,
kuma za ku samu. Kwankwasa kuma za a bude maku. 8 Ai
duk wanda ya roka, zai karba, kuma duk wanda ya nema
zai samu, wanda ya kwankwasa kuma za a bude masa.
9 Ko, kuwa wane mutum ne a cikin ku, dan sa zai roke shi
gurasa, ya ba shi dutse? 10 Ko kuwa in ya roke shi kifi, zai
ba shi maciji? 11 Saboda haka, idan ku da ku ke miyagu,
kun san yadda za ku ba da kyautai masu kyau ga 'ya'yanku,
ina kimanin yadda Ubanku na sama zai ba da abubuwa
masu kyau ga duk wadanda suke rokon sa? 12 Saboda haka,
duk abinda ku ke so mutane su yi maku, ku ma sai ku yi
masu, domin wannan shi ne dukan shari'a da koyarwar
annabawa. 13 Ku shiga ta matsattsiyar kofa, don kofar zuwa
hallaka na da fadi, hanyar ta mai saukin bi ce, masu shiga ta
cikin ta suna da yawa. 14 Domin kofar zuwa rai matsattsiya
ce, hanyar ta mai wuyar bi ce, masu samun ta kuwa kadan

ne. 15 Ku kula da annabawan karya, wadanda su kan zo
maku da siffar tumaki, amma a gaskiya kyarketai ne masu
warwashewa. 16 Za ku gane su ta irin ''ya'yansu. Mutane na
cirar inabi a jikin kaya, ko kuwa baure a jikin sarkakkiya?
17 Haka kowanne itace mai kyau yakan haifi kyawawan
'ya'ya, amma mummunan itace kuwa yakan haifi munanan
'ya'ya. 18 Kyakkyawan itace ba zai taba haifar da munanan
'ya'ya ba, haka kuma mummunan itace ba zai taba haifar
da kyawawan 'ya'ya ba. 19 Duk itacen da ba ya ba da 'ya'ya
masu kyau, sai a sare shi a jefa a wuta. 20 Domin haka,
ta irin 'ya'yansu za a gane su. 21 Ba duk mai ce mani,
'Ubangiji, Ubangiji,' ne, zai shiga mulkin sama ba, sai dai
wanda ya yi nufin Ubana da yake cikin sama. 22 A ranar
nan da yawa za su ce mani, 'Ubangiji, Ubangiji,' ashe ba
mu yi annabci da sunanka ba, ba mu fitar da aljanu da
sunanka ba, ba mu kuma yi manyan ayyuka masu yawa da
sunanka ba?' 23 Sa'annan zan ce masu 'Ni ban taba saninku
ba! Ku rabu da ni, ku masu aikata mugunta!' 24 Saboda
haka, dukan wanda yake jin maganata, yake kuma aikata
ta, za a kwatanta shi da mutum mai hikima, wanda ya gina
gidan sa a bisa dutse. 25 Da ruwa ya sauko, ambaliyar ruwa
ta zo, iska ta taso ta buga gidan, amma bai fadi ba, domin an
gina shi bisa dutse. 26 Amma duk wanda ya ji maganar nan
tawa, bai aikata ta ba, za a misalta shi da wawan mutum da
ya gina gidansa a kan rairayi. 27 Ruwa ya sauko, ambaliyar
ruwa ta zo, sai iska ta taso ta buga gidan. Sai kuma ya rushe,
ya kuwa yi cikakkiyar ragargajewa.'' 28 Ya zama sa'adda
Yesu ya gama fadin wadannan maganganu, sai taro suka yi
mamakin koyarwarsa, 29 Domin yana koya masu da iko, ba
kamar marubuta ba.

8

1 Da Yesu ya sauko daga dutsen, sai taro masu yawa suka
bi shi. 2 Sai wani kuturu ya zo gunsa ya yi masa sujada,
ya ce, "Ubangiji, in dai ka yarda, za ka iya tsarkake ni."
3 Yesu ya mika hannunsa ya taba shi, ya ce, "Na yarda, ka
tsarkaka." Nan da nan aka tsarkake shi daga kuturtarsa.
4 Yesu ya ce masa, 'Ka tabbata, ba ka gaya wa kowa komai
ba. Sai dai ka je ka nuna kan ka ga firist, ka kuma bayar da
baiko da Musa ya umarta domin shaida garesu? 5 Da Yesu ya
shiga kafarnahum, sai wani hafsa ya zo gunsa ya roke shi,
6 Ya ce, Ubangiji, bawana na kwance shanyayye a gida, yana
shan azaba kwarai." 7 Yesu ya ce masa, "Zan zo in warkar
da shi." 8 Sai hafsan, ya ce, "Ubangiji, ban isa har ka zo
gida na ba, amma sai ka yi magana kawai, bawana kuwa zai
warke. 9 Domin ni ma ina karkashin ikon wani ne, ina kuma

da sojoji a karkashina, sai in ce wa wannan, 'je ka,' sai ya je,
wani kuma in ce masa, 'zo,' sai ya zo, in ce wa bawa na, 'yi
abu kaza,' sai ya yi," 10 Da Yesu ya ji haka, sai ya yi mamaki,
har ya ce wa mabiyansa, "Gaskiya, ina gaya maku, ko a cikin
isra'ila ban taba samun bangaskiya mai karfi irin wannan
ba. 11 Na gaya maku, da yawa za su zo daga gabas da
yamma, su zauna cin abinci tare da Ibrahim da Ishaku, da
Yakubu a cikin mulkin sama. 12 Amma 'ya'yan mulkin kuwa
sai a jefa su cikin matsanancin duhu. Can za su yi kuka da
cizon hakora." 13 Yesu ya ce wa hafsan, "Je ka! Bari ya
zamar maka gwargwadon bangaskiyar da ka yi," A daidai
wannan sa'a bawansa ya warke. 14 Da Yesu ya shiga gidan
Btrus, sai ya ga surukar Bitrus tana kwance da zazzabi.
15 Yesu ya taba hannunta, zazzabin ya sake ta, ta kuma tashi
ta fara yi masa hidima. 16 Da maraice ya yi, sai mutanen
suka kakkawo wa Yesu masu aljanu da yawa. Da magana
kawai ya fitar da aljanun, ya kuma warkar da dukan marasa
lafiya. 17 Ta haka kuwa maganar annabi Ishaya ta samu cika
cewa, "Shi da kansa ya debe rashin lafiyar mu, ya dauke
cututtukan mu." 18 Sa'adda Yesu ya ga taro masu yawa
kewaye da shi, sai ya ba da umarni su tafi su koma wancan
hayi na tekun Galili. 19 Sai wani marubuci ya zo ya ce masa,
"Malam, zan bi ka duk inda za ka je." 20 Yesu ya ce masa,
"Yanyawa suna da ramukansu, tsuntsayen sama kuma da
shekunan su, amma Dan mutum ba shi da wurin da zai
kwanta." 21 Wani cikin almajiran ya ce masa, "Ubangiji, ka
bar ni tukuna in je in binne mahaifina." 22 Amma Yesu ya
ce masa, "Bari matattu su binne matattunsu." 23 Da Yesu ya
shiga jirgi, almajiransa suka bi shi. 24 Sai ga wata babbar
iska ta taso a tekun, har rakuman ruwa suka fara shan kan
jirgin. Amma Yesu yana barci. 25 Sai almajiran sa suka
je suka tashe shi, suka ce, "Ubangiji, ka cece mu, za mu
hallaka!" 26 Yesu ya ce masu, "Don me kuka firgita haka,
ya ku masu karancin bangaskiya?" Sa'annan ya tashi, ya
tsauta wa iskar da tekun. Sai wurin gaba daya ya yi tsit.
27 Mutanen suka yi al'ajibi, suka ce, "Wanne irin mutum ne
wannan, wanda har iska da teku ma suke masa biyayya?".
28 Da Yesu ya zo daga wancan hayin a kasar Garasinawa,
mutane biyu masu al'janu suka fito suka same shi. Suna
fitowa daga makabarta kuma suna da fada sosai, har ma ba
mai iya bin ta wannan hanya. 29 Sai suka kwala ihu suka
ce, "Ina ruwanka da mu, kai dan Allah? Ka zo nan ne ka
yi mana azaba tun kafin lokaci ya yi?" 30 To akwai wani
garken aladu masu yawa na kiwo, babu nisa da su. 31 Sai
al'janun suka roki Yesu suka ce, "In ka fitar da mu, tura mu

cikin garken aladun nan.” 32 “Yesu ya ce masu, “To, ku je.”
Sai aljanun suka fita, suka shiga cikin aladun. Sai kuwa duk
garken suka rugungunta ta gangaren, suka fada cikin tekun,
suka hallaka a ruwa. 33 Mutanen masu kiwon aladun suka
gudu, suka shiga gari, suka yi ta ba da labarin komai da
komai, musamman abin da ya faru da masu al'janun. 34 Sai
duk jama'ar gari suka fito su sami Yesu. Da suka gan shi,
suka roke shi ya bar kasarsu.

9

1 Yesu ya shiga jirgi ya haye ya je birninsa. 2 Sai gashi, sun
kawo masa wani mutum shanyayye kwance a tabarma. Da
Yesu ya ga bangaskiyarsu, sai ya ce wa shanyayyen, ''Da, ka
yi farin ciki. An gafarta maka zunuban ka.'' 3 Sai wadansu
marubuta suka ce a tsakaninsu, ''Wannan mutum sabo yake
yi.'' 4 Yesu kuwa da yake ya san tunaninsu, yace, ''Don me
kuke mugun tunani a zuciyarku? 5 Wanne ya fi sauki, a
ce, 'An gafarta maka zunubanka,' ko kuwa a ce, 'Tashi ka
yi tafiya'? 6 Amma domin ku sani Dan mutum yana da
ikon gafarta zunubai a duniya...'' Sai ya ce wa shanyayyen,
''Tashi, ka dauki shimfidarka ka tafi gida.'' 7 Mutumin kuwa
ya tashi ya tafi gida. 8 Da taron suka ga haka sai suka yi
mamaki, suka daukaka Allah, wanda ya ba mutane irin
wannan iko. 9 Da Yesu ya yi gaba, ya ga wani mutum mai
suna Matiyu a zaune, yana aiki a wurin karbar haraji. Yace
masa, ''Ka biyo ni.'' Ya tashi ya bi shi. 10 Sa'adda kuma
Yesu yake cin abinci a gida, sai ga masu karbar haraji da
masu zunubi da yawa sun zo, sun zauna tare da shi da
almajiransa. 11 Da Farisawa suka ga haka, sai suka ce wa
almajiransa, ''Don me malamin ku ya ke ci tare da masu
karbar haraji da masu zunubi?'' 12 Amma da Yesu ya ji
haka ya ce, ''Ai, lafiyayyu ba ruwansu da likita, sai dai
marasa lafiya. 13 Sai ku fahimci ma'anar wannan tukuna,
'Ni kam, ina bukatar jinkai ba hadaya ba.' Ba domin in kira
masu adalci su tuba na zo ba, sai dai masu zunubi. 14 Sai
almajiran Yahaya suka zo wurinsa, suka ce, ''Don me mu da
Farisawa mu kan yi azumi a kai a kai, amma naka almajiran
ba su yi?'' 15 Sai Yesu ya ce masu, ''Masu hidimar buki za su
yi bakin ciki tun ango yana tare da su? Ai, lokaci yana zuwa
da za a dauke masu angon. A sa'annan ne fa za su yi azumi.''
16 Babu mutumin da zai sa sabon kyalle a kan tsohuwar
tufa, domin kyallen zai yage daga tufar, har ma yagewar ta
fi ta da. 17 Mutane kuma ba su dura sabon ruwan inabi a
tsofaffin salkuna. Idan sun yi haka, sai salkunan kuma su
fashe inabin ya tsiyaye, sai salkunan su lalace. A maimakon
haka, ana sa sabon inabi cikin sababbin salkuna, ta haka

an tsirar da duka biyun kenan." [18] Yesu kuwa yana cikin
yi masu magana sai ga wani shugaban jama'a ya zo ya yi
masa sujada, ya ce, "Yanzun nan 'yata ta rasu, amma ka zo
ka dora mata hannu, za ta rayu." [19] Sai Yesu ya tashi ya bi
shi tare da almajiransa. [20] Sai ga kuma wata mace wadda ta
yi shakaru goma sha biyu tana zubar da jini sosai, ta rabo
ta bayan Yesu, ta taba gezar mayafinsa. [21] Domin ta ce a ran
ta, "Ko da mayafinsa ma na taba, sai in warke." [22] Sai Yesu
ya juya, ya gan ta ya ce, "'Yata, ki karfafa. Bangaskiyarki ta
warkar da ke." Nan take matar ta warke. [23] Da Yesu ya isa
gidan shugaban jama'ar, ya kuma ga masu busar sarewa
da taro suna ta hayaniya sosai. [24] Sai ya ce, "Ku ba da
wuri, ai, yarinyar ba matacciya take ba, barci ta ke yi." Sai
suka yi masa dariyar raini. [25] Sa'adda aka fitar da taron
waje, ya shiga ya kama hannunta, sai kuwa yarinyar ta shi.
[26] Labarin kuwa ya bazu a duk yankin. [27] Da Yesu ya yi
gaba daga nan, sai wadansu makafi biyu suka bi shi, suna
daga murya suna cewa, "Ya Dan Dauda, ka ji tausayinmu."
[28] Da Yesu ya shiga wani gida sai makafin suka zo gareshi.
Yesu ya ce masu, "Kun gaskata ina da ikon yin haka?" Sai
suka ce masa. "I, ya Ubangiji." [29] Sai Yesu ya taba idanunsu,
ya ce, "Ya zama maku gwargwadon bangaskiyarku." [30] Sai
idanunsu suka bude. Amma Yesu ya umarce su kwarai, ya
ce, "Kada fa kowa ya ji labarin nan." [31] Amma suka tafi suka
yi ta baza labarinsa a duk yankin. [32] Da makafin biyu suka
tafi, sai aka kawo wa Yesu wani bebe mai aljani. [33] Bayan
da an fitar da aljanin, sai beben ya yi magana, taron kuwa
suka yi mamaki, su ka ce, "Kai, ba a taba ganin irin wannan
a cikin Isra'ila ba!" [34] Amma sai Farisawa suka ce, "Ai,
da ikon sarkin aljanu ya ke fitar da aljanu." [35] Sai Yesu
ya zazzaga dukan garuruwa da kauyuka, yana koyarwa a
majami'unsu, yana yin bisharar mulkin Allah, yana kuma
warkar da kowace irin cuta da rashin lafiya. [36] Amma da
ya ga taro masu yawa sai ya ji tausayinsu, domin suna shan
wahala kuma sun karaya. Suna nan kamar tumaki da babu
makiyayi. [37] Sai ya ce wa almajiransa, "Girbin yana da
yawa, amma ma'aikatan kadan ne. [38] Saboda haka sai ku
yi sauri ku roki Ubangijin girbin ya turo ma'aikata cikin
girbinsa."

10

[1] Yesu ya kira almajiransa goma sha biyu, ya kuma ba
su ikon fitar da kazaman ruhohi, su warkar da kowacce
irin cuta da rashin lafiya. [2] To yanzu ga sunayen manzanin
nan goma sha biyu. Na farkon shine, Saminu, wanda ake

kira Bitrus, da dan'uwansa Andarawas, da Yakubu dan
Zabadi, da dan'uwansa Yahaya; 3 Filibus, da Bartalamawus,
da Toma da Matiyu mai karbar haraji da Yakubu dan Halfa,
da Taddawus; 4 Saminu Bakairawane, da kuma Yahuza
Iskariyoti wanda ya bashe shi. 5 Sha biyun nan su ne Yesu
ya aika, ya yi masu umarni ya ce, "Kada ku shiga wajen
al'ummai, ko kuma kowane garin Samariyawa. 6 Sai dai ku
je wurin batattun tumaki na gidan Isra'ila. 7 Sa'adda kuna
tafiya, kuna wa'azi, kuna cewa, 'Mulkin Sama ya kusato'.
8 Ku warkar da marasa lafiya, ku tada matattu, ku tsarkake
kutare, ku kuma fitar da aljanu. Kyauta kuka samu ku ma
ku bayar kyauta. 9 Kada ku rike zinariya, ko azurfa, ko
tagulla a jakarku. 10 Kada kuma ku dauki zabira a tafiyarku,
ko taguwa biyu, ko takalma, ko sanda, don ma'aikaci ya
cancanci abincin sa. 11 Kowanne birni, ko kauyen da kuka
shiga, ku nemi mai mutunci a cikinsa, ku kuma zauna a
wurin har lokacin da za ku tashi. 12 In za ku shiga gida
ku ce, salama a gareku. 13 Idan gidan akwai dan salama,
salamarku za ta ta tabbata a gare shi. Idan kuwa babu,
salamarku za ta komo maku. 14 Ga wadanda su ka ki karbar
ku ko saurararon ku, idan za ku fita garin ko gidan, sai ku
karkade kurar kafafunku. 15 Hakika, ina gaya maku, a ranar
shari'a za a fi rangwanta wa kasar Saduma da ta Gwamrata
a kan wannan birni. 16 "Duba, na aike ku kamar tumaki a
tsakiyar kyarketai, don haka sai ku zama masu wayo kamar
macizai, da kuma marasa barna kamar kurciyoyi. 17 Ku yi
hankali da mutane, don za su kai ku gaban majalisa, su
kuma yi maku bulala a majami'unsu. 18 Za su kuma kai ku
gaban mahukunta da sarakuna saboda ni, domin ku bada
shaida a gabansu, da kuma gaban al'ummai. 19 Idan har
sun bada ku, kada ku damu da yadda za ku yi magana,
ko kuwa abin da za ku fada, domin za a ba ku abin da za
ku fada a lokacin. 20 Domin ba ku ne kuke magana ba,
Ruhun Ubanku ne yake magana ta bakinku. 21 Dan'uwa
zai ba da dan'uwansa a kashe shi, uba kuwa dansa. 'Ya'ya
kuma za su tayarwa iyayensu, har su sa a kashe su. 22 Kowa
kuma zai ki ku saboda sunana. Amma duk wanda ya jure
har karshe, zai tsira. 23 In sun tsananta maku a wannan
gari, ku gudu zuwa na gaba. Hakika ina gaya maku, kafin
ku gama zazzaga dukan garuruwan Isra'ila, Dan Mutum
zai zo. 24 Almajiri ba ya fin malaminsa, bawa kuma ba
yafin ubangijinsa. 25 Dai dai ne almajiri ya zama kamar
malaminsa, bawa kuma kamar ubangijinsa. In har sun kira
mai gida Ba'alzabuba, za su kuma bata mutanen gidansa!
26 Don haka kada kuji tsoron su, domin ba abin da yake

boye da ba za a bayyana ba. [27] Abin da nake fada maku a
asirce, ku fada a sarari. Abin da kuma kuka ji a cikin rada,
ku yi shelarsa daga kan soraye. [28] Kada ku ji tsoron masu
kisan jikin mutum, amma ba sa iya kashe rai. Sai dai ku
ji tsoron wannan da yake da ikon kashe jiki ya kuma jefa
rai cikin jahannama. [29] Ba 'yan tsuntsaye biyu ake sayarwa
akan kobo ba? Ba ko daya a cikin su da zai fadi kasa ba tare
da yardar Ubanku ba. [30] Ai, ko da gashin kan ku ma duk
a kidaye yake. [31] Kada ku ji tsoro. Gama darajarku ta fi ta
tsuntsaye masu yawa. [32] "Saboda haka duk wanda ya shaida
ni a gaban mutane, ni ma zan yi shaidar sa a gaban Ubana
wanda ya ke cikin Sama. [33] Amma duk wanda ya yi musun
sani na a gaban mutane, ni ma zan yi musun sanin sa a
gaban Ubana da yake cikin Sama." [34] "Kada ku zaci na zo ne
in kawo salama a duniya. Ban zo domin in kawo salama ba,
sai dai takobi. [35] Domin na zo ne in hada mutum da ubansa
gaba, 'ya da uwatarta, mata da kuma surukarta. [36] Zai
zama na kuma magabtan mutum su ne mutanen gidansa.
[37] Dukan wanda ya fi son mahaifinsa ko mahaifayarsa fiye
da ni, bai cancanci zama nawa ba. Wanda kuma ya fi
son dansa ko 'yarsa fiye da ni, bai cancanci zama nawa
ba. [38] Wanda kuma bai dauki gicciyensa ya biyo ni ba, bai
cancanci zama nawa ba. [39] Dukan mai son ya ceci ransa, zai
rasa shi. Duk kuwa wanda ya rasa ransa saboda ni, yana
ceton sa ne. [40] "Wanda ya marabce ku, ya marabce ni ke
nan. [41] Wanda ya marabce ni kuwa, ya marabci wanda ya
aiko ni. Wanda ya marabci annabi domin shi annabi ne,
zai karbi lada kamar na annabi. Wanda kuma ya marabci
mai adalci saboda shi mai adalci ne, zai sami lada kamar
na mai adalci. [42] Kowa ya ba daya daga cikin 'yan kananan
nan, ko da kofin ruwan sanyi ya sha, domin shi almajirina
ne, hakika, Ina gaya maku, ba zai rasa ladarsa ba."

11

[1] Bayan Yesu ya gama yi wa almajiransa gargadi, sai ya
bar wannan wuri, ya tafi biranensu domin yayi koyorwa,
da wa'azi. [2] Da Yahaya mai baftisma ya ji daga kurkuku
irin ayyukan da Yesu ke yi, sai ya aika sako ta wurin
almajiransa. [3] Ya ce masa. “Kai ne mai zuwa”? ko mu sa
ido ga wani. [4] Yesu ya amsa ya ce masu, “Ku je ku gaya wa
Yahaya abin da ku ka gani da abin da ku ka ji. [5] Makafi suna
samun ganin gari, guragu na tafiya, ana tsarkake kutare,
kurame na jin magana kuma, ana tada matattu, mabukata
kuma ana ba su bishara. [6] Kuma mai albarka ne wanda
baya tuntube sabili da ni. [7] Bayan wadannan sun tafi,
sai Yesu ya fara wa jama'a jawabi game da Yahaya mai

baftisma, yana cewa, “Me ake zuwa gani a jeji - ciyawa ce
da iska ke busawa? [8] Shin menene kuke zuwa gani a jeji -
mutum mai sanye da tufafi masu laushi? Hakika, masu sa
tufafi masu laushi suna zaune ne a fadar sarakuna. [9] Amma
me ku ke zuwa gani, annabi? Hakika ina fada maku, fiye
ma da annabi. [10] Wannan shine wanda aka rubuta game
da shi, 'Duba, ina aika manzona, wanda za ya tafi gabanka
domin ya shirya maka hanya inda za ka bi'. [11] Ina gaya
maku gaskiya, cikin wadanda mata suka haifa, babu mai
girma kamar Yahaya mai baftisma. Amma mafi kankanta
a mulkin sama ya fi shi girma. [12] Tun daga kwanakin
Yahaya mai baftisma zuwa yanzu, mulkin sama yana shan
gwagwarmaya, masu husuma kuma su kan kwace shi da
karfi. [13] Gama dukan annabawa da shari'a sun yi annabci
har zuwa lokacin Yahaya. [14] kuma in zaku karba, wannan
shine Iliya wanda za ya zo. [15] Wanda ke da kunnuwan
ji, ya ji. [16] Da me zan kwatanta wannan zamani? Ya na
kamar yara masu wasa a kasuwa, sun zauna suna kiran
juna [17] suna cewa mun busa maku sarewa baku yi rawa ba,
mun yi makoki, baku yi kuka ba. [18] Gama Yahaya ya zo,
baya cin gurasa ko shan ruwan inabi, sai aka ce, “Yana da
aljannu”. [19] Dan mutum ya zo yana ci yana sha, sai aka
ce, 'Duba, ga mai hadama, mashayi kuma, abokin masu
karbar haraji da masu zunubi!' Amma hikima, ta wurin
aikin ta ake tabbatar da ita. [20] Sannan Yesu ya fara tsautawa
biranen nan inda ya yi yawancin ayukansa, domin ba su
tuba ba. [21] “Kaiton ki Korasinu, kaiton ki Batsaida! In da
an yi irin ayuka masu ban mamaki a Taya da Sidon! Yadda
aka yi a cikinku, da tuni sun tuba suna sanye da tsumma
da yafa toka. [22] Amma zai zama da sauki a kan Taya da
Sidon a ranar shari'a fiye da ku. [23] Ke kafarnahum, kina
tsammani za a daukaka ki har zuwa sama? A'a za a saukar
da ke kasa zuwa hades. Gama in da an yi irin al'ajiban da
aka yi a cikin ki a Sodom, da tana nan har yanzu. [24] Amma
ina ce maku, za a saukaka wa Sodom a ranar shari'a fiye da
ku.” [25] A wannan lokaci Yesu ya ce, “Ina yabon ka, ya Uba,
Ubangijin sama da kasa, domin ka boye wa masu hikima da
fahimta wadannan abubuwa, ka bayyana wa marasa sani,
kamar kananan yara. [26] I, ya Uba gama wannan shine ya
yi daidai a gare ka. [27] An mallaka mani dukan abu daga
wurin Ubana. Sannan babu wanda ya san Dan, sai Uban,
babu kuma wanda ya san Uban, sai Dan, da duk wanda ya
so ya bayyana masa. [28] Ku zo gare ni, dukanku masu wahala
da fama da nauyin kaya, ni kuma zan ba ku hutawa. [29] Ku
dauki karkiya ta ku koya daga gare ni, gama ni mai tawali'u

ne da saukin hali a zuciya, sannan zaku sami hutawa ga
rayukanku. 30 Gama karkiyata mai sauki ce, kaya na kuma
ba shi da nauyi.”

12

1 A wannan lokaci, Yesu ya tafi a ranar Asabaci, ya bi cikin
gonar hatsi. Almajiransa na jin yunwa, sai suka fara zagar
hatsi suna ci. 2 Amma da Farisawa suka gan su, sai su ka
ce wa Yesu. “Duba, almajiranka su na yin abin da doka
ta haramta a ranar Asabaci.” 3 Amma Yesu ya ce masu,
“Baku karanta abin da Dauda ya yi ba, lokacin da ya ke
jin yunwa, tare da mazan da ke tare da shi? 4 Yadda ya
shiga gidan Allah, ya ci gurasar alfarwa da doka ta hana
shi ko mazan da ke tare da shi su ci, sai dai Firistoci ne
kawai doka ta basu damar ci? 5 Sa'annan ba ku karanta
cikin shari'a cewa, a ranar Asabaci, Firistoci da ke cikin
haikali na sabawa ranar Asabaci, amma kamar ba su yi
laifi ba? 6 Amma ina tabbatar maku da cewa, wani wanda
ya fi haikali girma yana nan. 7 In da kun san ma'anar
wannan 'Na fi son jinkai fiye da hadaya,' da baku shari'anta
wa marar laifi ba. 8 Gama Dan mutum shine Ubangijin
Asabaci.” 9 Sa'annan Yesu ya bar wannan wuri, ya shiga
majami'ar su. 10 Sai ga wani mutum wanda hannun sa ya
shanye, sai Farisawa suka tambayi Yesu, cewa, “Doka ta
halarta a yi warkarwa a ranar Asabaci?” Domin su zarge
shi a kan zunubi. 11 Yesu ya ce masu, “Wanene a cikin ku,
wanda idan ya na da tunkiya guda, sa'annan tunkiyar nan
ta fada a rami mai zurfi a ranar Asabaci ba zai kamo ta ya
fitar da ita ba? 12 Yaya za a kwatanta darajar mutum da
tunkiya! Saboda haka ya halarta a yi alheri ranar Asabaci.”
13 Sai Yesu ya ce wa mutumin nan “Mika hannun ka.” Ya
mike hannunsa, sai hannun nan ya dawo lafiyaye kamar
dayan hannunsa. 14 Amma Farisawa su ka fita waje su ka
fara mugun shiri domin sa. Su na neman hanyar da za su
kashe shi. 15 Da Yesu ya fahimci wannan, sai ya janye kan
sa daga nan. Mutane da dama su ka bi shi, ya warkar da
su duka. 16 Ya dokace su da kada su bayyana shi ga kowa,
17 domin ya zama gaskiyar abin da aka fada ta wurin annabi
Ishaya, cewa, 18 “Dubi, bawa na zababbe; kaunatacce na,
wanda ya ke faranta mani raina sosai. Zan sa Ruhu na
bisan sa, za ya furta hukunci zuwa al'ummai. 19 Ba za ya
yi jayayya ko tada murya ba, babu wanda za ya ji muryar
sa a karabku. 20 Ba zai karya kara da ya tankwashe ba; ba
zai kashe fitilar da ta kusa mutuwa ba; sai ya kawo hukunci
ga nasara. 21 Sa'annan al'ummai za su dogara a ga sunansa.

22 Sa'annan wani mutum, makaho ne, kurma kuma, aljannu
kuma na cikinsa, an kawo shi wurin Yesu. Ya warkar da shi,
ya sami ganin gari ya kuma yi magana. 23 Jama'a su ka yi
mamaki kwarai, su na cewa, “Ko wannan ne Dan Dawuda?”
24 Amma da Farisawa su ka ji wannan al'ajibi, sai su ka ce,
“Mutumin nan yana fitar da aljannu ta wurin Bahalzabuba
sarkin aljannu ne.” 25 Amma Yesu ya san tunanin su, sai
ya ce. “Duk mulkin da ya rabu gaba da kan sa, ba zaya
tsaya ba, duk wani birni da ya rabu ba zai tsaya ba, ko
gida da ya tsage, za ya rushe. 26 Idan Shaidan ya fitar da
Shaidan, ya rabu gaba da kansa. Yaya mulkin sa za ya tsaya?
27 Idan Ina fitar da aljannu da ikon Ba'alzabuba, ta wurin
wa masu bin ku su ke fitar da su? Saboda haka, su za su
shari'anta ku. 28 Amma idan ina fitar da aljannu da Ruhun
Allah ne, hakika mulkin Allah ya zo gare ku. 29 Kuma ta
yaya mutum za ya shiga gidan mai karfi ya kwashe masa
kaya ba tare da ya fara daure shi ba? Sa'annan ne za ya
iya satar masa kaya daga gidansa. 30 Wanda baya tare da
ni yana gaba da ni ke nan, wanda kuma baya tarawa tare
da ni, yana watsarwa ne. 31 Saboda haka ina ce maku,
kowanne zunubi da sabo, za a gafarta wa mutum, amma
sabon Ruhu Mai Tsarki, ba za a gafarta shi ba. 32 Duk wanda
yayi batanci ga Dan Mutum, za a gafarta masa. Amma
duk wanda yayi batanci game da Ruhu Mai Tsarki ba za a
gafarta masa ba, a nan duniya da har abada. 33 Ko dai a mai
da itace mai kyau 'ya'yansa kuma su yi kyau, ko a mai da
itace marar kyau 'ya'yansa kuma marasa kyau, gama ana
sanin itace ta wurin 'ya'yansa. 34 Ku 'ya'yan macizai, tun
da ku miyagu ne, yaya za ku iya fadin abubuwa nagari?
Gama daga cikar zuciya baki ke magana. 35 Mutumin kirki
daga ajiyar zuciyarsa ya kan fitar da abubuwa masu kyau,
mugun mutum kuma daga mummunar ajiyar zuciyarsa ya
kan fitar da abubuwan mugunta. 36 Sa'annan ina ce maku a
ranar shari'a, mutane za su bada lissafin abubuwan banza
da su ka fadi. 37 Gama ta wurin maganganun ku, za a
'yantar da ku, ta wurin maganganun ku kuma za a kashe
ku.” 38 Sa'annan wadansu Malaman Attaura, da Farisawa
suka amsa suka ce wa Yesu, “Mallam, muna so mu ga wata
alama daga gare ka.” 39 Amma Yesu ya amsa ya ce masu,
“Mugun zamani da mazinaciyar tsara, su na bukutar alama.
Amma babu alamar da za a ba su, sai dai alamar annabi
Yunusa. 40 Gama yadda Yunusa ya yi kwana uku da dare
uku a cikin babban kifi, haka ma Dan Mutum zaya yi kwana
uku da dare uku a cikin zuciyar kasa. 41 Mutanen Nineba za
su tsaya a ranar shari'a da wannan zamani sannan su kashe

su. Domin sun tuba da suka ji wa'azin Yunusa, amma duba
wanda ya fi Yunusa yana nan. 42 Sarauniyar Kudu za ta
tashi da mutanen wannan zamani ta kuma kashe su. Ta
zo daga karshen duniya domin ta ji hikimar Sulaimanu,
kuma duba, wanda ya fi Sulaimanu yana nan. 43 Idan
kazamin ruhu ya rabu da mutum, ya kan wuce ya nemi
wuraren da ruwa yake domin ya huta, amma bai samu
ba. 44 Sai ya ce, 'zan koma gidana inda na fito'. Bayan
ya dawo, sai ya tarar da gidan nan an share shi ya zama
da tsabta. 45 Sai ya koma ya kawo wadansu ruhohi guda
bakwai, wadanda su ka fi shi mugunta, sa'annan dukan
su su zo su zauna a nan. Sa'annan yanayin mutumin
nan na karshe ya fi na farko muni. Haka zaya kasance
ga wannan mugun zamani. 46 Sa'adda Yesu ya ke yi wa
Jama'a jawabi, sai mahaifiyarsa da 'yan'uwansa su ka zo
su ka tsaya a waje, suna neman su yi magana da shi. 47 Sai
wani ya ce masa, "Duba, mahaifiyarka da 'yan'uwanka suna
tsaye a waje, suna so su yi magana da kai". 48 Amma
Yesu ya amsa ya ce wa shi wanda ya gaya masa, "Wacece
mahaifiyata? Kuma su wanene 'yan'uwana?" 49 Sai ya mika
hannu ya nuna almajiransa ya ce, "Duba, ga mahaifiyata da
'yan'uwana! 50 Gama duk wanda yake aikata nufin Ubana
wanda ya ke cikin sama, shine dan'uwana, da 'yar'uwata da
mahaifiyata."

13

1 A waccan rana Yesu ya fito daga gida ya zauna a gefen
teku. 2 Taro mai yawan gaske kuwa suka kewaye shi, sai
ya shiga cikin kwalekwale ya zauna. Dukan taron kuwa na
tsaye a bakin tekun. 3 Sai Yesu ya fada masu abubuwa da
yawa cikin misalai. Ya ce, "Wani mai shuka, ya tafi yayi
shuka. 4 Da yayi shukar, wadansu irin suka fadi a kan
hanya, sai tsunsaye suka zo suka cinye su. 5 Wadansu irin
kuwa suka fadi a kan duwatsu, wurin da babu kasa. Nan da
nan sai suka tsira, domin kasar babu zurfi. 6 Amma da rana
ta taso, sai suka yankwane domin ba su yi saiwa ba, suka
kuwa bushe suka zube. 7 Wasu irin kuwa suka fada a cikin
kayayuwa. Kayayuwan kuwa suka shake su. 8 Wasu irin
kuwa suka fada a wuri mai kyau suka ba da tsaba, wani ya
ba da dari, wasu sitin, wasu kuma talatin. 9 Duk mai kunnen
ji, bari ya ji. 10 Almajiran suka zo suka ce ma Yesu, "Don me
ka ke yi wa taron magana da misali?" 11 Yesu ya amsa ya
ce masu, "An baku 'yanci ku fahimci asiran mulkin sama,
amma gare su ba a bayar ba. 12 Domin wanda yake da shi,
za a kara masa, zai kuma samu dayawan gaske. Amma duk
wanda ba shi da shi, sai a dauke har ma abin da yake dashi.

[13] Saboda haka na yi masu magana cikin misalai, amma
ko da ya ke sun gani, duk da haka ba su gani ba. Kuma
ko da yake sun ji, hakika ba su ji ba, balle ma su fahimta.
[14] A gare su ne annabcin Ishaya ya cika, wanda yake cewa,
"Game da sauraro zaku saurara, amma ba za ku fahimta
ba. Game da gani kuma za ku kalla, amma ba za ku gane
ba. [15] Domin zuciyar mutanen nan ta duhunta, sun taurare
ga saurare, kuma sun rufe idanunsu domin kada su gani
da idanunsu, ko kuwa su ji da kunnuwansu, ko kuwa su
fahimta da zukatansu, saboda su juyo kuma in warkar da
su'. [16] Amma idanunku masu albarka ne, domin sun gani,
haka ma kunnuwanku, domin sun ji. [17] Hakika ina gaya
muku, annabawa da mutane dayawa masu aldalci sun yi
marmarin ganin abin da kuka gani, amma ba su sami ganin
su ba. Sun yi marmarin jin abin da kuka ji, ba su kuwa ji
su ba. [18] Ku saurari misalin nan na mai shuka. [19] Idan wani
ya ji maganar mulkin sama amma bai fahimce ta ba, sai
mugun nan ya zo ya kwace abinda aka shuka a zuciyarsa.
Wannan shine irin da aka shuka a kan hanya. [20] Shi wanda
aka shuka akan duwatsu, shine wanda ya ji maganar ya
kuma karbe ta da murna nan da nan. [21] Duk da haka, bai
yi karfi cikin ta ba kuma nan ba da dadaiwa ba. Da wahala
da tsanani suka taso saboda maganar, sai ya yi tuntube nan
da nan. [22] Shi wanda aka shuka a cikin kayayuwa wannan
shine wanda ya ji maganar, amma dawainiyar duniya da
kuma yaudarar dukiya suka shake maganar, sai ya kasa
ba da 'ya'ya. [23] Shi wanda aka shuka a kasa mai kyau,
wannan shine wanda ya ji maganar, ya kuma fahimce ta.
Wannan shine wanda ba da 'ya'ya da gaske; wadansu ribi
dari, wadansu sittin, wasu kuma talatin." [24] Yesu ya sake ba
su wani misali, yana cewa "Za a kwatanta mulkin sama da
wani mutum wanda ya shuka iri mai kyau a gona. [25] Amma
da mutane suka yi barci, magabcin sa ya zo ya shuka ciyayi
a cikin alkamar, ya kuwa yi tafiyarsa. [26] Sa'adda suka yi
toho suka kuma ba da tsaba, sai ciyayin suka bayyana.
[27] Bayin mai gonar kuwa suka zo suka ce masa, maigida,
ashe ba iri mai kyau ka shuka a gonarka ba? ya ya aka
yi ta kasance da ciyayi? [28] Ya ce masu, "Magabci ne ya yi
wannan". Sai bayin suka ce masa, 'kana so mu je mu tuge
su ne?' [29] Mai gonar ya ce, 'A'a, kada a garin tuge ciyayin,
ku tuge tare da alkamar. [30] Bari dukan su su girma tare
har lokacin girbi, a lokacin girbin zan gaya wa masu girbin,
"Ku tuge ciyayin da farko a daura su dami dami sai a kona
su, amma a tara alkamar a kai rumbunana.'" [31] Sai Yesu
ya sake yin magana da su cikin misalai, yana cewa "Za

a kwatanta mulkin sama da kwayar mustad, wanda wani
mutum ya shuka a lambunsa. 32 Wannan iri shine mafi
kankanta cikin dukan iri. Amma bayan ya yi girma, sai
ya fi dukan ganyaye dake lambun. Ya zama itace, har ma
tsuntsayen sama su yi sheka a rassansa." 33 Yesu ya sake
fada masu wani misali. "Za a kwatanta mulkin sama da
yisti da mace takan dauka ta kwaba gari da shi mudu uku
har sai ya yi kumburi." 34 Duk wadannan abubuwa Yesu
ya fada wa taron cikin misalai. Babu abinda ya fada masu
da ba a cikin misali ba. 35 Wannan ya kasance ne domin
abinda annabin ya fada ya zama gaskiya, da ya ce, "Zan
buda bakina da misali. In fadi abubuwan da ke boye tun
daga halittar duniya." 36 Sai Yesu ya bar taron ya shiga cikin
gida. Amajiransa suka zo wurin sa suka ce, "Ka fasarta
mana misalan nan a kan ciyayin da ke gonar" 37 Yesu ya
amsa kuma ya ce, "Shi wanda ya shuka iri mai kyau Dan
Mutum ne. 38 Gonar kuwa duniya ce; iri mai kyau kuma
sune 'ya'yan mulkin. Ciyayin kuma sune 'ya'yan mugun,
39 magabcin da ya shuka su kuma shaidan ne. Girbin
shine karshen duniya, kuma masu girbin sune mala'iku.
40 Saboda haka, kamar yadda aka tara ciyayin aka kona su
da wuta, haka ma zai faru a karshen duniya. 41 Dan Mutum
zai aiki mala'ikunsa, kuma su tara dukan abubuwan da ke
sa zunubi daga cikin mulkinsa, da kuma wadanda su ka yi
aikin mugunta. 42 Za su jefa su cikin korama ta wuta, inda
za a yi kuka da cizon hakora. 43 Sa'an nan ne mutane masu
adalci za su haskaka kamar rana a mulkin Ubansu. Bari mai
kunnen ji, ya ji. 44 Mulkin sama kamar dukiya ce da ke boye
a gona. Mutum ya samu sai ya boye ta, ya tafi cikin murna,
ya sayar da mallakarsa kuma ya sayi filin. 45 Haka ma za a
kwatanta mulkin sama da wani attajiri mai neman Lu'ulu'ai
masu daraja. 46 Da ya sami lu'ulu'u daya mai darajar gaske,
ya je ya sayar da dukan mallakarsa ya kuma saye shi.
47 Haka kuma, za a kwatanta mulkin sama da taru da aka
jefa cikin teku, ya kuwa tara hallitu iri-iri. 48 Da ya cika,
sai masuntan suka jawo shi bakin tekun. Sai suka zauna
suka tara kyawawan abubuwan a taska, amma munanan
abubuwan, suka watsar da su. 49 Haka zai kasance a
karshen duniya. Mala'iku za su zo su ware miyagu daga
cikin masu adalci. 50 Za su jefa su cikin korama ta wuta,
inda za a yi kuka da cizon hakora. 51 Kun fahimci dukan
wadannan abubuwa? Amajiran suka ce da shi, "I". 52 Sai
Yesu ya ce masu, "Saboda haka kowane malamin attaura da
ya zama almajirin mulkin sama, yana kamar mutum mai
gida wanda ya zaro tsoho da sobon abu daga taskarsa."

53 Daga nan, sa'adda Yesu ya kammala ba da wadanan
misalai, sai ya tafi ya bar wurin. 54 Sai Yesu ya shiga
yankinsa ya koyar da mutane a masujadarsu. Saboda haka
suka yi mamaki suna cewa, “Daga ina wannan mutumin
ya sami hikimarsa da al'ajibai? 55 Wannan mutumin ba
dan masassakin nan ba ne? Ba kuma sunan mahaifiyarsa
Maryamu ba? Ba Kuma 'yan'uwansa sune, Yakubu da
Yusufu da Saminu da kuma Yahuza ba? 56 Ba 'yan'uwansa
mata na tare da mu ba? To daga ina wannan mutumin ya
sami dukan wadannnan abubuwa? 57 Suka bata rai saboda
shi. Amma Yesu ya ce masu, “Ai annabi bai rasa daraja
sai dai ko a garinsa da kuma cikin iyalinsa. 58 Kuma bai yi
al'ajibai dayawa a can ba saboda rashin bangaskiyarsu.

14

1 A lokacin nan ne, Hiridus mai mulki ya ji labarin Yesu.
2 Ya ce wa barorinsa, “Wannan Yahaya mai baftisma ne;
ya tashi daga matattu. Saboda haka wadannan ikoki na
aiki a cikinsa”. 3 Domin Hiridus ya kama Yahaya, ya daure
shi, kuma ya jefa shi a kurkuku saboda Hirudiya, matar
dan'uwansa Filibus. 4 Ya ce masa, “Bai kamata ka dauke ta
a matsayin matarka ba.” 5 Da Hirudus ya kashe shi, amma
yana tsoron jama'a, domin sun dauke shi a matsayin annabi.
6 Amma da ranar bikin haihuwar Hirudus ta kewayo, diyar
Hirudiya tayi rawa a lokacin har ta burge Hirudus. 7 Sai ya
yi mata alkawari har da rantsuwa cewa ta roki komenene
ta ke so, zai ba ta. 8 Bayan ta amshi umurni daga wurin
mahaifiyarta, ta ce, “Ka bani kan Yahaya mai baptisma
a kan tire. 9 Sarki ya husata da rokonta, amma domin
rantsuwar da ya yi kuma domin mutanen da ke a wurin
bukin tare da shi, sai ya umurta a yi haka. 10 Ya aika
aka yanke kan Yahaya acikin kurkuku. 11 Sai aka kawo
kansa bisa tire, aka mika wa yarinyar, ta kuwa kai wa
mahaifiyarta. 12 Sai almajiransa suka zo, su ka dauki gawar
su ka je su ka yi jana'iza. Bayan haka, su ka je su ka fada
wa Yesu. 13 Sa'adda da Yesu ya ji haka, ya fita daga cikin
kwale-kwale zuwa wani kebabben wuri. Da taron suka ji
haka, suka bi shi da kafa daga biranen. 14 Sai Yesu ya zo
gabansu, ya kuma ga babban taron. Ya tausaya masu ya
kuwa warkar da marasa lafiya dake cikinsu. 15 Da maraice
ya yi, almajiransa su ka zo su ka ce masa, “Wannan wuri
jeji ne, dare kuwa ya riga ya yi. Ka sallami taron domin su
je cikin kauyukan nan, su sayo wa kansu abinci.” 16 Amma
Yesu ya ce masu, “Babu amfanin tafiyar su, ku basu abin da
za su ci.” 17 Suka ce masa, “Muna da gurasa guda biyar

da kifi biyu ne kawai.” [18] Yesu ya ce, “Ku kawo mani
su.” [19] Sai Yesu ya umarci taron su zauna akan ciyawa.
Ya dauki gurasa biyar da kifi biyun. Ya dubi sama, ya sa
albarka ya gutsuttsura ya kuma ba almajiran. Almajiran
suka ba taron. [20] Dukansu suka ci suka koshi. Sai suka dauki
gutsattsarin gurasa da kifin, kwanduna goma sha biyu cike.
[21] Wadanda su ka ci kuwa kimanin maza dubu biyar ne, ban
da mata da yara. [22] Nan take sai ya sa almajiran suka shiga
kwale-kwalen su haye zuwa dayan gefen kafin shi, domin
ya sallami taron. [23] Bayan ya sallami taron sun tafi, sai ya
haura kan dutse domin yayi addu'a. Da dare yayi, yana
can shi kadai. [24] Amma yanzu fa kwale-kwalen na tsakiyar
tekun, kuma da wuyar sarrafawa saboda rakuman ruwa da
iska na gaba da su. [25] Da asuba (wajen karfe uku na dare)
Yesu ya nufo su yana tafiya akan teku. [26] Da almajiran suka
ganshi yana tafiya akan tekun, sai suka firgita suna cewa,
“Fatalwa ce,” suka yi kururuwa cikin tsoro. [27] Amma Yesu
yayi magana da su nan da nan yace, “Ku yi karfin hali!
Ni ne! Kada ku ji tsoro.” [28] Bitrus ya amsa masa cewa,
“Ubangiji, idan kai ne, ka umarce ni in zo wurin ka bisa
ruwan.” [29] Yesu yace, “Zo” Sai Bitrus ya fita daga jirgin yana
tafiya akan ruwan zuwa wurin Yesu. [30] Amma da Bitrus ya
ga iska, sai ya tsorata. Yayin da ya fara nutsewa, sai ya
tada murya ya ce, “Ubangiji, ka cece ni!” [31] Nan take Yesu
ya mika hannunsa, ya kama Bitrus ya ce masa, “Kai mai
karancin bangaskiya, meyasa ka yi shakka?” [32] Bayan da
Yesu da Bitrus suka shiga cikin kwale-kwalen, sai iska ta
daina kadawa. [33] Sai almajiran dake cikin kwale-kwalen su
ka yi wa Yesu sujada suna cewa, “Hakika kai Dan Allah ne.”
[34] Da suka haye, sun iso kasar Janisarata. [35] Da mutanen
wurin suka gane Yesu, sai suka aika da sako zuwa dukan
yankin, kuma suka kawo masa dukan marasa lafiya. [36] Suka
roke shi don su taba gezar rigarsa, kuma dukan wadanda
suka taba shi sun warke.

15

[1] Sai wadansu Farisawa da malamai suka zo wurin Yesu
daga Urushalima. Su ka ce, [2] “Meyasa almajiranka suke
karya al'adar dattawa? Don ba su wanke hannayen su kafin
su ci abinci.” [3] Yesu ya amsa masu ya ce, “Kuma don me ku
ke karya dokar Allah saboda al'adunku? [4] Domin Allah ya
ce, 'Ka girmama mahaifinka da mahaifiyarka; 'Shi wanda
ya yi muguwar magana ga mahaifinsa ko mahaifiyarsa,
lallai zai mutu. [5] Amma kun ce, “Duk wanda ya ce wa
mahaifinsa ko mahaifiyarsa, “Kowanne taimako da za ka
samu daga gare ni yanzu baiko ne ga Allah,'” [6] wannan

mutum ba ya bukatar ya girmama mahaifinsa. Ta wannan
hanya kun maida maganar Allah wofi saboda al'adunku.
7 Ku munafukai, daidai ne Ishaya ya yi annabci akan ku da
ya ce, 8 " Wadannan mutane girmama ni da baki kawai suke
yi, amma zukatansu nesa suke da ni. 9 Suna mani sujada
a banza, domin suna koyar da dokokin mutane a matsayin
rukunansu." 10 Sai ya kira taron mutane zuwa gare shi ya ce
masu, "Ku saurara ku fahimta, 11 ba abin da ke shiga baki ke
kazantar da mutum ba. Sai dai, abin da ke fitowa daga baki,
wannan shi ya ke kazantar da mutum." 12 Sai al'majiran
suka zo suka ce masa, "Ka san Farisawa ba su ji dadi ba
da suka ji maganan nan?" 13 Yesu ya amsa ya ce, "Kowace
shuka wadda ba Ubana na sama ya shuka ba za a tuge ta.
14 Ku kyale su kawai, su makafin jagora ne. In makaho
ya ja wa wani makaho gora dukan su za su fada rami."
15 Bitrus ya amsa ya ce wa Yesu, "Ka bayyana wannan
misali a garemu," 16 Yesu ya ce, "Ku ma har yanzu ba ku
da fahimta? 17 Ko baku gani ba duk abin da ke shiga baki
zuwa ciki ta haka yake fita zuwa salga? 18 Amma abubuwan
da ke fita daga baki suna fitowa ne daga zuciya. Su ne
abubuwan da ke kazantar da mutum. 19 Domin daga zuciya
mugayen tunani suke fitowa, kisan kai, zina, fasikanci, sata,
shaidar zur, da zage-zage. 20 Wadannan su ne abubuwan da
ke kazantar da mutum. Amma ci da rashin wanke hannu
baya kazantar da mutum." 21 Sai Yesu ya tafi daga nan
ya nufi yankin biranen Taya da Sidon. 22 Sai wata mace
Bakan'aniya ta zo daga wannan yanki. Ta daga murya ta
ce," Ka yi mani jinkai, Ubangiji, Dan Dauda; 'yata tana cikin
bakar azaba da aljani." 23 Amma Yesu bai ce mata kome ba.
Almajiransa suka zo suka roke shi, suna cewa, "Ka sallame
ta, domin tana bin mu da ihu." 24 Amma Yesu ya amsa ya ce,
"Ba a aike ni gun kowa ba sai dai ga batattun tumakin gidan
Isra'ila." 25 Amma ta zo ta durkusa a gabansa, tana cewa,
"Ubangiji ka taimake ni." 26 Ya amsa ya ce, "Ba daidai bane
a dauki gurasar yara a jefa wa kananan karnuka. 27 Ta ce,
"I, Ubangiji, amma ko kananan karnuka suna cin barbashin
da ke fadowa daga teburin maigida." 28 Sai Yesu ya amsa
ya ce mata, "Mace, bangaskiyarki tana da girma. Bari
ya zamar maki yadda ki ke so."'Yarta ta warke a lokacin.
29 Yesu ya bar wurin ya tafi kusa da tekun Galili. Sai ya
hau tudu ya zauna a can. 30 Taro mai yawa suka zo gunsa.
Suka kawo masa guragu, makafi, bebaye da nakasassun
mutane da yawa, da wadansu marasa lafiya. Suka kawo
su gaban Yesu, sai ya warkar da su. 31 Don haka mutane
da yawa suka yi mamaki a lokacin da suka ga bebaye suna

magana, nakasassu sun warke, guragu suna tafiya, makafi
suna gani. Sai suka daukaka Allah na Isra'ila. 32 Yesu ya
kira almajiransa zuwa gun sa sai ya ce, “Ina jin tausayin
taron, sun kasance tare da ni kwana uku ke nan kuma ba
su da abin da za su ci. Bana so in sallame su ba tare da sun
ci abinci ba, domin kada su suma a hanya.” 33 Almajiran
suka ce masa, “A ina zamu sami isasshiyar gurasa a wannan
wuri da babu kowa har ta ishi babban taron nan.” 34 Yesu
ya ce masu, “Gurasa nawa ku ke da ita?” Suka ce, “Bakwai
da 'yan kifi marasa yawa.” 35 Sai Yesu ya umarci taron su
zauna a kasa. 36 Ya dauki gurasar nan bakwai da kifin,
bayan ya yi godiya, ya kakkarya gurasar ya bada ita ga
almajiran Sai almajiran suka ba taron. 37 Jama'a duka suka
ci suka koshi. Suka tattara gutsattsarin abincin da ya rage,
kwando bakwai cike. 38 Wadanda suka ci su dubu hudu ne
maza, banda mata da yara. 39 Sai Yesu ya sallami taron ya
shiga cikin jirgin ruwa ya tafi yankin Magadan.

16

1 Sai Farisawa da Sadukiyawa suka zo su gwada shi suka
roke shi ya nuna masu alama daga sama. 2 Amma ya
amsa ya ce masu, “Lokacin da yamma ta yi, sai ku ce,
'Za a yi yanayi mai kyau, domin sama ta yi ja,' 3 Kuma
da safe ku ce, 'Zai zama yanayi mara kyau a yau, domin
sama ta yi ja ta kuma gama gari, kun san yadda za ku
bayyana kammanin sararin sama, amma ba ku iya bayyana
alamun lokaci ba. 4 Mugun zamani, maciya amana suna
neman alama, amma babu wata alama da za a nuna sai
ta Yunusa.” Daga nan sai Yesu ya tafi. 5 Almajiran suka
zo daga wancan gefe, amma sun manta su dauki gurasa,
6 Yesu ya ce masu, “Ku kula ku kuma mai da hankali da
yisti na Farisawa da Sadukiyawa.” 7 Sai almajiran suka fara
magana da junansu suka ce, “Ko saboda bamu kawo gurasa
bane.” 8 Yesu yana sane da wannan sai ya ce, “Ku masu
karancin bangaskiya, don me ku ke magana a tsakaninku
cewa ko don bamu kawo gurasa bane? 9 Ba ku gane ko tuna
da gurasa guda biyar da aka ciyar da mutum dubu biyar,
kuma kwando nawa kuka tara ba? 10 Ko gurasa bakwai ga
mutum dubu hudu, da kuma kwanduna nawa kuka dauka
ba? 11 Yaya kuka kasa fahimta cewa ba game da gurasa
nake yi maku magana ba? Ku yi hankali ku kuma lura da
yistin Farisawa da Sadukiyawa.” 12 Sa'annan suka fahimta
cewa ba yana gaya masu su yi hankali da yistin da ke cikin
gurasa ba ne, amma sai dai su yi lura da koyarwar Farisawa
da Sadukiyawa. 13 A lokacin da Yesu ya zo yankin Kaisariya
Filibbi, ya tambayi almajiransa, cewa, “Wa mutane ke cewa

Dan Mutum yake? 14 Suka ce, "Wadansu suna cewa Yahaya
mai baftisma; wadansu Iliya, saura suna cewa Irmiya, ko
daya daga cikin annabawa." 15 Ya ce masu, "Amma ku
wa kuke ce da ni?" 16 Sai Saminu Bitrus ya amsa ya ce,
"Kai ne Almasihu, Dan Allah mai rai." 17 Yesu ya amsa
ya ce masa, "Mai albarka ne kai, Saminu dan Yunusa, don
ba nama da jini ba ne ya bayyana maka wannan, amma
Ubana wanda ke cikin sama. 18 Ina kuma gaya maka cewa
kai ne Bitrus, a kan wannan dutse zan gina ikilisiya ta.
Kofofin hades ba za su yi nasara da ita ba. 19 Zan ba ka
mabudan mulkin sama. Duk abin da ka kulla a duniya
zai zama abin da an kulla a cikin sama, kuma duk abinda
ka warware a duniya a warware yake cikin sama," 20 Sai
Yesu ya umarci almajiransa kada su gaya wa kowa cewa
shi ne Almasihu. 21 Daga lokacin nan Yesu ya fara gaya
wa almajiransa cewa dole ne ya tafi Urushalima, ya sha
wahala mai yawa a hannun dattawa, da manyan firistoci da
malaman attaura, a kashe shi, a tashe shi zuwa rai a rana
ta uku. 22 Sai Bitrus ya kai shi a gefe ya tsauta masa, cewa,
"Wannan ya yi nesa da kai, Ubangiji; wannan ba zai taba
faruwa da kai ba." 23 Amma Yesu ya juya ya ce wa Bitrus,
"Ka koma bayana, Shaidan! Kai sanadin tuntube ne gare
ni, domin ba ka damuwa da abubuwan da suke na Allah,
amma sai abubuwan mutane." 24 Sa'annan Yesu ya ce wa
almajiransa, "Duk wanda yake so ya bi ni, lallai ne ya ki
kansa, ya dauki gicciyensa, ya bi ni. 25 Domin duk wanda
yake so ya ceci ransa zai rasa shi. Duk wanda ya rasa ransa
domina zai same shi. 26 Domin wace riba mutum zai samu
in ya sami dukan duniya ya rasa ransa? Me mutum zai iya
bayarwa a maimakon ransa? 27 Domin Dan Mutum zai zo
ne cikin daukakar Ubansa tare da mala'ikunsa. Sa'annan
ne zaya biya kowane mutum bisa ga ayyukansa. 28 Gaskiya
ina gaya maku, akwai wadansun ku da ke tsaye a nan, da ba
za su dandana mutuwa ba sai sun ga Dan Mutum na zuwa
cikin mulkinsa."

17

1 Bayan kwana shida Yesu ya dauki Bitrus da Yakubu, da
Yahaya dan'uwansa, ya kai su kan wani dutse mai tsawo
su kadai. 2 Kamanninsa ya canja a gabansu. Fuskarsa ta
haskaka kamar rana, kuma rigunansa suka yi kyalli fal.
3 Sai ga Musa da Iliya sun bayyana garesu suna magana da
shi. 4 Bitrus ya amsa ya ce wa Yesu, "Ubangiji, ya yi kyau
da muke a wurin nan. In kana so, zan yi bukkoki uku daya
dominka, daya domin Musa, daya domin Iliya." 5 Sa'adda
yake cikin magana, sai, girgije mai haske ya rufe su, sai

murya daga girgijen, tana cewa, "Wannan kaunattacen
Dana ne, shi ne wanda yake faranta mani zuciya. Ku
saurare shi." 6 Da almajiran suka ji haka, suka fadi da
fuskokinsu a kasa, saboda sun tsorata. 7 Sai Yesu ya zo
ya taba su ya ce, "Ku tashi, kada ku ji tsoro." 8 Amma da
suka daga kai ba su ga kowa ba sai Yesu kadai. 9 Yayin
da suke saukowa daga dutsen, Yesu ya umarce su, ya ce,
"Kada ku fadawa kowa wannan wahayin, sai Dan Mutum
ya tashi daga matattu." 10 Almajiransa suka tambaye shi,
suka ce, "Don me marubuta ke cewa lallai ne Iliya ya fara
zuwa?" 11 Yesu ya amsa ya ce, "Hakika, Iliya zai zo ya
maido da dukan abubuwa. 12 Amma ina gaya maku, Iliya
ya riga ya zo, amma ba su gane shi ba. A maimakon haka,
suka yi masa abin da suka ga dama. Ta irin wanan hanya,
Dan Mutum kuma zai sha wuya a hannunsu. 13 Sa'annan
almajiransa suka fahimci cewa yana yi masu magana a
kan Yahaya mai Baftisma ne. 14 Da suka iso wurin taron,
wani mutum ya zo gunsa, ya durkusa a gaban sa, ya ce,
15 "Ubangiji, ka ji tausayin yarona, domin yana da farfadiya,
kuma yana shan wuya kwarai, domin sau da yawa yana
fadawa cikin wuta ko ruwa. 16 Na kawo shi wurin almajiran
ka, amma ba su iya su warkar da shi ba." 17 Yesu ya
amsa ya ce, "Marasa bangaskiya da karkataccen zamani,
har yaushe zan kasance tare da ku? Har yaushe zan jure
da ku? Ku kawo shi nan a wurina." 18 Yesu ya tsauta
masa, sai aljanin ya fita daga cikinsa. Yaron ya warke
nan take. 19 Sai almajiran suka zo wurin Yesu a asirce
suka ce, "Me ya sa muka kasa fitar da shi?" 20 Yesu ya ce
masu, "Saboda karancin bangaskiyarku. Domin hakika, ina
gaya maku, in kuna da bangaskiya ko da kamar kwayar
mastad, za ku ce wa wannan dutse, 'Matsa daga nan ka
koma can,' zai kuwa matsa kuma ba abin da zai gagare
ku. 21 [Irin wannan aljanin bashi fita sai tare da addu'a da
azumi]. 22 Suna zaune a Galili, Yesu ya ce wa almajiransa,
"Za a bada Dan Mutum ga hannun mutane. 23 Kuma za su
kashe shi, a rana ta uku zai tashi." Sai almajiransa suka
yi bakin ciki kwarai. 24 Da suka iso Kafarnahum, mutane
masu karbar haraji na rabin shekel suka zo wurin Bitrus
suka ce, "Malaminku na ba da rabin shekel na haraji?"
25 Sai ya ce, "I." Amma da Bitrus ya shiga cikin gida, Yesu
ya fara magana da shi yace, "Menene tunaninka Saminu?
Sarakunan duniya, daga wurin wa suke karbar haraji ko
kudin fito? Daga talakawansu ko daga wurin baki?" 26 Sai
Bitrus ya ce, "Daga wurin baki," Yesu ya ce masa, "Wato
an dauke wa talakawansu biya kenan. 27 Amma don kada

mu sa masu karbar harajin su yi zunubi, ka je teku, ka jefa kugiya, ka cire kifin da ya fara zuwa. Idan ka bude bakinsa, za ka sami shekel. Ka dauke shi ka ba masu karbar harajin nawa da naka.

18

1 Daidai wannan lokacin, almajiran suka zo wurin Yesu
suka ce, "Wanene mafi girma a mulkin sama?" 2 Sai Yesu
ya kira karamin yaro gunsa, ya sa shi a tsakaninsu, 3 ya ce,
"Hakika ina gaya maku, idan baku juya kun zama kamar
kananan yara ba, babu yadda zaku shiga mulkin sama.
4 Saboda haka, duk wanda ya kaskantar da kansa kamar
karamin yaron nan, shi ne mafi girma a mulkin sama.
5 Duk wanda ya karbi karamin yaro a suna na, ya karbe ni.
6 Amma duk wanda ya sa daya daga cikin 'yan yaran nan da
suka gaskanta da ni zunubi, gwamma a rataya dutsen nika a
wuyansa a jefa shi cikin zurfin teku. 7 Kaiton duniya saboda
lokacin tuntube! Lallai ne wadannan lokuta su zo, amma
kaiton mutumin da ta wurinsa ne wadannan lokutan za su
zo! 8 Idan hannunka ko kafarka ce za ta sa ka tuntube, ka
yanke ta, ka yar daga gare ka. Zai fi maka kyau ka shiga rai
da nakasa ko gurguntaka, da a jefa ka cikin madawwamiyar
wuta tare da hannayenka ko kafafunka. 9 Idan idonka zai
sa ka tuntube, ka kwakule shi, ka yar. Zai fi maka kyau
ka shiga rai da ido daya, da a jefa ka cikin madawwamiyar
wuta da idanu biyu. 10 Ku kula fa kada ku rena kananan
nan. Domin koyaushe a sama, mala'ikunsu na duban fuskar
Ubana da ke sama. 11 [Dan Mutum ya zo ya ceci abinda ya
bata]. 12 Menene tunaninku? Idan mutum na da tumaki
dari, sa'annan daya ta bata, ashe ba zai bar tassa'in da
tara a gefen tudu ya tafi neman wadda ta bata ba? 13 In
ya same ta, hakika ina gaya maku, farin cikinsa na samun
dayan nan da ta bace, zai fi na tassa'in da taran nan da basu
bata ba. 14 Hakanan fa, ba nufin Ubanku dake sama ba ne
da ya daga cikin wadannan kananan ya hallaka. 15 Idan
dan'uwanka yayi maka laifi, fada masa tsakaninku, kai da
shi kadai. Idan ya saurare ka, ka maido da dan'uwanka
kenan. 16 Amma in ya ki ya saurare ka, ka je da 'yan'uwa
biyu ko uku su zama shaidu, don ta wurin shaidu biyu ko
uku ake tabbatar da kowacce kalma. 17 In kuma ya ki ya
saurare su, ka kai lamarin ga ikklisiya. Idan ya ki ya saurari
ikklisiya, ka maishe shi ba'al'umme da mai karbar haraji.
18 Hakika ina gaya maku, duk abin da kuka daure a duniya,
a daure yake a sama. Abin da kuka kwance kuma, a kwance
yake a sama. 19 Kuma ina gaya maku, idan mutum ku biyu
zaku yarda akan duk abin da zaku roka, Ubana wanda ke

a sama zai yi maku shi. 20 Wurin da mutum biyu ko uku
suka taru a cikin sunana, zan kasance tare da su.'' 21 Bitrus
ya zo ya ce wa Yesu, ''Ubangiji, sau nawa ne dan'uwana zai
yi mani laifi in gafarta masa? Har sai ya kai sau bakwai?''
22 Yesu ya amsa ya ce masa, ''Ban gaya maka sau bakwai
ba, amma bakwai din ma har sau saba'in. 23 Saboda haka,
za a kwatanta mulkin sama da wani sarki da yake so ya
lisafta dukiyarsa dake a hannun barorinsa. 24 Da ya fara
yin haka, sai aka kawo masa daya daga cikin barorinsa da
yake binsa talanti dubu goma. 25 Amma tunda ba shi da
abin biya, ubangidansa ya bada umurni a sayar da shi, tare
da matarsa da 'ya'yansa da duk mallakarsa, domin a biya.
26 Sai baran ya fadi kasa, ya rusuna a gaban ubangidansa
ya ce, "Maigida, kayi mani hakuri, zan biya duk abin da na
karba." 27 Don haka ubangidansa yayi juyayi, sai ya ce, ya
yafe bashin, a saki baran. 28 Amma bayan an saki wannan
baran, ya je ya sami wani baran kamar sa da yake bi bashin
dinari dari. Ya cafke shi, ya shake shi a wuya, ya ce, 'Ka
biya bashin da nake bin ka.' 29 Amma dan'uwansa bara ya
roke shi ya ce, kayi mani hakuri, zan biya ka duk abinda
na karba.' 30 Amma baran nan na farko ya ki. A maimakon
haka, ya sa aka jefa dan'uwansa bara a kurkuku sai ya biya
bashin nan. 31 Da sauran barori suka ga abin da ya faru,
suka damu kwarai. Sai suka je suka fada wa ubangidansu
yadda abin ya faru duka. 32 Sai ubangidansa ya kirawo
shi, ya ce masa, ''Kai mugun bawa, na gafarta maka bashin
nan duka, domin ka roke ni. 33 Ashe, bai kamata kaima
ka nuna jinkai ga dan'uwanka bara kamar yadda na nuna
maka jinkai ba?' 34 Ubangidansa yayi fushi, ya danka shi
ga masu azabtarwa, har sai ya gama biyan dukan bashin
da ake binsa. 35 Hakanan Ubana dake a sama zai yi maku,
idan kowannenku bai gafarta wa dan'uwansa daga zuciya
ba.''

19

1 Sai ya zama sa'adda Yesu ya gama wadannan magan-
ganu, sai ya bar Galili ya zo kan iyakokin Yahudiya, ketaren
kogin Urdun. 2 Taro mai yawa suka bi shi, ya kuma warkar
da su a wurin. 3 Farisawa suka zo wurinsa, suna gwada
shi, suka ce masa, ''Ya hallata bisa ga doka mutum ya saki
matarsa don kowanne dalili?'' 4 Yesu ya amsa ya ce, ''Baku
karanta ba, cewa shi wanda ya yi su tun farko ya yi su miji
da mace? 5 Shi wanda ya yi su kuma ya ce, "Saboda wannan
dalilin, mutum zai rabu da mahaifinsa da mahaifiyarsa ya
hade da matarsa, su biyun su zama jiki daya?" 6 Su ba
biyu ba ne kuma, amma jiki daya. Don haka, duk abin da

Allah ya hada, kada wani ya raba." 7 Sai suka ce masa, "To
me yasa Musa ya umarcemu mu bada takardar saki, mu
kuma kore ta?" 8 Sai ya ce masu, "Saboda taurin zuciyarku,
shi yasa Musa ya yarda maku ku saki matanku, amma da
farko ba haka yake ba. 9 Ina gaya maku, duk wanda ya saki
matarsa in ba saboda zina ba, ya kuma auri wata, yana
zina kenan. Wanda kuma ya auri macen da aka saka, yana
aikata zina." 10 Almajiran suka ce wa Yesu, "Idan haka yake
game da mutum da matarsa, ba kyau ayi aure ba." 11 Amma
Yesu yace masu, "Ba kowa ne zai karbi wannan koyarwa ba,
amma sai wadanda an yardar masu su karbe ta. 12 Akwai
wadanda aka haife su babanni. Akwai wadanda mutane
ne suka maida su babanni. Sa'annan akwai wadanda sun
mayar da kansu babanni saboda mulkin sama. Duk wanda
zai iya karbar wannan koyarwa, ya karba." 13 Sai aka kawo
masa yara kanana don ya dibiya hannuwansa akansu, yayi
masu addu'a, amma almajiran suka kwabe su. 14 Amma
Yesu ya ce masu, "Ku bar yara kanana, kada ku hana su
zuwa wuri na, domin mulkin sama na irinsu ne." 15 Ya
sa hannuwa akan su, sa'annan ya bar wurin. 16 Sai wani
mutum ya zo wurin Yesu, ya ce, "Malam, wanne ayyuka
nagari ne zan yi domin in sami rai madawwami?" 17 Yesu
ya ce masa, "Me yasa kake tambaya ta game da abin da
ke nagari? Daya ne kawai ke nagari, amma idan kana
so ka shiga cikin rai, ka kiyaye dokokin." 18 Mutumin ya
ce masa, "Wadanne dokokin?" Yesu ya ce masa, "Kada
kayi kisa, kada kayi zina, kada kayi sata, kada kayi shaidar
zur, 19 ka girmama mahaifinka da mahaifiyarka, kuma ka
kaunaci makwabcinka kamar kanka." 20 Saurayin nan ya
ce masa, "Ai na kiyaye duk wadannan. Me nake bukata
kuma?" 21 Yesu ya ce masa, "Idan kana so ka zama cikakke,
ka tafi ka sayar da mallakarka, ka kuma ba matalauta, zaka
sami dukiya a sama. Sa'annan ka zo ka biyo ni." 22 Amma
da saurayin nan ya ji abin da Yesu ya fada, ya koma da
bakin ciki, domin shi mai arziki ne kwarai. 23 Yesu ya
ce wa almajiransa, "Hakika ina gaya maku, zai zama da
wuya mai arziki ya shiga mulkin sama. 24 Ina sake gaya
maku, zai fi wa rakumi sauki ya shiga ta kafar allura, da
mai arziki ya shiga mulkin Allah." 25 Da almajiran sun ji
haka, suka yi mamaki kwarai da gaske, suka ce, "Wanene
zai sami ceto?" 26 Yesu ya dube su, ya ce, "A wurin mutane
wannan ba zai yiwu ba, amma a wurin Allah, kome mai
yiwuwa ne." 27 Sai Bitrus ya amsa ya ce masa, "Duba,
mun bar kome da kome mun bi ka. To me za mu samu?"
28 Yesu ya ce masu, "Hakika ina gaya maku, ku da kuka bi
ni, a sabuwar haihuwa, lokacin da Dan Mutum ya zauna a

kursiyin daukakarsa, ku ma zaku zauna a kursiyoyi goma sha biyu, kuna shari'anta kabilu goma sha biyu na Isra'ila.
29 Duk wanda ya bar gidaje, 'yan'uwa maza, 'yan'uwa mata, mahaifi, mahaifiya, 'ya'ya, ko gonaki, saboda sunana, zai
sami ninkin su dari, ya kuma gaji rai madawwami. 30 Amma
dayawa dake farko yanzu, za su zama na karshe, dayawa dake karshe kuma, su zama na farko.

20

1 Gama mulkin sama yana kama da wani mai gona, wanda ya fita da asuba ya nemi 'yan kwadago da za su
yi aiki a gonarsa. 2 Bayan sun shirya kudin da zai biya ma'aikata kimanin dinari daya a kowanne yini, sai ya aike
su gonarsa suyi aiki. 3 Misalin sa'a ta uku sai ya sake fita, sai ya ga wasu ma'aikata suna tsaye a bakin kasuwa, babu
aiki. 4 Sai ya ce masu, 'Kuzo kuyi aiki a gonar, duk abinda
ya wajaba, zan ba ku,' Sai suka tafi su yi aikin. 5 Sai ya
sake fita a sa'a ta shida ya kuma sake fita a sa'a ta tara,
ya sake yin hakan din. 6 Ya kuma sake yin haka a sa'a ta sha daya, da ya fita sai ya ga wasu a tsaye da ba sa yin kome. Sai ya ce masu, 'Me yasa kuke tsaye ba ku yin kome
dukan yini?' 7 Sai suka ce masa, 'Ai babu wanda ya dauke mu aiki, shi yasa.' Sai ya ce masu, 'ku ma, kuje cikin gonar.
8 Da yamma ta yi, sai mai gonar ya ce wa manajansa, 'Ka kira ma'aikatan nan ka biya su hakkin su, amma ka fara
da wadanda suka zo a karshe, zuwa na farkon.' 9 Sa'adda
wadanda suka fara aiki da yamma suka zo, an biya su daidai
yadda ake biya a yini. 10 Da wadanda suka fara aiki tun safe suka zo, suna tsammani za a ba su fiye da wadanda sun zo daga baya, amma aka ba kowannensu dinari daya.
11 Da suka karbi hakkinsu, suka yi gunaguni game da mai
gonar. 12 Suka ce, 'Wadannan da suka zo a karshe, sa'a guda ce kadai suka yi aiki, amma ka ba su daidai da mu,
mu da muka yi fama da aiki cikin zafin rana.' 13 Amma
mai gonar ya amsa wa daya daga cikin su, ya ce, 'Aboki na, ban yi maku laifi ba. Ai mun shirya zan biya ku yadda ake
biya a yini, ko ba haka ba? 14 Ku karbi abin da ke na ku,
ku tafi. Ganin dama ta ne, in ba wadannan da suka zo a karshe daidai da ku. 15 Ashe, ba daidai bane a gare ni, in
yi abin da na ga dama da mallaka ta? Ko kishi ne kuke
yi saboda kirki na?' 16 Haka yake, na karshe za su zama na
farko, na farko kuma su zama na karshe." [An kira dayawa, amma kadan ne zababbu]. 17 Da Yesu zai tafi Urushalima,
ya dauki sha-biyun nan a gefe, yayin da suke tafiya, sai ya
ce masu, 18 “Ku duba fa, zamu tafi Urushalima, kuma za

a bada Dan Mutum ga manyan firistoci da marubuta. Za
su kuma yanke masa hukuncin kisa, 19 za su kuma bada
shi ga al'ummai don suyi masa ba'a, su bulale shi, su kuma
gicciye shi. Amma a rana ta uku, za a tada shi." 20 Sai
uwar 'ya'yan Zabadi ta zo wurin Yesu tare da 'ya'yanta. Ta
rusuna a gabansa tana neman alfarma a wurinsa. 21 Yesu
ya ce mata, Me kike so in yi maki?" Sai ta ce masa, "Ina
so ka ba 'ya'yana izinin zama a mulkinka, daya a hannun
damanka, daya kuma a hannun hagunka. 22 Amma Yesu ya
amsa, ya ce, "Baku san abin da kuke roko ba. Ko zaku iya
sha daga cikin kokon da zan sha bada dadewa ba?" Sai suka
ce masa, "Zamu iya." 23 Sai ya ce masu, "In dai kokon nan da
zan sha ne, lallai zaku sha. Amma, zama a hannun dama na
da kuma hannun hagu na, ba ni ne mai bayarwa ba, amma
na wadanda Uba na ya shirya domin su ne." 24 Sa'anda
sauran almajirai goma suka ji haka, sun yi bacin rai da
'yan'uwan nan biyu. 25 Amma Yesu ya kira su wurin sa, ya
ce, "Kuna sane da cewa, sarakunan al'ummai suna gwada
masu mulki, manyan-gari kuma na nuna masu iko. 26 Ba
zai kasance haka a tsakanin ku ba. A maimakon haka, duk
wanda ke da marmari ya zama da girma a tsakanin ku, ya
zama baran ku. 27 Wanda kuma ke da marmari ya zama na
farko a cikin ku, ya zama baran ku. 28 Kamar dai yadda Dan
mutum bai zo don a bauta masa ba, amma yayi bauta, ya
kuma bada ransa fansa domin mutane dayawa." 29 Da suka
fita daga Yariko, babban taro suka bi shi. 30 Suka kuma ga
makafi biyu zaune a bakin hanya. Da makafin suka ji cewa
Yesu ne ke wucewa, sai suka tada murya suna cewa, "Ya
Ubangiji, Dan Dauda, kayi mana jinkai." 31 Amma jama'ar
suka tsauta masu, suka ce suyi shiru. Duk da haka, makafin
suka kara tada murya fiye da na da, suka ce, "Ya Ubangiji,
Dan Dauda, kayi mana jinkai." 32 Sai Yesu ya tsaya cik, ya sa
aka kira su, sai ya ce masu, "Me kuke so in yi maku?" 33 Sai
suka ce masa, Ya Ubangiji, muna so mu sami ganin gari."
34 Sai Yesu yayi juyayi a cikin sa, ya taba idanunsu. Nan da
nan, suka sami ganin gari, suka kuma bi shi.

21

1 Yayinda Yesu da almajiransa suka kusato Urushalima
sai suka zo Betafaji wajen dutsen zaitun, sai Yesu ya aiki
almajiransa guda biyu, 2 yace masu, “Ku shiga kauyen da
yake gaban ku zaku iske wata jaka da aholaki tara da ita.
Ku kwance su ku kawo mani su. 3 Idan wani ya gaya
maku wani abu game da haka, sai ku ce, 'Ubangiji ne yake
bukatarsu,' mutumin kuwa zai aiko ku da su nan da nan.”

4 Anyi wannan kuwa domin a cika annabcin anabin. Yace,
5 “Ku cewa diyar Sihiyona, duba, ga sarkinki na zuwa wurin
ki, mai tawali'u ne, kuma akan jaki wanda aholaki ne.” 6 Sai
almajiran suka tafi suka yi kamar yadda Yesu ya umarce su.
7 Suka kawo jakar da dan aholakin, suka sa tufafinsu akai,
Yesu kuwa ya zauna akan tufafin. 8 Yawancin jama'a kuwa
suka baza tufafinsu akan hanya, wasu kuma suka yanko
ganye daga bishiyoyi suka shimfida su a hanya. 9 Taron
jama'a da suke gabansa da wadanda suke bayansa, suka ta
da murya suna cewa, “Hossana ga dan Dauda! mai albarka
ne shi wanda ke zuwa cikin sunan Ubangiji. Hossana ga
Ubangiji!” 10 Sa'adda Yesu ya shiga Urushalima sai doki ya
cika birnin ana cewa, “Wanene wannan?” 11 Sai jama'a
suka amsa, “Wannan shine Yesu annabi, daga Nazaret ta
Galili.” 12 Sai Yesu ya shiga haikalin. Ya kori duk wadanda
ke saye da sayarwa a cikin ikiilisiya. Ya birkice teburan
masu canjin kudi da kujerun masu sayar da tantabaru. 13 Ya
ce masu, “A rubuce yake, 'Za a kira gidana gidan addu'a,'
amma kun mayar dashi kogon 'yan fashi.” 14 Sai makafi
da guragu suka zo wurin sa a haikalin, ya warkar da su.
15 Amma da manyan firistoci da malaman attaura suka ga
abubuwan banmamaki da yayi, kuma sa'adda suka ji yara
suna tada murya a cikin haikalin suna cewa, “Hossana ga
dan Dauda,” sai suka ji haushi. 16 Suka ce masa, kana jin
abinda wadannan mutanen ke fadi?'' Yesu ya ce masu,
“I! Amma ba ku taba karantawa ba, 'daga bakin jarirai
da masu shan mama ka sa yabo'?” 17 Sai Yesu ya bar
su, ya fice daga birnin zuwa Betaniya ya kwana a wurin.
18 Washegari da safe yayin da yake komawa birnin, sai yaji
yunwa. 19 Da ya ga bishiyar baure a bakin hanya, sai yaje
wurin amma bai sami kome ba sai dai ganye. Sai ya ce
mata, “Kada ki kara yin 'ya'ya har abada.” Sai nan take
bishiyar bauren ta bushe. 20 Da almajiran suka ga haka, sai
suka yi mamaki suka ce, “Kaka bishiyar bauren ta bushe
nan da nan?” 21 Yesu ya amsa yace masu, “Hakika ina ce
maku, in dai kuna da bangaskiya ba ku yi shakka ba, ba
abinda aka yi wa bauren nan kadai za kuyi ba har ma za
ku cewa tsaunin nan, “Ka ciru ka fada teku,' sai kuwa haka
ta kasance. 22 Kome kuka roka cikin addu'a, in dai kun
gaskanta, za ku samu.” 23 Sa'adda Yesu ya shiga haikalin,
sai manyan fristocin da shugabannin jama'a suka zo suka
same shi yayin da yake koyarwa, suka ce, “Da wane iko kake
yin wadannan abubuwa?” 24 Yesu ya amsa yace masu, “Ni
ma zan yi maku tambaya daya. In kun fada mani, ni ma zan
fada maku ko da wane iko nake yin wadannan abubuwa.

25 Daga ina baftismar Yahaya ta fito, daga sama ko kuma
daga mutune?” Sai suka yi shawara a tsakanin su, suka
ce, “In munce, 'daga sama,' zai ce mana, 'don me bamu
gaskanta dashi ba?' 26 Amma in munce, ' daga mutune,'
muna tsoron jama'a, saboda sun san Yahaya annabi ne.”
27 Sai suka amsa ma Yesu suka ce, "Bamu sani ba.” Shi ma
yace masu, “Nima bazan gaya maku ko da wane iko nake
yin abubuwan nan ba. 28 Amma me kuke tunani? Wani
mutum yana da 'ya'ya biyu. Ya je wurin na farkon yace,
'Da, je ka kayi aiki yau a cikin gona.' 29 Yaron ya amsa
yace, 'bazan yi ba,' amma daga baya ya canza tunaninsa
ya tafi. 30 Sai mutumin ya je wurin da na biyun ya fada
masa abu guda. Wannan dan ya amsa ya ce, 'zanje, baba,'
amma bai je ba. 31 Wanene a cikin 'ya'ya biyun nan yayi
nufin ubansa?” Suka ce, “na farkon.” Yesu ya ce masu,
“Hakika ina gaya maku, masu karbar haraji da karuwai
za su shiga mulkin Allah kafin ku. 32 Gama Yahaya ya zo
maku a hanyar adalci, amma ba ku gaskata da shi ba, a
yayinda masu karbar haraji da karuwai suka gaskata da
shi. Ku kuwa, bayan kun ga abin da ya faru, baku ma
tuba daga baya ba don ku gaskata da shi. 33 Ku saurari
wani misalin. Anyi wani mutum, mai gona. Yayi shuka
a gonar, ya shinge ta, ya gina ramin matse inabi a cikin
gonar, ya kuma gina wata hasumiyar tsaro, sai ya bada
hayar gonar ga wadansu manoma. Sai ya tafi wata kasa.
34 Da kakar inabi ta yi, sai ya aiki wadansu bayi su karbo
masa amfanin gonar. 35 Amma manoman suka kama bayin,
suka doddoki dayan, suka kashe dayan, suka jejjefe dayan
da duwatsu. 36 Sai mai gonar ya sake aika wadansu bayinsa
da suka fi na farko, amma manoman suka yi masu kamar
yadda suka yi wa sauran. 37 Bayan wannnan, sai mai gonar
ya aika da dansa wurin su yana cewa, 'za su yi wa dana
biyayya.' 38 Amma da manoman suka ga dan, sai suka ce a
tsakanin su, 'wannan shine magajin. Kuzo, mu kashe shi
mu gaji gonar.' 39 Sai suka dauke shi, suka jefar da shi
daga cikin gonar, suka kashe shi. 40 To idan me gonar ya
zo, me zai yiwa manoman? 41 Suka ce masa, “Zai hallaka
mugayen manoman nan ta hanya mai tsanani, zai kuma
bada gonar haya ga wadansu manoman, mutanen da za su
biya, lokacin da inabin ya nuna.” 42 Yesu yace masu, “Baku
taba karantawa a nassi ba," 'Dutsen da magina suka ki ya
zama dutse mafi amfani. Wannan daga Ubangijine, kuma
abin mamaki ne a idanunmu?' 43 Saboda haka ina gaya
maku, za a karbe mulkin Allah daga wurin ku a ba wata
al'umma da zata bada amfaninsa. 44 Duk wanda ya fadi

akan dutsen nan zai ragargaje. Amma duk wanda dutsen
ya fadawa, zai nike.” 45 Da manyan firistocin da farisawan
suka ji wannan misalin, sai suka gane da su yake. 46 Da suka
nemi kama shi, sai suka ji tsoron taron, saboda mutanen
sun dauke shi annabi.

22

1 Yesu ya sake yi masu magana da misalai, yace, 2 “Mulkin
sama yana kama da wani sarki wanda ya shirya wa dansa
liyafar aure. 3 Ya aiki bayinsa su kira wadanda aka gayyata
su zo liyafar auren, amma suka ki zuwa. 4 Sai sarkin ya
sake aiken wasu bayin, yace, “Ku gaya wa wadanda aka
gayyata, “Duba, na shirya liyafata. An yanka bajimaina
da kosassun 'yanmarukana, an gama shirya komai. Ku zo
wurin bikin auren.” 5 Amma mutanen ba su dauki sakon da
mahimmanci ba kuma suka yi tafiyarsu. Wani ga gonarsa,
wani ga kasuwancinsa. 6 Sauran kuma suka kama bayin
sarkin, suka wulakanta su, suka kuma kashe su. 7 Amma
sarkin ya ji haushi. Ya aika sojojinsa, ku kashe masu kisan
kan nan, ku kuma kone birnin su. 8 Sai ya ce wa bayinsa,
'An gama shirya bikin, amma wadanda aka gayyata ba su
cancanta ba. 9 Saboda haka ku je bakin hanya ku gayyaci
iyakar yawan mutanen da za ku samu zuwa bukin auren.'
10 Bayin suka tafi hanya suka tattaro dukan mutanen da
suka samu, da masu kyau da marassa kyau. Zauren auren
kuwa ya cika makil da baki. 11 Amma da sarkin ya zo don
ya ga bakin, sai ya ga wani wanda bai sa kayan aure ba.
12 Sai sarkin ya ce masa, 'Aboki, ta yaya ka shigo nan ba
tare da kayan aure ba?' Mutumin kuwa ya rasa ta cewa.
13 Sai sarkin ya ce wa bayinsa, 'Ku daure mutumin nan
hannu da kafa, ku jefa shi cikin duhun, inda za ayi kuka
da cizon hakora.' 14 Gama mutane dayawa aka kira, amma
kadan aka zaba.”' 15 Sai Farisawan suka tafi suka shirya
makirci akan yadda zasu kama shi ta maganarsa. 16 Suka
tura masa almajiransu, da Hirudiyawa. Suka ce ma Yesu,
“Mallam, mun san kai mai gaskiya ne, kuma kana koyar da
hanyar Ubangiji da gaskiya. Ba ka damu da ra'ayin kowa
ba, kuma ba ka nuna bambanci a tsakanin mutane. 17 To
gaya mana, menene tunaninka? Ya halarta a biya haraji ga
Kaisar ko a'a?” 18 Amma Yesu ya gane muguntarsu yace,
“Don me kuke gwada ni, ku munafukai? 19 Ku nuna mani
sulen harajin.” Sai suka kawo masa sulen. 20 Yesu yace
masu, “Hoto da sunan wanene wadannan?” 21 Suka ce
masa, “Na Kaisar.” Sai Yesu ya ce masu, “To ku ba Kaisar
abubuwan dake na Kaisar, Allah kuma abubuwan dake
na Allah.” 22 Da suka ji haka, suka yi mamaki. Sai suka

bar shi suka tafi. 23 A ran nan sai wadansu Sadukiyawa,
wadanda suka ce ba tashin matattu, suka zo wurinsa. Suka
tambaye shi, 24 cewa, “Mallam, Musa yace, 'Idan mutum ya
mutu, bashi da 'ya'ya, dole dan'uwansa ya auri matarsa ya
kuwa haifawa dan'uwansa 'ya'ya. 25 Akwai wasu 'yan'uwa
bakwai. Na farkon yayi aure sai ya mutu. Da shike bai
bar 'ya'ya ba. Ya bar wa dan'uwansa matarsa. 26 Sai
dan'uwansa na biyu shi ma yayi haka, haka kuma na ukun,
har zuwa dan'uwan na bakwai. 27 Bayan dukansu, sai matar
ta mutu. 28 To a tashin matattu, matar wa zata zama a cikin
su bakwai din? Don duk sun aure ta.” 29 Amma Yesu ya
amsa yace masu, “Kun bata, domin ba ku san litattafai ko
ikon Allah ba. 30 Domin a tashin matattu basu aure, ba
kuma a bada su aure. Maimaikon haka, suna kama da
mala'ikun sama. 31 Amma game da tashin matattu, ba ku
karanta abinda Allah ya fada maku ba, cewa, 32 'Nine Allah
na Ibrahim, Allah na Ishaku, da Allah na Yakubu'? Allah
ba Allah na matattu bane, amma na rayayyu.” 33 Da taron
suka ji haka, sai suka yi mamakin koyarwarsa. 34 Amma da
Farisawan suka ji cewa Yesu ya kure Sadukiyawa, sai suka
tattara kansu. 35 Daya daga cikinsu, masanin shari'a, yayi
masa tambaya, yana gwada shi- 36 “Mallam, wace doka ce
mafi girma a cikin shari'a?” 37 Yesu yace masa, “Ka kaunaci
Ubangiji Allahnka da dukkan zuciyarka, da dukkan ranka,
da dukkan hankalinka.' 38 Wannan itace babbar doka ta
farko. 39 Doka ta biyu kuma kamar ta take- 'Ka kaunaci
makwabcinka kamar kanka.' 40 Akan wadannan dokoki
ne dukkan shari'a da annabawa suka rataya.” 41 Yayin da
Farisawa suke tattare wuri daya, Yesu yayi masu tambaya.
42 Yace, “Me kuke tunani game da Almasihu? Shi dan
wanene?” Suka ce masa, "Dan Dauda ne.” 43 Yesu yace
masu, “To ta yaya kuma Dauda cikin Ruhu ya kira shi
Ubangiji, yana cewa, 44 “Ubangiji ya cewa wa Ubangijina,
zauna a hannun damana, har sai na mai da makiyanka
matakin sawayenka.” 45 Idan Dauda ya kira Almasihu
'Ubangiji,' ta yaya ya zama dan Dauda?” 46 Ba wanda ya
iya bashi amsa, ba kuma wanda ya kara yi masa tambayoyi
tun daga wannan rana.

23

1 Sai Yesu yayi wa taron da alamajiransa magana. 2 Ya
ce, “Marubuta da Farisawa suna zaune a mazaunin Musa.
3 Don haka, duk abinda suka umarceku kuyi, kuyi wadan-
nan abubuwa ku kuma kiyaye su. Amma kada kuyi koyi da
ayyukansu, gama suna fadar abubuwa amma kuma ba su
aikata su. 4 I, sukan daura kaya masu nauyi, masu wuyar

dauka, daga nan su dauka su jibga wa mutane a kafada.
Amma su kan su baza su mika danyatsa ba su dauka.
5 Duk ayyukan su suna yi ne don mutane su gani, suna
dinka aljihunan nassinsu da fadi, suna fadada iyakokin
rigunansu. 6 Su na son mafifitan wuraren zama a gidan
biki, da mafifitan wuraren zama a majami'u, 7 da kuma
gaisuwar musamman a wuraren kasuwanci, a kuma rika
ce da su 'mallam.' 8 Amma ba sai an kira ku 'mallam, ba'
domin malami daya kuke da shi, ku duka kuwa 'yan'uwan
juna ne. 9 Kada ku kira kowa 'Ubanku' a duniya, domin
Uba daya ne ku ke da shi, kuma yana sama. 10 Kada
kuma a kira ku malamai, saboda malamin ku daya ne,
shi ne Almasihu. 11 Amma wanda yake babba a cikin ku
zaya zama bawanku. 12 Duk wanda ya daukaka kansa
za a kaskantar dashi. Duk wanda ya kaskantar da kansa
kuma za a daukaka shi. 13 Amma kaiton ku marubuta da
Farisawa, munafukai! Kun toshewa mutane kofar mulkin
sama. Baku shiga ba, kuma ba ku bar wadanda suke so
su sami shiga ba. 14 kaiton ku marubuta da Farisawa,
domin kuna hallaka gwauraya - 15 Kaiton ku marubuta
da Farisawa, munafukai! Kuna tafiya ketaren tekuna da
kasashe domin samun almajiri daya tak, in kwa kun samu
kukan mai da shi biyunku danwuta. 16 Kaiton ku, makafin
jagora, kuda kuke cewa, Kowa ya rantse da Haikali, ba
komai. Amma duk wanda ya rantse da zinariyar Haikalin,
rantsuwarsa ta daure shi.' 17 Ku wawayen makafi! wanene
yafi girma, zinariyar ko kuwa Haikalin da yake tsarkake
zinariyar? 18 Kuma, 'Kowa ya rantse da bagadi, ba komai
bane. Amma duk wanda ya rantse da baikon da aka dora
a kai, sai rantsuwarsa ta kama shi.' 19 Ku makafi! Wanene
yafi girma, baikon ko kuwa bagadin da yake kebe baikon
ga Allah? 20 Saboda haka, duk wanda ya rantse da bagadi,
ya rantse da shi da duk abinda ke kansa. 21 Kuma duk
wanda ya rantse da Haikali ya rantse dashi da kuma wanda
yake cikin sa. 22 Kuma duk wanda ya rantse da sama, ya
rantse da kursiyin Allah da kuma wanda yake zaune akai.
23 Kaiton ku Farisawa da marubuta, munafukai! Kukan fitar
da zakkar doddoya, da karkashi, da lamsur, amma kun yar
da al'amuran attaura mafi nauyi-, wato, hukunci, da jinkai
da bangaskiya. Wadannan ne ya kamata kuyi, ba tare da
kunyi watsi da sauran ba. 24 Makafin jagora, ku kan burtsar
da kwaro dan mitsil, amma kukan hadiye rakumi! 25 Kaiton
ku marubuta da Farisawa, munafukai! kuna wanke bayan
moda da kwano, amma aciki cike suke da zalunci da keta.
26 Kai makahon Bafarise! Sai ka fara tsarkake cikin modar
da kwanon domin bayansu ma su tsarkaka. 27 Kaiton ku

marubuta da Farisawa, munafukai! Kamar kaburburan da
aka shafa wa farar kasa kuke, masu kyaun gani daga waje,
daga ciki kuwa sai kasusuwan matattu da kazanta iri iri.
28 Haka nan kuke a idanun mutane ku adalai ne, amma a
ciki sai munafunci da mugun aiki. 29 Kaiton ku marubuta da
Farisawa, munafukai! Ku kan gina kaburburan annabawa,
kuna kuma kawata kaburburan adalai. 30 Kuna cewa, 'Da
muna nan a zamanin Ubanninmu, da bamu basu goyon
baya ba wajen zubar da jinin annabawa.' 31 Domin haka
kun shaida kanku ku ne 'ya'yan masu kisan annabawa.
32 Sai kuma kuka cika ma'aunin ubanninku! 33 macizai,
Ku 'ya'yan ganshekai, Yaya zaku tsere wa hukuncin Gidan
wuta? 34 Saboda haka, duba, ina aiko maku da annabawa,
da masu hikima da marubuta. Za ku kashe wadansun su
kuma ku gicciye su. Zaku yiwa wasu bulala a majami'un
ku, kuna bin su gari gari. 35 Sakamakon hakan alhakin
jinin dukkan adalai da aka zubar a duniya ya komo a kan
ku, tun daga jinin Habila adali har ya zuwa na Zakariya
dan Barakiya, wanda kuka kashe a tsakanin Haikali da
bagadi. 36 Hakika, Ina gaya maku, duk wannan zai auko wa
mutanen wannan zamani. 37 Urushalima, Urushalima, keda
kika kashe annabawa kika kuma jejjefi wadanda aka turo
maki da duwatsu! Sau nawa ne naso in tattaro ki kamar
yadda kaza take tattara 'yan tsakinta cikin fukafukanta,
amma kin ki. 38 Ga shi an bar maku gidan ku a yashe! 39 Ina
dai gaya maku, ba za ku kara gani na ba, sai ran da kuka
ce, 'Albarka ta tabbata ga mai zuwa cikin sunan Ubangiji.”'

24

1 Yesu ya fita daga cikin haikalin ya kama hanyar sa.
Almajiran sa suka zo suna nuna masa ginin haikali. 2 Amma
ya amsa masu yace, “kun ga dukkan wadannan abubuwan?
Ina gaya maku gaskiya, ba ko dutse daya da za'a bari akan
dan'uwansa wanda ba za'a rushe shi ba.” 3 Yayin da ya
zauna a kan dutsen zaitun, almajiran sa suka zo wurin sa
a boye suka ce, “me zai zama alamar zuwanka da kuma na
karshen duniya?” 4 Yesu ya amsa yace dasu, “Ku kula kada
wani yasa ku kauce.” 5 Gama da yawa za su zo da sunana.
Za su ce, “ni ne almasihu,” kuma za su sa da yawa su kauce.
6 Za ku ji labarin yake-yake da kuma shelar yake-yake. Ku
kula kar ku tsorata, domin dole abubuwan nan su faru;
amma karshen dai tukunna. 7 Gama al'umma zata tayarwa
al'umma, kuma mulki zai tayarwa mulki. Za'a yi yunwa
da girgizar kasa a wurare dabam dabam. 8 Amma dukkan
wadannan farkon ciwon haihuwa ne kawai. 9 Bayan haka
za'a bada ku ga tsanani a kuma kashe ku. Dukkan al'ummai

za su tsane ku saboda sunana. 10 Daga nan da yawa za su
yi tuntube, kuma su ci amanar juna, su kuma tsani juna.
11 Annabawan karya da yawa za su taso kuma susa da
yawa su kauce. 12 Domin mugunta zata ribambanya, kaunar
masu yawa zata yi sanyi. 13 Amma duk wanda ya jure har
karshe, zai sami ceto. 14 Za'a yi wa'azin wannan bisharar
mulkin a dukkan duniya don ya zama shaida akan dukkan
al'ummai. Daganan karshen zai zo. 15 Don haka, idan kun
ga abin kyama mai lalatarwa, wanda Annabi Daniyel ya yi
maganar sa, Ya tsaya a wuri mai tsarki (bari mai karatu ya
fahimta), 16 bari wadanda ke yahudiya su gudu zuwa kan
duwatsu, 17 Bari wanda yake kan bene kada ya sauko don
daukar wani abu a cikin gidansa, 18 kuma wanda yake gona
kar ya dawo gida domin daukar babbar rigarsa. 19 Amma
kaito ga wadanda suke dauke da yaro, ko masu shayarwa a
wannan kwanakin! 20 Ku yi addu'a kada gudun ku ya zama
lokacin hunturu, ko ranan asabaci. 21 Domin za'ayi tsanani
mai girma, wanda ba'a taba yin irin shi ba, tun farkon
duniya har ya zuwa yau, a'a ba za ayi irin shi ba kuma.
22 In ba don an rage kwanakin ba, da ba mahalukin da
zai tsira. Amma albarkacin zababbun, za a rage kwanakin.
23 Sa'annan idan wani yace maku, duba, “ga Almasihu a
nan!” ko, “ga Almasihu a can!” kar ku gaskata. 24 Gama
annabawan karya da almasihan karya za su zo suna nuna
alamu da al'ajibai, don su yaudari masu yawa zuwa ga
bata, in ya yiwuma har da zababbun. 25 Kun gani, na gaya
maku kafin lokacin ya zo. 26 Saboda haka, idan suka ce
maku, “ga shi a jeji,” kar ku je jejin. Ko, “ga shi a can
cikin kuryar daki,” kar ku gaskata. 27 Yadda walkiya ke
haskakawa daga gabas zuwa yamma, haka nan zuwan Dan
mutum zai zama. 28 Duk inda mushe yake, nan ungulai suke
taruwa. 29 Amma nan da nan bayan kwanakin tsananin
nan, rana za ta duhunta, wata kuma ba zai ba da haskensa
ba, taurari kuma za su fado daga sama, ikokin sammai za
su girgiza. 30 Sa'annan alamar Dan Mutum za ta bayyana a
sararin sama, kuma dukkan kabilun duniya za su yi bakin
ciki. Za su ga Dan Mutun na zuwa a gajimarai da iko da
daukaka mai girma. 31 Zai aiki mala'ikunsa, da karar kaho
mai karfi, kuma za su tattara dukkan zababbu daga dukkan
kusurwoyi hudu, daga karshen sararin sama har zuwa wani
karshen. 32 Kuyi koyi da itacen baure. Da zaran reshen sa
ya yi toho ya fara bada ganye, za ku sani bazara ta kusa.
33 Haka kuma, idan kun ga dukkan wadannan abubuwa,
ya kamata ku sani, Ya yi kusa, ya na bakin kofa. 34 Ina
gaya maku gaskiya, wannan zamanin ba zai wuce ba, sai

dukkan wadannan abubuwan sun faru. 35 Sama da kasa za
su shude, amma kalmomina ba za su shude ba. 36 Amma
game da ranan nan ko sa'a ba wanda ya sani, ko mala'ikun
sama, ko Dan, sai Uban kadai. 37 Kamar yadda kwanakin
Nuhu suke, haka zai zama game da zuwan Dan Mutum.
38 A wadannan kwankin kafin zuwan ruwan tsufana suna
ci suna sha, suna aure suna aurarwa har ranar da Nuhu
ya shiga jirgin, 39 ba su san kome ba har ruwan ya zo ya
cinye su_ haka ma zuwan Dan Mutun zai zama. 40 Sa'annan
mutane biyu zasu kasance a gona za a dauke daya, a bar
daya a baya. 41 Mata biyu na nika a manika za a dauke
daya, za a bar dayar. 42 Don haka sai ku yi zaman tsaro,
domin baku san ranar da Ubangijinku zai zo ba. 43 Amma
ku san wannan, idan maigida ya san lokacin da barawo
zai zo, zai zauna a shirye ba zai bar gidan sa har a balle
a shiga ba. 44 Don haka sai ku shirya, domin Dan Mutum
zai zo a sa'ar da ba ku yi zato ba. 45 To wanene amintaccen
bawannan mai hikima, wanda maigidan sa ya sa ya kula
mar da gida, domin ya ba su abinci a kan lokaci? 46 Mai
albarka ne bawan, da mai gidan zai same shi a kan aikin sa
a lokacin da ya dawo. 47 Ina gaya maku gaskiya mai gidan
zai dora shi a kan dukkan a binda yake da shi. 48 Amma idan
mugun bawa ya ce a zuciyarsa, “maigida na ya yi jinkiri,”
49 sai ya fara dukan sauran barorin, ya yi ta ci da sha tare da
mashaya, 50 uban gidan bawan zai dawo a ranar da bawan
bai zata ba, a lokacin da bai sani ba. 51 Uban gidansa zai
datsa shi biyu, karshen sa zai zama daidai da na munafukai,
za a sashi inda a ke kuka da cizon hakora.

25

1 Sa'annan mulkin sama zai zama kamar budurwai goma
da suka dauki fitilunsu domin su taryi ango. 2 Biyar daga
cikin su masu hikima ne biyar kuma wawaye. 3 Sa'adda
wawayen budurwai suka dauki fitilunsu, ba su dauki karin
mai ba. 4 Amma budurwai masu hikimar suka dauki gorar
mai tare da fitilunsu. 5 To da angon ya makara, dukkan
su sai suka fara gyangyadi sai barci ya dauke su. 6 Amma
da tsakkar dare sai aka yi shela, 'Ga ango ya iso! Ku
fito taryensa. 7 Sai dukka budurwan nan suka tashi suka
gyaggyara fitilunsu. 8 Wawayen su ka ce da masu hikimar,
'Ku sammana kadan daga manku gama fitilunmu su na
mutuwa.' 9 “Amma masu hikimar suka ce 'Tun da man ba
zai ishe mu tare da ku ba, sai ku je gun ma su sayarwa ku
sayo wa kanku. 10 Sa'adda suka tafi sayan man, sai angon
ya shigo, kuma wadanda suke a shirye su ka shiga tare da
shi bukin auren, sai aka rufe kofar. 11 Bayan dan lokaci

kadan sauran budurwan suka dawo suna cewa, 'Mai gida,
mai gida, bude mana kofar.' 12 Amma ya amsa ya ce, 'A
gaskiya ina gaya maku, ni ban san ku ba.' 13 Don haka sai
ku lura, don baku san rana ko sa'a ba. 14 Domin yana kama
da wani mutum da zai tafi wata kasa. Ya kira barorinsa
ya ba su dukiyar sa. 15 Ga wani ya ba shi talanti biyar,
ga wani ya ba shi biyu, ga wani kuma ya ba shi talanti
daya. kowa an bashi gwargwadon iyawarsa, sai wannan
mutum ya yi tafiyar sa 16 nan da nan sai wanda ya karbi
talanti biyar ya sa nasa a jari, ya sami ribar wasu talanti
biyar. 17 Haka ma wanda ya karbi talanti biyu ya sami ribar
wasu biyu. 18 Amma bawan da ya karbi talanti dayan ya
yi tafiyar sa, ya haka rami, ya binne kudin mai gidansa.
19 To bayan tsawon lokaci sai ubangidan barorin nan ya
dawo, domin yayi lissafin kudinsu. 20 Bawan da ya karbi
talanti biyar, ya kawo nasa da ribar wasu biyar. Yace,
'Maigida, ka bani talanti biyar, gashi na samo ribar karin
talanti biyar.' 21 Maigidansa yace masa, 'Madalla, bawa na
gari mai aminci! Ka yi aminci akan abu kadan. Zan sa
ka akan abubuwa masu yawa. Ka shiga cikin farincikin
maigidanka.' 22 Bawan da ya karbi talanti biyun, ya zo yace,
'Maigida, ka ba ni talanti biyu. Gashi kuwa na sami karin
ribar wasu biyun.' 23 Ubangidansa yace masa, 'Madalla, kai
bawa na gari mai aminci! Ka yi aminci akan abubuwa
kadan. Zan saka akan abubuwa masu yawa. Ka shiga
cikin farincikin maigidanka.' 24 Sai bawan da ya karbi
talanti daya ya zo yace, 'Maigida, na san kai mai tsanani
ne. Kana girbi inda baka yi shuka ba, kuma kana tattarawa
inda ba ka watsa ba. 25 Na ji tsoro, don haka sai na je
na boye talantinka a rami. Duba, ga abinda yake naka.'
26 Amma ubangidansa ya amsa yace, kai mugu malalacin
bawa, ka san cewa ni mai girbi ne inda ban shuka ba
kuma ina tattarawa inda ban zuba ba. 27 To da ba sai
ka kai kudina a banki ba, da bayan na dawo da sai in
karbi abina da riba. 28 Saboda haka ku kwace talantin
daga gare shi ku baiwa mai talanti goman nan. 29 Gama
ga wanda yake da shi za'a kara masa har ma a yalwace
za'a kara bashi. Amma ga wanda bashi da komai abinda
ke nasa ma za'a kwace. 30 Ku jefa wannan mugun bawan
marar amfani, cikin duhu mai zurfi, inda ake kuka da cizon
hakora.' 31 Sa'adda Dan mutum zai zo cikin daukakarsa da
dukan Mala'iku tare da shi, sa'annan zai zauna kursiyinsa
na daukaka. 32 A gabansa za'a tattara dukkan al'ummai, zai
rarraba mutanen daya'daya, kamar yadda makiyayi yake
rarraba tumaki daga awaki. 33 Zai sa tumakin a hannunsa
na dama, amma awakin a hannunsa na hagu. 34 Sa'annan

sarkin zai ce wa na hannun damarsa, 'Ku zo ku da Ubana ya
albarkata, ku gaji mulkin da aka shirya maku kafin a kafa
duniya. 35 Gama na ji yunwa kuka bani abinci; Na ji kishi
kuka bani ruwa; Na yi bakunci kun bani masauki; 36 Na yi
huntanci kuka tufasar dani; Na yi ciwo kuka kula dani; Ina
kurkuku kuka ziyarceni.' 37 Sa'annan masu adalcin za su
amsa su ce, 'Ubangiji, yaushe muka ganka kana jin yunwa
muka baka abinci? Ko kana jin kishi muka baka ruwan
sha? 38 Kuma yaushe muka ganka kana bakunci har muka
baka masauki? Ko kuma kana huntanci da muka tufatar da
kai? 39 Yaushe kuma muka ganka kana ciwo ko a kurkuku
har muka ziyarce ka?' 40 Sa'annan Sarkin zai amsa masu
yace, 'Hakika Ina gaya maku, duk abinda kuka yi wa daya
mafi kakanta daga cikin 'yan'uwana a nan ni kuka yi wa.'
41 Sa'annan zai cewa wadanda suke hannunsa na hagu, 'Ku
rabu da ni, ku la'anannu, ku tafi cikin wutar jahannama
da aka shirya wa Shaidan da aljannunsa, 42 domin ina jin
yunwa baku bani abinci ba; ina jin kishi ba ku bani ruwa ba;
43 Ina bakunci amma baku bani masauki ba; ina huntanci,
baku tufasar da ni ba; ina ciwo kuma ina kurkuku, baku
kula da ni ba.' 44 Sa'annan suma zasu amsa su ce, 'Ubangiji,
yaushe muka ganka kana jin yunwa, ko kishin ruwa, ko
kana bakunci, ko kana huntanci, ko ciwo, kuma a kurkuku,
da bamu yi maka hidima ba?' 45 Sa'annan zai amsa ya
ce masu, 'Ina gaya maku hakika abin da baku iya yiwa
mafi karanta daga cikin wadannan ba, ba ku yi mani ba.'
46 Wadannan kuwa zasu tafi cikin madawwamiyar azaba
amma adalai zuwa rai madawwami."

26

1 Yayin da Yesu ya gama fadi masu wadannan maganganu,
sai ya cewa almajiransa, 2 "Kun sani sauran kwana biyu
idin ketarewa ya zo, kuma za'a bada Dan mutum domin a
gicciye shi. 3 Sa'annan manyan firistoci da dattawan jama'a
suka taru a fadar babban firist, mai suna Kayafa. 4 Suka
shirya yadda zasu kama Yesu a boye su kuma kashe shi.
5 Amma suna cewa, "Ba a lokacin idin ba, domin kada
tarzoma ta tashi daga cikin mutane." 6 Sa'adda Yesu yake
Baita'anya a gidan Saminu Kuturu, 7 daidai lokacin da ya
zauna a gefen teburin cin abinci, sai wata mata ta shigo da
kwalbar mai, mai tsada, ta zuba wa Yesu a kansa. 8 Amma
da almajiransa suka ga haka, sai suka ji haushi suka ce, "Ina
dalilin yin irin wannan asara? 9 Ai da an sayar da wannan
mai da kudi mai yawa a rabawa talakawa." 10 Amma da
yake Yesu ya san tunaninsu, sai yace masu, "Don me kuke
damun matar nan? Ta yi abu mai kyau domina. 11 Kuna

da talakawa tare da ku koyaushe, amma ni ba zan kasance
da ku ba koyaushe. 12 Don a sa'adda ta zuba man nan a
jikina, ta yi haka ne don jana'iza ta. 13 Hakika Ina gaya
maku, duk inda za ayi wannan bishara a dukan duniya,
abin da matar nan tayi za'a rika ambatar da shi don tunawa
da ita.” 14 Sai daya daga cikin sha biyun, mai suna Yahuza
Iskariyoti, ya tafi wurin manyan firistocin, 15 yace, "Me
kuke da niyyar bani idan na mika maku shi?” Suka auna
masa azurfa talatin. 16 Daga wannan lokacin yayi ta neman
zarafi da zai bada shi a wurinsu. 17 To a rana ta fari na
idin ketarewa almajiran suka zo wurin Yesu suka ce, "Ina
kake so mu shirya maka da zaka ci abincin idin ketarewa?”
18 Yace, “Ku shiga cikin birnin zaku sami wani mutum sai
kuce masa, 'Mallam yace, “lokaci na ya kusa. Zan ci idin
ketarewa a gidanka, da almajiraina.”"' 19 Almajiran suka
yi kamar yadda Yesu ya umarce su, suka shirya abincin
idin ketarewar. 20 Da yamma ta yi, sai ya zauna domin
ya ci tare da almajiransa goma sha biyu. 21 Sa'adda suke
ci, yace, “Hakika ina gaya maku, daya daga cikin ku zai
bada ni.” 22 Suka yi bakin ciki, suka fara tambayarsa daya
bayan daya, "Na tabbata ba ni bane ko, Ubangiji?” 23 Sai
ya amsa, “Wanda ke sa hannu tare da ni cikin kwano daya
shi ne zai bada ni. 24 Dan mutum zai tafi, kamar yadda aka
rubuta akan sa. Amma kaiton mutumin da ta wurin sa za'a
bada Dan mutum! Gwamma da ba'a haifi mutumin nan ba.”
25 Yahuza da zai bada shi yace, “Mallam ko ni ne?” Yace
masa, “Ka fada da kanka.” 26 Yayin da suke ci, sai Yesu ya
dauki gurasa, ya sa albarka, ya karya. Ya ba almajiran yace,
“Ku karba, ku ci, wannan jiki nane.” 27 Sai ya dauki kokon
yayi godiya, Ya ba su yace, “Ku sha, dukanku. 28 “Gama
wannan jinina ne na alkawari wanda aka zubar domin
gafarar zunuban mutane da yawa. 29 Amma ina gaya maku,
ba zan kara shan ruwan inabin nan ba, sai ranar da zan
sha shi sabo tare da ku a cikin mulkin Ubana.” 30 Da suka
raira waka, sai suka ka tafi dutsen zaitun. 31 Sai Yesu yace
masu, “Dukan ku zaku yi tuntube a wannan dare sabili
da ni, gama a rubuce yake, "Zan bugi makiyayin, garken
tumakin kuma za su watse.' 32 Amma bayan an tashe ni, zan
riga ku zuwa Galili.” 33 Amma Bitrus yace masa, “Ko dama
duka zasu fadi sabili da kai, ni kam bazan fadi ba.” 34 Yesu
yace masa, "Hakika ina gaya maka, a wannan daren kafin
carar zakara, za ka yi musun sani na sau uku.” 35 Bitrus
yace masa, koda zan mutu tare da kai, bazan yi musunka
ba.” Sai sauran almajiran suma suka fadi haka. 36 Sa'anna
Yesu ya tafi tare da su, wurin da ake kira Getsaimani sai
yace wa almajiransa, "Ku zauna a nan ni kuma zan je gaba

in yi addu'a.” 37 Ya dauki Bitrus da kuma 'ya'ya biyu na
Zabadi tare da shi, sai ya fara damuwa da juyayi. 38 Sai
yace masu, “Raina na cikin damuwa sosai har ga mutuwa.
Ku kasance anan kuna tsaro tare da ni.” 39 Ya dan taka
zuwa gaba kadan, sai ya fadi a fuskarsa, yayi addu'a. Yace,
“Ya Ubana, in zai yiwu, bari kokon nan ya wuce ni. Duk da
haka, ba nufina za'a bi ba, amma naka nufin.” 40 Ya koma
wurin almajiran ya same su suna barci, sai ya cewa Bitrus,
“Kai, ba zaku yi tsaro tare da ni ba koda sa'a daya? 41 Ku yi
tsaro kuma, kuyi addu'a domin kada ku fada cikin jaraba.
Ruhu dai ya yarda amma, jiki ba karfi.” 42 Sai ya koma karo
na biyu yayi addu'a, Yace, “Ya Ubana, in wannan kokon ba
zai wuce ba sai na sha shi, bari nufinka ya kasance.” 43 Ya
sake dawowa, ya same su suna barci, domin idanunsu sun
yi nauyi. 44 Sai ya sake barinsu ya tafi. Ya koma karo na
uku yana addu'a yana fadin kalmomi iri daya. 45 Sai Yesu
ya koma wurin almajiran yace masu, “Har yanzu barci kuke
kuna hutawa? Duba, lokaci ya kusato, kuma an bada Dan
mutum ga hannun masu zunubi. 46 Ku tashi mu tafi. Duba,
wanda zai badani ya kusato.” 47 Sa'adda yana cikin magana
Yahuza, daya daga cikin sha biyun, ya zo. Babban taro ya
zo tare da shi daga wurin manyan firistoci da dattawan
jama'a. Suna rike da takubba da kulake. 48 To mutumin
da zai bada Yesu ya rigaya ya basu alama, cewa, "Duk
wanda na sumbata, shine. Ku kama shi." 49 Nan da nan
ya kaiga Yesu ya ce, “Gaisuwa, Mallam!” sai ya sumbace
shi. 50 Yesu kuwa yace masa, “Aboki, kayi abin da ya kawo
ka.” Sai suka iso suka sa hannuwansu kan Yesu suka kama
shi. 51 Nan take, daya daga cikin wadanda suke tare da
Yesu ya mika hannunsa, ya zare takobinsa, ya sare wa
bawan babban firist din kunne. 52 Sai Yesu yace, masa, “Ka
maida takobinka cikin kubensa, domin duk wadanda suka
dauki takobi su ma ta wurin takobi za su hallaka. 53 Ko
kana tunanin ba zan iya kiran Ubana ba, ya kuma aiko
da rundunar Mala'iku fiye da goma sha biyu? 54 Amma
to tayaya za'a cika nassi, cewa dole wannan ya faru?" 55 A
wannan lokacin Yesu yace wa taron, “Kun zo da takubba da
kulake ku kama ni kamar dan fashi? Ina zaune kowace rana
a haikali ina koyarwa, amma baku kama ni ba. 56 Amma
duk wannan ya faru ne don a cika abinda annabawa suka
rubuta.” Bayan haka sai dukkan almajiran suka bar shi
suka gudu. 57 Wadanda suka kama Yesu, suka kai shi wurin
Kayafa babban firist, inda marubuta da duttawan jama'a
suka taru. 58 Amma Bitrus ya bi shi daga nesa, har zuwa
farfajiyar babban firist din. Ya shiga ya zauna da masu
tsaro domin ya ga abinda zai faru. 59 A wannan lokaci

manyan firistoci da duk 'yan majalisar suka fara neman
shaidar karya akan Yesu, domin su samu su kashe shi.
60 Amma ba su samu ko daya ba, ko dayake an samu shaidun
karya dayawa da suka gabata. Amma daga baya sai wasu
su biyu suka fito 61 sukace ''Wannan mutum yace zan iya
rushe haikalin Allah, in kuma gina shi cikin kwana uku.'''
62 Babban Firist din ya tashi tsaye yace masa, “Ba zaka ce
komai ba? Wace irin shaida ce ake yi akanka?” 63 Amma
Yesu yayi shiru. Babban Firist ya ce, “Na umarce ka da
sunan Allah mai rai, ka gaya mana ko kai Almasihu ne, Dan
Allah.'' 64 Yesu ya amsa masa, “ Ka fada da bakin ka. Amma
ina gaya maka, daga yanzu zaka ga Dan mutun na zaune a
hannun dama na iko, ya na zuwa akan gizagizai na sama.”
65 Sai babban firist din ya yayyaga rigarsa, yana cewa, “Yayi
sabo! don me ku ke neman wata shaida kuma? Duba,
yanzu kun ji sabon. 66 Menene tunaninku?” Suka amsa
sukace, “Ya cancanci mutuwa.” 67 Sai suka tofa masa yawu
a fuska, suka kuma yi masa duka, suka kuma mammare shi
da tafin hannuwansu, 68 sukace, ''Ka yi mana anabci, kai
Almasihu. Wanene wanda ya dokeka. 69 To Bitrus kuwa
na zaune a farfajiyar, sai wata yarinya baiwa ta zo wurinsa
tana cewa, “Kaima kana tare da Yesu na Galili.” 70 Amma ya
yi musun haka a gaban su duka, yace, “Ban ma san abinda
kike magana akai ba.” 71 Da ya fita zuwa bakin kofa, nan
ma wata yarinyar baiwa ta gan shi tace wa wadanda suke
wurin, “Wannan mutumin ma yana tare da Yesu Banazare.”
72 Sai yayi musun haka kuma, har da rantsuwa, yace, “Ban
san mutumin nan ba.” 73 Bayan dan lokaci kadan wadanda
suke a tsaye suka zo wurin Bitrus suka ce masa, “Hakika kai
daya daga cikin su ne, gama harshen ka ya tonaka.” 74 Sai ya
fara rantsuwa irin ta la'ana, yana cewa, ''Ban san wannan
mutumin ba,” nan da nan zakara yayi cara. 75 Bitrus ya
tuna da maganar da Yesu ya fada, “Kafin carar zakara zaka
yi musun sani na sau uku.” Sai ya fita waje yayi kuka mai
zafi.''

27

1 Da gari ya waye, duk manyan firistoci da dattawan
jama'a suka shirya yadda zasu kulla makirci domin su
kashe shi. 2 Suka daure shi, suka mika shi ga gwamna
Bilatus. 3 Sa'adda Yahuza, wanda ya bashe shi, ya ga an
zartarwa Yesu hukuncin kisa, ya nemi tuba ya kuma mayar
da azurfar talatin ga manyan firistocin da dattawan, 4 yace,
“Na yi zunubi ta wurin cin amanar mara laifi.” Amma
sukace, “Ina ruwan mu? Ka ji da shi da kanka?” 5 Sai

ya jefar da kwandalolin azurfar a kasa cikin haikalin ya
kuma bar su, ya tafi ya rataye kansa. 6 Sai babban firist ya
dauki kwandalolin azurfar ya ce, "Ba daidai bane bisa ga
shari'a musa wannan cikin ma'aji, saboda kudin jini ne."
7 Sai suka tattauna al'amarin a tsakanin su, kudin kuma
suka sayi filin maginin tukwane domin makabatar baki.
8 Dalilin wannan ne ake kiran wurin, "Filin jini" har yau.
9 Sai abin da aka fada ta bakin annabi Irmiya ya cika, cewa,
"Suka dauki tsabar azurfa talatin na farashin da mutanen
Isra'ila suka sa a kansa, 10 suka bayar domin sayen filin mai
tukwane, kamar yadda Ubangiji ya umarce ni." 11 Sai Yesu
ya tsaya a gaban gwamna, gwamna ya kuma tambaye shi,
"Kai sarkin Yahudawa ne?" Yesu ya amsa, "Haka ka fada."
12 Amma da manyan firistocin da dattawan suka zarge shi,
bai ce komai ba. 13 Sai Bilatus yace masa, "Baka ji dukan
zarge-zargen da ake yi maka ba?" 14 Amma bai ce masa ko
kalma guda ba, sai gwamna yayi matukar mamaki. 15 To
lokacin bikin idi, al'adar gwamna ne ya saki mutum guda
wanda jama'a suka zaba. 16 A wannan lokacin suna da wani
sanannen dan kurkuku mai suna Barabbas. 17 To da suka
tattaru, sai Bilatus yace masu, "Wa kuke so a sakar maku?
Barabbas, ko Yesu wanda ake kira Almasihu?" 18 Saboda
ya san sun kawo shi ne domin kishi. 19 Da yake zaune a
kujerar shari'a, matarsa ta aika masa cewa, "Ka fita sha'anin
mutumin nan marar laifi. Saboda na sha wahala sosai a yau
cikin mafarki saboda shi." 20 A lokacin nan manyan firistoci
da dattawa suka rinjayi ra'ayin jama'a suce a sakar masu
da Barabbas, a kashe Yesu. 21 Sai gwamna ya tambayesu,
"Wa kuke so a sakar maku?" Sukace, "Barabbas." 22 Bilatus
yace masu, "Me zan yi da Yesu wanda ake kira Almasihu?"
Sai duka suka amsa, "A gicciye shi." 23 Sai yace, "Don me,
wane laifi ya aikata?" Amma suka amsa da babbar murya,
"A gicciye shi" 24 Amma da Bilatus ya ga ba zai iya komai
ba don hargitsi zai iya barkewa, ya dauki ruwa ya wanke
hannuwansa a gaban jama'a, yace, "Ba ni da laifi ga jinin
mutumin nan marar laifi. Ku yi abin da kuka ga dama."
25 Duka mutanen sukace, "Bari jininsa ya kasance a kan mu
da 'ya'yan mu." 26 Sai ya sakar masu da Barabbas amma
yayi wa Yesu bulala ya mika shi garesu domin su gicciye
shi. 27 Sai sojojin gwamna suka dauki Yesu zuwa farfajiya
suka kuma tara dukan rundunar sojoji. 28 Suka yi masa
tumbur sa'annan suka sa masa jar alkyabba. 29 Sai suka
yi masa rawanin kaya suka sa a kansa, suka kuma bashi
sanda a hannunsa na dama. Suka rusuna a gabansa suna
masa ba'a, suna cewa, "Ranka ya dade, Sarkin Yahudawa!"

30 Suka kuma tofa masa yawu, suka kwace sandar suka
buga masa a ka. 31 Bayan sun gama masa ba'a, suka cire
masa alkyabbar suka sa masa kayansa, suka jagorance shi
zuwa wurin da za a gicciye shi. 32 Da suka fito waje, sai
suka iske wani Bakurame mai suna Saminu, wanda suka
tilasta ya tafi tare dasu domin ya dauki gicciyen. 33 Suka
iso wani wuri da ake kira Golgotta, wanda ke nufin,"Wurin
kwalluwa." 34 Suka bashi ruwan inabi da aka gauraya da
wani abu mai daci. Amma da ya 'dan-'dana shi sai ya ki sha.
35 Bayan da suka gicciye shi, suka kada kuri'a a kan rigarsa.
36 Suka kuma zauna suna kallonsa. 37 A sama da kansa suka
sa abinda ake tuhumarsa da ita a rubuce, "Wannan shine
sarkin Yahudawa." 38 An gicciye shi da 'yanfashi guda biyu,
daya ta damansa dayan kuma ta hagunsa. 39 Wadanda suke
wucewa suna zaginsa, suna girgiza kai, 40 suna kuma cewa,
"Kai da kace zaka rushe haikali ka kuma gina shi a kwana
uku, ka ceci kanka mana! In dai kai Dan Allah ne, ka sauko
daga gicciyen!" 41 Ta haka ma manyan firistocin suka rika
yi masa ba'a, tare da marubuta da shugabannin, suna cewa,
42 "Ya ceci wasu amma ya kasa ceton kansa. Shi ne sarkin
Isra'ila. Ya sauko mana daga kan gicciyen, sai mu ba da
gaskiya gareshi. 43 Tun da ya yarda da Allah. Bari Allahn ya
cece shi mana, saboda yace, "Ni dan Allah ne." 44 Hakan nan
ma 'yanfashin guda biyu da aka gicciye su tare suka zage
shi. 45 To tun da tsakar rana sai duhu ya rufe kasar gaba
daya har karfe uku na yamma. 46 Wajen karfe uku, Yesu ya
tada murya mai karfi yace, "Eli, Eli lama sabaktani?" wanda
ke nufin, "Allahna, Allahna, don me ka yashe ni?" 47 Da
wadanda suke tsaye kusa suka ji haka, sai sukace, "Yana
kiran Iliya." 48 Nan take wani ya ruga da gudu ya dauki soso
ya tsoma cikin ruwan inabi mai tsami ya soka kan sandar
kara ya mika masa ya sha. 49 Sai sauran sukace, "Rabu da
shi mu gani ko Iliya zai zo ya cece shi." 50 Sai Yesu ya ta
da murya mai karfi yayi kuka sai ya saki ruhunsa. 51 Sai
labullen haikali ya yage gida biyu daga sama zuwa kasa.
Kasa kuma ta girgiza, duwatsu suka farfashe. 52 Kaburbura
suka bude, tsarkaka kuwa wadanda suke barci da yawa
suka tashi. 53 Suka fito daga kaburbura bayan tashinsa,
suka shiga birni mai tsarki suka bayyana ga mutane da
yawa. 54 Da hafsan sojan da wadanda suke kallon Yesu suka
ga girgizar kasar da abinda ya faru, suka ji tsoro kwarai
sukace, "Hakika wannan Dan Allah ne" 55 Mata dayawa da
suka bi Yesu daga Galili domin su lura da shi suka tsaya suna
kallo daga nesa. 56 A cikin su akwai Maryamu Magadaliya,
Maryamu uwar Yesu da Yusufu, da uwar 'ya'yan Zabadi.

57 Da yamma sai wani attajiri mutumin Armatiya ya zo, mai
suna Yusufu wanda shi ma almajirin Yesu ne. 58 Ya je wurin
Bilatus ya roka a bashi jikin Yesu. Sai Bilatus ya umarta
a bashi. 59 Yusufu ya dauki jikin, ya rufe shi da likafani
mai tsabta, 60 sai ya sa shi a cikin sabon kabarinsa da ya
sassaka cikin dutse. Sai ya mirgina babban dutse a bakin
kofar kabarin ya tafi. 61 Maryamu Magadaliya da dayan
Maryamun suna nan zaune akasin kabarin. 62 Washegari,
wato bayan ranar Shiri, Sai manyan firistoci da Farisawa
suka taru tare da Bilatus. 63 Sukace, "Mai gida, mun tuna
lokacin da mayaudarin nan yake da rai, yace, "Bayan kwana
uku zan tashi." 64 Saboda haka, ka bada umarni a tsare
kabarin na kwana uku. In ba haka ba almajiransa zasu zo
su sace shi, kuma su ce wa mutane, "Ya tashi daga mattatu."
Kuma yaudarar karshe zata fi ta farko muni." 65 Bilatus yace
masu, "Ku dauki masu tsaro. Kuyi tsaro iyakar karfin ku."
66 Sai suka tafi suka tsare kabarin, suka hatimce dutsen,
suka sa masu tsaro.

28

1 Da daddare ranar Asabaci, rana ta fari ga mako ta fara
gabatowa, Maryamu Magadaliya da daya Maryamun suka
zo don su ziyarci kabarin. 2 Sai aka yi girgizar kasa mai
karfi, saboda mala'ikan Ubangiji ya sauko daga sama ya
kuma murgine dutsen ya zauna a kai. 3 Kamanninsa kamar
walkiya, tufafinsa kuma fari fat kamar suno. 4 Masu tsaron
suka razana don tsoro suka zama kamar matattun mutane.
5 Mala'ikan ya yi wa matan magana cewa, "Kada ku ji tsoro,
nasan kuna neman Yesu wanda aka gicciye. 6 Baya nan,
amma ya tashi kamar yadda ya fada. Ku zo ku ga wurin da
aka kwantar da shi. 7 Ku hanzarta ku gaya wa almajiransa,
'Ya tashi daga matattu. Duba, ya tafi Galili, can zaku same
shi.' Gashi ni kuwa na fada maku." 8 Matan suka yi hanzari
suka bar kabarin da tsoro da murna, suka ruga domin su
sanar wa almajiransa. 9 Sai ga Yesu ya tare su, yace masu,
"A gaishe ku." Sai matan suka kama kafar sa, suka kuma
yi masa sujada. 10 Sai Yesu yace masu, "Kada ku ji tsoro.
Ku je ku fada wa 'yan'uwana su je Galili. Can zasu ganni."
11 Sa'adda matan suke tafiya, sai wadansu masu tsaro
suka shiga gari suka fada wa Shugabanin Firistoci dukan
abin da ya faru. 12 Firistocin suka hadu da dattawa suka
tattauna al'amarin, sai suka bada kudi masu yawa ga sojojin
13 Sukace masu, "Ku gaya wa sauran cewa, "Almajiran Yesu
sun zo da daddare sun sace gangar jikinsa lokacin da muke
barci." 14 Idan wannan rahoto ya isa wurin gwamna, za
mu lallashe shi mu ja hankalinsa mu raba ku da damuwa."

15 Sai sojojin suka karbi kudin suka yi abinda aka umarcesu.
Wannan rahoto ya bazu a tsakanin Yahudawa, ya ci gaba
har zuwa yau. 16 Amma almajiran sha daya suka tafi Galili,
kan dutsen da Yesu ya umarcesu. 17 Da suka gan shi, suka
yi masa sujada, amma wadansu suka yi shakka. 18 Yesu
ya zo wurin su ya yi masu magana, yace, "Dukan iko dake
sama da kasa an ba ni. 19 Sai kuje ku almajirantar da dukan
al'ummai. Kuna yi masu baftisma cikin sunan Uba da na Da
da na Ruhu Mai Tsarki. 20 Ku koya masu su kiyaye dukan
abin da na umarce ku. Duba, ni kuma kullum ina tare da
ku har karshen zamani."

Markus

[1] Wannan itace farkon bisharar Yesu Almasihu, Dan Allah.
[2] kamar yadda aka rubuta cikin littafin annabi Ishaya.
Duba, ina aika manzona, a gabanka, wanda zai shirya
maka hanya. [3] Akwai murya mai kira a jeji, tana cewa
ka shirya hanyar Ubangiji. ka daidaita ta. [4] Yahaya ya zo,
yana baptisma acikin jeji yana wa'azin tuba, domin gafarar
zunubai. [5] Dukan kasar Yahudiya da mutanen Urshalima
suka zo wurin sa, a ka kuma yi masu baptisma a kogin
urdun. suna furta zunubansu. [6] Yahaya yana saye da tufa
ta gashin rakumi, yana kuma da damara ta fata a kugunsa,
abincinsa fara ce da zuma. [7] Yana wa'azi, ya ce "akwai
mai zuwa a bayana wanda ya ke da iko fiye da ni. wanda
ko maballin takalminsa ban isa in kwance ba. [8] Ni ina yi
maku baptisma da ruwa, amma mai zuwa a bayana zai yi
maku baptisma da Ruhu Mai Tsarki". [9] Sai ya kasance a
kwanakin nan Yesu ya zo daga Nazarat ta Galili, sai Yahaya
ya yi masa baptisma a kogin urdun. [10] Sa'adda Yesu ya
fito daga ruwan, sai sama ta bude, sai Ruhu ya sauko a
bisansa da kamanin kurciya. [11] Sai wata murya ta zo daga
sama, tana cewa, "Kai kaunataccen Dana ne. zuciyata ta
na murna da kai kwarai". [12] Sai Ruhu ya iza shi zuwa
jeji. [13] Yana a jeji kwana arba'in, Shaidan yana jarabtar sa.
Yana cikin jeji da dabobi, sai malaiku su ka yi masa hidima.
[14] Bayan da aka kama Yahaya, Yesu ya shiga kasar Galili
yana wa'azin bisharar Allah. [15] Yana cewa, "Lokaci ya yi,
gama mulkin Allah ya kusato. Ku tuba ku bada gaskiya ga
bishara". [16] Sa'adda ya ke wucewa a gefen takun Galili, sai
ya ga Saminu da Andarawus, dan'uwansa suna jefa taru a
teku, domin su masunta ne. [17] Yesu ya ce masu ku zo, ku
biyo ni, ni kuwa sai in maisheku masuntan mutane". [18] Nan
da nan suka bar tarun su, suka bi shi. [19] Sa'adda Yesu ya
yi tafiya kadan, sai ya ga Yakubu dan Zabadi da Yahaya
dan'uwansa; suna gyaran tarunsu a jirgin ruwa. [20] Sai ya
kira su, su kuwa suka bar mahaifinsu Zabadi a jirgin ruwan
da ma'aikatansu, sai su ka bi shi. [21] Da su ka shigo cikin
kafanahum, a ranar asabar, Yesu ya shiga majami'a ya koya
masu. [22] Su ka yi mamakin koyarwarsa, domin ya na koya
masu da iko ba kamar marubuta ba. [23] A nan cikin majami'a
akwai wani mutum mai kazamin ruhu, sai ya yi ihu da karfi.
[24] Yana cewa Ina ruwan mu da kai, Yesu Banazarat? Ka
zo ne domin ka halakar da mu? Na san wanene kai. Kai

ne Mai Tsarki na Allah”. 25 Sai Yesu ya tsauta wa kazamin
ruhun ya ce, “Ka yi shiru ka fita daga cikinsa”. 26 Bayan
da kazamin ruhun ya buga shi kasa, sai kazamin ruhun ya
yi ihu sa'annan ya fita daga jikinsa. 27 Sai dukan mutanen
su ka yi mamaki kwarai, suna tambayar junansu menene
wannan? wace sabuwar koyarwa ce da iko haka? har yana
umartar kazaman ruhohi suna kuwa yi masa biyayya!”
28 Nan da nan labarinsa ya bazu ko'ina a dukkan kewayen
kasar Galili. 29 Bayan da suka bar majami'a, sai su ka shiga
gidan Saminu da Andarawus, suna kuma tare da Yakubu
da Yahaya. 30 Surikar Saminu tana kwance ba lafiya tana
fama da zazzabi. Sai suka gaya wa Yesu game da ita. 31 Sai
ya zo, ya kama hannunta, ya daga ta, sai zazzabin ya sake
ta, ta fara yi masu hidima. 32 Da yamman nan, bayan da
rana ta fadi, sai su ka kawo masa dukan marasa lafiya da
masu fama da aljanu. 33 Dukan mutanen garin su ka taru
a bakin kofa. 34 ya warkar da masu ciwo da yawa da masu
chututtuka iri-iri, ya kuma fitar da bakaken aljanu, amma
bai yarda aljanun su yi magana ba domin sun san shi. 35 Ya
tashi da sassafe, tun da sauran dare, ya tafi wurin da ba
kowa, a can ya yi add'ua. 36 Saminu da wandanda suke
tare da shi suka neme shi. 37 Suka sa me shi, sai su ka ce
masa, “kowa yana nemanka”. 38 Ya ce, bari mu tafi wani
wuri, zuwa wadansu garuruwan da ke kewaye, Saboda in
yi wa'azi a can kuma. Wannan shi yasa na zo nan''. 39 Ya tafi
dukan kasar Galili, yana wa'azi a majimi'un su yana kuma
fitar da aljanu. 40 Wani kuturu ya zo wurinsa. Yana rokonsa,
ya durkusa. Ya ce masa, “in ka yarda kana iya warkar da
ni. 41 Sai ya yi juyayi, Yesu ya mi ka hannun sa ya ta ba
shi ya na ce masa “Na yarda. Ka sarkaka”. 42 Nan da nan
kuturtar ta barshi, ya kuma sa mu tsarkakewa. 43 Yesu ya yi
masa gargadi sosai, ya salame shi. 44 Ya ce masa “ka tabbata
fa kada ka gayawa kowa, amma ka tafi ka nuna kanka ga
firist, sai ka je ka yi hadaya domin tsarkakewa kamar yadda
Musa ya umurta, domin shaida. 45 Amma da ya fita sai ya
fara gaya wa kowa, ya baza maganar a ko'ina, har Yesu bai
iya tafiya a sake a garin ba. Ya tafi ya tsaya a wuraren da
ba kowa, mutane kuwa su ka zo wurinsa daga ko'ina.

2

1 Da ya dawo Kafarnahum bayan yan kwanaki kadan, aka
ji cewa yana gida. 2 Da yawa suka taru a can, ba wuri har
kofa, sai Yesu ya yi masu magana. 3 Sai wadansu mutane su
ka zo wurinsa dauke da wuni mutum shanyayye, mutane
hudu na dauke da shi. 4 Lokacin da ba su iya zuwa kusa da

shi ba domin yawan jama'a, sai su ka daye jinkar dakin
daidai da inda ya ke. Bayan da suka huda ramin suka
saukar da gado wanda shanyayyen ke kwance a kai. 5 Da
ganin bangaskiyarsu, Yesu ya ce wa shanyayyen mutumin,
“Da, an gafarta maka zunuban ka”. 6 Amma wadansu
marubuta da ke zaune a nan, suka yi tunani aransu. 7 Yaya
wannan mutum zai yi magana haka? Ya yi sabo! wa ke
iya gafarta zunubi “sai Allah kadai?” 8 Nan da nan Yesu
ya sani a ruhunsa, abinda suke tunani a tsakaninsu. Ya ce
masu, “Me ya sa kuke tunanin wannan a zuciyarku? 9 Me
yafi sauki a cewa shanyayyen mutumin, 'An gafarta maka
zunuban ka' ko kwa a ce masa, 'tashi, ka dauki shinfidarka,
ka yi tafiyarka'? 10 Amma domin ku san cewa Dan mutum
na da ikon gafarta zunubi a duniya, ya ce wa shanyayyen,
11 ''Na ce maka, tashi, dauki tabarmanka, ka tafi gidan ka.”
12 Sai nan da nan ya tashi ya dauki tabarmarsa, ya fita gidan
a gabansu, dukansu su ka yi mamaki, su ka girmama Allah,
''suka ce ba mu taba ganin abu irin wannan ba.” 13 Ya sake
fita gefen tafki, dukan taron jama'a suka zo wurinsa, sai
ya koya masu. 14 Sa'adda ya na wucewa, ya ga Levi dan
Halfa yana zaune a wurin karbar haraji, sai ya ce masa, “Ka
biyo ni.” Ya tashi, ya bi shi. 15 Sa'adda Yesu ya shiga gidan
Levi yana cin abinci, masu karbar haraji da masu zunubi
da yawa su ka zo wurinsa da almajiransa, jama'a masu
yawan gaske suka ka bi shi. 16 Da Marubuta wadanda su ke
Farisawa, sun ga cewa Yesu na cin abinci da masu zunubi
da masu karbar haraji, sai su ka ce wa almajiransa, “Me ya
sa ya ke ci da masu karbar haraji da mutane masu zunubi?”
17 Da Yesu ya ji wannan ya ce masu, “Mutane wadanda ke
da lafiya a jiki ba su bukatar likita; sai dai ko marasa lafiya
ke bukatarsa. Ban zo domin in kira mutane masu a dalci
ba, amma mutane masu zunubi.” 18 Almajiran Yahaya da
Farisawa suna azumi, sai wadansu mutane suka zo suka
ce, “Don me almajiran Yahaya da almajiran Farisawa na
azumi amma na ka almajiran ba su yi?” 19 Sai Yesu yace
masu, “Abokan ango, za su yi azumi sa'adda ango yake
tare da su? muddin suna tare da ango ba za su yi azumi
ba. 20 Amma kwanaki za su zo da za a dauki angon daga
gare su, a wadancan kwanakin ne, za su yi azumi. 21 Babu
wanda zai dinka sabuwar riga ya hada ta da tsohuwar riga,
sai rigar ta yage, kuma ta yi mummunar yagewa. 22 Babu
wanda zai sa sabon ruwan inabi a cikin tsohuwar salka, ai
sai salkar ta fashe kuma ruwan inabin ya zube. duka biyu
ruwan inabin da salkar arasa su. A maimakon haka, sai ka
sanya sabon ruwan inabi cikin sabuwar salka.” 23 A ranar

asabar Yesu ya tafi cikin gonakin hatsi, sai almajiransa su
ka fara zagar hatsi, 24 Sai Farisawa su ka ce masa, "Duba,
don me suke yin abin da bai dace a yi ranar Asabar ba?"
25 Yace masu, Ba ku karanta ba abinda Dauda ya yi sa'adda
yake jin yunwa, shi da mutanen da ke tare da shi? 26 Yadda
ya shiga gidan Ubangiji, sa'adda Abiyata ya ke babban firist,
ya ci gurasa da ke ta firist wadda bai dace wani ya ci ba sai
Firistoci. Har kuma ya ba wadanda ke tare da shi." 27 Yesu
yace, "Asabar an yi ta don mutum ne, ba a yi mutum don
Asabar ba. 28 Saboda haka, Dan Mutum Ubangiji ne, har da
na Asabar."

3

1 Sai kuma ya sake tafiya cikin Majami'a sai ga wani
Mutum mai shanyayyen hannu. 2 Wadansu mutane suna
kallonsa sosai, su gani ko zai warkar da shi a ranar Asabar.
don su zarge shi. 3 Yesu ya ce wa mai shanyayyen hanun "
Ka tashi ka tsaya a tsakiyar kowa." 4 Sai ya ce wa mutane,
"Ya dace a yi abu mai kyau aranar Asabar ko a yi mugunta;
a ceci rai, ko a yi kisa? "Amma suka yi shiru. 5 Sai ya
dube su cikin fushi, yana bakin ciki da taurin zuciyar su,
ya ce wa mutumin ka mikar da hanunka, sai ya mikar da
hanunsa Yesu kuwa ya warkar da shi. 6 Sai Farisiyawa
suka fita da sauri zuwa wurin mutanen Hirudus suka shirya
yadda za su kashe shi. 7 Sai Yesu da almajiransa, suka tafi
bakin teku. sai mutane dayawa suka bi shi, daga Galili da
Yahudiya 8 Daga Urushalima da Edom gaba da Urdun da
kewayan Taya da Sidon, da baban taro, ya ji abinda yake yi.
suka zo wurinsa. 9 Ya tambayi almajiransa su shirya masa
karamin jirgin ruwa domin yawan mutane, domin kada su
murkushe shi. 10 Ya warkar da mutane da yawa, yadda duk
wadanda suke da cuttutuka suna kokari su taba shi. 11 Duk
sa'adda kazaman ruhohin suka ganshi, sai su durkusa a
gabansa su yi ihu da karfi su ce, kai Dan Allah ne." 12 Ya
umarce su da karfi kada su sa a san shi. 13 Ya hau saman
dutsen, ya kira wadanda yake bukar su, su zo wurinsa. 14 Ya
zabi guda goma sha biyu (ya kira su manzanni). Wadanda
zasu kasance tare da shi, ya kuma aike su, su yi wa, azi, 15 Ya
kuma basu Ikon fitar da aljanu. 16 Ya zabi guda goma sha
biyu wato Saminu kuma yaba shi suna Bitrus. 17 Yakubu
dan Zabadi da Yahaya dan-uwan Yakubu wanda ya basu
sunan Buwanarjis watau 'ya'yan tsawa, 18 da Andarawus da
Filibus da Bartalamawus da Matta da Toma da Yakubu dan
Halfa, da Taddawus da Saminu Ba-kananiye, 19 da Yahuza
Iskariyoti wanda zai bashe shi. 20 Sa'adda ya shiga gida,
Taron kuwa ya sake haduwa, har ya hana su cin abinci,

21 Da iyalansa suka ji haka, sai suka fito sun kamo shi,
saboda sun ce, “Ai, baya cikin hankalinsa “ 22 Marubutan
da suka zo daga Urushalima suka ce “Ai Ba'alzabuba ne
ya hau shi, da ikon sarkin aljannu kuma yake fitar da
aljannu.” 23 Yesu ya kirawo su wurinsa ya ce da su cikin
misalai, “Yaya shaidan zai iya fitar da shaidan? 24 idan
mulki ya rabu gida biyu ba zai tsayawa ba. 25 Haka in
gida ya rabu kashi biyu, gaba da kansa bai zai tsaya ba.
26 Shaidan kuma in ya tayar wa kansa ya rabu, ba zai iya
tsayawa ba, gama karshen sa ya zo kenan. 27 Amma ba
mai iya shiga gidan kakkarfan mutum ya kwace kayansa,
ba tare da ya fara daure kakkarfan mutumin ba, sa'an nan
kuma ya kwashe kayan gidansa. 28 Hakika, ina gaya maku,
dukan zunuban da mutane suka yi za a gafarta masu, da
kowane irin sabon da suka furta, 29 amma fa duk wanda
yayi sabon Ruhun Mai Tsarki baza a gafarta masa ba ko
kadan, ya zama mai zunubi har abada.” 30 “Yesu ya fadi
wadannan abubuwa domin suna cewa yana da ba kazamin
ruhu,” 31 Sa'an nan uwatasa, da “Yan'uwansa suka zo suna
tsaye a waje. sai suka aika masa, suna kuma umurtar sa
ya zo. 32 Taro kuwa na zaune kewaye da shi, sai suka yi
magana da shi da cewa, ga uwarka da yan-uwanka suna
nan a waje, suna nemanka.” 33 Ya amsa masu, “Dacewa
su wanene uwa-ta da “yan'uwa na? “ 34 Sai ya waiwayi
wadanda suke zaune kewaye da shi, yace, “Ga uwa-ta da
yan-uwana anan! 35 Gama duk wanda ke yin abin da Allah
yake so, shine dan'uwana da yar, uwata, da kuma uwa-ta.”

4

1 Ya kuma fara koyarwa a bakin teku. Akwai babban
taro kewaye da shi, sai ya shiga cikin jirgin ruwa a cikin
tekun, ya kuwa zauna. Duk taron kuwa na kan tudu a
bakin tekun. 2 Ya koya masu abubuwa da yawa da misalai, a
cikin koyawarsa ya ce masu, 3 “ku saurara! wani mai shuka
ya tafi shuka. 4 Yana cikin yafa iri, sai wadansu iri suka
fadi a kan hanya, tsuntsaye kuma suka zo suka tsince su.
5 Wadansu kuma suka fadi a kan dutse inda ba kasa dayawa.
Nan da nan kuwa suka tsiro saboda rashin zurfin kasa. 6 Da
rana fa ta daga, sai suka yankwane da yake ba su da saiwa
sosai, sai suka bushe. 7 Wadansu kuma suka fadi cikin
kayayuwa su ka yi girma sai kayayuwan suka shake su, ba
su yi tsaba ba. 8 Wadansu kuma suka fadi a kasa mai kyau,
suka yi yabanya, suka yi tsaba, suka yi girma, wadansu ribi
talattin wadansu sittin, wadansu kuma dari”. 9 Sai ya ce,
Duk mai kunnen ji, ya ji,” 10 Sa'adda Yesu yake shi kadai,

wadanda suke kusa dashi tare da sha biyun suka tambaye
shi ma'anar misalan. [11] Sai ya ce masu, “ku an yardar
maku, ku san asirin mulkin Allah, amma ga wadanda ba
su cikinku, komai sai a cikin Misalai, [12] don gani da ido
sun gani, amma ba su gane ba. ji kuma, sun ji, amma ba
su fahimta ba, don kada su juyo a gafarta masu,” [13] Ya ce
masu, “Ashe, ba ku fahimci wannan misalin ba? yaushe za
ku fahimci sauran? [14] Mai shukan nan fa maganar Allah
yake shukawa. [15] Wadanda suka fadi a hanyar kuwa, su ne
kwatancin wadanda. a aka shuka mganar a zuciyarsu, Da
suka ji, nan da nan sai shaidan ya zo ya dauke Maganar da
aka shuka a zuciyarsu. [16] Haka kuma wadanda aka shuka a
wuri mai duwatsu, sune wadanda da zarar sun ji Maganar
sai su karba da farin ciki. [17] Su kuwa basu da tushe, ba su
da karfi, idan kunci ko tsanani ya zo saboda kalmar, nan
da nan sai su yi tuntube. [18] Wadansu kuma su ne kwatacin
wadanda suka fadi cikin kayayuwa, sune wadanda suka ji
Maganar, [19] amma abubuwan duniya, da rudin dukiya da
kuma kwadayin wadansu abubuwa, sukan shiga su shake
Maganar, har ta zama marar amfani. [20] Wadanda aka shuka
a kasa mai kyau kuwa, sune kwatancin wadanda suke jin
Maganar, su karba, su kuma yin amfani da ita wadansu ribi
talatin, wadansu sittin, wadansu dari.” [21] ya ce masu, “Shin,
ana kawo fitila a cikin gida don a rufe ta da kwando ko a
ajiye ta a karkashin gado? ku kan kawo ta ne don ku dora
ta a kan madorinta. [22] Ba abin da yake boye, da baza a sani
ba ko kuma ba abinda ke asirce da bazaya bayyana a fili
ba. [23] Bari mai kunnen ji, ya ji!" [24] Sai ya ce masu, ku mai
da hankali a kan abin da kuka ji, Mudun da ka auna, da shi
za a auna maka, har ma a kara maka. [25] Domin mai abu
akan karawa, marar abu kuma za a karba daga wurinsa a
kuma karawa mai shi.” [26] Sai ya ce, “Mulkin Allah kamar
mutum yake mai yafa iri a kasa. [27] A kwana a tashi har irin
ya tsiro, ya girma bai kuwa san ta yaya aka yi ba. [28] Kasa da
kanta, takan ba da amfani, tsiro shine ne na farko, [29] Sai kai,
sa'anan sai kwaya mai kwari. Sa, adda amfani ya nuna, sai
ya sa lauje ya yanke nan da nan, wato kaka ta yi kenan.”
[30] Ya kuma ce, “Da me za mu kwatanta Mulki Allah? ko
kuwa da wane misali za mu misalta shi? [31] Kamar kwayar
zarra yake wadda, in an shuka ta, ko da yake ita ce mafi
kankanta cikin kwayoyi a duniya. [32] Duk da haka in an
shuka ta, sai ta yi girma fiye da duk sauran ita-tuwan da
ke a jeji tayi manyan rassa, har tsuntsaye su iya yin sheka
arassanta.” [33] Da misalai da yawa, irin wadannan ya yi
masu Magana, dadai gwargwadon ganewarsu, [34] ba ya fada

masu kome sai da misali, amma a kebe, yakan bayyana wa
almajiransa dukan abu. 35 A ranan nan da yama ta yi yace
masu “Mu haye wancan ketaren.” 36 Sai suka bar taron,
suka tafi tare da shi acikin cikin jirgin. wadansu jirage
kuma na tare da shi. 37 Sai babban hadari da iska mai
karfi ya taso, rakuman ruwa kuma na ta girgizawa cikin
jirgin, har jirgin ya cika. 38 Yesu kuwa na daga karshen
bayan jirgin a kan kujera, yana barci, sai suka tashe shi,
suka ce masa “Malam za mu hallaka ba ka kula ba?” 39 Sai
ya farka, ya tsawata wa Iskar. Ya kuma ce wa ruwan tekun,
“Ka natsu! ka yi shiru!” Sai Iskar ta kwanta, wurin duk ya
yi shiru. 40 Ya ce masu, “Don me kuka firgita haka? Har
yanzu baku da bangaskiya ne?” 41 Sai suka tsorata kwarai
suka ce wa juna, “wanene wannan kuma, wanda har Iska
da teku ma suke yi masa biyayya?”

5

1 Da su ka zo daya ketaren tekun, wanda ya ke cikin
yankin Garasinawa. 2 Sa'adda Yesu ya sauko daga cikin
jirgin ruwan sai wani mutum mai aljanu ya fito daga cikin
kaburbura ya tarbe shi. 3 Mutumin yana zama a cikin
kaburbura. An daure shi da sarkoki da mari 4 An daure
shi da sarkoki da mari sau da yawa, amma ya tsuntsunke
sarkoki da marin. har ma ba wanda zai iya daure shi kuma.
5 Dare da rana a cikin kabarbarun da duwatsu mutumin
ya na ihu ya na yaiyage jikinsa da duwatsu masu kaifi.
6 Sa'adda ya hango Yesu daga nesa, sai ya tarbi Yesu ya
durkusa a gabansa. 7 Ya tada muryarsa da karfi ya ce,
ina ruwa na da kai? Yesu Dan Allah Madaukaki Ina rokon
ka da sunan Allah kada ka bani wahala, 8 Gama Yesu ya
ce masa kai aljani ka fito daga cikinsa.” 9 Ya tambaye
shi, “Yaya sunanka? Ya ce suna na tari gama muna da
yawa. 10 Ya yi ta rokonsa kada ya raba su da wannan
yankin kasar. 11 Akwai babban garken aladu a wurin suna
kiwo a gindin tsauni. 12 Sai suka roke shi ya bar su su
shiga cikin wadannan aladun. 13 Shi kuma ya yardar masu.
Aljanun suka fita suka shiga cikin aladun su kimanin dubu
biyu. Aladun dubu biyu suka gangaro daga gindin tsaunin
suka fada cikin ruwa. 14 Mutanen da ke kiwon aladun su
ka shiga cikin gari da kewaye suka bada labarin abin da
ya faru. Mutane da yawa suka je su ga abin da ya faru
15 Sai suka zo wurin Yesu suka ga mutumin mai aljanun
a zaune, cikin hankalinsa, saye da tufafi, sai suka tsorata.
16 Wadanda suka zo su ka ga abin da ya faru da mutumin
mai aljanun, suka je suka fada wa mutane abin da suka
gani game da aladun. 17 Mutanen suka roke shi ya fita daga

yankin kasarsu. 18 Shi mutumin da aljanu ke iko da shi,
sa'adda ya ga Yesu zai shiga cikin jirgin ruwa ya tafi, ya
roki Yesu da ya bi shi. 19 Amma Yesu bai yarda masa ba.
Ya ce masa ka tafi gidanku, wurin mutanenka ka gaya ma
su alherin da Ubangiji ya yi maka. 20 Mutumin ya shiga
cikin Dikafolis yana shaidar babban abin da Yesu ya yi
masa, dukansu suka cika da mamaki. 21 Sa'adda Yesu ya
sake ketaren kogin zuwa daya gefen, acikin jirgin, sai taron
jama'a suka keweye shi, a gefen tekun. 22 Sai wani daya
daga cikin shugabannin Majami'a mai suna Yayirus, ya zo,
wurinsa sa'adda ya ganshi ya durkusa a gabansa. 23 Ya yi ta
rokonsa, yana cewa, “Diya ta ba ta da lafiya har ma ta kusa
mutuwa. Ina rokonka mu je gida na ka dora ma ta hannu
domin ta warke. ta rayu.” 24 Sai ya tafi tare da shi, babban
taro suka biyo shi har ma suna matse shi. 25 Akwai wata
mace wadda ta ke zubar jini ta kai tsawon shekara goma
sha biyu. 26 Ta sha wahala kwarai da gaske ta je wurin
likitoci da yawa ta kashe kudi sosai, amma ba ta warke ba
abin ma sai karuwa ya ke yi. 27 Ta ji labarin Yesu. Sai ta
biyo bayansa yana tafiya cikin taro, ta taba habar rigarsa.
28 Domin ta ce “Idan dai na taba ko da habar rigarsa zan
warke.” 29 Da dai ta taba shi sai zubar jinin ta ta tsaya, ta ji
a jikin ta ta warke, daga damuwarta. 30 Nan da nan, Yesu ya
ji iko ya fita daga gare shi sai ya ce “wanene ya taba rigata?”
31 Almajiransa suka ce, “ a cikin wannan taron mutane da
yawa ka ce wanene ya taba ni?” 32 Amma Yesu ya waiga ya
ga ko wanene ya taba shi. 33 Matar ta san abin da ya faru
sai ta zo cikin tsoro da rawar jiki ta durkusa a gaban Yesu ta
fada masa gaskiya. 34 Sai ya ce da ita, “Diya bangaskiyarki ta
warkar da ke, ki tafi lafiya kin sami warkewa daga cutarki”.
35 Sa'adda ya ke magana da ita sai ga mutane daga gidan
shugaban majami'a suka ce “Diyarka ta mutu me ya sa za ka
dami malam?” 36 Amma sa'adda Yesu ya ji abin da suka ce,
sai ya ce da shugaban majami'ar, “kada ka ji tsoro ka ba da
gaskiya kawai.” 37 Bai bari kowa ya kasance tare da shi ba
sai Bitrus da Yakubu da Yahaya dan'uwan Yakubu. 38 Suka
zo gidan shugaban majami'ar ya ga mutane suna bakin ciki,
suna kuka sosai. 39 Sa'adda ya shiga gidan ya ce da mutane
“Me ya sa kuke damuwa da kuka?” Yarinyar ba ta mutu ba
barci ta ke yi. 40 Sai su kayi masa dariya. Amma ya fitar da
su waje su duka. Ya kira baban yarinyar da mamar ta da
wadansu da ke tare da shi su ka shiga wurin da yarinyar ta
ke. 41 Ya kama hannun yarinyar ya ce da ita “Tilatha koum”
wato yarinya na ce ki tashi” 42 Nan da nan yarinyar ta tashi
ta yi tafiya [gama shekarun ta sun kai goma sha biyu]. Nan

da nan mutanen suka yi mamaki kwarai da gaske. 43 Ya
ummurce su da gaske kada kowa ya sani. Ya ce da su su ba
ta abinci ta ci.

6

1 Ya bar su ya zo garinsu, almajiransa su ka biyo shi.
2 Sa'adda ranar Asabar tazo ya shiga cikin masujada ya yi
koyarwa. Mutane da yawa da su ka ji koyarwarsa su ka yi
mamaki, suka ce daga ina ya sami irin wannan koyarwar?
Wacce irin hikima ce Allah ya ba shi haka? Wadanne irin
ayyukan al'ajibi ya ke yi da hannuwansa? 3 Wannan ba
kafintan nan ba ne dan Maryamu, dan'uwan Yakubu da
Yosi da Yahuza da Saminu? Ba ga 'yan'uwan sa 'yan mata
mu na tare da su ba? Ba su ji dadi ba a ransu saboda Yesu.
4 Yesu ya ce, "Annabi ba ya rasa daraja sai a gidansa da
garinsa da cikin danginsa." 5 Bai iya yin wani aikin al'ajibi
a wurin ba sai dai mutane kadan marasa lafiya ya dorawa
hannu ya warkar da su. 6 Rashin bangaskiyarsu ya ba shi
mamaki. Sai ya tafi cikin kauyuka na kewaye da su ya yi
ta koyarwa. 7 Ya kira almajiransa su goma sha biyu, ya
aike su biyu-biyu, ya ba su iko a kan aljanu, 8 ya dokace su
kada su dauki komai tare da su domin wannan tafiya, sai
dai sanda kadai. Kada su dauki abinci ko jaka ko kudi a
cikin aljihunsu, 9 sai dai su sa takalmi kadai, kada su sa
taguwa biyu a jikinsu. 10 Ya ce da su, idan ku ka shiga
wani gida sai ku zauna a gidan har lokacin da za ku tashi.
11 Idan ku ka je wani gari aka ki karbar ku, ku karkabe
kurar da ke kafufunku ta zama shaida kan mutanen garin.
12 Sai suka tafi suka yi ta shela ga mutane cewa su tuba
daga zunubansu. 13 Sun fitar da aljanu da yawa, suka
shafawa mutane da yawa mai suka warkar da su. 14 Sarki
Hirudus ya ji wannan, gama sunan Yesu ya zama sananne
a wurin kowa da kowa. Wadansu suna cewa Yahaya mai
yin baftisma ne ya tashi daga matattu shi ya sa ake yin
wadannan ayyukan al'ajibi ta wurinsa. 15 Wadansu kuma
suna cewa, "Iliya," Har yanzu wadansu suna cewa daya
"daga cikin annabawa ne na da can." 16 Sa'adda Hirudus
ya ji wannan sai ya ce, "Yahaya wanda na fillewa kai shine
ya tashi." 17 Saboda Hirudus ne ya sa aka kama Yahaya
aka kulle shi a kurkuku saboda Hirodiya(matar Filibus
dan'uwansa), domin ya aure ta. 18 Saboda Yahaya ya gaya
wa Hirudus cewa bai halarta ya auri matar dan'uwansa ba.
19 Sai ita Hirodiya ta yi kudurin ta kashe Yahaya amma bai
yiwu ba. 20 Domin Hirudus yana jin tsoron Yahaya, domin
ya sani shi mai adalci ce, mai tsarki kuma. Domin haka

Hirudus bai so wani abu ya faru da Yahaya ba, amma ya
kan fusata idan ya ji wa'azin yahaya. Duk da haka da fari
ciki yakan saurare shi. 21 Amma sai dama ta samu inda
Hirodiya za ta iya yin abin da ta ke so ta yi. A lokacin
kewayowar ranar haihuwar sa, sai Hirudus ya shirya liyafa
domin manyan da ke aiki tare da shi a cikin gwamnatin sa,
da shugabannin da ke cikin Galili. 22 Diyar Hirodiya ta zo ta
yi masu rawa, rawarta kuwa tagamshi Hirudus da bakinsa.
Sarki ya ce da yarinyar, "ki tambayi duk abin da ki ke so ni
kuwa zan ba ki shi". 23 Ya rantse mata da cewa"Ko menene
ki ka ce ki na so, ko da rabin mulkina ne" 24 Sai ta fita ta je
ta tambayi mamarta, " me zan ce ya bani?" Sai ta ce kan
Yahaya Mai Yin Baftisma. 25 Sai ta dawo da sauri cikin dakin
taro wurin sarki ta ce da shi, "Ina so ka ba ni kan Yahaya
Mai Yin Baftisma a cikin tire." 26 Sarki ya damu kwarai,
amma saboda ya yi alkawari ga kuma ofisoshinsa, ba dama
ya ce a'a. 27 Sai sarki ya aiki wani soja ya ba shi ummurni
ya je ya kawo kan Yahaya. Sojan ya je ya fillo kan sa daga
cikin kurkuku. 28 Ya kawo kan a cikin tire ya ba yarinyar,
yarinyar kuma ta kai wa mamarta. 29 Da almajiran su ka
ji labari, suka zo suka dauki gawarsa suka rufe a cikin
kabari. 30 Almajiran suka zo wurin Yesu, suka fada masa
dukkan abin da suka yi da abin da suka koyar. 31 Sai ya
ce da su "ku je cikin kebabben wuri domin ku huta kadan,"
domin mutane suna ta kaiwa da komowa, ba su sami damar
hutawa ba balle su ci abinci 32 Sai suka tafi kebabben wuri
a cikin jirgin ruwa su kadai. 33 Amma mutane da yawa sun
gansu suna tafiya sun kuma gane su, sai suka fito daga cikin
dukan garuruwa da gudu har su ka kai wurin kafin su zo.
34 Sa'adda suka zo bakin gaba Yesu ya ga taron mutane da
yawa sai ya ji tausayinsu domin sun yi kamar tumakin da ba
da mai kiwo. Sai ya cigaba da koya masu abubuwa da yawa.
35 Sa'adda yamma ta yi, almajiran sa suka zo suka ce da shi,
"wurinnan kebabben wuri ne kuma ga lokaci ya tafi. 36 Ka
sallami mutanen nan domin su shiga cikin garuruwa da
kauyuka da ke kusa domin su sayi abin da zasu ci. 37 Amma
sai ya ba su amsa ya ce,"Ku ku basu abinci su ci mana". Sai
suka ce da shi, "ma iya zuwa mu sawo gurasa ta sule dari
biyu mu basu su ci?" 38 Sai ya ce dasu, "Dunkulen gurasa
guda nawa kuke dasu? Kuje ku gani." Dasuka gano sai suka
ce da shi, dunkule biyar ne da kifi guda biyu." 39 Sai ya ba da
umarni mutanen su dukka su zauna a kan danyar ciyawa.
40 Suka zauna kungiya kungiya wadansu su dari wadansu
hamsin. 41 Sai ya dauki dunkulen gurasa guda biyar da kifi
guda biyu, ya ta da kansa sama, yasa albarka, ya kakkarya

dunkulen gurasan, ya ba almajiran domin su rabawa taron
jama'a duka. 42 Dukansu suka ci suka koshi. 43 Suka tattara
gutsattsarin gurasar suka cika kwanduna guda goma sha
biyu da gutsattsarin da kuma gutsattsarin kifin. 44 Mutanen
da suka ci gurasar sun kai mutum dubu biyar. 45 Nan da
nan ya ce almajiran sa su hau jirgin ruwa su yi gaba kafin
ya zo, su je Baitsaida. Shi kuma ya tsaya domin ya sallami
taron mutanen. 46 Bayan da suka tafi shi kuma ya hau kan
dutse domin ya yi addu'a. 47 Har yamma ta yi jirgin ruwan
ya na tsakiyar rafi shi kuma yana kan tudu shi kadai. 48 Ya
gansu suna wahala gama iska ta hana su tafiya. Wajan
karfe hudu na asuba sai ya tawo wurin su yana tafiya a
kan ruwa, yana so ya wuce gaban su. 49 Sa'adda suka gan
shi ya na tafiya a kan ruwa suka yi tsammani fatalwa ce,
suka yi ihu, 50 gama su duka sun gan shi, tsoro ya kama
su. Sai nan da nan ya yi magana dasu ya ce, “Ku karfafa
ni ne! kada ku ji tsoro!" 51 Ya shiga cikin jirgin ruwan tare
dasu, sai iska ta dena bugawa. Sai suka yi mamaki kwarai.
52 Gama basu gane batun dunkulen ba. Maimakon haka, sai
zukatansu suka taurare. 53 Sa'adda suka haye su zo kasar
Janisarita suka sa wa jirgin sarka. 54 Su na fitowa daga cikin
jirgin kenan, mutane suka gane cewa Yesu ne. 55 Mutane
suka ruga cikin yankin su, suka kawo marasa lafiya a bisa
shinfidun su zuwa wurinsa, dukan inda suka ji yana zuwa.
56 Ko ina ya shiga birni da kauye, ko a cikin kasar sukan
kawo marasa lafiya a kasuwanni suna rokonsa su taba ko da
habar rigarsa, dukan wadanda suka taba kuwa suka warke.

7

1 Farisawa suka taru wurin Yesu tare da wadansu
marubuta wadda suka zo daga Urushalima. 2 Sun ga cewa
wasu daga cikin almajiransa sun ci gurasa da hannuwa
marasa tsabta, wato, basu wanke hannu ba, 3 (Domin
Farisawa da dukan Yahudawa ba su cin abinci sai dole sun
wanke hannu da kyau domin suna kiyaye al'adun dattawa.
4 Idan Farisawa suka dawo daga kasuwa, wajibi ne su yi
wanka kamin su ci abinci. Akwai sauran al'adun da suke
kiyayewa, kamar wanke moda, tukwane, da wasu santula
na dalma, har da dakin cin abinci.) 5 Farisawa da Marubuta
suka tambaye Yesu, “Don me almajiran ka basu kiyaye
al'adun dattawa, domin suna cin abinci ba tare da sun
wanke hannu ba?” 6 Amma ya amsa masu cewa, “Ishaya
ya yi anabci akan ku masu bautan ganin ido, da ya rubuta
cewa 'wadanan mutane suna girmama ni a baka amma
zuciyar su tana nesa da ni. 7 Sujadar wofi suke mani suna
koyar da ka'idodi na mutane a matsayin rukunansu'”. 8 Kun

watsar da dokar Allah sai kuka rungumi al'adun mutane.
9 Sai yace masu, kun yi nasara wurin kau da dokokin Allah
domin ku kiyaye al'adun ku na mutane. 10 Koda shike
Musa ya rubuta cewa, “ka girmama Ubanka da Uwarka”,
kuma, “duk wanda ya zagi Ubansa ko Uwatasa, ya cancanci
mutuwa nan take”. 11 Amma kun ce, 'idan mutum ya ce wa
iyayensa, “duk taimakon da ya cacanci ku samu daga guna
ya zama kebabbe (wato, 'na mika wa Allah)”'. 12 Sabo da
haka, kun ba shi izini kada ya yi wa Ubansa ko Uwatasa
wani abu. 13 Kuna mayar da dokan Allah abin banza, sabili
da al'adun ku da kuka mika masu. Wannan, da wasu
abubuwa kamar haka kuke yi.” 14 Ya kara kiran taron
jama'ar yace masu, “ku kasa kunne gareni, kuma ku gane.
15 Babu wani abu daga wajen mutum da zai iya gurbatar
da shi har idan ya shiga cikinsa. Amma, abinda ya fita
daga cikinsa shike gurbatar da shi” 16 Bari mai kunnen
ji, ya ji. 17 Da Yesu ya bar taron jama'ar, ya shiga gida,
sai almajiransa suka tambaye shi ma'anar wannan misali.
18 Sai Yesu yace, 'ashe baku da ganewa? ko baku sani cewa
abin da ya shiga cikin mutum daga waje ba zai iya gurbatar
da shi ba, 19 domin ba zai iya kai wa cikin zuciyarsa ba, sai
dai ya shiga cikin sa ya kuma fita a matsayin bayan gari
a salga”. Da wannan magana, Yesu ya mayar da dukan
abinci ya zama da tsabta. 20 Ya ce, abinda ke cikin mutum
shike gurbatar da shi 21 Domin daga cikin mutum, kuma
daga cikin zuciyarsa ne, mugun tunani, lalata, sata, kisa,
22 zina, kwadayi, mugunta, hai'inci, mugun guri, kishi, zargi,
girmankai, wawanci. 23 Duk wadannan miyagun abubuwa
suna fitowa ne daga cikin mutum, kuma suke gurbatar da
shi.” 24 Ya tashi daga nan ya tafi shiyyar Sur da Sida. Ya
shiga wani gida don baya son wani ya sani cewa yana nan,
amma bai iya boyuwa ba. 25 Amma nan da nan wata mace,
wadda diyarta ke da mugun ruhu-wannan mace kuwa ta ji
game da Yesu sai ta zo ta durkusa a gabansa. 26 Matar yar
kasar Girka ce, kuma asalinta daga Fonishiya take. Ta roke
shi da ya fitar da mugun ruhun nan daga diyarta. 27 Sai ya
ce mata, “Bari a ciyar da 'ya'ya tukuna. Domin bai kamata
a dauki abincin yaya a ba karnuka ba”. 28 Sai ta amsa masa
cewa, “I, Ubangiji, Karnukan ma sukan ci abincin da ke
fadowa daga teburin 'ya'yan.” 29 Ya ce mata, “domin kin
fadi haka, kina iya ki tafi domin aljani ya fita daga diyarki.”
30 Ta koma gida sai ta iske diyarta na kwance akan gado,
aljanin ya fice daga jikinta. 31 Ya sake fita daga shiyar Sur,
ya biyo ta Sidon, har zuwa tekun Galili a shiyar Dikafolis.
32 Sun kawo masa wani kurma, kuma bebe ne shi, suna

rokansa ya dora hanuwansa a bisansa. 33 Sai ya jawo shi
daga taron jama'ar, zuwa gefe, sai ya sa hanunsa a kunuwan
beben bayan ya tufa yawunsa, sannan ya taba harshensa.
34 Ya dubi sama, ya ja numfashi ya ce masa, “Ifatha”, wato,
“bude!” 35 Nan da nan ya mayar masa da jinsa. abinda ya
daure harshensa ya sake shi, sai ya fara magana da kyau.
36 Ya umarce su da kada su gaya wa wani. Amma duk da
umarnin da yake basu, suna ta shaida shi ko'ina. 37 kuma
suna ta mamaki cewa, “Yayi kowanne abu da kyau, har ya
sa kurame suna jin magana, da kuma bebaye na magana.”

8

1 A kwanakin nan, akwai wani gagaruman taron mutane,
kuma basu da abincin ci. Yesu ya kirawo almajiransa yace
masu, 2 “Ina tausayin taron mutanen nan domin kwana
uku kenan suna nan tare da ni babu abinci. 3 Idan na
salame su su koma gidajensu ba tare da sun ci abinci
ba, za su galabaita a hanya domin gidajensu na da nisa.”
4 Almajiransa suka amsa masa cewa, “A ina za mu iya samu
gurasa a wannan jeji da zai ishi wadannan mutane haka?”
5 Ya tambaye su, “gurasa nawa kuke da su?” Sai suka ce,
“Bakwai.” 6 Ya umarci mutanen da su zauna. Ya dauki
gurasar bakwai, bayan da ya yi godiya, ya kakarya gurasar,
sa'annan ya umarci almajiransa da su raba wa mutanen.
Su kuwa suka raba masu. 7 Suna kuma da kananan kifaye
kadan. Bayan da ya yi godiya akan su, ya umurci almajiran
su rabawa mutanen. 8 Sun ci sun koshi. Suka tattara
ragowar, har sun cika kwanduna bakwai. 9 Akwai maza
kimanin dubu hudu a wurin. Yesu ya sallame su. 10 Nan
take, ya shiga jirgin ruwa da almajiransa zuwa shiyyar
Dalmanuta. 11 Sai Farisawa suka zo suka fara gardama da
shi. Suna nema ya nuna masu alama daga sama, domin su
gwada shi. 12 Ya ja numfashi a ruhunsa yana cewa, “Don
me wannan tsarar tana neman alama. Hakika ina gaya
maku, babu wata alama da za a ba wannan tsarar.” 13 Sai
ya bar su ya sake shiga jirgin zuwa hayin tafkin. 14 A lokacin
nan, almajiransa sun manta su dauki gurasa. Domin gurasa
daya ce tak a garesu cikin jirgin ruwan. 15 Ya gargade su,
“ku yi hattara da yisti na Farisawa da Yisti na Hirudus.”
16 Almajiran suka fara tattaunawa a tsakaninsu, “Saboda ba
mu da gurasa ne.” 17 Yesu yana sane da wannan, sa'annan
ya ce masu, “Don me kuke tattaunawa akan rashin gurasa?
Har yanzu baku gane ba? Har yanzu ba ku da sane? Ko
zuciyar ku ta duhunta ne?” 18 Kuna da idanu, ba ku gani?
Kuna da kunnuwa, ba ku ji? Ba ku tuna ba? 19 Da na
kakkarya gurasar a cikin mutane dubu biyar, kwanduna

nawa kuka samu ragowa? Suka ce masa, “Goma sha biyu.”
20 Kuma da na kakarya gurasa bakwai a cikin mutane dubu
hudu, kwanduna nawa kuka dauka cike da ragowar? Suka
ce masa, “bakwai.” 21 Ya ce masu, “har yanzu baku gane
ba?” 22 Sun zo Baitsaida. Mutanen wurin suka kawo masa
wani makaho, sai suka roke shi ya taba shi. 23 Yesu ya rike
hanun makahon, ya jagorance shi zuwa bayan kauyen. Da
ya tofa yawunsa a idon mutumin, kuma ya dora hanunsa
akan mutumin, sai ya tambaye shi “kana ganin wani abu
kuwa?” 24 Ya daga ido sai ya ce, “ina ganin mutane na tafiya
kamar itatuwa.” 25 Ya sake dora masa hannu a idanuwansa,
mutumin ya bude idanuwansa, sai ya fara ganin gari da
kyau. 26 Yesu ya sallame shi zuwa gidansa nan take, ya ce
masa, “kada ka shiga cikin garin” 27 Yesu da almajiransa sun
shiga kauyukan kaisariya ta Filibi. Da suke kan hanya, sai
ya tambaye su, “Shin wanene mutane ke ce da ni?” 28 Suka
amsa masa suka ce, Yahaya mai Baftisma. Wasu suka ce,
“Iliya”. wadansu kuma, 'Daya daga cikin anabawa”. 29 Ya
tambaye su, “Amma me ku ke ce da ni?” Bitrus ya ce,
“Kai ne Almasihu.” 30 Yesu ya umarce su kada su gaya wa
kowa game da shi. 31 Sai ya fara koya masu cewa, dole
ne Dan Mutum ya sha wahala, dattawa da marubuta da
manyan Firistoci zasu ki shi, a kuma kashe shi. Bayan
kwana uku, zai tashi daga matattu. 32 Ya fadi wannan afili.
Sai Birus ya ja shi gefe ya fara tsauta masa. 33 Amma Yesu
ya juya ya dubi almajiransa sa'annan ya tsautawa Bitrus
yana cewa, “Ka koma bayana Shaidan, domin kana kula
da abubuwan mutane ne kawai, ba na Allah ba.” 34 Sai ya
kira taron jama'ar da almajiransa a wuri daya, ya ce masu,
“Duk wanda yake so ya bini, dole ne ya musunci kansa, ya
dauki giciyensa ya biyo ni. 35 Domin duk wanda yake so
ya ceci ransa zai rasa shi, amma duk wadda ya rasa ransa
domina da kuma bishara zai cece shi. 36 Me zai amfani
mutum idan ya sami dukan duniya sannan ya rasa ransa.
37 Me mutum zai bayar amaimakon ransa? 38 Duk wanda
ke jin kunyata ko maganata a wannan mazinaciyar tsara
mai zunubi, Dan Mutum ma zai ji kunyarsa a lokacin da ya
dawo cikin daukakar Ubansa da Malaiku masu tsarki.”

9

1 Sai ya ce masu, “Hakika, ina gaya maku, akwai wasun
ku anan da ba za su mutu ba, sai sun ga mulkin Allah ya
bayyana da iko.” 2 Bayan kwana shida Yesu ya dauki Bitrus,
da Yakubu, da Yahaya, ya kai su kan wani dutse mai tsawo,
su kadai. Sai kamaninsa ya sake a gabansu. 3 Sai tufafinsa
ya zama fari fat, yadda ba mai rinin da zai iya rininsa haka

a duniya. 4 Sai Iliya da Musa suka bayyana gare su, suna
magana da Yesu. 5 Sai Bitrus ya amsa ya ce, malam, bari
mu da muke anan mu kafa bukka uku, daya ta ka, daya
ta Musa, da ta Iliya, 6 Ya rasa abin da zai fada ne, don sun
tsorota kwarai.) 7 Sai ga wani gajimare ya zo ya rufe su, aka
kuma ji wata murya daga gajimaren, “ta ce Wannan shine
kaunataccen Dana, Ku saurare shi. 8 Nan take da suka duba,
ba su ga kowa ba, sai Yesu shi kadai. 9 Suna cikin gangarowa
daga dutsen, sai ya kwabe su kada su gaya wa kowa abin da
suka gani, sai bayan da Dan Mutum ya tashi daga mattatu.
10 Sai suka bar zancen a tsakaninsu, amma suka tamabayi
junansu “mene ne tashin matattu” ke nufi. 11 Suka tambaye
shi yaya malaman attaura suka ce Iliya zai fara zuwa?”
12 Ya ce masu, laile ne Iliya ya fara zuwa ya raya dukan
abubuwan. Don me a ka rubuta cewa Dan Mutum, zai sha
wuya iri iri a kuma ki shi? 13 Amma ina gaya muku Iliya ya
riga, ya zo, amma sun yi masa abin da suke so su yi kamar
yadda littatafai suka yi magana a kansa.” 14 Sa'adda suka
dawo wurin sauran almajiran, suka ga taron jama'a masu
yawa suna ta muhawara tare da manyan malaman attaura.
15 Da ganin sa, sai dukan taron yayi mamaki kwarai da
gaske, suka dungumo wurinsa a guje, suna gaishe shi. 16 Ya
tambayi almajiransa, “ Wacce muhawara ce kuke yi da su?”
17 Daya daga cikin taron ya amsa masa”malam, ga shi na
kawo maka dana don yana da beben aljani. 18 Duk lokacin
da ya tasar masa yakan buga shi har kasa, na kuma yi wa
almajiranka magana su fitar sun kasa. 19 Ya amsa masu
ya ce ya ku mutanen zamaninnan marasa bangaskiya, har
yaushe zan kasance tare da ku ina jimrewa? ku dai kawo
mini shi. 20 Sai suka kawo masa yaron. Da ruhun ya ga
Yesu, nan da nan ya buge yaron jikinsa na rawa. Sai yaron
ya fadi yana ta birgima, bakinsa yana kumfa. 21 Yesu ya
tambayi mahaifin yaron, Tun yaushe wannan abu ya same
shi? Mahaifin yaron ya ce tun yana karami. 22 Ya kuwa sha
jefa shi a ruwa da wuta, don ya halakar da shi. Idan zaka
iya yin wani abu, ka ji tausayinmu ka taimakemu. 23 Yesu
ya ce masa, “In zan iya? Ai dukan abu mai yiwuwa ne,
ga duk wanda ya gaskata. 24 Nan da nan mahaifin yaron
ya daga murya ya ce, Na ba da gaskiya. A kore mini rashin
bangaskiyata. 25 Da Yesu ya ga taron na dungumowa a guje,
sai ya tsawata wa bakin aljanin ya ce masa, “kai, beben
aljani na umarce ka, ka fita daga wannan yaron kar ka sake
shigar sa. 26 Sai wannan aljanin ya daga murya ya fita ya
rabu da wannan yaron. Sai yaro ya zama kamar mattacce,
sai sauran mutanen suka ce, “Ai, yaron ya mutu. 27 Yesu

ya kama hannunsa, ya daga shi, sai yaron ya mike tsaye.
28 Da Yesu ya shiga gida, sai almajiransa suka tambaye shi
a kadaice, me ya sa muka kasa fitar da shi?" 29 Ya ce masu,
"Ai, irin wannan ba ya fita sai da addu'a." 30 Sai suka ratsa
cikin Galili, amma ba ya son kowa ya san inda suke. 31 Da
yake koyar da almajiransa, ya ce masu lokaci na zuwa da
za'a ba da Dan mutum a hannun mutane, za su kuwa kashe
shi, sa'adda aka kashe shi kuma, bayan kwana uku zai tashi.
32 Amma fa ba su fahimci maganar ba, suna kuma jin tsoron
tambayarsa. 33 Sai suka zo kafarnahum. A lokacin da ya ke
cikin gida, ya tambayi Al'majiransa, Menene ku ke magana
a kansa a hanya? 34 Amma suka yi shiru. don suna gardama
da junansu akan hanya, a kan wane ne mafi girma. 35 Sai ya
zauna, ya kira al'majiransa goma sha biyu, yace masu duk
wanda ya ke so ya zama na fari, dole ya kankantar da kansa,
sa'annan ya bautawa sauran duka. 36 Sai ya dauko karamin
yaro a hannunsa ya sa shi a tsakiyarsu. Ya rumgome shi
a kafadarsa ya ce masu. 37 Dukan wanda ya karbi dan
karamin yaron nan a cikin sunana ni ya karba, kuma dukan
wanda ya karbi wani, ni ya karba, bai kuma karbeni ni
kadai ba, duk da wanda ya aiko ni." 38 Sai Yahaya ya ce
masa, Malam mun ga wani yana fitar da aljanu da sunanka
mun yi kokari mu hana shi domin ba ya tare da mu. 39 Sai
Yesu ya ce masu ku kyale shi domin babu wanda zai yi irin
wannan babban aikin, sa'annan ya fadi wasu maganganu
mara sa kyau a kanmu. 40 Duk wanda ba ya gaba da mu, na
mu ne. 41 Duk wanda ya ba ku ruwa ku sha domin kuna na
Almasihu, gaskiya nake fada maku ba za ya rasa ladansa ba.
42 Amma duk wanda ya sa kananan nan tuntube, ya fi kyau
a rataya masa dutsen nika a jefa shi a cikin teku. 43 Idan
har hannun ka zai sa ka yi tuntube, zai fi kyau ka yanke
shi. Domin zai fi kyau ka shiga aljanna da hannu daya da
ka shiga jahannama da hannu biyu. 44 (Inda tsutsotsi basu
mutuwa, wutar kuma bata mutuwa). 45 Idan kafarka za ta
sa ka yi tuntube, ka yanke ta ka yar. Zai fi kyau ka shiga
aljanna da kafa daya da ka shiga jahannama da kafa biyu.
46 (Inda tsutsotsi basu mutuwa, wutar kuma bata mutuwa).
47 Idan idonka zai sa ka yi tuntube, ka kwakule shi ka yar,
domin gwamma ka shiga mulkin Allah da ido daya, da a jefa
ka cikin wuta da idanu biyu. 48 Inda tsutsotsi basu mutuwa,
wutar kuma bata mutuwa. 49 Domin da wuta za a tsarkake
kowa. 50 Gishiri yana da kyau, amma idan ya rasa zakinsa,
ta ya ya za ka sa shi yayi zaki kuma? Ku kasance da zaki,
kuma ku yi zaman lafiya da kowa.

10

[1] Yesu ya bar wannan wurin, ya tafi yankin Yahudiya,
wajen hayin kogin Urdun. Sai jama'a suka je wurinsa. Ya ci
gaba da koya masu, kamar yadda ya zama al'adarsa. [2] Sai
Farisawa su ka zo wurinsa, su ka ce, '' dai dai ne mutum
ya saki matarsa?'' Wannan tambaya sun yi ta ne domin su
gwada shi. [3] Ya amsa ya ce, menene Musa ya umarce ku?
[4] Suka ce, ''Musa ya yarda mutum ya rubuta takardar saki ga
matarsa, ya sallameta ta fita.'' [5] "Domin taurin zuciyarku ne
ya rubuta maku wannan dokar," Yesu ya ce masu. [6] Amman
tun daga farkon halitta, 'Allah ya halicci namiji da ta mata.'
[7] Domin wannan dalilin ne mutum zai rabu mahaifinsa da
mahaifiyarsa ya mannewa matarsa. [8] Su biyu kuwa sun
zama jiki daya, ba biyu ba, [9] Saboda haka abinda Allah
ya hada kada mutum ya raba." [10] Lokacin da suke cikin
gida, sai almajiransa suka sake tambayarsa akan wannan
magana. [11] Ya ce da su. Dukan wanda ya saki matarsa
ya kuma auro wata matar yayi zina da ita kenan. [12] Haka
nan duk matar da ta saki mijinta ta auri wani ta yi zina da
shi kenan." [13] Mutane suka kawo masa 'ya'yansu kanana
don ya taba su, sai almajiransa suka kwabe su. [14] Da Yesu
ya gani, ya ji haushi, ya ce masu. Ku bar yara kanana su
zo wurina, kada ku hana su domin mulkin Allah na irinsu
ne. [15] Gaskiya na ke fada maku duk mutumin da bai karbi
mulkin Allah kamar karamin yaro ba, babu shakka ba zai
shiga mulkin Allah ba. [16] Sai ya rungume su ya sa masu
albarka. [17] Lokacin da ya fara tafiya, sai wani mutum ya
rugo wurinsa, ya durkusa a gabansa. Ya tambaye shi, yace
ya ''Malam managarci, me zan yi domin in sami rai na har
abada?'' [18] Amma Yesu ya ce masa. Don me ka ke kira
na managarci? Babu wani managarci sai dai Allah kadai.
[19] Kasan dokokin. Kada ka yi kisan kai, kada ka yi zina,
kada ka yi sata, kada ka yi shaidar zur, kada ka yi zamba,
ka girmama mahaifinka da mahaifiyarka." [20] Sai mutumin
ya ce masa Malam ai na kiyayye duk wadannan abubuwa
tun ina yaro. [21] Yesu ya dube shi duban kauna ya ce masa.
Abu daya ka rasa. Shi ne ka je ka sayar da duk mallakarka
ka ba mabukata, za ka sami wadata a sama. Sa'annan ka
zo ka bi ni. [22] Da ya ji haka sai ransa ya baci, ya tafi yana
bakin ciki, don shi mai arziki ne kwarai. [23] Yesu ya dubi
almajiransa ya ce. ''Yana da wuya masu arziki su shiga
mulkin Allah!'' [24] Almajiransa suka yi mamakin maganarsa.
Sai Yesu ce masu, ya ku ya'ya'na yana da wuya kamar me
a shiga mulkin Allah. [25] Zai zama da sauki ga rakumi yabi
ta kafar allura da mai arziki ya shiga mulkin Allah. [26] Sai

suka cika da mamaki sosai, su kace wa juna, "to idan haka
ne wanene zai iya tsira kenan?" 27 Yesu ya dube su ya ce
masu. Ga mutane a bu ne mai wuyar gaske, amma a wurin
Allah komai yiwuwa ne. 28 Bitrus ya ce masa, "to gashi mu
mun bar kome, mun bika". 29 Yesu ya ce. Gaskiya na ke fada
maku, babu wanda zai bar gidansa, da yan'uwansa maza da
mata, da mahaifiya ko mahaifi, ko 'ya'ya ko gona, saboda
da ni da kuma bishara, 30 sa'annan ya rasa samun nikinsu
dari a zamanin yanzu, na gidaje, da yan'uwa mata da maza'
da iyaye mata da 'ya'ya da gonaki, game da tsanani, a
duniya mai zuw kuma ya sami rai madawwami. 31 Da yawa
wadanda suke na farko za su koma na karshe, na karshe
kuma za su zama na farko. 32 Suna tafiya Urushalima, Yesu
kuwa na gabansu. Almajiransa sun yi mamaki, mutane da
ke biye da su kuwa sun tsorata. Yesu kuwa ya sake kebe sha
biyun nan, ya fara fada masu abin da zai same shi. 33 "Kun
ga, za mu Urushalima za a bada Dan mutum ga manyan
Firistoci da malan Attaura, za su kuma yi masa hukuncin
kisa su kuma bada shi ga al'ummai. 34 Za su yi masa ba a, su
tofa masa yau, su yi masa bulala, su kashe shi, bayan kwana
uku kuwa zai tashi." 35 Yakubu da Yahaya, 'ya'yan Zabadi,
suka zo wurin sa, suka ce, "Malam muna so kayi mana duk
abin da mu ka roke ka" 36 Ya ce masu. "Me ku ke so in yi
maku?" 37 Suka ce, "ka yardar mana, a ranar daukakarka,
mu zauna daya a damanka, daya kuma a hagunka." 38 Yesu
ya ce masu. "Ba ku san abinda ku ke roka ba. Kwa iya sha
daga kokon da zan sha? Ko kuma za a yi maku baftismar
da za a yi mani?" 39 Suka fada masa, "Zamu iya." Yesu ya
ce masu, " kokon da zan sha, da shi zaku sha, baftismar
da za ayi mani kuma da ita za a yi maku." 40 Amma zama
a damata, ko a haguna, ba na wa ba ne da zan bayar, ai
na wadanda a ka shiryawa ne." 41 Da sauran almajiran
nan goma suka ji, suka fara jin haushin Yakubu da Yahaya.
42 Yesu kuma ya kira su wurinsa ya ce masu, " kun sani
wadanda aka san su da mulkin al'ummai sukan nuna masu
iko, hakimansu kuma sukan gasa masu iko. 43 Amma ba
haka zai kasance a tsakaninku ba. Duk wanda ya ke son
zama babba a cikinku, lalle ne ya zama baranku. 44 Duk
wanda ya ke so ya shugabance ku lalle ne ya zama bawan
kowa. 45 Saboda haka ne Dan mutum ya zo ba domin a
bauta masa ba, sai dai domin shi yayi bautar, ya kuma ba da
ransa fansa saboda da mutane da yawa." 46 Sa'adda suka iso
Yariko, yana fita daga Yariko kenan, shi da almajiransa, da
wani babban taro, sai ga wani makaho mai bara, mai suna
Bartimawas dan Timawas yana zaune a gefen hanya. 47 Da

ya ji Yesu Banazare ne, ya fara daga murya yana cewa, ''Ya
Yesu, Dan Dauda, kaji tausayina'' [48] Mutane da yawa suka
kwabe shi, cewa yayi shiru. Sai ya kara daga murya kwarai
da gaske, yana cewa, Ya Dan Dauda ka yi mani jinkai, ka ji
tausayina!” [49] Yesu ya tsaya ya ce, ku kirawo shi. Su kuwa
suka kirawo makahon suka ce masa. ''Albishrinka, ta so!
Yana kiranka.'' [50] Makahon ya yar da mayafinsa, ya zaburo
wurin Yesu. [51] Yesu ya tambaye shi, ya ce, '' me ka ke so in
yi maka?'' Makahon ya ce, ''Malam in sami gani.'' [52] Yesu
ya ce masa. ''Yi tafiyarka, bangaskiyarka ta warkar da kai.''
Nan take idanunsa suka bude, ya bi Yesu, suka tafi tare.

11

[1] Da suka kusa Urushalima, kusa da Betafaji, da Betanya,
wajen dutsen zaitun, sai Yesu ya aiki almajiransa biyu [2] ya
ce masu, “ ku shiga kauyen can kusa da mu. Da zarar
kun shiga za ku ga aholaki a daure, wanda ba a taba hawa
ba. Ku kwance shi, ku kawo mani. [3] In wani ya ce maku,
“Don me kuke haka? ku ce, 'Ubangiji ne yake bukatarsa, zai
kuma komo da shi nan da nan.”' [4] Sai suka tafi, suka tadda
aholakin a daure a kofar gida a bakin hanya, suka kwance
shi. [5] sai wadanda suke tsaye a gun suka ce masu, “Don me
kuke kwance aholakin nan? [6] Suka fada masu abinda Yesu
yace, sai suka kyale su suka tafi. [7] Almajiran nan biyu suka
kawo wa Yesu aholakin, suka shimfida mayafansu a kai, sai
ya hau. [8] Sai mutane da yawa suka shimfida mayafansu
a hanya, wadansu kuma suka baza ganyen da suka yanko
daga filayen. [9] Wadanda suke gaba da shi da wadanda ke
bin bayansa suka yi sowa suna cewa, “Hosanna! Albarka
ta tabbata ga mai zuwa cikin sunan Ubangiji. [10] Albarka
ta tabbata ga mulkin nan mai zuwa na Ubanmu Dawuda!
Dukaka a cikin sama!” [11] San nan Yesu ya shiga Urushalima,
ya shiga Haikalin. Sai ya dudduba komai, da magariba ta yi,
ya fita ya tafi Betanya tare da goma sha biyu nan. [12] Kashe
gari, suka tashi daga Betanya, sai ya ji yunwa. [13] Da ya
hango itacen baure mai ganye daga nesa sai ya je ya ga ko
za sami 'ya'ya. Da ya iso wurinsa bai ga komai ba sai ganye,
don ba lokacin 'ya'yan baure ba ne. [14] Sai ya ce wa bauren,
“Kada kowa ya kara cin ''ya'yanka har abada!” Almajiransa
kuwa sun ji maganar. [15] Suka iso Urushalima, da shigar
su, ya kori masu saye da sayarwa, ya watsar da taburan
'yan canjin kudi, da kujerun masu sayar da tantabaru. [16] Ya
hana kowa ya dauki wani abu da za a i ya sayarwa a cikin
haikalin. [17] Sai ya koyar da su cewa, “Ashe ba rubuce yake
ba, “ Za a kira gidana gidan addu'a na dukan al'ummai?

Amma ku kun mayar da shi kogon yan fashi”. 18 Da mayan
Faristoci da marubutan attaura suka ji maganar da ya yi,
sai suka nami hanyar da za su kashe shi. Amma suka
ji tsoronsa domin dukkan taron na mamakin koyarwarsa.
19 Kowace yamma kuma, sukan fita gari. 20 Da safe suna
wucewa, sai suka ga bauren nan ya bushe. 21 Bitrus kuwa
ya tuna ya ce “Malam, dubi! Baurenan da ka la'anta ya
bushe.” 22 Yesu ya amsa masu ya ce, “ ku gaskata da Allah.”
23 Hakika, ina gaya maku, duk wanda ya ce wa dutsen nan
tashi ka fada cikin tekun', bai kuwa yi shakka a zuciyarsa
ba, amma ya gaskata haka kuwa zai faru, haka kuwa Allah
zai yi. 24 Saboda haka ina dai gaya maku, komai kuka
yi addu'a kuka roka, ku gaskata cewa samamme ne, zai
kuma zama naku. 25 Duk sa'add da kuke addu'a ku gafarta
wa wadanda suka yi maku laifi, domin Ubanku shima zai
gafarta maku naku laifi.” 26 (Amma in baku gafartawa
mutane laifofinsu ba, Ubanku ma da ke sama ba zai gafarta
maku ba.) 27 Da suka sake dawowa Urushalima. Yasu na
tafiya cikin haikali, sai manyan firistoci, da marubuta, da
dattawa suka zo wurinsa, 28 suka ce masa, “Da wanne iko
kake yin wadanan abubuwa? Ko kuwa wa ya ba ka ikon
yinsu? “ 29 Sai Yesu ya ce masu, “Zan yi maku wata tambaya.
ku ba ni amsa, ni kuwa zan gaya maku ko da wanne iko
ne nake yin wadannan abubuwan. 30 Baftismar da Yahaya
yayi, daga sama take ko kuwa daga mutum take? ku bani
amsa”. 31 Sai suka yi mahuwara da juna, suka ce, “in kuwa
muka ce, 'daga sama take,' za ya ce, “To, don me ba ku
gaskata shi ba? 32 In kuwa muka ce, “ amma in muka ce ta
mutum ce zasu jejjefemu domi suna jin tsoron jama'a, don
duk kowa ya tabbata, cewa Yahaya annabi ne. 33 Sai suka
amsa wa Yesu suka ce, “Ba mu sani ba” Yesu ya ce masu,
“Haka ni kuma ba zan fada muku ko da wanne iko nake yin
abubuwan nan ba.”

12

1 Sai Yesu ya fara koyar da su da misalai. “Wani mutum ne
ya yi gonar inabi ya shingen ta, ya haka ramin matse inabin,
ya kuwa gina hasumayar tsaro. Ya ba wandansu manoma
jinginar gonar, sa'an nan ya tafi wata kasa mai nisa. 2 Da
lokaci ya yi, sai ya aika masu wani bawansa domin ya karbi
wadansu daga cikin amfanin gonar. 3 Amma manoman
suka kama shi, suka yin masa duka, suka kore shi hannu
banza. 4 Ya sake aikar wani bawan. Shi kuma suka raunata
shi aka, suka wulakanta shi. 5 Ya sake aiken wani. Shi
kam, suka kashe shi. Haka fa aka yi ta yi da wadansu
da yawa, sun dodoki wadansu, suka kuma kashe wadansu.

6 Yanzu dai yana da sauran daya tak, shine kaunatacen
dansa. Daga karshe ya aike shi wurinsu, yana cewa, ai
za su bashi girma. 7 Amma manoman nan suka ce wa
juna, “ai, wannan shine magajinsa, 'ku zo mu kashe shi,
gadon ya zama namu.” 8 Sai suka kamo shi, suka kashe
shi, suka jefar da shi bayan shinge. 9 To, me mai gonar
inabin zai yi? Sai ya zo ya hallaka manoman nan, ya ba
wadansu gonar. 10 Ashe, ba ku karanta wannan nassi ba?
cewa, ' Dutsen da magina suka ki, shi ne ya zama mafi
mahmimanci. 11 Wannan daga Ubangiji ne, kuma ya yi dai
dai a idanunmu.”' 12 Sai suka nemi su kama shi, don sun
lura a kansu ne ya yi masalin, amma suka ji tsoron jama'a.
Don haka suka kyele shi, suka tafi. 13 Suka aika masa da
wadansu farisiyawa da Heridiyawa, don su sa masa tarko
da kalamai cikin maganarsa. 14 Da suka zo, suka ce masa,
“Malam, gaskiya kana koyar da maganar Allah sosai, ba ka
nuna bambanci tsakani mutane, sai koyar da tafarkin Allah
kake yi sosai. “Shin, mu biya haraji ga Kaisar, ko a a?”
15 AmmaYesu ya gane munafuncinsu, ya ce masu, “Don me
kuke gwada ni? ku kawo mani dinarin in gani.” 16 Suka
kawowa Yesu daya. Ya ce masu, “ Kamar waye da kuma
rubutun wanene? suka ce masa, “Na Kaisar ne.” 17 Yesu
ya ce, “to, ku ba Kaisar abinda yake na Kaisar, ku kuma
ba Allah abin da yake na Allah. Sai suka yi mamakinsa
kwarai. 18 Sai Sadukiyawa suka zo wurinsa, su dake cewa
babu tashin matattu. Suka tambaya shi suka ce, 19 “Malam,
Musa dai ya rubuta mana, cewa idan dan'uwan mutum ya
mutu, ya bar matarsa ba da, lallai ne dan'uwan mutumin
ya auri matar, ya haifa wa dan'uwansa 'ya'ya.' 20 To an yi
wadansu 'yan'uwa maza guda bakwai, na farko ya yi aure,
ya mutu bai bar 'ya'ya ba. 21 Na biyu kuma ya aure ta,
shi ma ya mutu, ba 'ya'ya. Na ukun ma haka. 22 Haka dai
duk bakwai din, ba wanda ya bar 'ya'ya. A karshe kuma ita
matar ta mutu. 23 To, a tashin matattu, matar wa za ta zama
a cikinsu? Don duk bakwai din nan sun aure ta”. 24 Sai Yesu
ya ce, “Ba saboda wannan dalili ne kuka yi kuskure ba, wato
don ba ku san littafin ba, kuma ba ku san ikon Allah ba?
25 Domin in an tashin daga matattu, ba a aure, ba a auraswa,
amma sun zama kamar malaiku a sama. 26 Amma game
da mattattun da suka tashi, ashe, ba ku taba karantawa a
littafin Musa ba, yadda Allah ya ce masa? “Ni ne Allah na
Ibrahim, da Ishaku, da kuma Yakubu'? 27 Ai, shi ba Allahn
mattatu bane, amma na rayyayu ne. Hakika kun yi kuskure
“. 28 Sai wani malamin attuara ya zo ya ji suna muhawara
da juna. Da dai ya ga Yesu yana ba su kyakkyawar amsa,

sai ya tambaye shi, “Wanne Umarni ne mafi girma dukka?”
29 Yesu ya amsa yace, “ mafi girma shine, 'ku saurara ya
Isra'ila, Ubangiji Allahnmu, Ubangiji daya ne. 30 Sai ka
kaunaci Ubangiji Allah da dukkan zuciyarka, da dukkan
ranka da dukkan tunaninka, da dukkan karfinka. 31 ta biyu
itace, 'ka kaunaci makwabcinka kamar kanka, Ba wata doka
da ta fi wadannan.'' 32 Sai malamin attaura ya ce masa,
“Hakika gaskiyarka malam, Allah daya ne, ba kuma wani
sai shi. 33 A kaunace shi kuma da dukkan zuciya, da dukkan
hankali, da dukkan karfi, a kuma kaunaci makwabci kamar
kanka, ai ya fi dukkan hadayu na konawa.” 34 Da Yesu
ya ga ya yi masa magana da hikima, sai ya ce masa,
“Ba ka nesa da mulkin Allah.” Bayan wannan kuma ba
wanda ya sake tambayarsa wani abu. 35 Yesu ya amsa a
lokacin da yake koyarwa a Haikali, ya ce “Yaya malaman
attaura suke ce wa Kristi dan Dauda ne? 36 Domin Dauda
kansa, ta ikon Ruhu Mai Tsarki ya ce, “Ubangiji ya ce wa
Ubangijina, zauna a hannun damana, har sai na kaskantar
da makiyanka'. 37 Dauda da kansa ya kira shi 'Ubangiji;
To, ta yaya ya Almasihu zai zama Dan Dauda?” Babban
taron jama'ar suka saurare shi da murna. 38 A koyarwa
sa Yasu ya ce, “ku yi hankali da malaman attaura, masu
son yawo da manyan riguna, suna so a gaishesu a kasuwa,
39 da kuma son wuraren zama masu daraja a haikali, da
wurin bukukuwa. 40 Sun kuma kwace gidajen gwauraye,
da yin doguwar addu'a, don mutane su gani. Wadanan
mutanen zasu sami hukunci mai tsanani.” 41 Sai ya zauna a
gaban akwatin baiko a Haikalin, yana duban yadda jama'a
suke zuba kudi a ciki. 42 Wadansu masu arziki da yawa
suna zuba kudi masu tsoka. Sai gwauruwa mara abin
hanu ta saka anini biyu a ciki akwatin baikon. 43 Ya kira
almajiransa, ya ce masu, “Hakika, ina gaya maku, abinda
gwauruwa nan ta saka a akwatin baikon nan ya fi na sauran
dukka. 44 Su duk sun bayar daga yalwa tasu ne, ita kuwa
daga cikin rashinta ta bada duk abinda take da shi.”

13

1 da Yesu ke fita daga Haikalin, sai daya daga cikin alma-
jirnsa ya ce masa “malam, dubi kyawawan duwatsunnan da
kyawawan gine-ginnenan!” 2 Ya ce masa, ka ga wadannan
kyawawan gine- ginen? babu wani dutsen da za a bar shi
akan dan'uwansa, da ba za a rushe shi ba.” 3 Yana zaune a
kan dutsen zaitun wanda yake kusa da Haikali, sai Bitrus,
da Yakubu, da Yahaya, da Andarawus suka tambaye shi a
asirce, suka ce. 4 Gaya mana yaushe za a yi wadannan
abubuwa? mecece zata zama alamar faruwar wadanna

abubuwa da zasu faru?" 5 Yesu ya ce masu, “ku kula, kada
kowa ya rudeku. 6 Da yawa za su zo da sunana, suna
cewa nine shi, har su bad da mutane da yawa. 7 In kuka ji
labarin yake- yake, da jita-jitarsu kada ku damu, wannan zai
faru, amma karshen duniya bai gabato ba. 8 Al'umma za ta
tasarwa al'umma, mulki ya tasarwa mulki. Za a yi girgizar
kasa awurare dabam-dabam, da kuma yunwa, amma fa
dukkan wadanna abubuwan mafarin azaba ne. 9 Amma,
ku zauna a fadake. Don za su kai ku gaban majalisa. za
a yi maku duka a cikin majami'u. Su kuma kai ku gaban
masu mulki da sarakuna, saboda sunana, domin ku ba da
shaida a gare su. 10 Amma lallai sai an fara yi wa dukkan
al, ummai bishara. 11 Sa'ad da suka kai ku gaban shari'a
suka mika ku, kada ku damu a wannan lokacin, za a baku
abin da zaku fada, Amma duk abin da aka yi muku a wannn
lokacin, shi za ku fada, domin ba ku ne kuke magana ba,
Ruhu mai tsarki ne. 12 Dan'uwa zai bada dan'uwarsa akashe
shi, uba kuwa dansa. Yara kuma zasu tayar wa iyayensu har
su sa akashe su. 13 Za a ki ku saboda sunana, amma duk
wanda ya jumre har karshe zai cetu. 14 Sa'adda kuka ga an
kafa mummunan aikin sabo mai ban kyama a wurin da bai
kamata ba (bari mai karatu ya fahimta), to, bari wadanda
suke kasar Yahudiya, su gudu zuwa dutse. 15 Wanda yake
tudu kuma kada ya sauko ya shiga gida garin daukar wani
abu. 16 Wanda yake gona kuma kada ya koma garin daukar
mayafinsa. 17 Amma, kaiton masu juna biyu da masu goyo
a wannan lokacin. 18 Ku yi addu, a kada abin ya faru da
damina. 19 A lokacin za ayi wata matsanaciyar wahala,
wadda bata taba faruwa ba, tun farkon halittar da Allah ya
yi har zuwa yau, ba kuwa za a taba yi ba har abada. 20 In
da ba ubangiji ya rage kwanakin nan ba, da ba Dan adam
din zai tsira. Amma saboda zabbabunan da ya zaba, ya rage
kwanakin. 21 To, in wani ya ce maku, kun ga Almasihu nan!'
ko, 'kun gan shi can, kada ku gaskata. 22 Gama almasihan
karya, da annabawan karya zasu bayyana kuma, zasu yi
abubuwan al'ajibai masu ban mamaki. 23 Amma ku zauna
a fadake, Na dai fada maku wadannan abubuwan kafin
lokacin. 24 Amma, bayan matsanaciyar wahalannan, rana
zata duhunta, wata kuma ba zai bada haske ba. 25 Taurari
za su fado daga sararin sama, za a kuma girgiza manyan
abubuwan da suke a sararin sama. 26 Sa' annan zasu ga
Dan mutum na zuwa a cikin gajimare, da iko mai girma da
daukaka. 27 Zai aiko da mala'ikunsa su tattaro zabbabunsa
daga kusuwoyi hudu na duniya(watau Gabas da Yamma,
kudu da Arewa) har zuwa karshen sama. 28 “Ku yi koyi
da itacen baure. Da zarar rassansa sun fara taushi yana

kuma fitar da toho, kun san damina ta yi kusa ke nan.
29 Sa'adda kuka ga wadannan abubuwa suna faruwa, ku dai
sani ya kusato, a bakin kofa ma ya ke. 30 Hakika ina gaya
maku, zamanin nan ba zai shude ba sai dukan abubuwan
nan sun faru. 31 Sararin sama da kasa za su shude, amma
maganata ba za ta shude ba. 32 Amma wannan rana ko
sa'a ba wanda ya sani, ko mala'ikun sama, ko Dan, sai dai
Uban kadai. 33 Ku kula, ku zauna a fadake, kuna addu'a don
baku san ranar da lokacin zai yi ba. 34 Kamar yadda mutum
mai tafiya, in ya bar gida ya wakilta bayinsa kan gidansa,
kowanne da aikinsa, ya kuma umarci mai gadi ya zauna a
fadake. 35 To, ku zauna a fadake don ba ku san lokacin da
maigidan zai zo ba, ko da yamma ne, ko da tsakar dare ne,
ko da carar zakara ne, ko da safe ne. 36 Kada ya zo ba zato,
ya samu kuna barci. 37 Abinda na gaya maku, ina gaya wa
kowa, shine ku zauna a fadake!”

14

1 Idin Ketarewa da bukin gurasa mara yisti sauran kwana
biyu kenan, sai shugabanin firistoci da malaman attaura
suka nemi yadda zasu kama Yesu a asirce domin su kashe
shi. 2 Suna cewa amma “Ba a lokacin idin ba, domin kada su
haddasa hargitsi a tsakanin mutane”. 3 Yesu yana Betanya
a gidan Saminu kuturu, yana shirin liyafa kenan sai ga
wata mace dauke da kwalbar turare mai tamanin kwarai,
ta shafa masa a kansa. 4 wasu dake tare da Yesu suka
husata, suna kwalbarta da cewa 5 “Ai wannan turare ne
mai tsada, ina laifin a sayar a raba wa talakawa kudin?
ina dalilin wannan almubazaranci? 6 Sai Yesu yace masu
“Ku kyaleta, don me kuke tsauta mata, 7 ai Idan kuna da
niyyar taimakon talakawa ko matalauta, suna nan tare da
ku ko a yaushe amma ni bazan kasance da ku kullum
ba. 8 Macen nan tayi aiki nagari domin shirya jikina ga
jana'iza. 9 hakika, Ina gaya maku, duk inda za'a yi bishara
a duniya baza a mance da matan nan da hidimar da ta
tayi mini ba.” 10 Da jin haka sai Yahuza Iskariyoti, daya
daga cikin manzannin ya ruga zuwa wurin baban firist
domin ya bashe shi a garesu, 11 Da mayan firistoci suka
ji haka suka yi murna matuka tare da alkawarin kudi ga
Yahuza, shi kuwa sai ya fara neman zarafin da zai mika
Yesu a gare su. 12 A ranar farko ta bukin gurasa marar yisti
da kuma hadayar ragon Idin ketarewa, almajiransa suka
ce masa “Ina zamu shirya liyafar domin idin ketarewa?
13 Ya aiki biyu daga cikin almajiransa da cewa “Ku shiga
cikin birnin, zaku tarar da wani mutum dauke da tullun
ruwa. 14 Duk gidan da ya shiga ku bishi, sai ku cewa mai

gidan, malam yace “ina bukatar masauki domin hidimar
idin ketarewa tare da almajiraina?”' 15 Zai kuwa nuna maku
babban bene gyararre. Sai ku yi mana shiri a can.” 16 Da
shigar almajiran cikin birnin, sai kome ya kasance yadda ya
fada, su kuwa suka yi shirye shiryen idin ketarewar. 17 Da
maraice ta yi, sai ya tare da sha biyun. 18 Yayin da suke
zazzaune a teburin suna cin abincin, sai Yesu ya ce “Hakika
ina gaya maku wani da ke ci tare da ni a nan zai bashe
ni”. 19 Sai suka damu suka tambaye shi daya bayan daya
suna cewa “Hakika bani bane ko?” 20 Yesu ya amsa masu
da cewa “Daya daga cikin sha biyu ne, wanda ke sa hannu
tare da ni yanzu cikin tasar”. 21 Dan Mutum zai tafi ne
yadda nassi ya umarta game da shi amma kaiton wanda
zai bashe shi! “zai, fiye masa, dama ba a haife shi ba”.
22 Lokacin da suke cin abincin, Yesu ya dauki gurasa ya sa
albarka, ya gutsuttsura ta, sai ya basu yana cewa “Wannan
jikinana ne”. 23 Ya kuma dauki koko, yayi godiya, ya basu,
su kuwa suka sha daga kokon. 24 Ya ce “Wannan jinina ne
na alkawari da an zubar ga yawancin mutane”. 25 Hakika,
bazan kara sha daga wannan ruwan inabi ba sai a ranar da
zan sha sabo cikin mulkin Allah.” 26 Bayan sun raira wakar
yabo ga Allah, sai suka tafi wurin dutsen zaitun. 27 Yesu ya
ce masu dukkan ku zaku yi tuntube harma ku fadi saboda
ni gama rubuce take cewa “Zan buge makiyayin, tumakin
kuwa za su watse; 28 Amma bayan tashina, zai yi gaba in
riga ku zuwa Galili. 29 Bitrus ya ce masa “ko dukkansu sun
fadi, faufau banda ni”. 30 Yesu yace masa “Hakika ina gaya
maka, cikin wannan dare kafin carar zakara ta biyu zaka
yi musun sani na sau uku”. 31 Amma Bitrus ya sake cewa
“Koda za'a kasheni tare da kai ba zan yi musun sanin ka ba”.
Dukkan su kuwa suka yi wannan Alkawari. 32 Suka isa wani
wuri da ake kira Getsamani, sai Yesu ya ce wa almajiransa
“Ku dakata anan domin zan je inyi addu'a”. 33 Sai ya dauki
Bitrus, da Yakubu, da Yahaya. Ya fara jin wahala mutuka
tare da damuwa kwarai. 34 Sai ya ce masu “Raina na shan
wahala harma kamar in mutu. Ku dakata a nan, ku zauna
a fadake”. 35 Da Yesu yayi gaba kadan, sai ya fadi kasa
yayi addu'a yana cewa idan mai yiwuwa ne “A dauke masa
wannan sa'a daga gare shi. 36 Ya ce “Ya Abba Uba, kome
mai yuwane gare ka, ka dauke mini kokon wahalan nan,
duk da haka ba nufina ba sai dai naka”. 37 Da komowarsa
ya same su suna barci, sai ya ce wa Bitrus, Siman barci
kake? Ashe, ba za ka iya zama a fadake ko da sa'a daya
ba? 38 Ku zauna a fadake, kuyi addu'a kada ku fada cikin
jaraba. Lalle ruhu na da niyya amma jiki raunana ne. 39 Sai

ya sake komawa, yayi addu'a, yana maimaita kalmominsa
na farko. 40 Har wa yau kuma ya sake dawowa, ya same
su suna barci don barci ya cika masu idanu kwarai, sun
kuwa kasa ce masa kome. 41 Ya sake komowa karo na uku
yace masu "har yanzu barci kuke yi kuna hutawa? Ya isa
haka! Lokaci yayi, an bada Dan Mutum ga masu zunubi".
42 Ku tashi mutafi kun ga, ga mai bashe ni nan ya kusato."
43 Nan da nan, kafin ya rufe baki sai ga Yahuza, daya daga
cikin sha biyun da taron jama'a rike da takkuba da kulake.
Manyan firistoci da malaman attaura da shugabanni suka
turo su. 44 Mai bashe shi din nan ya riga ya kulla da su cewa
"Wanda zan yi wa sumba shine mutumin, ku kama shi ku
tafi da shi a tsare. 45 Da isowarsa kuwa, sai ya zo wurin
Yesu ya ce "Ya malam!". Sai ya sumbace shi. 46 Su kuwa
suka kama shi, suka tafi da shi. 47 Amma daya daga cikin na
tsaye ya zaro takobinsa ya kai wa bawan babban firist sara,
ya yanke masa kunne. 48 Sai Yesu ya ce "kun fito kamar
masu kama yan fashi da takkuba da kulake, domin ku kama
ni? 49 Lokacin da nake koyarwa a Haikali, kowace rana da
ku, baku kama ni ba. Amma anyi haka ne domin a cika
abinda Nassi ya fada." 50 Daga nan duk wadanda suke tare
da Yesu suka yashe shi, suka tsere. 51 Wani saurayi, daga
shi sai mayafi ya bi shi, suka kai masa cafka. 52 Shi kuwa ya
bar masu mayafin ya gudu tsirara. 53 Daga nan suka tafi da
Yesu wurin babban firist. a can suka tara dattawa duk da
manyan firistoci da shugabanni da marubuta, suka taru a
wurinsa. 54 Bitrus kuwa ya bi shi daga nesa har cikin gidan
babban firist. Ya zauna tare da dogaran Haikalin, yana jin
dumin wuta. 55 Sai, manyan firistoci da duk 'yan majalisa
Yahudawa suka nemi shaidar da za a tabbatar a kan Yesu,
don su samu su kashe shi. Amma basu samu ba. 56 Da yawa
kuma suka yi masa shaidar Zur (Karya), amma bakin su bai
zama daya ba. 57 Sai wadansu kuma suka taso suka yi masa
shaidar zur (karya) suka ce. 58 "Mun ji ya ce, wai zai rushe
haikalin nan da mutane suka gina, ya sake gina wani cikin
kwana uku, ba kuwa ginin mutum ba". 59 Duk da haka,
sai shaidar tasu bata zo daya ba. 60 Sai babban firist ya
mike a tsakanin su, ya tambayi Yesu yace "Ba ka da wata
amsa game da shaidar da mutanen nan suke yi a kanka?
61 Amma yayi shiru abinsa, bai ce kome ba. Sai babban
firist din ya sake tambayarsa "To, ashe kai ne Allmasihu
Dan Madaukaki? 62 Yesu ya ce "Nine. Za ku kuwa ga Dan
Mutum zaune dama ga mai iko, yana kuma zuwa cikin
gajimare". 63 Sai babban firist ya kyakketa tufafinsa yace
"Wacce shaida kuma zamu nema? 64 Kun dai ji sabon da

yayi! Me kuka gani? Duk suka yanke masa hukunci akan
ya cancanci kisa. [65] Wadansu ma suka fara tottofa masa
yau, suka daure masa idanu, suka bubbuge shi suna cewa
“Yi annabci” Dogaran kuma suka yi ta marinsa. [66] Bitrus
kuwa na kasa a filin gida, sai wata baranyar babban firist
ta zo. [67] Da ta ga Bitrus na jin dumi, ta yi masa kallon gaske
ta ce “Kaima ai tare kake da banazaren nan Yesu”. [68] Amma
ya musa ya ce “Ni ban ma san abinda kike fada ba balle in
fahimta”. Sai ya fito zaure. Sai zakara yayi cara. [69] Sai
baranyar ta ganshi, ta sake ce wa wadanda ke tsaitsaye a
wurin, “Wannan ma daya daga cikinsu ne”. [70] Amma ya
sake musawa, jim kadan sai na tsaitsayen suka ce wa Bitrus
“Lalle kai ma dayansu ne don ba Galile ne kai”. [71] Sai ya
fara la'anta kansa yana ta rantsuwa yana ce wa “Ban ma san
mutumin nan da kuke fada ba”. [72] Nan da nan sai zakara
ya yi cara ta biyu, Bitrus kuwa ya tuna da maganar Yesu
a gare shi cewa “Kafin zakara ya yi cara ta biyu, za ka yi
musun sani na sau uku”. Da ya tuno haka, sai ya fashe da
kuka.

15

[1] Da sassafe, sai manyan firistoci suka hadu da dattawa
da manyan malamai, da majalisa suka daure Yesu, suka sa
shi gaba suka mika shi ga Bilatus. [2] Bilatus ya tambaye
shi, kaine sarkin Yahudawa? ya amsa ya ce “haka ka ce”
[3] Sai manyan firistochi suka kawo zargi iri iri a kan Yesu.
[4] Bilatus ya sake tambayarsa, ba ka da abin cewa? ka
lura da yawan zargi da ake yi maka. [5] Amma Yesu baya
sake yi masa magana ba. wannan ya ba shi mamaki. [6] A
lokacin idi, Bilatus ya kan sakar masu da dan bursuna
wanda jama'a suka bukaci a saka, [7] A cikin gidan yari,
in da aka tsare wadansu yan tawaye, da masu kisan kai,
akwai wani mai kisan kai, ana ce da shi Barrabbas. [8] Sai
Jama'a suka zo wurin Bilatus ya yi masu kamar yadda ya
saba yi. [9] Bilatus ya amsa masu ya ce, kuna so in sakar
maku sarkin Yahudawa? [10] Yayi wannan domin ya sani
cewa Firistoci sun bada shi ne domin suna kishin sa, [11] Sai
Firistochi suka zuga jama'a, sai suka yi kuwwa suna cewa,
a sakar masu Barrabbas amaimakon Yesu. [12] Bilatus ya
sake yi masu tambaya “Yaya zan yi da Sarkin Yahudawa?”
[13] sai suka amsa da kuwwa” a “giciye shi!” [14] Bilatus ya
ce masu menene laifinsa sai suka kara ihu, “a giciye shi.”
[15] Bilatus don yana son ya farantawa jama'a zuciya sai ya
sakar masu da Barrabbas sai ya yi wa Yesu bulala, sannan
ya mika shi a giciye shi. [16] Sojoji suka kai shi cikin kagara,
suka tara rundunan soja, [17] Suka sa masa tufafin shulaiya

suka nada masa rawanin kaya, [18] Suna masa kirari na ba'a
suna cewa, “A gaida sarkin Yahudawa!” [19] Sai suka buge
shi a kai da kulki suka kuma tofa masa yau a fuska, suka
kuma durkusa suna yi masa sujadar ba'a. [20] Bayan sun
gama yi masa ba'a sai suka cire masa tufafin shunnaiya,
sai suka maida masa tasa tufafinsa, sai suka fitar dashi
don su giciye shi. [21] Suna cikin tafiya sai suka hadu da
wani, mai suna Saminu Bakairawani (wato uban Alizanda
da Rufus); suka tillasta shi ya dauki gijiyen Yesu. [22] Sojojin
suka kawo Yesu wurin da ake kira Golgota (wato kokon kai)
[23] Suka bashi ruwan inabi hade da mur, amma ya ki ya sha.
[24] Sai suka giciye shi, suka kuma raba tufafinsa suka kuma
jefa kuri'a domin kowanne soja ya sami rabonsa. [25] A sa'a
ta uku aka giciye shi. [26] Sai aka rubuta alamar zargi da
take cewa “Ga Sarkin Yahudawa” [27] Suka kuma giciye shi
tare da wadansu yan fashi guda biyu. [28] Daya a hannun
damansa daya a hannun hagunsa. Domin a cika abinda
nassi ya fada. [29] suke wucewa suna zaginsa suna kada kai
suna cewa, “Aha! kai da zaka rushe haikali ka kuma gina
shi cikin kwana uku, [30] ka ceci kanka mana, ka sauka daga
giciye!” [31] Haka ma manyan firistoci da malamai, suka yi
masa ba'a suna cewa “Ya ceci wadansu amma bai iya ceci
kansa ba” [32] Bari Almasihu Sarkin Yahudawa ya sauka daga
giciye. Domin mu gaskata shi, sai wadanda aka giciye shi
tare dasu, suma suka yi masa ba'a. [33] sa'a ta shida zuwa sa'a
ta tara, duhu ya rufe ko'ina, [34] A sa'a ta tara, Yesu ya tada
murya da karfi ya ce Eloi, Eloi lamathsabathani?” Ma'ana
Ya Allahna Ya Allahna, me ya sa ka yashe ni?” [35] Wasu daga
cikin na tsaye, da suka ji shi, sai suka ce, “Duba, yana kiran
Iliya.” [36] Sai wani ya hanzarta, ya dauki soso ya tsoma a
ruwan inabi mai tsami, ya soka agora ya mika masa don
yasha. Mutumin yace bari mu gani ko Iliya zai zo ya saukar
da shi. [37] Sai Yesu yayi kuka da babban murya da karfi
sannan ya rasu. [38] Sai labulen haikalin ya rabu kashi biyu
daga sama har kasa. [39] Sa'adda da jarumin sojan da ke
tsaye yana fuskantar Yesu ya ga yadda ya mutum, Sai ya
ce “hakika, wannan mutum Dan Allah ne.” [40] Akwai kuma
mata wadanda ke dubawa daga nesa. Daga cikinsu akwai
Maryamu Magadala, da Maryamu(Uwar Yakubu da Yusufu)
da Salome. [41] Wadannan matan sune suka bishi sa'adda da
yake Galilee suna yi masa hidima. Da wadansu mata da
yawa suka zo Urushalima tare da shi. [42] Da maraice an
shiga shirye shirye domin kashe gari asabbaci ce. [43] Sai
Yusufu daga garin Arimatiya ya zo, mutumin kirki, mai
girma kuma dan majalisar dattawa, mai sauraron mulkin

Allah, da gaba gadi ya tafi wurin Bilatus ya bukaci a bashi
jikin Yesu. 44 Bilatus ya yi mamakin mutuwar Yesu cikin
lokaci kadan, sai ya kira jarumin ya tabbattar koYesu ya
mutu. 45 Bayan ya tabbattar daga wurin jarumin soja cewa
Yesu ya mutu, sai ya bada jikin ga Yusufu. 46 Yusufu ya sayo
likafani. ya saukar da shi daga giciye, ya kawo likafanin nan
ya lulube jikin Yesu dashi. Ya kai shi kabarin da aka sassaka
da dutse, wadda ya shirya shi domin kansa. Ya kawo dutse
ya rufe bakin kabarin da shi. 47 Maryamu Magadaliya da
Maryamu Uwar Yusufu sun ga wurin da aka yi jana'izar
Yesu.

16

1 Bayan ranar assabaci, Maryamu Magadaliya da
Maryamu uwar Yakubu da Salomi, suka sayo man shafawa
mai kamshi domin shafe jikin Yesu saboda jana'iza. 2 Da
safiyar ranar farko ta mako sai suka tafi kabarin a dai
dai fitowar rana. 3 Suna magana a tsakaninsu suna cewa,
wanene zai gangarar da dutsen da aka rufe bakin kabarin
da shi?" 4 Da suka daga ido, sai suka ga an riga an gangarar
da dutsen, domin yana da girma. 5 Da suka shiga cikin
kabarin sai ga wani saurayi saye da farar tufa, yana zaune
a hannun dama, suna mamaki. 6 Sai ya ce masu, "Kada ku
ji tsoro. Kuna neman Yesu banazare, wanda aka giciye. Ya
tashi! Baya nan. Ku duba wurin da aka kwantar dashi. 7 Sai
ku je, ku gaya wa almajiransa da Bitrus cewa ya rigaya ya
yi gabanku zuwa Galili. A can zaku ganshi, kamar yadda
ya fada maku." 8 Suka fita daga cikin kabarin da gudu
suna rawar jiki da mamaki, ba su cewa kowa komai ba
domin suna jin tsoro. 9 Da safiyar ranar farko ta mako ya
fara bayyana kansa ga Maryamu Magadaliya wadda ya kori
aljannu guda bakwai daga cikinta. 10 Sai ta tafi ta shaida
wadanda suke tare da shi suke makoki da kuka. 11 Sai suka
ji cewa ya tashi kuma ta ganshi, amma basu gaskata ba.
12 Bayan wadannan al'amura ya bayana kansa ta wata siffa
ga mutum biyu sa'ilin da suke tafiya akan hanya. 13 Sai
suka tafi suka gaya wa sauran almajiransa, duk da haka
basu gaskata ba. 14 Bayan wani lokaci, Yesu ya bayyana
kansa ga almajiransa su goma sha daya, ya tsauta masu
saboda rashin gaskatawa da taurin zuciya, bayansun ji daga
wadanda suka ganshi bayan ya tashi daga matattu. 15 Sai
ya umarcesu cewa "Ku tafi cikin duniya ku yi bishara ga
dukan halitta. 16 Wanda ya ba da gaskiya aka kuma yi
masa baftisma, zaya sami ceto, wanda baya bada gaskiya
ba za ya hallaka. 17 Wadannan alamu za su kasance da

wadanda suka gaskata; a cikin sunana, za su fidda aljannu,
za su yi magana da sabbin harsuna.
18 Za su dauki macizai
da hannayesu, idan sun sha guba ba ta cutar dasu ba, za su
dibiya hannayensu ga marasa lafiya, za su sami warkaswa."
19 Bayan Ubangiji ya gama magana da su, sai aka dauke
shi zuwa sama in da zai zauna a hannun dama na Allah.
20 Almajiransa kuma suka tafi ko'ina suna sheilar bishara.
Ubangiji kuma yayi aiki tare da su, yana tabbatar da kalma
ta wurin ayukan al'ajiba tare da su.

Luka

[1] Mutane da dayawa sun yi kokarin rubutu akan
abubuwan da suka cika a tsakaninmu, [2] kamar yanda suka
danka mana su, wadanda tun daga farko suka zama shaidu
da idanunsu kuma manzanni ne na sakon. [3] Sabili da
haka, ni ma, bayan da na yi bincike da kyau akan yanayin
wadannan abubuwa tun da farko na ga ya yi kyau in
rubuta wadannan abubuwa bi da bi ya mafi girmaTiyofilas.
[4] Ya zama haka domin ka san gaskiyar abin da aka koya
maka ne. [5] A cikin zamanin Hirudus, Sarkin Yahudiya,
akwai wani firist mai suna Zakariya, daga yankin Abija.
Matarsa daga cikin yaya mata na zuriyar Haruna ce, kuma
sunan ta Alisabatu ne. [6] Dukan su biyu masu adalci ne a
gaban Allah; marasa zargi a tafiyarsu cikin dukan dokoki
da farilan Ubangiji. [7] Amma ba su da da, domin Alisabatu
ba ta haihuwa, kuma a wannan lokacin dukansu sun tsufa
kwarai. [8] Ya zama kuma a lokacin da Zakariya yana gaban
Allah, yana yin hidimar sa ta firist bisa ga tsari da ka'idar
aikinsa. [9] Bisa ga al'adar zaben firist da zai yi hidima, an
zabe shi ta wurin kuri'a ya shiga cikin haikalin Ubangiji
domin ya kona turare. [10] Dukan taron Jama'a suna addu'a
a waje a sa'adda ake kona turaren. [11] A lokacin, mala'ikan
Ubangiji ya bayana a gare shi yana tsaye a gefen daman
bagadi na turaren. [12] Zakariya ya firgita sa'adda ya gan shi;
tsoro ya kama shi. [13] Amma mala'ikan ya ce masa, “Kada
ka ji tsoro, Zakariya, domin an ji addu'ar ka. Matar ka
Alisabatu za ta haifa maka da. Za ka kira sunansa Yahaya.
[14] Za ka yi murna da farin ciki, kuma da yawa za su yi
murna da haifuwarsa. [15] Domin zai zama mai girma a
gaban Ubangiji. Ba zai sha ruwan inabi ba ko wani abu
mai sa maye, kuma zai cika da Ruhu Mai Tsarki tun daga
cikin cikin mahaifiyarsa. [16] Kuma mutanen Isra'ila da yawa
za su juya zuwa ga Ubangiji Allahnsu. [17] Zai yi tafiya a
gaban Unbangiji a cikin ruhu da ikon Iliya. Zai yi haka
domin ya juya zuciyar Ubanni zuwa ga 'ya'yansu, domin
marasa biyayya su yi tafiya a cikin tafarkin adalai. Don
ya shirya wa Ubangiji mutanen da aka shirya dominsa.”
[18] Zakariya ya ce wa mala'ikan, “Ta yaya zan san wannan?
Ga shi na tsufa kuma matata tana da shekaru da yawa.”
[19] Mala'ikan ya amsa ya ce masa, “Nine Jibra'ilu, wanda
ke tsaye a gaban Allah. An aiko ni in gaya maka wannan
labari mai dadi. [20] Kuma duba, za ka zama bebe, ba za

ka iya magana ba, sai ran da wadannan abubuwa suka
cika. Ya zama haka domin ba ka gaskanta da kalmomina
ba, wadanda za su cika a daidai lokacin." 21 Sa'adda mutane
suke jiran Zakariya. Sun yi mamaki yadda ya dauki lokaci
sosai a cikin haikali. 22 Amma da ya fita, bai iya yin magana
da su ba. Sun gane da cewa ya ga wahayi lokacin da yake
cikin haikali. Ya ci gaba da yi masu alamu, ba ya magana.
23 Ya zama bayan da kwanakin hidimarsa suka kare, ya
tafi gidansa. 24 Bayan kwanakin nan, matarsa Alisabatu ta
samu juna biyu. Ta boye kanta har na watani biyar. Ta ce,
25 "Wannan shi ne abin da Allah ya yi mani da ya dube
ni domin ya dauke kunyata a gaban jama'a." 26 A cikin
watan ta na shidda, an aiki Mala'ika Jibra'ilu daga wurin
Allah zuwa wani birni a Galili mai suna Nazarat, 27 zuwa
ga wata budurwa wanda aka ba da ita ga wani mutum mai
suna Yusufu. Shi dan zuriyar Dauda ne, kuma ana kiran
budurwar Maryamu. 28 Ya zo wurin ta ya ce, "A gaishe
ki, ke da ki ke da tagomashi sosai! Ubangiji yana tare da
ke. 29 Amma ta damu kwarai da wadannan kalmomi sai ta
yi tunani ko wacce irin gaisuwa ce wannan. 30 Mala'ikan
ya ce mata, "Kada ki ji tsoro, Maryamu, domin kin samu
tagomashi a wurin Allah. 31 Duba, za ki sami juna biyu,
za ki haifi da. Za ki kira sunansa 'Yesu'. 32 Zai zama mai
girma, kuma za a ce da shi Dan Allah Madaukaki. Ubangiji
Allah zai ba shi kursiyin ubansa Dauda. 33 Zai yi mulkin
dukkan gidan Yakubu har abada, kuma mulkinsa ba shi
da iyaka." 34 Maryamu ta ce wa mala'ikan, "Yaya wannan
zai faru, tun da shike ni ban san namiji ba?" 35 Mala'ikan
ya amsa ya ce mata, "Ruhu Mai-tsarki zai sauko a kan
ki, kuma ikon Madaukaki zai lullube ki. Sabili da haka,
za a kira mai tsarkin da za ki haifa Dan Allah. 36 Ki
kuma duba, ga 'yar'uwarki Alisabatu ta samu juna biyu a
tsufanta. Watannin ta shida kenan, ita wadda aka kira ta
bakarariya. 37 Gama babu abin da ba shi yiwuwa a wurin
Allah." 38 Maryamu ta ce, "To, ni baiwar Ubangiji ce. Bari ya
faru da ni bisa ga sakonka." Sai mala'ikan ya bar ta. 39 Sai
Maryamu ta tashi da sauri a cikin kwanakin nan, zuwa
kasa mai duwatsu, zuwa wani birni a Yahudiya. 40 Ta shiga
gidan Zakariya ta kuma gai da Alisabatu. 41 Ya zama sa'adda
Alisabatu ta ji gaisuwar Maryamu, sai dan da ke cikinta ya
yi tsalle, an cika Alisabatu kuma da Ruhu Mai Tsarki. 42 Ta
daga murya, ta ce, "Mai albarka kike a cikin mata, kuma
mai albarka ne dan cikinki. 43 Kuma don me ya faru da ni
da uwar Ubangijina ta ziyarce ni? 44 Kuma duba, da na ji
karar gaisuwan ki sai dan ciki na ya yi tsalle domin murna.
45 Kuma mai albarka ce wadda ta gaskanta cewa abubuwan

da aka alkawarta mata daga wurin Ubangiji za su cika.
46 Maryamu ta ce, “Zuciyata ta yabi Ubangiji, 47 kuma ruhu
na ya yi murna da Allah mai ceto na.” 48 Domin ya dubi
kaskancin baiwarsa. Duba, daga yanzu, dukkan tsararraki
za su ce da ni mai albarka. 49 Domin shi madaukaki ya
yi mani manyan abubuwa, kuma sunansa Mai Tsarki ne.
50 Jinkansa ya tabbata daga tsara zuwa tsara wadanda suke
girmama shi. 51 Ya nuna karfinsa da hannuwansa; ya
warwatsa ma su girman kai game da tunanin zuciyarsu.
52 Ya nakasar da magada daga kursiyoyinsu, ya kuma fifita
nakasassu. 53 Ya ciyar da mayunwata da abubuwa masu
kyau, amma ya aiki attajirai wofi. 54 Ya ba da taimako
ga bawan sa Isra'ila, domin ya tuna ya kuma nuna jinkai
55 (kamar yanda ya fada wa ubaninmu) ga Ibrahim da
zuriyarsa har abada.” 56 Maryamu ta zauna da Alisabatu
tsawon watanni uku sai ta koma gidanta. 57 Da lokaci yayi
da Alisabatu za ta haifi danta, ta kuma haifi da namiji.
58 Makwabtanta da 'yan'uwanta sun ji cewa Ubangiji ya
ribanbanya jinkansa akanta, sai suka yi murna tare da ita
59 Ya zama akan rana ta takwas, sun zo domin a yi wa
yaron kaciya. Da sun kira sunansa “Zakariya” kamar sunan
ubansa, 60 amma mahaifiyarsa ta amsa ta ce, “A'a, za a
kira shi Yahaya.” 61 Suka ce mata, “Babu wani a cikin
danginku wanda ake kira da wannan suna.” 62 Sun nuna
alama ga ubansa bisa ga yanda ya ke so a rada masa suna.
63 Ubansa ya nemi a ba shi allon rubutu, sai ya rubuta,
“Sunansa Yahaya.” Dukan su suka yi mamaki kwarai da
wannan. 64 Nan take, sai bakinsa ya bude kuma harshensa
ya saki. Ya yi magana ya kuma yabi Allah. 65 Tsoro ya
kama dukan wadanda suke zama kewaye da su. Sai labarin
ya bazu cikin dukan kasar duwatsu ta Yahudiya. 66 Kuma
dukan wadanda suka ji su, sun ajiye su a cikin zuciyarsu,
suna cewa, “To me wannan yaro zai zama ne?” Domin
hannun Ubangiji yana nan tare da shi. 67 Ruhu Mai-tsarki ya
cika mahaifinsa Zakariya sai ya yi anabci cewa, 68 “Yabo ga
Ubangiji, Allah na Isra'ila domin ya zo ya taimaki mutanen
sa kuma ya yi aikin ceto domin su.” 69 Ya ta da kahon ceto
dominmu daga gidan bawansa Dauda, daga zuriyar Dauda
bawansa, 70 kamar yadda ya fada ta bakin annabawansa
tsarkaka tun zamanin zamanai. 71 Zai kawo mana ceto
daga magabtan mu da kuma daga hannun makiyanmu.
72 Zai yi haka domin ya nuna jinkai ga ubaninmu ya kuma
tuna da alkawarinsa mai tsarki, 73 rantsuwar da ya fada
wa ubanmu Ibrahim. 74 Ya rantse zai yardar mana, bayan
da an kubutar da mu daga hannun makiyanmu, mu bauta

masa ba tare da tsoro ba, 75 a cikin tsarki da adalci a
gabansa dukan kwanakin ranmu. 76 I, kai kuma, yaro, za
a kira ka annabi na Madaukaki, domin za ka tafi gaban
fuskar Ubangiji ka shirya hanyoyinsa, ka shirya mutane
domin zuwansa, 77 domin ba mutanensa ilimin ceto ta
wurin gafarar zunubansu. 78 Wannan zai faru ne domin
girman jinkan Allahnmu, sabili da hasken rana daga bisa
za ya zo wurinmu, 79 domin haskakawa akan wadanda ke
zaune a cikin duhu da kuma cikin inuwar mutuwa. Zai
yi hakan nan domin ya kiyaye kafafunmu zuwa hanyar
salama. 80 Yaron ya yi girma ya kuma zama kakkarfa a
cikin ruhu, yana kuma cikin jeji sai ranar bayyanuwarsa ga
Isra'ila.

2

1 Ananan cikin kwanakin, sai Kaisar Augustas ya yi shela
ya umarta a kidaya dukan mutane da ke zaune a cikin
duniya. 2 Wannan itace kidaya ta farko da aka yi lokacin
da Kiriniyus yake mulkin Suriya. 3 Sabili da haka, kowa
ya koma garinsa domin a yi masa rijista domin kidayan.
4 Yusufu kuma ya tashi ya bar birnin Nazarat zuwa garin
Baitalami da ke Yahudiya, wanda ake kuma kira birnin
Dauda, domin shi daga zuriyar iyalin Dauda ne. 5 Ya je can
ya yi rijista tare da Maryamu, wadda yake tashi tana kuma
da juna biyu. 6 Ya zama sa'adda suke can, lokaci ya yi da za
ta haifi danta. 7 Ta haifi da, dan farinta kuwa, ta nade shi
da kyau da 'yan tsummoki. Ta sa shi cikin wani kwami na
dabbobi, gama babu daki dominsu a masaukin. 8 A cikin
wannan yankin, akwai makiyaya wadanda suke zama a
sarari suna tsaron garken tumakinsu da dare. 9 Nan da
nan, sai mala'ikan Ubangiji ya bayyana gare su, daukakar
Ubangiji kuma ta haskaka kewaye da su, sai suka figita
kwarai. 10 Sai mala'ikan ya ce masu, “Kada ku ji tsoro,
domin na kawo maku labari mai dadi da zai kawo murna
da yawa ga dukan mutane. 11 Yau an haifi maku mai ceto
a cikin birnin Dauda! Shine Almasihu Ubangiji! 12 Wannan
itace alama da za a ba ku. Za ku ga dan jariri nade cikin
'yan tsummoki kwance cikin kwamin dabbobi.” 13 Nan
take, sai ga babban taro daga sama tare da mala'ikan suna
yabon Allah, suna cewa, 14 “Daukaka ga Allah daga bisa,
bari salama ta kasance a duniya tsakanin mutanen da ya ke
jin dadinsu.” 15 Ya zama sa'adda mala'iku suka bar su zuwa
cikin sama, sai makiyayan su ka ce wa junansu, “Bari mu je
Baitalami mu ga wannan abin da ya faru, wanda Ubangiji
ya nuna mana.” 16 Su ka yi hamzari suka tafi can sun iske
Maryamu da Yusufu, suka ga jaririn kuwa kwance a cikin

kwamin dabbobin. 17 Bayan da sun ga wannan, suka gaya
wa mutane abinda aka gaya masu game da wannan yaro.
18 Dukan wadanda su ka ji, su ka yi mamaki kwarai game da
abin da makiyayan su ka gaya masu. 19 Amma ita Maryamu
ta ci gaba da tunani akan wadanan abubuwa da ta ji, tana
tunani mai zurfi a cikin zuciyarta. 20 Makiyayan suka koma
suna ta daukaka da yabon Allah domin dukan abubuwan
da suka ji, suka kuma gani, dadai da yadda aka gaya masu.
21 Da ya kai kwana takwas, lokacin da za a yi wa jaririn
kaciya, sai aka rada masa suna Yesu, sunan da mala'ikan
ya bashi kamin a yi cikinsa. 22 Da kwanakin tsarkakewar
su ya wuce bisa ga shari'ar Musa, Yusufu da Maryamu
suka kawo shi cikin haikali a Urushalima dominsu mika
shi ga Ubangiji. 23 Kamar yadda aka rubuta a dokokin
Ubangiji, "Za a kira duk da na fari kebabbe ga Ubangiji."
24 Suka kuma zo su mika hadaya bisa ga yadda aka fada a
shari'ar Ubangiji, "Kurciyoyi biyu ko 'yan tantabaru biyu."
25 Ga shi akwai wani mutum a Ushalima mai suna Siman.
Wannan mutum adali ne kuma mai ibada. Yana jiran mai
ta'aziyar Isra'ila, kuma Ruhu Mai-sarki na bisansa. 26 An
kuma bayyana masa ta wurin Ruhu Mai-tsarki cewa ba zai
mutu ba sai ya ga Kristi na Ubangiji. 27 Wata rana Siman
ya zo cikin haikali ta wurin jagorar Ruhu Mai-tsarki. Da
iyayen suka kawo yaron ciki, wato Yesu, domin su cika
sharudan da shari'ar ke bukata, 28 sai Siman ya karbe
shi cikin hanuwansa, ya yabi Allah ya ce, 29 "Yanzu bari
bawanka ya tafi da salama, Ubangiji, bisa ga kalmarka.
30 Domin idanuna sun ga cetonka, 31 wanda ka shirya a
gaban dukan mutane: 32 Haske ne na wahayi ga al'ummai,
kuma daukakar mutanenka Isra'ila." 33 Mahaifin yaron da
Mahaifiyarsa, sun yi mamaki kwarai domin abubuwan da
aka fada akansa. 34 Sai Siman ya albarkace su ya ce wa
uwatasa Maryamu, "Ki ji da kyau, wannan yaro zai zama
sanadiyar faduwa da tashin mutane dayawa a Isra'ila, kuma
alama wadda ake kushen ta. 35 Kuma takobi zai tsaga
zuciyar ki yadda tunanin mutane za ya bayyana." 36 Wata
annabiya mai suna Annatu ta na nan wurin. Ita diyar
Fanuyila ce daga kabilar Ashiru. Ta riga ta manyanta a
shekaru sosai. Ta kasance da maigidanta shekaru bakwai
bayan auren ta, 37 sannan ta yi zama gwambranci na
shekaru tamanin da hudu. Ba ta taba barin haikali ba,
tana ci gaba da yi wa Ubangiji sujada, dare da rana. 38 A
dadai lokacin nan, ta hau zuwa wurinsu ta fara yi wa
Allah godiya. Ta gaya wa dukan wadanda ke jiran fansar
Urushalima. 39 Da su ka gama komai da aka bukace su suyi

bisa ga tafarkin shari'ar Ubangiji, sai suka koma Galili, zuwa
birninsu, Nazarat. [40] Yaron kuma ya yi girma ya zama da
karfi, yana karuwa da hikima, alherin Ubangiji kuma yana
kansa. [41] Iyayensa sukan tafi Urushalima kowacce shekara
domin idin ketarewa. [42] Da yana shekara goma sha biyu,
suka sake haurawa daidai lokacin idin a al'adance. [43] Bayan
da sun cika dukan kwanakin idin, sun fara dawowa gida.
Amma dan yaron Yesu ya jinkirta ya zauna a Urushalima,
kuma iyayensa basu sani ba. [44] Suna tsammani yana tare
da sauran mutane da suke tafiya tare, sai suka yi tafiya
na kwana daya. Suka fara neman sa a cikin danginsu da
abokansu. [45] Da ba su gan shi ba, sai suka koma Urushalima
suna cigiyar sa a can. [46] Ya zama bayan kwanaki uku, su ka
same shi a cikin haikali, yana zama a tsakiyar malamai,
yana sauraron su yana kuma yi masu tambayoyi. [47] Dukan
wadanda suka ji shi suna ta mamakin fahimtar sa da
amsoshin sa. [48] Da suka gan shi, suka yi mamaki kwarai.
Mahaifiyarsa ta ce masa, "Da na, don me ka yi mana haka?
Ka ji, mahaifinka da ni muna ta neman ka rai a bace." [49] Ya
ce masu, "Don me kuke nema na? Ba ku sani cewa dole
in kasance a gidan Ubana ba?" [50] Amma ba su gane abin
da yake nufi da kalmomin nan ba. [51] Sa'annan ya koma
gida tare da su zuwa Nazarat yana kuma masu biyayya.
Mahaifiayarsa kuma ta ajiye dukan wadannan abubuwa a
zuciyarta tana yin tunani akansu. [52] Amma Yesu ya ci gaba
da hikima da girma, ya kuma karu da tagomashi wurin
Allah da mutane.

3

[1] A cikin shekara ta goma sha biyar da Tibariyus Kaisar ke
mulki, Bilatus Babunti kuma ke jagorar Yahudiya, Hirudus
yana sarautar Galili, dan'uwansa Filibus yana sarautar
yankin Ituriya da Tirakonitis, Lisaniyas kuma na sarautar
yankin Abiliya, [2] kuma zamanin da Hanana da Kayafa suke
manyan firistoci, maganar Allah ta zo wurin Yahaya dan
Zakariya, a cikin jeji. [3] Ya yi tafiya cikin dukan yankuna
da ke kewaye da Kogin Urdun, yana wa'azin baftismar tuba
domin gafarar zunubai. [4] Kamar yadda aka rubuta a cikin
littafin annabi Ishaya, "Ga muryan wani yana kira a cikin
jeji, 'Shirya hanyar Ubangiji, ka daidaita tafarkunsa! [5] Za
a cika kowani kwari, za a fasa kowani dutse a kuma baje
kowani tudu, za a mike karkatattun hanyoyi, za a cike
hanyoyi masu gargada, [6] kuma dukan mutane za su ga ceton
Allah." [7] Sai Yahaya ya kara fada wa taron jama'ar da ke
zuwa domin ya yi masu baftisma, "Ku 'ya'yan macizai masu

dafi, wa ya gargadeku ku guje wa fushin nan mai zuwa?
8 Ku ba da 'ya'ya da sun cancanci tuba, kada ku kuma fara
cewa a cikinku, 'Muna da Ibrahim a matsayin Ubanmu',
domin ina gaya maku, Allah yana iya ta da wa Ibrahim
'ya'ya daga cikin wadannan duwatsu. 9 Yanzu kuwa, an
rigaya an sa gatari a gindin itatuwa. Sabili da haka, duk
itacen da bai ba da 'ya'ya masu kyau ba za a sare shi kasa
a kuma jefa shi cikin wuta.” 10 Sai mutanen da ke cikin
taron jama'ar suka tambaye shi cewa, “To me za mu yi?”
11 Ya amsa ya ce masu, “Idan wani yana da taguwa biyu,
sai ya ba wanda bashi da ita daya, kuma wanda yake da
abinci ya yi haka nan.” 12 Masu karban haraji ma suka
zo domin a yi masu baftisma, suka ce masa, “Malam, me
za mu yi?” 13 Ya ce masu, “Kada ku karba kudi fiye da
yadda aka umarce ku.” 14 Wasu sojoji ma suka tambaye
shi cewa, “To, mu fa? Yaya za mu yi?” Ya ce masu, “Kada
ku kwace wa wani kudi, kada ku kuma yi wa wani zargin
karya. Ku dogara ga albashinku.” 15 Ana nan da mutane ke
sauraron zuwan Almasihu, kowa yana ta tunani a zuciyar
sa game da Yahaya, ko shi ne Almasihu. 16 Yahaya ya amsa
ya ce masu duka, “Game da ni dai, na yi maku baftisma
da ruwa, amma akwai wani tafiye wanda ya fi ni iko, ban
ma isa in kwance maballin takalmansa ba. Shi zai yi maku
baftisma da Ruhu Mai Tsarki da kuma wuta. 17 Kwaryar
shikarsa na hanun sa domin ya share masussukarsa da
kyau ya kuma tara alkama a cikin rumbunsa. Amma zai
kona buntun da wuta marar mutuwa. 18 Da gargadi masu
yawa ya yi wa mutanen wa'azin bishara. 19 Yahaya kuma ya
tsauta wa sarki Hirudus domin ya auri matar dan'uwansa,
Hiruduya, da kuma sauran abubuwan da Hirudus ya yi.
20 Amma Hirudus ya kara yin wani mugun abu. Ya sa an
kulle Yahaya a cikin kurkuku. 21 Ana nan, lokacin da ake
yiwa dukan mutane baftisma, aka yiwa Yesu mai baftisma.
Lokacin da yake yin addu'a, sai sama ta bude, 22 kuma
Ruhu Mai Tsarki ya sauko masa a kamanin kurciya, sai
wata murya ta fito daga sama, “Kai ne kaunataccen Da na.
Ina jin dadin ka.” 23 Ana nan Yesu da kansa, da ya fara,
yana kimanin shekara talatin. Shi dan (kamar yadda ake
tsammani) Yusufu ne, dan Heli, 24 dan Matat, dan Lawi,
dan Malki, dan Yanna, dan Yusufu, 25 dan Matatiya, dan
Amos, dan Nahum, dan Hasli, dan Najjaya, 26 dan Ma'ata,
dan Matatiya, dan Shimeya, dan Yuseka, dan Yoda, 27 dan
Yowana, dan Resa, dan Zarubabila, dan Shiyaltiyel, dan Niri,
28 dan Malki, dan Addi, dan Kosama, dan Almadama, dan
Er, 29 dan Yosi, dan Aliyeza, dan Yorima, dan Matat, dan

Lawi, 30 dan Saminu, dan Yahuda, dan Yusufu, dan Yonana,
dan Aliyakima, 31 dan Malaya, dan Mainana, dan Matata,
dan Natan, dan Dauda, 32 dan Yesse, dan Obida, dan Bu'aza,
dan Salmon, dan Nashon, 33 dan Amminadab, dan Adimi,
dan Arama, dan Hezruna, dan Feresa, dan Yahuda, 34 dan
Yakubu, dan Ishaku, dan Ibrahim, dan Tera, dan Nahor,
35 dan Serug, dan Reyu, dan Feleg, dan Abiru, dan Shela,
36 dan Kainana, dan Arfakshada, dan Shem, dan Nuhu,
dan Lamek, 37 dan Metusela, dan Anuhu, dan Yaret, dan
Mahalel, dan Kainana, 38 dan Enosh, dan Shitu, dan Adamu,
dan Allah.

4

1 Sai Yesu, cike da Ruhu Mai Tsarki, ya dawo daga kogin
Urdun, sai Ruhu Mai Tsarki ya bishe shi zuwa cikin jeji
2 kwana arba'in, shaidan kuma ya jarabce shi. A kwanakin
nan, bai ci abinci ba, kuma yunwa ta kama shi bayan
karshen lokacin. 3 Shaidan ya ce masa, "Idan kai Dan Allah
ne, ka umarci wannan dutse ya zama gurasa." 4 Yesu ya
amsa masa, "A rubuce yake, 'Ba da gurasa kadai Mutum
zai rayu ba.'" 5 Sai shaidan ya kai shi zuwa wani tudu
mai tsawo, ya kuma nuna masa dukan mulkokin duniyan
nan a dan lokaci. 6 Shaidan ya ce masa, "Zan ba ka iko
ka yi mulkin dukan wadannan, da dukan daukakarsu. Zan
yi haka domin an ba ni su duka in yi mulkinsu, kuma
ina da yanci in ba dukan wanda na ga dama. 7 Saboda
da haka, idan ka rusuna ka yi mani sujada, dukansu za
su zama naka." 8 Amma Yesu ya amsa ya ce masa, "A
rubuce yake, 'Dole ne Ubangiji Allahnka za ka yi wa sujada,
shi kadai kuma za ka bauta wa." 9 Sai shaidan ya kai
Yesu Urushalima, ya tsayadda shi a bisan kololuwar haikali,
kuma ya ce masa, "Idan kai Dan Allah ne, ka jefas da kanka
kasa daga nan. 10 Domin a rubuce yake, 'Zai ba mala'ikunsa
umarni su kiyaye ka, su kuma tsare ka,' 11 kuma, 'Za su
daga ka sama a hannunsu, don kada ka yi tuntube a kan
dutse." 12 Yesu ya amsa masa cewa, "An fadi, 'Kada ka
gwada Ubangiji Allahnka.'" 13 Da shaidan ya gama yi wa
Yesu gwaji, sai ya kyale shi sai wani lokaci. 14 Sai Yesu ya
koma Galili cike da ikon Ruhu, kuma labarinsa ya bazu cikin
dukan wuraren dake wannan yankin. 15 Ya yi ta koyarwa a
cikin majami'unsu, sai kowa na ta yabon sa. 16 Wata rana
ya zo Nazarat, birnin da aka rene shi. Kamar yadda ya
saba yi, ya shiga cikin majami'a a nan ranar Asabaci, ya
kuma tashi tsaye domin ya karanta Nassi. 17 An mika masa
littafin anabi Ishaya, ya bude littafin ya kuma ga inda an
rubuta, 18 "Ruhun Ubangiji yana kai na, domin ya shafe ni

in yi wa'azin Bishara ga matalauta. Ya aike ni in yi shelar
yanci ga daurarru, da kuma budewar idanu ga makafi, in
'yantar da wadanda su ke cikin kunci, 19 in kuma yi shelar
shekarar tagomashi na Ubangiji." 20 Sai ya rufe littafin, ya
mai da shi ga ma'aikacin majami'ar, sai ya zauna. Dukan
wadanda suke cikin majami'ar suka zura Idanuwansu a
kansa. 21 Sai ya fara masu magana, "Yau wannan Nassi
ya cika a kunuwanku." 22 Dukan wadanda ke wurin sun
shaida abin da ya fadi kuma dukansu sun yi ta mamakin
kalmomin alheri da suke fitowa daga bakinsa. Suna cewa,
"Wannan ai dan Yusufu ne kawai, ko ba haka ba?" 23 Yesu
ya ce masu, "Lallai za ku fada mani wannan karin magana,
'Likita, ka warkar da kanka. Duk abin da mun ji wai ka
yi a Kafarnahum, ka yi shi a nan garinka ma.'" 24 Ya sake
cewa, "Hakika na fada maku, annabi baya samun karbuwa
a garinsa. 25 Amma na gaya maku gaskiya akwai gwauraye
da yawa cikin Isra'ila a zamanin Iliya, lokacin da an rufe
sammai shekaru uku da rabi babu ruwa, lokacin da anyi
gagarumar yunwa a duk fadin kasar. 26 Amma ba a aiki
Iliya zuwa wurin waninsu ba, sai wurin gwauruwa da ke a
Zarifat can kusa da Sidon. 27 Akwai kutare da yawa kuma
a Isa'ila a zamanin anabi Elisha, amma babu wanda aka
warkar sai dai Na'aman mutumin Suriya kadai. 28 Dukan
mutanen da ke cikin majami'a suka fusata kwarai sa'adda
suka ji wadannan zantattuka. 29 Suka tashi suka tura shi
zuwa wajen birnin, suka kai shi bakin dutsen da aka gina
garinsu a kai dominsu jefar da shi kasa. 30 Amma ya ratsa
tsakaninsu ya yi gabansa. 31 Sannan ya gangara zuwa
Kafarnahum, wani birni a Galili. Wata Asabaci yana koya
wa mutane a cikin majami'a. 32 Sun yi mamaki kwarai da
koyarwan sa, domin maganarsa na da iko. 33 A wannan
lokacin akwai wani mutum a cikin majami'a mai kazamin
ruhu, sai ya yi kara da babbar murya, 34 "Ina ruwan mu da
kai, Yesu Banazarat? Ka zo domin ka hallaka mu ne? Na
san ko kai wanene! Kai ne Mai Tsarki na Allah!" 35 Yesu
ya tsauta wa aljanin yana cewa, "Yi shiru ka fita daga
cikinsa!" Da aljanin ya jefar da mutumin kasa a tsakiyarsu,
ya fita daga cikinsa ba tare da yi masa rauni ba. 36 Dukan
mutanen suka yi mamaki, kuma suna ta zancen wannan
abu a tsakaninsu. Sun ce, "Wanda irin maganganu kenan?
Ya umarce kazaman ruhohin da karfi da iko kuma sun fita."
37 Saboda da haka, an fara yada labarinsa zuwa dukan
kewayen yankin. 38 Sai Yesu ya bar majami'ar ya shiga
gidan Siman. A wannan lokacin, surukar Siman tana fama
da zazzabi mai zafi, sai suka roke shi dominta. 39 Sai ya

tsaya a kanta, ya tsautawa zazzabin, kuma ya rabu da ita.
Nan take, ta tashi ta fara yi masu hidima. 40 Da faduwar
rana, mutane suka kawo wa Yesu dukan wadanda suke ciwo
da cuttuttuka dabam dabam. Ya dora masu hannuwansa
ya warkar da su. 41 Aljanu kuma sun fita daga wadasunsu
da dama, suna kuka cewa, "Kai ne Dan Allah!" Yesu ya
tsauta wa aljannun ya kuma hana su magana, domin sun
sani cewa shine Almasihu. 42 Da safiya ta yi, ya kebe kansa
zuwa wani wurin da babu kowa. Jama'a da dama suna
neman sa suka zo inda yake. Sun yi kokari su hana shi
barin su. 43 Amma ya ce masu, "Dole in yi bisharar Allah
a wasu birane da dama, domin dalilin da aka aiko ni nan
kenan." 44 Sai ya ci gaba da wa'azi cikin majami'u dukan
fadin Yahudiya.

5

1 Ya zama sa'adda mutane sun taru a wurin Yesu suna
sauraron maganar Allah, yana kuma yana tsaye a bakin
tabkin Janisarata. 2 Ya ga jiragen ruwa biyu tsaye a bakin
tabkin. Masu kamun kifin kuwa sun fita daga cikin jiragen
suna wanke tarunsu. 3 Yesu ya shiga daya daga cikn jiragen
wanda shike na Bitrus ne, sai ya umarce shi ya dan zakuda
da jirgin daga bakin tabkin kadan zuwa cikin ruwa. Sai
ya zauna ya kuma koya wa mutane daga cikin jirgin. 4 Da
ya gama magana, ya ce wa Siman, "Zakuda jirgin zuwa
wuri mai zurfi sa'annan ka zuba tarunka domin kamu."
5 Siman ya amsa ya ce, "Ubangiji, mun yi aiki dukan dare
bamu kama komai ba, amma bisa ga maganarka, zan jefa
tarun." 6 Da sun yi haka, suka kama kifaye da yawan
gaske, har tarunsu suna yagewa. 7 Sai suka roki abokan
aikinsu da ke a dayan jirgin su zo su taimake su. Suka
zo sun cika jiragen biyu da kifaye, har suka fara nutsewa.
8 Amma Siman Bitrus, da ya ga haka, ya russuna a gaban
Yesu, yana cewa, "Ka rabu da ni Ubangiji, gama ni mai
zunubi ne." 9 Domin ya yi mamaki, da dukan wadanda
suke tare da shi, sabili da yawan kifaye da suka kama.
10 Wannan ya hada da Yakubu da Yahaya 'ya'yan Zabadi
abokan aikin Siman. Sai Yesu ya ce wa Siman, "Kada ka ji
tsoro, domin daga yanzu, za ka kama mutane." 11 Da sun
kawo jiragensu waje kan kasa, suka bar komai suka kuma bi
shi. 12 Sa'adda yana daya daga cikin biranen, wani mutum
dauke da kuturta yana nan wurin. Da ya ga Yesu, ya fadi
bisa fuskarsa kasa yana rokansa, yana cewa, "Ubangji, idan
ka yarda, za ka iya tsarkake ni." 13 Yesu ya mika hanunsa
ya taba shi, yana cewa, "Na yarda. Ka tsarkaka." Sai nan
da nan, kuturtar ta rabu da shi. 14 Ya umarce shi kada ya

gaya wa kowa, amma ya ce ma sa, “Tafi ka nuna kanka
ga firist sa'annan ka mika hadaya domin tsarkakewarka,
kamar yadda Musa ya umarta, a matsayin shaida a garesu.”
15 Amma labarinsa ya bazu nesa, taron mutane da yawa
kuma suka zo wurinsa domin su ji shi, su kuma samu
warkarwa daga cututtukansu. 16 Amma ya kan janye zuwa
wuraren da babu kowa ya yi addu'a. 17 Ya zama daya a cikin
kwanakin da yake koyarwa, akwai Farisawa da malaman
attaura da ke zaune a wurin wandanda suka zo daga
kauyukan da suke kewaye da Galili da Yahudiya da kuma
birnin Urushalima. Ikon Ubangiji yana tare da shi domin
warkarwa. 18 A lokacin nan, wasu mutane suka zo dauke
da wani mutum shanyayye a kan tabarma, suka kuma nemi
yadda za su shigar da shi ciki, su kwantar da shi a gaban
Yesu. 19 Ba su iya samun hanyar da za su shigar da shi ba
saboda taron, sai suka hau saman gidan, suka saukar da
shi daga rufin, a kan tabarman sa, zuwa tsakiyar mutanen,
dai dai a gaban Yesu. 20 Da ya ga bangaskiyarsu, Yesu ya ce,
“Maigida, an gafarta zunubanka.” 21 Marubuta da Farisawa
suka fara sukar wannan, suna cewa, “Wanene wannan da
ke sabo? Wa zai iya gafarta zunubi, idan ba Allah kadai
ba?” 22 Amma da Yesu ya fahimci abin da suke tunani, sai ya
amsa ya ce masu, “Don me kuke sukar wannan a zuciyarku?
23 Wanne ne ya fi sauki a ce, 'An yafe zunubanka' ko kuwa
a ce, 'Tashi ka yi tafiya?” 24 Amma domin ku sani cewa
Dan Mutum yana da yancin gafarta zunubai a duniya, na
ce maka, 'Tashi, dauki tabarmanka, ka tafi gidanka.'” 25 Nan
take, ya tashi a gabansu ya dauki tabarma da yake kwance;
sai ya koma gidansa, yana daukaka Allah. 26 Kowa yana ta
mamaki kuma suka daukaka Allah. Suna cike da tsoro, suna
cewa, “Yau mun ga abubuwan al'ajibi.” 27 Bayan wadannan
abubuwa sun faru, Yesu ya fito daga can sai ya ga wani mai
karban haraji mai suna Lawi yana zama a wurin karban
haraji. Ya ce masa, “Ka biyo ni.” 28 Sai Lawi ya bar komai, ya
tashi, ya bi shi. 29 Lawi kuma ya shirya gagarumar liyafa a
gidansa, kuma akwai masu karban haraji da yawa a nan, da
wasu mutane da ke zama a gaban teburin liyafar suna cin
abinci tare da su. 30 Amma Farisawa da Marubuta suka fara
korafi ga almajiransa, suna cewa, “Don menene kuna ci da
sha tare da masu karban haraji da mutane masu zunubi?”
31 Yesu ya amsa masu, “Masu lafiya basu bukatar likita,
wadanda ke marasa lafiya kadai ke bukatar likita. 32 Ban zo
domin kiran masu adalci ba, amma na zo ne domin kiran
masu zunubi zuwa ga tuba.” 33 Sun ce masa, “Almajiran
Yahaya sukan yi azumi da addu'a, kuma almajiran Farisawa

ma sukan yi haka. Amma almajiranka suna ci suna sha?”
34 Yesu ya ce masu, “Akwai wanda zai sa abokan ango su
yi azumi, a lokacin da shi ango yana tare da su? 35 Amma
kwanaki na zuwa wadanda za a dauke ango daga wurinsu,
a kwanakin za su yi azumi.” 36 Sai Yesu ya sake fada masu
wani misali. “Babu wanda zai yage kyalle daga sabuwar
tufa, ya kuma yi amfani da ita ya dinka tsohuwar tufa. Idan
ya yi hakannan, zai yage sabuwar tufar, kuma kyallen daga
sabuwar tufar ba zai dace da kyallen tsohuwar tufar ba.
37 Kuma, babu mutum da zai sa sabon ruwan inabi a cikin
tsofafin salkuna. Idan ya yi haka, sabon ruwan inabin zai
fasa salkunan, kuma ruwan inabin din zai zube, salkunan
kuma za su lallace. 38 Amma dole ne a sa sabon ruwan inabi
a sabobin salkuna. 39 Babu wanda zai yi marmarin sabon
ruwan inabi bayan da ya sha tsohon, gama zai ce, “Tsohon
ya fi sabon.”

6

1 Ana nan wata Asabaci Yesu yana ratsawa cikin gonar
hatsi, almajiransa kuma na karyar zangarkun hatsin, suna
murtsukawa a hanayensu suna ci. 2 Amma wasu daga cikin
Farisawa suka ce, “Saboda me kuke yin abin da bai halatta
a yi a ranar Asabaci ba?” 3 Yesu ya amsa masu, ya ce, “Ba ku
karanta abin da Dauda ya yi a lokacin da yake jin yunwa
ba, shi da mutanen da ke tare da shi? 4 Ya je cikin gidan
Allah, ya dauki gurasar alfarwa ya kuma ci daga ciki, ya
kuma ba mazajen da ke tare da shi su ci, ko da shike ya
halarta ga Firistoci ne kadai su ci.” 5 Sai ya ce masu, “Dan
Mutum shi ne Ubangijin asabaci.” 6 Ya kasance a wata ranar
Asabaci ya shiga cikin majami'a ya kuma koya wa mutane
a can. Wani mutum na can wurin wanda hannun damansa
ya shanye. 7 Marubuta da Farisawa na kallonsa su ga ko
zai warkar da wani a ranar Asabaci, domin su samu dalilin
zarginsa da yin abin da bai cancanta ba. 8 Amma ya san
abin da suke tunani, sai ya ce wa mai shanyeyen hannun,
“Tashi, ka tsaya a nan tsakiyar jama'a.” Sai mutumin ya
tashi ya tsaya a nan. 9 Yesu ya ce masu, “Ina tambayar
ku, ya halatta a ranar Asabaci a yi nagarta ko mugunta,
a ceci rai ko a hallaka shi? 10 Sai ya dube su duka, ya
kuma ce wa mutumin, “Mika hannunka.” Ya yi haka, sai
hannunsa ya koma lafiyayye. 11 Amma suka fusata kwarai,
suka yi shawara da junansu game da abin da za su yi da
Yesu. 12 Ya zama a kwanakin nan, ya hawo bisan dutse
domin ya yi addu'a. Ya ci gaba dukan dare yana addua'a ga
Allah. 13 Da safiya ta yi, ya kira almajiransa zuwa wurinsa,
ya kuma zabi goma sha biyu daga cikinsu, wadanda ya

kira su “Manzanni.” 14 Sunayen Manzannin sune Siman
(wanda ya kuma kira Bitrus) da dan'uwansa, Andrawus,
Yakubu, Yahaya, Filibus, Bartalamawus, 15 Matta, Toma,
Yakubu dan Halfa, Siman, wanda ake kira Zaloti, Yahuda
dan Yakubu, 16 da Yahuda dan Iskariyoti, wanda ya zama
maci amana. 17 Sai Yesu ya gangaro daga dutsen tare da
su, suka kuma tsaya a sarari. Almajiransa da yawa na
nan a wurin, tare da mutane da yawa daga Yahudiya da
Urushalima, da kuma bakin tekun Taya da Sidon. 18 Sun zo
domin su ji shi, da kuma su sami warkarwa daga dukan
cututukansu. Mutane waddan da ke fama da kazaman
ruhohi ma sun sami warkarwa. 19 Dukan taron jama'ar
suna kokarin su taba shi domin ikon warkarwa yana fitowa
daga wurinsa, ya kuma warkar da su duka. 20 Sai ya dubi
almajiransa ya ce, “Masu albarka ne ku matalauta, gama
Mulkin Allah naku ne. 21 Masu albarka ne ku masu yunwa
yanzu, domin za a kosar da ku. Masu albarka ne ku masu
kuka a yanzu, domin za ku yi dariya. 22 Masu albarka ne ku
idan mutane sun ki ku, suka nuna maku wariya suna mai
da sunayen ku na mugunta, domin Dan Mutum. 23 Za ku
yi farin ciki a ranan nan kuna tsalle domin murna, domin
hakika za ku samu lada mai girma a sama, domin haka
kakannin-kakannin su suka yi wa annabawa. 24 Amma
kaitonku mawadata! Domin kun rigaya kun samu ta'aziyar
ku. 25 Kaitonku kosassu a yanzu! Domin za ku ji yunwa
nan gaba. Kaitonku masu dariya yanzu! Domin za ku yi
makoki kuna kuka nan gaba. 26 Kaiton ku idan kowadanne
mutane suna yabon ku! Domin haka kakannin-kakanninsu
suka yi wa annabawan karya. 27 Amma ina ce maku ku
masu saurare na, ku kaunaci magabtanku, ku kuma aikata
nagarta ga wadanda suke kinku. 28 Ku albarkaci masu
zaginku, ku kuma yi addu'a ga wadanda suke wulakanta
ku. 29 Wanda ya mare ku a wannan kunci, ku juya masa
dayan. Idan wani ya dauki mayafinka, kada ka hana masa
taguwarka. 30 Ku bayar ga duk wanda ya roke ku. Idan
wani ya dauki wani abu da ke naku, kada ku bidi ya mayar
da shi. 31 Duk abin da kake so mutane su yi maka, ka yi
masu hakan nan. 32 Idan ka kaunaci masoyan ka ne kadai,
me wannan zai amfane ka? Ko masu zunubi ma na kaunar
masoyan su. 33 Idan kuna nuna alheri ga wadan da ke maku
alheri kadai, menene ladan ku a nan? Ko masu zunubi ma
na yin hakan nan. 34 Idan kun ba da rancen abubuwa ga
mutanen da kuna sa zuciya zasu mayar maku ne kadai,
menene ribar ku a nan? Ko masu zunubi suna ba masu
zunubi rance, suna kuma sa zuciya a mayar masu dadai
gwargwado. 35 Amma ku kaunaci magabtan ku, ku kuma

nuna masu alheri. Ku basu rance, kada ku sa zuciya a
maido maku, kuma sakamakon ku zai zama da girma. Za ku
zama yayan Mafifici, domin shi da kansa yana nuna jinkai
ga marasa godiya da miyagun mutane. 36 Ku zama masu
jinkai, domin Ubanku mai jinkai ne. 37 Kada ku shari'anta,
kuma ba za a shari'anta ku ba. Kada ku kayar, ku ma ba
za a kashe ku ba. Ku yafe wa wasu, kuma za a yafe maku.
38 Ku bayar ga wasu, ku ma za a ba ku da yawa. Magwaji
dankararre, girgizajje har ya cika yana zuba, za su zuba
har cinyarku. Domin duk ma'aunin da ku ka yi amfani
da shi, da shi za a auna maku. 39 Sai ya sake basu wani
misali, "Makaho yana iya yi wa makaho jagora? Idan ya
yi haka, dukansu biyu za su fada cikin rami, ko ba haka
ba? 40 Almajiri baya fin Malaminsa, amma duk wanda ya
samu horo sosai zai zama kamar malaminsa. 41 Don me
kake duba dan hakin da ke a idon dan'uwanka, amma ba
ka iya ganin gungumen da ke a idonka ba? 42 Don me za ka
ce wa dan'uwanka, 'Dan'uwa, bari in cire dan hakin da ke a
idonka', bayan kai da kanka ba ka iya ganin gungumen da
ke a idonka ba? Kai munafuki! Ka fara cire gungumen da
ke a idonka, sa'annan za ka gani da kyau yadda zaka cire
hakin da ke a idon dan'uwanka. 43 Domin babu itace mai
kyau da ke haifar rubabbun 'ya'ya, ko rubabben itace da
zai haifi kyawawan 'ya'ya. 44 Domin ana iya sanin ko wani
itace ta wurin 'ya'yan da yake bayarwa. Domin mutane
basu kan tsinki 'ya'yan baure a jikin kaya, ko kuwa su
dibi inabi daga jikin sarkakkiya. 45 Mutumin kirki, daga
wadatar zuciyarsa ya kan ba da yaya masu kyau, kuma
mugu daga cikin muguwar ajiyar zuciyarsa yake aikata
mugunta. Domin daga cikar zuciyarsa ne bakinsa yakan
yi magana. 46 Don me kuke ce da ni, 'Ubangiji, Ubangiji',
amma ba ku yin biyayya da magana ta? 47 Duk wanda ya
zo wurina ya ji kalmomina ya kuma yi biyayya da su, zan
gaya maku yadda yake. 48 Yana kama da mutum da ke gina
gida, wanda ya haka da zurfi zuwa cikin kasa ya kuma gina
harshashin gidan sa a kan dutse. Da rigyawa ta zo, sai ruwa
ya buga gidan, amma bai iya girgiza shi ba, domin an gina
shi da kyau. 49 Amma duk mutumin da ya ji kalmomina ya
kuma ki biyayya da su, yana kamar mutum wanda ya gina
gidansa a kan kasa, babu harshashi. Amma da ambaliyan
ruwa ta buga gidan, nan take ya rushe, ragargajewar gidan
kuma da girma take.

7

1 Bayan da Yesu ya gama fadar dukan abubuwan da zai
fadi a jin kunnen dukan mutanen, sai ya shiga Kafarnahum.

2 Bawan wani jarumi, wanda yake kauna, ba shi da lafiya
har ma ya kusa mutuwa. 3 Amma da ya ji labarin Yesu,
jarumin ya aiki wadansu dattawan Yahudawa, ya ce a roki
Yesu ya zo ya ceci bawansa daga mutuwa. 4 Sa'adda su ka
zo kusa da Yesu, su ka roke shi da gaske, cewa, "Wannan
ya isa ka yi masa haka, 5 saboda shi mai kaunar kasar mu
ne, kuma shi ne ya gina mana majami'a. 6 Sai Yesu ya tafi
tare da su. Amma sa'adda ya zo kusa da gidan mutumin,
jarumin ya aiki abokansa su ka ce da shi, "Ubangiji kada
ka damu domin ni ban isa ka zo gida na ba. 7 Shi ya sa na
ga ban isa in zo wurinka ba, ka yi magana kadai bawa na
kuwa zai warke. 8 Gama ni ma mutum ne mai iko, ina da
sojoji karkashina. Ina iya cewa da wannan, 'Ka je' sai ya
tafi, in kuma ce da wani 'ka zo' sai ya zo, in kuma ce da
bawa na, 'Yi kaza,' sai ya yi." 9 Sa'adda Yesu ya ji haka, ya
yi mamakin mutumin, ya juya wajen taron da su ke biye da
shi, ya ce, "Na gaya maku, ko a cikin Isra'ila ban sami wani
mai bangaskiya irin wannan ba" 10 Daga nan wadanda a
ka aika, suka dawo gida suka tarar da bawan cikin koshin
lafiya. 11 Wani lokaci bayan wannan, ya zama Yesu yana
tafiya wani gari da ake kira Na'im. Almajiransa su na tare
da shi, da kuma taron mutane masu yawa. 12 Sa'adda ya
kusa da kofar garin, sai ga wani matacce ana dauke da
shi. Kuma shi kadai ne da a wurin mahaifiyarsa. Ita kuwa
gwauruwa ce, mutane da dama daga cikin gari suna tare da
ita. 13 Da ganin ta, sai Ubangiji ya cika da tausayi a game
da ita ya ce da ita, "Kada ki yi kuka." 14 Sai ya zo ya taba
makarar, sai masu dauke da shi su ka tsaya. Ya ce 'Saurayi
na ce ma ka ka tashi." 15 Sai mataccen ya tashi ya fara yin
magana. Sai Yesu ya ba mahaifiyar danta. 16 Sai tsoro ya
kama su duka. Su ka kama yabon Allah, su na cewa, "An ta
da wani annabi mai girma a cikinmu" kuma "Allah ya dubi
mutanensa." 17 Wannan labari na Yesu, ya ba zu a cikin
dukan Yahudiya da yankuna da su ke kewaye. 18 Almajiran
Yahaya suka gaya masa dukan wadannan abubuwa. 19 Sai
Yahaya ya kira biyu daga cikin almajiransa, ya aike su wurin
Ubangiji, suka ce da shi, "Kai ne mai zuwan nan, ko akwai
wani wanda za mu saurari zuwansa?" 20 Sa'adda suka zo
kusa da Yesu, sai mutanen suka ce, "Yahaya Mai Baftisma,
ya aiko mu, mu tambaya, "Kai ne mai zuwan nan, ko akwai
wani wanda za mu saurari zuwansa?" 21 A cikin wannan
lokaci, ya warkar da mutane da yawa daga cututtuka da
matsaloli da miyagun ruhohi. Makafi da yawa sun sami
ganin gari. 22 Yesu, ya amsa ya ce masu, "Bayan kun tafi,
ku ba Yohanna rahoton abin da ku ka ji da abin da ku ka

gani. Makafi suna ganin gari, guragu suna tafiya, ana kuma
tsarkake kutare. Kurame suna ji, ana tayar da matattu,
ana gaya wa matalauta labari mai dadi. 23 Mai albarka ne
mutumin da ya tsaya a kan ba da gaskiya gare ni saboda
ayukan da na ke yi." 24 Bayan da mutanen da Yahaya ya aiko
suka tafi, Yesu ya fara yi wa taron magana game da Yahaya.
"Me ku ka tafi ku gani a cikin hamada, ciyawa wadda iska
ta ke girgizawa? 25 Amma me ku ka tafi domin ku gani,
mutum mai saye da tufafi masu taushi? Duba mutanen da
su ke saye da tufafi masu daraja, kuma suna rayuwa cikin
jin dadi suna fadar sarakuna. 26 Amma me ku ka tafi domin
ku gani, annabi ne? I, ina gaya ma ku, ya ma fi annabi.
27 Wannan shine wanda aka rubuta a kansa, "Duba, ina
aika manzo na a gabanka, wanda za ya shirya maka hanya
a gabanka. 28 Ina gaya maku, a cikin wadanda mata suka
haifa, ba wanda ya fi Yahaya girma. Duk da haka, wanda
ya fi kankanta a mulkin Allah, ya fi shi girma. 29 Sa'anda
dukan mutane suka ji haka, har da ma su karbar haraji,
suka shaida Allah mai adalci ne. Su na cikin wadanda
Yahaya ya yi wa baftisma. 30 Amma Farisawa da wadanda
su ke kwararru a cikin shari'ar Yahudawa, wadanda ba shi
ne ya yi masu baftisma ba, suka yi watsi da hikimar Allah
don kansu. 31 Sa'annan Yesu ya ce, "Da me zan kamanta
mutanen wannan zamani? Da me suka yi kama? 32 Suna
kama da yaran da suke wasa a kasuwa, wadanda suke
magana da junansu suna cewa, "Mun yi maku busa, ba ku yi
rawa ba. Mun yi makoki, ba ku yi kuka ba." 33 Haka, Yahaya
ya zo, bai ci gurasa ba, bai sha ruwan inabi ba, amma ku
ka ce, 'Aljani ne yake mulkinsa. 34 Dan Mutum, ya zo, yana
ci, yana sha, amma, kuka ki shi, kuna cewa dubi mutum
mai hadama, mai shan ruwan inabi da yawa, abokin masu
karbar haraji da masu zunubi! 35 Amma hikimar Allah tana
shaidar dukan 'yayanta." 36 Wata rana wani Bafarise, ya
roki Yesu ya je ya ci abinci tare da shi. Bayan da Yesu ya
shiga gidan Bafarisen, ya zauna a teburi domin ya ci abinci.
37 Sai ga wata mace mai zunubi, ta fito daga cikin birni.
Sa'anda ta ji labari Yesu yana gidan Bafarisen, domin ya
ci abinci. Ta dauki tandun mai na alabastar mai kamshi.
38 Ta tsaya kusa da Yesu tana kuka. Ta fara jika kafafunsa
da hawayenta, tana shafe kafafunsa da gashin kanta. Tana
yi wa kafafunsa sumba, tana shafe su da turare. 39 Sa'anda
Bafarisen da ya gaiyaci Yesu, ya ga haka, sai ya yi tunani a
cikin ransa, da cewa, "In da wannan mutum annabi ne, da
ya gane ko wacce irin mace ce, wannan da take taba shi, ita
mai zunubi ce." 40 Yesu ya amsa ya ce masa, "Siman, ina so
in gaya maka wani abu." Ya ce, "malam sai ka fadi!" 41 Yesu

ya ce, “wani mutum mai ba da bashi yana bin wadansu
mutane su biyu kudi, yana bin dayan sule dari, dayan kuma
yana bin sa sule hamsin. 42 Da yake ba su da kudin da za su
iya biyan sa, sai ya yafe masu, su duka biyu. A cikin su biyu,
wanne ne zai fi nuna kauna ga wannan mutum?” 43 Siman
ya amsa ya ce, “Ina tsammani wanda ya yafe wa kudi da
yawa.” Yesu ya amsa ya ce masa, “Ka shari'anta dai dai.”
44 Yesu ya juya wajen matar, ya ce da Siman, “Ka ga matan
nan. Na shiga gidanka. Ba ka ba ni ruwa domin kafafuna
ba, amma ita ta ba ni, da hawayenta ta wanke kafafuna,
ta kuma shafe su da gashin kanta. 45 Kai ba ka yi ma ni
sumba ba, amma ita ta yi, tun sa'adda na shigo nan ba ta
dena sumbatar kafafuna ba. 46 Kai ba ka shafe kai na da mai
ba, amma ita ta shafe kafafuna da turare. 47 Saboda haka,
ita wadda ta ke da zunubi da yawa ta bayar da mai yawa, ta
kuma nuna kauna mai yawa. Amma shi wanda aka gafarta
wa kadan, ya kuma nuna kauna kadan.” 48 Daga nan sai ya
ce mata, “An gafarta zunubanki.” 49 Wadanda su ke a nan
zaune tare da shi suka fara magana da junansu, “Wanene
wannan wanda har yake gafarta zunubai? 50 Sai Yesu ya ce
da matar, “Bangaskiyarki ta cece ki. Ki tafi da salama.”

8

1 Bayan haka, Yesu da almajiransa goma sha biyu, su
ka zagaya cikin birane da kauyuka dabam dabam, suna
wa'azi da shelar labari mai dadi game da mulkin Allah,
2 mata da yawa wadanda Yesu ya warkar daga aljanu da
cututtuka iri iri suna tafiya tare da su. A cikinsu akwai
Maryamu wadda a ke ce da ita Magadaliya, wadda ya fitar
da aljanu bakwai daga cikinta, 3 da Yuwana matar Kuza
wakilin Hirudus, da Suzanatu da kuma wasu mata da yawa.
Daga abin hannunsu suka tanada masu. 4 Wata rana aka
tara taron mutane da yawa, saboda mutane su na zuwa
daga birane da yawa domin su ga Yesu. Ya yi magana dasu
cikin misali. 5 “Wani mai shuka ya tafi domin ya shuka
iri. Sa'adda ya ke yafa iri, wadansu iri suka fada a kan
hanya. Sai mutane suka tattake su, tsuntsaye kuma suka
tsince wadansu suka cinye. 6 Wadansu kuma suka fada
a kan duwatsu inda babu kasa da yawa. Da suka tsaro
suka fara girma, sai nan da nan suka bushe saboda babu
laima a wurin. 7 Wadansu irin kuma suka fada inda yake
da kayayuwa. Tsiretsiren kayayuwan suka fito tare da irin
da aka shuka, suka shake su yadda basu iya yin girma ba.
8 Amma wadansu irin suka fada a kan kasa mai kyau, suka
yi girma sosai suka ba da anfani da yawa, har rubi dari.”

Bayan da Yesu ya fadi wadannan abubuwan, sai ya yi kira
gare su, “Duk mai kunnen ji, bari ya ji.” 9 Sai almajiran
Yesu suka tambaye shi ya gaya ma su ma'anar labarin. 10 ya
ce da su, “Ku aka ba dama ku gane boyayyun abubuwa, na
mulkin Allah. Amma ga sauran mutane ina yi masu magana
cikin misalai, 'Domin ko da sun gani ba za su gane ba, kuma
ko da sun ji ba za su fahimta ba.” 11 To ga ma'anar misalin.
Irin shi ne maganar Allah. 12 Irin da ya fada a kan hanya
sune mutanen da suka ji maganar Allah amma daga baya
sai shedan ya zo ya dauke maganar daga cikin hankulansu,
domin kada su bada gaskiya su tsira. 13 Sa'annan, wadanda
suka fada kan duwatsu sune mutanen da, da zarar sun ji
maganar, sukan karbe ta da murna, amma ba su da sauyu;
su kan bada gaskiya na dan lokaci kadan kawai, da zaran
gwaji ya same su sai su ridda. 14 Irin da suka fada cikin
kayayuwa, sune mutanen da suka ji maganar, amma da
suka ci gaba da rayuwa, sai suka bari matsalolin rayuwa
kamar dukiya da jin dadin rayuwa suka fi karfinsu, sai ya
zama ba su iya bada 'ya'yan da suka yi girma ba. 15 Amma
irin da suka fada a kan kasa mai kyau, wadannan sune
mutanen da suka ji maganar, suka karbe ta da gaskiya da
zuciya daya, sun rike ta kam-kam, suna jimrewa wurin ba
da 'ya'ya. 16 Ba mai kunna fitila, ya rufe ta da kasko, ko su
sa ta a karkashin gado. Amma sai a sa ta a wurin zaman ta
domin duk wanda ya shigo ya iya ganin hasken ta. 17 Babu
abin da yake a boye wanda ba za a tone shi ba, ko wani
asiri da ba za ya fito fili a san shi ba. 18 Ku yi hankali da
yadda kuke ji, domin duk mai abu, shi za a kara wa, kuma
duk mara abu, dan kadan da yake tunani yana da shi ma,
za a dauke.” 19 Sai mahafiyar Yesu da 'yan'uwansa, su ka
zo wurinsa, amma ba su iya zuwa ko kusa da shi ba saboda
taron jama'a. 20 Sai wani ya gaya masa, “Ga mahaifiyarka
da 'yan'uwanka, su na tsayuwa a waje, su na son ganin
ka.” 21 Amma Yesu ya amsa ya ce ma su, “Mahaifiyata da
'yan'uwana sune wadanda suke jin maganar Allah, suke yin
biyayya da ita.” 22 Wata rana kuma Yesu ya shiga cikin jirgin
ruwa, shi da almajiransa. Ya ce masu, “Ina so mu je dayan
ketaren tafkin.” Sai su ka fara tafiya domin su ketare tafkin.
23 Amma sa'adda su ke tafiya sai Yesu ya yi barci, sai wata
iska mai karfi ta taso cikin tafkin, nan da nan sai jirgin ya
fara cika da ruwa, kuma su na cikin hatsari. 24 Sai almajiran
Yesu su ka zo su ka tashe shi daga barci. Suka ce da shi,
“Ya Shugaba! Ya Shugaba! Za mu mutu!” Sai ya tashi ya
umarci iskar, sai iskar mai hauka da tumbatsar ruwan sun
tsaya tsit. 25 Daga nan sai ya ce da su, “Ina bangaskiyar

ku?” Almajiran suka tsorata suka yi mamakin abin da
ya faru nan take. Suka ce wa junansu, “Wanene wannan
wanda har zai ba iska da ruwa umarni kuma su yi masa
biyayya?” [26] Suka zo yankin Garasinawa, wanda ke kusa
da Gallili. [27] Sa'adda Yesu ya sauka kasa, sai wani mutum
daga wannan yankin ya tarbe shi. Wannan mutum kuwa
yana da aljanu. Mutumin ya dade ba ya sa tufafi, kuma ba
ya zama a gida. Maimakon haka, sai a cikin kabarbura ya
ke zama. [28] Sa'adda ya ga Yesu, mutumin ya yi ihu da karfi,
ya rusuna a gabansa da babban murya ya ce, “Me zan yi
da kai, Yesu, Dan Allah Madaukaki? Ina rokonka, kada ka
ba ni azaba!” [29] Domin Yesu ya umarci aljanun su fita daga
cikinsa, domin sau da dama aljanun sukan kama shi. Ko
an daure mutumin da sarkoki an kuma tsare shi, yakan
tsuttsunke su, kazaman ruhohin sukan kora shi cikin jeji.
[30] Sa'annan Yesu ya tambaye shi, “Yaya sunanka?” Sai ya
ba da amsa, “Suna na dubbai.” Ya ce haka ne domin aljanu
da yawa sun shiga wannan mutum. [31] Aljanun suka yi ta
rokon Yesu kada ya ummarce su su shiga cikin rami mai
zurfi. [32] Akwai babban garken aladu su na kiwo a kan tsauni
kusa da wurin. Aljanun suka roki Yesu da ya barsu su shiga
cikin aladun, shi kuwa ya yarda masu. [33] Aljanun suka bar
mutumin suka shiga cikin aladun, sai garken aladun suka
gangara kwari suka fada cikin tafkin, suka nutse. [34] Lokacin
da mutanen da su ke kiwon aladun suka ga abin da ya
faru, sai suka gudu! Suka ba da rahoton abin da ya faru
ga mutanen cikin gari da na wannan kewayen. [35] Don
haka, mutanen da suka ji haka suka tafi domin su ga abin
da ya faru, suka zo wurin da Yesu yake, suka ga mutumin
wanda aljanu suka fita daga cikinsa. Suka ga ya na sanye
da tufafi, kuma ya na cikin hankalinsa, sai tsoro ya kama
su. [36] Mutanen da suka ga abin da ya faru, suka gaya wa
wadansu yadda aka warkar da mutumin da aljanu suke iko
da shi. [37] Sai dukan mutane wadanda suke cikin yankin
Garasinawa da wadanda suke kewaye, suka roki Yesu da ya
fita daga cikin yankin kasarsu domin sun ji tsoro kwarai
da gaske. Daga nan Yesu da almajiransa suka shiga cikin
jirgin ruwa suka koma. [38] Mutumin wanda aljanu suka fita
daga cikinsa, ya roki Yesu cewa, “Ka barni in tafi tare da
kai!” Amma Yesu ya sallame shi cewa, [39] “Ka koma gida ka
gaya wa mutanen ka abubuwa masu girma wadanda Allah
ya yi maka.” Daga nan sai mutumin ya tafi yana ta gayawa
dukan mutanen birnin game da abubuwan da Yesu ya yi
masa. [40] Sa'adda Yesu ya dawo, mutanen suka marabce shi,
gama, dukansu suna jiransa. [41] Sai ga wani mutum mai

suna Yayirus, daya daga cikin shugabannin majami'a, ya zo
kusa da Yesu ya rusuna da kansa a kasa. Ya roke shi domin
ya zo gidansa, 42 saboda diyarsa mai kimanin shekara goma
sha biyu ta na bakin mutuwa, kuma ita kadai ce diya a gare
shi. Amma sa'adda yake tafiya, taron mutane da yawa suna
matsa shi. 43 Akwai wata mace a nan wadda take zubar
jini har shekara goma sha biyu. Ta kashe kudinta duka a
wurin likitoci, domin su warkar da ita amma ba wanda ya
iya warkar da ita. 44 Sai ta biyo ta bayan Yesu ta taba habar
rigarsa. Nan take sai zubar jinin ya tsaya. 45 Yesu ya ce,
"Wanene ya taba ni?" Wadanda suke kewaye da shi, kowa
ya ce bai taba shi ba, Bitrus ya ce, "Shugaba, mutane da
yawa suna ta taruwa kewaye da kai suna ta matsowa kusa
da kai." 46 Amma Yesu ya ce, "Na sani, wani ya taba ni,
domin iko ya fita daga wurina." 47 Sa'adda matar ta gane
cewa ba za ta iya boyewa ba, sai ta zo wurinsa cikin tsoro.
Ta durkusa a gaban Yesu, ta fada a gaban dukan jama'a
dalilin da ya sa ta taba shi kuma nan da nan ta warke. 48 Sai
ya ce da ita, "Diya, bangaskiyarki ta warkar da ke. Tafi
cikin salama." 49 Yana cikin yin magana, wani daga cikin
gidan shugaban majami'ar ya zo, ya ce, "Diyarka ta riga ta
mutu, kada ka dami malam." 50 Amma sa'adda Yesu ya ji
haka, sai ya ce da shi, "Kada ka ji tsoro. Ka bada gaskiya
za ta rayu." 51 Sa'adda ya zo gidan, bai bar kowa ya shiga
gidan tare da shi ba sai Bitrus da Yahaya da Yakubu, da
mahaifiyar yarinyar da babanta. 52 Dukan mutane a wurin,
suna ta kuka da karfi saboda sun damu da yarinyar ta mutu.
Amma Yesu ya ce da su, "Ku dena kuka! Ba mutuwa ta yi
ba! Barci ta ke yi kawai!" 53 Mutanen suka yi ma sa dariyan
reni, saboda sun sani yarinyar ta mutu. 54 Amma ya kama
hannun ta yayi kira cewa, "Yarinya, na ce ki tashi!" 55 Nan
da nan ruhun ta ya dawo jikin ta sai ta tashi. Ya ce masu
su ba ta wani abu ta ci. 56 Iyayenta suka yi mamaki, amma
Yesu ya ce da iyayen kada su gaya wa kowa abin da ya faru.

9

1 Ya kira almajiransa goma sha biyu, ya ba su iko su fitar
da kowanne irin aljani, su kuma warkar da cututtuka daga
mutane. 2 Ya aike su, su yi wa'azin mulkin Allah, su kuma
warkar da marasa lafiya. 3 Ya ce masu, "Kada ku dauki
komi tare da ku domin wannan tafiya. Kada ku dauki
sanda, ko jakar matafiyi, ko gurasa, ko kudi - Kada ma
ku dauki taguwa biyu. 4 Dukan gidan da ku ka shiga, ku
zauna a gidan har zuwa lokacin da za ku tafi daga wannan
yankin. 5 Dukan wadanda ba su marabce ku ba, sa'adda

ku ke barin wannan gari, ku karkabe kurar kafufunku a
matsayin shaida a kansu.” 6 Daga nan sai almajiran suka
tafi zuwa cikin kauyuka, suka yi ta shelar bishara, su na
warkar da mutane a ko'ina. 7 Ana nan Hirudus, mai mulki,
ya ji labarin dukan abubuwan da su ke faruwa. Ya yi
mamaki saboda wadansu mutane suna cewa Yahaya mai
yin Baftisma ne ya sake dawowa da ransa. 8 Wadansu kuma
suna cewa, annabi Iliya ne ya sake bayyana, wadansu kuma
suna cewa daya daga cikin annabawa na da can ne ya sake
bayyana da rai. 9 Hirudus ya ce, “Ba zai yiwu Yahaya ne ba,
domin na datse masa kai. To, wanene wannan da ni ke jin
wadannan abubuwa a kansa?” Daga nan sai ya cigaba da
neman hanyar da zai ga Yesu. 10 Sa'adda manzannin suka
dawo daga tafiyarsu, suka gaya wa Yesu dukan abubuwan
da suka yi. Daga nan sai ya dauke su domin su tafi tare
da shi zuwa garin Baitsaida. 11 Amma sa'adda taron suka
ji inda Yesu ya tafi, sai suka bi shi can. Ya marabce su
ya yi masu jawabi a kan mulkin Allah, kuma ya warkar
da wadanda su ke bukatar warkarwa. 12 Da yake yamma
ta fara yi, sai almajiransa goma sha biyu suka zo suka ce
da shi, “Idan ka yarda ka sallami wannan babban taron
mutane dominsu shiga cikin kauyuka, da ke kewaye da
gonaki, dominsu sami abinci da wuraren da za su kwana,
da yake mu na nan a wurin da ba kowa.” 13 Amma sai ya ce
da su, “Ku ba su abin da za su ci.” Suka amsa masa, “Dukan
abin da muke da shi shine, 'Yan dunkulen gurasa biyar da
'yan kifaye guda biyu, ba za mu iya zuwa mu sawo abincin
da zai ishi mutanen nan su duka ba.” 14 Mutanen da suke
wurin sun kai kimanin mazaje dubu biyar. Sai Yesu ya ce
da almajiran, “Ku ce da mutanen su zauna kungiya-kungiya,
mutane hamsin a kowacce kungiya.” 15 Sai almajiran suka
yi haka, dukan mutanen suka zauna. 16 Ya dauki dunkulen
gurasan guda biyar, da kifin guda biyu, yana dubawa
zuwa sama ya albakarce su, sa'annan ya gutsuttsura, ya
ba almajiran domin su rarraba wa mutane. 17 Dukansu
suka ci kowa ya koshi. Daga nan almajiran suka tattara
sauran abin da ya rage, har kwanduna goma sha biyu suka
cika! 18 Wata rana Yesu yana yin addu'a shi kadai, sai
almajiransa suka zo sai ya tambaye su, “Wa mutane suke
cewa da ni?” 19 Suka amsa, “Wadansu suna cewa, Yahaya
mai yin Baftisma, wadansu suna cewa kai annabi Iliya ne,
har yanzu wadansu suna cewa kai wani cikin annabawa na
da can ne ya dawo da rai.” 20 Ya tambaye su, “Ku fa? Wa
kuke cewa da ni?” Bitrus ya amsa, “Kai Almasihu ne wanda
ya zo daga wurin Allah.” 21 Sai Yesu ya gargade su da karfi,

kada su gayawa kowa haka tukuna. 22 Sa'annan ya ce, "Dan
Mutum dole ya sha wahalar abubuwa da yawa; dattawa za
su ki shi da manyan fristoci da marubuta, sa'annan za a
kashe shi. Bayan kwana uku, za a tashe shi da rai." 23 Sai
ya ce da su duka, "Dukan wanda ya ke so ya biyo ni, dole
ne ya yi musun kansa, ya dauki gicciyen sa kulluyomin, ya
biyo ni. 24 Dukan wanda yake so ya ceci ransa, za ya rasa
shi, amma dukan wanda ya ba da ransa domina, za ya cece
shi. 25 Wacce riba mutum zai samu idan ya sami duniya
duka, amma ya rasa ransa? 26 Dukan wanda yake jin kunya
ta da magana ta, Dan Mutum ma zai ji kunyarsa, sa'adda ya
dawo cikin darajarsa da darajar Uba da ta mala'iku masu
tsarki. 27 Amma ina gaya maku wannan tabbas, wadansu
cikinku da ke nan tsaye, ba za su mutu ba sai sun ga mulkin
Allah." 28 Kwana takwas bayan Yesu ya fadi wadannan
kalmomi, sai ya dauki Bitrus da Yahaya da Yakubu, ya hau
kan dutse domin ya yi addu'a a can. 29 Sa'anda ya ke yin
addu'a sai yanayin fuskar sa ya canza sosai, tufafinsa kuma
suka yi sheki da haske kamar walkiya. 30 Nan da nan sai
ga mutane biyu suna magana da shi, wato Musa da Iliya.
31 Suka bayyana da daraja kewaye da su, suka yi magana
da Yesu a kan tafiyarsa wadda za ta zo ba da dadewa ba
a cikin Urushalima. 32 Bitrus da almajiran da suke tare
da shi barci mai nauyi ya dauke su. Sa'adda suka farka
sai su suka ga daukakar Yesu; kuma suka ga mutanen su
biyu da ke tsaye tare da shi. 33 Sa'adda Musa da Iliya suke
shirin su bar wurin Yesu, sai Bitrus ya ce, "Ya shugaba, ya
yi kyau da muke a nan. Zai yi kyau mu yi runfuna uku,
daya dominka, daya domin Musa, daya kuma domin Iliya."
Amma hakika bai san abin da ya ke fadi ba. 34 Sa'adda yake
fadin haka sai wani girgije ya zo ya rufe su. Sai suka ji
tsoro sa'adda girgijen ya kewaye su. 35 Sai ga wata murya
daga cikin girgijen tana cewa, "Wannan Dana ne wanda na
zaba, ku ji shi." 36 Sa'adda muryar ta gama magana, Yesu
yana nan shi kadai. Suka yi shiru ba su iya cewa kome ba
a kan abin da suka gani a kwanakin nan. 37 Washe gari, da
suka sauko daga kan dutsen, sai taron mutane da yawa suka
zo wurinsa. 38 Nan da nan, wani mutum daga cikin taron
mutanen ya yi magana da karfi, "Mallam, kayi wani abu
dominka taimaki da na, shi kadai ne gare ni. 39 Mugun ruhu
ya kan hau kansa, ya sa shi ya yi ta magowa. Ya kan girjiza
shi da karfi ya sa bakinsa ya yi ta kumfa. Da kyar ya ke
rabuwa da shi, kuma ya kan ji masa ciwo ba kadan ba bayan
da ya bar shi. 40 Na roki almajiran ka su umurci mugun
ruhun ya fita daga cikinsa, amma ba su iya ba!" 41 Yesu, ya

amsa, ya ce, “Ku karkatattun tsara marasa bangaskiya, har
yaushe zan zauna da ku ina jimrewa da ku? “Kawo yaronka
anan.” 42 Sa'adda yaron yake zuwa, sai mugun ruhun ya
fyada yaron a kasa, ya jijjiga shi sosai. Amma Yesu ya tsauta
wa mugun ruhun, ya warkar da yaron. Sa'annan ya mika
yaron wurin mahaifinsa. 43 Dukansu suka yi mamaki da
girman ikon Allah. Amma sa'anda suke ta yin mamaki a
kan dukan al'ajiban da ya yi, ya ce da almajiransa, 44 “Ku
saurara da kyau a kan abin da zan gaya maku, ba da dadewa
ba za a bada Dan Mutum ga mutane.” 45 Amma almajiran ba
su gane abin da yake nufi da haka ba, an hana su fahimta,
domin kada su gane abin da ya ke nufi tukuna, kuma suna
jin tsoron su tambaye shi. 46 Wani lokaci, almajiran suka
fara gardama a tsakaninsu game da wanene za ya zama
mafi girma a cikinsu. 47 Amma Yesu ya san abin da suke
tunani a zuciyarsu, sai ya kawo dan karamin yaro ya tsaya
a kusa da shi, 48 sai ya ce da su, “Idan wani ya karbi dan
karamin yaro kamar wannan saboda ni, dai dai yake da ya
karbe ni. Idan kuma wani ya karbe ni, ya karbi wanda ya
aiko ni kenan. Wanda yake mafi kankanta a cikinku, shi ne
mafi mahimmanci.” 49 Yahaya ya amsa yace, “Ya shugaba,
mun ga wani mutum yana ba miyagun ruhohi umarni su
fita daga cikin mutane da sunanka. Sai muka ce da shi ya
dena yin haka saboda baya tare da mu.” 50 Amma Yesu ya
ce, “Kada ku hana shi yin haka, domin dukan wanda ba ya
gaba da ku, yana tare da ku.” 51 Sa'adda rana ta kusato da
zai hawo zuwa sama, ya kudurta sosai zai tafi Urushalima.
52 Ya aiki wadansu manzanni su shirya wuri dominsa kafin
ya zo. Suka shiga wani kauye a cikin kauyen Samariya
domin su shirya masa wuri a can. 53 Amma mutanen can ba
su karbe shi ba tun da ya ke Urushalima zai tafi. 54 Sa'adda
biyu daga cikin almajiransa, wato Yakubu da Yahaya suka
ga haka, suka ce, “Ubangiji, kana so mu umarci wuta ta
sauko daga sama, ta hallaka su?” 55 Amma, ya juya ya tsauta
masu. 56 Sai suka tafi wani kauye dabam. 57 Da suna cikin
tafiya a kan hanya, sai wani mutum ya ce da shi, “Zan bi
ka dukan inda za ka tafi.” 58 Yesu ya amsa masa, “Dila suna
da ramuka a kasa inda za su shiga, tsuntsaye kuma suna
da sheka, amma Dan Mutum ba shi da inda zai kwanta.”
59 Yesu, ya ce da wani mutumin kuma, “Ka biyo ni.” Amma
mutumin ya ce, “Ubangiji, ka bari in koma gida in bizine
mahaifina tukuna.” 60 Amma Yesu ya ce masa, “Ka bar
matattu su bizine matattunsu; amma kai ka tafi ka yi wa
mutane shelar mulkin Allah a ko'ina.” 61 Wani kuma ya ce,
“Ubangiji zan tafi tare da kai, amma bari in je gida inyi ban

kwana da mutanena tukuna.” 62 Yesu ya ce da shi, “Dukan
wanda ya fara huda a gonarsa idan ya dubi baya, bai isa ya
shiga mulkin Allah ba.”

10

1 Bayan wadannan abubuwa, Ubangiji ya sake nada
wadansu saba'in ya aike su biyu biyu, domin su tafi
kowanne birni da wurin da yake niyyan zuwa. 2 Ya ce da
su, “Girbin yana da yawa, amma ma'aikatan sun yi kadan.
Saboda haka kuyi addu'a sosai ga Ubangijin girbin, domin
ya aiko da ma'aikata cikin gonarsa. 3 Ku tafi, duba na aike
ku kamar 'yan raguna cikin kyarkyetai. 4 Kada ku dauki
jakan kudi, ko jakar matafiyi, ko takalma, kada ku gai da
kowa a kan hanya. 5 Dukan gidan da ku ka shiga, ku fara
cewa, 'Bari salama ta kasance a wannan gida.' 6 Idan akwai
mutum mai salama a gidan, salamar ku za ta kasance a
kansa, amma idan babu, salamar ku za ta dawo wurinku.
7 Ku zauna a wannan gidan, ku ci ku sha abin da suka
tanada maku. Gama ma'aikaci ya wajibci ladansa. Kada
ku bi gida gida. 8 Dukan birnin da ku ka shiga kuma sun
karbe ku, ku ci abin da suka sa a gabanku. 9 Ku warkar da
marasa lafiyar da ke wurin. Ku ce da su, 'Mulkin Allah ya
zo kusa da ku.' 10 Amma dukan birnin da ku ka shiga, idan
ba su karbe ku ba, ku tafi cikin titunansu, ku ce, 11 'Ko kurar
birninku da ta like a kafafunmu, mun karkabe maku ita a
matsayin shaida a kanku! Amma ku sani mulkin Allah ya zo
kusa da ku.' 12 Na gaya maku, a ranar shari'a Saduma za ta
fi wannan birni samun sauki. 13 Kaiton ki, Korasinu! Kaiton
ki, Baitsaida! Ayyuka masu girma da aka yi a cikinku, da
an yi su a cikin Taya da Sidon, da sun tuba tuntuni a zaune
cikin toka da tufafin makoki. 14 Amma a ranar shari'a Taya
da Sidon za su fi ku samun sauki. 15 Ke kuma Kafarnahum,
kina tsammani har zuwa sama za a daukaka ki? Babu, za
a gangarar dake har zuwa hadas. 16 Wanda ya saurare ku
ya saurare ni, wanda ya ki ku, ya ki ni, kuma wanda ya ki
ni, ya ki wanda ya aiko ni.” 17 Su saba'in din suka dawo da
murna, suna cewa, “Ubangiji, har ma aljanu suna yi mana
biyayya, a cikin sunanka.” 18 Sai Yesu ya ce masu, “Na ga
Shaidan yana fadowa daga sama kamar walkiya. 19 Duba,
na ba ku iko ku taka macizai da kunamai, da kuma kan
dukan ikon magabci, kuma ba zai iya yin illa a gareku ba
ko kadan. 20 Amma duk da haka kada ku yi murna a kan
wannan kadai cewa ruhohi suna yi maku biyayya, amma
ku yi murna domin an rubuta sunayenku a cikin sama.”
21 Cikin wannan lokacin, ya yi farin ciki kwarai cikin Ruhu
Mai Tsarki, ya ce, “Na ba ka girma, ya Uba, Ubangijin sama

da kasa. Domin ka rufe wadannan abubuwa daga masu
hikima da ganewa, ka bayyana su ga wadanda ba koyayyu
ba ne, kamar kananan yara. I, Uba gama haka ne ya gamshe
ka.” 22 Dukan abu, Ubana ya damka su gare ni, kuma babu
wanda ya san Dan, sai Uban, kuma ba wanda ya san Uban,
sai Dan. Sai kuma wanda Dan ya yi niyyar ya bayyana Uban
a gareshi.” 23 Ya juya wajen almajiran, ya ce da su a kadaice,
“Masu albarka ne su wadanda suka ga abin da kuke gani.
24 Na fada maku, annabawa da yawa, da sarakuna da yawa
sun so da sun ga abubuwan da kuke gani, amma ba su gani
ba. Kuma sun so da sun ji abubuwan da kuke ji, amma ba
su ji su ba.” 25 Sai ga wani malamin shari'ar Yahudawa,
ya zo ya gwada shi da cewa, “Malam, me zan yi domin in
gaji rai na har abada?” 26 Sai Yesu ya ce masa, “Yaya kake
karanta abin da aka rubuta cikin shari'a?” 27 Ya amsa ya
ce,”Dole ne ka kaunaci Ubangiji Allah da dukan zuciyarka,
da dukan ranka da dukan karfinka, da dukan lamirinka.
Ka kuma kaunaci makwabcinka kamar kanka.” 28 Yesu ya
ce ma sa, “Ka amsa daidai, idan ka yi haka za ka rayu.”
29 Amma, malamin ya na so ya 'yantar da kansa, sai ya
ce da Yesu, “To, wanene makwabcina?” 30 Ya amsa ya ce,
“Wani mutum yana tafiya daga Urushalima za shi Yariko.
Sai ya fada hannun mafasa, suka tube shi, suka kwace
dukan abin da ya ke da shi, suka yi masa duka, suka bar
shi kamar matacce. 31 Ya zama sai ga wani firist ya na bin
wannan hanya, da ya gan shi sai ya bi ta gefe daya ya wuce.
32 Haka kuma sai ga wani Balawi, sa'adda ya zo wurin, ya
gan shi sai ya bi ta wani gefe ya wuce shi. 33 Amma wani
Basamariye, ya na tafiya sa'adda ya zo wurin da mutumin
yake, sa'adda ya ga mutumin sai tausayi ya kama shi. 34 Ya
zo inda mutumin yake, ya daure masa raunukan da aka ji
masa, yana shafa masu mai da ruwan inabi. Ya dora shi
a kan dabbarsa ya kawo shi wurin kwana, ya kula da shi
35 Washegari ya kawo dinari biyu, ya ba mai wurin kwanan
ya ce 'Ka kula da shi, idan ma ka kashe fiye da haka, idan
na dawo zan biya ka.' 36 A cikinsu ukun nan, wanene kake
tsammani makwabcin wannan mutum da ya fada hannun
'yan fashi?” 37 Sai malamin ya ce, “Wannan da ya nuna
masa jinkai” Sai Yesu yace masa, “Ka je kai ma ka yi haka.”
38 Sa'adda suke tafiya, sai ya shiga cikin wani kauye, sai
wata mata mai suna Marta ta marabce shi a gidanta. 39 Tana
da 'yar'uwa mai suna Maryamu, wadda ta zauna a kafafun
Ubangiji tana jin abin da yake fadi. 40 Amma ita Marta ta
na ta kokari ta shirya abinci. Sai ta zo wurin Yesu ta ce,
“Ubangiji, ba ka damu ba 'yar'uwata ta bar ni ina ta yin

aiki ni kadai? Ka ce da ita ta taya ni.” 41 Amma Ubangiji ya
amsa ya ce da ita, “Marta, Marta, kin damu a kan abubuwa
da yawa, 42 amma abu daya ne ya zama dole. Maryamu ta
zabi abu mafi kyau, wanda ba za a iya kwace mata ba.”

11

1 Wani lokaci, Yesu yana yin addu'a a wani wuri, sai daya
daga cikin almajiransa yace da shi, “Ubangiji, ka koya mana
yin addu'a kamar yadda Yahaya ya koya wa almajiransa.”
2 Yesu ya ce ma su, “Sa'anda ku ke yin addu'a ku ce, 'Uba
a tsarkake sunanka. Mulkin ka ya zo. 3 Ka ba mu abin
da za mu ci a kowacce rana. 4 Gafarta mana zunubanmu,
kamar yadda muke gafarta ma wadanda suke mana laifi.
Kada ka kai mu cikin jaraba.'” 5 Yesu ya ce masu, “Wanene
a cikinku idan yana da aboki, za ya je wurinsa da tsakar
dare ya ce masa, ''Aboki, ka ba ni rancen dunkulen gurasa
guda uku, 6 da ya ke wani abokina ya iso yanzu daga tafiya,
kuma ba ni da abin da zan ba shi ya ci,' 7 Sai wanda yake
ciki, ya amsa, ya ce, 'Kada ka dame ni. Na riga na rufe
kofa ta, kuma ni da yarana mun riga mun kwanta. Ba zan
iya tashi in ba ka gurasa ba.' 8 Na fada maku, ko da bai
tashi ya ba ka gurasar ba, a matsayin abokinsa, ba ka ji
kunya ba, ka nace da rokonsa, za ya tashi ya ba ka dukan
yawan gurasar da kake bukata. 9 Ni kuma ina ce maku, ku
roka za a ba ku; ku nema za ku samu; ku kwankwasa za a
bude maku. 10 Domin dukan wanda yake roko ya na karba;
dukan wanda ya ke nema kuma yana samu; kuma wanda
yake kwankwasawa, za a bude masa. 11 Wanne uba ne a
cikinku, idan dansa ya tambaye shi kifi, zai ba shi maciji a
maimakon kifi? 12 Ko kuwa idan ya tambaye shi kwai, za ya
ba shi kunama? 13 To, da yake ku da kuke masu mugunta
kun san ku ba 'yanyan ku abu mai kyau. Yaya fa ga Ubanku
wanda yake cikin sama, za ya ba da Ruhu Mai Tsarki ga
wadanda suka roke shi?” 14 Wani lokaci, Yesu yana fitar
da wani beben aljani. Sa'adda aljanin ya fita, sai mutumin
da yake bebe ya yi magana. Sai taron mutanen suka yi
mamaki! 15 Amma, wadansu daga cikin mutanen suka ce,
“Da ikon Ba'alzabuba sarkin aljanu ne yake fitar da aljanu.”
16 Wadansu suka gwada shi, suka nemi ya nuna masu wata
alama daga sama. 17 Amma Yesu da yake ya san tunaninsu,
ya ce da su, “Dukan mulkin da ya rabu biyu, gaba da kansa,
ya rushe kenan, kuma idan gida ya rabu biyu, gaba da kansa
za ya fadi. 18 Idan Shaidan ya rabu biyu gaba da kansa, ta
yaya mulkinsa zai iya tsayawa? Gama kun ce ina fitar da
aljanu ta wurin Ba'alzabuba. 19 Idan ni na fitar da aljanu

ta wurin Ba'alzabuba, ta wurin wa wadanda suke bin ku
suke fitar da aljanu? Saboda haka, su ne zasu zama masu
yi maku shari'a. 20 Amma idan daga wurin Allah na ke fitar
da aljanu, to, ya zama ke nan mulkin Allah ya zo wurinku.
21 Idan mutum mai karfi, mai kayan fada ya tsare gidansa,
kayansa za su tsira. 22 Amma idan wani mutum wanda ya fi
shi karfi ya zo ya ci nasara a kansa, zai dauke kayan fadan
daga wurin mutumin, kuma ya kwashe kayansa. 23 Wanda
ba ya tare da ni, gaba da ni ya ke yi, kuma wanda ba ya
tattarawa tare da ni, watsarwa yake yi. 24 Idan kazamin
ruhu ya fita daga cikin mutum, ya kan bi ta wurin busassun
wurare yana neman wurin da zai huta. Idan bai samu ba
sai ya ce, 'Bari in koma gidana inda na baro. 25 Sa'adda
ya dawo, ya tarar an share gidan, an kuma gyara shi tsaf.
26 Sai ya je ya dauko wadansu aljanu guda bakwai wadanda
su ka fi shi mugunta, su zo su zauna a wurin. Sai karshen
mutumin nan ya fi farkonsa muni." 27 Ya zama, lokacin
da ya ke fadin wadannan abubuwa, wata mace ta tada
muryarta a cikin taron mutanen ta ce da shi, "Mai albarka
ne cikin da ya haife ka, da maman da ka sha." 28 Sai shi
kuma ya ce, "Masu albarka ne wadanda suke jin maganar
Allah suke yin biyayya da ita." 29 Lokacin da mutane suke
kara taruwa, sai ya fara cewa, "Wannan tsara, muguwar
tsara ce. Ta na neman alama, Ko da yake ba wata alamar da
za a bata sai irin ta Yunusa. 30 Domin kamar yadda Yunusa
ya zama alama ga mutanen Neneba, haka kuma Dan Mutum
za ya zama alama ga wannan tsara. 31 Sarauniyar Kudu, za
ta tsaya ta yi shari'a da mutanen wannan tsara, kuma za ta
kashe su, gama ta zo daga wuri mai nisa domin ta saurari
hikimar Sulaimanu. Kuma ga wani wanda ya fi Sulaimanu
a nan. 32 Mutanen Neneba, za su tsaya shari'a da matanen
wannan tsara, kuma za su kashe su. Gama sun ji wa'azin
Yunusa sun tuba. Kuma ga wani wanda ya fi Yunusa a nan.
33 Ba wanda zai kunna fitila ya boye ta, ko kuwa ya sa ta
a karkashin kasko, amma zai sa ta a mazaunin ta domin
dukan wanda ya shiga dakin ya ga haske. 34 Idon ku shine
fitilar jikinku. Idan idonku yana gani sosai, jikinku zai cika
da haske. Amma idan idonku ba ya gani sosai, jikinku zai
cika da duhu. 35 Ku yi hankali fa, domin kada hasken da ya
ke wurinku ya zama duhu. 36 Idan dukan jikinku yana cike
da haske, babu duhu ko kadan, to sai dukan jikinku ya zama
kamar fitilar da take bada haskenta a bisanku." 37 Sa'adda
ya gama jawabi, sai wani Bafarise ya ce da shi ya zo gidansa
ya ci abinci, sai Yesu ya shiga ya zauna. 38 Sai Bafarisen ya
yi mamaki da ganin bai wanke hannu kafin ya ci abinci

ba. [39] Amma sai Ubangiji ya ce da shi, “Ku Farisawa kuna
tsabtace bayan kofi da bangaji, amma cikin yana cike da
kazamta da mugunta. [40] Ku mutane marasa tunani, wanda
ya yi wajen, ba shine ya yi cikin ba? [41] Ku bayar da abin
da ke ciki ga matalauta, kuma dukan abu zai zamar maku
da tsafta. [42] Amma kaitonku Farisawa, gama kuna karbar
zakka da daddoya da karkashi da kowanne irin ganye na
lambu, amma kun watsar da adalci da kaunar Allah. Dole
ne a yi adalci, a kaunaci Allah, a yi sauran abubuwan kuma.
[43] Kaitonku Farisawa, domin kuna so a ba ku wuraren zama
masu kyau a cikin masujadai, a kuma yi maku gaisuwar
bangirma a cikin kasuwanni. [44] Kaiton ku, gama kuna kama
da kabarbarun da ba yi masu shaida ba, mutane kuwa suna
tafiya akansu ba tare da saninsu ba.” [45] Wani malami a cikin
shari'ar Yahudawa ya amsa masa ya ce, “Malam, abin da ka
ce ya bata mana rai mu ma.” [46] Sai Yesu ya ce, “Kaitonku
malaman shari'a! Gama kun dora wa mutane kaya mai
nauyi wanda ya fi karfinsu dauka. Amma ku, ko da dan
yatsa ba ku taba kayan ba. [47] Kaiton ku, gama kuna gina
abubuwan tunawa a kabuburan annabawa, alhali kuwa
kakanni-kakanninku ne suka kashe su. [48] Ya zama kenan
kuna sane da ayyukan kakanni-kakanninku, domin sune
suka kashe annabawan da kuke tunawa da su. [49] Saboda
wannan daliline hikimar Allah ta ce, ''Zan aika manzanni
da annabawa a wurinsu, kuma za su tsananta masu har
ma za su kashe wadansu daga cikinsu.' [50] Wannan tsarar, za
ta dauki alhakin jinin dukan annabawan da aka kashe tun
kafuwar duniya. [51] Tun daga jinin Habila, har zuwa jinin
Zakariya wanda aka kashe tsakanin bagadi da wuri mai
tsarki. I, na gaya ma ku za a nemi hakin su a wurin wannan
tsarar [52] Kaitonku malaman shari'a na Yahudawa, domin
kun dauke mabudin sani, ku da kanku ba ku shiga ba, kuma
kun hana masu shiga su shiga.” [53] Bayan da Yesu ya bar nan
wurin, Marubuta da Farisawa suka yi gaba da shi, suka yi
jayayya da shi a kan abubuwa da yawa, [54] suna kokari su
kafa masa tarko domin su kama shi a cikin kalmomin da
yake fadi.

12

[1] Da jimawa kadan, bayan da mutane da yawa suka taru
kwarai har suna tattaka junansu. Sai ya fara yin magana
da almajiransa. “Ku yi lura da yisti na Farisawa, wanda
shine manufunci. [2] Amma ba abin da ke rufe wanda ba za
a tone ba, ba kuma abin da ke boye wanda ba za a sani ba.
[3] Saboda haka ba abin da za ku fadi a asirce wanda ba za a ji
shi a cikin sarari ba. Abin da ku ka fadi da rada cikin lungu,

za a yi shelarsa a ko'ina. 4 Ina gaya maku abokaina, kada
ku ji tsoron wanda da za su kashe jiki. Bayan haka kuma
ba abin da za su iya yi. 5 Bari in gargade ku a kan wanda
za ku ji tsoronsa. Ku ji tsoron shi wanda bayan ya kashe zai
iya jefa ku cikin jahannama. I, ina ce maku ku ji tsoronsa.
6 Ba a kan sayar da 'yan tsuntsaye biyar a kan anini biyu ba?
Duk da haka, Allah ba zai manta da ko daya daga cikinsu ba.
7 Har ma gashin da ke kan ku ya san yawan su. Kada ku ji
tsoro, ku kun fi tsuntsaye daraja a wurinsa. 8 Ina gaya maku,
dukan wanda za ya shaida ni a gaban mutane, Dan Mutum
kuma za ya shaida shi a gaban mala'kun Allah. 9 Kuma
dukan wanda ya ki ni a gaban mutane, za a ki shi a gaban
mala'ikun Allah. 10 Dukan wanda ya yi magana gaba da Dan
Mutum, za a gafarta masa. Amma shi wanda ya yi sabon
Ruhu Mai Tsarki, ba za a gafarta masa ba. 11 Idan suka kawo
ku gaban majami'a, ko gaban masu shari'a, ko gaban masu
iko, kada ku damu da abin da za ku fada domin ku kare
kanku. Ko kuwa abin da za ku ce. 12 Gama Ruhu Mai Tsarki
zai koya maku abin da za ku fadi a wannan lokaci." 13 Sai
wani a cikin taron ya ce masa, "Malam, ka yi wa dan'uwana
magana ya raba gado da ni 14 Yesu ya ce masa, "Kai, wanene
ya sa ni in zama alkali, ko matsakanci a kanku?" 15 Sai
kuma ya ce masu, "Ku yi lura kada ku zama masu hadama,
gama ba abin da mutum ya mallaka ne ya fi mahimmanci a
cikin rayuwar sa ba." 16 Sa'annan Yesu ya fada masu wani
misali, ya ce, "Gonar wani mutum ta bada amfani sosai,
17 ya yi tunani, ya ce, 'Me zan yi, domin ba ni da wurin da
zan iya ajjiye amfanin gonata?' 18 Sai ya ce, na san abin
da zan yi. Zan rushe rumbuna na in gina wadansu manya-
manya, a nan zan ajjiye hatsi na da dukan abubuwa. 19 Sai
in ce da raina, "Ya raina, kana da abu da yawa da aka ajjiye
dominka, sai ka huta, ka ci, ka sha, ka yi murna." 20 Amma
sai Allah ya ce da shi, 'Wawan mutum, a cikin daren nan
ana son ranka daga wurinka. Kayan da ka tara ka shirya
wa kanka, na wa za su zama?' 21 Haka wanda ya tara wa
kansa dukiya yake, idan ba shi da dukiya a wurin Allah."
22 Yesu, ya ce da almajiransa, "Saboda haka ina cewa da
ku, kada ku damu da rayuwarku, wato, abin da za ku ci,
ko abin da za ku sa a jikinku. 23 Gama rai ya fi abinci, jiki
kuma ya fi tufafi. 24 Ku dubi hankaki wadanda ba sa yin
shuka, ba sa yin girbi. Ba su da rumbuna ko dakunan ajjiya,
amma Allah ya na ciyar da su. Ku fa kun fi tsuntsaye daraja!
25 Wanene a cikinku ta wurin sha'awarsa za ya iya karawa
kansa kwanaki? 26 Idan ba ku iya yi wa kanku dan karamin
abu ba, me ya sa za ku damu da sauran abubuwa? 27 Ku

dubi furanni a daji - yadda suke yin girma. Ba su kan yi
aiki ba, ba su kan yi kadi ba. Ina gaya maku, ko Sulaimanu,
a cikin darajarsa, bai sa tufafin da suka fi nasu kyau ba.
28 Idan Allah ya sa wa ciyawa tufafi masu kyau haka, wadda
yau tana nan, gobe kuma a sa ta a wuta, ta yaya zai kasa
sa maku tufafi, ku masu kankantar bangaskiya! 29 Kada
ku damu da abin da za ku ci, ko abin da za ku sha, kuma
kada ku yi alhini. 30 Gama dukan al'umman duniya suna
neman wadannan abubuwa, kuma Ubanku ya san kuna
bukatar wada nan abubuwan. 31 Amma ku bidi mulkinsa,
wadannan abubuwa kuma za a kara maku su. 32 Kada ku ji
tsoro, ku 'yan kanana, domin da murna Ubanku zai ba ku
mulkin. 33 Ku sayar da abin da ku ke da shi ku ba matalauta.
Kuyi wa kanku jakukkuna wadanda ba za su lalace ba, ku
yi ajjiya cikin sama inda abin ba ya karewa, inda barayi ba
za su iya zuwa ba, kwari kuma ba za su iya lalatawa ba.
34 Domin inda dukiyarka take, can zuciyarka za ta kasance
kuma. 35 Ku rage tsawon tufafinku, ku yi dammara, ya zama
fitilarku tana ci koyaushe, 36 ku kuma zama kamar wadanda
suke jiran mai gidansu ya dawo daga gidan buki, domin
duk sa'adda ya zo ya kwankwasa kofa, nan da nan za su
bude masa. 37 Masu albarka ne wadannan bayi, wadanda
ubangijinsu za ya tarar suna jiran dawowar sa. Gaskiya ni
ke gaya ma ku, zai yi dammara yasa su zazzauna ya ba su
abinci shi da kansa. 38 Ko da ubangijinsu ya zo da dare, ko
da tsakar dare, ya tarar da su a shirye suna jiransa. Masu
albarka ne wadannan bayi. 39 Kuma ku san wannan, da
mai gida ya san lokacin da barawo zai zo, ba zai bari a fasa
masa gida a shiga ba. 40 Sai ku zauna da shiri fa domin ba
ku san lokacin da Dan Mutum zai dawo ba." 41 Sai Bitrus ya
ce masa, "Ubangiji, mu ka ke fadawa wannan misali, ko ga
kowa da kowa ne?" 42 Sai Ubangiji ya ce, "Wanne shugaba
ne, mai aminci, mai hikima kuma wanda ubangijinsa za ya
damka bayinsa a hannunsa, domin ya kula da su, ya ba su
abincinsu a kan lokaci? 43 Mai albarka ne wannan bawa,
wanda ubangijinsa za ya tarar da shi yana yin abin da aka
sa shi ya yi. 44 Hakika, ina gaya maku, zai danka dukan
malakarsa a gareshi. 45 Amma idan wannan bawa, ya ce a
cikin zuciyarsa, 'Ubangiji na yayi jinkirin dawowa,' sai ya
fara dukan bayin, maza da mata abokan bautarsa, ya ci ya
sha, ya bugu, 46 ubangijin bawan nan zai dawo a lokacin da
bawan bai sa tsammani ba, kuma a cikin lokacin da bai sani
ba, ya daddatsa shi gunduwa-gunduwa, ya kuma hada shi
da marasa aminci. 47 Bawan nan, ya san halin ubagijinsa,
amma bai shirya yayi abin da ubangijinsa yake so ba. Zai

sha duka da bulala da yawa. 48 Amma shi wanda bai sani ba,
kuma yayi abin da ba daidai ba, ba zai sha duka da bulala
da yawa ba. Dukan wanda aka ba abu da yawa, za a kuma
nemi abu da yawa daga wurinsa. Kuma ga wanda aka ba
abu da yawa amana, za a nemi abu mafi yawa daga gareshi.
49 Na zo domin in sa wuta a duniya, na so da ta riga ta kama.
50 Amma ni, ina da baftisma wadda za a yi mani baftisma
da ita, kuma na kagara, da an riga an yi ta! 51 Kuna zaton na
zo duniya domin in kawo salama? Na ce maku a'a, amma
tsattsaguwa. 52 Daga yanzu za a sami mutane biyar a cikin
gida daya, kuma za su rarrabu, mutane uku suna gaba da
biyu, biyun kuma suna gaba da ukun. 53 Da da mahaifi za su
yi gaba da juna, dan zai yi gaba da mahaifinsa. Mahaifiya
za ta yi gaba da diyarta, diya kuma gaba da mahafiyarta;
uwar miji za ta yi gaba da matar danta, matar da kuma
gaba da uwar mijinta." 54 Yesu, ya kuma gaya wa taron,
"Da kun ga hadari ya taso daga yamma, nan da nan sai ku
ce za a yi ruwa, haka kuwa ya kan zama. 55 Idan iska tana
busowa daga kudu sai ku ce za a yi zafi mai tsanani, haka
kuwa ya kan faru. 56 Munafukai, kun iya fasarta yanayin
kasa da sama, amma baku iya fasarta abin da yake faruwa
yanzu ba? 57 Me ya sa ba ku iya gane abin da zai tamake ku?
58 Idan kuna tafiya wurin shari'a da abokin husumarka, ka
yi kokari ku daidaita tun a kan hanya domin kada ya kai ka
wurin mai shari'a. Domin kada mai shari'a ya mika ka ga
mai tsaron kurkuku, shi kuwa mai tsaron kurkuku ba zai
nuna maka sani a cikin kurkuku ba. 59 Na gaya maka, ba
za ka iya fitowa ba sai ka biya dukan kudin da a ke binka?

13

1 A lokacin, wadansu mutane suka gaya masa game da
galilawa wadanda Bilatus ya gauraye jininsu da hadayunsu.
2 Sai Yesu ya amsa masu yace "Kuna tsammani wadannan
Galilawa sun fi duk sauran Galilawan zunubi ne, da suka
sha azaba haka? 3 A'a, ina gaya maku. In ba ku tuba ba,
dukanku za ku halaka kamarsu. 4 Ko kuwa mutane goma
sha takwas din nan da suna Siluwam wadanda hasumiya ta
fado a kansu ta kashe su, kuna tsamani sun fi duk sauran
mutanen Urushalima laifi ne? 5 Ina gaya maku ba haka
bane. Amma duk wanda ya ki tuba, dukanku za su hallaka"
6 Yesu ya fada wannan misali, "Wani mutum yana da baure
wanda ya shuka a garkar inabinsa sai ya zo neman 'ya'yan
itacen amma bai samu ba. 7 Sai mutumin ya ce wa mai kula
da garkar, "ka ga, shekara uku kenan nake zuwa neman
'ya'yan wannan baure, amma ban samu ba. A sare shi. Yaya

za a bar shi ya tsare wurin a banza? [8] Sai mai lura da garkar
ya amsa yace, 'Ka dan ba shi lokaci kadan in yi masa kaftu
in zuba masa taki. [9] In yayi 'ya'ya shekara mai zuwa to,
amma in bai yi 'ya'ya ba sai a sare shi!”' [10] Wata rana Yesu
yana koyarwa a wata majami' a ran Asabaci. [11] Sai, ga wata
mace a wurin shekarunta goma sha takwas tana da mugun
ruhu, duk ta tankware, ba ta iya mikewa. [12] Da Yesu ya gan
ta, sai ya kira ta ya ce mata, an warkar da ke daga wannan
cuta.” [13] Sai Yesu ya dora hannunsa a kanta, nan da nan sai
ta mike a tsaye ta fara daukaka Allah. [14] Amma shugaban
majami'a yayi fushi domin Yesu yayi warkarwa a ranar
Asabaci. Sai shugaban ya amsa yace wa jama'a, “Akwai
ranaku shida da ya kamata a yi aiki. Ku zo domin a warkar
da ku amma ba ranar Asabaci ba.” [15] Amma Ubangiji ya
amsa masa ya ce, “Munafukai! Ashe kowannenku ba ya
kwance Jakinsa ko Sa daga turkensa ya kai shi banruwa
ran Asabaci? [16] Ashe wannan 'yar gidan Ibrahim, wanda
shaidan ya daure ta shekara goma sha takwas, wato ba za
a iya kwance ta a ranar Asabaci kenan ba? [17] Da ya fada
wadannan abubuwa, dukansu da suka yi adawa da shi suka
kunyata, duk taron kuwa suka yi ta farin ciki da abubuwa
masu daraja da yayi. [18] Sai Yesu ya ce, “Yaya za a misalta
mulkin Allah, kuma da me zan kwatanta shi? [19] Yananan
kamar kwayar mastad, wanda wani mutum ya dauka ya
jefa ta a lambunsa, ta kuma yi girma ta zama gagarumin
itace, har tsuntsaye suka yi shekarsu a rassanta.” [20] Ya
sake cewa, “Da me zan kwatanta mulkin Allah? [21] Yana
kamar yisti wanda wata mace ta dauka ta cuda da mudu
uku na garin alkama don ya kumburar da shi.” [22] Yesu
ya ziyarci kowanne birni da kauye, a hanyar sa ta zuwa
Urushalima yana koyar da su. [23] Sai wani ya ce masa,
“Ubangiji, wadanda za su sami ceto kadan ne?” Sai ya ce
masu, [24] “Ku yi kokari ku shiga ta matsatsiyar kofa, domin
na ce maku, mutane dayawa za su nemi shiga amma ba
za su iya shiga ba. [25] In dai maigida ya riga ya tashi ya
rufe kofa, sannan za ku tsaya a waje kuna kwankwasa kofar
kuna cewa, 'Ubangiji, Ubangiji, bari mu shiga ciki'. Sai ya
amsa yace maku, 'Ni ban san ku ba ko daga ina ku ka fito.'
[26] Sannan za ku ce, 'Mun ci mun sha a gabanka, ka kuma yi
koyarwa a kan titunanmu.' [27] Amma zai amsa ya ce, “Ina
gaya maku, ban san ko daga ina ku ka fito ba, ku tafi daga
wurina, dukanku masu aikata mugunta!' [28] Za a yi kuka da
cizon hakora a lokacin da kun ga Ibrahim, da Ishaku, da
Yakubu da dukan annabawa a mulkin Allah amma ku-za a
jefar da ku waje. [29] Za su zo daga gabas, yamma, kudu, da

arewa, za su ci a teburin abinci a mulkin Allah. 30 Ku san
da wannan, na karshe za su zama na farko, na farko kuma
za su zama na karshe.” 31 Nan take, wadansu farisiyawa
suka zo suka ce masa, “Ka tafi daga nan domin Hirudus
yana so ya kashe ka.” 32 Yesu ya ce, “Ku tafi ku gaya wa
dilan nan cewa, 'Duba, na fitar da aljanu, ina warkarwa
yau da gobe, kuma a rana ta uku kuwa zan gama aiki na.'
33 Ko da kaka, dole ne in ci gaba da tafiyata yau, da gobe, da
kuma jibi, don bai dace a kashe annabi nesa da Urushalima
ba. 34 Urushalima, Urushalima masu kisan annabawa, masu
jifan wadanda aka aiko gare ku. Sau nawa ne ina so in
tattara 'ya'yanki kamar yadda kaza take tattara 'ya'yanta a
cikin fukafukanta, amma ba ki so wannan ba. 35 Duba, an
yashe gidanki. Ina kwa gaya maku ba za ku kara ganina
ba sai ran da kuka ce, 'Albarka ta tabbata ga mai zuwa da
sunan Ubangiji.'”

14

1 Wata ranar Asabaci, ya shiga gidan wani daya daga cikin
shugabanin Farisawa domin cin abinci, mutane kuwa suna
sa masa idanu. 2 Sai ga wani a gabansa mai ciwon fara.
3 Yesu ya tambaye masanan attaura da Farisawa, “Ya halata
a wakar a ranan Asabaci, ko a'a?” 4 Amma suka yi shiru.
Yesu kuwa ya kama shi, ya warkar da shi, ya kuma sallame
shi. 5 Sai yace masu, “Wanene a cikinku in yana da jaki
ko takarkari ya fadi a rijiya ran Asabaci, ba zai fitar da shi
nan da nan ba?” 6 Sai suka kasa ba da amsar wadannan
abubuwa. 7 Sa'adda Yesu ya lura da yadda wadanda aka
gayyato sun zabi mazaunan alfarma, sai ya ba su misali
yana ce masu, 8 “Sa'adda wani ya gayyace ka zuwa bikin
aure, kada ka zauna a wuri mai daraja, domin yana yiwuwa
an gayyaci wani wanda ya fi ka daraja. 9 Sa'adda wanda ya
gayyace ku duka biyu ya zo, zai ce maka, 'Ka ba mutumin
nan wurinka,' sa'annan a kunyace za ka koma mazauni
mafi kaskanci. 10 Amma idan an gayyace ka biki, sai ka
je ka zauna a wuri mafi kaskanci, domin idan wanda ya
gayyace ka ya zo, yana iya ce maka, 'Aboki, hawo nan
mana'. Sannan za ka sami girma kenan a gaban dukan
wadanda kuke zaune tare a kan teburi. 11 Duk wanda ya
daukaka kansa, za a kaskantar da shi, wanda ya kaskantar
da kansa, kuma daukaka shi za a yi”. 12 Yesu ya ce wa
mutumin da ya gayyace shi, “Idan za ka gayyaci mutum cin
abinci ko biki, kada ka gayyaci abokanka, ko 'yan'uwanka,
ko danginka, ko makwabtanka masu arziki, kamar yadda
suna iya gayyatar ka, sai ya zama an maida maka. 13 Amma
idan za ka kira biki sai ka gayyace matalauta, da nakasassu,

da guragu, da makafi, 14 za ka kuwa sami albarka da yake
ba su da hanyar saka maka. Gama za a saka maka a ranar
tashin masu adalci.” 15 Da daya daga cikin wadanda ke
zama akan teburi da Yesu ya ji wadannan abubuwa, sai
ya ce masa, “Albarka ta tabbata ga wanda zai ci abinci a
mulkin Allah!” 16 Amma Yesu ya ce masa, “Wani mutum
ne ya shirya babban biki ya gayyaci mutane da yawa. 17 Da
lokacin biki ya yi, sai ya aiki bawansa ya ce wa wadanda aka
gayyata, “Ku zo, duk an shirya kome.” 18 Sai dukansu, suka
fara kawo dalilai. Na farko ya ce masa, 'Na sayi gona, lalle
ne in je in gan ta. Ina rokonka ka dauke mani.' 19 Sai wani
ya ce, 'Na sayi shanu garma biyar, ina so in gwada su. Ina
ronkan ka, ka dauke mani.' 20 Wani mutum kuma ya ce, 'Na
yi aure, don haka ba zan iya zuwa ba.' 21 Da bawan ya zo
ya fadi wa maigidansa wadannan abubuwa, sai maigidan
yayi fushi, ya ce wa bawansa, jeka da sauri ka bi cikin
titunan birni da kwararo-kwararo, ka kawo gajiyayyu, da
nakasassu, da makafi, da guragu.' 22 Sai bawan ya ce,
'Maigida, abin da ka umarta an gama, amma har yanzu da
sauran wuri.” 23 Sai maigidan ya ce wa bawan, 'Jeka, ka bi
kwararo-kwararo da hanyoyin karkara, ka rinjayi mutane
su shigo, don a cika gidana. 24 Gama ina gaya maku, babu
ko daya daga cikin mutanen da na gayyata da farko da zai
dandana bikina.” 25 Ana nan, taron suna tafiya tare da shi,
sai ya juya ya ce masu, 26 “Duk mai zuwa wurina amma bai
ki mahaifinsa da mahaifiyarsa, da matarsa, da 'ya'yansa, da
'yan'uwansa maza da mata ba - I, har da ransa ma, ba zai
iya zama almajirina ba. 27 Duk wanda bai dauki gijiyensa
ya biyo ni ba, ba zai iya zama almajirina ba. 28 Wanene a
cikinku wanda yake niyyar gina bene, da ba zai zauna ya
yi lissafin abin da zai kashe ba tun da farko, ko yana da
ishashen kudi da zai iya kare aikin? 29 Kada ya zama bayan
da ya sa harsashin ginin, ya kasa gamawa, har duk wadanda
suka gani su fara yi masa ba'a, 30 su rika cewa, ga mutumin
nan ya fara gini amma ya kasa gamawa.' 31 Ko kuwa wanne
sarki ne, in za shi je yaki da wani sarki, da ba zai zauna da
farko ya yi shawara ya ga ko shi mai jarumawa dubu goma
zai iya karawa da dayan sarkin mai jarumawa dubu ashirin
ba? 32 In kuwa ba zai iya ba, to tun wancan yana nesa, sai
ya aiki wakili ya kuma tambayo sharudan salama. 33 Haka
ma, ba wani a cikinku wanda bai rabu da duk abin da ya
mallaka ba, da zai iya zama almajirina.” 34 “Gishiri abu ne
mai kyau, amma idan gishiri ya sane, da me za a dadada
shi? 35 Ba shi da wani anfani a kasa, ko ya zama taki. Sai
dai a zubar kawai. Duk mai kunnen ji, ya ji.”

15

[1] To sai duk masu karbar haraji da masu zunubi suna ta
zuwa wurin Yesu suna sauraronsa. [2] Dukan Farisawa da
Marubuta suna ta gunaguni da junansu, cewa, "Wannan
mutum yana karbar masu zunubi, har ma tare suke cin
abinci." [3] Yesu ya fadi wannan misali, ya ce, [4] "Idan
waninku yana da tumaki dari, sai dayarsu ta bace, wato ba
zai bar tasa'in da taran nan a makiyaya, ya bi sawun wadda
ta bata gudan nan har sai ya same shi ba? [5] Idan kuwa ya
same ta, sai ya dauke ta a kafadarsa yana farin ciki. [6] In ya
dawo gida, sai ya kira abokansa da makwabta, yace masu,
'Ku taya ni murna don na samo tunkiyata da ta bata.' [7] Ina
gaya maku, haka kuma za a yi farin ciki a sama, a kan mai
zunubi guda da ya tuba, fiye da kan masu adalci tassa'in da
tara wadanda ba su bukatar tuba. [8] Ko kuwa wacce mace
ce, in tana da kudi azurfa guda goma, in ta batar da daya, ba
za ta kunna fitila ta share gidan, ta yi ta neman shi har sai ta
same shi ba? [9] In kuwa ta same shi sai ta tara kawayenta da
makwabtanta, ta ce, 'Ku taya ni farin ciki don na sami kudin
nan nawa da ya bace.' [10] Haka nake gaya maku, abin farin
ciki ne ga mala'ikun Allah idan mai zunubi guda ya tuba."
[11] Sai Yesu ya ce, "Akwai wani mutum mai 'ya'ya biyu maza,
[12] sai karamin ya ce wa mahaifinsa, 'Baba, bani rabona daga
cikin dukiyarka.' Sai mahaifinsa ya raba masu dukiyarsa
tsakaninsu. [13] Bayan 'yan kwanaki kadan, sai karamin dan
ya tattara duk mallakarsa, ya kama hanya zuwa wata kasa
mai nisa. A can ya batas da kudinsa, yana sayan abubuwan
da ba ya bukata, ya kuma batas da kudinsa a wajen masha'a.
[14] Bayan da ya batas da duk abin da ya ke da shi, sai aka
yi babbar yunwa a kasar, sai ya shiga fatara. [15] Ya je ya
mika kansa domin aiki ga wani dan kasar, sai ya aike shi
cikin gonakinsa domin ya rika ba aladu abinci. [16] Har
yayi marmarin ya ci daga cikin barbashin da aladu suke ci,
domin babu wanda yake ba shi wani abu ya ci. [17] Amma da
hankalinsa ya dawo, ya ce, 'Barorin mahaifina su nawa ne
da suke da abinci isasshe, amma ina nan a nan, ina mutuwa
sabili da yunwa! [18] Zan tashi, in tafi gun mahaifina, in ce
masa, "Baba, na yi wa sama zunubi, na kuma saba maka.
[19] Ban cancanci a kara kira na danka ba; ka mai da ni kamar
daya daga cikin barorinka.'" [20] Sai ya tashi, ya taho wurin
mahaifinsa. Amma tun yana daga nesa, sai mahaifinsa ya
hango shi tausayi ya kama shi, ya ruga a guje, ya rungume
shi, ya yi ta sumbatar sa. [21] Dan kuma ya ce masa, 'Baba,
na yi wa sama zunubi, na kuma saba maka. Ban isa a kara
kira na danka ba.' [22] Amma mahaifinsa ya ce wa bayinsa,
'Ku yi hamzari ku kawo riga mafi kyau, ku yafa masa. Ku sa

masa zobe a hanunsa da takalma a kafafunsa. [23] Sa'annan
a kawo kiwataccen marakin nan, a yanka. Mu yi buki!
[24] Gama da na ya mutu a da, amma yanzu yana a raye.
Ya bata a da, amma a yanzu an same shi.' Sai suka fara
liyafa. [25] A wannan lokacin, babban dansa yana gona. Da
ya kai kusa da gida, ya ji ana kade-kade da raye-raye. [26] Sai
ya kira wani bawan gidan, ya tambayi manufar wadannan
abubuwa. [27] Bawan ya ce masa, 'Dan'uwanka ne ya dawo
gida, mahaifinka kuma ya yanka kiwataccen marakin nan,
saboda ya dawo gida lafiya.' [28] Amma dan'uwan ya yi fushi,
ya ki ya shiga ciki, mahaifinsa kuwa ya fito, ya roke shi.
[29] Amma babban dan ya amsa wa ubansa ya ce, 'Duba, duk
yawan shekarun nan da nake bauta maka, ban taba karya
umarnin ka ba, duk da haka ba ka taba bani ko dan taure
da zan yi shagali tare da abokaina ba, [30] amma da dan nan
naka ya zo wanda ya fallasar da dukiyarka a kan karuwai,
ka yanka masa kiwataccen marakin nan. [31] Sai mahaifin ya
ce masa, 'Dana, ai kullum kana tare da ni, duk abin da yake
nawa naka ne. [32] Amma, daidai ne a yi murna da farinciki,
don dan'uwan nan naka da ya mutu, amma yanzu yana da
rai, da ya bata, amma yanzu an same shi.'"

16

[1] Yesu ya kuma ce wa almajiransa, "Akwai wani mai arziki
da yake da wakili, sai aka yi karan sa da cewa wannan
wakili yana fallasar masa da dukiya. [2] Sai mai arziki ya
kira shi ya ce masa, 'Labarin me nake ji game da kai? Kawo
lissafin wakilcin ka, don ba za ka sake zama wakili na ba.'
[3] Sai wakilin ya ce a ransa, 'Kaka zan yi, da yake maigida na
zai karbe wakilci daga hannuna? Gashi, ba ni da karfin
noma ina kuwa jin kunya in yi roko. [4] Na san abin da
zan yi domin idan an fitar da ni daga wakilcin, mutane su
karbe ni a gidajensu. [5] Sai wakilin ya kira kowanne daya da
maigidansa ke bi bashi, yace wa na farkon, 'Nawa maigida
na yake bin ka?' [6] Ya ce, 'Garwan mai dari.' Sai ya ce masa,
'Ga takardarka, maza ka zauna, ka rubuta hamsin.' [7] Ya
kuma ce wa wani, 'Nawa ake binka?' Ya ce, 'Buhu dari na
alkama.' Ya ce masa, 'Ga tarkardarka, ka rubuta tamanin.'
[8] Sai maigida ya yaba wa wakilin nan marar gaskiya saboda
wayonsa. Gama 'ya'yan zamanin nan a ma'ammalar su da
mutanen zamaninsu sun fi 'ya'yan haske wayo. [9] Ina gaya
maku ku yi abuta ta dukiya ta rashin gaskiya, saboda idan
ya kare, su karbe ku a gidaje masu dauwama. [10] Wanda
yake da aminci a karamin abu, mai aminci ne a babban
abu, wanda yake marar gaskiya a karamin abu, marar
gaskiya ne a babban abu. [11] Idan fa ba ku yi aminci da

dukiya mara adalci ba, wa zai amince maku da dukiya ta
gaskiya? 12 Idan kuma ba ku yi aminci da kudin wani ba,
wa zai ba ku kudin da ke naku? 13 Ba bawan da zai iya
bauta wa iyayengiji biyu, ko dai ya ki daya, ya so daya
ko kuwa ya amince wa dayan, ya raina dayan. Ba za ku
iya bauta wa Allah ku kuma bauta wa dukiya ba." 14 Da
Farisawa da ke da kaunar kudi suka ji dukan wadannan
abubuwa, suka yi masa ba'a. 15 Sai ya ce masu, "Ku ne
masu baratar da kanku a gaban mutane, amma Allah ya san
zuciyarku. Abin da mutane suke girmamawa kwarai abin
kyama ne a gun Allah. 16 Attaura da litattafan annabawa
suna nan har zuwan Yahaya. Tun daga lokacin nan ake yin
bisharar mulkin Allah, kowa kuma yana kokarin kutsawa
zuwa cikinta. 17 Duk da haka, zai fi sauki sama da kasa su
shude, da ko digo daya na attaura ya shude. 18 Duk wanda
ya saki matansa ya auri wata ya aikata zina, kuma wanda
ma ya auri sakakkiya ya aikata zina. 19 Akwai wani mai
arziki, mai sa tufafi na alfarma masu tsada yana shagalin
sa kowace rana. 20 Aka ajiye wani gajiyayye a kofarsa,
mai suna liazaru wanda duk jikinsa miki ne, 21 Shi kuwa
yana marmarin ya koshi da barbashin da ke fadowa daga
teburin mai arzikin nan har ma karnuka sukan zo suna
lasar mikinsa. 22 Ana nan sai gajiyayyen nan ya mutu,
malaiku kuma suka dauke shi suka kai shi wurin Ibrahim.
Mai arzikin ma ya mutu, aka kuma binne shi, 23 yana cikin
hades yana shan azaba, sai ya daga kai ya hangi Ibrahim
daga nesa, da Li'azaru a kirjinsa. 24 Sai ya yi kira ya ce,
'Baba Ibrahim, ka ji tausayi na, ka aiko Li'azaru ya tsoma
dan yatsansa a ruwa ya sanyaya harshena, don azaba nake
sha a cikin wannan wuta.' 25 Amma Ibrahim ya ce, 'Yaro,
ka tuna fa a zamanka na duniya ka sha duniyarka, ka
kuma karba abubuwa masu kyau, amma Li'azaru kuma
sai wahala. Amma yanzu dadi ake bashi a nan, kai kuwa
kana shan azaba. 26 Banda haka ma, akwai rami mai zurfi,
domin wadanda suke son ketarewa zuwa wurinku kada su
iya, kada kuma kowa ya ketaro zuwa wurinmu daga can.'
27 Sai mai arziki ya ce, 'To ina rokonka, Baba Ibrahim, ka
aike shi zuwa gidan mahaifina - 28 domin ina da 'yan'uwa
maza biyar, ya je ya yi masu gargadi kada su ma su zo
wurin azaban nan.' 29 Amma Ibrahim ya ce, 'Suna da Musa
da annabawa; bari su saurare su.' 30 Sai mai arziki ya
amsa, 'A'a, Baba Ibrahim, idan wani daga cikin matattu ya
je wurinsu, zasu tuba.' 31 Amma Ibrahim ya ce masa, 'In dai
har basu saurari Musa da na annabawa ba, ko da wani ya
tashi daga matattu ma, ba za su rinjayu ba.'"

17

1 Sai Yesu ya ce wa almajiransa, 'Babu shakka akwai
sanadodin tuntube da za su sa mu yin zunubi amma kaiton
wanda shine sanadin su! 2 Zai gwammaci a rataya masa
dutsen nika a wuyansa, a jefar da shi a cikin teku fiye da
wanda zai zama sanadiyar tuntube ga wadannan kananan.
3 Ku kula da kanku. Idan dan'uwanka ya yi laifi, ka tsauta
masa, in kuwa ya tuba ka yafe masa. 4 Idan ya yi maka
laifi sau bakwai a rana daya sa'annan ya juyo wurinka sau
bakwai ya ce, 'Na tuba,' ya wajabta ka yafe masa!" 5 Sai
Manzannin suka ce wa Ubangiji, 'Ka kara mana bangaskiya.'
6 Ubangiji kuwa ya ce, "In kuna da bangaskiya kamar
kwayar mastad, za ku ce wa wannan durumin, 'Ka tuge,
ka kuma dasu a cikin teku,' zai yi biyayya da ku. 7 Amma
wanene a cikinku, idan yana da bawa mai yin masa noma
ko kiwon tumaki, da zarar ya dawo daga jeji, zai ce masa,
'Maza zo ka zauna ka ci abinci'? 8 Ba zai ce masa, 'Ka shirya
mani wani abu domin in ci ka kuma yi damara, ka yi mini
hidima har in gama ci da sha. Bayan haka sai ka ci ka sha'?
9 Ba zai yi wa bawan nan godiya ba domin ya yi biyayya da
abubuwan da aka umarce shi ya yi, ko zai yi haka? 10 Haka
kuma, idan kuka bi duk abin da aka umarce ku, sai ku ce,
'Mu bayi ne marasa amfani. Mun dai yi abin da yake wajibi
ne kurum.'" 11 Wata rana yana tafiya zuwa Urushalima,
sai ya bi iyakar kasar Samariya da Galili. 12 Yayin da yana
shiga wani kauye kenan, sai wadansu kutare maza guda
goma suka tarye shi suna tsaye daga nesa da shi 13 sai suka
daga murya suka ce, "Yesu, Ubangiji, ka yi mana jinkai."
14 Da ya gan su, ya ce masu, "Ku je ku nuna kanku a wurin
firistoci." Ya zama sa'adda suke tafiya, sai suka tsarkaka.
15 Daya daga cikinsu da ya ga an warkar da shi, ya koma,
yana ta daukaka Allah da murya mai karfi. 16 Ya fadi a
gaban Yesu, yana masa godiya. Shi kuwa Basamariye ne.
17 Yesu ya amsa ya ce, "Ba goma ne aka tsarkake ba? Ina
sauran taran? 18 Babu wani da ya dawo ya girmama Allah
sai wannan bakon kadai?" 19 Sai ya ce masa, "Tashi, kayi
tafiyarka. Bangaskiyarka ta warkar da kai." 20 Da Farisawa
suka tambaye shi lokacin da mulkin Allah zai bayyana, Yesu
ya amsa masu ya ce, "Mulkin Allah ba lura ake yi da shi ba.
21 Ba kuwa za a ce, 'Gashi nan!' Ko kuwa, 'Ga shi can ba!'
domin mulkin Allah yana tsaknaninku." 22 Yesu ya ce wa
almajiran, "Kwanaki na zuwa da za ku yi begen ganin rana
daya cikin ranakun Dan Mutum, amma ba zaku gani ba.
23 Za su ce maku, 'Duba can! 'Duba nan!' Amma kada ku je
kuna dubawa, ko kuwa ku bi su. 24 Kamar yadda walkiya

take haskakawa daga wannan bangaren sararin sama zuwa
wancan bangaren, haka ma dan mutum zai zama a ranar
bayyanuwarsa. 25 Amma lalle sai ya sha wahaloli dabam
dabam tukuna, mutanen zamanin nan kuma su ki shi.
26 Kamar yadda ya faru a zamanin Nuhu, haka kuma zai
faru a lokacin bayyanar Dan Mutum. 27 Ana ci, ana sha,
ana aure, ana aurarwa, har zuwa ga ranar da Nuhu ya shiga
jirgi - ruwan tufana kuma ya zo, ya hallaka su duka. 28 Haka
ma aka yi a zamanin Lutu, ana ci, ana sha, ana saye, ana
sayarwa, ana shuke-shuke da gine-gine. 29 Amma a ranar da
Lutu, ya fita daga Saduma, aka zubo wuta da kibiritu daga
sama, aka hallaka su duka. 30 Haka kuma zai zama a ranar
bayyanuwar Dan Mutum. 31 A ranar nan fa, wanda yake
kan soro kada ya sauka domin daukan kayansa daga cikin
gida. Haka kuma wanda yake gona kada ya dawo. 32 Ku
tuna fa da matar Lutu. 33 Duk mai son ransa, zai rasa shi,
amma duk wanda ya rasa ransa, zai same shi. 34 Ina gaya
maku, a wannan dare za a sami mutum biyu a gado daya.
Za a dauka daya, a kuma bar dayan. 35 Za a sami mata biyu
suna nika tare. Za a dauka daya a bar daya." 36 ["Za a ga
mutum biyu a gona. Za a dauki daya a bar daya."] 37 Sai
suka tambaye shi, "Ina, Ubangiji?" Sai ya ce masu, "Duk in
da gangar jiki yake, a nan ungulai sukan taru."

18

1 Ya kuma ba su wani misali cewa ya kamata kullum su
yi addu'a kada kuma su karaya, 2 yace, "A wani gari an yi
wani alkali mara tsoron Allah, kuma baya ganin darajan
mutane. 3 Akwai wata mace gwauruwa a wannan garin,
wadda ta rika zuwa wurinsa, tana ce masa, 'Ka taimake ni
yanda zan sami adalci a kan abokin gaba na.' 4 An dade bai
so ya taimaka mata, amma daga baya sai ya ce a ransa, 'ko
da yake ba na tsoron Allah, ba na kuma darajanta mutane,
5 duk da haka saboda gwauruwar nan ta dame ni, zan
taimake ta domin ta sami adalci, yadda ba za ta gajiyar da ni
da zuwanta wurina ba.'" 6 Sai Ubangiji ya ce, "Ku ji fa abin
da alkalin nan marar gaskiya ya fada. 7 A yanzu Allah ba
zai biya wa zababbunsa da suke yi masa kuka dare da rana
hakkinsu ba? Zai yi jinkiri a wajen taimakonsu ne? 8 Ina
gaya maku, zai biya masu hakkin su da wuri. Amma sa'adda
Dan Mutum ya zo, zai tarar da bangaskiya a duniya?"
9 Ya sake ba da misalin nan ga wadansu masu amincewa
da kansu, wai su masu adalci ne, har suna raina sauran
mutane, 10 "Wadansu mutane biyu suka shiga haikali domin
yin addu'a - daya Bafarise, dayan kuma mai karbar haraji

ne. 11 Sai Bafarisen ya mike, ya yi addu'a a kan wadannan
abubuwa game da kansa, 'Allah, na gode maka, da cewa ni
ba kamar sauran mutane dake mazambata ba, ko marasa
adalci, ko mazinata, ko kamar wannan mai karbar harajin.
12 Duk mako ina azumi sau biyu. Nakan bayar da zakkar
dukan abin da na samu.' 13 Amma mai karbar harajin kuwa
yana tsaye daga can nesa, bai yarda ya daga kai sama ba,
sai dai yana bugun kirjin sa, yana cewa, 'Allah, ka yi mini
jinkai, ni mai zunubi.' 14 Ina gaya maku, wannan mutum
ya koma gidansa baratacce, ba kamar dayan ba, domin
dukan wanda ya daukaka kansa, za a kaskantar da shi,
amma duk wanda kaskantar da kansa kuwa daukaka shi
za a yi." 15 Sai mutanen suka kawo masa jariransu, domin
ya taba su, da almajiransa suka ga haka, sai suka kwabe
su. 16 Amma Yesu ya kira su wurinsa, ya ce, "Ku bar yara
kanana su zo wurina, kada ku hana su. Ai mulkin Allah na
irin su ne. 17 Gaskiya ina gaya maku, duk wanda bai karbi
mulkin Allah kamar karamin yaro ba, lallai ba zai shige shi
ba." 18 Wani shugaban jama'a ya tambaye shi ya ce "Malam
managarci, me zan yi in gaji rai Madawwami?" 19 Yesu ya ce
masa, "Don me ka kira ni managarci? Babu wani managarci
sai Allah kadai. 20 Ka dai san dokokin - kada ka yi zina, kada
ka yi kisankai, kada ka yi sata, kada ka yi shaidar karya, ka
girmama mahaifinka da mahaifiyarka." 21 Sai shugaban ya
ce, "Dukan wadannan abubuwa na kiyaye su tun a kuruciya
ta." 22 Da Yesu ya ji haka, ya ce masa, "Abu daya ne kadai
ya rage maka. Dole ne ka sayar da dukan mallakarka, ka
rarraba wa gajiyayyu, za ka kuma sami wadata a sama -
sa'annan ka zo ka biyoni." 23 Amma da mai arzikin ya ji
wadannan abubuwa, sai yayi bakin ciki kwarai, don shi
mai arziki ne sosai. 24 Yesu kuwa, da ya ga ransa ya baci,
sai ya ce, "Yana da wuya masu dukiya su shiga mulkin
Allah! 25 Zai zama da sauki rakumi ya shiga kafar allura,
da mai arziki ya shiga mulkin Allah." 26 Wadanda suka ji
wannan magana suka ce, "Idan hakane wa zai sami ceto
kenan?" 27 Yesu ya amsa, "Abin da ya fi karfin mutum,
mai yiwuwa ne a gun Allah." 28 Sai Bitrus ya ce, "To, ga
shi mun bar mallakarmu, mun bi ka." 29 Yesu ya ce masu,
"Hakika, ina gaya maku, ba wanda zai bar gida, ko matarsa,
ko 'yan'uwansa, ko iyayensa, ko kuma 'ya'yansa, saboda
mulkin Allah, 30 sa'annan ya kasa samun ninkin ba ninkin
a duniyan nan, da rai na har abada a duniya mai zuwa."
31 Bayan da ya tara su goma sha biyun nan, ya ce masu,
"Ga shi, muna tafiya zuwa Urushalima, duk abubuwan da
aka rubuta game da Dan Mutum ta hannun annabawa zasu

tabbata. 32 Gama za a bashe shi ga al'ummai, a yi masa ba'a,
a wulakanta shi, a kuma tofa masa miyau. 33 Za su yi masa
bulala, su kashe shi, a rana ta uku kuma zai tashi.” 34 Amma
ba su fahimci ko daya daga cikin wadannan abubuwa ba,
domin zancen nan a boye yake daga garesu, ba su ma gane
abin da aka fada ba. 35 Da ya kusato Yariko, ga wani makaho
zaune a gefen hanya, yana bara, 36 da ya ji taro na wucewa,
sai ya tambaya ko menene. 37 Suka ce masa Yesu Banazarat
ne yake wucewa. 38 Sai makahon ya ta da murya mai karfi,
ya ce, “Yesu, Dan Dauda, ka yi mani jinkai.” 39 Sai wadanda
suke gaba suka kwabe shi, suna gaya masa ya yi shiru.
Amma ya kara daga murya kwarai da gaske, yana cewa,
“Dan Dauda, ka yi mani jinkai.” 40 Sai Yesu ya tsaya, ya
umarta a kawo shi wurinsa. Da makahon ya zo kusa, sai
Yesu ya tambaye shi, 41 “Me kake so in yi maka?” Ya ce,
“Ubangiji, ina so in samu gani.” 42 Yesu ya ce masa, “Karbi
ganin gari, bangaskiyarka ta warkar da kai.” 43 Nan take ya
samu gani, ya bi Yesu, yana daukaka Allah. Ganin haka, sai
duk jama'a suka yabi Allah.

19

1 Yesu ya shiga Yariko ya na wucewa cikinta. 2 Sai ga
wani mutum a wurin mai suna Zakka. Shugaba ne na masu
karban haraji, kuma mai arziki ne. 3 Yana kokarin ya ga
ko wanene Yesu, amma bai iya gani ba sabo da yawan
jama'a, domin shi gajere ne. 4 Sai ya ruga gaba ya hau
itacen baure domin ya gan shi, saboda Yesu zai wuce ta
wannan hanya. 5 Sa'adda Yesu ya zo wurin, ya kalli sama
sai ya ce masa, “Zakka, ka sauko da sauri, domin yau dole
in sauka a gidanka.” 6 Sai ya sauko da sauri, ya karbe shi da
farin ciki. 7 Sa'adda dukansu suka ga wannan, sai suka yi
gunaguni, cewa, “Ya ziyarci mutum mai zunubi.” 8 Zakka ya
tsaya ya ce wa Ubangiji, “Duba, Ubangiji, zan ba matalauta
rabin arzikina, idan kuma na cuci wani a kome, zan mai
da adadinsa sau hudu.” 9 Yesu ya ce masa, “Yau ceto ya
shigo wannan gida, domin shi ma dan Ibrahim ne. 10 Gama
Dan Mutum ya zo ne domin ya nemi, ya kuma ceci batattun
mutane.” 11 Da suka ji wadannan abubuwan, ya cigaba da
magana, sannan ya fada masu wani misali, domin yana
kusa da Urushalima, sai suka yi tsamani mulkin Allah za
ya bayyana nan da nan. 12 Sai ya ce, “Akwai wani mutum
mai sarauta wanda ya tafi wata kasa mai nisa domin ya
karba wa kansa mulki sa'annan ya dawo. 13 Sai ya kira
bayinsa guda goma, ya ba su fam goma, sai ya ce masu,
'Ku yi kasuwanci da wannan har sai na dawo.' 14 Amma

mutanensa suka ki shi sai suka aiki jakadu bayansa, cewa,
'Ba za mu yarda wannan mutum ya yi mulki a kanmu
ba.' 15 Anan nan sa'adda ya koma kuma, bayan da ya sami
mulkin, sai ya ba da umarni a kira masa bayin da ya basu
kudi, domin ya san ribar da suka samu wajen kasuwancin
da suka yi. 16 Na farkon ya zo wurinsa, cewa, 'Ubangiji,
fam nan na ka ya yi riban fam goma.' 17 Masaraucin ya
ce masa, 'Madalla, bawan kirki. Domin ka yi aminci a
karamin abu, za a baka iko kan birane goma.' 18 Na biyun
ya zo, yana cewa, 'Fam na ka, Ubangiji, ya yi ribar fam
biyar.' 19 Sai masarauncin yace masa, 'Ka dauki mulkin
birane biyar.' 20 Wani kuma ya zo, yana cewa, 'Ubangiji,
ga fam naka da na ajjiye shi da kyau cikin kaya, 21 gama
na ji tsoronka, domin kai mutum mai tsanani ne. Kana
daukar abu da baka ajiye ba, kana kuma girbin abin da ba
ka shuka ba.' 22 Masarauncin ya ce masa, 'Da kalmominka
zan shari'antaka, kai mugun bawa. Ka sani cewa ni mutum
mai tsanani ne, ina daukan abinda ban ajiye ba, ina kuma
girbin abinda ban shuka ba. 23 To don me ba ka kai kudi
na wurin masu banki ba, saboda bayan da na dawo zan
karbe shi da riba?' 24 Masaraucin ya ce wa wadanda suke
a tsaye a wurin, 'Ku karba fam da ke a wurinsa, ku ba mai
fam goman nan.' 25 Suka ce masa, 'Ubangiji, yana da fam
goma.' 26 'Ina ce maku, duk wanda yake da abu za a kara
masa, amma wadda bai da shi, za a karba sauran da ke
wurinsa. 27 Amma wadannan abokan gabana, wadanda ba
sa so in yi mulki bisansu, a kawo su nan a kashe su a gaba
na.' 28 Da ya fadi wadannan abubuwan, sai ya yi gaba, yana
tafiya zuwa Urushalima. 29 Ananan sa'adda ya zo kusa da
Baitfaji da Baitanya, a kan tudu da a ke kira Zaitun, sai ya
aiki almajiransa guda biyu, cewa, 30 cewa, “Ku tafi cikin
kauye da ke gabanku. Sa'adda ku ka shiga, za ku same
dan aholaki da ba a taba hawansa ba. Ku kwance sai ku
kawo mani shi. 31 Idan wani ya tambaye ku, 'Don me ku ke
kwance shi?' Ku ce, 'Ubangiji ne ke bukatarsa.” 32 Wadanda
aka aike su suka je sun sami aholakin kamar yadda Yesu ya
gaya masu. 33 Sa'adda suna kwance aholakin, sai masu shi
suka ce masu, “Don me ku ke kwance aholakin?” 34 Suka
ce, “Ubangiji yana bukatar sa.” 35 Suka kawo wa Yesu, suka
shimfida tufafinsu akan aholakin sai suka dora Yesu akansa.
36 Da yana cikin tafiya, suka shimfida tufafinsu akan hanya.
37 Da ya yi kusa da gangaren tudun Zaitun, sai dukan taron
almajiransa suka fara yin murna suna kuma yabon Allah
da murya mai karfi domin dukan ayukan al'ajibi da suka
gani, 38 cewa, “Albarka ta tabbata ga sarki da ke zuwa cikin

sunan Uba! Salama a sama da daraja mafi daukaka kuma!”
39 Wadansu Farisawa daga cikin taron jama'a suka ce masa,
“Malam, ka tsauta wa almajiranka.” 40 Yesu ya amsa ya ce,
“Ina gaya maku gaskiya, in wadannan sun yi shiru, duwatsu
za su yi shewa.” 41 Sa'adda Yesu yana kusatowa, sai ya
yi kuka akan birnin, 42 cewa, “Da kun san wannan rana,
ko ku ma, abubuwan da ke kawo maku salama! Amma
yanzu an boye su daga idanunku. 43 Gama rana zata ta
zo a gareki, da makiyan ki zasu gina ganuwa a kewaye da
ke, su kuma fada maki daga kowace gefe. 44 Za su sare
ki kasa tare da 'ya'yanki. Ba za su bar wani dutse akan
dan'uwansa ba, domin ba ki lura da lokacin da Allah ya
na kokarin ceton ki ba.” 45 Yesu ya shiga Haikalin sai ya
fara korar masu sayarwa, 46 ya na ce masu, “A rubuce yake,
'Gida na zai zama wurin addu'a,' amma kun mayar da shi
kogon mafasa.” 47 Yesu yana nan yana koyarwa kowace
rana a cikin haikali. Amma manyan firistoci da marubuta
da shugabanin jama'a suna so su kashe shi, 48 amma ba su
sami hanyar yin wannan ba, domin mutane suna sauraron
sa sosai.

20

1 Ana nan wata rana, Yesu yana kan koyarwa a haikali da
wa'azin bishara, sai shugaban firistoci da marubuta suka zo
wurinsa da dattawa. 2 Suka yi magana, su na ce masa, “Gaya
mana da wanne iko ne ka ke yin wadannan abubuwan?
Ko wanene ya baka wannan ikon?” 3 Ya amsa sai ya ce
masu, “Ni ma zan yi maku tambaya. Gaya mani game 4 da
baptisman Yahaya. Daga sama take ko kuwa daga mutane
ne?” 5 Sai suka yi mahawara da junansu, suna cewa, “In
mun ce, 'Daga sama,' zai ce, 'To don me ba ku ba da gaskiya
gareshi ba?' 6 Amma in mun ce, 'Daga mutane ne,' dukan
mutane za su jejjefe mu da duwatsu, domin sun tabbata a
ransu Yahaya annabi ne.” 7 Sai suka amsa cewa ba su san
ko daga ina ne take ba. 8 Yesu yace masu, “To haka ni ma
ba zan gaya maku ko da wanne iko nake yin wadannan
abubuwan ba.” 9 Ya gaya wa mutane wannan misali,
“Wani mutum ya dasa gonar inabi, ya ba wadansu manoma
jinginarta, sai ya tafi wata kasa har ya dade. 10 Da lokacin
girbi ya yi sai ya aiki wani bawansa zuwa wurin manoman,
saboda su bashi daga cikin anfanin gonar. Amma manoman
suka doke shi, sai suka kore shi hannu wofi. 11 Ya aike
wani bawa kuma sai suka daddoke shi, suka kunyatar da
shi, suka kore shi hannu wofi. 12 Ya kuma sake aike na uku
suka yi masa rauni, suka jefar da shi a waje. 13 Sai mai
gonar inabin ya ce, 'Me zan yi? Zan aiki kaunattacen dana.

Watakila zasu ba shi daraja.' [14] Amma sa'adda manoman
suka gan shi, suka yi shawara a tsakaninsu, cewa, 'Wannan
ne magajin. Bari mu kashe shi, saboda gadon ya zama
namu.' [15] Suka jefar da shi waje daga gonar, suka kashe
shi. Menene ubangijin gonar inabin zai yi da su? [16] Zai zo ya
halakar da wadannan manoma, sai ya ba wadansu gonar."
Da suka ji wannan, suka ce, "Allah ya sawake!" [17] Amma
Yesu ya kalle su, sai yace, "Menene ma'anar wannan nassi?
'Dutsen da magina suka ki, an mayar da shi kan kusurwa'?
[18] Duk wanda ya fadi kan dutsen zai farfashe. Amma duk
wanda dutsen ya fadi a kansa, zai rugurguza shi." [19] Sai
marubutan da manyan firistocin suka so su kama shi a
wannan sa'a, domin sun sani ya yi wannan misali a kansu
ne. Amma sun ji tsoron mutane. [20] Suna fakonsa, suka aiki
magewaya, wadanda suke kamar masu adalci, saboda su
sami kuskure cikin maganarsa, don su mika shi ga hukumci
da kuma ikon gwamna. [21] Suka tambaye shi, cewa, "Malam,
mun sani da cewa kana fada da koyar da abin ke daidai,
kuma ba wanda yake cusa maka ra'ayi, amma kana koyar
da gaskiya game da hanyar Allah. [22] Wai shin doka ne mu
biya haraji ga Kaisar, ko babu?" [23] Amma Yesu ya gane
makircinsu, sai ya ce masu, [24] "Nuna mani dinari. Sifar
wanene da kuma rubutun wanene akan sa?" Suka ce,
"Na Kaisar ne." [25] Sai ya ce masu, "To sai ku ba Kaisar
abin da ke na Kaisar, ku kuma ba Allah, abin da ke na
Allah." [26] Marubutan da manyan firistocin ba su sami
abin zargi cikin maganarsa, a gaban mutane ba. Suka yi
mamakin amsar sa, ba su kuma ce komai ba. [27] Sa'adda
wadansu Sadukiyawa suka zo wurinsa, wadan da suka ce
babu tashin mattatu, [28] suka tambaye shi, cewa, "Malam,
Musa ya rubuta mana cewa idan dan'uwan mutum ya mutu,
mai mace kuma ba shi da yaro, sai dan'uwansa ya auri
matar, ya samar wa dan'uwansa yaro. [29] Akwai 'yan'uwa
guda bakwai kuma na farin ya yi aure, sai ya mutu babu
da, [30] haka ma na biyun. [31] Na ukun ya aure ta, haka nan
na bakwai ma bai bar yaya ba, har suka mutu. [32] Daga
baya sai matar ma ta mutu. [33] To a ranar tashin mattatu,
matar wa za ta zama? Domin duka bakwai din sun aure
ta." [34] Yesu ya ce masu, "'Ya'yan duniyan nan suna aure,
ana kuma ba da su ga aure. [35] Amma wadanda aka ga
cancantarsu a waccan tsara, sun isa su sami tashin mattatu,
ba za suyi aure ko a aurar da su ba. [36] Gama ba za su
mutu kuma ba, domin suna daidai da mala'iku kuma su
'ya'yan Allah ne, da shike su 'ya'yan tashin matattu ne.
[37] Amma batun tashi matattu, ko Musa ma ya nuna wannan,

a cikin jeji, inda ya kira Ubangiji, Allah na Ibrahim da
kuma Allah na Ishaku da Allah na Yakubu. 38 Yanzu shi
ba Allahn matattu ba ne, amma na masu rai, saboda duka
suna raye a wurinsa." 39 Wadansu marubuta suka amsa,
"Malam, ka amsa da kyau." 40 Gama ba su sake yi masa
wadansu tambayoyi ba. 41 Yesu ya ce masu, "Yaya suke cewa
Almasihu dan Dauda ne? 42 Gama Dauda da kansa ya ce a
cikin littafin Zabura, Ubangiji ya ce wa Ubangiji na, 'Zauna
a hannun dama na, 43 sai na maida makiyanka a karkashin
tafin sawunka.' 44 Dauda ya kira Kristi 'Ubangiji', to ta yaya
ya zama dan Dauda?" 45 Dukan mutane suna ji ya ce wa
almajiransa, 46 "Ku yi hankali da marubuta, wadanda suna
son tafiya da manyan riguna, suna kuma son a gaishe su a
cikin kasuwanni, da mayan wuraren zama a cikin majami'u,
da kuma manyan wurare a wurin bukukkuwa. 47 Suna
kuma kwace wa gwamraye gidaje, suna kuma badda kama
ta wurin yin doguwar addu'a. Wadannan za su sha hukumci
mai girma."

21

1 Yesu ya tada ido sai ya ga mutane masu arziki wadanda
suke saka baikonsu a cikin ma'aji. 2 Ya ga wata gwauruwa
matalauciya tana saka anini biyu a ciki. 3 Sai ya ce, "Gaskiya
ina gaya maku, wannan matalauciyar gwauruwa ta saka
fiye da dukansu. 4 Duka wadannan sun bayar da baikonsu
daga cikin yalwarsu. Amma wannan gwauruwan, daga
cikin talaucin ta, ta saka dukan iyakar kudinta na zaman
gari da take da shi." 5 Kamar yadda wadansu suke maganan
haikali, yadda aka yi masa ado da duwatsu masu daraja
da bayebaye, ya ce, 6 "Game da wadannan abubuwa da
ku ke gani, rana tana zuwa da ba dutse ko daya da zai
zauna kan dan'uwansa da ba za a rushe kasa ba." 7 Sai
suka yi masa tambaya, cewa, "Malam, yaushe ne wadannan
abubuwan zasu faru? Menene kuma zai zama alama
sa'adda wadannan abubuwa suna shirin faruwa?" 8 Yesu
ya amsa, "Ku yi hankali kada a rude ku. Gama dayawa
zasu zo a cikin sunana, suna cewa, 'Ni ne shi,' kuma, 'Lokaci
ya yi kusa.' Kada ku bi su. 9 Sa'adda ku ka ji game
da yakoki da hargitsi, kada ku firgita, dole ne wadannan
abubuwa su faru tukuna, amma karshe ba zai faru nan
da nan ba." 10 Sa'annan ya ce masu, "Al'umma za ta tasar
ma al'umma, mulki kuma za ya tasar wa mulki. 11 Za a yi
babbar girgizan kasa, a wurare dabam dabam kuma za a
yi yunwa da annoba. Za a yi al'amura masu ban tsoro da
manyan alamu daga sama. 12 Amma kafin abubuwan nan
duka, za su kama ku, su kuma tsananta maku, suna mika

ku ga majami'u da kuma gidajen kurkuku, za su kawo ku
gaban sarakuna da gwamnoni saboda sunana. 13 Zai zamar
maku zarafin shaida. 14 Saboda haka ku kudurta a ranku
kada ku shirya yadda za ku amsa, 15 gama ni zan ba ku
kalmomi da hikima, wadda dukan makiyanku ba za su yi
tsayayya ko su karyata ku ba. 16 Amma har da mahaifa da
'yan'uwa da dangi da abokai za su bashe ku, su kuma kashe
wadansun ku. 17 Kowa zai ki ku saboda sunana. 18 Amma
ba ko gashin kanku da zai hallaka. 19 A cikin hankurin ku
za ku ribato rayukanku. 20 Sa'adda ku ka ga Urushalima
tana kewaye da sojoji, sai ku sani da cewa faduwarta ta
yi kusa. 21 Sai wadanda su ke Yahudiya su gudu zuwa
kan tuddai, wadanda suke tsakiyar gari kuma su tafi, kada
su bar wadanda suke kauyuka su shigo ciki. 22 Gama
wadannan ranakun ramako ne, saboda duka abubuwan
da aka rubuta su cika. 23 Kaiton wadanda suke da juna
biyu da masu ba da mama a wannan kwanakin! Gama
za a sha kunci mai girma a kasan, da fushi kuma zuwa ga
mutanen nan. 24 Za su fadi ta kaifin takobi kuma za a kai
su cikin bauta ga dukan kasashe, al'ummai za su tattake
Urushalima, har ya zuwa lokacin al'ummai ya cika. 25 Za a
ga alamomi cikin rana da wata da kuma taurari. A duniya
kuma, al'ummai za su sha kunci, za su rude saboda rurin
teku da rakuman ruwa. 26 Mutane za su suma da tsoro da
kuma da tunanin abubuwa da za su abko wa duniya. Gama
za a girgiza ikokin sammai. 27 Sa'annan za su ga Dan Mutum
yana zuwa a cikin gajimarai da iko da daukaka mai girma.
28 Amma sa'adda wadannan abubuwa suka fara faruwa,
tashi saye, sai ku daga kanku sama, saboda ceton ku ya
kusato." 29 Yesu ya bada misali, "Duba itacen baure, da
duka itatuwa. 30 Sa'adda su ke fitar da ganye, za ku gani
da kanku cewa bazara ta yi kusa kuma. 31 Haka kuma,
sa'adda ku ka ga wadannan abubuwa suna faruwa, ku sani
cewa mulkin Allah ya yi kusa. 32 Gaskiya, na ke gaya maku,
wannan zamani ba za ya shude ba, sai duka abubuwan nan
sun faru. 33 Sama da kasa za su shude, amma maganata ba
za ta shude ba. 34 Amma ku lura da kanku, domin kada
ku nawaita zuciyarku da tararradin duniya da shayeshaye
da damuwa ta rayuwa. Gama ranar za ta zo babu shiri
35 kamar tarko. Gama zai zo akan kowa da ke rayuwa a
fuskar dukan duniya. 36 Amma ku zama a fadake kowanne
lokaci, kuna addu'a domin ku iya samun karfin tserewa
dukan wadannan abubuwa da za su faru, da kuma yadda
za ku tsaya a gaban Dan Mutum." 37 Da rana yana koyarwa
a cikin haikali, dukan dare kuma yakan tafi dutsen da a ke
kira zaitun. 38 Dukan mutane suka rika zuwa wurinsa da

sassafe domin su ji shi a haikali.

22

1 Anan nan idin gurasa mara yisti ya yi kusa, wanda
a ke kira Idin ketarewa. 2 Manyan firistoci da marubuta
suka yi shawara yadda za su kashe Yesu, gama suna jin
tsoron mutane. 3 Shaidan ya shiga Yahuza Iskariyoti, daya
daga cikin goma sha biyun. 4 Yahuza ya je ya yi shawara
da manyan firistoci da Jarumawa yadda zai ba da Yesu a
garesu. 5 Suka yi farin ciki, suka yarda su ba shi kudi. 6 Sai
ya yarda, sai ya nimi dama yadda zai ba da shi garesu a
lokacin da babu taro. 7 Ranar idin gurasa mara yisti ya yi,
da dole za a yi hadayan rago na Idin ketarewa. 8 Yesu ya
aiki Bitrus da Yahaya, ya ce masu, "Ku je ku shirya mana
abincin Idin ketarewa, domin mu ci." 9 Suka tambaye shi,
"A ina ka ke so mu shirya?" 10 Ya amsa masu, "Ku ji, sa'adda
ku ka shiga birnin, wani mutum mai dauke da tulun ruwa
zai same ku. Ku bishi zuwa cikin gidan da za ya shiga.
11 Sai ku gaya wa mai gidan, 'Malam ya ce, "Ina dakin baki,
inda zan ci abincin Idin ketarewa da almajirai na?'" 12 Zai
nuna maku babban bene wanda yake a shirye. Ku shirya
a can." 13 Sai suka tafi, suka sami komai kamar yadda
ya gaya masu. Sai suka shirya abincin Idin ketarewan.
14 Sa'adda lokacin ya yi, ya zauna da almajiran. 15 Sai ya
ce masu, "Ina da marmari matuka in ci wannan abincin
Idin ketarewa da ku kamin in sha wahala. 16 Gama na ce
maku, ba zan ci shi kuma ba, sai dai an cika shi a mulkin
Allah." 17 Sai Yesu ya dauki koko, sa'adda ya yi godiya, sai
yace, "Karba wannan, ku rarraba a tsakaninku. 18 Gama
ina ce maku, ba zan sha wannan ruwan inabi kuma ba, sai
dai mulkin Allah ya zo." 19 Sai ya dauki gurasa, sa'adda ya
yi godiya, ya kakkarya shi, sai ya ba su, cewa, "Wannan
jikina ne wanda aka bayar dominku. Ku yi wannan domin
tunawa da ni." 20 Sai ya dauki kokon kuma bayan jibi, cewa,
"Wannan koko sabon alkawari ne cikin jinina, wanda aka
zubar dominku. 21 Amma ku yi lura. Wanda zai bashe
ni yana tare da ni a teburi. 22 Gama Dan Mutum zai tafi
lallai kamar yadda aka kaddara. Amma kaiton wannan
mutum da shine za ya bashe shi!" 23 Sai suka fara tambaya a
tsakaninsu, wanene a cikinmu da zai yi wannan abu. 24 Sai
gardama ta tashi a tsakaninsu game da wanene mafi girma.
25 Ya ce masu, "Sarakunan al'ummai suna nuna iko akansu,
kuma wadanda suke da iko a kansu ana ce da su masu
mulki da daraja. 26 Amma kada ya zama haka da ku. A
maimakon haka, bari wanda ya ke mafi girma a cikinku ya
zama mafi kankanta. Bari wanda yafi muhimmanci kuma

ya zama kamar mai hidima. [27] Gama wanene yafi girma,
wanda ya zauna a teburi, ko kuwa wanda yake yin hidima?
Ba wanda ya zauna a teburi ba? Duk da haka ina kamar mai
hidima a tsakaninku. [28] Amma ku ne wadanda ku ke tare
da ni a cikin jarabobina. [29] Na baku mulki, kamar yadda
Ubana ya ba ni mulki, [30] domin ku ci ku kuma sha a teburi
na mulkina. Za ku zauna a kan kursiyai kuna shari'anta
kabilun nan goma sha biyu na Israila. [31] Siman, Siman,
ka yi hankali, shaidan ya nemi izini a bada kai domin ya
tankade ka kamar alkama. [32] Amma na yi maka addu'a,
saboda kada bangaskiyarka ta fadi. Bayan da ka juyo kuma,
ka karfafa 'yan'uwanka." [33] Bitrus ya ce masa, "Ubangiji,
ina shirye in tafi tare da kai zuwa cikin kurkuku da zuwa
mutuwa." [34] Yesu ya amsa masa, "Ina gaya maka, Bitrus,
kamin caran zakara a yau, za ka yi musu na sau uku cewa
ba ka sanni ba." [35] Sa'annan Yesu ya ce masu, "Lokacin da
na aike ku babu jaka, ko burgami ko takalma, ko kun rasa
wani abu? Sai suka amsa, "Babu." [36] Ya kuma ce masu,
"Amma yanzu, wanda ya ke da jaka, bari ya dauka, da kuma
burgami. Wanda ba shi da takobi sai ya sayar da taguwarsa
ya sayi guda. [37] Gama ina ce maku, abin da aka rubuta
game da ni dole sai ya cika, 'An lisafta shi kamar daya daga
cikin masu karya doka.' Gama abinda aka fada akaina ya
cika." [38] Sai suka ce, "Ubangiji, duba! Ga takuba biyu." Sai
ya ce masu, "Ya isa." [39] Bayan cin abincin yamma, Yesu
ya tafi, kamar yadda ya saba yi, zuwa dutsen Zaitun, sai
almajiran suka bi shi. [40] Sa'adda suka iso, ya ce masu, "Ku
yi addu'a domin kada ku shiga cikin jaraba." [41] Ya rabu
da su misalin nisan jifa, sai ya durkusa kasa ya yi addu'a,
[42] yana cewa "Uba, in ka yarda, ka dauke wannan kokon
daga gareni. Ko da yake ba nufina ba, amma bari naka
nufin ya kasance." [43] Sai mala'ika daga sama ya bayyana a
wurinsa, yana karfafa shi. [44] Yana cikin wahala sosai, sai
ya dukufa cikin addu'a, har zufarsa kuma tana diga a kasa
kamar gudajen jini. [45] Sa'adda ya tashi daga addu'arsa, sai
ya zo wurin almajiran, ya same su suna barci domin bakin
cikinsu, [46] sai ya tambaye su, "Don me kuke barci? Tashi
ku yi addu'a, saboda kada ku shiga cikin jaraba." [47] Sa'adda
yana cikin magana, sai, ga taron jama'a suka bayana, tare
da Yahuza, daya daga cikin sha biyun, ya na jagabansu. Sai
ya zo kusa da Yesu domin ya yi masa sumba, [48] amma Yesu
ya ce masa, "Yahuza, za ka ba da Dan Mutum da sumba?"
[49] Sa'adda wadanda suke kewaye da Yesu suka ga abin da
yake faruwa, sai suka ce, "Ubangiji, mu yi sara da takobi
ne?" [50] Sai daya daga cikinsu ya kai wa bawan babban

firist sara a kunne, sai ya yanke masa kunnensa na dama.
51 Yesu ya ce, “Ya isa haka.” Sai ya taba kunnensa, sai ya
warkar da shi. 52 Yesu yace wa manyan firistoci, da masu
tsaron haikali, da dattawa wadanda suke gaba da shi, “Kun
fito kamar za ku kama dan fashi, da takuba da sanduna?
53 Sa'adda nake tare da ku kowace rana a haikali, ba ku
kama ni ba. Amma wannan shine lokacinku, da kuma ikon
duhu.” 54 Suka kama shi, sai suka tafi da shi, suka kawo
shi cikin gidan babban firist. Amma Bitrus yana binsa daga
nesa. 55 Bayan da suka hura wuta a tsakiyar gidan da suka
zazzauna tare, Bitrus ya zaune a tsakaninsu. 56 Sai wata
baranya ta ganshi ya zauna a hasken wuta, sai ta zura masa
ido ta ce, “Wannan mutum ma yana tare da shi.” 57 Amma
Bitrus ya yi musu, yana cewa, “Mace, ban san shi ba.”
58 Bayan dan karamin lokaci sai wani mutum ya gan shi,
sai ya ce, “Kaima kana daya daga cikinsu.” Amma Bitrus
ya ce, “Mutumin, ba ni ba ne.” 59 Bayan sa'a daya sai wani
mutum ya nace da cewa, “Gaskiya wannan mutum yana
tare da shi, gama shi dan Galili ne.” 60 Amma Bitrus ya
ce, “Mutumin, ban san abin da kake fada ba.” Sai nan da
nan, da yana cikin magana, sai zakara ta yi cara. 61 Yana
juyawa, sai Ubangiji ya dubi Bitrus. Sai Bitrus ya tuna
kalmar Ubangiji, sa'adda ya ce masa, “Kafin zakara ya yi
cara yau za ka musunce ni sau uku.” 62 Da fitowarsa waje,
Bitrus ya yi kuka mai zafi. 63 Sai mutanen da ke tsare da
Yesu suka yi masa ba'a da bulala kuma. 64 Bayan da suka
rufe masa idanu, suka tambaye shi, cewa, “Ka yi annabci!
Wa ya buge ka?” 65 Suka yi wadansu miyagun maganganu
na sabo game da Yesu. 66 Da gari ya waye, sai dattawa suka
hadu tare, da manyan firistoci da marubuta. Sai suka kai shi
cikin majalisa 67 suka ce, “Gaya mana, in kai ne Almasihu.”
Amma yace masu, “Idan na gaya maku, ba za ku gaskanta
ba, 68 idan na yi maku tambaya, ba za ku amsa ba. 69 Amma
nan gaba, Dan Mutum zai zauna a hannun dama na ikon
Allah.” 70 Suka ce masa, “Ashe kai Dan Allah ne?” Sai Yesu
ya ce masu, “Haka kuka ce, nine.” 71 Suka ce, “Don me muke
neman shaida? Gama mu da kanmu munji daga bakinsa.”

23

1 Sai duk taron suka tashi, suka kawo Yesu gaban Bilatus.
2 Suka fara saransa, cewa “Mun same wannan mutum yana
ruda kasarmu, ya haramta a ba Kaisar haraji, yana kuma
cewa shi da kansa ne Almasihu, sarki.” 3 Bilatus ya tambaye
shi, cewa “Shin kaine Sarkin Yahudawa?” Sai Yesu ya amsa
masa ya ce, “Haka ka ce.” 4 Sai Bilatus ya ce wa manyan

firistocin da taro mai yawa, “Ban samu ko laifi daya game
da wannan mutumin ba.” 5 Amma suka yi ta cewa, “Yana ta
da hankalin mutane da koyarwa a dukan Yahudiya, ya fara
daga Galili har zuwa ga wannan wuri.” 6 Sa'adda Bilatus
ya ji wannan, sai ya tambaya ko mutumin daga Galiline.
7 Sa'adda ya gane cewa yana karkashin mulkin Hirudus,
sai ya tura Yesu wurin Hirudus, wanda shi da kansa yana
Urushalima a wadannan kwanakin. 8 Sa'adda Hirudus ya
ga Yesu, sai ya cika da farin ciki sosai, saboda ya so ganinsa
tunda dadewa. Tun can ya ji game da shi sai ya yi begen
ganin wadansu al'ajibai da zai yi. 9 Hirudus ya tambaye
Yesu cikin kalmomi masu yawa, amma Yesu bai amsa masa
da komai ba. 10 Sai manyan firistoci da marubuta suka
tsaya, suna ta yi masa zargi mai zafi. 11 Hirudus da sojojinsa
suka zarge shi, suka kuma yi masa ba'a, suka sa masa tufafi
masu kyau, sa'annan ya sake aika Yesu zuwa wurin Bilatus.
12 Sai Hirudus da Bilatus suka zama abokai a wannan rana
(da ma su abokai gaba ne). 13 Bilatus ya kira manyan
firistoci tare da masu mulki da kuma taron jama'ar, 14 sai
ya ce masu, “Kun kawo mani wannan mutum kamar wanda
yake jagorar mutane ga munanan ayyuka, ku kuma gani, Ni,
na tuhume shi a gabanku, ban sami ko kuskure daya daga
mutumin nan game da abinda ku ke zarginsa da shi ba.
15 Babu, ko Hirudus ma, ya sake komar mana da shi, kun
gani, babu wani abu wanda ya yi da ya cancanci mutuwa,
16 saboda haka zan yi masa horo sa'annan in sake shi.” 17 [Ya
zama dole Bilatus ya sakar wa Yahudawa wani daurarre
guda daya lokacin idin.] 18 Amma dukansu suka yi ihu
tare, cewa, “A tafi da wannan mutumin, sai a sako mana
Barabbas!” 19 Barabbas mutum ne wanda aka sa a cikin
kurkuku saboda wani tada hankali a cikin birni da kuma
kisankai. 20 Bilatus ya sake yi masu magana, yana so ya
saki Yesu. 21 Amma suka yi ihu, cewa, “A giciye shi, a giciye
shi.” 22 Sai ya sake ce masu sau na uku, “Don me, wace
magunta wannan mutum ya yi? Ban sami wani abu da ya
isa sanadin mutuwa game da shi ba. Saboda haka bayan na
hore shi, zan sake shi.” 23 Amma suka nace da murya mai
karfi, suna so a giciye shi, sai muryarsu ta rinjayi Bilatus.
24 Sai Bilatus ya yarda ya yi masu bisa ga abin da suke so.
25 Ya sako masu wanda suka tambaya ya ba su wanda aka sa
a kurkuku domin tada hankali da kuma kisankai. Amma ya
ba da Yesu bisa nufinsu. 26 Da suka tafi da shi, sai suka kama
wani mai suna siman Bakurane, yana zuwa daga karkara,
sai suka daura masa giciyen ya dauka, yana biye da Yesu.
27 Babban taron jama'a, da na mata da suke makoki da kuka
dominsa, suna binsa. 28 Amma da ya juya wurinsu, Yesu

yace, “Yan matan Urushalima, kada ku yi kuka domina,
amma ku yi kuka domin kanku da 'ya'yanku. 29 Gama ku
gani, kwanaki suna zuwa da za su ce, 'Albarka ta tabbata
ga bakararru da wadanda basu taba haihuwa ba da kuma
wadanda ba a taba shan mamansu ba.' 30 Sa'annan za su
fara ce wa duwatsu, 'Ku fado bisanmu,' da tuddai ma, 'Ku
rufe mu.' 31 Gama idan sun yi wadannan abubuwan lokacin
da itace yana danye, me zai faru sa'adda ya bushe?” 32 Aka
kai wadansu mutum biyu masu laifi, domin a kashe shi tare
da su. 33 Sa'adda suka zo wurin da a ke kira kwalluwa,
nan suka giciye shi da barayin, daya daga hannun damansa
dayan kuma daga hannun hagu. 34 Yesu yace, “Uba, ka yafe
masu, gama basu san abin da suke yi ba.” Sai suka jefa
kuri'a, suka rarraba tufafinsa. 35 Mutane sun tsaya suna
kallo sa'annan masu mulki suna ta yin masa ba'a, cewa,
“Ya ceci wadansu. Bari ya ceci kansa, idan shine Almasihu
na Allah, zababben nan.” 36 Sojojin ma suka yi masa dariya,
suna zuwa wurinsa, suna mika masa ruwan tsami, 37 suna
cewa, “Idan kai Sarkin Yahudawa ne, ceci kanka.” 38 Akwai
wata alama bisansa, “Wannan shine Sarkin Yahudawa.”
39 Daya daga cikin barayi wanda aka giciye, ya zage shi,
cewa, “Ba kai ne Almasihu ba? Ka ceci kanka da mu.”
40 Amma dayan ya amsa, ya tsauta masa cewa, “Ba ka tsoron
Allah, da yake shari'arka daya ne da nasa? 41 Mu kam an
yi ma na daidai, gama mun samu bisa ga abin da muka
yi. Amma wannan mutum bai yi wani abu mara kyau
ba.” 42 Sai ya kara, “Yesu, ka tuna da ni sa'adda ka shiga
mulkinka.” 43 Yesu ya ce masa, “Gaskiya ina ce maka, yau
za ka kasance tare da ni a firdausi.” 44 Anan nan a wajen
sa'a na shida, sai duhu ya mamaye kasar duka har zuwa
sa'a na tara 45 sa'adda rana ya fadi. Sai labulen haikalin ya
rabu a tsakiya zuwa kasa. 46 Da kuka da murya mai karfi,
Yesu yace, “Uba, na mika Ruhu na a hannunka.” Bayan
da ya fadi wannan, sai ya mutu. 47 Sa'adda jarumin ya ga
abin da ya faru, ya daukaka Allah, cewa, “Lallai wannan
mutumin mai adalci ne.” 48 Sa'adda dukan taro mai yawa
wadanda suka zo tare domin su shaida da idanunsu suka
ga abubuwan da suka faru, suka koma suna bugan kirjinsu.
49 Amma duk idon sani, da kuma matan da suka bi shi tun
daga Galili, suka tsaya daga nesa, suna duban wadannan
abubuwa. 50 Ga shi kuwa, wani mutum mai suna Yusufu,
shi dan majalisa ne, nagari ne kuma mutum mai adalci ne
51 (bai yarda da shawarar da kuma abin da suka aikata ba),
daga Arimatiya a kasar Yahudiya, wanda yake jiran mulkin
Allah. 52 Wannan mutum, ya sami Bilatus, ya tambaya a
bashi jikin Yesu. 53 Ya saukar da shi kasa, sai ya nade shi

cikin likafani na linin mai kyau, ya kwantar da shi cikin
kabari da aka sassaka shi daga dutse, inda ba a taba binne
wani ba. [54] Ranar kuwa, ranar shiri ce, Asabaci kuma ta
kusato. [55] Matan da suka taho da shi tun daga Galili, suka
biyo baya, su ga kabarin da inda aka ajiye shi. [56] Suka koma,
sai suka shirya kayan kamshi da mai. Suka kuma huta a
ranar Asabaci bisa ga doka.

24

[1] Da sassafe a ranar farko ta mako, suka zo kabarin,
suka kawo kayan kamshi wadda suka shirya. [2] Sai suka
samu dutsen a mirgine shi daga kabarin. [3] Suka shiga
ciki, amma ba su sami jikin Ubangiji Yesu ba. [4] Ya faru
kuwa, yayin da suke a rikice game da wannan, ba zato,
mutane guda biyu suka tsaya a gabansu da tufafi masu
walkiya. [5] Sa'adda matan suka sunkuyar da kansu kasa
domin tsoro, suka ce wa matan, “Don me kuke neman mai
rai ciki matattatu? [6] Baya nan, amma ya tashi! Ku tuna fa
yadda ya yi maku magana tun sa'adda ya ke Galili, [7] cewa za
a ba da Dan Mutum ga mutane masu zunubi su kuma giciye
shi, a rana ta uku, zai tashi kuma” [8] Sai matan suka tuna da
kalmominsa, [9] suka koma daga kabarin sai suka gaya wa
sha dayan wadannan abubuwan da dukan sauran. [10] Su
Maryamu Magadaliya, Yuwana, Maryamu uwar Yakubu, da
sauran matan da ke tare da su suka ba manzanni rohoton
wadannan abubuwan. [11] Amma manzannin suka dauki
maganar kamar ba ta da amfani, kuma ba su bada gaskiya
ga matan ba. [12] Duk da haka Bitrus ya tashi, sai ya gudu
zuwa kabarin, ya sunkuya yana kallon ciki, sai ya gan
likaftani linin kadai. Sa'annan Bitrus ya tafi gidansa, yana
ta mamakin abinda ya faru. [13] A ranan nan, sai ga biyu
daga cikinsu suna tafiya zuwa wani kauye suna Imawus,
wanda nisansa kimanin mil ne daga Urushalima. [14] Suna
tattaunawa da junansu game da dukan abubuwan da suka
faru. [15] Sai ya zama da cewa, sa'adda su ke tattaunawa
tare da tambayoyi, sai Yesu da kansa ya matsa kusa yana
tafiya tare da su. [16] Amma idanunsu basu iya ganewa da
shi ba. [17] Yesu ya ce masu, “Menene ku ke magana akai
sa'adda ku ke tafiya?” Suka tsaya a wurin suna bakin
ciki. [18] Daya daga cikinsu, mai suna Kiliyobas, ya amsa
masa, “Kai ne kadai mutumin da ke Urushalima wanda
bai san abubuwan da suka faru a can a wannan kwanakin
ba?” [19] Yesu ya ce masu, “Wadanne abubuwa?” Suka
amsa masa, “Abubuwa game da Yesu ba Nazarat, wanda ya
ke annabi ne, mai manyan ayuka da kalmomi daga Allah
da kuma mutane. [20] Da yadda manyan firistoci da masu

mulkinmu suka bada shi domin a hukunta shi ga mutuwa
a kuma giciye shi. 21 Amma mun yi begen cewa shine
wanda za ya yantar da Isra'ila. I, bayan wannan kuma,
yanzu kwana uku kenan tunda wadannan abubuwan suka
faru. 22 Amma har'ila yau, wadansu mata da ke tare da
mu sun yi mana abin al'ajabi, da suka kasance a kabarin
tunda sassafe. 23 Sa'adda ba su sami jikinsa ba, suka zo,
da cewa su ma sun ga wahayin mala'iku wadanda suka ce
masu ya na da rai. 24 Wasu maza wadanda ke tare da mu
suka tafi kabarin, suka tarar da shi kamar yadda matan
suka fada. Amma ba su ganshi ba.” 25 Yesu ya ce masu,
“Ku mutane masu wauta da marasa ba da gaskiya ga abin
da annabawa suka fada! 26 Bai zama dole ne Almasihu ya
sha wahalan wadannan abubuwan ba, ya kuma shiga cikin
daukakarsa?” 27 Sa'annan da farko daga Musa da har zuwa
dukan annabawa, Yesu ya fasara masu duka abubuwa da
ke game da kansa a dukan littattafai. 28 Da suka yi kusa
da kauyen, inda suke tafiya, ko da yake Yesu ya yi kamar
zai wuce su. 29 Amma suka tilasta shi, cewa, “Ka zauna da
mu, gama yamma ta yi kusa rana kuma ta kusa karewa.”
Sai Yesu ya tafi ya zauna da su. 30 Ya faru cewa, sa'adda ya
zauna tare da su domin ya ci abinci, sai ya dauki gurasan,
ya albarkace shi, ya kakkarya, sai ya ba su. 31 Sa'annan
idanunsu suka bude, da suka gane shi, sai ya bace daga
garesu, 32 Suka ce wa junansu, ashe zuciyarmu ba ta yi
kuna a cikinmu ba, sa'adda yake magana da mu a hanya,
sa'adda ya bude mana littattafai?” 33 Suka tashi a wancan
sa'a, sai suka koma Urushalima. Suka sami sha dayan nan
tare, da wadanda suke tare da su, 34 cewa, “Lalle ne Ubangiji
ya tashi, ya kuma bayyana ga Siman.” 35 Sai suka fadi
abubuwan da suka faru a hanya, da yadda aka bayyana
masu Yesu sa'adda ya kakkarya gurasa. 36 Sa'adda suke
fadin wadannan abubuwan, sai Yesu ya tsaya a sakaninsu,
sai ya ce masu, “Salama a gareku.” 37 Amma suka firgita
suna cike da tsoro, suna tsammani sun ga fatalwa. 38 Yesu
ya ce masu, don me ku ke damuwa? Don me tambayoyi ke
tasowa a zuciyarku? 39 Duba hannayena da kafafuna, cewa
nine da kaina. Taba ni ku gani. Gama ruhu ba shi da jiki da
kashi, kamar yadda ku ka ga nake da su.” 40 Bayan da ya
fadi wannan, sai ya nuna masu hannayensa da kafafunsa.
41 Sa'adda suke cike da farin ciki, da mamaki, Yesu ya ce
masu, “Kuna da wani abinci?” 42 Sai suka bashi gasasshen
kifi. 43 Yesu ya karba, ya ci a gabansu. 44 Sai ya ce masu,
“Sa'adda nake tare da ku na gaya maku cewa duka abin
da aka rubuta a cikin dokokin Musa da na annabawa da

Zabura dole su cika.”
45 Sai ya bude hankalinsu, saboda su gane littattafai.
46 Ya ce masu, “A rubuce yake, cewa Almasihu za ya sha wuya, zai tashi kuma daga matattu a rana ta uku.
47 Ku yi wa'azin tuba da gafarar zunubai a cikin sunansa ga dukan al'ummai, ku fara daga Urushalima.
48 Ku shaidu ne ga wadannan abubuwan.
49 Duba, ina aiko da alkawarin Ubana a kanku. Amma ku jira a birni, sai an suturta ku da iko daga sama.”
50 Sa'annan Yesu ya tafi tare da su har sai da suka kai kusa da Betanya. Sai ya daga hannunsa ya albarkace su.
51 Ya zama sa'adda yake sa masu albarka, ya bar su sai aka dauke shi zuwa cikin sama.
52 Sai suka yi masa sujada, suka komo Urushalima da murna mai yawa.
53 Kullayaumin suna cikin haikali, suna albarkatar Allah.

Yahaya

[1] A cikin farko akwai Kalma, Kalmar kuma tana tare da
Allah, wannan Kalma kuwa Allah ne. [2] Shi kuwa tare da
Allah yake tun farko. [3] Dukan abu ta wurinsa aka yi su,
babu abin da aka halitta sai ta wurin sa. [4] A cikinsa rai
ya ke, kuma wannan rai ya zama haske ga dukan mutane.
[5] Hasken ya haskaka a cikin duhu, kuma duhun bai rinjaye
shi ba. [6] Akwai wani mutum wanda Allah ya aiko, mai
suna Yahaya. [7] Ya zo a matsayin mai ba da shaida game
da hasken, domin kowa ya ba da gaskiya ta wurinsa. [8] Ba
Yahaya ne hasken ba, amma ya zo ne domin ya shaida
hasken. [9] Wannan shine haske na gaskiya mai ba da haske
ga dukan mutane, da ke zuwa cikin duniya. [10] Yana cikin
duniya, kuma an halicci duniya ta wurinsa, amma duniya
bata san shi ba. [11] Ya zo wurin nasa, amma nasa basu karbe
shi ba. [12] Amma duk iyakar wadanda suka karbe shi, suka
kuma ba da gaskiya ga sunansa, ya ba su 'yanci su zama
'ya'yan Allah. [13] Wadanda aka haife su ba ta wurin jini ba,
ko ta wurin nufin jiki, ko nufin mutum, amma ta wurin
Allah. [14] Kalmar kuma ya zama jiki ya zauna cikin mu. Mun
ga daukakarsa, daukaka irin ta makadaici shi kadai wanda
ya zo daga Uban, cike da alheri da gaskiya. [15] Yahaya ya
yi shaida akansa yana kira da karfi, cewa, “Wannan shine
wanda na yi magana a kansa cewa, 'Shi wanda ke zuwa
bayana, ya fi ni, domin ya kasance kafin ni.'” [16] Domin daga
cikarsa ne muka karbi alheri akan alheri. [17] Gama shari'a ta
zo daga wurin Musa. Alheri da gaskiya sun zo ta wurin Yesu
Almasihu. [18] Babu lokacin da wani ya taba ganin Allah, shi
wanda shi kadai ne Allah, wanda ke jingine da kirjin Uba,
shi ya bayyana shi. [19] Wannan ita ce shaidar Yahaya sa'adda
Yahudawa suka aika da Firistoci da Lawiyawa zuwa gareshi
don su tambaye shi, “Wanene kai?” [20] Ya fada dalla dalla,
kuma bai musunta ba, yana amsa masu cewa, “ba nine
Almasihu ba.” [21] Sai suka tambaye shi, “To kai wanene? Kai
Iliya ne?” Yace, “Ba ni ba ne.” Suka ce, “Kai ne anabin?” Ya
amsa, “A'a”. [22] Sai suka ce masa, “Kai wanene, domin mu
bada amsa ga wadanda suka aiko mu? Me kake fadi game
da kanka?” [23] Yace, “Ni murya ne, da ke kira cikin jeji, 'Ku
daidaita hanyar Ubangiji,' kamar yadda annabi Ishaya ya
fada.” [24] Su wadanda aka aika daga wurin Farisawa suke.
Sai suka tambaye shi cewa, [25] “To don me kake baftisma
idan kai ba Almasihu bane, ko Iliya, ko annabin?”. [26] Yahaya

ya amsa masu, cewa, “Ina baftisma ne da ruwa. Amma a
cikinku akwai wani tsaye wanda ba ku sani ba, 27 shi wanda
ke zuwa bayana, wanda ko igiyar takalminsa ban isa in
kwance ba.” 28 Wadannan abubuwa sun faru ne a Baitanya,
a dayan ketaren Urdun, a wurin da Yahaya ke Baftisma.
29 Washegari, Yahaya ya ga Yesu yana zuwa wurinsa ya
ce, “Duba, ga Dan Ragon Allah wanda ke dauke zunubin
duniya! 30 Wannan shine wanda na fada maku cewa, “Shi
wanda ke zuwa bayana ya fi ni, domin ya kasance kafin ni.'
31 Ban san shi ba, amma saboda a bayyana shi ga Isra'ila ne
nazo ina baftisma da ruwa. “ 32 Yahaya ya shaida, cewa,
“Na ga Ruhu yana saukowa kamar kurciya daga sama,
ya kuma zauna a kansa. 33 Ban gane shi ba, amma shi
wanda ya aiko ni in yi baftisma cikin ruwa ya fada mani
cewa, 'duk wanda ka ga Ruhun ya sauka kuma ya zauna a
kansa, shine wanda ke yin baftisma cikin Ruhu mai tsarki.'
34 Na gani, na kuma shaida cewa wannan shine Dan Allah.”
35 Kuma, washegari, da Yahaya na tsaye da biyu daga cikin
almajiransa, 36 suka ga Yesu na wucewa, sai Yahaya ya ce,
“Duba, ga Dan rago na Allah!” 37 Sai almajiransa biyu suka
ji ya fadi haka, suka kuwa bi Yesu. 38 Da Yesu ya waiwaya
ya gan su suna bin sa, sai ya ce masu, “Me kuke so?” Suka
amsa, “ Rabbi (wato 'Mallam'), ina kake da zama?” 39 Yace
masu, “Zo ku gani.” Sai suka zo suka ga inda yake zama;
suka zauna da shi ranan nan, gama wajen sa'a ta goma ne.
40 Daya daga cikin wadanda suka ji maganar Yahaya suka
kuma bi Yesu shine Andarawus, dan'uwan Siman Bitrus.
41 Ya fara neman dan'uwansa Siman yace masa, “Mun sami
Almasihu” (wanda ake kira 'Kristi'). 42 Ya kawo shi wurin
Yesu. Yesu ya dube shi yace, “Kai ne Siman dan Yahaya.
Za a kira ka Kefas,” (ma'ana, 'Bitrus'). 43 Washegari, da
Yesu yana shirin tafiya zuwa Galili, sai ya sami Filibus, ya
ce masa, “ka biyo ni.” 44 Filibus dan asalin Baitsaida ne,
garin Andarawus da Bitrus. 45 Filibus ya sami Natana'ilu
yace masa, “Mun same shi, shi wanda Musa ya rubuta shi a
cikin attaura, da annabawa: Yesu Dan Yusufu, Ba-Nazarat.”
46 Natana'ilu ya ce masa, “za a iya samun wani abu nagari
a Nazarat?” Filibus yace masa, “Zo ka gani.” 47 Yesu ya
ga Natana'ilu yana zuwa wurinsa sai yayi magana game
da shi, “Duba, Ba-Isra'ile na hakika wanda babu yaudara
a cikinsa.” 48 Natana'ilu yace masa, “Ta yaya ka san ni?”
Sai Yesu ya amsa masa yace, “Tun kafin Filibus ya kira ka,
sa'adda kake a gindin baure, na gan ka.” 49 Natana'ilu ya
amsa, “Rabbi, Kai Dan Allah ne! Kai Sarkin Isra'ila ne!”
50 Yesu ya amsa masa yace, “Don na ce maka, 'Na gan ka a

gindin Baure', ka gaskanta? Za ka ga abubuwa da suka fi
wannan girma.” [51] Sai yace, 'Hakika, hakika ina gaya maka,
zaka ga sammai a bude, mala'ikun Allah kuma suna hawa
suna sauka akan Dan Mutum.”

2

[1] Bayan kwana uku, akwai aure a Kana ta Galili, ma-
haifiyar Yesu kuma tana wurin. [2] An gayyaci Yesu da
almajiransa zuwa auren. [3] Da ruwan inabin ya kare,
maihafiyar Yasu tace masa, “basu da ruwan inabi.” [4] Yesu
yace mata, “Mace, me yasa kika zo wurina? Lokaci na
bai yi ba tukuna”. [5] Maihafiyarsa tace wa ma'aikatan,
“Ku yi duk abin da yace maku.” [6] To akwai randunan
ruwa na dutse guda shidda a wurin wadanda Yahudawa
ke amfani da su domin al'adansu na tsarkakewa, kowace
zata iya daukar durom guda. [7] Yesu yace masu, “Cika
randunan da ruwa”. Sai suka cika randunan makil. [8] Sai
yace wa ma'aikatan, “Ku diba daga ciki ku kai wa shugaban
biki.” Sai suka yi hakannan. [9] Shugaban bikin ya dandana
ruwan da ya zama ruwan inabin, amma bai san inda ya
fito ba (amma ma'aikatan wadanda suka jawo ruwan sun
sani). Sai ya kira ango [10] yace masa, “Kowane mutum
yakan raba ruwan inabi mai kyau da farko, kafin mai
arhar bayan an shanye mai kyaun. Amma kai ka ajiye
mai kyaun sai yanzu.” [11] Wannan alama ta farko ce da
Yesu yayi a Kana ta Galili, ya kuma bayyana daukakarsa,
almajiransa kuma suka gaskata da shi. [12] Bayan wannan,
Yesu, da mahaifiyarsa, da 'yan'uwansa da almajiransa suka
tafi Kafarnahum, kuma suka zauna can wasu 'yan kwanaki.
[13] To idin ketarewa na Yahudawa ya kusato, Yesu kuwa ya
wuce zuwa Urushalima. [14] Ya iske wadanda suke sayar da
shanu da tumaki da tantabaru, masu canjin kudi kuma na
zaune a wurin. [15] Sai yayi tsumingiya da igiyoyi ya kore
su duka daga cikin haikalin, duk da tumakin da shanun.
Sai ya watsar da sulallan masu canjin kudin ya birkitar
da teburansu. [16] Yace wa masu sayar da tantabaru, “Ku
fitar da wadannan abubuwa daga nan. Ku daina maida
gidan Ubana wurin kasuwanci.” [17] Almajiransa suka tuna a
rubuce yake, “Himma domin gidanka za ta cinye ni.” [18] Sai
shugabannin Yahudawa suka amsa suka ce masa, “Wace
alama za ka nuna mana, da shike kana yin wadannan
abubuwan?” [19] Yesu ya amsa, “Ku rushe wannan haikali,
kuma a cikin kwana uku zan gina shi.” [20] Sai shugabanin
Yahudawa suka ce, “An dauki shekaru arba'in da shidda
kamin a gama gina wannan haikalin, za ka dau kwanaki
uku kadai wajen gina shi?” [21] Amma yana nufin haikali

na jikinsa ne. 22 Bayan da aka tashe shi daga matattu,
sai almajiransa suka tuna ya fadi haka, suka kuma ba
da gaskiya ga nassi da wannan kalami da Yesu ya fada.
23 Kuma, da yana Urushalima a idin ketarewa, a lokacin
idin, mutane da yawa suka gaskata ga sunansa, sa'adda
suka ga alamun da ya yi. 24 Amma Yesu bai yadda da su
ba domin ya san su duka, 25 saboda baya bukatar wani ya
shaida masa game da mutum, domin ya san abinda ke cikin
sa.

3

1 akwai wani Bafarise da ake kira Nikodimu, shugaba
a cikin Yahudawa. 2 Wannan mutum ya zo wurin Yesu
da dare ya ce masa, “Rabbi, mun sani cewa kai malami
ne da kazo daga wurin Allah, gama ba wanda zai iya yin
wadannan alamu da kake yi sai idan Allah na tare da shi.”
3 Yesu ya amsa masa, “Hakika, hakika, idan ba a sake
haifuwar mutum ba, ba zai iya ganin mulkin Allah ba.”
4 Nikodimu ya ce masa, “Yaya za a sake haifuwar mutum
bayan ya tsufa? Ba zai iya sake shiga cikin cikin uwarsa
kuma a haife shi ba, zai iya?” 5 Yesu ya amsa, “Hakika,
hakika, idan ba a haifi mutum da ruwa da kuma Ruhu ba,
ba zai iya shiga cikin mulkin Allah ba. 6 Abin da aka haifa
ta wurin jiki, jiki ne, kuma abin da aka haifa ta wurin Ruhu,
Ruhu ne. 7 Kada ka yi mamaki don na ce maka, 'dole a maya
haifuwar ka.' 8 Iska takan hura duk inda ta ga dama. Ka kan
ji motsin ta, amma ba ka san inda ta fito ko inda za ta tafi
ba. Haka duk wanda aka haifa daga Ruhu.” 9 Nikodimu
ya amsa yace masa, “Yaya wannan zai yiwu?” 10 Yesu ya
amsa yace masa, “Kai malami ne a Israila amma ba ka san
wadannan al'amura ba? 11 Hakika, hakika, ina gaya maka,
muna fadin abubuwan da muka sani, kuma muna shaida
abubuwan da muka gani. Duk da haka ba ku karbi shaidar
mu ba. 12 Idan na gaya maka abubuwan da ke na duniya
amma baka gaskata ba, to yaya zaka gaskata idan na gaya
maka abubuwa na sama? 13 Babu wanda ya taba hawa
zuwa sama sai dai shi wanda ya sauko daga sama: wato Dan
Mutum. 14 Kamar yadda Musa ya ta da maciji a jeji, haka
ma dole a ta da Dan Mutum 15 domin dukan wadanda suka
bada gaskiya gareshi su sami rai na har abada. 16 Gama
Allah ya kaunaci duniya sosai, har ya ba da makadaicin
Dansa, domin duk wanda ya bada gaskiya gareshi, kada
ya mutu, amma ya samu rai madawwami. 17 Gama Allah
bai aiko da Dansa cikin duniya domin ya kayar da duniya
ba, amma domin a ceci duniya ta wurin sa. 18 Duk wanda
ya bada gaskiya gare shi ba a kayar da shi ba, amma duk

wanda bai bada gaskiya gare shi ba an riga an kayar da
shi, domin bai bada gaskiya ga sunan wannan da shi kadai
ne Dan Allah ba. 19 Wannan shi ne dalilin shari'ar, domin
haske ya zo duniya, amma mutane suka kaunaci duhu fiye
da hasken, sabili da ayyukan su na mugunta ne. 20 Domin
duk wanda ke mugayen ayyuka ya ki haske, kuma baya
zuwa wurin hasken domin kada ayyukansa su bayyanu.
21 Sai dai duk wanda yake aikata gaskiya kan zo wurin
hasken domin ayyukansa, da ake aiwatarwa ga Allah, su
bayyanu. 22 Bayan wannan, Yesu da almajiransa suka tafi
kasar Yahudiya. A can ya dan zauna tare da su ya kuma
yi Baftisma. 23 Yahaya ma yana Baftisma a Ainon kusa
da Salim domin akwai ruwa da yawa a can. Mutane na
zuwa wurin sa yana masu Baftisma, 24 domin a lokacin ba
a jefa Yahaya a kurkuku ba tukuna. 25 Sai gardama ta taso
tsakanin almajiran Yahaya da wani Bayahude akan al'adun
tsarkakewa. 26 Suka je wurin Yahaya suka ce, "Rabbi,
wanda yake tare da kai a dayan ketaren kogin Urdun, kuma
ka shaida shi, duba, yana baftisma, kuma mutane duka
suna zuwa wurin sa." 27 Yahaya ya amsa, "Mutum ba zai
iya samun wani abu ba sai an ba shi daga sama. 28 Ku
da kanku zaku shaida na ce, 'Ba ni ne Almasihu ba' amma
amaimakon haka, 'an aiko ni kafin shi.' 29 Amaryar ta angon
ce. Yanzu abokin angon, wanda ke tsaye yana saurarensa,
yana murna sosai saboda muryan angon. Murnata ta cika
domin wannan. 30 Dole shi ya karu, ni kuma in ragu. 31 Shi
wanda ya fito daga sama ya fi kowa. Shi Wanda ya zo
daga duniya, na duniya ne, kuma game da duniya yake
magana. Shi wanda ya fito daga sama yana saman kowa.
32 Ya shaida abubuwan da ya ji ya kuma gani, amma babu
wanda ya karbi shaidarsa. 33 Duk wanda ya karbi shaidarsa
ya tabbatar Allah gaskiya ne. 34 Domin duk wanda Allah ya
aika kan yi magana da kalmomin Allah. Domin bai bada
Ruhun da ma'auni ba. 35 Uban ya kaunaci Dan, ya kuma ba
da dukan komai a hanunsa. 36 Shi wanda ya bada gaskiya
ga Dan ya na da rai madawwami, amma wanda ya ki yiwa
Dan biyayya ba zai ga rai ba, amma fushin Allah na kansa.

4

1 Da Yesu ya sani cewa Farisawa sun ji cewa yana samun
almajirai yana kuma yi masu baftisma fiye da Yahaya 2 (ko
da shike ba Yesu da kansa ke yin baftismar ba, amma
almajiransa ne), 3 ya bar Yahudiya ya koma Galili. 4 Amma
ya zamar masa dole ya ratsa ta Samariya. 5 Ya zo wani
birnin Samariya, mai suna Sika, kusa da filin da Yakubu

ya ba dansa Yusufu. [6] Rijiyar Yakubu na wurin. Da Yesu
ya gaji da tafiyarsa sai ya zauna gefen rijiyar. Kusan karfe
goma sha biyu na rana ne. [7] Wata mace, Ba-Samariya ta zo
domin ta dibi ruwa, sai Yesu ya ce mata, “Ba ni ruwa in sha.”
[8] Gama almajiransa sun tafi cikin gari don sayen abinci.
[9] Sai ba-Samariyar tace masa, “Yaya kai da kake Bayahude
kake tambaya ta ruwan sha, ni da nike 'yar Samariya?”
Domin Yahudawa ba su harka da Samariyawa. [10] Sai Yesu
ya amsa yace mata, “In da kin san kyautar Allah, da shi
wanda yake ce da ke, 'Ba ni ruwan sha,' da kin roke shi, sai
kuma ya ba ki ruwan rai.” [11] Matar tace masa, “Mallam,
ga shi ba ka da guga, kuma rijiyar tana da zurfi. Ina za ka
samu ruwan rai? [12] Ai ba ka fi Ubanmu Yakubu ba, ko ka
fi shi, shi wanda ya ba mu rijiyar, shi kansa kuma ya sha
daga cikin ta, haka kuma 'ya'yansa da shanunsa?” [13] Yesu ya
amsa yace mata, “duk wanda ya sha daga wannan ruwan
zai sake jin kishi, [14] amma duk wanda ya sha daga ruwa
da zan ba shi ba zai sake jin kishi ba. Maimakon haka,
ruwan da zan bashi zai zama mabulbular ruwa a cikinsa
wanda ke bulbula zuwa rai madawwami.” [15] Matar tace
masa, “Mallam, ka ba ni wannan ruwa yadda ba zan kara
jin kishi ba ba kuma sai na zo nan don in dibi ruwa ba.”
[16] Yesu ya ce mata, “Je, ki kira maigidanki ku zo nan tare.”
[17] Matar ta amsa tace masa, “Ba ni da miji.” Yesu yace,
“Kin fadi daidai da kika ce, 'ba ni da miji,' [18] domin kin auri
mazaje har biyar, kuma wanda kike da shi yanzu ba mijin
ki bane. Abinda kika fada gaskiya ne.” [19] Matar tace masa,
“Mallam, Na ga kai annabi ne. [20] Ubaninmu sun yi sujada
a wannan dutse, amma kun ce Urushalima ce wurin da ya
kamata mutane su yi sujada.” [21] Yesu ya ce mata, “Mace, ki
gaskata ni, cewa lokaci na zuwa wanda ba za ku yi wa Uban
sujada ba ko akan wannan dutse ko a Urushalima. [22] Ku
kuna bauta wa abinda ba ku sani ba. Mu muna bauta wa
abinda muka sani, gama ceto daga Yahudawa yake. [23] Sai
dai, sa'a tana zuwa, har ma ta yi, wadda masu sujada na
gaskiya za su yi wa Uba sujada a cikin ruhu da gaskiya,
domin irin wadannan ne Uban ke nema su zama masu
yi masa sujada. [24] Allah Ruhu ne, kuma mutanen da ke
yi masa sujada, dole su yi sujada cikin ruhu da gaskiya.”
[25] Matar ta ce masa, “Na san Almasihu na zuwa (wanda ake
kira Kristi). Sa'adda ya zo, zai bayyana mana kowane abu.
[26] Yesu ya ce mata, “Ni ne shi, wanda ke yi maki magana.”
[27] A daidai wannan lokaci, almajiransa suka dawo. Suna
ta mamakin dalilin da yasa yake magana da mace, amma
babu wanda yace, “Me kake so?” Ko kuma, “Don me ka ke
magana da ita?” [28] Sai matar ta bar tulunta, ta koma cikin

gari, tace wa mutanen, 29 “Ku zo ku ga wani mutum wanda
ya gaya mani duk wani abu da na taba yi. Wannan dai
ba Almasihun bane, ko kuwa?” 30 Suka bar garin suka zo
wurinsa. 31 A wannan lokacin, almajiransa suna rokansa,
cewa, “Mallam, ka ci.” 32 Amma ya ce masu, “ina da abinci
da ba ku san komai akai ba.” 33 Sai almajiran suka ce da
junansu, “Babu wanda ya kawo masa wani abu ya ci, ko
akwai ne?” 34 Yesu ya ce masu, “Abincina shine in yi nufin
wanda ya aiko ni, in kuma cika aikinsa. 35 Ba ku kan ce,
'akwai wata hudu tukuna kafin girbi ya zo ba?' Ina gaya
maku, daga idanunku ku ga gonakin, sun rigaya sun isa
girbi. 36 Shi wanda ke girbi yakan karbi sakamako ya kuma
tattara amfanin gona zuwa rai na har abada, ta haka shi
mai shuka da shi mai girbi za su yi farinciki tare. 37 Gama
cikin wannan maganar take, 'Wani na shuka, wani kuma na
girbi.' 38 Na aike ku ku yi girbin abinda ba ku yi aiki a kai ba.
Wandansu sun yi aiki, ku kuma kun shiga cikin wahalarsu.
39 Yawancin Samariyawan da ke wannan birni suka gaskata
da shi sabili da labarin matar data bada shaida, “Ya gaya
mani duk abinda na taba yi.” 40 To sa'adda Samariyawa
suka zo wurinsa, sai suka roke shi ya zauna tare da su, ya
kuwa zauna wurin kwana biyu. 41 Wasu da dama kuma
suka gaskata domin maganarsa. 42 Suka cewa matar, “Mun
bada gaskiya, ba saboda maganar ki kadai ba, amma mu
kanmu munji, yanzu kuma mun sani cewa wannan lallai
shine mai ceton duniya.” 43 Bayan wadannan kwana biyu,
ya bar wurin zuwa Galili. 44 Domin Yesu da kansa yace, ba
a girmama annabi a kasarsa. 45 Da ya zo Galili, Galiliyawan
suka marabce shi. Sun ga dukan abubuwan da ya yi a
Urushalima wurin idin, domin su ma sun je idin. 46 Kuma
ya koma Kana ta Galili inda ya mayar da ruwa zuwa ruwan
inabi. Akwai wani ma'aikacin fada wanda dansa na rashin
lafiya a Kafarnahum. 47 Da ya ji cewa Yesu ya bar Yahudiya
ya koma Galili, sai ya tafi wurin Yesu ya roke shi ya sauko
ya warka da dansa wanda ke bakin mutuwa. 48 Yesu yace
masa, “Idan ba ku ga alamu da mu'ujizai ba, ba za ku
gaskata ba.” 49 Ma'aikacin ya ce masa, “Mallam, ka sauko
kafin da na ya mutu.” 50 Yesu yace masa, “Je ka. Dan ka ya
rayu.” Mutumin ya gaskata maganar da Yesu ya gaya masa,
Sai yayi tafiyarsa. 51 Yayin da yake sauka kasa, bayinsa suka
same shi, suna cewa, danka yana raye. 52 Sai ya tambaye su
sa'ar da ya fara samun sauki. Suka amsa masa, “Jiya a sa'a
ta bakwai zazabin ya bar shi.” 53 Sai Uban ya gane cewa
wannan sa'a ce Yesu ya ce masa, “Jeka, danka na raye.”
Sabili da haka, shi da dukan gidansa suka bada gaskiya.

54 Wannan ce alama ta biyu da Yesu ya yi bayan da ya bar
Yahudiya zuwa Galili.

5

1 Bayan haka akwai idi na yahudawa, kuma Yesu ya
tafi Urashalima. 2 To a cikin Urashilima kusa da kofar
tumaki akwai tabki, wanda ake kira Baitasda da harshen
Ibraniyanci, yana da shirayi biyar. 3 Taron mutane dayawa
masu ciwo da, makafi da guragu da shanyayyu suna kwance
a wurin [suna jira a dama ruwan]. 4 Gama mala'ikan
Ubangiji kan sabko a cikin tabkin ya dama ruwan, wanda
ya fara taba ruwan sai ya warke komai cutar da yake da
ita. 5 Akwai wani mutum a bakin tabki yana kwance yana
da rashin lafiya har shekara talatin da takwas. 6 Da Yesu ya
gan shi yana kwance a wurin sai ya gane ya dade a wurin,
sai ya ce masa, “ Ko kana so ka warke?” 7 Sai mai rashin
lafiyar ya amsa ya ce, “Malam, bani da kowa da zai sa ni
a cikin tabkin idan ruwan ya motsa. Yayinda na ke kokari
sai wani ya riga ni.” 8 Yesu ya ce masa,” Ka tashi ka dauki
shimfidarka ka tafi.” 9 Nan dan nan Mutumin ya warke,
ya dauki shimfidarsa ya tafi. Ranar kuwa Asabar ce. 10 Sai
Yahudawa suka ce da wanda aka warkar din, “Ai, Asabar ce,
bai kuwa halatta ka dauki shimfidarka ba.” 11 Sai ya amsa
ya ce, “Ai wanda ya warkar da ni, shine ya ce mani 'Dauki
shimfidarka, ka tafi.” 12 Suka tambaye shi, “wane mutum
ne ya ce maka, 'Dauki shimfidar ka yi tafiya'?” 13 Sai dai,
shi wanda aka warka din, ba san ko wanene ya warkar da
shi ba, domin Yesu ya riga ya tafi aboye, saboda akwai taro
a wurin. 14 Bayan haka, Yesu ya same shi a Haikalin, ya
ce masa, “ka ga fa, ka warke. To, kada ka kara yin zunubi
don kada wani abu da ya fi wannan muni ya same ka.”
15 Sai mutumin ya tafi ya gaya wa Yahuduwa cewa Yesu
ne ya warkar da shi. 16 To saboda haka Yahudawa suka
fara tsanantawa Yesu, don ya yi wadannan abubuwa ran
Asabar. 17 Yesu kuwa ya amsa masu ya ce, “Ubana yana aiki
har yanzu, ni ma ina aiki.” 18 Saboda haka, Yahudawa suka
kara nema su kashe shi ba don ya keta Asabar kadai ba,
amma kuma domin ya ce Allah Ubansa ne, wato yana maida
kansa dai-dai da Allah. 19 Yesu ya amsa masu ya ce, hakika
hakika, ina gaya maku, Dan ba ya yin kome shi kadai, sai
abin da ya ga Uba yana yi. 20 Domin Uban na kaunar Dan,
yana kuma nuna masa dukan abinda shi da kansa yake
yi, kuma zai nuna masa abubuwan da suka fi wadannan,
domin ku yi mamaki. 21 Gama kamar yadda Uba yakan
tada matattu ya kuma basu rai, haka Dan ma yake bada rai

ga duk wanda ya nufa. 22 Gama Uban ba ya hukunta kowa,
sai dai ya damka dukan hukunci ga Dan, 23 domin kowa
ya girmama Dan, kamar yadda suke girmama Uban. Shi
wanda ba ya girmama Dan, ba ya girmama Uban da ya aiko
shi. 24 Hakika, hakika, duk mai jin Maganata, yana kuma
gaskata wanda ya aiko ni, yana da rai madawwami ba kuma
za a kashe shi ba, domin ya ratse daga mutuwa zuwa rai.
25 Hakika hakika, ina gaya maku, lokaci na zuwa, har ma ya
yi da matattatu za su ji muryar Dan Allah, wadanda suka ji
kuwa za su rayu. 26 Kammar yada Uba ya ke da rai a cikinsa,
haka ya ba Dan don ya zama da rai cikin kansa. 27 Uban ya
kuma ba Dan ikon zartar da hukunci, saboda shi ne Dan
Mutum. 28 Kada ku yi mamakin wannan, domin lokaci na
zuwa da duk wadanda suke kaburbura za su ji muryarsa,
29 su kuma fito: wadanda suka aikata nagarta zawa tashi
na rai, wadanda suka aikata mugunta kuwa zuwa tashi na
hukunci. 30 Ba na iya yin kome ni da kai na. Yadda na
ke ji, haka nake yin hukunci, Hukunci na kuwa na adalci
ne, domin ba nufin kaina nake bi ba, sai dai nufin wanda
ya aiko ni. 31 Idan zan yi shaida game da kaina, shaidata
baza ta zama gaskiya ba. 32 Akwai wani wanda ya ke bada
shaida game da ni, na kuwa sani shaidar da yake bayarwa
game da ni gaskiya ce. 33 Kun aika zuwa wurin Yahaya, shi
kuma ya yi shaidar gaskiya. 34 Duk da haka shaidar da na
karba bata mutum bace. Na fadi wadanan abubuwa domin
ku sami ceto. 35 Yahaya fitila ne mai ci, mai haske ne kuma,
kun yarda ku yi farinciki da haskensa dan lokaci kadan.
36 Amma shaidar da ni ke da ita ta fi ta Yahaya karfi. Domin
ayyukan da Uba ya bani ni in yi, wato ainihin ayyukan da
nake yi, su ne suke shaida ta cewa, Uba ne ya aiko ni. 37 Uba
wanda ya aiko ni, shi da kansa ya shaide ni. Ba ku taba jin
muryar sa ba, ko ganin kamanninsa. 38 Maganarsa kuwa
ba ta zaune a zuciyarku, domin baku gaskata da wanda ya
aiko ni ba. 39 Kuna nazarin littattafai, don a tsammaninku
a cikinsu za ku sami rai Madawwami, alhali kuwa su ne
suke shaidata. 40 kuma baku niyyar zuwa wurina domin ku
sami rai. 41 Ba na karbar yabo daga wurin mutane, 42 amma
na sani baku da kaunar Allah a zuciyarku. 43 Na zo a cikin
sunan Ubana, amma ba ku karbe ni ba. Idan wani ya zo
da sunan kansa, za ku karbe shi. 44 Ta yaya za ku ba da
gaskiya, ku da kuke karban yabo daga junanku, amma ba
ku neman yabon dake zuwa daga wurin Allah? 45 Kada ku yi
tunani zan zarge ku a wurin Uba. Mai zargin ku shine Musa,
wanda kuka sa begenku a cikin sa. 46 Inda kun gaskata
Musa, da kun gaskata da ni domin ya yi rubutu game da ni.

47 Idan kuwa ba ku gaskata abin da ya rubuta ba, ta yaya za ku gaskata maganata?"

6

1 Bayan waddannan abubuwa, Yesu ya ketare tekun Galili,
wanda a ke kira tekun Tibariya. 2 Sai taro mai yawa suka bi
shi domin suna ganin alamu da yake yi akan marasa lafiya.
3 Sai Yesu ya hau dutse ya zauna a can tare da almajiransa.
4 (Kuma da idin Ketarewa, wato idin Yahudawa, ya kusato.)
5 Da Yesu ya daga kai sai ya ga babban taro yana zuwa
wurinsa, sai ya ce ma Filibus, "Ina za mu sayi gurasar da
Mutanen nan za su ci?" 6 (Ya fadi haka ne domin ya gwada
shi, saboda shi kansa ya san abin da zai yi.) 7 Filibus ya amsa
masa, "gurasar dinari biyu ma ba zata ishi kowannensu
ya samu ko kadan ba." 8 Daya daga cikin almajiransa,
wato Andarawus, dan'uwan Siman Bitrus, ya ce masa, 9 "Ga
wani dan yaro nan da dunkule biyar na sha'ir, da kifi biyu.
Amma menene wadannan za su yi wa mutane masu yawa?"
10 Yesu ya ce, "ku sa mutane su zauna."(wurin kuwa akwai
ciyawa.) Sai mazajen suka zauna, sun kai wajen dubu biyar.
11 Sai Yesu ya dauki gurasar, bayan da ya yi godiya, sai ya
rarraba wa wadanda suke zaune. Haka kuma ya rarraba
kifin gwargwadon abin da zai ishe su. 12 Da Mutanen suka
ci suka kuma koshi, sai ya ce wa almajiransa, ku tattara
gutsattsarin da suka rage, kada ya zama asara." 13 Sai suka
cika kwanduna goma sha biyu da gutsattsarin gurasar nan
biyar da ya rage bayan da kowa ya ci. 14 Da jama'a suka
ga alamar da ya yi, sai suka ce, " Hakika wannan shi ne
annabin nan mai zuwa cikin duniya. 15 "Da Yesu ya gane
suna shirin zuwa su dauke shi da karfi da yaji su nada
shi sarki, sai ya sake komawa kan dutsen da kansa. 16 Da
yamma ta yi, sai almajiransa suka gangara teku. 17 Suka
shiga cikin jirgi, suka haye teku zuwa kafarnahum. (A
lokacin duhu ya yi, Yesu kuwa bai riga ya iso wurinsu
ba tukuna.) 18 Iska mai karfin gaske tana kadawa, kuma
tekun yana hargowa. 19 Bayan da almajiran suka yi tuki
na wajen kimanin mil ashirin da biyar ko talatin, sai suka
hango Yesu yana tafiya a kan teku ya kuma kusa da jirgin,
sai suka firgita. 20 Amma ya ce masu, "Ni ne! kada ku
firgita." 21 Sa'an nan suka yarda suka karbe shi a cikin
jirgin, kuma nan da nan jirgin ya kai gacci. 22 Kashe gari,
sauran taron da suke tsaye a dayan hayin tekun suka ga
cewa babu wani jirgi a wajen sai dayan, Yesu kuma bai
shiga ciki da almajiransa ba, amma almajiransa suka tafi
su kadai. 23 Sai dai, akwai wadansu jirage da suka zo daga

Tibariya kusa da wurin da taron suka ci gurasa bayan da
Ubangiji ya yi godiya. 24 Sa'anda taron suka gane cewa Yesu
da almajiransa ba su wurin, su da kansu su ka shiga cikin
jiragen suka tafi Kafarnahum neman Yesu. 25 Da suka same
shi a hayin tekun, suka ce masa, "Mallam, yaushe ka zo
nan?" 26 Yesu ya amsa masu, da cewa, " hakika, kuna nema
na ne, ba don kun ga alamu ba, amma domin kun ci gurasar
nan kun koshi. 27 Ku daina yin wahala a kan neman abinci
mai lalacewa, sai dai a kan abinci mai dawwama wanda
zai kaiku ga rai madawwami wanda Dan Mutum zai ba
ku, domin Ubangiji Allah ya sa hatiminsa a kansa." 28 Sai
suka ce Masa, "Me za mu yi, domin mu aikata ayyukan
Allah? 29 Yesu ya amsa, "Wannan shi ne aikin Allah: wato
ku gaskata da wanda ya aiko." 30 Sai suka ce masa, "To
wace alama za ka yi, don mu gani mu gaskata ka? 31 Me
za ka yi? Kakanninmu sun ci manna a jeji, kamar yadda
aka rubuta, "Ya ba su gurasa daga sama su ci." 32 Sa'an nan
Yesu ya ce masu, "hakika, hakika, ina gaya maku ba Musa
ne ya ba ku gurasa nan daga sama ba, amma Ubana ne ya
baku gurasa ta gaskiya daga sama. 33 Gurasar Allah itace
mai saukowa daga sama mai kuma bada rai ga duniya,"
34 Sai suka ce masa, "Mallam, ka rika ba mu irin wannan
gurasa kodayaushe." 35 Yesu ya ce masu, "Ni ne gurasa mai
ba da rai. Wanda ya zo wurina ba zai ji yunwa ba, wanda
kuma ya gaskanta da ni ba zai kara jin kishi ba. 36 Amma
na gaya maku cewa, hakika kun gan ni, duk da haka ba ku
ba da gaskiya ba. 37 Duk wanda Uba ya bani zai zo gare
ni, wanda kuwa ya zo gare ni ba zan kore shi ba ko kadan.
38 Gama na sauko daga sama, ba domin in bi nufin kaina
ba, sai dai nufin wanda ya aiko ni. 39 Wannan shi ne nufin
wanda ya aiko ni, kada in rasa ko daya daga cikin wadannan
da ya bani, sai dai in tashe su a ranar karshe. 40 Gama
wannan shi ne nufin Ubana, duk wanda yake ganin Dan ya
kuma gaskata da shi zai sami rai madawwami, ni kuma zan
tashe shi a ranar karshe. 41 Sai Yahudawa suka yi gunaguni
akansa, domin ya ce, "Nine Gurasar da ta sauko daga sama."
42 Suka ce, "Ba wannan ne Yesu Dan Yusufu, wanda Ubansa
da Uwarsa mun san su ba? Ta yaya yanzu zai ce, 'Na ya
sauko daga sama'? 43 Yesu ya amsa, ya ce masu, "Kada ku
yi gunaguni a junanku. 44 Ba mai iya zuwa wurina sai dai
in Uba wanda ya aiko ni ya jawo shi, ni kuwa zan tashe shi
a rana ta karshe. 45 A rubuce yake cikin litattafan anabawa
cewa, 'Dukkansu Allah zai koya masu'. Duk wanda ya ji
ya kuma koya daga wurin Uba, ya kan zo gare ni. 46 Ba
cewa wani ya taba ganin Uban ba, sai shi wanda yake daga

wurin Allah - shine ya ga Uban. 47 Hakika, hakika, wanda
ya bada gaskiya, yana da rai Madawwami. 48 Ni ne Gurasa
ta rai. 49 Ubanninku sun ci manna cikin jeji, suka kuma
mutu. 50 Ga gurasa da ta sauko daga sama, domin mutum
ya ci daga cikinta ba kuwa zai mutu ba. 51 Ni ne gurasa
mai rai da ya sauko daga sama. Duk wanda ya ci daga
gurasar, zai rayu har abada. Wannan gurasar da zan bayar
jiki na ne don ceton duniya.” 52 Sai Yahudawa suka fusata
a tsakanin junansu suka kuma fara gardama, cewa, “Yaya
mutumin nan zai iya bamu naman jikinsa mu ci? 53 Sai Yesu
ya ce masu, “ hakika, hakika, in ba ku ci naman jikin Dan
mutum ba, ba ku kuma sha jininsa ba, ba za ku sami rai
a cikin ku ba. 54 Dukan wanda ya ci nama na ya kuma
sha jinina yana da rai Madawwami, ni kuwa zan tashe
shi a ranar karshe. 55 Domin namana abinci ne na gaske,
jinina kuma abin sha ne na gaskiya. 56 Duk wanda ya ci
namana, ya kuma sha jinina yana zamne a ciki na, ni kuma
a cikinsa. 57 Kamar yadda rayayyen Uba ya aiko ni, nake
kuma rayuwa saboda Uban, haka ma wanda ya ci namana,
zai rayu sabo da ni. 58 Wannan itace gurasar da ta sauko
daga sama, ba irin wadda Ubanninku suka ci suka mutu ba.
Dukan wanda ya ci gurasar zai rayu har abada.” 59 Yesu ya
fadi wadan nan abubuwa a cikin majami'a sa'ad da yake
koyarwa a Kafarnahum. 60 Da jin haka, da yawa daga cikin
almajiransa suka ce, “Wannan Magana yana da karfi, wa
zai iya jinta?” 61 Yesu, kuwa da yake ya sani a ransa da
cewa almajiransa suna gunagunin wannan, sai ya ce masu,
“Wannan ya zamar maku laifi? 62 Yaya Ke nan in kun ga
Dan Mutum yana hawa inda yake a da? 63 Ruhu shine mai
bayar da rai; Jiki ba ya amfana komai. Kalmomin da na fada
maku ruhu ne, da kuma rai. 64 Amma fa akwai wadansun
ku da ba su ba da gaskiya ba. Domin tun farko Yesu ya san
wadanda ba su ba da gaskiya ba, da kuma wanda zai bashe
shi. 65 Ya fada cewa, “shiyasa na gaya maku, ba mai iya
zuwa wurina, sai ta wurin Uban.” 66 Bayan haka, da yawa
daga cikin almajiransa suka koma da baya, ba su kara tafiya
tare da shi ba. 67 Sai Yesu ya ce wa goma sha biyun, “ku ba
kwa so ku tafi, ko ba haka ba? 68 Bitrus ya amsa masa ya
ce, “Ya Ubangiji, gun wa za mu je? kai kake da maganar
rai madawwami. 69 Mu kwa mun gaskata mun kuma sani
kai ne mai tsarkin nan na Allah.” 70 Yesu ya ce masu, “Ba
ni na zabe ku, goma sha biyu ba, amma dayanku Iblis ne?”
71 Wato yana magana akan Yahuda dan Siman Iskariyoti,
shi kuwa daya daga cikin sha-biyun ne, wanda zai ba da
Yesu.

7

1 Bayan wadannan abubuwa Yesu ya zagaya cikin Gallili,
saboda baya so ya shiga cikin Yahudiya domin Yahudawa
suna shirin su kashe shi. 2 To Idin Bukkoki na Yahudawa
ya kusa. 3 Sai 'yan'uwansa suka ce da shi, "ka tashi ka tafi
Yahudiya, domin almajiranka su ga ayyukan da kake yi su
ma. 4 Ba wanda ya ke yin wani abu a boye idan dai yana
so kowa da kowa ya san shi. Da yake ka na yin wadannan
abubuwa sai ka nuna kan ka a fili ga duniya. 5 Domin ko
'yan'uwansa ma basu bada gaskiya gare shi ba. 6 Yesu ya
ce dasu, "lokaci na bai yi ba tukuna, amma ku koyaushe
lokacin ku ne. 7 Duniya baza ta iya kin ku ba, amma ta ki ni
saboda ina fadin cewa ayyukanta ba su da kyau. 8 Ku ku je
wurin idin, ni ba zan je wurin idin ba domin lokacina bai yi
ba tukuna. 9 Bayan da ya gaya masu wadannan abubuwa,
ya tsaya a cikin Gallili. 10 Amma bayan da 'yan'uwansa su
ka tafi wurin idin shi ma ya tafi, amma a asirce ba a fili
ba. 11 Saboda Yahudawa suna neman sa a wurin idin, su
na cewa "Ina yake?" 12 Akwai maganganu dayawa a kansa
cikin taron. Wadansu suna cewa, "shi mutumin kirki ne."
Wadansu kuma suna cewa,"A'a yana karkatar da hankalin
jama'a." 13 Amma duk da haka ba wanda ya yi magana a
fili a kansa saboda suna jin tsoron Yahudawa. 14 Sa'anda
aka kai rabin idin, sai Yesu ya shiga cikin haikali ya fara
koyarwa. 15 Yahudawa suna mamaki suna cewa,"Yaya aka
yi wannan mutum ya sami ilimi dayawa haka? Shi kuwa bai
je makaranta ba." 16 Yesu ya ba su amsa ya ce,"Koyarwata
ba tawa ba ce, amma ta wanda ya aiko ni ce." 17 Idan wani
yana so ya yi nufinsa, za ya gane koyarwannan ko daga
wurin Allah ta zo, ko ko tawa ce ta kaina. 18 Ko wanene yake
maganar kansa, yana neman darajar kansa kenan, amma ko
wanene ya nemi darajar wanda ya aiko ni, wannan mutum
mai gaskiya ne, babu rashin adalci a cikin sa. 19 Ba Musa ya
baku dokoki ba? Amma duk da haka ba mai aikata dokokin.
Me yasa ku ke so ku kashe ni? 20 Taron suka ba shi amsa,
"Ka na da aljani. Wanene yake so ya kashe ka?" 21 Yesu ya
amsa ya ce masu, "Nayi aiki daya, dukan ku kuna mamaki
da shi. 22 Musa ya baku kaciya, {ba kuwa daga Musa take ba,
amma daga kakannin kakanni ta ke}, kuma a ranar Asabar
kukan yi wa mutum kaciya. 23 Idan mutum ya karbi kaciya
ranar Asabar, domin kada a karya dokar Musa, don me
kuka ji haushi na saboda na mai da mutum lafiyayye sarai
ranar Asabar? 24 Kada ku yi shari'a ta ganin ido, amma
ku yi shari'a mai adalci." 25 Wadansun su daga Urushalima
suka ce, "wannan ba shine wannan da suke nema su kashe
ba?" 26 Kuma duba, yana magana a fili, sannan ba wanda

ya ce da shi komai. Ba zai yiwu ba mahukunta su sani cewa
wannan Kristi ne, ko ba haka ba? 27 da haka, mun san inda
wannan mutum ya fito. Amma sa'anda Kristi za ya zo, ba
wanda zai san inda ya fito." 28 Yesu yayi magana da karfi a
haikali, yana koyarwa ya na cewa, "Kun san ni kuma kun
san inda na fito. Ban zo domin kaina ba, amma wanda ya
aiko ni mai gaskiya ne, ku kuwa baku san shi ba. 29 Ni na
san shi domin daga wurinsa na fito, kuma shine ya aiko ni."
30 Suna kokari su kama shi, amma ba wanda ya iya sa masa
hannu domin sa'arsa ba ta yi ba tukuna. 31 Duk da haka
wadansu dayawa a cikin taron suka bada gaskiya gare shi
suka ce,"Sa'anda Kristi ya zo, zai yi alamu fiye da wadanda
wannan mutum ya yi?" 32 Farisawa suka ji tattarmukan
suna yin rada a kan wadannan abubuwa game da Yesu, Sai
manyan malamai da Farisawa su ka aika jami'ai su kama
shi. 33 Sa'annan Yesu yace ma su," jimawa kadan ina tare
ku, sa'annan in tafi wurin wanda ya aiko ni. 34 Za ku neme
ni ba za ku same ni ba; inda na tafi, ba za ku iya zuwa ba."
35 Yahudawa fa su ka cewa junan su, "Ina wannan mutum
zai je inda ba za mu iya samun sa ba? Ko za ya tafi wurin
Helinawa na warwatsuwa ya koyawa Helinawa? 36 Wace
kalma ya ke fadi haka, 'za ku neme ni amma ba za ku same
ni ba; inda na tafi, ba za ku iya zuwa ba'?" 37 To a rana ta
karshe, babbar rana ta idin, Yesu ya mike ya yi magana da
karfi cewa, "Idan kowa yana jin kishi, ya zo wuri na ya sha.
38 Shi wanda ya bada gaskiya gare ni kamar yadda nassi
ya fadi, daga cikin sa rafukan ruwa na rai za su bulbulo."
39 Amma ya fadi haka a kan Ruhu, wanda wadanda suka
bada gaskiya gare shi za su karba; ba a ba da Ruhun ba
tukuna, saboda ba a rigaya an daukaka Yesu ba. 40 Wadansu
a cikin taron, sa'anda suka ji wadannan kalmomi, suka ce,
"Wannan lallai annabi ne." 41 Wadansu suka ce, "Wannan
Almasihu ne." Amma wadansu suka ce, "Almasihu zai fito
daga Gallili ne.? 42 Ba nassi ya ce Almasihu zai fito daga cikin
dangin Dauda daga Baitalami ba, daga kauyen da Dauda
ya fito?" 43 Sai aka sami rabuwa a cikin taron saboda shi.
44 Da wadansun su sun kama shi, amma ba wanda ya sa
masa hannu. 45 Sa'annan jami'an suka dawo wurin manyan
Fristoci da Farisawa, wadanda suka ce," me yasa ba ku
kawo shi ba?" 46 Jami'an su ka amsa, "Ba mutumin da
ya taba yin magana kamar haka." 47 Farisawa suka amsa
masu, "kuma an karkatar da ku? 48 Ko wani daga cikin
mahukunta ya bada gaskiya gare shi, ko kuwa daga cikin
Farisawa? 49 Amma wannan taro da basu san shari'a ba,
la'anannu ne." 50 Nikodimus ya ce masu, (shi wanda ya zo

wurin Yesu da, daya daga cikin Farisawa), 51 " Ko shari'armu
bata hana hukunta mutum ba, sai ta ji daga gare shi ta kuma
san abin da ya aikata ba?" 52 Suka amsa masa suka ce,"kai
ma daga Galili ka fito? Ka yi bincike ka gani ba annanbin
da zai fito daga Galili." 53 Daga nan sai kowa ya tafi gidansa.

8

1 Yesu ya je Dutsen Zaitun. 2 Da sassafe ya dawo Haikali,
dukan mutane kuma suka zo wurin sa; yazauna koya masu.
3 Sai marubuta da Farisawa suka kawo mace wadda aka
kama ta tana zina. Su ka sa ta a tsakiya. 4 Sai su ka ce
da shi, "Malam, wannan mace an kama ta tana cikin yin
zina. 5 A cikin shari'a, Musa ya bamu umurni mu jejjefe
irin wandannan mutume, kai me ka ce game da ita?" 6 Sun
fadi haka ne domin su gwada shi su sami abinda za su zarge
shi da shi, amma Yesu ya sunkuya yayi rubutu da yatsansa
a kasa. 7 Sa'adda suka cigaba da tambayar sa, ya mike tsaye
yace masu, "shi wanda ba shi da zunubi a cikin ku, ya fara
jifar ta da dutse." 8 Ya sake sunkuyawa, ya yi rubutu da
yatsansa a kasa. 9 Da suka ji haka, sai suka fita dai-dai da
dai-dai, kama daga babbansu. A karshe dai aka bar Yesu
shi kadai, tare da matar wadda ta ke a tsakiyar su. 10 Yesu
ya tashi tsaye ya ce da ita, "mace, ina masu zargin ki? Ba
wanda ya kashe ki? 11 Ta ce, "Ba kowa, Ubangiji" Yesu ya
ce, "Ni ma ban kashe ki ba. Ki yi tafiyar ki, daga yanzu
kada ki kara yin zunubi." 12 Yesu ya kara yin magana da
mutanen cewa, "Ni ne hasken duniya, shi wanda ya biyo
ni, ba zai yi tafiya cikin duhu ba, amma za ya sami hasken
rai. 13 Farisawa suka ce masa, "Kana bada shaida a kan ka,
shaidarka ba gaskiya ba ce." 14 Yesu ya amsa ya ce masu,
"Ko ma na bada shaida a kai na, shaidata gaskiya ce, na san
daga inda na fito da inda zan tafi, amma ku baku san daga
inda na fito ba, baku kuma san inda zan tafi ba. 15 Kuna
shari'a ta son kai, ni ko ban yi wa kowa shari'a ba. 16 Ko
ma da na yi shari'a, shari'ata gaskiya ce domin ba ni kadai
ba ne, amma ina tare da Uba wanda ya aiko ni. 17 I, a cikin
dokarku an rubuta cewa shaidar mutum biyu gaskiya ce.
18 Ni ne ni ke shaidar kaina, kuma Uba wanda ya aiko ni
ya na shaida ta. 19 Su ka ce da shi, "Ina ubanka?" Yesu
ya amsa ma su ya ce, "baku san ni ba balle Ubana, in da
kun san ni da kun san Uba na kuma. " 20 Ya fadi wadannan
kalmomi a kusa da wurin ajiya sa'adda ya ke koyarwa a
cikin haikali, kuma ba wanda ya kama shi saboda sa'arsa
bata yi ba tukuna. 21 Ya kara cewa da su,"Zan tafi, za ku
neme ni ba za ku same ni ba, za ku mutu cikin zunubinku.
Inda ni ke tafiya, ba za ku iya zuwa ba". 22 Yahudawa su

ka ce,"Zai kashe kansa ne, da ya ce inda ni ke tafiya ba za
ku iya zuwa ba?" 23 Yesu ya ce masu ku daga kasa kuke,
Ni kuwa daga bisa ni ke. Ku na wannan duniya ne, Ni
kuwa ba na wannan duniya ba ne. 24 Shiyasa na ce maku
za ku mutu cikin zunubanku. In ba kun bada gaskiya NI
NE ba, za ku mutu cikin zunubanku. 25 Sai kuma suka ce
da shi,"Wanene kai?" Yesu ya ce masu, "Abin da na gaya
maku tun daga farko. 26 Ina da a bubuwa da yawa da zan
gaya maku, in kuma hukunta ku a kai. Duk da haka, wanda
ya aiko ni, mai gaskiya ne, abubuwan da naji daga wurin
sa, wadannan abubuwan su ni ke gaya wa duniya." 27 Ba
su gane ba yana yi masu magana a kan Uban. 28 Yesu ya ce,
"Sa'adda kuka tada Dan Mutum sama sa'annan za ku gane
NI NE, kuma ban yi komi domin kaina ba. Kamar yadda
Uba ya koya mani, haka nike fadin wadannan abubuwa.
29 Shi wanda ya aiko ni, yana tare da ni kuma bai bar ni ni
kadai ba, domin kullum ina yin abubuwan da suke faranta
masa rai." 30 Sa'adda Yesu ya ke fadin wadannan abubuwa,
dayawa suka bada gaskiya gare shi. 31 Yesu ya gayawa
wadancan Yahudawa da suka bada gaskiya gare shi, "Idan
kun tsaya a cikin magana ta ku almajiraina ne na gaskiya,
32 Kuma za ku san gaskiya, gaskiya kuwa zata 'yantar da
ku." 33 Suka amsa masa, " Mu zuriyar Ibrahim ne kuma
bamu taba yin bauta wurin kowa ba, yaya za ka ce, 'Za a
'yantar da ku'?" 34 Yesu ya ce masu, "Hakika, hakika, ina
ce maku, dukan wanda ya ke aika zunubi bawan zunubi
ne. 35 Bawa kuwa, ba ya zama a gida dindindin, da yana
zama dindindin. 36 Saboda haka, idan Dan ya 'yantar da
ku zaku zama 'yantattu sosai. 37 Na san ku zuriyar Ibrahim
ne, kuna so ku kashe ni saboda kalma ta bata da wurin
zama a cikin ku. 38 Na fadi abubuwan da na gani a wurin
Ubana, ku kuma kuna yin abubuwan da kuka ji daga wurin
ubanku." 39 Suka amsa suka ce masa, "Ibrahim ne ubanmu"
Yesu ya ce masu, "Da ku 'yayan Ibrahim ne da kun yi ayukan
da Ibrahim ya yi. 40 Amma, yanzu kuna so ku kashe ni,
mutumin da ya gaya maku gaskiyar da ya ji daga wurin
Allah. Ibrahim bai yi haka ba. 41 Kuna yin ayyukan ubanku.
Suka ce masa, "mu ba a haife mu cikin fasikanci ba, muna
da Uba daya: Allah." 42 Yesu ya ce masu, "Inda Allah
Ubanku ne, da kun kaunace ni, gama na zo daga wurin
Allah kuma ga ni anan, gama ba domin kaina nazo ba, shine
ya aiko ni. 43 Meyasa baku gane magana ta ba? Ai saboda
ba za ku iya jin maganata ba ne. 44 Ku na ubanku, shaidan
ne, kuma kuna so ku yi nufe-nufe na ubanku. Shi mai kisan
kai ne tun daga farko kuma ba ya tsayawa gaskiya saboda

da babu gaskiya a cikin sa. Sa'anda yake fadin karya, yana
maganar halinsa ne domin shi dama makaryaci ne da uban
karya kuma. 45 Dayake ina fadin gaskiya baku bada gaskiya
gare ni ba. 46 Wanene a cikin ku ya kama ni da zunubi?
Idan na fadi gaskiya don me ba ku gaskanta ni ba? 47 Shi
wanda yake na Allah ya kan ji maganar Allah, ku ba kwa jin
maganar Allah da yake ku ba na Allah bane," 48 Yahudawa
suka amsa suka ce masa, "Bamu fadi gaskiya ba da muka ce
kai Basamariye ne kuma kana da aljan?" 49 Yesu ya amsa,
"Ni ba ni da aljan, ina girmama Ubana, ku kuma ba kwa
girmama ni." 50 Ba na neman daraja domin kaina, akwai
wanda ke nema yana kuma hukuntawa. 51 Hakika, hakika,
iIna ce maku, dukan wanda ya kiyaye maganata, ba za ya
ga mutuwa ba." 52 Sai Yahudawa su ka ce masa, Yanzu mun
sani kana da aljan. Ibrahim da annabawa sun mutu, amma
kai ka ce, 'dukan wanda ya yi biyayya da maganata ba zai
dandana mutuwa ba'. 53 Ai baka fi ubanmu Ibrahim girma
ba wanda ya mutu, ko ka fi shi? Annabawa kuma sun mutu.
Wa kake daukar kanka ne?" 54 Yesu ya amsa, "Idan na
daukaka kaina, daukaka ta banza ce, Ubana ne ya daukaka
ni. Wanda kuka ce shi ne Allahnku. 55 Ku kuwa ba ku san
shi ba, amma ni na san shi. Idan na ce ban san shi ba, na
zama kamar ku kenan, makaryaci. Sai dai, Ni na san shi
ina kiyaye maganarsa. 56 Ubanku Ibrahim ya yi farinciki da
ganin rana ta; ya gan ta kuma ya yi murna." 57 Yahudawa
su ka ce masa, "Baka kai shekara hamsin ba tukuna, ka
taba ganin Ibrahim?" 58 Yesu ya ce masu, "Hakika, hakika,
ina ce maku, kafin a haifi Ibrahim, NI NE." 59 Suka dauki
duwatsu za su jefe shi, amma Yesu ya boye kansa, ya fita
daga haikali.

9

1 Da Yesu yana wucewa, sai ya ga wani mutum makaho
tun daga haihuwa. 2 Sai almajiransa suka tambaye shi,
"Mallam, wa yayi zunubi, mutumin ne ko iyayensa, har
aka haife shi makaho?" 3 Yesu ya amsa, Ba mutumin ne
ko iyayensa suka yi zunubi ba, amma domin aikin Allah
ya bayyana a cikinsa. 4 Dole mu yi aikin wanda ya aiko
ni tunda rana. Dare na zuwa inda ba mai iya yin aiki.
5 Yayinda ina duniya, ni ne hasken duniya." 6 Bayan da
Yesu ya fadi wadannan abubuwan, ya tofa yawu a kasa,
ya kwaba kasar da yawunsa, sai ya shafe idanun mutumin
da kasar. 7 Ya ce masa, tafi, ka wanke a tafkin Siloam
(ma'anarsa: aike)." Sai mutumin ya tafi, ya wanke, ya dawo
yana gani. 8 Sai makwabtansa da mutanen da da suka gan
shi tun can yana roko suka ce, " Ba wannan mutum ne

wanda ya ke zaune yana roko ba?” 9 Wadansu suka ce,
“shi ne.” Wadansu suka ce, “A'a, amma yana kama da shi.”
Amma shi ya ce, “Ni ne wannan mutum.” 10 Suka ce masa, “
To yaya aka bude maka idanu?” 11 Sai ya amsa, “Mutumin
da ake ce da shi Yesu shi ya kwaba kasa ya shafa mani a
idanuna ya ce mani, 'je ka kogin Siluwam ka wanke.' Sai
naje na wanke, sannan na samu gani.” 12 Suka ce masa, “Ina
yake?” Ya amsa, “Ban sani ba.” 13 Suka kawo mutumnin
da yake makaho a da wurin farisawa. 14 A ranar asabar
ne kwa Yesu ya kwaba kasa ya bude masa idanu. 15 Har
yanzu farisawan suka tambaye shi yadda ya sami ganin
gari. Ya ce masu, “Ya sa mani kasa a idanuna, na wanke,
kuma yanzu ina gani.” 16 Wadansu daga cikin farisawa suka
ce, “Wannan mutum ba daga Allah yake ba domin ba ya
kiyaye ranar Asabar. “Wadansu suka ce, “Yaya mai zunubi
zai yi irin wadannan alamu?” Sai rabuwa ta shiga tsakanin
su. 17 Sai suka tambayi makahon kuma, “Me kake cewa
game da shi dashike ya bude maka idanu?” Makahon ya
ce, “ shi annabi ne.” 18 Har yanzu kam Yahudawan basu
yarda da makantarsa ba da da ganin gari da ya samu, sai da
suka kirayo iyayen shi wanda ya sami ganin garin. 19 Su
ka tambayi iyayen, “Wannan shine yaronku da kuka ce
an haife shi makaho? Yaya yanzu ya ke iya gani?” 20 Sai
iyayen suka amsa masu, “Mun san wannan yaronmu ne
kuma a makaho aka haife shi. 21 Yadda ya ke gani yanzu,
bamu sani ba, kuma wanda ya bude masa idanu, bamu sani
ba. Ku tambaye shi, ba yaro ba ne. Zai iya magana don
kansa.” 22 Iyayensa sun fadi wadannan abubuwan, domin
suna ji tsoron Yahudawan. Gama Yahudiyawan sun rigaya
sun yarda duk wanda yace Yesu Almasihu ne, za a fitar
dashi daga majami'a. 23 Domin wannan ne, iyayensa suka
ce, “Ai shi ba yaro ba ne, ku tambaye shi.” 24 Suka sake
kiran mutumin dake makaho karo na biyu, suka ce masa,
“Ka girmama Allah. Mu kam mun sani wannan mutum mai
zunubi ne.” 25 Sai wannan mutum ya amsa, “ Ban sani ba ko
shi mai zunubi ne. Abu guda daya na sani: da Ni makaho
ne, amma yanzu ina gani.” 26 Sai su ka ce masa, “Me ya
yi maka? Ta yaya ya bude idanunka?” 27 Ya amsa, “ Na
rigaya na gaya maku, amma ba ku ji ba! Don me kuke so ku
sake ji? Ko kuma kuna so ku zama almajiransa, haka ne?
28 Sai suka kwabe shi suka ce, “kai ne almajirinsa, amma
mu almajiran Musa ne. 29 Mun sani Allah ya yi magana da
Musa, amma wannan mutum, bamu san ko daga ina ne ya
zo ba.” 30 Mutumin ya amsa masu ya ce, “ Tirkashi, baku
san inda ya fito ba, duk da haka shi ya bude mani idanu.

31 Mun san da cewa Allah baya jin masu zunubi, amma idan
wani mai ibada ne yana kuma yin nufinsa, to yana jin sa.
32 Tunda duniya ta fara ba a taba jin cewa wani ya bude
idanun wanda aka haifa makaho ba. 33 In mutumin nan
ba daga Allah yake ba, ba zai iya yin komai ba.” 34 Suka
amsa suka ce masa, “an haife ka cikin zunubai, yanzu kana
so ka yi mana koyarwa?” Sai suka fitar da shi. 35 Yesu
ya ji cewa sun fitar da shi daga majami'a. Da ya same shi
sai ya ce masa, “Kana bada gaskiya ga Dan Allah?” 36 Sai
ya amsa masa yace, “Wanene shi, Ubangiji, da zan bada
gaskiya gare shi?” 37 Yesu yace masa, “Ai ka gan shi, shine
wanda yake magana da kai.” 38 Mutumin ya ce, “Ubangiji,
Na bada gaskiya.” Sai ya yi masa sujada. 39 Yesu ya ce,
“ Don hukunci na zo wannan duniya domin wadanda ba
su gani su gani, saboda kuma wadanda suke gani su zama
makafi.” 40 Wadansu Farisawa wadanda suke tare da shi
suka ji wadannan abubuwan, suka tambaye shi, “Muma
makafi ne?” 41 Yesu ya ce masu, “ Inda ku makafi ne, da ba
ku da zunubi, amma yanzu kun ce, 'Muna gani', don haka
zunubinku ya tabbata.

10

1 “Hakika, Hakika, ina ce maku, wanda bai shiga ta kofa
zuwa garken tumaki ba, amma ya haura ta wata hanya,
wannan mutum barawo ne da dan fashi. 2 Wanda ya shiga
ta kofa shine makiyayin tumakin. 3 Mai gadin kofar zai
bude masa. Tumakin suna jin muryarsa, ya na kuma kiran
tumakinsa da sunayensu, ya kuma kai su waje. 4 Bayanda
ya kawo su duka a waje, yana tafiya a gabansu, sai tumakin
su bi shi, domin sun san muryarsa. 5 Ba za su bi bako ba
amma sai dai su guje shi, domin basu san muryar baki ba.”
6 Yesu ya yi masu magana da wannan misali, amma basu
gane wadannan abubuwa da yake gaya masu ba. 7 Sai Yesu
ya ce masu kuma, “Hakika, Hakika, Ina ce maku, Ni ne
kofar tumaki. 8 Dukan wadanda suka zo kamin ni barayi
ne da yan fashi, amma tumakin ba su ji su ba. 9 Ni ne
kofa, In kowa ya shiga ta wurina, zai sami ceto, zai shiga
ya fita ya kuma sami wurin kiwo. 10 Barawo ba ya zuwa
sai don ya yi sata, ya kashe, ya kuma hallakar. Na zo
ne domin su sami rai su kuma same shi a yalwace. 11 Ni
ne makiyayi mai kyau. Makiyayi mai kyau yana bada
ransa domin tumakinsa. 12 Wanda yake dan sako kuma,
ba makiyayi ba, wanda ba shine mai tumakin ba, in ya
ga kyarkeci na zuwa sai ya saki tumakin ya gudu. Sai
kyarkecin ya dauke su ya kuma warwatsa su. 13 Ya gudu

domin shi mai aikin kudi ne kuma bai damu da tumakin
ba. 14 Nine makiyayi mai kyau, na kuma san nawa, nawa
kuma sun san ni. 15 Uban ya san ni, ni ma na san Uban, na
kuma bada raina domin tumakin. 16 Ina da wadansu tumaki
wadanda ba na wannan garken ba. Wadannan, kuma, dole
in kawo su, su ma za su ji muryata saboda za su zama
garke daya da makiyayi daya. 17 Domin wannan ne Uban
yake kauna ta: Na bada raina domin in same shi kuma.
18 Babu wanda zai dauke shi daga wurina, amma ina bayar
da shi da kaina. Ina da ikon bada shi, ina da iko in dauke
shi kuma. Na karbi wannan umarnin daga wurin Ubana."
19 Tsattsaguwa ta sake tashi tsakanin Yahudawa domin
wadannan kalmomin. 20 Dayawa a cikinsu suka ce, yana
da aljani, kuma mahaukaci ne. Don me ku ke sauraronsa?"
21 Wadansu suka ce, wadannan ba kalmomin wanda yake
da aljani ba ne. Ko mai aljani zai iya bude idanun makaho?"
22 Sai lokacin idin Tsarkakewa a Urushalima ya zo. 23 A
lokacin damuna ne, Yesu kuwa yana tafiya a shirayi cikin
haikalin Sulaimanu. 24 Sai Yahudawa suka zagaye shi suka
ce masa, "Har yaushe ne za ka bar mu cikin shakka? In
kai ne Almasihun, ka gaya mana dalla-dalla." 25 Yesu ya ce
masu, "Na gaya maku, amma baku gaskata ba. Ayyukan
da nake yi a cikin sunan Ubana, su ke yin shaida a kaina.
26 Duk da haka baku gaskata ba domin ku ba tumakina ba
ne. 27 Tumakina suna jin murya ta; Na san su, suna kuma
bi na. 28 Ina ba su rai na har abada; ba za su taba mutuwa
ba, babu wanda zai kwace su daga hannu na. 29 Ubana,
wanda ya bani su, ya fi kowa girma, kuma ba mai iya
kwace su daga hannun Uban. 30 Ni da Uban daya ne."
31 Sai Yahudawa suka dauki duwatsu kuma domin su jajjefe
shi. 32 Yesu ya amsa masu, "Na nuna maku kyawawan
ayyuka masu yawa daga wurin Uban. Saboda wane daga
cikin wadannan ayyukan kuke jefe ni?" 33 Sai Yahudawa
suka amsa masa, "ba don wani aiki mai kyau muke son mu
jefe ka ba, amma don sabo, domin kai, mutum ne, amma
kana mayar da kanka Allah." 34 Yesu ya amsa masu, "Ba
a rubuce yake a shari'arku ba, 'Na ce, "ku alloli ne"'?"
35 In ya kira su alloli, su wadanda maganar Allah ta zo
gare su (kuma ba za a iya karya nassi ba), 36 kuna gaya
wa wanda Uban ya kebe ya kuma aiko cikin duniya, 'Kana
sabo', domin Na ce, 'Ni dan Allah ne'? 37 In ba na aikin
Ubana, kada ku gaskata ni. 38 Amma, idan ina yin su, ko
ba ku gaskata da ni ba, ku gaskata da ayyukan saboda ku
sani, ku kuma gane cewa Uban yana ciki na, ni kuma ina
cikin Uban." 39 Suka sake kokarin kama shi, amma ya yi

tafiyarsa, ya fita daga hannunsu. 40 Ya yi tafiyarsa kuma
har gaba da kogin Urdun zuwa inda Yahaya ke yin baftisma
ada, ya kuma zauna a wurin. 41 Mutane masu yawa suka
zo wurinsa, suka ce,"Hakika Yahaya bai yi wasu alamu ba,
amma dukan abubuwan da Yahaya ya ce game da wannan
mutum gaskiya ne." 42 Mutane dayawa suka bada gaskiya
gare shi a wurin.

11

1 To wani mutum mai suna Li'azaru, yayi rashin lafiya.
Shi mutumin Baitanya ne, wato kauyen su Maryamu
da 'yar'uwarta Matta. 2 Wato wannan Maryamu da ta
shafe Ubangiji da mur ta kuma share masa kafafunsa da
gashin kanta, wadda dan'uwanta Li'azaru ke rashin lafiya.
3 'Yan'uwannan mata suka aika sako wurin yesu, cewa,
"Ubangiji, duba, shi wanda kake kauna yana rashin lafiya".
4 Da Yesu ya ji, sai ya ce "Wannan ciwo ba zai kai ga mutuwa
ba, amma domin daukakar Allah ne, domin Dan Allah ya
sami daukaka tawurin ta". 5 Yesu yana kaunar Matta, da
'yar'uwarta da Li'azaru. 6 Da yaji cewa Li'azaru na rashin
lafiya, sai ya tsaya kwana biyu a inda ya ke. 7 Bayan haka,
sai ya ce wa almajiransa, "Bari mu je Yahudiya kuma." 8 Sai
almajiransa suka ce masa, "Mallam, harwayau Yahudaya
na neman ka domin su jefe ka da duwatsu, kuma kana son
komawa can?" 9 Yesu ya amsa, "Ba sa'a goma sha biyu ce
ta haske a rana guda ba? Idan mutum ya yi tafiya da rana,
ba za ya yi tuntube ba, domin yana gani ta wurin hasken
wannan duniya. 10 Amma idan mutum ya yi tafiya chikin
dare, za ya yi tuntube domin haske ba ya tare da shi. 11 Ya
fadi wadannan al'amura, kuma bayan wadannan abubuwa,
sai ya ce masu, "Abokinmu Li'azaru ya yi barci, amma zan
je don In tashe shi daga barci". 12 Sai almajirai suka ce
masa, "Ubangiji, idan barci yake yi, ai za ya farka." 13 Yesu
kuwa ya yi maganar mutuwar Li'azaru ne, amma su suna
tsammani yana magana akan barci ne na hutu. 14 Sai Yesu
ya yi masu bayani cewa, "Li'azaru ya mutu. 15 Ina farinchiki
domin ku, da bani a wurin domin ku gaskata. Bari mu
je wurinsa." 16 Toma wanda ake kira Dan tagwaye, ya ce
wa sauran almajirai, "Bari mu tafi domin mu mutu tare
da Yesu." 17 Da Yesu ya iso, sai ya tarar cewa Li'azaru ya
rigaya ya yi kwana hudu a kabari. 18 Baitanya kuma tana
kusa da Urushalima, 'yar tafiya marar nisa ce a tsakanin
su. 19 Yahudawa dayawa sun zo wurin Maryamu da Matta
domin su yi masu ta'aziyar mutuwar dan'uwansu. 20 Da
Matta ta ji cewa Yesu na zuwa, sai ta tafi domin ta same

shi, amma Maryamu na zamne a cikin gida. 21 Matta ta ce
wa Yesu, “Ubangiji, da kana nan tare da mu, da dan'uwana
baya mutu ba”. 22 Ko yanzu na san cewa duk abinda ka roka
a wurin Allah, za ya ba ka. 23 Yesu ya ce mata, “Dan'uwanki
za ya rayu kuma. 24 Sai Matta ta ce masa, “Na san zaya
rayu kuma a tashin mattatu na ranar karshe.” 25 Yesu ya
ce mata, “Ni ne tashin matattu, ni ne kuma rai; wanda
ya bada gaskiya gare ni, ko ya mutu, za ya rayu; 26 Kuma
duk wanda yake raye, ya kuma bada gaskiya gare ni, ba
zai mutu ba dadai. Kin gaskata da wannan?” 27 Sai ta ce
masa, “I, Ubangiji, Na gaskata cewa kaine Almasihu, Dan
Allah, wanda ke zuwa duniya. 28 Sa'adda ta fadi haka, sai
ta koma ta kira yar'uwarta Maryamu gefe guda. Ta ce,
“mallam ya iso, kuma yana kiran ki.” 29 Da ta ji haka, sai
ta tashi da sauri ta tafi wurin sa. 30 Yesu bai rigaya ya shiga
kauyen ba, yana nan inda Matta ta zo ta same shi. 31 Da
Yahudawan nan dake tare da Maryamu, wato wadannan
da suka zo mata ta'aziya, suka ga ta fita daga chikin gida
da sauri, sai suka bi ta, suna tsammanin cewa ta tafi ta yi
kuka ne a kabari. 32 Da Maryamu ta kai inda Yesu ya ke, sai
ta fadi gaban sawayensa, ta ce, “Ubangiji, inda kana tare
da mu, da dan'uwana bai mutu ba”. 33 Da Yesu ya gan ta
tana kuka, da wadannan Yahudawa da suka bi ta, sai ya
yi juyayi a ruhu ya damu kuma; 34 sai ya ce, “A ina kuka
kwantar da shi?” Sai suka ce masa, “Ubangiji, zo ka gani.”
35 Yesu ya yi kuka. 36 Sai Yahudawa suka ce, “Dubi yadda
yake kaunar Li'azaru!” 37 Amma wadansun su suka ce, “Shi
wannan mutum da ya iya ba makaho ganin gari, da bai iya
hana wannan mutum mutuwa ba? 38 Yesu yana cikin juyayi
kuma a cikin kansa, sai ya tafi kabarin. Kabarin a kogo ne
an kuma rufe bakinsa da dutse. 39 Sai Yesu ya ce, “A kawar
da dutsen.” Matta yar'uwar Li'azaru wanda ya mutu, ta ce
wa Yesu, “Ubangiji, Yanzu jikin ya ruba domin ya kai kwana
hudu da mutuwa”. 40 Yesu ya ce mata, “Ba na ce maki idan
kin gaskata za ki ga daukakar Allah ba?” 41 Sai suka kawar
da dutsen. Yesu ya daga idanunsa ya ce, “Uba, na gode
maka domin kana ji na.” 42 Na san kana ji na a kowane
lokaci, amma domin wannan taro da ke tsaye kewaye da ni
nike wannan magana, domin su bada gaskiya cewa kaine ka
aiko ni.” 43 Bayan ya yi wannan magana, sai ya daga murya
ya ce, “Li'azaru, ka fito!” 44 Sai mataccen ya fito; kafafunsa
da hannayensa na daure da likkafani, fuskarsa kuma na
lullube da tsumma. Yesu ya ce masu, “Ku kwance shi, ya
tafi”. 45 To dayawa daga cikin yahudawan da suka zo wurin
Maryamu suka kuma ga abinda Yesu ya yi, suka gaskata da

shi; 46 amma wadansu suka koma wurin farisawa suka fada
masu abubuwan da Yesu ya yi. 47 Sai manyan firistoci da
farisawa suka tara majalisa wuri guda, suka ce, “menene
za mu yi?” Mutumin nan yana alamu masu yawa. 48 Idan
mun kyale shi haka, duka za su gaskata da shi; Romawa za
su zo su kwace wurinmu da al'ummar mu. 49 Duk da haka,
wani daga cikin su wato, Kayafas wanda shine babban firist
a wannan shekara, ya ce da su, “baku san komai ba”. 50 Ba
ku lura cewa ya fi maku kyau mutum daya ya mutu domin
mutane, a maimakon dukan al'umma ta hallaka.” 51 Ya fadi
wannan ne ba don kansa ba, amma sabo da shine babban
firist, ya yi anabci ne cewa ya kamata Yesu ya mutu domin
al'ummar; 52 kuma ba don alummar kawai ba, amma domin
a tattara 'ya'yan Allah da suke warwatse ko'ina wuri daya.
53 Tun daga wannan rana suka fara neman hanyar da za
su kashe Yesu. 54 Tun daga nan Yesu ya dena tafiya a sarari
chikin Yahudawa, amma sai ya koma wani yanki kusa da jeji
a wani gari da ake kira Ifraimu. A can kuma ya zamna da
almajiransa. 55 Idin ketarewa na Yahudawa ya yi kusa, da
yawa sun tafi Urushalima daga yankin kasar kamin ranar
idi domin su tsarkake kan su. 56 Suka shiga neman Yesu,
suna magana da junan su yayin da suke tsaitsaye a haikali,
cewa “me kuke tunani? Ba za ya zo idin bane?” 57 Babban
firist da farisawa sun rigaya sun ba da umurni cewa duk
inda aka ga Yesu a zo a shaida domin su kama shi.

12

1 Kwana shidda kafin idin ketarewa, Yesu ya zo Baitanya
inda Li'azaru yake, wato wannan da Yesu ya tada daga
matattu. 2 Sai suka shirya masa abinci a wurin kuma Matta
ce ke hidima, Li'azaru kuwa ya kasance cikin wadanda ke
kan tebiri tare da Yesu. 3 Sai Maryamu ta dauki wani turare
da aka yi da man nard, ta shafe kafafun Yesu da shi, ta
kuma share kafafun nasa da gashin kanta. Sai gida ya cika
da kamshin turaren. 4 Yahuza Iskariyoti, daya daga cikin
almajiransa, wanda zai bashe shi, ya ce, “ 5 “Me yasa ba
a sayar da wannan turare dinari dari uku a ba gajiyayyu
ba?” 6 Ya fadi haka ba don ya damu da gajiyayyu ba, amma
domin shi barawo ne: shi ne ma'aji, kuma yana sata daga
jakkar kudi. 7 Yesu ya ce, “Ku kyale ta ta ajiye abinda ta
tanada domin jana'iza ta. 8 Gajiyayyu suna tare da ku a
koyaushe, ni kuwa ba zan kasance da ku koyaushe ba. 9 To
babban taron Yahudawa sun ji cewa Yesu yana wurin, sai
suka zo, ba don Yesu kawai ba amma domin su ga Li'azaru,
wanda Yesu ya tada daga matattu. 10 Sai manyan firistoci

suka kulla makirci akan yadda za su kashe Li'azaru shima;
11 domin saboda shi ne yahudawa dayawa suka je suka
bada gaskiya ga Yesu. 12 Kashegari, babban taro suka zo
idin. Da suka ji cewa Yesu na zuwa Urushalima, 13 Sai suka
dauki ganyen dabino suka fita gari suka tare shi da kira mai
karfi suna cewa, "Hosanna! Mai albarka ne wanda yake
zuwa cikin sunan Ubangiji, Sarkin Isra'ila. 14 Yesu ya sami
wani Aholakin jaki, ya hau kansa; kamar yadda aka rubuta,
15 "Kada ki ji tsoro ke 'yar Sihiyona; duba, ga Sarkinki na
zuwa, zaune a kan danJaki". 16 Almajiransa basu fahimci
wannan al'amari ba da farko, amma bayan da aka daukaka
Yesu, sai suka tuna cewa an rubuta wadannan abubuwa
game da shi, kuma sun yi masa wadannan abubuwa. 17 Sai
taron da ke tare da Yesu a ranar da ya kira Li'azaru daga
kabari ya kuma tashe shi daga matattu, suka bada shaida.
18 Domin wannan ne kuma taron suka zo domin su sadu da
shi saboda sun ji cewa ya yi wannan alama. 19 Don haka,
sai farisawa suka shiga magana a tsakanin su suna cewa
"Duba, babu abinda zaku iya yi; kun ga, duniya ta gama
bin sa. 20 Akwai wadansu Helinawa cikin wadanda suka je
sujada a idin. 21 Wadannan suka tafi wurin filibus, mutumin
Betsaida da ke Galili, suka ce masa, "Mallam, muna so mu ga
Yesu. 22 Filibus ya tafi ya fadawa Andrawus; sai Andrawus
ya tafi tare da Filibus, suka kuwa gaya wa Yesu. 23 Yesu ya
amsa masu ya ce, "sa'a ta zo da za'a daukaka Dan mutum.
24 Hakika, hakika, Ina ce maku, in ba kwayar alkama ta
fadi kasa ba ta mutu, za ta kasance ita kadai; amma idan
ta mutu, za ta bada 'ya'ya masu yawa. 25 Duk wanda yake
son ransa, zai rasa shi; amma wanda ba ya son ransa a
duniyan nan za ya kiyaye shi domin rayuwa ta har abada.
26 Idan wani na bauta mani, to bari ya biyo ni; kuma duk
inda nike, a can bawana zai kasance kuma. Duk wanda ke
bauta mani, Uban zai girmama shi. 27 Yanzu raina na cikin
damuwa, to me zan ce? 'Uba, ka cece ni daga wannan sa'a?
Amma Saboda wannan dalili ne na zo wannan sa'a. 28 Uba,
ka daukaka sunanka". Sai wata murya daga sama ta ce, "Na
daukaka shi, zan kuma sake daukaka shi. 29 Daganan sai
taron dake tsaye kuma suka ji muryar, suka ce an yi tsawa.
Wasu suka ce, "Mala'ika ya yi magana da shi". 30 Yesu ya
amsa ya ce, "wannnan murya ta zo ba saboda ni ba, amma
domin ku." 31 Yanzu za'a shar'anta duniya. Yanzu za'a kori
mai mulkin duniyan nan. 32 Sa, annan ni, idan an daga ni
daga duniya, zan jawo dukan mutane zuwa gare ni". 33 Ya
fadi wannan ne domin ya nuna irin mutuwar da za ya yi.
34 Taro suka amsa masa cewa, "Mun ji a cikin shari'a cewa

Almasihu za ya kasance har abada. Yaya za ka ce, 'za'a daga
dan mutum'? Wanene wannan dan mutum?" 35 Yesu ya ce
masu, "Nan da lokaci kadan za ku kasance da haske, ku
yi tafiya tun haske na tare da ku, kada duhu ya mamaye
ku. Wanda ke tafiya cikin duhu, bai san inda za shi ba.
36 Ku gaskata ga haske tun yana tare da ku domin ku zama
yayan haske". Yesu ya fadi wadannan abubuwa sannan ya
tafi ya boye masu. 37 Kodashike Yesu ya yi alamu da dama
a gabansu, duk da haka ba su gaskata shi ba. 38 Saboda
maganar annabi Ishaya ta cika, wadda ya ce, " Ubangiji, wa
ya gaskata rahoton mu? Ga wa kuma hannun Ubangiji ya
bayyana? 39 Saboda wannan dalili basu gaskata ba, gama
Ishaya ya sake cewa, 40 ya makantar da su, ya kuma taurare
zuciyarsu, saboda kada su gani da idanunsu, su kuma sami
fahimta da zuciyarsu, su juyo wurina in warkar da su.
41 Ishaya ya fadi wadannan abubuwa ne domin ya hangi
daukakar Yesu ya kuma yi magana game da shi. 42 Amma
duk da haka, dayawa cikin shugabanni suka gaskata Yesu.
Amma saboda farisawa, basu shaida shi a sarari ba, domin
kada a kore su daga majami'a. 43 Suna son yabo daga
mutane fiye da yabon dake zuwa daga Allah. 44 Yesu ya
yi magana da babbar murya, ya ce, "Wanda ya gaskata ni,
ba ni yake gaskatawa kadai ba, amma kuma yana gaskata
wanda ya aiko ni, 45 kuma wanda ke gani na, yana ganin shi
wanda ya aiko ni. 46 Na zo ne a matsayin haske a duniya,
saboda duk wanda ya gaskata da ni ba za ya yi tafiya cikin
duhu ba. 47 Duk wanda ya ji maganata baya gaskata ba, ba
ni hukunta shi; gama ban zo in yi wa duniya hukunci ba,
amma don in ceci duniya. 48 Wanda ya ki ni, ya kuma ki
ya karbi magana ta, akwai wanda za ya yi masa hukunci.
Kalmar da na fada, ita ce za ta yi masa hukunci a rana ta
karshe. 49 Maganar da ni ke yi, ba ra'ayina ba ne. Amma
Uba wanda ya aiko ni shi ke bani umarni game da abin da
zan ce da abin da zan fadi. 50 Na san umarninsa rai ne
madawwami, don haka na ce - kamar yadda Uba ya fada,
haka ni ma nake fadi."

13

1 Kamin bukin idin ketarewa, sa'adda Yesu ya san lokaci
ya yi da zai tashi daga wannan duniya zuwa wurin Uba,
da yake ya kaunaci nasa wadanda ke duniya- ya kaunace
su har karshe. 2 Iblis ya rigaya ya sa a zuciyar Yahuza
Iskariyoti dan Saminu, ya bashe da Yesu. 3 Ya san cewa
Uba ya bada kome a hannunsa, kuma ya zo daga wurin
Allah, kuma zai koma wurin Allah. 4 Ya tashi daga cin
abincin, ya tube tufafinsa, ya dauki tawul ya lullube kansa

da shi. 5 Sa'an nan ya zuba ruwa a bangaji, ya fara wanke
kafafun almajiran, yana shafe su da tawul din da ya lullube
jikinsa da shi. 6 Ya zo wurin Bitrus Saminu, sai Bitrus ya
ce masa,"Ubangiji, za ka wanke mani kafa?" 7 Yesu ya
amsa ya ce, "Abin da nake yi ba za ka fahimce shi yanzu
ba, amma daga baya za ka fahimta." 8 Bitrus ya ce masa,
"Ba za ka taba wanke mani kafa ba." Yesu ya amsa masa
ya ce, "In ban wanke maka ba, ba ka da rabo da ni".
9 Bitrus ya ce masa, "Ubangiji, ba kafafuna kadai za ka
wanke ba, amma da hannayena da kaina." 10 Yesu ya ce
masa, "Duk wanda ya yi wanka ba ya da bukata, sai dai
a wanke kafafunsa, amma shi tsarkakakke ne baidaya; ku
tsarkakakku ne, amma ba dukanku ba." 11 (Don Yesu ya
san wanda zai bashe shi, shiyasa ya ce, "Ba dukanku ne
ke da tsarki ba.") 12 Bayan Yesu ya wanke masu kafafu,
ya dauki tufafinsa ya zauna kuma, ya ce masu, "Kun san
abin da na yi muku? 13 kuna kirana, 'Malam, da Ubangiji,'
kun fadi daidai, don haka Nake. 14 Idan ni Ubangiji da kuma
mallam, na wanke maku kafafu, ya kamata kuma ku wanke
wa junan ku kafafu. 15 Gama na baku misali, saboda ku yi
yadda na yi maku. 16 Lalle hakika ina gaya muku, bawa
ba ya fi mai gidansa girma ba; dan aike kuma ba ya fi
wanda ya aiko shi girma ba. 17 Idan kun san wadannan
abubuwa, ku masu albarka ne idan kun aikata su. 18 Ba
ina magana akan dukanku ba; Na san wadanda na zaba.
Amma domin Nassi ya cika: 'Shi Wanda ya ci gurasata, ya
tayar mani'. 19 Ina fada maku wannan yanzu tun kafin haka
ta faru domin sa'adda ta faru, ku gaskata Ni ne. 20 Hakika,
hakika, Ina gaya maku, wanda ya karbi wanda na aiko, Ni
ya karba, wanda kuma ya karbe ni, ya karbi wanda ya
aiko ni. 21 Bayan Yesu ya fadi haka, ya damu a ruhu, ya
yi shaida ya ce, "Lalle hakika, ina gaya muku cewa daya
daga cikinku zai bashe ni." 22 Almajiran suka kalli juna,
suna juyayin ko akan wa yake magana. 23 Daya daga cikin
almajiransa, wanda Yesu yake kauna, yana a teburi, jingine
a kirjin Yesu. 24 Siman Bitrus ya ce wa almajirin, "ka fada
mana ko akan wa ya ke magana." 25 Sai ya sake jingina
a kirjin Yesu, ya ce masa, "Ubangiji, wanene?" 26 Sannan
Yesu ya amsa, "Shine wanda zan tsoma gutsuren gurasa in
ba shi." Sannan bayan ya tsoma gurasar, sai ya ba Yahuza
Dan Siman Iskariyoti. 27 To bayan gurasar, sai shaidan ya
shige shi, sai Yesu ya ce masa, " Abinda kake yi, ka yi shi da
sauri." 28 Babu wani a teburin da ya san dalilin dayasa ya
fada masa wannan. 29 Wadansu sun yi tsamanin cewa, tun
da Yahuza ne ke rike da jakkar kudi, Yesu ya ce masa, "Ka

sayi abinda muke bukata don idin", ko kuma ya bada wani
abu domin gajiyayyu. [30] Bayan Yahuza ya karbi gurasar,
sai ya fita nan da nan. Da daddare ne kuwa. [31] Bayan
Yahuza ya tafi, Yesu ya ce, "Yanzu an daukaka Dan mutum,
kuma an daukaka Allah a cikinsa. [32] Allah zai daukaka shi
a cikin kansa, kuma zai daukaka shi nan da nan. [33] 'Ya'ya
kanana, ina tare da ku na wani gajeren lokaci. Zaku neme
ni, kuma kamar yadda na fadawa Yahudawa, 'in da zan tafi
ba za ku iya zuwa ba.' Yanzu kuma na fada maku wannan.
[34] Ina baku sabuwar doka, ku kaunaci juna; kamar yadda
na kaunace ku, haka kuma ku kaunaci juna. [35] Ta haka
kowa zai san ku almajiraina ne, idan kuna kaunar juna."
[36] Siman Bitrus ya ce masa, "Ubangiji, ina za ka?" Yesu ya
amsa ya ce, "Inda za ni, ba zaka iya bi na ba yanzu, amma
zaka bini daga baya." [37] Bitrus ya ce masa, "Ubangiji, don
me ba zan iya binka a yanzu ba? Zan bada raina domin
ka." [38] Yesu ya amsa ya ce, " Za ka bada ranka domina?
Lalle hakika, ina gaya maka, kafin zakara ya yi cara zaka yi
musu na sau uku."

14

[1] "Kada zuciyarku ta bachi. Kun gaskata da Allah, sai
kuma ku gaskata da ni. [2] A gidan Ubana akwai wurin zama
dayawa. Da ba haka ba, da na fada maku, domin zan tafi
in shirya maku wuri. [3] In kuwa na je na shirya maku wuri,
zan dawo in karbe ku zuwa wurina domin inda nake kuma
ku kasance. [4] Kun san hanya inda zan tafi." [5] Toma ya ce wa
Yesu, "Ubangiji, bamu san inda za ka tafi ba, yaya za mu san
hanyar?" [6] Yesu ya ce masa, "Ni ne hanya, ni ne gaskiya, ni
ne rai; Ba mai zuwa wurin Uba sai ta wurina. [7] Da kun san
ni, da kun san Ubana kuma. Amma daga yanzu kun san
shi, kuma kun gan shi." [8] Filibus ya ce wa Yesu, "Ubangiji,
ka nuna mana Uban, wannan za ya ishe mu." [9] Yesu ya ce
masa, "Ina tare da ku da dadewa, amma har yanzu baka
san ni ba, Filibus? Duk wanda ya gan ni, ya ga Uban. Yaya
za ka ce, 'Nuna mana Uban'? [10] Baka gaskata cewa Ina cikin
Uban, Uban kuma yana ciki na ba? Maganganun da nake
fada maku, ba da ikona nake fadi ba, amma Uban ne da
yake zaune a ciki na yake yin ayyukansa. [11] Ku gaskata
ni cewa ina cikin Uban, Uban kuma na ciki na, ko kuwa
ku bada gaskiya domin ayyukan kansu. [12] "Lalle hakika,
ina gaya maku, duk wanda ya gaskata ni zai yi ayyukan da
nake yi, kuma zai yi ayyuka fiye da wadannan, domin zan
tafi wurin Uba. [13] Duk abinda kuka roka da sunana, zan
yi shi domin a daukaka Uban cikin Dan. [14] Idan kuka roke
ni komai cikin sunana, zan yi shi. [15] "Idan kuna kaunata,

za ku kiyaye dokokina. 16 Sa, annan zan yi addu'a ga Uba,
zai kuwa baku wani mai ta'aziya domin ya kasance tare
daku har abada. 17 Ruhun gaskiya. Wanda duniya ba zata
iya karba ba, domin bata gan shi ba, ko ta san shi. Amma
ku kun san shi, domin yana tare da ku, zai kuma kasance
a cikin ku. 18 Ba zan barku ku kadai ba; zan dawo wurin
ku. 19 Sauran dan gajeren lokaci, duniya kuma ba zata ka
ra gani na ba, amma ku kuna gani na. Saboda ina raye,
kuma zaku rayu. 20 A wannan rana zaku sani ina cikin
Ubana, ku kuma kuna ciki na, ni ma ina cikin ku. 21 Shi
wanda yake da dokokina yake kuma bin su, shine ke kauna
ta, kuma shi wanda ke kauna ta Ubana zai kaunace shi,
Ni ma kuma zan kaunace shi in kuma bayyana kaina gare
shi." 22 Yahuza (ba Iskariyoti ba) ya ce ma Yesu, "Ubangiji,
meyasa za ka bayyana kanka a gare mu, ba ga duniya ba?"
23 Yesu ya amsa ya ce masa,"Kowa yake kauna ta, zai kiyaye
maganata. Ubana kuwa zai kaunace shi, za mu zo wurinsa
mu zauna tare da shi. 24 Shi wanda baya kauna ta, ba ya
kiyaye maganganuna. Maganar da kuke ji ba daga gareni
take ba, amma daga Uba wanda ya aiko ni take. 25 Na
fada maku wadannan abubuwa, sa'adda nake tare da ku.
26 Saidai, mai ta'aziyar- Ruhu Mai Tsarki wanda Uba zai
aiko cikin sunana, zai koya maku kome, kuma zai tunashe
ku dukan abinda na fada maku. 27 Na bar ku da salama;
ina ba ku salamata. Ba kamar yadda duniya ke bayarwa
Nake bayarwa ba. Kada zuciyarku ta baci, kuma kada ku
tsorata. 28 Kun ji dai na fada maku, 'zan tafi, kuma Zan dawo
gare ku'. Idan kuna kaunata, za ku yi farinciki domin za ni
wurin Uban, gama Uban ya fi ni girma. 29 Yanzu na fada
maku kafin ya faru, domin idan ya faru, ku gaskata. 30 Ba
zan kara magana mai yawa da ku ba, domin mai mulkin
duniyan nan yana zuwa. Bashi da iko a kai na, 31 amma
domin duniya ta san cewa ina kaunar Uban, Ina yin daidai
abinda Uban ya Umarce ni. Mu tashi mu tafi daga nan.

15

1 "Nine itacen inabi na hakika, Ubana kuwa shi ne
manomin. 2 Yakan cire duk wani rashe a cikina da ba ya
bada 'ya'ya, mai bada 'ya'ya kuwa ya kan gyara shi domin
ya kara bada 'ya'ya. 3 Kun rigaya kun tsarkaka saboda
maganar da na yi muku. 4 Ku zauna ciki na, Ni kuma
cikin ku. Kamar yadda reshe ba ya iya bada 'ya'ya shi
kadai sai ya zauna cikin itacen, haka kuma ba za ku iya
ba, sai kun zauna ciki na. 5 Ni ne itacen inabi, ku ne rassan.
Wanda ya zauna ciki na, ni kuma cikin sa, yana bada 'ya'ya
dayawa, gama in ba tare da ni ba, ba za ku iya yin kome

ba. 6 Wanda kuma bai zauna a ciki na ba, akan jefar da
shi kamar reshe, ya bushe, kuma sukan tattara rassan su
jefa a wuta, su kone. 7 In kun zauna a ciki na, maganata
kuma ta zauna a cikin ku, sai ku roki duk abinda kuke so,
za a kuwa yi maku. 8 Ta haka ake daukaka Ubana: cewa ku
bada 'ya'ya dayawa, kuma cewa ku almajiraina ne. 9 Kamar
yadda Ubana ya kaunace ni, haka Ni ma na kaunace ku;
Ku zauna cikin kaunata. 10 Idan kun kiyaye dokokina, za
ku zauna cikin kaunata kamar yadda Na kiyaye dokokin
Ubana, na kuma zauna cikin kaunarsa. 11 Ina gaya maku
wadannan al'amura domin farincikina ya kasance a cikin
ku, kuma domin farincikinku ya zama cikakke. 12 “Wannan
shine umarnina, cewa ku kaunaci juna kamar yadda na
kaunace ku. 13 Babu wanda ke da kaunar da tafi haka,
wato ya bada ransa domin abokansa. 14 Ku abokaina ne
idan kuna yin abubuwan da na umarce ku. 15 Nan gaba
ba zan kara ce da ku bayi ba, don bawa bai san abinda
Ubangijinsa ke yi ba. Na kira ku abokaina, domin na sanar
da ku duk abinda na ji daga wurin Ubana. 16 Ba ku kuka
zabe ni ba, amma Ni ne na zabe ku, na aike ku don ku
je ku bada 'ya'ya, 'ya'yanku kuma su tabbata. Wannan ya
zama domin duk abinda kuka roki Uba a cikin sunana, zai
baku. 17 Na baku wannan umarni: domin ku kaunaci juna.
18 In duniya ta ki ku, ku sani cewa ta kini kafin ta ki ku.
19 Da ku na duniya ne, da duniya ta kaunace ku kamar nata.
Amma saboda ku ba na duniya bane, na kuma zabe ku daga
duniya, don haka duniya take kin ku. 20 Ku tuna da maganar
da na yi muku, 'Bawa ba ya fi Ubangijinsa girma ba.' Idan
sun tsananta mani, ku ma za su tsananta maku; Idan sun
kiyaye maganata, za su kuma kiyaye maganarku. 21 Za su
yi maku duk wadannan abubuwa saboda sunana, don basu
san wanda ya aiko ni ba. 22 Da ban zo na yi masu magana
ba, da basu da zunubi, amma yanzu, basu da wata hujja don
zunubinsu. 23 Duk wanda ya ki ni ya ki Ubana. 24 Da ban yi
ayyukan da babu wanda ya taba yinsu a cikin su ba, da basu
da zunubi, amma yanzu sun gani, sun kuma ki ni da Ubana
duka. 25 An yi wannan kuwa domin a cika maganar da ke
rubuce a cikin shari'arsu, ' Sun ki ni ba dalili.' 26 Sa'adda
Mai Ta'aziya- wanda zan aiko maku daga wurin Uban, wato,
Ruhun gaskiya, wanda ke fita daga wurin Uban-ya zo, zai
bada shaida a kai na. 27 Ku ma kuna bada shaida saboda
kuna tare da ni tun daga farko.

16

1 “Na fada maku wannan ne domin kada kuyi tuntube.
2 Zasu fitar da ku daga majami'u. Amma, sa'a tana zuwa,

wadda idan wani ya kasheku, zai yi zaton aikin Allah yake
yi. 3 Za suyi haka ne kuwa domin ba su san Uban ko ni ba.
4 Na fada maku wadannan abubuwa ne domin in lokacin
da zasu faru yayi, ku tuna na fada maku." Ban fada maku
wadannan abubuwa ba tun da farko, domin ina tare da ku.
5 Yanzu kuwa za ni wurin wanda ya aiko ni, duk da haka
a cikinku, ba wanda ya tambaye ni, 'Ina za ka?' 6 Amma
saboda na fada maku wadannan abubuwa, bakin ciki ya
cika zuciyarku. 7 Amma ina gaya maku gaskiya: zai fi ye
maku in na tafi. Domin in ban tafi ba, Mai Ta'aziyya ba zai
zo gare ku ba, in kuwa na tafi, zan aiko shi gare ku. 8 Idan
kuwa ya zo, Mai Ta'aziyyar zai fadarkar da duniya a kan
zunubi, da adalci, da kuma hukunci. 9 Game da zunubi,
domin basu gaskata da ni ba, 10 Game da adalci, domin za
ni wurin Uba, kuma ba za ku sake ganina ba, 11 game da
hukunci kuma, domin an yanke wa mai mulki duniyan nan
hukunci. 12 "Akwai abubuwa da yawa da zan gaya maku,
amma ba za ku iya fahimta a yanzu ba. 13 Saboda haka,
sa'adda Ruhu na gaskiya ya zo, zai bishe ku a cikin dukan
gaskiyar, domin ba zai yi magana don kansa ba, sai dai duk
abin da ya ji, shi zai fada, zai kuma sanar da ku al'amuran
da zasu faru. 14 Zai daukaka ni, domin zai dauko abubuwa
dake nawa ya sanar da ku. 15 Duk abinda Uba yake da shi,
nawa ne. Domin wannan ne nace zai dauko abubuwa da
yake nawa ya sanar da ku. 16 "Bayan dan lokaci kadan, ba
zaku kara ganina kuma ba. bayan dan lokaci kadan kuma,
zaku gan ni." 17 Sai wadansu almajiransa sukace wa juna,
"Me nene wannan da yake fadi mana, 'Bayan dan lokaci
kadan ba zaku gan ni ba, bayan dan lokaci kadan kuma
zaku gan ni?' da kuma, ' zan tafi wurin Uba'?" 18 Saboda
haka sukace, "Me nene wannan da yake fada, 'Bayan dan
lokaci kadan'? Bamu san abinda yake fada mana ba."
19 Yesu kuwa ya ga suna so su tambaye shi, sai ya ce masu,
"Wato kuna tambayar juna ne abinda nake nufi da cewa,
"Bayan dan lokaci kadan ba zaku gan ni ba, bayan dan
lokaci kadan kuma zaku gan ni'? 20 Hakika, hakika, ina gaya
maku, zaku yi kuka da makoki, amma duniya za ta yi farin
ciki, zaku cika da bakin ciki, amma bakin cikinku zai koma
farin ciki. 21 Mace takan ji zafi lokacin da take nakuda don
lokacin haihuwa ya zo. Amma da zarar ta haifi jinjirin nan,
ba ta kara tunawa da zafin, domin ta na fariciki an haifi
mutum a duniya. 22 To yanzu dai kuna bakin ciki, amma
zan sake ganinku, kuma ba wanda zai iya kwace maku
wannan farin ciki. 23 A rannan, ba zaku tambaye ni komai
ba. Hakika hakika, ina gaya maku, komai kuka roki Uba a
cikin sunana zai ba ku shi. 24 Harwa yau, ba ku roki komai

cikin sunana ba. Ku roka, zaku karba, domin farin cikin ku
ya zama cikakke." [25] "Na fada maku wadannan abubuwa
cikin karin magana. Amma sa'a tana zuwa da ba zan kara
fada maku komai ba cikin karin magana, amaimakon haka
zan gaya maku komai a sarari game da Uba. [26] A ranar
nan, zaku yi roko a cikin sunana kuma bance maku zan
yi addu'a ga Uba a madadinku ba, [27] domin Uba da kansa
yana kaunarku, domin kun kaunace ni, kun kuma gaskata
daga wurin Uban na fito. [28] Daga wurin Uban na fito, kuma
na shigo duniya. Har wa yau, kuma zan bar duniya in
koma wurin Uba." [29] Almajiransa sukace, duba, "Yanzu
kake magana a sarari, ba cikin karin magana ba! [30] Yanzu
mun sani ka san komai, ba sai wani ya tambaye ka ba.
Ta haka muka gaskata daga wurin Allah ka fito." [31] Yesu
ya amsa masu yace, "Ashe, yanzu kun gaskata? [32] Duba,
sa'a na zuwa, I, sa'ar ta yi, da za a warwatsa ku, kowa ya
koma gidansa, kuma ku bar ni ni kadai. Duk da haka kuwa
ba ni kadai nake ba, domin Ubana yana tare da ni. [33] Na
fada maku wannan ne domin a ciki na ku sami salama. A
duniya kuna shan tsanani, amma ku karfafa: na yi nasara
da duniya,"

17

[1] Da Yesu ya fadi wandannan abubuwa, sai ya tada
idanunsa sama ya ce, ya Uba, sa'a ta zo; ka daukaka Danka,
domin Dan shi ya daukaka ka, [2] kamar yadda ka ba shi iko
akan dukkan 'yan adam, ya ba da rai madawwami ga duk
wanda ka ba shi. [3] Wannan ne rai madawwami: wato su
san ka, Allah makadaici na gaskiya, da shi kuma wanda ka
aiko, Yesu Almasihu. [4] Na daukaka ka a duniya, na gama
aikin da ka ba ni in yi. [5] Yanzu, ya Uba, ka daukaka ni
tare da kai da daukaka wadda ni ke da ita tare da kai tun
kafin duniya ta kasanci. [6] Na bayyana sunanka ga mutunen
da ka ba ni acikin duniya. Na ka suke, ka ba ni su, sun
kuwa kiyaye maganarka. [7] Yanzu kuwa sun san duk iyakar
abinda ka ba ni daga gare ka yake, [8] don kuwa maganganun
da ka fada mani. Na fada masu, sun kuma karba, sun sani
kuwa hakika na fito daga gareka ne, kuma sun gaskata kai
ne ka aiko ni. [9] Ina yi masu addu'a. Ba domin duniya ni ke
yin addu'a ba, amma domin wadanda ka bani gama na ka
ne. [10] Gama dukan abinda ke nawa na ka ne, naka kuwa
nawa ne, an kuma daukaka ni a cikinsu. [11] Ba na cikin
duniya kuma, amma wadannan mutane suna cikin duniya,
ni kuwa ina zuwa wurin ka. Ya Uba mai Tsarki, ka adanasu
cikin sunanka da ka ba ni domin su zama daya, kamar dai
yadda muke daya. [12] Lokacin da ina tare da su, na adanasu

acikin sunanka da ka ba ni. Na kiyaye su, kuma ko daya
kuwa daga cikinsu ba ya bace ba, sai dai dan hallakar nan,
domin Nassi ya cika. 13 Amma yanzu ina zuwa wurinka,
Ina fadar wadannan abubuwa tun ina duniya, domin farin
cikina ya zama cikakke a zukatansu. 14 Na ba su maganarka,
kuma duniya ta tsane su domin su ba na duniya ba ne,
kamar yadda ni ba na duniya ba ne. 15 Ba ina roko ka
dauke su daga cikin duniya ba, amma domin ka tsare su
daga mugun nan. 16 Su ba na duniya ba ne, kamar yadda
ni ba na duniya ba ne. 17 Ka kebe su domin kanka cikin
gaskiya. maganarka gaskiya ce. 18 Kamar dai yadda ka
aiko ni cikin duniya, haka kuma na aike su cikin duniya.
19 Na kebe kaina gareka sabili da su, domin su ma kansu
a kebe su gareka cikin gaskiya. 20 Ina addu'a ba domin
wadannan kadai ba, amma har da wadanda zasu gaskata
da ni ta wurin maganarsu, 21 Domin su zama daya dukansu,
kamar yadda kai, ya Uba, ka ke ciki na, ni kuma na ke cikin
ka. Ina roko suma su kasance a cikinmu, domin duniya ta
gaskata cewa ka aiko ni 22 Daukakar da ka bani, ita nake
basu, domin su zama daya, kamar yadda mu ke daya; 23 ni
a cikinsu, kai kuma a ciki na. Domin su kammalu cikin
zama daya, domin duniya ta sani cewa ka aiko ni, kuma ka
kaunace su, kamar yadda ka kaunace ni. 24 Ya Uba, ina so
wadanda ka ba ni, su ma su kasance tare da ni inda nake,
domin su dubi daukakata da ka yi mani. Domin ka kaunace
ni tun kafin halittar duniya. 25 Ya Uba mai adalci, duniya
kam, ba ta sanka ba, amma ni na sanka; kuma wadannan
sun sani kai ne ka aiko ni. 26 Na sanar masu da sunanka, zan
kuma sanar da shi domin kaunar da ka yi mani ta kasance
a cikinsu, ni kuma in kasance a cikinsu,

18

1 Bayan Yesu ya fadi wadannan maganganu, ya fita shi da
almajiransa zuwa daya barayin kwarin Kidiron, inda wani
lambu ya ke, ya kuma shiga da almajiransa. 2 Yahuza ma
wanda zai bashe shi ya san wurin, domin Yesu ya saba
zuwa wurin da almajiransa. 3 Yahuza kuwa, bayan ya
dauko kungiyar soja daga manyan firistoci, da Farisawa,
da 'yan majalisa, suka zo wurin, rike da fitilu, da cociloli,
da makamai. 4 Sai Yesu, da ya san duk abinda ke faruwa
da shi, yayiwo gaba, yace masu, "Wa kuke nema" 5 Suka
amsa masa su ka ce, "Yesu Banazare" Yesu yace masu, Ni
ne" Yahuza kuma, wanda ya bashe shi, yana tsaye tare
da sojojin. 6 Sa'adda ya ce masu, "Ni ne", suka koma da
baya, suka fadi a kasa. 7 Ya sake tambayarsu kuma, "Wa

ku ke nema?" su ka ce, "Yesu Banazare." 8 Yesu ya amsa,
"Ai, na gaya maku cewa, Ni ne. In kuwa ni ku ke nema,
ku bar wadannan su tafi abinsu;" 9 Wannan kuwa domin
maganar daya fada ta cika, "Daga cikin wadanda ka ba ni,
ko daya bai bace mani ba." 10 Saminu Bitrus kuwa, da ya ke
yana da takobi, ya zaro ya kai wa bawan babban firist sara,
ya dauke masa kunnensa na dama, sunan bawan Malkus
ne. 11 Yesu ya ce wa Bitrus, "Mai da takobin ka kubenta.
Ba zan sha kokon da Uba ya ba ni ba.'? 12 Sai sojojin da
hafsan, da 'yan majalisar Yahudawa, suka kama Yesu, suka
daure shi. 13 Da fari suka tafi da shi wurin Hanana, don
shi surukin Kayafa ne, wanda ya ke shi ne babban firist
a shekaran nan. 14 Kayafa kuma shi ne ya ba Yahudawa
shawara, cewa ya fiye masu mutum daya ya mutu domin
mutane. 15 Saminu bitrus ya bi bayan Yesu, haka kuma wani
almajirin yayi. Almajirin nan kuwa sananne ne ga babban
firist, sai ya shiga har farfajiyar babban firist din tara da
Yesu; 16 Amma bitrus kuwa ya tsaya a bakin kofa daga waje.
Sai daya almajirin da ya ke sananne ga babban firist ya
fita, yayi magana da macen da ta ke tsaron kofar, sa'an
nan ya shigo da Bitrus. 17 Sai yarinyar mai tsaron kofar
ta ce wa Bitrus, "kai ma ba kana cikin almajiran mutumin
nan ba?" Yace "bani ba." 18 To, barorin da dogaran Haikali
suna tsaye a wurin, sun kuwa hura wutar gawayi, suna jin
dumi, gama ana sanyi. Bitrus ma yana tsaye tare da su
yana jin dumin. 19 babban firist ya tambayi Yesu game da
almajiransa da koyarwarsa kuma. 20 Yesu ya amsa masa, Ai,
na yi wa duniya magana a bayyane. Na kuma sha koyarwa
a majami'u da Haikali in da Yahudawa duka sukan taru.
Ban fadi komai a boye ba. 21 Don me kake tambaya ta? Ka
tambayi wadanda suka saurare ni a kan abinda na fada,
ai, sun san abinda na fada. 22 Sa'adda Yesu ya fadi wannan,
wani daga cikin 'yan majalisar da ke tsaye a wurin ya nushi
Yesu, yace, "Kana amsa wa babban firist haka." 23 Yesu
ya amsa masa yace, "Idan na fadi mugun abu to, ka bada
shaida kan hakan. In kuwa dai dai na fada, to, dan me
za ka nushe ni?" 24 Sai Hanana ya aika daYesu a daure
wurin Kayafa, babban firist. 25 To Saminu Bitrus yana tsaye
yana jin dumin. Mutanen kuwa suka ce masa, "Anya kai
ma ba cikin almajiransa ka ke ba?" Sai yayi musu yace,
"A'a, ba na ciki." 26 Sai wani daga cikin bayin babban firist,
wato dan'uwan wanda Bitrus ya fillewa kunne, yace, "Ashe,
ban gan ka tare da shi a lambun ba? 27 Bitrus ya sake yin
musu, nan da nan kuwa zakara yayi cara. 28 Daga wurin
Kayafa kuma suka kai Yesu fadar Gwamna. Da asuba ne

kuwa, su kansu ba su shiga fadar Gwamnan ba, wai don
kada su kazantu su kasa cin jibin Ketarewa. 29 Sai bilatus
fa ya fita zuwa wurinsu, yace, 'Wane zargi ku ke kawowa
akan mutumin nan?' 30 ''Sai suka amsa suka ce, ''idan da
mutumin nan bai yi mugun abu ba, me zai sa mu yi kararsa
a wurin ka'' 31 bilatus yace masu, ''Ku tafi da shi da kan ku
mana, ku hukunta shi bisa ga shari'arku!'' Sai Yahudawa
su kace masa, ''Ai, ba mu da ikon zartar da hukuncin kisa
akan kowa.'' 32 Sun fadi Wannan ne don a cika maganar
da Yesu yayi, wadda ta kwatanta irin mutuwar da zai yi.
33 Sai bilatus ya sake shiga cikin fadar Gwamnan, ya kira
Yesu ya ce masa, ''kai sarkin Yahudawa ne?'' 34 Yesu ya
amsa, '' wannan fadarka ce, ko kuwa wadansu ne suka ce
da ni haka a wurinka?'' 35 Bilatus ya amsa "Ni ba Bayahude
bane, ko kuwa?'' Ai, jama'arka ne da manyan firistoci suka
bashe ka gareni. ''Me ka yi?'' 36 Yesu ya amsa, ''Mulkina
ba na duniya nan ba ne. Da mulkina na duniyan nan ne
da barorina za su yi yaki kada a bashe ni ga Yahudawa.
To, mulkina ba daga nan ya ke ba.'' 37 Sai Bilatus yace
masa, ''Wato ashe, sarki ne kai?'' Yesu ya amsa, ''Yadda ka
fada, ni sarki ne. Domin wannan dalili aka haife ni, domin
kuma wannan dalili na zo cikin duniya, don in bada shaida
game da gaskiya. Kowane mai kaunar gaskiya kuma yakan
saurari muryata.'' 38 Bilatus yace masa, ''Menene gaskiya?''
Bayan da ya fadi haka, ya sake fitowa wurin Yahudawa,
yace masu, ''Ni kam, ban sami mutumin nan da wani laifi
ba. 39 Amma dai kuna da wata al'ada, in Idin Ketarewa ya
yi, na kan sakar maku mutum daya. To, kuna so in sakar
maku sarkin Yahudawa?'' 40 Sai suka sake daukar kururuwa
suna cewa, ''A; a, ba wannan mutum ba, sai dai Barabbas.''
Barabbas din nan kuwa dan fashi ne.

19

1 Sai Bilatus yayi wa Yesu bulala. 2 Sojojin kuwa suka
saka rawanin kaya. Suka kuwa dora wa Yesu a kai suka
sa mashi kaya irin na saurata. 3 Suka zo wurin sa sukace,
"Ranka ya dade, sarkin Yahudawa! sai suka nushe shi. 4 Sai
Bilatus ya sake fita waje yace masu, "Dubi, zan kawo maku
mutumin domin ku sani ban same shi da wani laifi ba",
5 Yesu kuwa ya fito, da rawanin kaya da kaya irin na sarauta.
Sai Bilatus yace "Ga mutumin nan". 6 Da manyan firistocin
tare da yan majalisar suka ga Yesu, sai suka yi ta ihu suna
cewa "A gicciye shi, A gicciye shi" Sai Bilatus yace masu, "ku
dauke shi ku gicciye shi, ni kam ban same shi da wani laifi
ba". 7 Sai Yahudawan sukace mashi, "Ai muna da shari'a,
kuma bisa ga shari'ar ya cancanci mutuwa domin ya mai

da kansa Dan Allah”. 8 Da Bilatus ya ji wannan zance sai
ya tsorata kwarai. 9 Sai ya sake shiga fadar Gwamna, yace
wa Yesu, “Daga ina ka fito?” amma Yesu bai amsa mashi
ba. 10 Sai Bilatus yace masa “Ba zaka yi mani magana ba?
Baka san ina da iko in sake ka ba, kuma in gicciye ka?
11 Yesu ya amsa masa, “Ai ba ka da iko a kaina sai dai in an
baka daga sama, Saboda haka, wanda ya mika ni a gare ka
shine mafi zunubi”. 12 Da jin haka, sai Bilatus yayi kokari
a sake shi, amma sai Yahudawa suka tada murya sukace,
“In ka saki mutumin nan, kai ba abokin Kaisar bane, duk
wanda ya maida kansa sarki, ya sabawa Kaisar”. 13 Da
Bilatus ya ji irin maganganunsu sai ya fito da Yesu waje
ya kuma zauna akan kujeransa a inda ake kira “Dakalin
shari'a,” a Yahudanci kuma, “Gabbata.” 14 To a ran nan
ana shirye shiryen idin ketarewa, da misalin sa'a ta shidda
kenan, wato tsakar rana, Bilatus yace wa Yahudawan “Ga
sarkin ku!” 15 Su kuwa suka yi ihu, a tafi da shi, a tafi
da shi, a gicciye shi, Bilatus yace masu “In gicciye sarkin
ku? Sai manyan firistocin sukace “Ba mu da wani sarki
sai Kaisar”. 16 Sai Bilatus ya mika Yesu domin su gicciye
shi. 17 Sai suka tafi da Yesu, ya fito yana dauke da gicciyen
zuwa wurin da ake kira “Wurin kwalluwa” da Yahudanci
kuma “Golgota”. 18 Suka gicciye Yesu a wurin, tare da wasu
mutum biyu, daya a kowane gefe, Yesu kuwa na tsikiya.
19 Bilatus kuwa ya rubuta wata alama a kan gicciyen, “YESU
BANAZARE, SARKIN YAHUDAWA”. 20 Yahudawa da yawa
kuwa suka karanta wannan alama domin wurin da aka
gicciye Yesu yana kusa da Birnin. Alamar kuwa an rubuta
ta da Yahudanci, da Romanci, da Helenanci. 21 Sai manyan
firistocin yahudawa sukace wa Bilatus, kada ka rubuta
sarkin Yahudawa, amma kace, 'wannan yace “Ni ne sarkin
Yahudawa”'. 22 Bilatus kuwa ya amsa, “Abinda na rubuta
na rubuta kenan.” 23 Bayan da sojojin suka gicciye Yesu,
sai suka yayyaga rigarsa kashi hudu, kowane soja da nasa,
kashin, sai kuma alkyabbar. Alkyabbar kuwa bata da dinki
an saka tane daga sama har kasa. 24 Sai sukace wa junansu,
“Kada mu yaga alkyabbar, amma kuzo mu jefa kuri'a a
kan ta mu gani ko wanene zai dauke ta, anyi haka ne
domin a cika nassi cewa “Sun raba rigata a tsakaninsu,
sun kuwa jefa kuri'a domin alkyabbata. 25 Sojojin suka
yi wadannan abubuwa. Uwar Yesu, da 'yar'uwarta, da
Maryamu matar Kilofas, da kuma Maryamu Magadaliya.
Wadannan mataye suna tsaye kusa da gicciyen Yesu. 26 Da
Yesu ya ga mahaifiyarsa da almajirin nan da yake kauna
tsaye kusa da juna, yace, “Mace, dubi, dan ki!” 27 Sai

yace wa almajirin, “Dubi, mahaifiyarka!” Daga wannan
sa'a almajirin ya dauke ta zuwa gidansa. 28 Bayan wannan
Yesu, saboda ya san yanzu komai ya kammala, domin a cika
nassin, sai yace “Ina jin kishi. 29 A gefensu kuma akwai
gora cike da ruwan inabi mai tsami, sai suka tsoma soso
a cikin ruwan inabin mai tsami suka daura a wata sanda
sai suka mika masa a baki. 30 Da Yesu ya tsotsi ruwan
tsamin, sai yace “An gama” Sai ya sunkuyar da kansa ya
kuwa saki ruhunsa. 31 Sai Yahudawan, domin ranar shirye
shirye ne, domin kada a bar jikunansu akan gicciye har
ranar asabacin (domin asabacin rana ce mai muhimmanci),
suka roki Bilatus ya kakkarye kafafunsu kuma ya saukar
da su. 32 Sai sojojin suka zo suka karya kafafun mutum
na farko da kuma mutum na biyun wadanda aka gicciye
tare da Yesu. 33 Da suka iso kan Yesu sai suka tarar ya
riga ya mutu, sai basu kuwa karya kafafunsa ba. 34 Duk da
haka daya daga cikin sojojin ya soki kuibin shi da mashi,
nan da nan sai jini da ruwa suka fito. 35 Wanda ya ga
wannan, shi ya zama shaida, shaidarsa kuwa gaskiya ce.
Ya sani cewa abinda ya fada gaskiya ne saboda ku ma ku
gaskata. 36 Wadannan sun faru ne domin a cika nassi,
“Babu ko daya daga cikin kasusuwansa da za'a karya”.
37 Kuma wani nassin yace, “Zasu dube shi wanda suka
soka.” 38 Bayan wadannan abubuwa, Yusufu mutumin
Arimatiya, wanda yake almajirin Yesu ne (amma a boye
saboda tsoron Yahudawa) ya roki Bilatus izini domin ya
dauke jikin Yesu. Bilatus kuwa ya bashi izini, sai Yusufu
yazo ya dauki jikin. 39 Nikodimu ma ya zo, wanda da farko
ya zo wurin Yesu da daddare, ya kawo hadin man kamshi na
mur da al'ul wajen nauyin awo dari. 40 Sai suka dauki jikin
Yesu suka sa shi a likkafanin lillin tare da kayan kamshin
nan, domin jana'iza bisa ga al'adar Yahudawa. 41 To a wurin
da aka gicciye shi kuwa akwai wani lambu, a cikin lambun
kuma akwai sabon kabari wanda ba'a taba sa kowa ba.
42 Da yake ranar shirye shirye ce ta Yahudawa, kabarin
kuwa na kusa, sai suka sa Yesu a ciki.

20

1 To da sassafe ranar farko ta mako, da sauran duhu,
Maryamu Magadaliya ta zo kabarin, ta tarar an kawar da
dutsen daga kabarin. 2 Sai ta ruga da gudu zuwa wurin
Saminu Bitrus tare da almajirin nan da Yesu ke kauna, tace
masu, “Sun dauke Ubangiji daga kabarin, bamu kuwa san
inda aka sa shi ba.” 3 Sai Bitrus tare da almajirin nan suka
fita, kuma suka tafi kabarin, 4 dukansu suka ruga da gudu
tare, amma daya almajirin ya riga Bitrus isowa kabarin,

5 Sai ya sunkuya ya leka ciki, ya ga likkafanin lillin a wurin,
amma fa bai shiga ciki ba. 6 Sai Saminu Bitrus ya iso daga
bayansa sai ya shiga kabarin, ya tarar da likkafanin lillin
a ajiye. 7 sai fallen kuma da yake kansa. Ba'a ajiye tare
da likkafanin ba amma aka linkeshi aka ajiye shi daban.
8 Sai almajirin nan da ya riga isa kabarin shi ma ya shiga
ya gani, sai ya ba da gaskiya. 9 Har ya zuwa wannan
lokacin basu san nassin daya ce zai tashi daga matattu ba.
10 Sai almajiran suka sake komawa gida kuma. 11 Amma
Maryamu tana tsaye a bakin kabarin tana kuka. Yayin da
take kuka, sai ta sunkuya ta leka cikin kabarin. 12 Sai ta
ga mala'iku guda biyu cikin fararen kaya zaune, daya ta
wurin kai daya kuma ta wurin kafafu inda aka kwantar da
Yesu. 13 Sukace mata, "Uwargida don me kike kuka? Sai tace
masu, "Domin sun dauke Ubangijina, ban kuwa san inda
suka ajiye shi ba. 14 Bayan ta fadi haka, ta juya sai ta ga Yesu
tsaye a wurin. Amma bata san cewa Yesu bane, 15 Yesu yace
mata, "Uwargida, me yasa kike kuka? Wa kuma kike nema?
Domin tana zaton shine mai kula da lambun, sai tace masa,
"Maigida in kaine ka dauke shi, gaya mani inda ka sa shi, ni
kuwa in dauke shi." 16 Yesu yace mata, "Maryamu". Sai ta
juya, tace masa da Armaniyanci "Rabboni!" wato mallam.
17 Yesu yace mata, kada ki taba ni, domin har yanzu ban hau
wurin Uba ba tukuna, amma kije wurin 'yan'uwana kice
masu, zan je wurin Ubana da Ubanku, Allahna da kuma
Allahnku". 18 Maryamu Magadaliya ta je tace wa almajiran,
"Na ga Ubangiji" Ta kuma ce ya fada mata wadannan
abubuwa. 19 Da yamma a wannan rana, a rana ta farko ta
mako, almajiran suna kulle a daki saboda tsoron Yahudawa,
Yesu yazo ya tsaya a tsakaninsu, yace "Salama Agareku".
20 Bayan ya fadi haka, sai ya nuna masu hannuwansa da
kuibinsa. Da almajiran suka ga Ubangiji, sai suka yi farin
ciki. 21 Yesu ya sake ce masu, "salama agareku. "Kamar
yadda Uba ya aiko ni, haka Ni ma na aike ku". 22 Da Yesu
ya fadi haka, sai ya hura masu lumfashinsa, yace masu,
"Ku karbi Ruhu Mai Tsarki. 23 Duk wanda kuka gafarta wa
zunubai, an gafarta masa; kowa kuka rike zunubansa, an
rikesu." 24 Toma, daya daga cikin sha biyun, wanda ake kira
Dan Tagwai, baya tare dasu lokacin da Yesu ya bayyana.
25 Sauran almajiran sukace masa "Mun ga Ubangiji". Sai
yace masu, "In ban ga gurbin kusoshi a hannuwansa ba,
in sa yatsana a gurbin kusoshin ba, in kuma sa hannuna
cikin kuibinsa ba, ba zan bada gaskiya ba. 26 Bayan kwana
takwas har wa yau almajiran na cikin gida, Toma ma na
tare dasu, kofofin suna kulle, sai ga Yesu a tsakaninsu yace,

“Salama agareku”. 27 Sa'an nan yace wa Toma, “Iso nan
da yatsanka, dubi hannuwana. Miko hannunka kuma kasa
a kuibina, kada ka zama marar bada gaskiya, sai dai, mai
bada gaskiya”. 28 Toma ya amsa yace “Ya Ubangijina da
Allahna!” 29 Yesu yace masa, “Wato saboda ka gan ni, ka
bada gaskiya? Albarka ta tabbata ga wadanda basu gani ba,
amma kuwa sun bada gaskiya. 30 Yesu yayi wadansu alamu
da yawa dabam dabam a gaban almajiransa, wadanda ba'a
rubuta a littafin nan ba. 31 Amma an rubuta wadannan ne,
domin ku bada gaskiya Yesu shine Almasihu, Dan Allah, ta
wurin gaskatawa kuma ku sami rai cikin sunansa.

21

1 Bayan wadannan abubuwa, Yesu ya sake bayyana kansa
ga almajiran a bakin tekun Tibariya. Ga yadda ya bayyana
kansa: 2 Saminu Bitrus na tare da Toma wanda ake kira
Dan Tagwai, da Natana'ilu daga Kana ta kasar Galili, da
'ya'yan nan na Zabadi, da kuma wadansu almajiran Yesu
biyu. 3 Saminu Bitrus yace masu, “Zani su.” sukace masa
“Mu ma za mu je tare da kai.” Sai suka fita suka shiga
jirgi, amma a daren nan basu kama komai ba. 4 To, gari
na wayewa, sai ga Yesu tsaye a bakin gaci, amma almajiran
basu gane cewa Yesu bane. 5 Sai Yesu yace masu, “Samari,
kuna da wani abinda za a ci?” Suka amsa masa sukace
“A'a”. 6 Yace masu, “Ku jefa taru dama da jirgin zaku samu
wasu.” Suka jefa tarunsu har suka kasa jawo shi don yawan
kifin. 7 Sai almajirin nan da Yesu yake kauna yace wa Bitrus,
“Ubangiji ne fa!” Da Saminu Bitrus yaji, Ashe, Ubangiji ne,
yayi damara da taguwarsa, (don a tube yake), ya fada a
tekun. 8 Sauran almajiran kuwa suka zo a cikin karamin
jirgi, (domin basu da nisa da kasa, kamar kamu dari biyu
zuwa sama), janye da tarun cike da kifi. 9 Da isowarsu gaci,
sai suka ga garwashin wuta a wurin da kifi akai, da kuma
gurasa. 10 Yesu ya ce masu “Ku kawo wandansu daga cikin
kifin da kuka kama yanzu”. 11 Sai Saminu Bitrus ya hau,
ya jawo tarun gaci, cike da manyan kifaye dari da hamsin
da uku (153). Amma duk da yawansu, tarun bai tsage ba.
12 Yesu yace masu, “Ku zo ku karya kumallo”. Daga cikin
almajiran kuwa babu wanda yayi karfin halin tambayarsa
“Ko shi wanene?” Domin sunsani Ubangiji ne. 13 Yesu zo
ya dauki gurasar ya ba su, haka kuma kifin. 14 Wannan
shine karo na uku da Yesu ya bayyana ga almajiransa bayan
tashinsa daga matattu. 15 Da suka karya kumallon, Yesu
yace wa Saminu Bitrus, “Bitrus dan Yahaya, kana kaunata
fiye da wadannan?” Bitrus yace masa “I ya Ubangiji, ka
sani ina kaunarka” Yesu yace masa “Ka ciyar da 'ya'yan

tumakina”. 16 Ya sake fada masa karo na biyu, “Saminu Dan
Yahaya, kana kaunata?” Bitrus Yace masa “I ya Ubangiji,
ka sani ina kaunarka”. Yesu yace masa, “Ka lura da
Tumakina”. 17 Ya sake fada masa, karo na uku, “Bitrus
Dan Yahaya, kana kaunata? Sai Bitrus bai ji dadi ba domin
Yesu ya fada masa karo na uku, “Kana kaunata” Yace masa,
“Ubangiji ka san komai duka, ka sani ina kaunarka.” Yesu
yace masa “Ka ciyar da tumaki na. 18 Hakika, hakika, Ina
gaya maka, lokacin da kake kuruciyarka, kakan yi wa kanka
damara, ka tafi inda ka ga dama. amma in ka tsufa, zaka
mike hannuwanka wani yayi maka damara, ya kai ka inda
baka nufa ba.” 19 To Yesu ya fadi haka ne domin ya nuna
irin mutuwar da Bitrus zai yi ga daukakar Allah. Bayan ya
fadi haka, sai yace wa Bitrus, ka biyo ni. 20 Bitrus ya juya sai
ya ga almajirin da Yesu yake kauna yana biye dasu; wanda
ya jingina a kirgin Yesu lokacin cin jibin nan da yace “Ya
Ubangiji, wanene zai bashe ka?” 21 Da Bitrus ya gan shi,
yace wa Yesu “Ya Ubangiji, Me mutumin nan zai yi?” 22 Yesu
yace masa, “Idan ina so ya zauna har in dawo ina ruwanka?
Ka biyo ni.” 23 Wannan zance ya yadu cikin 'yan'uwa cewa,
wannan almajirin ba zai mutu ba. Alhali Yesu bai cewa
Bitrus, wannan almajirin ba zai mutu ba, Amma “Idan
ina so ya zauna har in dawo ina ruwanka?” 24 Wannan
shine almajirin da yake shaida wadannan abubuwa, wanda
ya rubuta su, kuma mun tabbata shaidarsa gaskiya ne.
25 Akwai kuma sauran abubuwa da yawa wanda Yesu yayi.
Idan da an rubuta kowannensu daya bayan daya, ina gaya
maku, ko duniya bazata iya daukar litattafan da za a rubuta
ba.

Ayyukan Manzanni

1 Littafin da na rubuta da farko, Tiyofilos, ya fadi
abubuwan da Yesu ya fara yi ya kuma koyar, 2 har zuwa
ranar da aka karbe shi zuwa sama. Wannan kuwa bayan da
ya ba da umarni ga zababbun manzanninsa ta wurin Ruhu
Mai Tsarki. 3 Bayan ya sha wahala, ya bayyana kan sa da
rai a garesu, da alamu da dama masu gamsarwa. Kwana
arba'in ya baiyana kansa a garesu yana yi masu magana
game da mulkin Allah. 4 Yayin da yana zaune tare da su ya
basu umarni cewa kada su bar Urushalima, amma su jira
alkawarin Uban, wanda ya ce, "Kun ji daga gare ni, 5 cewa
Yahaya babu shakka ya yi baftisma da ruwa, amma ku za
a yi maku baftisma da Ruhu Mai Tsarki nan da kwanaki
kadan." 6 Sa'adda suna tare suka tambaye shi, "Ubangiji,
a wannan lokaci ne za ka maido da mulki ga Isra'ila?"
7 Ya ce masu, "Ba naku bane ku san lokaci ko sa'a wanda
Uba ya shirya ta wurin ikonsa. 8 Amma za ku karbi iko,
idan Ruhu Mai Tsarki ya zo bisanku, sa'annan za ku zama
shaidu na cikin Urushalima da kuma cikin dukan Yahudiya
da Samariya, har ya zuwa karshen duniya." 9 Lokacin da
Ubangiji Yesu ya fadi wadannan abubuwa, yayin da suna
kallon sama, sai aka dauke shi zuwa sama, kuma girgije
ya boye shi daga idanunsu. 10 Da suka dinga kallon sama
yayin da ya tafi, nan da nan, mazaje biyu suka tsaya a
gabansu cikin fararen tufafi. 11 Suka ce, "Ku mazajen Galili
me yasa ku ke tsaye a nan kuna kallon sama? Wannan Yesu
wanda ya hau zuwa sama zai dawo kamar yadda kuka gan
shi yana tafiya zuwa sama." 12 Da suka dawo Urushalima
daga dutsen Zaitun, wanda ke kusa da Urushalima, tafiyar
Asabaci daya ne. 13 Da suka iso, sai suka haye zuwa cikin
bene inda suke da zama. Sune su Bitrus, Yahaya, Yakubu,
Andarawus, Filibus, Toma, Bartalamawus, Matiyu, Yakubu
dan Alfa, Siman mai tsattsauran ra'ayi, kuma da Yahuza
dan Yakubu. 14 Dukansu kuwa suka hada kai gaba daya,
yayin da suka ci gaba da naciya cikin addu'a. Tare da
su kuma akwai mata, Maryamu mahaifiyar Yesu, da kuma
'yan'uwansa. 15 A cikin wadannan kwanaki Bitrus ya tashi
tsaye a tsakiyar 'yan'uwa, kimanin mutane dari da ashirin,
ya ce, 16 " 'Yan'uwa, akwai bukatar Nassi ya cika, wanda
Ruhu Mai Tsarki ya fada a baya ta bakin Dauda game
da Yahuza, wanda ya jagoranci wadanda suka kama Yesu
17 Domin yana daya daga cikinmu kuma ya karbi rabonsa

na ladan wannan hidima," 18 (Wannan mutum fa ya sai wa
kansa fili da cinikin da ya yi na muguntarsa, kuma a nan
ya fado da ka, cikinsa ya fashe, hanjinsa suka zubo waje.
19 Duka mazaunan Urushalima suka ji wannan, saboda haka
suka kira wannan fili da harshensu "Akeldama" wato, "Filin
Jini.") 20 "Domin an rubuta a littafin Zabura, 'Bari filinsa
ya zama kufai, kada a bar kowa ya zauna wurin,'kuma,
'Bari wani ya dauki matsayinsa na shugabanci.' 21 Saboda
haka ya zama dole, daya daga cikin wadanda suke tare
da mu tun lokacin da Ubangiji Yesu yana shiga da fita,
a tsakaninmu, 22 farawa daga baftismar yahaya har zuwa
ranar da aka dauke shi daga wurinmu zuwa sama, ya
zama daya daga cikin mu wurin shaidar tashinsa." 23 Suka
gabatar da mutum biyu, Yusufu wanda ake kira Barsabbas,
wanda kuma aka yiwa suna Justus, da kuma Matayas. 24 Su
ka yi addu'a suka ce, "Ubangiji, kai ka san zuciyar dukan
mutane, ka bayyana mana wanda ka zaba cikin su biyun
nan 25 Domin ya dauki gurbin da kuma manzancin daga
inda Yahuza ya kauce zuwa nashi waje" 26 suka jefa kuri'a
a kansu; zabe ya fada kan Matayas kuma suka lissafta shi
tare da manzanni sha dayan.

2

1 Da ranar Fentikos ta zo, dukansu suna tare wuri daya.
2 Nan da nan sai ga wata kara daga sama kamar ta babbar
iska, kuma ta sauko ta cika duka gidan inda suke zaune.
3 Sai ga wasu harsuna kamar na wuta sun bayyana a
garesu aka rarraba su, kuma suka zauna bisa kowannensu.
4 Dukansu suka cika da Ruhu Mai Tsarki suka fara magana
da wadansu harsuna, yadda Ruhu ya ba su iko su yi magana.
5 A lokacin akwai Yahudawa dake zaune a Urushalima,
mutanen Allah, daga kowace kasa karkashin sama. 6 Da
suka ji wannan kara jama'a duk suka taru suka rude saboda
kowannensu ya ji suna magana da harshensa. 7 Suka
yi mamaki matuka; suka ce, "Lallai, wadannan duka ba
Galiliyawa ba ne? 8 Yaya mu ke jinsu duka, kowannensu
na magana a cikin harshen da aka haife mu? 9 Fisiyawa
da Mediyawa da Elimawa, da Yahudawa da Kafadokiya,
cikin Fontus da Asiya, 10 cikin Firgia da Bamfiliya, cikin
Masar da yankunan Libiya ta wajen Sur, da baki daga Roma,
11 Yahudawa da tubabbun cikin Yahudanci, Kiretawa da
Larabawa, duk munji su suna fadi a harshenmu game da
manyan ayyukan Allah." 12 Dukansu suka yi mamaki suka
rikice; suka ce da junansu, "Menene ma'anar wannan?"
13 Amma wasu suka yi ba'a suka ce, "Sun bugu ne da

sabon ruwan inabi.'' [14] Amma Bitrus ya tashi tare da sha
dayan, ya daga murya ya ce da su, ''Mutanen Yahuda da
dukanku dake zaune a Urushalima, bari ku san wannan;
ku saurari maganata. [15] Domin wadannan mutanen ba
buguwa suka yi ba yadda kuke zato, domin yanzu karfe
tara ne na safe kawai. [16] Amma wannan shine abinda
aka fada ta wurin annabi Yowel. [17] Allah ya ce, 'Haka zai
kasance a kwanakin karshe, zan zubo Ruhuna a kan dukan
mutane, 'ya'yanku maza da mata za su yi anabci, kuma
samarinku za su ga wahayoyi, kuma tsofaffinku za su yi
mafarkai. [18] Haka kuma a bisa bayi na maza da mata, a
kwanakin nan zan zubo da Ruhuna, kuma za su yi anabci.
[19] Zan nuna al'ajibai a sararin sama da kuma alamu a bisa
duniya, jini da wuta, da girgije. [20] Rana zata juya ta koma
duhu kuma wata ya koma jini, kafin Babbar ranan nan ta
Ubangiji ta zo. [21] Zai kuma zama dukan wanda ya kira
ga sunan Ubangiji zai sami ceto. [22] Mutanen Isra'ila, ku
saurari wadannan magana. Yesu Banazare, mutumin da
Allah ya tabbatar da shi gareku ta wurin manyan ayyuka
da ban mamaki da alamu da Allah ya yi ta wurinsa a
tsakiyarku, kamar yadda ku da kanku kuka sani. [23] Saboda
tabbataccen shiri da riga sani na Allah, aka bayar dashi,
ku kuma, ta hannun mutane 'yan tawaye, kuka gicciye shi
kuma kuka kashe shi. [24] Wanda Allah ya tayar, bayan
ya cire zafin mutuwa daga gareshi, saboda ba zai yiwu
ba ta rike shi. [25] Gama, game da shi, 'Ina ganin Ubangiji
a gabana ko yaushe, domin yana gefen hannun damana
saboda kada in firgita. [26] Saboda haka zuciyata na farin
ciki harshena yana yin murna. Kuma, jikina zai zauna
gabagadi. [27] Gama ba za ka watsar da raina a lahira ba,
ba kuwa za ka bar Mai Tsarkinka ya ga ruba ba. [28] Ka
bayyana mani hanyar rai; da fuskarka zaka cika ni da farin
ciki. [29] 'Yan'uwa, zan yi magana da ku gabagadi game da
baba Dauda: ya mutu kuma aka bizne shi, kuma kabarinsa
na nan tare da mu har yau. [30] Domin haka, don shi annabi
ne kuma ya san Allah ya yi masa alkawari da rantsuwa
cewa daga cikin zuriyarsa zai sanya wani bisa kursiyinsa.
[31] Ya hango wannan al'amari kuma ya yi magana game da
tashin Almasihu, 'Ba ayi watsi da shi ba a lahira, kuma
jikinsa bai ga rubewa ba.' [32] Wannan Yesun - Allah ya
tashe shi, wanda dukanmu shaidu ne. [33] Saboda haka yadda
aka tashe shi zuwa hannun dama na Allah kuma ya karbi
alkawarin Ruhu Mai Tsarki daga wurin Uba, shine ya zubo
mana wannan da kuke gani kuma kuke ji. [34] Dauda bai hau
zuwa sama ba, amma ya ce, ''Ubangiji ya ce wa Ubangijina,

“Zauna hannun dama na, 35 har sai na maida makiyanka
abin takawar sawunka.''' 36 Saboda haka, bari gidan Isra'ila
su sani tabbas wannan Yesun wanda kuka gicciye, Allah
ya maishe shi Ubangiji da kuma Almasihu. 37 Da suka ji
haka sai suka soku a zukatansu, suka cewa Bitrus da sauran
manzanni, '''Yan'uwa me za mu yi?'' 38 Sai Bitrus ya ce
masu, ''Ku tuba ayi wa kowannenku baftisma, cikin sunan
Yesu Almasihu domin gafarar zunubanku, kuma za ku karbi
baiwar Ruhu Mai Tsarki. 39 Domin alkawarin a gareku ne da
'ya'yanku da duk wadanda ke nesa, dukan iyakar mutanen
da Ubangiji Allahnmu zai kira.'' 40 Da maganganu da yawa
ya ba da shaida kuma ya karfafa su; ya ce, ''Ku ceci kan ku
daga wannan muguwar tsara.'' 41 Sai suka karbi maganar
sa kuma aka yi ma su baftisma, a wannan rana kuma
aka sami karin rayuka wajen dubu uku. 42 Su ka cigaba
cikin koyarwar manzanni da zumunta, cikin kakkaryawar
gurasa da kuma cikin addu'o'i. 43 Tsoro ya sauko bisa
kowane rai, kuma aka yi abubuwan ban mamaki da alamu
da yawa ta wurin manzannin. 44 Duka wadanda suka ba
da gaskiya suna tare kuma komai nasu na kowanensu ne,
45 kuma suka saida kadarorinsu da mallakarsu kuma suka
rarrabawa kowa, bisa ga irin bukatar da kowannensu yake
da ita. 46 A kowace rana suka cigaba tare da nufi daya a
cikin haikali, suna kakkarya gurasa a gidaje, kuma suna
raba abinci tsakaninsu cikin farin ciki da tawali'u a zuciya;
47 Suna yabon Allah kuma suna da tagomashi a gaban dukan
mutane. Ubangiji kuma kullum yana kara masu wadanda
suke samun ceto.

3

1 Sa'adda Bitrus da Yahaya suna hanya zuwa haikali a
lokacin addu'ar karfe uku. 2 Wani mutum, gurgu ne tun
daga haihuwa, ana daukar sa kulluyomi zuwa kofar haikali
da ake kira Kyakkyawa, domin bara gun mutanen da ke
shiga haikalin. 3 Da ya ga Bitrus da Yahaya suna shiga
haikalin, sai ya roke su sadaka. 4 Bitrus da Yahaya kuwa
suka zuba masa ido, Bitrus ya ce, ''Ka dube mu.'' 5 Gurgun
nan kuwa ya dube su, yana tsammanin zai sami wani abu
a wurin su. 6 Amma Bitrus ya ce, “Azurfa da Zinariya
ba ni da su, amma abin da nake da shi, zan baka. A
cikin sunan Yesu Almasihu Banazare, Yi tafiya'' 7 Bitrus ya
kama hannun damarsa, ya daga shi; nan da nan kafafunsa
da kashin idon sawayensa suka samu karfi. 8 Da gurgun
ya yunkura, ya mike tsaye sai ya fara takawa; ya shiga
haikali tare da Bitrus da Yahaya, yana takawa, yana tsalle,
yana kuma girmama Allah. 9 Dukan mutane suka gan shi

yana tafiya yana kuma yabon Allah. 10 Sun lura cewa,
shine mutumin da ke zama yana bara a Kyakyawar kofar
haikali; sai suka cika da mamaki domin abin da ya faru.
11 Yayin da yake rike da Bitrus da Yahaya, dukan jama'a suka
matso wurinsu, a gefen dakalin Sulaimanu, suna ta mamaki
kwarai. 12 Da Bitrus ya ga haka ya amsa wa jama'ar, "Ya ku
mutanen Isra'ila, don me ku ke mamaki?" Don me ku ka
zura mana ido, kamar mu ne muka sa shi ya yi tafiya da
ikon kanmu ko adalcin mu? 13 Allah na Ibrahim, da Ishaku,
da Yakubu, Allah na iyayenmu ya girmama bawansa Yesu.
Shi kuka ki kun kuma bashe shi a gaban Bilatus da ya
so ya sake shi. 14 Kuka ki Mai Tsarkin nan, Mai Adalcin,
maimakon haka kuka ce a sakkar maku mai kisan kai.
15 Kun kashe mai ba da rai, wanda Allah ya tayar daga
matattu, mu kuwa shaidu ne ga wannan al'amari. 16 Yanzu,
ta bangaskiya ga sunansa - wannan mutum da kuke gani
kuma kun san shi - ta wurin wannan sunan ne ya sami karfi.
Bangaskiya cikin Yesu ta ba shi cikakkiyar lafiya, a gabanku
duka. 17 Ya ku 'yan'uwa, na san kun yi haka ne cikin
rashin sani, yadda shugabaninku suka yi. 18 Amma duk
abubuwan da Allah ya fada ta bakin dukan anabawansa,
cewa Almasihunsa zai sha wahala, yanzu ya cika. 19 Saboda
haka, Ku tuba, ku juyo, domin a shafe zunubanku, domin
lokacin sabuntuwa daga wurin Ubangiji ya zo; 20 domin a
aiko maku da Almasihu wanda aka kaddara wato, Yesu.
21 Shine wanda dole sama ta karbe shi har zuwa lokacin
komo da dukan abubuwa, game da abubuwan da Allah
ya fada tun da ta bakin annabawansa tsarkaka. 22 Musa
hakika ya ce, 'Ubangiji Allah zai tayar maku da wani annabi
kamar ni daga cikin, 'yan'uwanku. Za ku saurari dukan
abin da zai fada maku. 23 Zai kasance kowanne mutum
da bai saurari annabin nan ba za a kau da shi gabadaya
daga cikin mutanensa.' 24 I, dukan annabawa tun daga
Sama'ila da wadanda suka zo bayansa, sun yi magana sun
ambaci wadannan kwanaki. 25 Kune 'ya'yan annabawa da
na alkawari wanda Allah ya yi da kakanninku, yadda ya ce
wa Ibrahim, 'Daga zuriyarka dukan al'uman duniya za su
sami albarka.' 26 Bayan da Allah ya ta da bawansa, a gareku
ne ya fara aiko shi, domin ya albarkace ku tawurin juyadda
kowannenku daga muguntarsa."

4

1 Yayin da Bitrus da Yahaya suna kan magana da mutanen,
sai firistoci da shugaban masu tsaron Haikali da kuma
Sadukiyawa suka afko masu. 2 Sun damu sosai domin Bitrus
da Yahaya suna koyar da mutane game da Yesu kuma suna

shelar tashinsa daga matattu. 3 Suka kama su suka jefa
kurkuku sai washegari, domin yamma ta riga ta yi. 4 Amma
mutane da yawa da suka ji sakon suka ba da gaskiya;
kimanin mazaje dubu biyar ne kuwa suka ba da gaskiya.
5 Washegari, da shugabaninsu, da dattawansu, da Marubuta
suka taru a Urushalima. 6 Anas babban firist, yana nan, da
Kayafa, da Yahaya da Iskandari, da dukan dangin babban
firist 7 Da suka kawo Bitrus da Yahaya a tsakiyarsu sai
suka tambaye su, “Da wanne iko, ko cikin wanne suna k
ka yi haka?” 8 Sai Bitrus, cike da Ruhu Mai Tsarki, ya ce,
“Ku shugabanni da dattawan jama'a, 9 idan mu yau ana
tuhumarmu saboda aikin kirki da aka yi ga wannan mara
lafiya - ta yaya wannan mutum ya sami lafiya? 10 Bari ku da
dukan mutanen Isra'ila, ku san wannan, cikin sunan Yesu
Almasihu Banazare, wanda kuka giciye, wanda Allah ya
tayar daga matattu ta dalilinsa ne wannan mutumin yake
tsaye a gaban ku lafiyayye. 11 Yesu Almasihu ne dutsen da
ku magina kuka ki, amma an mai da shi kan gini. 12 Babu
ceto daga kowanne mutum, domin babu wani suna da aka
bayar karkashin sama, a cikin mutane wanda ta wurinsa
za a iya samu ceto." 13 Sa'adda, suka ga karfin halin Bitrus
da Yahaya, suka gane mutane ne talakawa marasa ilimi,
sai suka yi mamaki, suka kuma lura suka gane Bitrus da
Yahaya sun kasance tare da Yesu. 14 Da yake suna ganin
mutumin nan da aka warkar tare da su, sai suka rasa abin
yi. 15 Amma bayan sun fitar da manzannin daga majalisa
sai suka tattauna a tsakaninsu. 16 Suka ce, “Yaya za mu yi
da wadannan mutane? Babu shakka aikin al'ajibi ya faru ta
wurinsu, kuma sananne ne ga dukan mazauna Urushalima,
kuma ba mu da iko mu musanci haka. 17 Amma saboda
kada ya cigaba da yaduwa cikin mutane, bari mu yi masu
kashedi kada su kara magana da kowa cikin wannan suna."
18 Suka kira Bitrus da Yahaya suka dokace su kada su
kara magana ko kuma koyarwa ko kadan a cikin sunan
Yesu. 19 Amma Bitrus da Yahaya suka amsa suka ce, "Ko
ya yi daidai a gaban Allah mu yi maku biyayya fiye da
shi, ku hukunta. 20 Baza mu iya daina magana game da
abubuwan da muka ji kuma muka gani ba." 21 Bayan sun
sake yi wa Bitrus da yahaya kashedi, sai suka sake su, su
tafi. Domin ba su iya samu wata hujja da za su hore su
a kai ba, domin dukan mutane suna yabon Allah saboda
abin da ya faru. 22 Mutumin da ya sami wannan al'ajibi
na warkarwa yana sama da shekara arba'in. 23 Bayan an
sake su, Bitrus da Yahaya suka zo cikin mutanensu suka ba
da rahoton duk abin da manyan firistoci da dattawa suka

fada masu. [24] Da suka ji haka, suka daga muryarsu tare
ga Allah suka ce, "Ubangiji, kai da ka yi sama da duniya
da teku da duk abin da ke cikinsu, [25] kai wanda ta wurin
Ruhu Mai Tsarki ta bakin ubanmu Dauda bawanka, ya
ce, 'Me ya sa al'ummai suka tunzura, kuma mutane suke
tunanin abubuwan banza? [26] Sarakunan duniya sun hada
kansu tare, kuma shugabanninsu sun taru don su yi gaba
da Ubangiji, da kuma Almasihunsa.' [27] Hakika, Hiridus
da Buntus Bilatus, tare da al'ummai da mutanen Isra'ila,
sun taru a wannan birni domin su yi jayayya da bawanka
mai tsarki Yesu, shafaffe. [28] Sun taru domin su aiwatar da
dukan abin da hannunka da nufinka ya shirya zai faru.
[29] Yanzu, Ya Ubangiji ka dubi kashedin su, ka ba bayin
ka ikon furta maganar ka gabagadi. [30] Sa'adda ka mika
hannunka domin warkarwa, alamu da al'ajibai su faru ta
wurin sunan bawanka mai tsarki Yesu." [31] Bayan sun gama
addu'a, wurin da suka taru ya girgiza, suka cika da Ruhu
Mai Tsarki, suka furta maganar Allah gabagadi. [32] Babban
taron da suka ba da gaskiya kansu hade yake; kuma ba
wanda ya ce da abinda ya mallaka nasa ne; maimakon
haka, komai na su daya ne. [33] Da iko mai karfi manzannin
suka yi shelar shaidarsu game da tashin Yesu Ubangiji daga
matattu, babban alheri kuma na bisansu. [34] Babu wani a
cikinsu wanda ya rasa komai, domin masu filaye da gidaje
suka sayar suka kawo kudin abin da suka sayar [35] sai suka
kawo kudin gaban manzanni. Aka rarraba wa kowanne
mutum bisa ga bukatarsa. [36] Yusufu, Balawi, mutumin
tsibirin Kubrus, wanda manzannisu ka yi wa lakani da suna
Barnaba. (wato, mai karfafa zuciya). [37] Yana da fili sai ya
sayar da shi ya kawo kudin gaban manzanni.

5

[1] Sai wani mai suna Hananiya da matarsa Safiratu, suka
sayar da filinsu, [2] Hananiya kuwa ya boye wasu daga cikin
kudin filin, (kuma da sanin matarsa), sa'annan suka kawo
ragowar kudin a gaban manzannin. [3] Amma Bitrus ya ce,
"Hananiya don me shaidan ya cika zuciyarka, har ka yi
wa Ruhu Mai Tsarki karya? Har ka boye wasu daga kudin
filin? [4] Sa'adda ba ka sayar da filin ba, ba mallakarka bane?
Bayan da ka sayar ma, ba naka bane? Don me kayi irin
wannan tunanin a zuciyarka? To ba mutane ka yi wa karya
ba, Allah ka yi wa." [5] Nan take da jin haka, Hananiya ya
fadi ya ja numfashinsa na karshe. Dukan mutanen da suka
ji labarin kuwa tsoro mai girma ya afko masu [6] Matasa
suka zo suka nannade gawarsa, suka fitar da shi waje suka
binne shi. [7] Bayan wajen sa'a uku, sai matarsa ta iso, ba

tare da sanin abin da ya faru ba. 8 Sai Bitrus ya ce mata,
"ki gaya mini ko nawa kuka sayar da filin?" Sai ta amsa,
"ta ce kaza ne.” 9 Sa'annan Bitrus ya ce mata, "Don me
kuka shirya wannan makidar tare da mijinki don ku gwada
Ruhun Ubangiji? Kiji tafiyar wadanda suka bizne mijinki a
bakin kofa, kuma za su dauke ki yanzu." 10 Nan take sai
ta fadi a gabansa, ta ja numfashinta na karshe, matasan
kuwa suka zo suka same ta ta mutu; sai suka dauki gawarta
suka kai waje suka kuma bizne ta kusa da mijinta. 11 Tsoro
mai girma kuwa ya afko wa iklisiyar gaba daya da dakan
wadanda suka ji wadan nan al'amura. 12 Ayyukan alamu
da ban mamaki masu yawa kuwa sun faru ga mutane,
ta hannun manzannin. Dukansu kuma suna nan tare a
dakalin Sulaimanu, 13 Sai dai babu mai karfin halin ya
hada kai tare dasu; amma suna da kwarjini sosai a gaban
jama'a. 14 Har wa yau aka rika samun karin masu ba da
gaskiya, dinbin jama'a, maza da mata, 15 har sukan dauki
marasa lafiya su kai su bakin titi, suna kwantar da su a bisa
gadaje da shinfidu, domin idan Bitrus ya zo wucewa ko da
inuwarsa ma ta taba wasunsu. 16 Mutane dayawa kuwa
sukan zo daga garuruwan da ke kewaye da Urushalima,
suna kuma kawo masu rashin lafiya, da wadanda aljannu
ke damunsu, aka kuma warkar da su duka. 17 Amma
babban firist ya taso tare da duk wadanda ke tare da shi
(wato 'yan darikar Sadukiyawa); suka cika da kishi matuka
18 suka kama manzannin suka kuma jefasu a kurkuku. 19 A
cikin dare sai mala'ikan Ubangiji ya bude kofofin kurkukun
ya kuma fito da su waje, ya ce, 20 “Kuje ku tsaya a gaban
haikali ku kuma gaya wa mutane maganar wannan rai.”
21 Sa'adda suka ji haka, sai suka tafi haikalin da wayewar
gari suka yi koyarwa. Amma babban firist da jama'arsa
suka zo suka kuma kira taro da kuma dukan yan majalisa,
da dattawan jama'ar Isra'ilawa suka fito suka kuma ba da
umarni, a fito masu da manzannin. 22 Amma ma'aikatan da
suka je kurkukun basu sami kowa, a kurkukunba, sai suka
dawo suka ba da rahoto, 23 Su ka ce kurkukun a rufe gam da
masu gadi suna nan a tsaye a bakin kofar amma da muka
shiga, bamu sami kowa a ciki ba. 24 Yanzu sa'adda shugaban
haikalin da manyan firistoci suka ji wadannan kalamai, sai
suka rikice sosai game da su, suka ce yanzu me wannan
zai haifar. 25 Sai wani ya zo ya ce masu, "Wadannan
mutanen da kuka jefa a kurkuku suna can a cikin haikali
suna koyar da jama'a." 26 Sai shugaban haikalin ya je da
ma'aikatansa suka kawosu, ba tare da tashin hankali ba,
domin gudun kada jama'a su jejjefesu. 27 Da suka kawo su,

sai suka gabatar da su gaban majalisa, babban firist kuwa
ya tuhume su, [28] cewa "Ba mun yi maku kashedi da karfi
kada ku yi koyarwa cikin wannan sunan ba? Amma ga
shi duk kun cika Urushalima da koyarwarku, kuna kuma
neman kusa jinin mutumin nan ya sauko kanmu." [29] Amma
Bitrus da manzannin suka amsa suka ce, "Dole mu yi wa
Allah biyayya ba mutane ba. [30] Allah na ubanenmu ya
ta da Yesu, wanda kuka kashe, ta wurin rateye shi a bisa
itace, [31] Allah kuwa ya daukaka shi a hannun damarsa,
domin ya zama sarki da kuma mai ceto, ya ba Isra'ila tuba
da gafarar zunubai. [32] Mu kuwa shaidu ne ga wadannan
al'amura, haka ma Ruhu Mai Tarki, wanda Allah ya bayar
ga dukan wadanda suka yi biyayya a gareshi." [33] Da yan
majalisa suka ji haka sai suka fusata kwarai da gaske, har
suka nemi su kashe manzannin. [34] Amma wani Bafarise
mai suna Gamaliel, malami ne kuma na attaura wanda
dukan jama'a suna martabawa, sai ya mike ya ba da umarni
cewa a fid da manzannin waje na dan lokaci. [35] Sai ya
ce masu "Ya ku mutanen Isra'ila, ku lura sosai da a binda
kuke niyyar yi wa mutanen nan, [36] A kwanakin baya wani
ya zo mai suna Tudas ya dauki kansa wani abu, kimanin
mutane dari hudu ne suka bishi, amma da aka kashe shi
jama'arsa baki daya sai suka watse, ba wanda ya kara jin
labarinsu. [37] Bayansa kuma, aka yi wani mai suna Yahuza
na Galili wanda a kwanakin kidaya, ya zo ya rinjayi mutane
da yawa, shima ya lalace, duk wadanda suka bi shi kuwa
suka watse. [38] Don haka ina gaya maku ku rabu da mutanen
nan, domin idan shirinsu ko kuma ayyukansu na mutane ne
za su lalace. [39] Amnma idan abin nan daga Allah yake baza
ku iya lalata su ba; kada ya zama kuna gaba da Allah." Sai
suka rinjayu. [40] Da suka kira manzannin ciki suka yi masu
duka, sai suka umarce su da cewa kada su sake koyarwa a
cikin sunan Yesu, sai suka barsu suka tafi. [41] Suka fita daga
cikin majalisar, suna murna domin sun cancanta su sha
wulakanci saboda sunan. [42] Bayan haka kullayomin suna
zuwa haikali, suna bi gida gida, suna wa'azi, suna kuma
koyarwa ba fasawa cewa Yesu shine Almasihu.

6

[1] A wadannan kwanaki, yawan almajiran ya ci gaba
da ribanbanya, sai Yahudawan da suke zama a kasar
Helanawa suka fara gunaguni game da Yahudawan Isra'ila,
domin basu damu da gwamrayensu, wajen raba abinci da
ake yi kullum. [2] Manzannin nan sha biyu suka kira taron
almajiran suka ce masu, "Bai kamata mu bar maganar Allah
mu shiga hidimar rabon abinci ba. [3] Don haka ku zabi

'yan'uwa maza daga cikinku, mutane bakwai wadanda a ke
ganin su da daraja, cike da Ruhu da kuma hikima, wadanda
za mu zaba suyi wannan hidima. 4 Mu kuwa mu ci gaba
da da addu'a da kuma hidimar kalmar." 5 Maganar su
kuwa ta farantawa dukan jama'a rai sosai. Sai suka zabi
Istifanus, shi kuwa mutum ne cike da bangaskiya kuma da
Ruhu Mai Tsarki da Filibus, da Birokoros, da Nikanar, da
Timan, da Barminas, da kuma Nikolas, mutmin Antakiya
wanda ya yi tuban Yahudanci. 6 Masu bin kuwa suka
gabatar da wadannan mutanen a gaban manzannin, su
kuwa suka yi masu addu'a suka kuma dora hannuwansu
a kansu. 7 Sai maganar Allah ta yawaita; yawan almajiran
kuwa ya rubanbanya matuka a Urushalima; firistoci da
yawa na Yahudawa suka bada gaskiya. 8 Sai Istifanus,
cike da alheri da iko, ya rika yin ayyukan ban mamaki
da alamu a cikin jama'a. 9 Amma sai ga wadansu mutane
daga wata majami'a da ake kira majami'ar Yantattu, wato
su Kuramiyawa da Iskandariyawa, da kuma wasu daga
kasar Kilikiya da Asiya. Wadannan mutanen kuwa suna
muhawara da Istifanus. 10 Amma suka kasa yin tsayayya
da Istifanus, saboda irin hikima da Ruhun da Istifanus ya
ke magana da shi. 11 Sai a asirce suka zuga wasu mutane su
je su ce, "Ai munji Istifanus yana maganganun sabo game
da Musa da kuma Allah." 12 Sai suka zuga mutanen, har
da dattawa da marubuta suka tunkari Istifanus, suka kama
shi, suka kawo shi gaban majalisa. 13 Suka kawo masu
shaidar karya suka ce, "Wannan mutumin har yanzu bai
dena maganganun gaba akan wannan wuri mai tsarki da
kuma shari'a ba. 14 Domin kuwa mun ji shi, yana cewa
wannan Yesu Banazarat zai rushe wannan wuri zai kuma
canza al'adun da muka gada daga wurin Musa." 15 Dukan
wadanda suke zaune a majalisar suka zuba masa ido, sai
suka ga fuskarsa kamar ta mala'ika.

7

1 Sai babban firist ya ce, "Wadannan al'amura gaskiya
ne?" 2 Sai Istifanus ya amsa ya ce, "Ya 'yan'uwa da ubanni,
ku saurare ni, Allah Madaukaki ya bayyana ga ubanmu
Ibrahim tun yana can kasar Mesofotamiya, kafin ma ya
zauna a kasar Haran; 3 ya ce masa, 'Ka bar kasarka da
danginka, ka tafi kasar da zan nuna maka.' 4 Sa'annan
ya bar kasar Kaldiyawa ya zo ya zauna a Haran; daga
can, bayan rasuwar mahaifinsa, sai Allah ya kira shi zuwa
wannan kasa da kuke ciki. 5 Amma Allah bai ba shi kasar
gado ba tukuna, ko da misalin tafin sawunsa. Amma ya
alkawarta - ko da yake bai riga ya haifi da ba tukuna -

wanda zai ba shi kasar gado, shi da zuriyarsa, a bayansa.
6 Allah ya yi magana da shi kamar haka, cewa zuriyarsa
za su yi bakonci a wata kasa wadda ba tasu ba, mutanen
wannan kasar kuwa za su gwada masu bakar azaba su
kuma bautar da su har shekaru dari hudu. 7 'Kuma zan
hukunta wannan al'umma da ta bautar da su,' Allah ya
ce, 'Bayan haka za su fito daga wannan kasa su bauta
mini a wannan wuri.' 8 Allah ya ba Ibrahim alkawarin
kaciya, sai Ibrahim ya haifi Ishaku ya yi masa kaciya a
rana ta takwas; Ishaku ya haifi Yakubu, Yakubu kuma
ya haifi ubanni Isra'ila su goma sha biyu. 9 Wadannan
'yan'uwa suka yi kyashin danuwansu Yusifu suka sayar da
shi bauta zuwa Masar. Amma Allah na tare da shi. 10 Ya
kuwa cece shi daga dukan sharin da yan uwansa suka
kulla masa, Allah kuwa ya ba shi tagomashi da hikima
a gaban Fir'auna, sarkin Masar. Fir'auna kuwa ya mai
da shi mai mulki a dukan kasar Masar da kuma dukan
mallakarsa. 11 Sai aka yi babbar yunwa a dukan kasar
Masar da ta Kan'ana, iyayenmu suka sha wuya saboda
rashin abinci. 12 Amma lokacin da Yakubu ya ji akwai
hatsi a kasar Masar, sai ya aiki ubannimu a karo na farko.
13 Da suka je a karo na biyu, sai Yusifu ya bayyana kansa
ga yanuwansa; a wannan lokaci ne Fir'auna ya gane da
yanuwan Yusufu. 14 Yusufu ya aiki yanuwansa su kawo
Yakubu ubansu da dukan mallakarsu da iyalansu zuwa
Masar, Dukansu mutane saba'in da biyar ne. 15 Yakubu
ya tafi ya zauna a Masar; shi da zuriyarsa har mutuwar
su. 16 Aka dauke su zuwa Shekem aka binne su a kabarin
da Ibrahim ya saya da kudin azurfa daga hannun yayan
Hamor a Shekem. 17 Yayin da alkawarin Allah ya kusato
wanda Allah ya fada wa Ibrahim, mutanen suka karu suka
hayayyafa kwarai a Masar, 18 Sai a ka yi wani sarki a
Masar wanda bai san Yusifu ba, 19 Wannan sarki ya yaudari
kakkaninmu ya yi masu mugunta kwarai da gaske, har
ma ya kai ga suna barin jariransu cikin hasari don su
ceci rayukansu. 20 A wannan lokaci ne aka haifi Musa,
kuma kyakkyawan yaro ne sai aka yi renon sa tsawon wata
uku a gidan mahaifinsa a asirce. 21 Yayin da aka jefar
da shi, sai diyar Fir'auna ta dauke shi ta rene shi kamar
danta. 22 Aka ilimantar da Musa da dukan ilimi irin na
Masar; kuma ya shahara cikin fasahar magana da kuma
ayyukansa. 23 Amma lokacin da yakai shekara arba'in, sai
ya yi niyyar ya ziyarci 'yan'uwansa, Isra'ilawa. 24 Sai ya
ga wani na cin zalin Ba Isra'ile, Musa kuwa ya taimaki
wanda ake kwara ta wurin murkushe Bamasaren: 25 zaton
Musa 'yan'uwansa za su fahimci taimakon Allah ne ya zo

masu amma ina! Basu gane ba. 26 Washegari ya ga wasu
Isra'ilawa na fada da junansu; ya yi kokari ya raba su;
sai ya ce masu, 'Malamai, ku 'yan'uwan juna ne; don me
kuke fada da junanku?' 27 Amma shi wanda ake kwarar
makwabcinsa ya ture Musa a gefe guda, ya ce, 'Wa ya nada
ka shugaba ko alkali akanmu? 28 Kana so ka kashe ni ne,
kamar yadda ka kashe Bamasaren nan jiya?' 29 Da jin haka
sai Musa ya gudu, zuwa kasar Midinawa, a matsayin dan
gudun hijira. Anan ya haifi ''ya'ya biyu maza. 30 Bayan da
shekaru arba'in suka wuce, sai mala'ika ya bayyana gare
shi a jeji, kusa da dutsen Sinai, a cikin harshen wuta a cikin
jeji. 31 Sa'adda Musa ya ga wutar, mamaki ya kama shi;
sai ya maso kusa don ya kara dubawa, sai ya ji muryar
Ubangiji na cewa, 32 'Nine Allah na ubanninka, Ibrahim,
da na Ishaku, da na Yakubu.' Musa ya razana har ma bai
sake daga kai ya duba ba. 33 Ubangiji ya ce masa, 'Tube
takalminka, domin in da kake tsaye wuri mai tsarki ne.
34 Ba shakka na ga wahalar da mutane na ke sha a Masar,
kuma na ji nishinsu, don haka na zo in cece su, yanzu fa sai
ka zo, in aike ka zuwa Masar.' 35 Wannan fa shine Musan
da suka ki, harma da cewa, 'Wanene ya nada ka alkali ko
shugaba a kanmu?' Shine kuma wanda Allah ya aiko masu
a matsayin shugaba da kuma mai ceto. Allah ya aiko shi
ta hannun mala'ikan da ya gani a daji. 36 Bayan alamu da
al'ajibai iri-iri a Masar da kuma Baharmaliya, Musa ya fito
da su daga Masar da kuma cikin jeji, a lokacin da suka yi
tafiya shekara arbain. 37 Wannan shine Musan da ya cewa
Isra'ilawa, 'Ubangiji zai tayar maku da wani annabi kamar
ni daga cikin Yan'uwan ku.' 38 Wannan shine mutumin da
ke tare da mutane a jeji. Karkashin jagorancin mala'ikan da
ya yi magana da shi a dutsen Sinai. Wannan ne mutumin
da ke tare da ubannen mu, wannan shi ne mutumin da ya
ba mu maganar Allah mai rai. 39 Wannan shine mutumin
da ubannenmu suka ki su yi masa biyayya; su ka fitar da shi
daga cikinsu, suka kudurta a zuciyarsu za su koma masar.
40 A lokacin ne suka cewa Haruna, 'ya yi masu allolin da
za su jagorance su zuwa masar. Domin kuwa ga zancen
Musan nan da ya fito da mu daga Masar, ba mu san abin da
ya faru da shi ba.' 41 Sai suka kera dan maraki suka kawo
wa gunkin hadaya, suka yi murna da abin da hannayensu
suka kera. 42 Allah ya bashe su su bauta wa tauraran sama,
kamar yadda yake a rubuce cikin littattafafan annabawa,
'Kun mika mani hadayu na yankakkun dabbobi a jeji ne
a shekaru arba'in din nan ya ku Isra'ilawa?' 43 Kun yarda
da haikalin Molek da kuma tauraron allahn nan Rafem, da

kuma siffofin nan da kuka kera don ku yi masu sujada; don
haka zan kai ku bauta har gaba da Babila.' 44 Kakkaninmu
suna da alfarwa ta sujada domin shaida a cikin jeji, kamar
yadda Allah ya umarta yayin da ya yi magana da Musa,
cewa ya yi shi bisa ga salon da aka nuna mashi. 45 Wannan
shine Alfarwar da kakkaninmu suka zo da shi, a lokacin
Joshuwa. Wannan ya faru ne yayin da suka mallaki wannan
kasa ta al'ummai da Allah ya kora a gaban kakkaninmu.
Haka abin yake har ya zuwa zamanin Dauda, 46 wanda ya
sami tagomashi a wurin Allah; don ya gina masujada domin
Allah na Yakubu. 47 Amma Sulaimanu ne ya gina Gidan
Allah. 48 Sai dai Madaukaki ba yakan zauna a gidan da
hannaye suka gina ba, kamar yadda annabin ya ce, 49 'Sama
kursiyina ce, duniya kuwa wurin ajjiye sawayena ne. To
wane irin gida za ku gina mani? inji Ubangiji: ko kuwa ina
ne wurin da zan huta? 50 Ko ba hannayena ne suka yi dukan
wadannan ba?' 51 Ku mutane masu taurin kai masu zuciya
mara kaciya da kunnuwa marasa ji, kullum kuna gaba da
Ruhu Mai Tsarki, kuna aikata abin da kakkaninku suka
aikata. 52 Wane annabi ne kakkaninku ba su tsanantawa
ba? Sun kashe annabawan da suka rigayi zuwan Mai
Adalcin nan, kuma kun zama wadanda suka kasance masu
bashe shi da masu kashe shi, 53 kune mutanen da kuka karbi
shari'a wadda mala'iku suka bayar, amma ba ku kiyaye ta
ba". 54 Yayin da majalisar suka ji wannan, sai ransu ya baci
kwarai, har suna cizon hakoransu don gaba da Istifanus.
55 Amma shi, cike da Ruhu Mai Tsarki, sai ya daga idonsa
sama, ya ga daukakar Allah; ya kuma hango Yesu na tsaye
a hannun daman Allah. 56 Istifanus ya ce, "Duba, ina ganin
sama ta bude, ga Dan Mutum na tsaye a hannun dama na
Allah." 57 Amma yan majalisar suka daga murya da karfi,
suka yi ihu, suka kuma toshe kunnuwansu, gaba dayansu
suka afka masa; 58 suka fitar da shi bayan gari, suka jejjefe
shi da duwatsu, don shaida sai suka tube manyan rigunansu
suka ajiye a gaban wani matashi da ake ce da shi Shawulu.
59 Lokacin da suke kan jifan Istifanus, ya dinga kira yana
cewa, ''Ya Ubangiji Yesu, ka karbi ruhu na." 60 Ya durkusa
ya daga murya da karfi, ya ce, "Ya Ubangiji, kada ka rike
wannan zunubi a kansu." Yayin da ya fadi wannan, sai ya
yi barci.

8

1 Bulus ya amince da mutuwarsa. A wannan rana
tsanani mai zafi ya fara tasowa akan Iklisiya da take a
Urushalima, sai masu bangaskiya duka suka bazu ko ina
a cikin garuruwan Yahudiya da Samariya, sai manzannin

kadai aka bari. 2 Amintattun mutane suka bizne Istifanus
suka yi babban makoki game da shi. 3 Amma Shawulu ya
yi wa Iklisiya mugunta kwarai, ya dinga shiga gida gida
yana jawo mutane maza da mata, kuma yana kulle su
cikin kurkuku. 4 Duk da haka masu bangaskiyar nan da
suka warwatsu suka tafi suka dinga yada wa'azin maganar.
5 Filibus ya tafi can Samariya ya yi shelar Almasihu. 6 Da
taron mutane suka ji kuma suka ga alamun da Filibus
yake yi, sai suka mai da hankali dukansu domin su ji
abinda yake fadi. 7 Domin kazaman ruhohi sun fito daga
cikin mutane da yawa da suka saurare shi suna kuka da
kururuwa; nakasassun mutane dayawa da guragu suka
warke. 8 Kuma aka yi farin ciki mai girma a birnin. 9 Amma
akwai wani mutum a cikin birnin da ake kira Siman, wanda
tun farko shi masafi ne da kuma dan dabo, yana yi wa
mutanen Samariya abubuwan ban mamaki, yayin da yake
kiran kansa wani mai muhimmanci. 10 Dukan Samariyawa,
manya da yara, suna sauraronsa, su kan ce, "Wannan
mutum shine ikon Allahn nan wanda ake kira mai girma."
11 Suna sauraron sa, domin ya dade yana yi masu abubuwan
mamaki da tsafe-tsafensa. 12 Amma da suka yi bangaskiya
da wa'azin bisharar da Filibus yake yi game da mulkin Allah
da sunan Yesu Almasihu, sai aka yi masu Baftisma dukansu
maza da mata. 13 Har shima Siman da kansa ya ba da
gaskiya. Bayan an yi masa Baftisma ya cigaba da bin Filibus,
da ya ga ana nuna alamu da manyan ayyuka, sai ya yi
mamaki. 14 Da manzannin da ke Urushalima suka ji labarin
Samariya ta karbi maganar Allah, sai suka aika masu Bitrus
da Yahaya. 15 Da suka iso, suka yi masu addu'a, domin
su karbi Ruhu Mai Tsarki. 16 Domin har wannan lokaci,
Ruhu Mai Tsarki bai sauko kan kowannensu ba; an dai yi
masu baftisma ne kadai cikin sunan Ubangiji Yesu. 17 Sai
Bitrus da Yahaya suka dora masu hannuwansu, sai suka
karbi Ruhu Mai Tsarki. 18 Sa'adda Siman yaga ana bayar da
Ruhu Mai Tsarki ta wurin dorawar hannuwan manzanni,
ya basu kudi. 19 Ya ce, “Ku bani wannan iko, ni ma, don
duk wanda na dora wa hannu ya karbi Ruhu Mai Tsarki."
20 Amma Bitrus yace masa, "Azurfarka ta lalace tare da
kai, saboda kana tunanin za ka malaki baiwar Ubangiji
da kudi. 21 Baka da wani rabo a wannan al'amari, domin
zuciyarka ba daidai take da Allah ba. 22 Saboda haka ka tuba
daga wannan muguntarka, ka kuma yi addu'a ga Ubangiji,
domin mai yiwuwa ya gafarta maka game da manufar
zuciyarka. 23 Domin na gane kana cikin bacin rai da kuma
cikin daurin zunubi." 24 Siman ya amsa ya ce, "Kayi addu'a

ga Ubangiji domina, kada wani daga cikin abubuwan nan
da ka fada ya faru da ni." 25 Sa'anda Bitrus da Yahaya
suka bada shaida kuma suka fadi maganar Ubangiji, sun
koma Urushalima; akan hanya, suka yi wa'azin bishara a
kauyukan samariyawa da yawa. 26 Yanzu kuwa Mala'ikan
Ubangiji ya yi wa Filibus magana cewa, "Tashi ka tafi ta
kudu da hanyar da ta yi kasa daga Urushalima zuwa Gaza"
(wannan hanyar yana cikin hamada.) 27 Ya kuwa tashi ya
tafi. Sai ga wani mutum daga Habasha, baba ne mai babban
matsayi a karkashin Kandakatu, sarauniyar Habasha. Shine
yake mulkin dukan dukiyarta. Ya zo Urushalima domin ya
yi ibada. 28 Yana komawa zaune cikin karussarsa, kuma
yana karanta Littafin annabi Ishaya. 29 Ruhun ya ce wa
Filibus, "Ka je kusa da karussar nan." 30 Sai Filibus ya gudu
ya same shi, kuma ya ji shi yana karanta littafin annabi
Ishaya, sai ya ce, "Ka fahimci abin da kake karantawa?"
31 Bahabashen ya ce. "Yaya zan iya, idan ba wani ya bishe
ni ba?" Ya roki Filibus ya shigo cikin karussar ya zauna tare
da shi. 32 Wannan kuwa shine nassin da Bahabashen yake
karantawa, "An kai shi kamar tunkiya zuwa mayanka; shiru
kuma, kamar dan rago a hannun masu sosayarsa, bai bude
baki ba. 33 Cikin kaskancinsa aka yi masa shari'a da rashin
adalci: Wa zai bada tarihin tsararsa? Domin an dauke ransa
daga duniya." 34 Sai baban ya tambayi Filibus, ya ce, "Na
roke ka, gaya mani, game da wa annabin yake magana? Da
kansa, ko kuwa wani mutum dabam?" 35 Filibus ya fara
magana; akan littafin Ishaya, ya kuwa yi masa wa'azi akan
Yesu. 36 Yayin da suke tafiya akan hanya, sai suka iso bakin
wani kogi; Baban ya ce, “Duba, ga ruwa anan; me zai hana
ayi mani baftisma?” 37 Filibus ya ce,” Idan ka gaskanta da
zuciya daya, ana iya yi maka baftisma.” Sai Bahabashen
ya ce, “Na gaskata Yesu Almasihu shine Dan Allah.” 38 Sai
Bahabashen ya umarta a tsai da karussar. Sai suka zo wurin
ruwa dukan su biyu, Filibus da baban, Filibus kuwa yayi
masa baftisma. 39 Yayin da suka fito daga cikin ruwan,
Ruhun Ubangiji ya dauke Filibus; baban bai sake ganin shi
ba, sai ya ci gaba da tafiyar sa yana murna. 40 Amma Filibus
ya bayyana a Azotus. Ya ratsa wannan yankin yana wa'azin
bishara a dukan garuruwan, har sa'anda ya iso Kaisariya.

9

1 Amma Shawulu, ya cigaba da maganganun tsoratarwa
har ma da na kisa ga almajiran Ubangiji, ya tafi wurin
babban firist 2 kuma ya roke shi wasiku zuwaga majami'un
da ke Dimashku, domin idan ya sami wani da ke na

wannan hanya, maza ko mata, ya kawo su Urushalima
a daure. 3 Yayin da yana tafiya, ya kasance da ya iso
kusa da Dimashku, nan da nan sai ga wani haske daga
sama ya haskaka kewaye da shi; 4 Sai ya fadi a kasa kuma
yaji wata murya na ce da shi, "Shawulu, Shawulu, me
yasa kake tsananta mani?" 5 Shawulu ya amsa, "Wanene
kai, Ubangiji?" Ubangiji ya ce, "Nine Yesu wanda kake
tsanantawa; 6 amma ka tashi, ka shiga cikin birnin, kuma
za a gaya maka abinda lallai ne kayi. 7 Mutanen da ke tafiya
tare da Shawulu suka tsaya shiru sun rasa abin fada, suna
sauraron muryar, amma ba su ga kowa ba. 8 Shawulu ya
tashi daga kasa, kuma daga ya bude idanunsa, baya ganin
komai; sai suka kama hannuwansa suka yi masa jagora
suka kawo shi cikin birnin Dimashku. 9 Har kwana uku
ba ya kallo, kuma ba ya ci balle sha. 10 Akwai wani almajiri
a Dimashku mai suna Hananiya; sai Ubangiji ya yi magana
da shi cikin wahayi, ya ce, "Hananiya." Sai ya ce, "Duba,
gani nan Ubangiji." 11 Ubangiji ya ce masa, "Tashi, ka tafi
titin da ake kira Mikakke, kuma a gidan wani mai suna
Yahuza ka tambaya mutum daga Tarsus mai suna Shawulu;
gama yana addu'a; 12 kuma ya gani cikin wahayi mutum
mai suna Hananiya na shigowa kuma ya daura masa hannu,
domin idanunsa su bude." 13 Amma Hananiya ya amsa,
"Ubangiji, na ji labari daga wurin mutane da yawa game da
mutumin nan, da irin muguntar da ya aikata ga tsarkakan
mutanenka da ke Urushalima. 14 An bashi izini daga babban
firist domin ya kama dukan wanda ke kira bisa sunanka."
15 Amma Ubangiji ya ce masa, "Jeka, gama shi zababben
kayan aiki na ne, wanda zai yada sunana ga al'ummai
da sarakuna da 'ya'yan Isra'ila; 16 Domin zan nuna masa
irin wahalar da zai sha sabo da sunana." 17 Sai Hananiya
ya tafi, ya shiga gidan. Ya dora masa hannu a kai, ya
ce, "Dan'uwa Shawulu, Ubangiji Yesu, wanda ya bayyana
a gareka a hanya sa'adda kake zuwa, ya aiko ni domin
ka sami ganin gari ka kuma cika da Ruhu Mai Tsarki."
18 Nan take wani abu kamar bawo ya fado daga idanun
Shawulu, kuma ya sami ganin gari; ya tashi aka yi masa
baftisma; 19 kuma ya ci abinci sai aka karfafa shi. Ya zauna
tare da almajirai a Dimashku kwanaki da yawa. 20 Nan
take ya fara shellar Yesu cikin haikali, yana cewa shine
dan Allah. 21 Dukan wadanda suka saurare shi suka yi
mamaki suka ce "Ba wannan mutumin ne yake hallaka
mutanen Urushalima da ke kira bisa ga wannan suna ba?
Ya kuma zo nan domin ya ba da su a daure ga manyan
firistoci." 22 Amma Shawulu kuwa ya sami iko sosai, kuma

yana haddasa damuwa tare da rinjaya tsakanin Yahudawan
dake zama a Dimashku ta wurin tabbatar da Yesu shine
Almasihu. 23 Bayan kwanaki da yawa, sai Yahudawan suka
yi shiri domin su kashe shi. 24 Amma shirin su ya zama
sananne ga Shawulu. Suna fakkon sa ta wurin tsaron
kofar birnin dare da rana domin su kashe shi. 25 Amma
da tsakar dare almajiransa suka daukeshi a kwando, suka
zurara shi ta katanga. 26 Sa'adda ya zo Urushalima, Shawulu
ya yi niyyar hada kai da almajirai, amma dukansu suna
tsoronsa, domin ba su yarda cewa shima ya zama almajiri
ba. 27 Amma Barnaba ya dauke shi ya kawo shi wurin
manzannin. Ya kuwa gaya musu yadda Shawulu ya sadu da
Ubangiji a hanya, har Ubangiji ya yi magana da shi, kuma
yadda Shawulu ya yi wa'azi cikin sunan Yesu gabagadi a
Dimashku. 28 Ya sadu da su lokacin shigar su da fitar su
a Urushalima. Ya yi wa'azi gabagadi cikin sunan Ubangiji
Yesu 29 kuma yana muhawara da Yahudawan Helenanci;
amma sun ci gaba da kokarin kashe shi. 30 Da 'yan'uwa
suka gane haka, sai suka kawo shi Kaisariya, suka kuwa
tura shi zuwa Tarsus. 31 Sa'annan iklisiya dake dukan kasar
Yahudiya, Galili da kuma Samariya suka sami salama da
kuma ginuwa; suka kuwa ci gaba da tafiya cikin tsoron
Ubangiji, da kuma ta'aziyar Ruhu Mai Tsarki, iklisiyar kuwa
ta karu da yawan mutane. 32 Har ta kai, yayin da Bitrus
ya zaga dukan yankin kasar, ya dawo wurin masu bi dake
zama a garin Lidda. 33 A can kuwa ya sami wani mutum mai
suna Iniyasu, wanda yake shanyayye ne, yana kwance har
tsawon shekara takwas a kan gado. 34 Bitrus ya ce masa,
"Iniyasu, Yesu Almasihu ya warkar da kai. Tashi ka nade
shimfidarka." Nan take sai ya mike. 35 Sai duk mazauna
kasar Lidda da kasar Sarona suka ga mutumin, suka kuma
juyo ga Ubangiji. 36 Yanzu kuwa a Yafa akwai wata almajira,
mai suna Tabita, ma'ana "Dokas." Wannan matar kuwa
tana chike da ayyukan nagarta da halin tausayi da take yi
ga mabukata. 37 Ya kai ga cewa a kwanakin can ta yi rashin
lafiya har ta mutu; da suka wanke gawar ta suka kwantar
da ita a bene. 38 Da shike Lidda na kusa da Yafa, almajiran
kuma sun ji cewa Bitrus yana can, suka aika mutane biyu
wurinsa. Suna rokansa, "Ka zo garemu ba tare da jinkiri
ba." 39 Bitrus ya tashi ya tafi da su, da isowar sa, suka kai
shi benen. Sai dukan gwamrayen suka tsaya kusa da shi
suna kuka, sai suka dauko riguna da sutura da Dokas ta
dinka lokacin da take tare da su. 40 Bitrus ya fitar da su
duka daga cikin dakin, ya durkusa, ya yi addu'a; sai, ya juya
wurin gawar, ya ce, "Tabita, tashi." Ta bude idanunta, da

ta ga Bitrus ta zauna, 41 Bitrus kuwa ya mika hannunsa ya
tashe ta; sa'annan ya kira masu bi da gwamrayen, ya mika
ta a raye garesu. 42 Wannan al'amari ya zama sananne cikin
dukan Yafa, kuma mutane da yawa suka bada gaskiya ga
Ubangiji. 43 Ya kasance, cewa, Bitrus ya zauna kwanaki da
dama a Yafa tare da wani mutum mai suna Saminu, majemi.

10

1 An yi wani Mutum a birnin Kaisariya, mai suna
Karniliyas, shugaban sojoji ne na kungiyar da ake kira
Italiya. 2 Mutum ne mai ibada, wanda ya mika kansa
da iyalinsa ga bautar Allah; ya kan bada taimakon kudi
mai yawa ga Yahudawa, kuma yana addu'a ko yaushe ga
Allah. 3 Wajen sa'a ta tara ga yini, an bayyana masa cikin
wahayi mala'kan Ubangiji na zuwa gare shi sai mala'ikan
ya ce masa, "Karniliyas!" 4 Karniliyas ya zuba wa mala'ikan
ido a tsorace ya ce "Menene, mai gida?" mala'ikan ya ce
masa, "Addu'ar ka da taimakon ka ga talakawa ya kai sama
matsayin sadaka abin tunawa a gaban Allah, 5 "Yanzu ka
aika mutane zuwa birnin Yafa su kawo mutum mai suna
Saminu wanda ake kira Bitrus. 6 Yana zama tare da Saminu
majemi, wanda gidansa ke bakin teku. 7 Da mala'ikan da
ya yi magana da shi ya tafi, Karniliyas ya kira biyu daga
barorin gidansa, da kuma soja guda mai bautar Allah daga
cikin sojojin da suke masa hidima. 8 Karniliyas ya fada
masu dukan abin ya faru sai ya aike su Yafa. 9 Washe
gari wajen sa'a ta shida (tsakar rana) suna cikin tafiya da
suka yi kusa da birni, Bitrus ya hau kan bene don ya yi
addu'a. 10 Sai ya ji yunwa kuma yana bukatar wani abinda
da zai ci, amma a yayin da mutanen na dafa abinci, sai
ya ga wahayi. 11 Sai ya ga sararin sama ya bude kuma
wani tasa na saukowa, wani abu kamar babban mayafi
yana saukowa zuwa duniya, ana zuro shi ta kusuryoyinsa
hudu. 12 A cikinsu kuwa akwai dukan halitun dabbobi masu
kafa hudu da kuma masu rarrafe a duniya da tsunstayen
sama. 13 Sai murya ta yi magana da shi; "Tashi, Bitrus,
yanka ka ci " 14 Amma Bitrus ya ce "Ba haka ba, Ubangiji,
gama ban taba cin abu mara tsarki ko mai kazanta ba."
15 Amma muryar ta sake zuwa masa karo na biyu kuma;
"Abinda Allah ya tsarkake, kada ka kira shi kazantacce."
16 Wannan ya faru sau uku; nan da nan sai aka dauki tasar
zuwa sama. 17 A yayin da Bitrus na cikin rudani game da
ma'anar wahayin da ya gani, sai ga mutanen da Karniliyas
ya aika suna tsaye a bakin kofar gidan, bayan sun tambayi
hanyar zuwa gidan, 18 Kuma suka yi sallama suna tambaya
ko Saminu wanda ake kira Bitrus ya sauka a nan. 19 A

yayin da Bitrus yana kan tunani akan wahayin, Ruhu ya
ce masa, “Duba, mutane uku na neman ka.” 20 Tashi ka
sauka ka tafi tare da su. Kada ka yi jinkirin tafiya tare da
su, domin Nine na aike su.” 21 Bitrus kuwa ya sauko wurin
mutanen ya ce, “Ni ne wanda kuke nema. Me ya sa kuka
zo?” 22 Suka ce, “Shugaban soja mai suna Karniliyas, adalin
mutum kuma mai bautar Allah, yana da kyakkyawar shaida
a dukan al'umman Yahudawa, shi ne wanda mala'ika mai
tsarki na Allah ya aika domin ka zo gidansa, ya ji sako daga
wurinka.” 23 Sai Bitrus ya gayyace su su zo ciki kuma su
zauna tare da shi. Washegari sai ya tafi tare da su, kuma
wadansu 'yan'uwa daga Yafa suka raka shi. 24 Kashegari
suka shiga Kaisariya, Karniliyas kuwa yana jiran su; har
ma ya gayyaci 'yan'uwansa da kuma abokansa na kusa.
25 Ya kasance sa'adda Bitrus ya shiga, Karniliyas ya sadu
da shi kuma ya durkusa ya yi masa sujada. 26 Amma Bitrus
ya tashe shi yana cewa, “Tashi tsaye! Ni ma mutum ne.”
27 A lokacin da Bitrus yake magana da shi, ya shiga ciki
sai ya tarar da mutane da yawa sun taru a wuri daya.
28 Ya ce masu, “Ku da kanku kun sani bai dace Bayahuden
mutum ya yi ma'amulla ko ya ziyarci wani ko wata kabila
ba. Amma Allah ya ce da ni kada in ce da kowa mara tsarki
ko kazantacce. 29 Wannan shine yasa na zo ba tare da musu
ba, a lokacin da kuka kira ni. Don haka na tambaye ku me
ya sa kuka aika in zo.” 30 Karniliyas ya ce “Kwanaki hudu
da sun wuce a daidai wannan lokaci, ina addu'a da cikin
sa'a na tara (karfe uku) a gidana, sai na ga mutum tsaye a
gabana da tufafi mai haske. 31 Ya ce, “Karniliyas, Allah ya
ji addu'ar ka, kuma taimakon ka ga talakawa ya tuna ma
Allah da kai. 32 Saboda haka ka aika da wani Yafa, ya kira
maka mutum mai suna Saminu wanda ake kira Bitrus. Yana
zama a gidan Saminu majemi, da ke bakin teku. 33 [Idan ya
zo, zai yi magana da kai.] 34 Sai Bitrus ya bude bakinsa
ya ce, “Gaskiya, na fahimci Allah baya nuna bambanci.
35 Maimakon haka, cikin kowace al'umma duk mai ibada
kuma mai aikata adalci karbabbe ne a gare shi. 36 Ku kun
san sakon da ya aika wa mutanen Isra'ila, a lokacin da ya
sanar da labarin mai kyau na salama ta wurin Yesu Kristi,
wanda shine Ubangiji na duka. 37 Ku da kanku kun san
al'amuran da suka kasance, wanda ya faru cikin Yahudiya,
farawa daga Galili, bayan sanarwar baftismar da Yahaya
ya yi. 38 Al'amura game da Yesu Banazare, yadda Allah
ya kebe shi da Ruhu Mai Tsarki da iko kuma. Ya kuma
ci gaba da aikin alheri da warkarwa ga dukan wadanda
shaidan ya daure, domin Allah yana tare da shi. 39 Mu

shaidu ne ga dukan abubuwan da ya yi a kasar Yahudawa
da cikn Urushalima, wannan Yesu wanda suka kashe, ta
wurin giciye shi a akan itace. 40 Wannan mutumin, Allah
ya ta da shi rana ta uku ya kuma maishe shi sananne,
41 ba ga dukan mutane ba, amma ga shaidun da Allah ya
zaba tun da farko - mu kanmu, wadanda muka ci muka
sha tare da shi bayan tashin sa daga matattu, 42 Ya umarce
mu mu yi wa mutane wa'azi mu kuma tabbatar cewa shine
wanda Allah ya zaba ya yi shariya bisa masu rai da matattu.
43 Gareshi ne dukan annabawa suka yi shaida, domin dukan
wanda ya bada gaskiya gareshi ya sami gafarar zunubai ta
wurin sunansa.` 44 Sa'adda Bitrus yana kan magana game
da wadannan abubuwa, Ruhu Mai Tsarki ya sauko a kan
dukan wadanda suke sauraron wa'azin sa. 45 Mutanen
da ke kungiyar masu bi da suka yarda da kaciya, dukan
wadanda suka zo tare da Bitrus suka yi mamaki, domin
baiwar Ruhu Mai Tsarki ya sauko a kan al'ummai. 46 Domin
sun ji al'umman nan suna magana da wasu harsuna suna
yabon Allah. Sai Bitrus ya amsa, 47 "Ko akwai wanda zai
hana wa wadannan baftisma ta ruwa, da shike suma sun
karbi Ruhu Mai Tsarki kamar mu?" 48 Sai ya ba da umarni
a yi masu baftisma cikin sunan Yesu Kristi. Sai suka roke
shi ya kasance da su na wasu kwanaki.

11

1 Yanzu Manzani da 'yan'uwa wadanda suke cikin
Yahudiya suka ji cewa al'ummai ma sun karbi maganar
Allah 2 Lokacin da Bitrus ya je Urushalima, wadanda suke
na kaciya suka zarge shi; 3 suka ce, "Ka hada kai tare da
mutane marasa kaciya kana ci tare da su!" 4 Amma Bitrus
ya fara bayyana masu dalla-dalla; ya ce, 5 Ina addu'a a
cikin birnin Yafa, sai na ga wahayi game da taska yana
saukowa, kamar babban mayafi da aka saukar daga sama
ta kusurwan nan hudu. Ya sauko gabana. 6 Na zura masa
ido kuma na yi tunani a kansa, na ga dabbobi masu kafa
hudu na duniya, miyagun dabbobi, da masu rarrafe, da
tsuntsayen sama. 7 Sai na ji murya tana ce da ni, "Tashi,
Bitrus, yanka ka ci." 8 Na ce, "Ba haka ba, Ubangiji: gama
babu abu mara tsarki ko mai kazanta da ya taba shiga
bakina." 9 Amma murya ta amsa kuma daga sama cewa,
"Abin da Allah ya kira mai tsarki, kada ka kira shi mara
tsarki." 10 Wannan ya faru sau uku, sai dukan komai ya
koma sama. 11 Nan da nan sai ga mutane uku tsaye a
gaban gidan da muke; an aike su daga Kaisariya zuwa
gare ni. 12 Ruhun ya umurce ni in tafi tare da su, ba tare
da nuna banbanci game da su ba. Yan'uwan nan shida

sun tafi tare da ni, sai muka shiga gidan mutumin. 13 Ya
fada mana yadda ya ga mala'ika tsaye a cikin gidansa yana
cewa "Aiki mutane zuwa Yafa, su kirawo Saminu wanda
ake kira Bitrus. 14 Zai gaya maku sakon da za ku sami
ceto kai da dukan gidanka." 15 Da na fara magana da
su, Ruhu Mai Tsarki ya sauko akansu kamar yadda ya
sauko mana tun da farko. 16 Sai na tuna da maganar
Ubangiji, yadda ya ce,"Hakika Yahaya ya yi baptisma da
ruwa, amma ku za a yi maku baptisma da Ruhu Mai
Tsarki." 17 To, idan Allah ya yi masu baiwa kamar yadda
ya yi mana yayin da muka bada gaskiya ga Ubangiji Yesu
Almasihu, wane ni da zan yi jayayya da Allah? 18 Da
suka ji wadannan abububuwa, suka rasa ta cewa, amma suka
daukaka Allah suka ce "Ga al'ummai ma Allah ya basu tuba
zuwa rai." 19 Sai wadanda suka warwatsu saboda tsananin
da ya bi bayan mutuwan Istifanas, suka yadu har zuwa
Finikiya, Kuburus da Antakiya, amma suka yi wa'azin Yesu
ga Yahudawa kadai. 20 Amma wadan sunsu, mutane daga
Kuburus da Kurane, suka zo Antakiya suka yi magana da
hellenawa, suna yi masu wa'azin Ubangiji Yesu. 21 Kuma
ikon Ubangiji yana tare da su, har mutane da yawa suka
gaskata kuma suka juyo wurin Ubangiji. 22 Labari game
da su ya iso kunnen ikilisiya da ke Urushalima: sai suka
aika da Barnaba zuwa can Antakiya. 23 Da ya iso kuma ya
ga kyautar Allah, sai ya yi farinciki; ya karfafa su dukka
su kafu cikin Ubangiji da dukan zuciyar su. 24 Domin
shi mutumin kirki ne, cike kuma da Ruhu Mai Tsarki da
bangaskiya, sai mutane da yawa suka karu ga Ubangiji.
25 Sai Barnaba ya tafi Tarsus domin ya nemi Shawulu.
26 Da ya same shi, ya kawo shi Antakiya. Ya kasance,
shekara guda suna taruwa tare da ikilisiya suka koyar da
mutane da yawa. A Antakiya ne aka fara kiran almajiran
Krista. 27 A cikin kwanakin nan wadansu annabawa daga
Urushalima suka zo Antakiya. 28 Daya daga cikinsu, mai
suna Agabas ya mike tsaye yayi magana da ikon Ruhu cewa
za a yi tsanani fari ko'ina a duniya. Wannan ya faru ne a
zamanin Kalaudiya. 29 Sai, almajiran, suka dau niyya kowa
gwargwadon karfinsa, su aika wa 'yan'uwa da ke Yahudiya
da taimako. 30 Suka yi haka; sun aika wa dattawa da kudi
ta hanun Barnaba da Shawulu.

12

1 A lokacin nan Sarki Hiridus ya sa wa wasu masu
bi hannu domin ya musguna masu. 2 Ya kashe Yakubu
dan'uwan Yahaya da takobi. 3 Bayan da ya ga hakan ya
gamshi Yahudawa, sai ya kama Bitrus ma. 4 Bayan ya kama

shi, sai ya tsare shi a kurkuku ya kuwa sa sojoji hudu su
dinga tsaron sa; yana niyyar kawo shi gaban mutanen a
bayan Idin katarewa. [5] To, Bitrus na tsare a kurkuku, amma
'yan'uwa na iklisiya suna yin addu'a ga Allah sosai domin
sa. [6] Ana kamar gobe Hiridus zai fitar da shi, a wannan
daren, Bitrus yana barci a tsakanin sojoji biyu, daure da
sarkoki biyu; sojoji kuma na gadi a bakin kurkukun. [7] Ba
zato, sai ga mala'ikan Ubangiji ya bayyana a gareshi, haske
ya haskaka dakin. Ya taba Bitrus a gefe ya tashe shi
kuma ya ce, "Tashi da sauri." Sai ga sarkokin suka zube
daga hannunsa. [8] Mala'ikan ya ce masa, "Yi damara ka sa
takalmanka." Bitrus kuwa yayi haka. Mala'ikan ce ma sa,
"Yafa mayafinka, ka biyo ni." [9] Bitrus kuwa ya bi mala'ikan
suka fita waje. Bai gane abin da mala'ikan ke yi zahiri ne ba.
Yana zaton ko yana ganin wahayi ne. [10] Bayan da suka wuce
masu tsaron fari da na biyu, sun kai kofar da aka yi da karfe
wadda ta mike zuwa cikin gari; ta bude masu da kanta.
Suka fita sun bi titin, kuma nan take kuma sai mala'ikan ya
bar shi. [11] Da Bitrus ya komo hayyacin sa, ya ce, "Hakika
yanzu na gane Ubangiji ya aiko da mala'ikansa don ya
kubutar da ni daga hannun Hiridus da abin da Yahudawa
suke zato." [12] Da ya gane haka, ya zo gidan Maryamu
mahaifiyar Yahaya wanda sunan mahaifinsa Markus; masu
bi da yawa sun taru a can suna addu'a. [13] Da ya kwankwasa
kofar gidan, sai baiwar gidan mai suna Roda ta zo don ta
bude kofar. [14] Da ta gane muryar Bitrus, don farin ciki
ta kasa bude kofar; maimakon haka, ta koma daki a guje,
don ta basu labari Bitrus na tsaye a bakin kofa. [15] Suka
ce mata, "Kin haukace." Amma ta nace da cewa haka ne.
Suka ce, "Mala'ikansa ne." [16] Amma Bitrus ya ci gaba da
kwankwasawa, da suka bude kofar, sai suka ga ai shine,
suka sha mamaki kwarai. [17] Bitrus kuwa ya yi masu hannu
yana, masu alama su yi shuru. Sai ya gaya masu labarin
yadda Ubangiji ya kubutar da shi daga kurkukun. Ya ce,
"Ku gaya wa Yakubu da dukan 'yan'uwa abin da ya faru."
Sai ya bar su, ya tafi wani wuri. [18] Sa'anda gari ya waye ba
karamar hargowa ce ta tashi a cikin sojojin ba, game da abin
da ya faru da Bitrus. [19] Bayan da Hiridus ya neme shi kuma
bai same shi ba, sai ya tambayi masu tsaron kuma ya bada
umarni a kashe su. Sai ya gangara daga Yahudiya zuwa
Kaisariya ya yi zamansa a can. [20] Yanzu kuwa Hiridus ya
yi fushi sosai da mutanen Taya da Sidon. Suka tafi wurinsa
tare. Suka roki Bilastasa, mataimakin sarkin, ya taimake
su. Sai suka nemi sasantawa don suna samun abinci daga
kasarsa ne. [21] A ranan da aka kayyade, Hirudus ya sha

damara da kayan saurata kuma ya zauna akan kursiyi; ya
yi masu jawabi. 22 Mutanen suka yi ihu, “Wannan muryar
allahce, ba ta mutum ba!” 23 Nan take mala'ika Ubangiji
ya buge shi don bai ba Allah daukaka ba, nan take tsutsotsi
suka cinye shi har ya mutu. 24 Maganar Allah ta yadu tana ta
ribabbanya. 25 Bayan Barnaba da Shawulu sun gama aikin
su a Urushalima. Suna dawowa, suka zo tare da Yahaya
wanda sunan mahaifinsa Markus ne. [Barnaba da Shawulu
suka koma Urushalima.]

13

1 A cikin iklisiyar da take Antakiya, akwai annabawa da
malamai. Sune su Barnabas, Saminu (wadda ake kira Baki)
da Lukiya Bakurame da Manayin (wanda aka yi renon su
tare da sarki Hiridus mai mulki) da Shawulu. 2 Sa'adda
suke bauta wa Allah tare da azumi, sai Ruhu Mai Tsarki ya
ce, “Ku kebe mani Barnaba da Shawulu domin aikin da na
kiraye su”. 3 Bayan taron sun yi addu'a da azumi, sai suka sa
masu hannu, su suka sallame su. 4 Sai Shawulu da Barnabas
suka yi biyayya da Ruhu Mai Tsarki suka tafi Sulukiya;
daga nan suka ketare zuwa tsibirin Kuburus. 5 Sa'adda
suke garin Salami, suka koyar da maganar Ubangiji a
majami'un Yahudawa, suna kuma tare da Yahaya Markus
mai taimakonsu. 6 Bayan sun zaga tsibirin duka har Bafusa,
nan suka iske wani Bayahude mai suna Bar-yeshua mai
tsafi kuma annabin karya. 7 Wannan mai tsafin wanda ke
tare da Makaddas, shi Sarjus Bulus mutum mai basira ne.
Wannan kuwa ya kira Shawulu da Barnaba domin yana so
ya ji maganar Allah. 8 Amma Elimas “mai tsafi” (fasarar
sunansa kenan) ya yi adawa da su; yana so ya baudar da
Makaddashin daga bangaskiya. 9 Amma Shawulu wanda
ake ce da shi Bulus yana cike da Ruhu Mai Tsarki ya kafa
masa ido. 10 Sai ya ce, “Kai dan iblis, kana cike da kowace
irin yaudara da mugunta. Kai abokin gabar kowanne irin
adalci ne. Ba za ka daina karkata mikakkakun hanyoyin
Ubangiji ba? 11 Yanzu ga hannun Ubangiji bisa kanka, zaka
zama makaho. Ba za ka ga rana ba nan da dan lokaci.”
Nan take kuwa sai wani hazo da duhu suka rufe shi ya
fara yawo yana neman mutane su yi masa jagora. 12 Bayan
da Makaddashin ya ga abin da ya faru ya ba da gaskiya
saboda ya yi mamakin koyarwa game da Ubangiji. 13 Bulus
da abokansa suka shirya suka ketare a jirgin ruwa daga
Bafusa zuwa Firjiya a Bamfiliya. Amma Yahaya ya bar
su ya koma Urushalima. 14 Bulus da abokansa suka tafi
daga Firjiya zuwa Antakiya na kasar Bisidiya. Nan suka
shiga majami'a ran Asabaci suka zauna. 15 Bayan karatun

dokoki da annabawa, shugabanin iklisiyar suka tura sako
cewa, “'Yan'uwa, idan kuna da wani sakon karfafawa ga
jama'a ku fadi.” 16 Bulus kuwa ya tashi ya yi alama da
hannunsa ya ce, “Mutanen Isra'ila da ku wadanda kuke
girmama Allah, ku ji. 17 Allahn Isar'ila ya zabi kakkaninmu
ya kuma ribabbanya su sa'adda suke kasar Masar da kuma
madaukakin iko ya fito da su daga cikinta. 18 Ya yi hakuri da
su a jeji har na tsawon shekara arba'in. 19 Bayan ya hallaka
kasashe bakwai a kasar Kan'ana, ya ba kakkaninmu kasar
nan gado. 20 Duk wadanan abubuwan sun faru shekaru dari
hudu da hamsin da suka wuce. Bayan wadannan, Allah
ya ba su alkalai har sai da annabi Sama'ila ya zo. 21 Sai
jama'a suka roka a ba su sarki, Allah kuwa ya ba su Saul
dan Kish, mutumin kabilar Binyamin ya zama sarki har na
tsawon shekara arba'in. 22 Allah kuwa ya cire shi daga kan
kujerar sarauta, ya daga Dauda ya zama sarkinsu. A kan
Dauda ne Allah ya ce, 'Na sami Dauda dan Yessi, mutumin
da zuciyata ke so; zai yi duk abin da nake so'. 23 Daga
zuriyar mutumin nan Allah ya fito da mai ceto, Yesu, kamar
yadda aka alkawarta zai yi. 24 Wannan ya faru kafin Yesu ya
zo, Yahaya ya yi shelar baftimar tuba ga jamma'ar Isra'ila.
25 Sa'adda Yahaya ya gama aikin sa, sai ya ce, 'Wanene ni
a tsamanin ku? Ba nine shi ba. Amma ku saurara, akwai
wani mai zuwa bayana wanda maballin takalminsa ban isa
in kwance ba.' 26 Yan'uwa 'ya'ya daga zuriyar Ibrahim, da
wadanda ke bautar Allah a cikinku, saboda mune aka turo
sakon ceto. 27 Saboda wadanda ke zaune cikin Urushalima,
da masu mulkinsu, ba su gane shi ba, kuma sun cika fadin
annabawa da a ke karantawa kowace ranar Asabaci ta
wurin kashe shi. 28 Duk da cewa ba su sami dalilin mutuwa
a kansa ba, suka roki Bilatus ya kashe shi. 29 Bayan sun
gama duk abin da aka rubuta game da shi, sai suka sauke
shi daga giciye suka sa shi a cikin kabari. 30 Amma Allah
ya tashe shi daga matattu. 31 Mutanen da suka zo tare da
shi daga Galili da Urushalima kuwa suka yi ta ganinsa har
kwanaki da yawa. Wadanan mutane kuma sune shaidunsa
ga jama'a a yanzu. 32 Mun kawo maku labari mai dadi
game da alkawaran da aka yi wa kakkaninmu. 33 Ubangiji
ya bar mana alkawaran. Don haka ya ta da Yesu daga
matattu. Kamar yadda ya ke a littafin zabura ta biyu: ''Kai
da na ne yau na zama mahaifinka.'' 34 Kuma dalilin tayar
da shi daga matattu shine saboda kada jikinsa ya rube, ya
yi magana kamar haka: ''Zan baku albarkun Dauda masu
tsarki tabatattu.'' 35 Wannan shine dalilin da ya yi magana
kuma a wata Zabura, 'Ba za ka bar Mai Tsarkinka ya rube
ba.' 36 Bayan Dawuda ya yi wa Allah bauta a cikin zuciyarsa

da kuma abin da Allah yake so, ya mutu, aka binne shi
tare da kakkaninsa, ya kuma ruba, 37 amma wanda Allah
ya tayar bai ga ruba ba. 38 'Yan'uwa, ku sani cewa ta wurin
mutumin nan aka yi maku wa'azin gafarar zunubai. 39 Ta
wurinsa ne duk wanda ya ba da gaskiya zai kubuta daga
dukan abin da dokar Musa bata 'yantar da ku a kai ba.
40 Saboda haka ku yi hankali da abubuwan da annabawa
suka fada kada su faru a kanku: 41 'Ku masu reni, za ku
rude don mamaki, ku kuma shude; saboda ina aiki a cikin
kwananakinku, aikin da ba za ku yarda ba ko da wani
ya gaya maku.” 42 Da Bulus da Barnaba suna fita kenan,
sai jama'a suka rokesu, su sake yin irin wannan magana
ranar Assabaci mai zuwa. 43 Bayan da sujadar ta kare,
Yahudawa da yawa da kuma wadanda suka shiga addinin
Yahudanci suka bi Bulus da Barnaba, sai suka gargade su da
su cigaba da aikin alherin Allah. 44 Da Asabaci ta kewayo,
kusan dukan garin suka taru domin su ji maganar Ubangiji.
45 Sa'adda Yahudawa suka ga taron jama'a, sai suka cika
da kishi suna karyata abubuwan da Bulus ya fada suka
kuma aibata shi. 46 Amma Bulus da Barnaba sun yi magana
gabagadi suka ce, “Dole ne a fara fada maku maganar
Allah. Amma da yake kun ture ta, kun nuna baku cancanci
rai madawwami ba soboda haka zamu juya ga al'ummai.
47 Don haka Ubangiji ya umarce mu, cewa, 'Na sa ku haske
ga al'ummai, saboda ku kawo ceto ga iyakar duniya.'” 48 Da
al'ummai suka ji haka, sai suka yi murna suka kuma yabi
kalmar Ubangiji. Dukan wadanda aka kaddarawa samin rai
madawwami suka tuba. 49 Kalmar Ubangiji kuwa ta bazu
a kowanne bangaren yankin. 50 Amma Yahudawan suka
zuga wadansu mata masu sujada, masu daraja da kuma
shugabannin mazan garin. Wannan ya tayar da tsanani ga
Bulus da Barnaba har suka fitar da su daga iyakar garinsu.
51 Amma Bulus da Barnaba suka kade masu kurar kafarsu.
Suka tafi garin Ikoniya. 52 Amma almajiran suka cika da
farin ciki da kuma Ruhu Mai Tsarki.

14

1 A lokacin da Bulus da Barnaba sun shiga garin Ikoniya
suka shiga majami'an Yahudawa suka yi wa'azi yadda har
mutane da yawa daga cikin Yahudawa da Hellinawa suka
ba da gaskiya. 2 Amma Yahudawa da basu yi biyayya
ba, suka zuga al'umman har suka yi fushi da 'yan'uwan.
3 Suka zauna a wurin na tsawon lokaci, suna yni maganarsu
gabagadi da ikon Ubangiji, yana kuma shaidar sakon
alherinsa. Ya yi wannan ta wurin alamu da al'ajibai ta
hannun Bulus da Barnaba. 4 Saboda haka mutanen garin

sun rabu: wadansun su suka bi ra'ayin Yahudawa, wasu
kuwa sun bi manzannin. 5 Al'umman garin da Yahudawa
sun nemi jan hankali shugabanninsu, don su wulakanta
Bulus da Barnaba, su jajjefe su, 6 da suka gane haka suka
gudu zuwa biranen Likoniya, Listira da Darbe, da gareruwa
wadanda ke kewaye da su, 7 a can suka yi wa'azin bishara.
8 A Listira akwai wani wanda ke zaune bai taba tashi
da kafafunsa ba, don shi gurgu ne tun daga haihuwa.
9 Wannan mutumin ya ji Bulus yana magana. Bulus ya
kafa masa ido, ya gane mutumin na da bangaskiya da za
a warkar da shi. Sai ya ce masa da murya mai karfi, "Tashi
ka tsaya akan kafafunka" 10 Sai mutumin ya yi tsalle ya
fara tafiya da kafafunsa, yana yawo. 11 Da jama'an garin
sun ga abin da Bulus ya yi, suka tada muryarsu suna cewa
da Likoniyanci, "Ai alloli sun ziyarce mu daga sama, da
kamanin mutane." 12 Suna kiran Barnaba da sunan "Zafsa,"
Bulus kuwa suka kira shi da sunan "Hamisa" domin shine
yafi yin magana. 13 Sai firist din zafsa wanda dakin yin masa
sujada na kofar birni; ya kawo bijimai biyu da furannin da
aka saka su kamar gammo; shi da jama'arsa suna so su yi
masa hadaya. 14 Amma da manzannin, wato Barnaba da
Bulus, su ka ji labarin, suka yage rigunansu, suka hanzarta
zuwa gun taron mutanen. 15 Suna ta cewa, "Kuji! Ku
mutane don me kuke wannan abin? Mu fa mutane ne
kamarku. Mun kawo maku labari mai dadi ne, da cewa, ku
rabu da abubuwa marar amfani, ku koma ga Allah mai rai,
wanda ya hallici sama da kasa da teku da dukan abubuwa
da ke cikinsu. 16 A da dai ya bar mutane su yi abinda suka
ga dama. 17 Duk da haka, bai bar kansa ba tare da shaida
ba, don yana bada abubuwa masu kyau, yana ba ku ruwan
sama, lokatai masu albarka, ya cika ranku da abinci da
farin ciki." 18 Duk da wadannan kalmomin da kyar, Bulus
da Barnaba suka iya tsayar da su daga yi masu hadaya.
19 Amma wasu Yahudawa daga Antakiya da wasunsu daga
Ikoniya suka rinjayi tarun jama'ar. Suka jajjefi Bulus suka
ja shi zuwa wajen garin, suna ganin kamar ya mutu. 20 Duk
da haka da almajirai suka kewaye shi a tsaitsaye, sai ya
tashi ya koma cikin garin. Washegari, ya tafi Darba tare
Barnaba. 21 Bayan sun yi wa'azin bishara a wannan birnin
suka kuma sami almajirai da yawa, suka dawo Listira, da
Ikoniya da Antikiya. 22 Suna karfafa zuciyar almajiran su
rike bangaskiyarsu, su ci gaba da ita, suna ce masu, "Ta
wurin jimrewa mai yawa zamu shiga mulkin Allah, don
haka dole ne mu sha wahala." 23 Da suka zabar masu
dattawa a kowace iklisiya, sai suka yi addu'oi da azumi,
suka mika su ga Ubangiji, ga wanda suka gaskanta a gareshi.

24 Sa'annan sun bi ta Bisidiya suka kai Bamfiliya. 25 Da
suka yi maganarsu a Biriya, sun wuce zuwa har Italiya.
26 Ta jirgin ruwa zuwa Antakiya, a nan ne aka mika su
ga alherin Allah don aikin da suka gama a yanzu. 27 Da
isowarsu Antakiya sun tara 'yan iklisiya a wuri daya, sun ba
da labarin dukan abin da Allah ya yi ta wurinsu. Da yadda
Ya bude kofa a wurin al'ummai ta bangaskiya. 28 Sun zauna
tare da almajiran na tsawon lokaci.

15

1 Wadansu mutane suka zo daga Yahudiya suka koyar da
'yan'uwa, cewa, “Idan ba yi maku kaciya bisa ga al'addar
Musa ba, ba za ku sami ceto ba.” 2 Da Bulus da Barnaba
suka tunkare su da mahawara, sai 'yan'uwa suka yanke
shawara Bulus da Barnaba da wasu su je Urushalima wurin
manzanni da dattawa a kan wannan magana. 3 Da shike
iklisiya ce ta aike su, sai suka bi ta Finikiya da ta Samariya
suka sanar da tuban al'ummai. Ya kawo murna mai yawa a
wurin 'yan'uwa. 4 Bayan sun zo Urushalima, sai iklisiya da
manzanni da dattawa, suka marabce su, sai suka fada masu
abin da Allah ya yi ta wurinsu. 5 Amma wadansu mutane
wadanda suka ba da gaskiya daga cikin Farisawa, suka
tashi suka ce, “Dole ne a yi masu kaciya a kuma umarce
su su kiyaye dokar Musa.” 6 Sai manzanin da dattawan
suka taru don su duba wannan lamari. 7 Bayan mahawara
mai tsanani, sai Bitrus ya tashi ya ce masu, “'Yan'uwa, kun
san lokacin baya da ya wuce, Allah ya yi zabi a cikinku,
cewa ta bakina ne al'ummai za su ji bishara, su kuma ba da
gaskiya. 8 Allah, wanda ya san zuciya, ya yi masu shaida,
ya kuma basu Ruhu Mai Tsarki kamar yadda ya yi mana;
9 kuma bai bambanta mu da su ba, ya tsabtace zuciyarsu
ta wurin bangaskiya. 10 To, saboda haka don me kuke
gwada Allah, kuna sa wa almajirai nauyi a wuya wanda
ubanninmu duk da mu ba mu iya dauka ba? 11 Amma
mun gaskanta za mu samu ceto ta wurin alherin Ubangiji
Yesu, kamar yadda suke.” 12 Dukan taron jama'ar suka yi
shiru sa'adda suke sauraron sakon shaidar da mamakin
abin da Allah ya yi ta wurin Bulus da Barnaba a cikin
al'ummai. 13 Bayan sun gama magana, Yakubu ya amsa,
ya ce, “'Yan'uwa, ku ji ni. 14 Saminu ya fada yadda Allah ya
fara nuna jinkai ga al'ummai domin ya dauke jama'a daga
cikinsu domin sunansa. 15 Maganar annabawa ta yarda da
wannan, kamar yadda yake a rubuce, 16 'Bayan wadannan
abubuwa zan dawo, zan gina gidan Dauda wanda ya fadi
kasa; in sake gina bangonsa, in tsayar da shi, 17 saboda
sauran jama'a su nemi fuskar Ubangiji, har da al'ummai da

ake kira da sunana. 18 Wannan shine abin da Ubangiji ya
fadi, shi wanda ya yi wadannan abubuwa da aka sani tun
zamanin da. 19 Saboda haka, a gani na kada mu matsa wa
al'umman da suka juyo gun Allah; 20 amma zamu rubuta
masu da cewa, su guje wa gumaka da zina da faskanci da
maye da cin mushe. 21 Tun zamanin da akwai mutane a
kowanne birni wadanda suke wa'azi da karatun Musa a
majami'u kowanne Asabaci." 22 Sai ya yi wa manzanin kyau
su da dattawa da dukan iklisiyar su zabi Yahuza da Barnaba
da Sila da dattawan iklisiya a tura su Antakiya tare da
Bulus da Barnaba. 23 Sai suka rubuta wasika, "Manzani da
dattawa da 'yan'uwa zuwa ga al'ummai 'yan'uwa a Antakiya
da Suriya da Kilikiya, gaisuwa mai yawa. 24 Mun ji cewa
wasu mutane daga cikinmu wadanda ba mu umarce su ba,
sun fita daga cikinmu sun yi maku koyarwar da ta daga
maku hankali. 25 Ya yi kyau da dukanmu, muka amince mu
zabi wadansu mutane mu tura su wurinku tare da Bulus
da Barnaba, 26 mutane wadanda suka sadaukar da ransu
domin sunan Ubangiji Yesu Almasihu. 27 Mun aika Yahuza
da Sila su gaya maku wadannan abubuwa. 28 Saboda haka
ya yi kyau Ruhu Mai Tsarki da mu, kada mu sa maku
nauyi fiye da wadannan abubuwan: 29 ku bar yi wa gumaka
hadaya, ku bar cin mushe da shan kayan maye da zina da
faskanci, in kun kiyaye wadannan abubuwa za ku zauna
lafiya. Ku huta lafiya." 30 Da aka sallame su, sai suka je
Antakiya. Bayan sun tara jama'a sai suka ba su wasikar.
31 Bayan da suka karanta ta, sai suka yi murna sosai saboda
karfafawa. 32 Yahuza da Sila, da shike su annabawa ne,
suka karfafa 'yan'uwa da kalmomi masu yawa. 33 Bayan
sun yi kwananki a wurin, sai aka sallame su zuwa wurin
'yan'uwa wadanda suka aiko su. 34 Amma ya gamshe Sila
ya zauna a wurin. 35 Amma Bulus da Barnaba suka tsaya
a Antakiya da sauran 'yan'uwa, suna koyar da maganar
Ubangiji. 36 Bayan kwanaki kadan Bulus ya ce ma Barnaba,
"Mu koma yanzu mu ziyarci dukan 'yan'uwa da muka yi
masu bisharar Ubangiji, mu ga yadda suke. 37 Barnaba yana
so su dauki Yahaya wanda kuma ake kira Markus. 38 Amma
Bulus ya yi tunanin bai kamata a tafi da Markus ba, tun da
ya bar su a Bamfiliya bai ci gaba da su ba. 39 Nan jayayya ta
tashi tsakaninsu, har suka rabu da juna sai Barnaba ya tafi
tare da Markus suka ketare zuwa Kuburus. 40 Amma Bulus
ya zabi Sila suka tafi, bayan 'yan'uwa sun yi masu addu'ar
alherin Allah ya kiyaye su. 41 Bulus ya tafi ya zazzaga Suriya
da Kilikiya yana ta karfafa iklisiyoyin.

16

1 Bulus ya kuma isa Darbe da Listira, in da akwai wani
almajiri mai suna Timoti a wurin, dan wata Bayahudiya
wadda ta ba da gaskiya; ubansa kuwa Baheline ne. 2 Ana
maganar kirki a kansa ta bakin 'yan'uwa da ke Listira da
Ikoniyan. 3 Bulus ya yi wa Timoti kaciya, domin yana
so su yi tafiya tare, domin kuma saboda Yahudawan da
ke wurin, sun san cewa ubansa Baheline ne. 4 Suna
shiga cikin biranen, suna yi wa iklisiyoyi gargadi da su
yi biyayya da umurnan da Manzanni da dattawa suka
rubuta a Urushalima. 5 Bangaskiyar iklisiyoyi kuwa ta karu,
ana kuma samun karuwa na wadanda suke ba da gaskiya
kowace rana. 6 Bulus da abokan aikin sa sun shiga cikin
lardin Firigiya da Galatiya, tun da Ruhu Mai Tsarki ya hana
su wa'azin kalmar a cikin yankin Asiya. 7 Sun zo kusa da
Misiya, da nufin shiga cikin Bitiniya, Ruhun Yesu ya hana
su. 8 Da suka ratse ta cikin Misiya, sai suka shiga birnin
Taruwasa. 9 Bulus ya ga wahayi cikin dare, wani mutumin
Makidoniya na kiransa, yana cewa. ''Ka zo Makidoniya
ka taimake mu''. 10 Bulus, da ganin haka, ya kama hanya
zuwa Makidoniya, da tunanin Allah ne ya ke so su kai wa
mutanen Makidoniya bishara. 11 Da barin Taruwasa, Bulus
da kungiyarsa sun shiga jirgin ruwa zuwa Samutaraki, da
gari ya waye kuma sun tafi Niyafolis; 12 Daga nan kuma
suka tafi Filibi, birni na Makidoniya, mai muhimmanci ne
a yankin Roma, in da mun yi zango kwanaki da dama.
13 Ranar Asabaci mun je kofar gari, gefen rafi, da tunanin
samun wurin addu'a. Mun zauna mun kuma yi magana
da matan da sun taru a wurin. 14 Wata mace mai suna
Lidiya, 'yar kasuwa ce a birnin Tiyatira, mai bautar Allah
ce, ta saurare mu. Ubangiji ya bude zuciyarta, ta mai da
hankali ga maganar da Bulus ke fadi. 15 Sa'anda da aka
yi mata Baftisma tare da mutanen gidanta, ta ce da mu,
“Idan kun dauke ni mai bautar Allah, ku zo gidana ku
zauna.” Sai ta rinjaye mu. 16 A daidai wannan lokaci,
muna tafiya wurin addu'a, wata yarinya mai ruhun duba
ta hadu da mu. Iyayen gijinta na arziki da ita sosai. 17 Tana
bin Bulus, tare da mu, tana fadi da murya mai karfi cewa,
''Wadannan mutanen, bayin Allah mafi daukaka ne, suna
sanar maku hanyar ceto ne''. 18 Ta dauki kwanaki tana
haka. Amma Bulus ya yi fushi da ita ainun, ya juya ya
umarci ruhun, ya ce, ''Na umarce ka, ka rabu da ita a cikin
sunan Yesu Almasihu''. Ruhun ya yi biyayya ya rabu da ita
nan take. 19 Da iyayengijinta suka ga cewa hanyar shigar
kudinsu ta toshe, sai suka kama Bulus da Sila, suka ja su

cikin kasuwa suka kai su gaban mahunkunta. 20 Da suka
kai su Kotu, suka ce, ''Wadannan mutane Yahudawa ne,
suna kawo tashin hankali a birninmu. 21 Suna koyar da
abubuwa da ba su karbuwa a gare mu, balle mu aikata, a
matsayinmu na Romawa.” 22 Sai jama'a gaba daya sun tayar
wa Bulus da Sila; alkalan kuma sun yage rigunansu, sun ba
da umarni a duki Bulus da Sila da bulala. 23 Bayan dukan,
an jefa su Bulus a kurkuku, an ba mai tsaron kurkukun
umurni ya kulle su da kyau, kada su gudu. 24 Shi kuma
ya yi hakanan, ya sa masu sarkoki a kafafun su, kamar
yadda aka umurce shi. 25 Da tsakar dare, Bulus da Sila
suna yin adu'a, su na raira wakoki ga Allah, sauran 'yan
sarkar su na jin su. 26 Nan da nan sai ga wata girgizar
kasa, wadda ta sa ginshikan kurkukun sun kadu, nan da
nan kofofin kurkukun sun bude, 'yan sarka kuma, sarkokin
su sun karkatse. 27 Mai tsaron kurkukun ya tashi daga barci
ya ga kofofin kurkukun a bude, ya zaro takobi, zai kashe
kan sa, a tunanin sa, 'yan sarkar sun gudu. 28 Amma Bulus
ya ta da murya da karfi, ya ce, ''kada kayi wa kanka barna,
domin dukan mu muna nan''. 29 Mai tsaron kurkukun ya
aika a kawo fitila, ya shiga ciki a gurguje da rawan jiki,
ya fadi a gaban Bulus da Sila, 30 ya fitar da su waje ya ce,
''Shugabanni, me ya kamata in yi domin in tsira?'' 31 Sun ce
masa, ''ka ba da gaskiya ga Yesu Ubangiji, da kai da gidan ka,
za ku sami tsira''. 32 Bulus da Sila suka fada masa maganar
Ubangiji, tare da iyalinsa. 33 Shi mai tsaron kurkukun ya
dauke su cikin daren, ya wanke raunukansu, an kuma yi
masa Baftisma nan da nan tare da iyalinsa. 34 Ya kai Bulus
da Sila gidansa, ya ba su abinci. Murna ta cika gidan mai
tsaron kurkukun, domin iyalin sa duka sun ba da gaskiya
ga Allah. 35 Da gari ya waye, alkalai sun ba da sako a saki
Bulus da Sila. 36 Mai tsaron kurkukun kuwa ya sanar wa
Bulus wannan magana ta alkalan, saboda haka ya ce wa
Bulus, ''Ku tafi cikin salama''. 37 Amma Bulus ya ce masu,
“Sun yi mana duka a fili a gaban mutane mu da muke
Romawa, ba a kashe mu ba, sun kuma sa mu a kurkuku;
suna koran mu a asirce? Su zo da kansu su fitar da mu.
38 Masu tsaron kurkuku sun mayar da maganar Bulus ga
alkalan, wanda ya sa sun firgita, da jin cewa Bulus da Sila
Romawa ne. 39 Alkalai da kansu sun zo sun roki Bulus da
Sila; da suka fitar da su daga kurkukun, sun ce wa Bulus da
Sila su bar birnin. 40 Da hakanan ne Bulus da Sila suka fita
daga kurkuku, sun je gidan Lidiya. Da Bulus da Sila sun ga
'yan'uwa, sun karfafa su, sa'annan suka bar birnin.

17

1 Bayan sun wuce biranen Amfibolis da Aboloniya, sun iso
birnin Tasalunika, in da akwai wata majami'ar Yahudawa a
wurin. 2 Bulus, kamar yadda ya saba, ya nufi wurinsu, yana
tattaunawa da su har Asabaci uku, daga cikin littattafai.
3 Bulus ya bude littattafai yana bayyana masu cewa, dole
ne Almasihu ya sha wahala, ya kuma tashi daga matattu.
Ya ce, ''Wannan Yesu kuwa da nake sanar maku, shine
Almasihu''. 4 Wasu Yahudawa sun yarda, sun bi Bulus
da Sila, da wadansu Helenawa, da Shugabannin Mata da
jama'a da yawa. 5 Yahudawan da basu ba da gaskiya ba suka
cika da kishi, suka dauki wadansu 'yan ta'adda daga cikin
kasuwa, suka tada tarzoma cikin birnin, mutane da yawa na
bin su. Sun kai hari a gidan Yason, da niyyar fitar da Bulus
da Sila a gaban jama'a. 6 Amma da ba su ga Bulus da Sila
ba, suka ja Yason da wasu 'yan'uwa masu bi zuwa gaban
mahukuntar birnin, suna cewa, ''Wadannan ne fa masu ta
da zaune tsaye, gashi sun zo mana. 7 Wadannan mutane
da Yason ya marabta, sun saba wa dokokin Kaisar; Suna
cewa akwai wani sarki mai suna - Yesu.'' 8 Da taron jama'a,
da mahukuntan birnin suka ji haka, sun damu. 9 Bayan da
sun amshi kudi daga wurin Yason da sauran 'yan'uwan, sai
suka sake su. 10 A wannan daren, 'yan'uwa masu bi suka
fitar da Bulus da Sila, suka aike su garin Biriya. Da isar
su can, su ka nufa majami'ar Yahudawa. 11 Mutanen Biriya
daban suke da na Tasalunika, sun yarda da sakon Bulus
da zuciya daya, suna kuma binciken littattafai kowace rana
domin su tabbatar da sakon Bulus, ko gaskiya ne. 12 Saboda
haka mutane da yawa cikin su sun ba da gaskiya, tare
da wadansu sannanun mata Helenawa da maza da yawa.
13 Amma da Yahudawan Tasalunika suka ji cewa Bulus yana
wa'azin kalmar Allah a Biriya, sun haura can, sun tada
hankulan jama'a. 14 Nan da nan, masu bi na Biriya sun
dauki Bulus sun aika shi zuwa teku, an bar Sila da Timoti
a Biriya tukuna. 15 Wadanda sun fitar da Bulus, sun kai shi
har zuwa birnin Atina. Bulus ya ba su sako, su fada wa Sila
da Timoti suyi hanzari su same shi. 16 Sa'anda Bulus yana
jiran zuwan Sila da Timoti a Atina, ya yi fushi a ransa, da
ya ga birnin cike da gumakai. 17 Ya tattauna da Yahudawa
a cikin majami'a tare da masu yin sujada ga Allah, da kuma
wadanda yake samu a kowace rana, a kasuwa. 18 Amma
wadan su Abikuriyawa da masana sun yi karo da shi.
Wadansun su na cewa, ''Menene wannan sakaren ke cewa?''
Wadansu kuma sun ce, ''Da alama mai wa'azi ne na wasu
alloli dabam,'' domin yana wa'azin Yesu da tashin sa daga

matattu. 19 Suka dauki Bulus zuwa Tudun Arasa, suna cewa,
''Ko za ka sanar mana da wannan sabuwar koyaswar taka?
20 Abubbuwan da kake fadi, baki ne a gare mu. Muna so mu
san ma'anar su.'' 21 (Atiniyawa da bakin da ke cikinsu, suna
ba da lokacin su ga fadin sabobbin abubuwa da sauraron
su). 22 Bulus ya tsaya a tsakiyar Tudun Arasa ya ce, ''Ku
mutanen Atiniya na lura masu kwazon addini ne ku. 23 Na
lura da abubuwan sujadar ku yayin da nake zagawa, amma
na ga wani bagadi da rubutu a kansa mai cewa, ''Ga Allah
wanda ba a sani ba.” Abin da kuke bauta wa cikin rashin
sani, shi nake sanar maku. 24 Allahn da ya yi duniya da
kome da ke cikinta, tun da ya ke shine Ubangijin sama da
kasa, ba ya zama a haikalin da mutane suka gina da hannu.
25 Ba ya neman taimakon kowa, babu kuma wanda ya isa
ya ba shi. Shine ke ba da rai, da numfashi da kowanne abu.
26 Daga mutum daya ya hallici dukan al'umman duniya,
ya rarraba, ya kuma sanya kowa a inda ya shirya masa.
27 Domin su nemi Allah ko za su iya kaiwa zuwa gareshi
su same shi, ga shi kuwa ba ya nesa da kowannenmu. 28 A
cikinsa muke rayuwa, muna walwala, kamar yadda wani
daga cikin masananku yace, 'Mu 'ya'yansa ne'. 29 Idan mu
'ya'yan Allah ne, bai kamata mu danganta Allah da zinariya
ko azurfa, ko kuma duwatsu da itatuwa da an sassaka ba.
30 Saboda haka ne, Allah ya kawar da kwanakin jahilci,
amma ya ba da umarni kowa a ko'ina ya tuba. 31 Akwai
ranar da ya shirya zai yi wa duniya shari'a cikin adalci,
ta wurin mutumin da ya zaba. Allah ya nuna wannan
mutumin, ta wurin ta da shi daga matattu''. 32 Da mutanen
Atina sun ji batun tashi daga matattu, wadansu suka yi wa
Bulus ba'a; amma wadansu kuma sun ce, ''Za mu saurare ka
kuma, a kan wannan maganar.'' 33 Bayan haka, Bulus ya bar
su. 34 Amma wasu maza a cikinsu sun yarda da bisharar,
sun ba da gaskiya, hade da Diyonisiyus dan Majalisar Tudun
Arasa da wata mace mai suna Damaris, da wadansu tare da
su.

18

1 Bayan haka sai Bulus ya tafi Antakiya daga nan, ya wuce
Korinti. 2 A can ya sadu da wani Bayahude mai sunan
Akila, dan kasar Buntus ne; bai dade da zuwa garin ba,
daga Italiya ya zo da matarsa mai suna Balkisu, saboda
Kalaudiyas ya ba da umarni dukan Yahudawa su bar Roma;
sai Bulus ya je wurinsu. 3 Bulus ya zauna a gidansu don
sana'arsu daya ce, wato, masu aikin Tanti ne. 4 Saboda
haka Bulus na zuwa majami'a, yana yin nazari tare da su
a kowace Asabaci. Yana kokari ya rinjayi Yahudawa da

Helinawa. 5 Amma a lokacin da Sila da Timoti suka iso
Makidoniya, Ruhu ya matsa Bulus ya shaida wa Yahudawa
cewa Yesu Almasihu ne. 6 Lokacin da Yahudawa suka
tayar masa suna zarginsa. Bulus ya kakkabe rigansa a
gabansu yana cewa, "Alhakin jininku yana kanku; daga
yanzu zan koma wurin al'ummai." 7 Da ya bar wurinsu, ya
tafi gidan Taitus Yustus mai wa Allah sujada. Gidansa na
kusa da majami'a. 8 Kiristus shine shugaban majami'a, sai
shi da dukan iyalin gidansa sun ba da gaskiya ga Ubangiji.
Korantiyawa da yawa suka ji jawabin Bulus suka ba da
gaskiya, aka yi masu Baftisma. 9 Da dare Ubangiji ya ce
wa Bulus a cikin wahayi, "Kada ka ji tsoro, amma ka yi
magana kada kuma ka yi shuru. 10 Gama ina tare da kai, ba
wanda zai cutar da kai, gama ina da mutane anan garin."
11 Bulus ya zauna a nan tsawon shekara daya da wata shida,
yana koyar masu da maganar Allah. 12 Amma da Galiyo
ya samu zaman gwamnan Akaya, sai Yahudawa suka tayar
wa Bulus har suka kai shi gaban dakalin shari'a. 13 Suna
cewa, "Wannan mutumin yana kokarin rinjayar mutane
su yi sujadar da ta saba wa dokarmu." 14 Duk da haka
kafin Bulus ya yi magana, Galiyo ya ce wa Yahudawa, "Ku
Yahudawa in da karar ku ta wani babban laifi ce wanda
ya aikata, da sai in hukunta. 15 Amma tun da ya ke akan
al'amurar, kalmomi ne, da ta sunaye da dokokin ku, ku je
ku sasanta al'amuran ku." 16 Galiyo ya kore su daga dakalin
shari'a. 17 Saboda haka sai suka kama Sastanisu, suka yi
masa duka sosai a gaban dakalin shari'a. Amma Galiyo
bai damu da yadda suka karasa ba. 18 Bulus kuwa, bayan
ya zauna tare da su na wasu kwanaki masu yawa, ya bar
'yan'uwan zuwa Suriya ta jirgin ruwa, tare da Balkisu da
Akila. Kafin ya bar tashar jiragen ruwa da ke a Sankuriya,
ya tafi saboda ya aske kansa, domin ya dauki alkawarin
Banazare. 19 Da suka iso Afisa, Bulus ya bar Balkisu da Akila
anan. Shi kuwa ya shiga majami'ar Yahudawa yana nazari
tare da su. 20 Da suka roki Bulus ya zauna da su na tsawon
lokaci, bai yarda ba. 21 Ya kama hanyarsa ya bar su ya ce,
"In Allah ya yardar mani zan dawo wurinku wata rana."
Sai ya shiga jirgin ruwa daga Afisa. 22 Daga saukar su a
Kaisariya, sai ya haura zuwa Urushalima ya gai da iklisiya
daga nan ya tafi Antakiya. 23 Bayan ya zauna na dan lokaci
a wurin, Bulus ya kama hanyarsa zuwa yakin Galatiya da
Firjiya anan ya karfafa almajirai. 24 A nan dai akwai wani
Bayahude mai suna Afolos, dan asalin Iskandariya ne da
haihuwa, ya zo Afisa. Shi masani ne a maganar Allah.
25 Afolos dai ya sami horo daga maganar Ubangiji. Shi mai

kokari ne a ruhu, yana wa'azi da koyarwa daidai game da
Yesu. Amma ya san da Baftismar Yahaya ne kadai. [26] Afolos
ya fara wa'azinsa da gabagadi a cikin majami'a. Da Balkisu
da Akila suka ji shi sai suka yi abokantaka da shi, suka kara
bayyana masa game da labarin hanyar Allah mafi daidai.
[27] Da ya so ya wuce zuwa cikin Akaya 'yan'uwa suka karfafa
shi, sun rubuta wa almajiran da ke a Akaya, don su karbe
shi da hannu biyu. Da ya iso wurinsu, ya kuwa karfafa
'yan'uwa da sun ba da gaskiya ta wurin alheri. [28] Afolos
ya ba Yahudawa mamaki da irin ikon da yake da shi da
gwanintarsa, yadda yake nunawa daga nassoshi cewa Yesu
shine Almasihu.

19

[1] Sa'adda Afolos yake a Koranti, Bulus ya zagaya kasar
tudu ya zo birnin Afisa, a nan kuma ya sami wadansu
almajirai. [2] Bulus ya ce masu, "Ko kun karbi Ruhu Mai
Tsarki sa'anda kuka ba da gaskiya?" Suka amsa, "A'a bamu
taba jin labarin Ruhu Mai Tsarki ba. [3] Bulus ya ce, "Wacce
irin baftisma aka yi maku?" Suka ce, "Baftismar Yahaya"
[4] Bulus ya amsa ya ce, "Yahaya ya yi wa mutane baftismar
tuba, ya ce su ba da gaskiya wanda zai zo bayansa, wato,
Yesu kenan." [5] Da mutanen suka ji haka, sai aka yi masu
baftisma cikin sunan Ubangiji Yesu. [6] Sa'adda Bulus ya
dibiya hannu a kansu, Ruhu Mai Tsarki kuma ya sauka a
kansu suka yi magana da harsuna da kuma annabci. [7] Su
wajen mutum goma sha biyu ne. [8] Bulus ya shiga majami'a
ya yi ta koyarwa gabagadi misalin tsawon wata uku. Yana
bi da su cikin nazarin maganar yana fahimtar da mutane
su gaskanta game da abubuwa da suka shafi mulkin Allah.
[9] Amma sa'adda wadansu Yahudawa suka taurare, suka ki
yin biyayya, sai suka fara bata hanyar Almasihu a gaban
taron. Saboda haka sai Bulus ya janye daga wurinsu tare da
wadanda suka ba da gaskiya. Ya fara koyarwa a makarantar
Tiranus. [10] Haka ya cigaba shekaru biyu har duk mazaunan
Asiya suka ji maganar Ubangiji, Yahudawa da Helenawa.
[11] Allah ya yi manyan al'ajibai ta hannun Bulus, [12] har
marasa lafiya suka warke, mugayen ruhohi suka fito daga
cikin mutane, sa'adda suka karbi kyallaye da mayafai daga
jikin Bulus. [13] Amma akwai Yahudawa masu tsubu da suka
biyo ta wajen, suka dauka wa kansu su yi amfani da sunan
Yesu. Suka ce, "Mun dokace ku cikin sunan Yesu wanda
Bulus yake wa'azinsa, ku fita." [14] Wadanda suka yi wannan
su bakwai ne 'ya'yan wani babban firist Bayahude mai suna
Siba. [15] Mugun ruhun ya amsa ya ce, "Na san Yesu, na san

Bulus, amma ku, su wanene?” 16 Sai mugun ruhun da ke
cikin mutumin ya fada a kan matsubatan ya fi karfinsu ya
kuma bubuge su. Suka runtuma da gudu suka fice daga
dakin tsirara da raunuka. 17 Wannan ya zama sanannen
abu ga dukan mutane, Yahudawa da Helenawa mazaunan
Afisa. Suka ji tsoro kwarai, sunan Ubangiji Yesu ya sami
daukaka. 18 Masu bi da yawa kuma, suka zo suka furta
mugayen ayyukan da suka aikata. 19 Masu sihiri suka kawo
littattafansu suka kona a gaban mutane. Da aka yi jimilar
tamaninsu, aka samu sun kai dubu hamsin na azurfa. 20 Sai
maganar Ubangiji ta yadu da iko ta hanyoyi da yawa. 21 Da
Bulus ya kammala aikinsa na bishara a Afisa, Ruhu ya bishe
shi sai ya bi ta Makidoniya da Akiya a kan hanyarsa zuwa
Urushalima. Ya ce, “Bayan na je can, dole in je Roma.”
22 Bulus ya aiki almajiransa biyu Timoti da Irastus zuwa
Makidoniya, wadanda suka taimake shi. Amma shi da
kansa ya jira a Asiya na dan lokaci. 23 A wannan lokacin
sai aka yi babban tashin hankali a Afisa game da wannan
Hanyar. 24 Wani Makeri mai suna Damatrayus wanda ke
kera sifoffin gunkin azurfa na Dayana, wanda sana'a ce mai
kawo wa makera riba sosai. 25 Ya tattara makera ya ce da su,
“Kun sa ni da wanan sana'a ne muke samun kudi mai yawa.
26 Kun gani kun kuma ji cewa, ba a Afisa kadai ba, amma har
da fadin kasar Asiya wannan Bulus ya rinjayi mutane da
yawa. Yana cewa babu alloli da ake kerawa da hannu. 27 Ba
sana'ar mu kadai ke cikin hatsari ba, amma har da haikalin
allahnmu Dayana babba zai zama mara amfani. Ta haka
za ta rasa girmanta, ita da dukan kasar Asiya da duniya
ke wa sujada.” 28 Da suka ji haka sai suka fusata kwarai,
suka yi kira mai karfi suna cewa “Mai girma ce Dayana
ta Afisa.” 29 Gari gaba daya ya rude, jama'a kuma sun
hanzarta zuwa wurin taron. Kafin wannan lokaci, sun riga
sun kama abokan tafiyar Bulus, wato Gayus da Aristakas
wadanda suka zo daga Makidoniya. 30 Bulus ya yi niyya ya
shiga cikin taron jama'ar, amma almajiran suka hana shi.
31 Haka nan ma wadansu abokan Bulus da ke shugabanin
yankin al'umma Asiya sun aika masa da roko mai karfi kada
ya shiga dandalin. 32 Wadansu mutane na kirarin wani
abu, wadansu kuma na kirarin wani abu dabam, domin
jama'a sun rude. Da yawa daga cikinsu ma ba su san dalilin
taruwarsu ba. 33 Yahudawa suka kawo Iskandari ya tsaya a
gaban taruwan jama'a. Iskandari ya mika hannunsa sama
domin ya yi bayani ga jama'a. 34 Amma da suka gane shi
Bayahude ne, sai dukansu suka kwala ihu wajen sa'a biyu,
“Mai girma ce Dayana ta Afisa.” 35 Da magatakardar garin

ya sha kan jama'a, sai ya ce, “Ya ku mutanen Afisa, wanene
bai san cewa birnin Afisa cibiya ce na allahn nan Dayana
mai girma da na sifar da ta fado daga sama ba? 36 Tun
da ba a karyata wadannan abubuwa ba, ya kamata ku yi
shuru don kada ku yi wani abu a gaggauce. 37 Gama kun
kawo wadannan mutane a wannan dakin sharia ba a kan su
mafasa ne na haikali ba ko kuma masu sabo ga allahnmu ba.
38 Saboda haka idan Damatrayas da makeran da ke tare da
su na da wata tuhuma a kan wani, kotuna suna nan a bude
masu shari'a kuma suna nan. Ba ri su kai karar junansu.
39 Amma idan akwai maganganu na dubawa, za a daidaita
su a taronmu na lokaci lokaci. 40 Domin hakika muna cikin
hatsarin zargi game da hargitsin yau. Babu dalilin wanan
yamutsi domin ba mu da bayani a kansa.” 41 Da ya fadi
haka, sai ya sallami taron.

20

1 Bayan da rikici ya kare, Bulus ya aika a kira al'majiran,
ya karfafa su. Sa'annan ya yi bankwana da su, ya tashi zai
tafi Makidoniya. 2 Bayan ya ratsa cikin lardunan yana yi wa
masu bi gargadi sosai, sai ya zo kasar Helenawa. 3 Sa'adda
ya yi wata uku a wurin, Yahudawa suka kulla masa makirci,
yayin da yake shirin hawa Jirgi zuwa Suriya, sai ya canza
ra'ayi ya koma ta Makidoniya. 4 Masu yi wa Bulus rakiyar
zuwa yankin Asiya sun hada da Sobatarus dan Burus daga
Biriya; Gayus mutumin Derbe; Timoti da Aristakus da
Sakundus, dukansu masu bi ne daga Tasalonika; da Tikikus
da Trofimus daga Asiya. 5 Amma wadansu har suka rigaye
mu, suka jira mu a Taruwasa. 6 Da muka shiga Jirgi daga
Filibi bayan kwanakin Gurasa mara yisti; bayan kwanaki
biyar muka iske su a Taruwasa; kwananmu bakwai a wurin.
7 A rana ta fari ga mako, da muka taru domin karya gurasa.
Bulus ya yi wa masubi jawabi, don ya yi niyyar ya tafi
da wayewar gari; jawabinsa ya kai har tsakar dare. 8 A
benen da suka taru akwai fitilu da yawa. 9 Wani matashi
mai suna Aftikos yana zaune a kan taga, barci mai nauyi ya
dauke shi; da shike Bulus ya tsawaita jawabinsa, saurayin
da shike barci mai nauyi ya dauke shi sai ya fado daga
kan bene na uku aka dauke shi matacce. 10 Sai Bulus ya
sauka ya mike a bisansa ya rungume shi, sa'annan ya ce,
“Kada kowa ya damu; domin yana darai bai mutu ba.”
11 Sa'annan ya hawo kan bene domin cin gurasa tare da
su, ya yi magana da su har gari ya waye daga nan ya bar
su. 12 Suka kawo saurayin da rai, sun sami ta'aziya ba
kadan ba. 13 Amma mu, da muka riga Bulus zuwa gun
Jirgin, muka shiga zuwa Asos, mun shirya mu dauki Bulus

a jirgi amma shi ya kudurta ya yi tafiya a kasa. 14 Da muka
sadu a Asos, mun dauke shi a Jirgin ruwa zuwa Mitilitus.
15 Bayan tashin mu daga can, washegari muka zo tsibirin
Kiyos. Washegari kuma muka zo birnin Militus. 16 Amma
Bulus ya kudurta wucewa Afisa a Jirgi, don kada ya bata
lokaci a Asiya, don yana sauri in ya yiwu ranar Fentekos
ta same shi a Urushalima. 17 Daga Militus ya aika a kira
masa dattawan iklisiyar Afisa. 18 Da suka zo wurinsa sai ya
ce masu, "Ku da kanku kun san tun daga ranar da na sa
kafata a Asiya, irin zaman da muka yi da kasancewar mu
tare. 19 Na bauta wa Ubangiji da tawaliu har da hawaye,
da wahalun da na sha saboda makircin Yahudawa. 20 Kun
sani ban ji nauyin sanar da ku kowanne abu mai amfani
ba, na bi ku gida gida ina koyar da ku abubuwa a sarari.
21 Kunsan yadda na gargadi Yahudawa da Hellenawa game
da tuba ga Allah da bangaskiya ga Ubangiji Yesu. 22 Yanzu
fa, gashi, zan tafi Urushalima, Ruhu Mai Tsarki ya nuna
mani a fili dole in je, ban san abin da zai faru da ni a can
ba. 23 Sai dai Ruhu Mai Tsarki ya nuna mani a kowanne
gari cewa, sarkoki da wahalu suna jira na. 24 Amma ban
dauka cewa raina yana da wani amfani gare ni ba, domin
in cika tsere da hidimar da na karba daga wurin Ubangiji
Yesu, ta shaidar bisharan alherin Allah. 25 Yanzu fa, duba,
na san dukanku, wadanda na yi wa wa'azin mulkin Allah,
ba za ku kara gani na ba. 26 Don haka na shaida maku
a wannan rana, ba ni da alhakin jinin kowanne mutum.
27 Don banji nauyin sanar maku da dukan nufin Allah a
gare ku ba. 28 Saboda haka ku kula da kanku, da masubi
da Ruhu Mai Tsarki ya sanya ku shugabanni. Ku kula ku
yi kiwon iklisiyar Allah, wadda ya saya da jininsa. 29 Na
sani cewa bayan tafiyata, kyarketai masu zafi za su shiga
tsakaninku, kuma baza su rangwanta wa masubi ba. 30 Na
sani har daga cikinku wadansu mazaje za su zo su fadi
gurbattatun zantattuka, domin su janye almajirai zuwa gare
su. 31 Saboda haka ku yi lura. Ku tuna da cewa shekara
uku ban fasa yi wa kowannenku gargadi da hawaye dare
da rana ba. 32 Yanzu ina mika ku ga Allah, da maganar
Alherinsa, wadda take da ikon gina ku ta kuma ba ku gado
tare da dukan wadanda ke cikin kebabbu na Allah. 33 Ban
yi kyashin azurfa, ko zinariya, ko tufafin wani ba. 34 Ku da
kanku kun sani na yi aiki da hannuwana, na biya bukatu na
da na wadanda ke tare da ni. 35 Na zama maku abin koyi a
kowace hanya game da yadda za ku taimaka wa nakasassu
ta wurin aiki, da yadda za ku tuna da maganar Ubangiji
Yesu, maganar da shi da kansa ya ce: ''Bayarwa tafi karba

albarka." [36] Bayan da ya yi magana haka, ya durkusa ya yi
addu'a tare da su duka. [37] Dukansu kuwa suka yi kuka mai
tsannani, suka rungume shi kuma suka sunbace shi. [38] Suka
yi bakin ciki musamman domin abin da ya ce masu, ba za
su kara ganinsa ba. Sai dukansu suka yi masa rakiya zuwa
wurin jirgin ruwa.

21

[1] Da muka rabu da su, muka shiga jirgin ruwa muka mike
hanya zuwa birnin Kos, washegari sai birnin Rodusa, daga
nan sai kuma zuwa birnin Batara. [2] Da muka sami jirgi mai
hayewa zuwa Fonisiya sai muka shiga. [3] Da muka hango
tsibirin Kubrus muka bar shi a hagun mu muka nufi Suriya,
muka sauka a birnin Taya domin a nan ne jirgin ruwan zai
sauke kayansa. [4] Bayan mun sami almajirai sai muka zauna
can kwana bakwai. Al'majiran suka ce ma Bulus, ta wurin
Ruhu, kada ma ya je Urushalima. [5] Bayan 'yan kwanaki
muka cigaba da tafiyarmu. Dukansu da matansu da
'ya'yansu suka raka mu har bayan birnin. Sa'annan muka
durkusa a bakin gacci muka yi addu'a muka yi sallama da
juna. [6] Sai muka shiga jirgin ruwa, su kuma suka koma gida.
[7] Da muka gama tafiyarmu a Taya muka iso Talamayas.
A nan ne muka gaisa da 'yan'uwa, muka zamna kwana
daya da su. [8] Washegari muka tashi muka tafi Kaisariya.
Muka shiga gidan Filibus mai shaida bishara, daya daga
cikin bakwai din, muka zauna da shi. [9] Wannan mutum
yana da 'ya'ya hudu mata, budurwai masu yin annabci.
[10] Sa'anda muka zauna can 'yan kwanaki, wani annabi ya
zo daga Yahudiya mai suna Agabus. [11] Ya zo wurinmu ya
dauki damarar Bulus ya daure tasa kafar da hannayensa
ya ce, “Ruhu Mai Tsarki ya ce, 'Haka Yahudawa za su daure
mai wannan damarar, zasu kuma bashe shi ga al'ummai.'”
[12] Da muka ji wannan sakon, sai dukanmu da mazaunan
wurin muka roki Bulus kada ya tafi Urushalima. [13] Sai Bulus
ya amsa ya ce, “Me kuke yi, kuna kuka kuna karya mani
zuciya? Bama a shirye don dauri kadai nake ba har ma
da mutuwa a Urushalima, sabili da sunan Ubangiji Yesu.”
[14] Tun da Bulus bashi da niyyar a rinjaye shi, muka daina
kuka muka ce, “Bari nufin Ubangiji ya tabbata.” [15] Bayan
wadannan kwanaki, muka dauki jakkunanmu muka haura
Urushalima. [16] Wadansu almjirai daga Kaisariya suka bi
mu. Sun zo ne tare da wani ana ce da shi Manason,
mutumin Kuburus mai bi na farko, wanda za mu zauna da
shi. [17] Da muka isa Urushalima, 'yan'uwa suka marabce mu
da farin ciki. [18] Washegari Bulus ya tafi tare da mu zuwa

wurin Bitrus, dukan dattawa kuma suna nan. 19 Bayan ya
gaishe su, sai ya shaida masu daya bayan daya abubuwan
da Allah ya yi cikin al'ummai ta wurin hidimarsa. 20 Da suka
ji haka, suka yabi Ubangiji suka ce masa, “Ka gani, dan'uwa,
dubban Yahudawa sun bada gaskiya suna kuma da niyyar
kiyaye shari'a. 21 An kuma gaya masu a kanka cewa, kana
koya wa Yahudawan da suke zaune cikin al'ummai su yi
watsi da Musa. Kana koya masu kada su yi wa 'ya'yansu
kaciya, kada kuma su bi tsofaffin al'adu. 22 Me ya kamata
mu yi? Hakika za su ji ka zo. 23 Sabo da haka ka yi abin
da muka fada maka yanzu. Muna da maza hudu da suka
dauki wa'adi. 24 Tafi da wadannan ka tsarkake kanka tare
da su, ka dauki dukan dawainiyar su dana askin kai. Ta
haka kowanne mutum zai sani abubuwan da ake fadi a
kanka karya ne. Za su sani cewa kai mai kiyaye shari'a ne.
25 Game da al'umman da suka bada gaskiya mun yi masu
wasika, mun bada umarni su kaurace kansu daga sadakokin
da aka mika wa gumaku, da jini, da abin da aka makare da
kuma fasikanci. 26 Sai Bulus ya dauki mazannan, washegari
ya tsarkake kansa tare da su, suka shiga haikali, domin
ya sanar da cikar ranakun tsarkakewarsu, wato ranar ba
da sadaka domin kowanne dayansu. 27 Da kwanakin nan
bakwai suka yi gab da cika, wadansu Yahudawa daga Asiya
suka ga Bulus a haikali, sai suka zuga taro, suka danke
shi. 28 Suna ta kururuwa, “Mutanen Isra'ila ku taimaka
mana. Wannan shine mutumin da ke koya wa dukan
mutane ko'ina abubuwa gaba da mutane, da shari'a da
kuma wannan wurin. Banda haka ya kawo Helenawa
cikin haikalin nan ya kazantar da wannan wuri tsatsarka.”
29 Domin dama sun ga Tarofimas mutumin Afisa tare da
Bulus cikin birni, suka yi zaton ya kawo shi cikin haikali.
30 Sai duk gari ya rude, mutane suka runtuma suka danke
Bulus. Suka ja shi waje daga cikin haikalin, nan da nan aka
rufe kofofin. 31 Suna kokarin kashe shi kenan, sai labari ya
kai wurin hafsan sojoji cewa Urushalima duk ta yamutse
da tarzoma. 32 Nan take ya dauki mayaka da jarumawa,
suka sheka da gudu wurin taron. Da mutane suka ga
hafsan sojoji da rundunansa sai suka daina dukan Bulus.
33 Sai hafsan ya tafi ya danke Bulus ya sa aka daure shi da
sarkoki biyu. Ya tambaya ko shi wanene da kuma laifinsa.
34 Wadansu cikin taron suna ta kururuwa wadansu su ce
wannan, wadansu su ce, wancan. Tunda hafsan bai fahimci
abin da suke fadi ba, sabo da ihunsu, ya dokaci a shigar
da Bulus farfajiyar sojoji. 35 Da suka kai matakala, sojoji
suka dauki Bulus sabo da tsananin husatar taron jama'a.
36 Domin taron suka biyo baya suna ihu suna cewa, “A

kashe shi.” 37 An kusa shigar da shi farfajiyan kenan sai
Bulus ya ce wa babban hafsan, “Ko ka yarda inyi magana
da kai?” Hafsan ya ce, “Ka iya Helenanci? 38 Ashe ba kai ne
Bamasaren nan da kwanakin baya ka haddasa tawaye, ka
dauki 'yan ta'adda dubu hudu ka kai su jeji ba?” 39 Bulus ya
ce, “Ni Ba'ibrane ne daga birnin Tarsus a Kilikiya. Ni dan
kasar babban birni ne. Ka amince mani in yi magana da
mutanen.” 40 Da hafsan ya bashi izni, Bulus ya mike a kan
matakala ya daga hannayensa sama ya yi nuni su yi shuru.
Da wuri ya yi tsit, Bulus ya yi masu magana da Ibraniyanci.
Ya ce,

22

1 “Yanuwa da Ubanni, ku saurari kariya ta zuwa gare
ku yanzu.” 2 Da taron sun ji Bulus na magana a harshen
Ibraniyawa sai sun yi tsit. Ya ce, 3 Ni Bayahude ne daga
garin Tarwasa na Kilikiya, amma a karkashin Gamaliyal
aka ilimantar da ni. An horar da ni sosai bisa ga bin
hanyar dokokin kakkaninmu. Ina da himma ga bin Allah
kamar yadda ku ma kuna da ita. 4 Na tsananta wa wannan
Hanyan har ga mutuwa; na daure maza da mata sa'annan
na jefa su cikin gidan yari. 5 Hakannan ma babban firist da
dukan dattawa za su ba da shaida cewa na karbi izini daga
wurinsu domin 'yan'uwa da ke a Dimashku, saboda in tafi
can. Haki na shine in daure mabiyan Hanyan nan, in kawo
su Urushalima domin a hukunta su. 6 Sa'anda ina cikin
tafiya, ina kuma kusa da Dimashku, da tsakar rana sai farat
daya ga babban haske daga sama ya haskaka kewaye dani.
7 Na fadi kasa sa'anan na ji murya na ce da ni, 'Shawulu,
Shawulu, don me kake tsananta mani?' 8 Na amsa, 'Wanene
kai, Ubangiji?' Ya ce mani, 'Nine Yesu Banazarat wanda kake
tsananta wa.' 9 Wadanda ke tare da ni sun ga hasken, amma
ba su gane muryar wanda ya yi magana da ni ba. 10 Na ce,
'Me zan yi ya Ubangiji?” Ubangiji ya ce mani, 'Tashi ka
tafi cikin Dimashku, a can za a fada maka abinda wajibi
ne ka yi. 11 Ban iya ganin wuri ba domin walkiyar hasken,
sai na tafi cikin Dimashku ta wurin jagorancin wadanda ke
tare da ni. 12 A can na sami wani mai suna Ananiya, mai
tsoron Allah bisa ga sharia, da kyakyawan suna kuma a
gaban Yahudawa da ke zama a can. 13 Ya zo gare ni ya ce,
'Dan'uwa Shawulu, karbi ganin gari.' A daidai wannan sa'a
na gan shi. 14 Sa'annan ya ce, 'Allah na kakkaninmu ya zabe
ka ka san nufinsa, ka ga Mai Adalcin nan, ka kuma ji muryar
da ke fitowa daga bakinsa. 15 Gama za ka zama mashaidinsa
ga dukan mutane game da abinda ka gani da wanda ka
ji. 16 A yanzu me ka ke jira? 'Tashi a yi maka baftisma a

wanke zunubanka, kana kira bisa sunansa.' 17 Bayan da na
dawo Urushalima, sa'anda ina addu'a a cikin haikali, sai na
karbi wahayi. 18 Na gan shi ya ce mani, 'Gaggauta ka bar
Urushalima yanzu, domin ba za su yarda da shaidarka game
da ni ba.' 19 Na ce, 'Ubangiji, su da kansu sun san yadda na
sa su a kurkuku na kuma doddoke wadanda suka gaskanta
da kai a kowacce masujada. 20 A sa'anda a ke zubar da jinin
mashaidinka Istifanus, ina nan tsaye ina goyon baya, ina
kuma lura da rigunan wadanda suka kashe shi.' 21 Amma
ya ce mani, 'Tafi, domin zan aike ka can wurin Al'ummai.'
22 Mutanen sun bar shi yayi magana har zuwa ga wannan
lokacin. Amma sai suka ta da murya suna cewa, 'A kawar
da wannan dan taliki daga duniya: don bai kamata ya rayu
ba.' 23 Sa'anda suke tadda muryarsu, suna jefar da tufafinsu
da kuma baza kura a iska, 24 babban hafsan ya umarta a
kawo Bulus a farfajiyan. Ya umarta da cewa a bincike shi
da bulala, domin ya san dalilin da suka ta da ihu gaba da
shi haka. 25 Bayan da suka daure shi da tsirkiya, Bulus ya ce
wa Jarumin da ke kusa da shi, “Ko daidai ne bisa ga doka a
yi wa Barome wanda ma sharia ba ta kashe shi ba bulala?”
26 Da Jarumin ya ji haka, ya tafi wurin babban hafsan, yana
cewa, “Me kake so ka yi? Gama wanan mutumin dan asalin
Roma ne.” 27 Babban hafsa ya zo ya ce masa, “Gaya mani,
kai dan asalin Roma ne?” Bulus ya ce, “Haka ne.” 28 Babban
hafsan ya amsa masa, “Da kudi masu yawa na sayi yancin
zama dan kasa.” Amma Bulus ya ce, “An haife ni dan kasar
Roma. 29 “Sai mutanen da sun zo su tuhume shi sun bar
shi nan da nan. Babban hafsa shi ma ya tsorata da ya
gane Bulus dan asalin Roma ne, domin ya riga ya daure shi.
30 Washegari, babban hafsan ya so ya san gaskiyar tuhuma
da Yahudawa suke yi a kan Bulus. Sai ya kwance shi daga
sarka, ya kuma umarci babban firist da dukan majalisa su
sadu. Sai ya kawo Bulus ya sa shi a tsakiyarsu.

23

1 Bulus ya kura wa yan majalisa ido yace, "'Yan'uwa, na
yi rayuwa tare da Allah da lamiri mai kyau har wannan
ranan." 2 Babban firist Hannaniya ya ba wandanda suke
tsaye tare da shi urmarni su buge bakinsa. 3 Bulus ya ce,
“Allah zai buge ka, kai munafiki. Kana zama domin ka
shari'anta ni da shari'a, kuma ka umarce a buge ni, gaba
da sharia?" 4 Wanda suka tsaya a gefe suka ce, "Kada
ka zage babban firis na Allah." Bulus yace, "Ban sani ba,
'yan'uwa, cewa shi babban firis ne. 5 Domin a rubuce
yake, Ba za ku zargi shugaban mutanenku ba." 6 Da Bulus

ya ga cewa, daya bangaren Sadukiyawa ne dayan kuma
Farisawa, ya yi magana da karfi a majalisa, "'Yan'uwa, ni
Bafarise ne, dan Farisawa. Don tabbacin tashin matattu
ne kuna shari'anta ni." [7] Daya fadi haka, mahawara ta
fara a tsakanin Farisawa da Sadukiyawa, sai taron ya rabu
kashi biyu. [8] Don Sadukiyawa suka ce babu tashin matattu,
babu mala'iku, babu kuma ruhohi, amma Farisawa suka ce
dukan abubuwan nan sun kasance. [9] Sai mahawara ta tashi,
wadansu marubutan Farisawa suka tashi da mahawara
cewa, "Ba mu same mutumin nan da laifi ba sam. Ko
mala'iku da ruhohi ne suka yi masa magana?" [10] Da jayayya
ta tashi, babban hafsa ya ji tsoro kada su yayaga Bulus,
sai ya umarce sojoji suje su kwato shi da karfi daga 'yan
majalisa, su tafi da shi farfajiya. [11] Da dare Ubangiji ya
tsaya kusa da shi yace, "Kada ka ji tsoro, kamar yadda ka
ba da shaida game da ni a Urushalima, dole zaka sake zama
shaida a Roma." [12] Da gari ya waye, wadansu Yahudawa sun
yi yarjejeniya suka dauka wa kansu la'ana: suka ce ba za
su ci ba ba za su sha ba sai sun kashe Bulus. [13] Mutane fiye
da arba'in suka kulla wannan makirci. [14] Suka je wurin
manyan firistoci da dattawa suka ce, "Mun sa wa kanmu
la'ana, ba za mu ci ba, ba za mu sha ba sai mun kashe
Bulus. [15] Yanzu, bari majalisa ta ba wa babban hafsa izini
a kawo shi a gaba, kamar zai yanke hukunci. Mu kam,
a shirye muke mu kashe shi kafin ya iso nan. [16] Amma
dan yar'uwan Bulus ya ji suna labe, sai ya tafi ya shiga
farfajiyar ya fada wa Bulus. [17] Bulus ya kira daya daga cikin
jarumai yace, "Dauki saurayin nan ka kai shi wurin babban
hafsa, don yana da abin da zai fada masa." [18] Jarumin
ya dauke saurayin ya kai shi wurin babban hafsa yace,
"Bulus dan sarka ne yace in kawo saurayin nan a gaban
ka. Yana da abin da zai fada maka." [19] Babban hafsa ya
kai shi wani lungu, sai ya tambaye shi, “Menene kake so
ka fada mani?" [20] Saurayin yace, "Yahudawa sun yarda
su roke ka ka kawo Bulus gobe a majalisa, kamar zasu
kara bincike a kan al'amarin. [21] Amma kada ka yarda da
su, mutane fiye da arba'in suna jiransa. Sun sa wa kansu
la'anna, ba za su ci ba ba za su sha ba sai dai sun kashe
shi. Yanzu a shirye suke; suna jira ka ba su izini." [22] Sai
babban hafsa yace wa saurayin ya tafi, da ya gama masa
magana, "Kar ka fada wa wani al'amuran." [23] Sai ya kira
jarumai biyu yace, "Ku shirya sojoji dari biyu, yan dawakai
saba'in, masu daukar mashi dari biyu su tafi kaisariya karfe
uku na dare." [24] Ya umarta a shirya dabbobin da Bulus zai
hawo da zasu kai shi lafiya wurin Filikus gwamna. [25] Sai ya

rubuta wasika a misalin haka: 26 Gaisuwa zuwa Kuludiyas
Lisiyas zuwa ga mai martaba gwamna Filikus. 27 Yahudawa
sun kama wannan mutumin suna shirin kashe shi, na abko
masu da sojoji na kwace shi, bayan da na ji shi Barome
ne. 28 Inna son sani dalilin zarginsa, sai na kai shi majalisa.
29 Na gane cewa ana zarginsa ne a kan tambayoyi game
da shari'ansu, amma ba wani zargi da ya cancanci dauri
ko mutuwa. 30 Da aka sanar da ni shirin makircin, sai na
tura shi wurinka ba da bata lokaci ba, na umarce masu
zarginsa su kawo zarginsu wurinka. Huta lafiya." 31 Sai
sojoji suka yi biyayya da umarni da aka basu: suka dauki
Bulus suka kawo shi dadare a wurin Antibatris. 32 Da gari
ya yawe, yan dawakai suka tafi tare da shi kuma sauran
sojoji suka koma farfajiya. 33 Bayan da yandawakan suka
isa Kaisiririya sun mika wasika ga gwamna, suka kuma
danka Bulus a hanunsa. 34 Da gwamna ya karanta wasikar,
sai ya tambaye su daga wani yanki ne Bulus ya fito; da ya ji
daga yankin kilikiya ne, 35 Yace zan saurare ka sosai lokacin
da masu zargin ka sun zo. Sai ya umarta a tsare shi a fadar
Hiridus.

24

1 Bayan kwanaki biyar, sai Ananiyas babban firist, Wasu
dattawa da wani masanin shari'a mai suna Tartilus, sun
tafi can. Suka kai karar Bulus gaban gwamna. 2 Lokacin
da Bulus ya tsaya gaban gwamna, Tartilus ya fara zarginsa
yace wa gwamnan, "Saboda kai mun sami zaman lafiya;
sa'annan hangen gabanka ya kawo gyara a kasarmu; 3 don
haka duk abin da ka yi mun karba da godiya, ya mai girma
Filikus. 4 Domin kada in wahalsheka, ina roko a yi mani
nasiha don in yi magana kadan. 5 An iske mutumin nan
yana barna irir iri, yana kuma zuga jama'ar Yahudawa
a dukan duniya su yi tayarwa. 6 Har ma ya yi kokarin
kazantar da haikali; saboda haka muka kama shi. [Mun
so mu shari'anta masa bisa ga dokarmu.] 7 Amma Lisiyas
jami'i ya zo ya kwace shi da karfi daga hannunmu. 8 Idan
ka binciki Bulus game da wadannan al'amura, kai ma,
zai tabbatar maka abin da muke zarginsa a kai. 9 Dukan
Yahudawa suna zargin Bulus cewa wadannan abubuwa
gaskiya ne. 10 lokacin da gwamnan ya alamta wa Bulus ya
yi magana sai yace, "Yanzu na fahimci cewar da dadewa
kana mulkin kasarnan, don haka da farin ciki zan yi maka
bayani. 11 Zaka iya tabbatarwa cewa bai kai kwana sha biyu
ba tun da nake zuwa Urushalima don yin sujada. 12 Da suka
same ni a haikali, ban yi jayayya ko kawo rudami a tsakanin
jama'a ba. 13 Don haka ba su da tabbas akan abinda suke

zargina a kansa yau. 14 Amma na sanar da kai, bisa ga abin
da suke kira darika, haka ni ma nake bautawa Allah na
kakanninmu. Na yi aminci wajen kiyaye dukan abin da
ke a rubuce a Attaurat da litattafan annabawa. 15 Ina sa
bege ga Allah, kamar yadda za a yi tashin matattu, masu
adalci da miyagu; 16 a kan haka kuma, nake kokarin zama
mara abin zargi a gaban Allah da mutane ina yin haka cikin
dukan al'amura. 17 Bayan wadansu shekaru na zo in kawo
wasu sadakoki da baikon yardar rai. 18 Cikin kudurin yin
haka, sai wasu Yahudawa daga kasar Asiya suka iske ni a
cikin ka'idodin tsarkakewa a haikali, ba da taro ko ta da
hargitsi ba. 19 Yakamata wadannan mutanen su zo gabarka
a yau, har idan suna da wani zargi a kai na. 20 In kuwa
ba haka ba bari mutanennan su fada in sun taba iske ni da
wani aibu a duk lokacin da na gurfana a gaban majalisar
Yahudawa; 21 sai dai ko a kan abu daya da na fada da
babbar murya sa'adda na tsaya a gabansu, 'Wato batun
tashin matattu wanda ake tuhumata ake neman yi mani
hukunci yau.'" 22 Filikus yana da cikakken sanin tafarkin
Hanyar, shi yasa ya daga shari'ar. Yace da su, "Duk sa'anda
Lisiyas mai ba da umarni ya zo daga Urushalima, zan yanke
hukunci." 23 Sa'annan ya umarci jarumin ya lura da Bulus,
amma ya yi sassauci, kada ya hana abokansa su ziyarce shi
ko su taimake shi. 24 Bayan wadansu kwanaki, Filikus da
mai dakinsa Druskila, ita Bayahudiya ce, ya kuma aika a
kira Bulus ya saurare shi game da bangaskiya cikin Kristi
Yesu. 25 Amma sa'adda Bulus yake bayyana zancen adalci,
kamunkai, da hukunci mai zuwa, Filikus ya firgita ya ce,
"Yanzu ka tafi. Amma idan na sami zarafi an jima, zan
sake neman ka." 26 A wannan lokacin, yasa zuciya Bulus zai
bashi kudi, yayi ta nemansa akai-akai domin yayi magana
da shi. 27 Bayan shekaru biyu, Borkiyas Festas ya zama
gwamna bayan Filikus, domin neman farin jini a wurin
Yahudawa, ya ci gaba da tsaron Bulus a gidan yari.

25

1 Da Festas ya shiga lardin, kuma bayan kwana uku,
ya tashi daga Kaisariya ya tafi Urushalima. 2 Sai babban
firist da manyan Yahudawa suka kawo wa Festas sara
a kan Bulus. 3 Suka roki tagomashi wurin Festas ya
kira Bulus zuwa Urushalima domin su kashe shi a hanya.
4 Amma Festas ya amsa masu cewa, Bulus dan sarka ne a
Kaisariya, kuma ba da dadewa ba shi da kansa zai koma
can. 5 "Saboda haka duk wadanda za su iya, su biyo
mu. Idan akwai wani laifi game da mutumin, sai ku zarge
shi." 6 Bayan kwana takwas ko goma, sai ya gangara zuwa

Kaisariya. Washegari ya zauna bisa kursiyin shari'a ya
bada umarni a kawo Bulus a gabansa. 7 Da Bulus ya iso,
Yahudawa daga Urushalima suka tsaya kusa, suka yi ta
kawo kararraki, amma basu iya tabbatar da su ba. 8 Bulus
ya kare kansa ya ce, “Ban yi wa kowa laifi ba, ko Yahudawa,
ko haikali, ko kuma Kaisar.” 9 Amma Festas yana neman
farin jini wajen Yahudawa, sabo da haka ya tambayi Bulus
ya ce, “Kana so ka je Urushalima in shari'anta ka a can
game da wadannan abubuwa?” 10 Bulus ya ce, “Ina tsaye
a Ddakalin Shari'ar Kaisar inda dole a shari'anta ni. Ban yi
wa Yahudawa laifi ba, kamar yadda ka sani sosai. 11 Idan
lallai na yi laifi kuma na yi abin da ya chanchanci mutuwa,
ban ki ba in mutu. Amma idan zarginsu karya ne, kada
kowa ya bashe ni gare su. Ina daukaka kara zuwa ga
Kaisar.” 12 Bayan Festas ya tattauna da majalisa ya amsa
ya ce, “Kana kira ga Kaisar; za ka tafi wurin Kaisar.”
13 Bayan wadansu kwanaki, sarki Agaribas da Barniki suka
iso Kaisariya domin su ziyarci Festas. 14 Da ya kasance
kwanaki da yawa, Festas ya fada wa sarki labarin Bulus
ya ce, “Akwai wani mutum dan sarka da Filikus ya bari
a kurkuku. 15 Sa'anda nake a Urushalima, babban firist
da dattawan Yahudawa suka kawo kararsa gare ni, suka
roka a kashe shi. 16 Game da wannan na amsa na ce
masu, ba al'adar Romawa ba ce a ba da mutum tagomashi;
sai wanda ake kararsa an bashi zarafi ya kare kansa a
gaban masu kararsa, ya kuma bada hujjojinsa game da
kararakin. 17 Saboda haka, da duk suka taru ban bata lokaci
ba, washegari na zauna a kujerar shari'a, na ba da umarni
a kawo mutumin. 18 Da masu karar suka fadi kararsu, sai
na fahimci karar ba wani muhimmin abu a cikinta. 19 Sai
dai na ga cewa jayayya ce tsakanin su ta addini a kan wani
Yesu da ya mutu, wanda Bulus ya ce yana da rai. 20 Na
rasa yadda zan bincike wannan al'amarin, sai na tambaye
shi ko zai je Urushalima a shari'anta shi kan wadannan
abubuwa. 21 Amma da Bulus ya nemi a lura da shi, Kaisar
ya shari'anta shi, sai na ba da umarni a ajiye shi har sai na
aika shi wurin Kaisar.” 22 Agaribas yace wa Festas. “Zan
so ni ma in saurari mutumin nan.” “Gobe za ka ji shi,” in
ji Fostus. 23 Washegari Agaribas da Barniki suka zo tare da
kasaitaccen taro suka shiga dakin taro tare da hafsoshi da
shugabanin gari. Da Festas ya ba da umarni, aka fito da
Bulus wurinsu. 24 Festas ya ce, “Sarki Agaribas da dukanku
da kuke tare da mu a nan, kun ga mutumin nan, dukan
Yahudawa sun gana da ni a Urushalima da nan kuma. Suna
mani ihu cewa, bai chanchanta a bar shi da rai ba. 25 Na
gane bai yi wani abin da ya chanchanci mutuwa ba; amma

saboda ya daukaka kara zuwa Kaisar, na yanke shawara in
aika shi. [26] Amma ba ni da wani dalili na musamman da zan
rubuta wasika ga Kaisar. Saboda wannan dalili na kawo shi
gabanku, masamman kai ya sarki Agaribas. Domin in sami
karin abin da zan rubuta game da shi. [27] Gama a ganina
wauta ce in aika dan sarka ba tare da na rubuta laifi a kansa
ba."

26

[1] Sai Agaribas ya ce wa Bulus, "Za ka iya kare kan ka." Sai
Bulus ya daga hannunsa ya fara kare kansa. [2] "Ina farinciki,
ya sarki Agaribas, game da saran da Yahudawa ke kawowa
a kaina yau; [3] musamman ma don kai masani ne game da
al'adun Yahudawa da al'amuransu. Don haka, ina rokanka
ka yi hakuri ka saurare ni. [4] Hakika, dukan Yahudawa sun
san yadda na yi rayuwa ta daga kurciyata a kasa ta, da
kuma Urushalima. [5] Sun san ni tun farko, kuma yakamata
su yarda cewa na yi rayuwa kamar Bafarase, darikan nan
mai tsatsauran ra'ayi ta addininmu. [6] Yanzu ina tsaye a
nan dominn a shari'anta ni, saboda alkawalin da Allah ya
yi wa ubanninmu. [7] Domin wannan shine alkawalin da
kabilunmu goma sha biyu suka sa zuciya su karba, yayin da
suke yin sujada da himma ga Allah dare da rana. Saboda
wanan bege, Sarki Agaribas, Yahudawa ke tuhuma ta. [8] Me
ya sa wani zai yi tunani cewa abin mamaki ne Allah ya
ta da mattatu? [9] Da, na yi tunanin yin abubuwa gaba da
sunan Yesu Banazarat. [10] Na yi wadanan a Urshalima. Na
kulle masu bi da yawa a kurkuku, sanadiyar iko da na samu
daga wurin manyan firistoci, kuma da ake kashe su ma, ina
ba da goyon baya. [11] Na wahalshe su sau dayawa a cikin
dukan majamiu ina kuma yin kokari in tilasta masu su yi
sabo. Na yi gaba mai zafi da su kuma na tsananta masu har
zuwa birane na wadansu kasashe. [12] A sa'anda nake yin
wannan, na tafi Dimashku da izinin manyan firistoci; [13] a
cikin tafiyata kuma, da tsakar rana, ya sarki, na ga haske
daga sama da ya fi rana sheki, ya haskaka kewaye da ni da
kuma wadanda ke tafiya tare da ni. [14] Da dukanmu muka
fadi kasa, na ji wata murya na magana da ni a harshen
Ibraniyawa tana cewa, 'Shawulu, Shawulu, don me kake
tsananta mani? Yana da wuya ka hauri abin da ke mai
tsini.' [15] Sai na ce, 'Wanene kai ya Ubangiji?' Ubangiji
ya amsa, 'Ni ne Yesu wanda kake tsanantawa. [16] Yanzu
ka tashi tsaye domin saboda wannan dalili ne na bayyana
gare ka in sanya ka, ka zama bawa da mashaidi na game
da abubuwan da ka sani a kaina yanzu da wadanda zan
bayyana maka daga bisani; [17] Zan kubutar da kai daga

wurin mutane da kuma al'ummai da zan aike ka wurinsu,
18 domin ka bude idanunsu ka juyo su daga duhu zuwa
haske da daga ikon Shaidan zuwa ga Allah, domin su karbi
gafarar zunubai da gado da zan ba wadanda na kebe wa
kaina ta wurin bangaskiya gare ni.' 19 Saboda haka, sarki
Agaribas, ban yi rashin biyayya da wahayin da na gani daga
sama ba; 20 amma, da farko ga wadanda ke a Dimashku,
sa'annan a Urushalima da kasar Yahudiya gaba daya, da
dukan Al'ummai, na yi wa'azi domin su tuba su kuma juyo
ga Allah, su yi ayyukan da suka chanchanci tuba. 21 Domin
wannan dalili ne Yahudawa suka kama ni a cikin haikali
kuma suke kokari su kashe ni. 22 Allah ya taimake ni har
wa yau, domin in iya tsayawa gaban mutane kanana da
manya, in bada shaida game da iyakar abin da annabawa
da Musa suka fada zai faru; 23 wato lallai Almasihu zai sha
wahala, ya kuma zama na farko da za'a rayar daga matattu
ya kuma yi shelar haske zuwa ga mutanen Yahudawa da
Al'ummai." 24 Da Bulus ya gama kare kansa, Festas ya
yi magana da babban murya, "Bulus, kana hauka; yawan
iliminka yasa ka hauka." 25 Amma Bulus ya ce, "Ba na
hauka, ya mai girma Festas; amma da karfin zuciya nake
fadi kalmomin gaskiya da na natsuwa. 26 Saboda sarkin
ya san wadannan abubuwa duka; shi ya sa nake magana
gabagadi, don na hakikance cewa, ba abin da ke a boye
gare shi; gama ba a yi wadannan abubuwa a boye ba.
27 Ko ka gaskanta da annabawa, Sarki Agaribas? Na sani
ka gaskanta." 28 Agaribas ya ce wa Bulus, "A cikin karamin
lokaci kana so ka rinjaye ni ka mai da ni Krista?" 29 Bulus
ya ce, "Ina roko ga Allah, domin ko a karamin lokaci ko
a dogon lokaci, ba kai kadai ba, amma har da wadanda ke
sauraro na yau su zama kamar ni, amma ban da wadannan
sarkokin." 30 Sai sarki ya tashi tsaye tare da gwamna da
Barniki da dukan wadanda ke zaune tare da su; 31 da suka
bar dakin taron, suka ci gaba da magana da juna suna
cewa, "Wannan mutum bai yi wani abin da ya chanchanci
mutuwa ko kuma dauri ba." 32 Agaribas ya ce wa Fastos,
"Da mutumin nan bai daukaka kara zuwa ga Kaisar ba da
an sake shi."

27

1 Bayan da aka amince zamu tafi Italiya, sun mika Bulus
tare da wadansu daurarru a hanun wani jarumi mai suna
Yuliyas, daga batalian Agustas. 2 Muka shiga Jirgin ruwa
daga Adramatiya, wanda ke shirin tashi zuwa kusa da
gefen tekun Asiya. Sai muka je teku. Aristakus mutumin
Tasalonika a Makidoniya ya tafi tare damu. 3 Washegari

muka sauka birnin Sidon, inda Yuliyas ya nuna wa Bulus
karamci ya kuma yarda abokansa su bi shi don ya kula da
su. [4] Daga wurin, muka bi teku muka tafi ta Tsibirin Kubrus,
domin matsananciyar iska da ke gaba damu. [5] Sa'adda
muka ketare ruwa zuwa sassan Kilikiya da Bamfiliya, muka
zo Mira ta birnin Lisiya. [6] Anan, jarumin ya sami jirgin
ruwa daga Iskandariya wanda za shi Italiya. Ya samu
cikinsa. [7] Kwana da kwanaki muna tafiya a hankali a karshe
da kyar muka sauka kusa da Sinidus, iska ta hana mu tafiya,
sai muka ratsa ta Karita, kusa da Salmina. [8] Da wahala
muka bi ta makurda har muka zo wani wuri da ake kira
Mafaka Mai Kyau wanda ke kusa da birnin Lasiya. [9] Yanzu
mun dauki dogon lokaci, gashi lokacin azumin Yahudawa
ya wuce, tafiyar kuma ta zama da hatsari. Bulus ya gargade
su, [10] ya ce, "Jama'a, na gane tafiyarmu zata zamar mana
da barna da asara mai yawa, ba ga kaya da jirgin kadai ba
amma har da rayukan mu." [11] Amma jarumin ya fi mai
da hankali ga maganar shugabansa da mai jirgin ruwan,
fiye da abubuwan da Bulus ya fadi. [12] Da shike tashar
ba za ta yi dadin zama da hunturu ba, mafi yawa sun
ba da shawara a bar wurin, in maiyiwuwa ne muga mun
kai birnin Finikiya, don mu yi hunturu a can. Finikiya
tashar jirgin ruwa ce a Karita, tana fuskantar arewa maso
gabas da kudu maso gabas. [13] Sa'adda iska daga kudu ta
huro a hankali, sun tsammaci bukatarsu ta biya. Sai suka
janye linzamin jirgin ruwan sukabi ta Karita kusa da gaba.
[14] Amma bayan wani dan lokaci sai iska mai karfi da ake
kira Yurokilidon, ta fara bugun mu daga tsibirin. [15] Sa'adda
Jirgin ruwan ya kasa fuskantar iskar, sai muka bi inda iskar
ta nufa. [16] Sai muka bi ta inda muka sami kariya kusa da
wani dan tsibiri wanda ake kira Kauda; kuma da wahala
muka daure karamin jirgin a jikin babban. [17] Bayanda
suka daga shi, sun yi amfani da igiyoyi don su daure jirgin
don gudun fadawa kan yashin Sirtis, suka bar jirgin yana
ta korarsu. [18] Mun yi ta fama da hadari ba kadan ba, da
gari ya waye ma'aikatan jirgin suka fara zubar da kaya
daga jirgin. [19] A rana ta uku, ma'aikatan jirgi suka jefar da
kaya daga cikin jirgin da hannuwansu. [20] Kwanaki dayawa
ba mu ga hasken rana da taurari a bisan mu ba. Babban
hadari kadai ke dukanmu, duk mun fidda zuciya zamu tsira.
[21] Sa'adda sun dade basu ci abinci ba, sai Bulus ya tashi
a gaban ma'aikatan jirgi yace, "Jama'a, da kun saurare ni,
da bamu tashi daga Karita ba, balle mu fuskanci wannan
barna da asarar. [22] Yanzu fa ina karfafa ku kuyi karfin hali,
domin ba wanda zai rasa ransa a cikinku, sai dai jirgin kadai

za a rasa. 23 Domin daren da ya gabata mala'ikan Allah
wanda ni nasa ne, wanda kuma nake bautawa -mala'ikansa
ya tsaya kusa dani 24 ya ce, “Kada ka ji tsoro, Bulus, dole
ka tsaya gaban Kaisar, duba kuma, Allah cikin jinkansa ya
baka dukan wadannan da ke tafiya tare da kai. 25 Domin
haka, jama'a, kuyi karfin hali, domin na gaskanta da Allah,
kamar yadda aka fada mani haka zai faru. 26 Amma lallai
dole ne a jefa mu kan wani tsibiri”. 27 Sa'adda dare na goma
sha hudu ya yi, ana ta tura mu nan da can a cikin tekun
Adriyat, wajen tsakar dare, ma'aikatan jirgin sun tsammaci
sun kusanci wata kasa. 28 Da suka gwada sai suka iske kamu
ashirin; bayan dan lokaci kadan, sun sake aunawa sai suka
iske kamu sha biyar ne. 29 Tsoro ya kama su ko watakila a
jefar da mu kan duwatsu, sai suka jefa linzami hudu daga
karshen jirgin suka yi addu'a don gari ya waye da sauri.
30 Ma'aikatan jirgin ruwan suna neman hanyar da za su
rabu da jirgin kuma sun jefa karamin jirgin a cikin teku.
Suka yi kamar zasu jefa wasu linzamai daga gaban jirgin.
31 Amma Bulus ya ce ma jarumi da sojojin, “Idan mutanen
nan ba zasu tsaya cikin jirgin ba, ba zaku tsira ba”. 32 Sai
sojojin suka yanke igiyoyin jirgin suka kuma barshi ya fadi.
33 Da gari ya fara wayewa, Bulus ya roke su duka su dan
ci abinci, ya ce, “Yau kwana goma sha hudu kenan ba ku
ci kome ba. 34 Saboda haka na roke ku ku ci abinci, domin
wannan saboda lafiyarku ne; kuma ko gashin kanku daya
baza ku rasa ba”. 35 Da ya fadi haka sai ya dauki gurasa ya
yi godiya ga Allah a idanun kowa. Sai ya gutsutsura gurasa
ya fara ci. 36 Sai dukansu suka karfafu suka kuma ci abinci.
37 Mu mutane 276 (dari biyu da saba'in da shida) ne cikin
jirgin. 38 Da suka ci suka koshi, suka zubar da alkamar cikin
teku domin su rage nauyin jirgin. 39 Da gari ya waye, basu
fahimci kasar ba, amma suka hangi wani lungu a gacci, sai
suka yi shawara tsakaninsu ko su tuka jirgin zuwa cikin
lungun. 40 Sai suka yanke linzaman suka bar su cikin tekun.
Cikin lokaci guda suka kwance igiyoyin da ke juya jirgin,
suka saki filafilan goshin jirgi suka nufi gabar tekun. 41 Da
suka iso inda ruwa biyu suka hadu, sai jirgin ya tsaya kasa.
Gaban jirgin ya kafe a nan, ba damar matsawa, sai kuma
kurar jirgin ta fara kakkaryewa saboda haukan rakuman
ruwa. 42 Shirin sojojin ne su kashe 'yan kurkukun domin
kada su yi iyo su tsere. 43 Amma shi hafsan ya so ya ceci
Bulus, sai ya tsai da shirin su, ya ba da umarni, duk masu
iya iyo su yi tsalle su fada ruwa su kai gacci. 44 Sa'annan
sauran mazajen su biyo baya, wadansu a kan karyayyun
katakai, wadansu akan abubuwan da ke a jirgin. Ta haka

ne dukanmu muka kai gacci lafiya.

28

1 Sa'adda muka sauka lafiya, sai muka ji cewa sunan
tsibirin Malita. 2 Mutanen garin sun nuna mana alheri
matuka don sun hura wuta don mu ji dimi, saboda ruwan
sama da sanyin da ake yi. 3 Amma sa'adda Bulus ya tara
kiraruwa don hura wuta, sai maciji saboda zafin wuta, ya
fito ya nade hannuwansa. 4 Da mazaunan garin suka ga
maciji ya nade hannuwansa, sai suka cema junansu, "Ba
shakka wannan mutumin mai kisan kai ne, koda shike ya
tsira daga Teku, sharia baza ta barshi da rai ba". 5 Amma
ya karkade macijin cikin wuta ba tare da ya cutar da shi
ba. 6 Sun saurara su gani ko zai kumbura ko ya fadi
matacce. Amma da suka jira dan lokaci basu ga wata
matsala ta same shi ba sai suka canza tunaninsu sukace shi
wani allah ne. 7 A kusa da wannan wurin tsibirin akwai
wasu gonakin wani babban mutumin tsibirin, mai suna
Babiliyas. Ya karbe mu ya biya bukatun mu har kwana
uku. 8 Ana nan ashe mahaifin Babiliyas yana fama da
zazzabi da atuni. Bulus ya shiga, yayi masa addu'a, ya
dibiya masa hannu, ya sami warkarwa. 9 Sa'adda wannan
ya faru, sauran marasa lafiya da ke tsibirin sun zo sun sami
warkarwa. 10 Mutanen sun mutunta mu kwarai. Yayin da
muke shirin tafiya, sun bamu duk abinda muke bukata.
11 Bayan watanni uku, mun shiga jirgin Iskandariya wanda
tun da hunturu yake a tsibirin mai zane kamannin Tagwaye
Maza. 12 Bayan saukar mu a birnin Sirakus, mun yi kwana
uku a wurin. 13 Daga nan sai muka tafi, har muka zo
birnin Rigiyum. Bayan kwana daya iska mai karfi daga
kudu ta taso, a cikin kwana biyu muka iso Butiyoli. 14 A
can muka iske wasu 'yan'uwa suka roke mu mu zauna tare
da su har kwana bakwai. Ta wannan hanyar ce muka zo
Roma. 15 Daga can da 'yan'uwa suka ji labarin mu, suka
fito don su tarbe mu tun daga Kasuwar Abiyas da kuma
Rumfuna Uku. Da Bulus ya gan su, ya yi wa Allah godiya
ya kuma sami karfafawa. 16 Sa'adda muka shiga Roma,
aka yardar wa Bulus ya zauna shi kadai tare da sojan da
ke tsaronsa. 17 Ana nan bayan kwana uku, Bulus ya kira
shugabannin Yahudawa. Bayan da suka taru, sai ya ce
masu, "Yan'uwa, ko da shike ban yi wa kowa laifi ko keta
al'adun Ubanninmu ba, duk da haka an bashe ni daurarre
tun daga Urushalima zuwa ga hannunwan mutanen Roma.
18 Bayan tuhumata, sun yi kudirin saki na, domin ban yi
laifin da ya cancanci mutuwa ba. 19 Amma da Yahudawa
suka tsaya a kan ra'ayin su, ya zama dole in daukaka kara

zuwa ga Kaisar, ba domin ina da wani dalilin da zan yi
karar al'ummata ba ne. 20 Saboda wannan ne na bukaci
ganinku in yi magana da ku. Saboda begen da Isra'ila suke
da shi ya sa nake daure da wannan sarkar". 21 Sai suka ce
masa, "Bamu karbi wasiku daga Yahudiya game da kai ba,
babu kuma wani daga cikin 'yan'uwa wanda ya kawo mana
wani rahoto ko wata magana game da kai. 22 Amma muna
so mu ji daga gare ka abin da kayi tunani ka kuma gani
game da wannan darikar, gama mun sani ana kushenta a
ko'ina." 23 Sa'adda suka sa masa rana, mutane da dama
suka same shi a masaukinsa. Ya gabatarda zantattukan a
gare su, yana tabbatar da bayyanuwar mulkin Allah. Har
ya nemi ya rinjaye su a kan zancen Yesu, tun daga attaurat
ta Musa zuwa litattafan annabawa, ya yi wannan tun daga
safiya har yamma. 24 Wasu sun kawar da shakkar abin da
aka fada, amma wadansu basu gaskanta ba. 25 Da shike ba
su yarda da junansu ba, sai suka tafi bayan da Bulus ya fadi
kalma daya, "Ruhu Mai Tsarki ya yi magana ta bakin annabi
Ishaya zuwa ga kakanninku. 26 Ya ce, 'Jeka wurin al'umman
nan ka ce, cikin ji zaku ji amma ba zaku fahimta ba; zaku
gani amma ba zaku gane ba. 27 Amma zuciyar mutanen nan
ta yi kanta, kunnuwansu sun ji da kyar, sun rufe idanunsu;
don kada su gani su gane, su kuma ji da kunuwansu, kuma
su fahimta da zuciyarsu, domin su juyo ni kuma in warkar
da su." 28 Saboda haka, sai ku sani cewa wannan ceto
na Allah an aikar da shi zuwa ga Al'ummai, za su kuma
saurara." 29 [Sa'adda ya fadi wannan zantattuka, Yahudawa
suka tashi, suna gardama da junansu.] 30 Bulus ya zauna
shekaru biyu a cikin gidan hayarsa, yana marabtar duk
wadanda suka zo wurinsa. 31 Yana wa'azin mulkin Allah,
yana koyarwa da al'amuran Ubangiji Yesu Kristi gaba gadi.
Ba wanda ya hana shi.

Romawa

[1] Bulus, bawan Yesu Almasihu, kirayayye ya zama manzo,
kuma kebabbe domin bisharar Allah. [2] Wannan itace
bisharar da ya alkawarta tuntuni ta wurin annabawansa
ta wurin tsarkakakkun littattafan sa. [3] Game da Dansa
ne, haifaffe daga zuriyar Dauda ga zancen jiki. [4] Ta
wurin tashinsa daga mattatu aka aiyana shi ya zama Dan
Allah ta wurin ikon Ruhu na tsarkakewa. Yesu Almasihu
Ubangijimu. [5] Ta wurinsa muka karbi alheri da manzanci
sabo da biyayyar imani a cikin dukkan al'ummai, domin
darajar sunansa. [6] cikin wadannan al'ummai kwa, ku ma
an kiraku ku zama na Yesu Almasihu. [7] Wannan wasika
ga dukkanku ne da kuke cikin Roma, kaunatattu na Allah,
kirayayyun mutane tsarkakakku. Bari alheri ya kasance
tare daku, da salama daga Allah Ubanmu, da kuma Ubangiji
Yesu Almasihu. [8] Abu na farko dai ina yi wa Allah na
godiya ta wurin Yesu Almasihu domin ku duka, domin kuwa
ana labarta bangaskiyarku ko ina a cikin dukkan duniya.
[9] Domin kuwa Allah shi ne shaida ta, wanda nake bautawa
a cikin ruhuna a cikin bisharar Dansa, yadda a koyaushe
na ke ambaton ku. [10] A kullum ina roko cikin addu'o'ina
domin ta kowanne hali in yi nasarar zuwa gare ku da izinin
Allah. [11] Gama ina marmarin ganin ku, domin in baku
wata baiwa ta ruhaniya, domin in karfafa ku. [12] Wato ina
dokin in sami cikakkiyar karfafawa a cikin ku, ta wurin
bangaskiyar junanmu, wato tawa da taku. [13] Yanzu fa bana
so ku rasa sani, yan'uwa, sau da yawa nake yin niyyar
zuwa wurinku, amma har yanzu hakan din bata samu
ba. Na so yin hakan din ne don in sami 'ya'ya na ruhu a
cikinku kamar dai yadda ya ke a sauran Al'ummai. [14] Ina
dauke da nawayar Hellinawa da ta sauran jama'a, masu
hikima da marasa hikima. [15] Don a shirye na ke in sanar
da bishara a gare ku, ku da kuke cikin Roma. [16] Don
kuwa ni ba na jin kunyar yin bishara, don ita ce ikon
Allah don samun ceto ga duk wanda ya gaskata, da farko
dai Yahudawa kana kuma Hellinawa, [17] Domin a cikin ta
adalcin Allah ya bayyana daga bangaskiy zuwa bangaskiya,
kamar yadda yake a rubuce, “Mai adalci zai rayu ne tawurin
bangaskiya.” [18] Domin fushin Allah ya bayyana ne daga
sama gaba da rashin ibada da rashin adalci na yan'adam,
wadanda suke danne gaskiya ta wurin rashin adalcin su.
[19] Dalili kuwa abinda yakamata a sani game da Allah a
bayyane ya ke a gare su. Domin kuwa Allah ya bayyana

masu shi a zahiri. [20] Domin al'amuransa da ba'a iya gani a
bayyane suke tun halittar duniya. A na iya gane su ta wurin
halitatattun abubuwa. Wadannan al'amura kuwa sune
madawwamin ikonsa da Allahntakarsa. Sakamakon haka,
wadannan mutane ba su da hujja. [21] Dalili kuwa, koda suna
jin sun san Allah, amma basu darajanta shi a matsayin Allah
ba, ko kuma su nuna masa godiya. Maimakon haka, suka
zama wawaye a cikin tunaninsu, zukatansu marasa tunani
sun duhunta. [22] Suna daukar kansu akan masu hikima ne
su, amma sai ga su sun zama wawaye. [23] Sun musanya
daukakar Allah madawwami da ta kamannin abubuwan da
basa dawwama, kamar mutum, da tsuntsaye, da dabbobi
masu kafafu hurhudu, da masu jan ciki. [24] Saboda haka
Allah ya bashe su ga sha'awoyin kazantar zukatansu, su
wulakantar da jukunansu a junansu. [25] Sune suka musanya
gaskiyar Allah da karya, Kuma suke sujada da bauta ga
halittaccen abu, maimakon Mahaliccin, Wanda yake abin
yabo har abada. Amin. [26] Saboda haka Allah ya bashe
su, ga sha'awowin su na lalata da wulakanci, har matansu
suka canza ka'idar jima'i da aka saba zuwa madigo mace
da mace. [27] Mazajensu ma suka sauya ka'idar jima'i
tsakanin mace da miji zuwa namiji da namiji suna yin aikin
lalata. Maza su na kwana da maza suna aikata aikin ban
kyama, suna kuwa girbe sakamakon aiknsu na ban kyama.
[28] Tunda shike ba su amince da Allah a cikkin al'amuransu
ba, Allah ya bashe su ga bataccen hankalinsu, su aikata
wadannan munanan abubuwa. [29] Suna cike da dukkan
rashin adalci, mugunta, kyashi, keta, kuma cike da kishi,
kisan kai, tarzoma, makirci, da kuma munanan manufafofi.
[30] Masu gulma da kage, makiyan Allah. Masu tada zaune
tsaye, masu taurin kai, da ruba, masu kaga kowadanne
miyagun abubuwa, kuma masu kin yin biyayya ga iyayensu.
[31] Masu duhun zuciya; masu cin amana, marasa soyayya,
da kuma rashin tausayi. [32] Suna sane da tsarin Allah cewa
masu yin irin wadannan al'amura sun cancanci hukuncin
mutuwa. Ba kuwa yin wadannan abubuwan ka dai suke yi
ba, harma goyon bayan masu yinsu suke yi.

2

[1] Saboda da haka baka da hujja, kai mutum, kai mai
shara'antawa, domin kuwa abinda kake shara'antawa akan
wasu kana kada kanka da kanka. Domin kuwa kai mai
shar'antaawa kana aikata wadannan abubuwa. [2] Amma
mun san cewa shari'ar Allah ta gaskiya ce sa'adda zata
fado wa masu aikata wadannan irin abubuwa. [3] Amma ka
lura da wannan, ya kai mutum, mai shara'anta masu aikata
wadannan ababuwa. Duk da shike kaima kana aikatawa.

Kana jin zaka kubucewa hukuncin Allah? 4 Ko kana raina
falalar alheransa da yake yi ta wajen jinkirin hukuncinsa,
da hakurinsa? Baka san cewa alheransa musanman domin
su kai ka ga tuba bane? 5 Amma saboda taurin kanka da
zuciyarka marar tuba, kana tanadarwa kanka fushi, a ranar
fushi, wato ranar bayyanuwar shari'ar adalci ta Allah. 6 Zai
baiwa kowanne mutum daidai sakamakon ayyukansa: 7 Ga
wadanda kuma suka nace da yin ayyukan alheri ba fasawa,
sun samarwa kansu, yabo da daraja, da rai na har'abada.
8 Amma ga masu son kai, wadanda suka ki yin biyayya ga
gaskiya, suka yiwa rashin adalci biyayya, fushi da hasala
mai zafi zai afko masu. 9 Allah kuma zai sauko da bala'i
da bakin ciki ga dukkan rayukan da suka aikata mugunta,
ga Yahudawa da fari, sannan kuma Hellinawa. 10 Amma
yabo daraja da salama zasu kasance ga dukkan wadanda
suka aikata ayukan alheri, ga Yahudawa da fari sannan
Hellanawa. 11 Domin kuwa Allah ba mai tara bane. 12 Ga
wadanda suka yi zunubi batare da shari'aba, zasu hallaka
ba tare da shari'a ba, ga wadanda suka yi zunubi cikin
shari'a kuma za'a hukunta su bisa ga shari'a. 13 Domin
kuwa ba masu jin shari'ar ne masu adalci agaban Allah
ba, amma masu aikatawa ne zasu samu barata. 14 Gama
al'umai da basu san shari'a ba, bisa ga dabi'a sun yi abinda
ke na shari'a, sun kuma zame wa kansu shari'a, koda shike
basu da shari'ar. 15 Dalilin haka kuwa sun nuna cewa
ayukan da shari'a take bukata na nan a rubuce a zuciyarsu.
lamirinsu kuma na yi masu shaida, tunanainsu kuma, ko
dai yana kashe su, ko kuma yana karesu. 16 hakanan kuma
ga Allah. Wannan zai faru ranar da Allah zai shara'anta
asiran boye na dukkan mutane, bisa ga bishara ta cikin
Yesu Almasihu. 17 Da shike kana kiran kanka Bayahude,
kana zaune akan shari'a, kana alfahari cikin Allah, 18 ka
san nufinsa, ka kuma san abubuwan da suka bambanta da
hakan, ka kuma sami koyarwa cikin shari'ar. 19 Da shike
kana da gabagadi akan cewa kai jagora ne ga makafi, haske
ga wadanda suke cikin duhu, 20 mai horo ga marasa hikima,
mai koyar da jarirai, kuma a cikin shari'ar kana da abin
da ya shafi sani da kuma gaskiya. 21 ku da kuke koyar da
wadansu, ba ku koyar da kanku? ku da kuke wa'azi kada
ayi sata, ba ku yin sata? 22 Ku da ke wa'azi kada ayi zina,
ba ku yin zina? ku da ke hana bautar gumaka, ba ku yin
sata a haikali? 23 ku masu murna da tinkaho cikin shari'ar,
ba kwa wulakanta Allah cikin kurakuranku na rashin bin
shari'a? 24 "Domin kuwa an wulakanta sunan Allah cikin
Al'umai sabili da ku," kamar yadda aka riga aka rubuta.
25 Lallai kuwa kaciya tana da riba a gare ku, idan kuka

kiyaye doka, amma idan ku marasa bin doka ne kaciyarku
ta zama rashin kaciya. 26 domin kuwa idan mutum marar
kaciya zai kiyaye dukkan bukatun doka, baza'a iya daukan
rashin kaciyarsa a matsayin mai kaciya ba? 27 Sannan idan
mutum marar kaciya ta jini zai kiyaye dukkan dokoki, ba zai
iya shara'anta ku masu kaciya ta shari'a ba? Haka kuma ya
kasance ne domin kuna da shari'a a rubuce da kuma kaciya
amma ba kwa bin doka! 28 Domin shi kuwa ba Bayahude
bane a waje; ba kuwa mai kaciyar da aka tsaga fata ba.
29 Amma Bayahude ne ta ciki, sanna kuma mai kaciyar
zuciya da kuma ruhu ba wasika ba, irin wanna mutumin
yabonsa ba daga wurin mutane yake zuwa ba, amma daga
Allah.

3

1 To ina fifikon da bayahude yake dashi? Kuma ina ribar
kaciya? 2 Akwai muhimmancinsu ta kowacce hanya. Tun
farko dai, yahudawa ne aka dankawa wahayi daga Allah.
3 Idan wasu yahudawa basu bada gaskiya ba fa? Rashin
bangaskiyarsu zai hana amincin Allah aiki? 4 Bazai taba
zama haka ba. Maimakon haka, bari Allah ya zama mai
gaskiya, ko da kowanne mutum makaryaci ne. Kamar
yadda aka rubuta, “Domin a nuna kai mai adalci cikin
maganganunka, kuma kayi nasara a lokacin da aka kawo
ka gaban shari'a.” 5 Amma idan rashin adalcinmu ya nuna
adalcin Allah, to me zamu ce? Allah ba marar adalci ba ne,
wanda ke aiwatar da fushinsa, ko kuwa? Ina magana bisa
ga tunanin mutuntaka. 6 Bazai taba zama haka ba. Domin
idan haka ne ta yaya Allah zai shar'anta duniya? 7 Amma
idan gaskiyar Allah ta wurin karyata ta habaka yabonsa,
To me yasa ake shar'anta ni a matsayin mai zunubi? 8 To
me zai hana ace kamar yadda ake fadin zancen karya a
kanmu, wasu kuma sun dauka cewa mun fadi hakan, “Bari
muyi mugunta, domin nagarta tazo?” Hukuncin su halal
ne. 9 To me kenan? Zamu ba kanmu hujja ne? ko kadan.
Domin mun riga munyi zargin yahudawa da hellinawa,
da cewar dukkansu, suna karkashin zunubi. 10 Kamar
yadda aka rubuta, babu wani mai adalci, babu ko daya.
11 Babu wani mai fahimta. Babu wani mai neman Allah.
12 Dukansu sun kauce hanya, dukansu gaba daya sun zama
marasa amfani. Babu mai aikin nagarta, a'a, babu ko da
guda daya. 13 Makogwaronsu a bude yake kamar kabari.
Harsunansu na dauke da cuta. Dafin macizai na karkashin
lebunansu. 14 Bakunansu cike suke da la'ana da daci.
15 Sawayensu na saurin zuwa zubar da jini. 16 Tafarkinsu
wahala ce da lalacewa. 17 Wadannan mutane basu san

hanyar salama ba. [18] Babu tsoron Allah a idanunsu.” [19] To
mun san dai duk abin da shari'a tace, shari'a na magana
ne da wadanda ke karkashinta, domin a rufe kowanne
baki, domin dukan duniya ta bada amsa a gaban Allah.
[20] Domin a gabansa babu wanda zai barata ta wurin ayukan
shari'a. Domin ta wurin shari'a ne sanin zunubi yazo.
[21] Amma yanzu ba tare da shari'a ba an bayyana sanin
adalcin Allah, wanda shari'a da annabawa suke shaidawa.
[22] Wato, adalcin Allah ta wurin bangaskiya cikin Yesu
Almasihu ga dukkan wadanda ke bada gaskiya. Domin
babu bambanci: [23] Domin duk sun yi zunubi sun kuma
kasa kaiwa ga darajar Allah, [24] Da alherinsa an baratar da
mu ta wurin fansar dake cikin Yesu Almasihu. [25] Amma
Allah ya bayar da Yesu Almasihu wanda yake hadayar fansa
ta wurin bangaskiya cikin jininsa. Ya mika Almasihu a
matsayin tabbacin hukuncinsa, sabo da kuma ketarewar
zunubanmu na baya [26] cikin hakurinsa. Duk wannan ya
faru ne domin a bayyana adalcinsa cikin wannan zamani,
domin ya tabbatar da kansa mai hukunci, kuma ya nuna
shine mai baratar da kowa saboda bangaskiya cikin Yesu.
[27] To ina fahariya? An fitar da ita. A kan wane dalilin?
Don ayyuka? A'a, amma ta dalilin bangaskiya. [28] Domin
wannan muka kammala cewar ana baratar da mutum ta
wurin bangaskiya ba tare da ayyukan shari'a ba. [29] Ko kuwa
Allah Allahn yahudawa ne kadai? Shi ba Allahn al'ummai
bane? I, na al'ummai ne kuma. [30] Idan dai lallai Allah daya
ne, zai baratar da mai kaciya ta wurin bangaskiya, da marar
kaciya kuma ta wurin bangaskiya. [31] Mun kawar da shari'a
kenan ta wurin bangaskiya? ba zai taba kasancewa haka
ba. Maimako ma, muna inganta shari'a kenan.

4

[1] Me kenan zamu ce game da Ibrahim, kakanmu a jiki,
me ya samu? [2] Domin idan Ibrahim ya sami kubutarwa
ta wurin ayuka, ai da ya sami dalilin fahariya, amma ba
a gaban Allah ba. [3] Kuma fa me nassi ke fadi? “Ibrahim
ya bada gaskiya ga Allah, sai aka lisafta ta adalci gare
shi.” [4] Yanzu fa shi dake yin ayyuka, ladansa ba a lisafta
shi alheri ba ne, amma abun da ke nasa. [5] Amma kuma
shi da bai da ayyuka kuma maimakon haka ya gaskanta
ga wanda ke kubutar da masu zunubai, bangaskiyarsa an
lisafta ta a misalin adalci. [6] Dauda ya yi furcin albarka bisa
mutumin da Allah ya lisafta mai adalci da rashin ayyuka.
[7] Sai ya ce, “Masu albarka ne wadanda aka yafe laifofinsu,
kuma wadanda zunubansu a rufe suke. [8] Mai albarka ne
mutumin da ko kadan Ubangiji ba zaya lisafta zunubin sa

ba.” 9 To albarkar da aka fadi ko a bisansu wadanda aka yi
wa kaciya ne kadai, ko kuwa a bisan su ma marasa kaciya?
Domin mun yi furcin, “Bangaskiyar Ibrahim an lisafta ta
adalci ce agare shi.” 10 Yaya aka lisafta ta? Bayan Ibrahim
ya yi kaciya, ko kuwa a rashin kaciya? Ba a cikin kaciya
ba, amma a rashin kaciya. 11 Ibrahim ya amshi alamar
kaciya. Wannan shi ne hatimin adalcin bangaskiyar da ya
ke da ita tun cikin rashin kaciyarsa. Albarkacin wannan
alama ce, ta sa shi ya zama uban dukkan wadanda suka
badagaskiya, ko da shike ba su da kaciya. Wato ma'ana,
adalci za a lisafta masu. 12 Wannan kuma yana da ma'anar
cewa Ibrahim ya zama uban kaciya ga wadanda suka fito ba
domin masu kaciya kadai ba, amma kuma domin wadanda
ke biyo matakin ubanmu Ibrahim. Kuma wannan itace
bangaskiyar da ya ke da ita a rashin kaciya. 13 Domin
ba ta wurin shari'a aka bada alkawarin nan da aka yi wa
Ibrahim da zuriyarsa ba, wannan alkawarin da ya ce zasu
gaji duniya. Maimako, a ta wurin adalcin bangaskiya ne.
14 Domin idan su da ke na shari'a magada ne, bangaskiya
bata da komai, kuma alkawarin an wofintar da shi kenan.
15 Domin shari'a ta kan jawo fushi, amma ta wurin rashin
shari'a, babu karya umarni. 16 Saboda wannan dalili haka
ta faru ta wurin bangaskiya, domin ya zama bisa ga alheri.
Kamar haka, alkawarin ya tabbata ga dukkan zuriya. Kuma
wannan zuriya ba zata kunshi wadanda suke da sanin
shari'a ba kadai, har ma da wadanda ke daga bangaskiyar
Ibrahim. Saboda shi ne uban dukkan kowa, 17 kamar yadda
aka rubuta, “Na maishe ka uba ga kasashe masu yawa.”
Ibrahim na gaban aminin sa, wato, Allah, mai bada rai ga
mattatu kuma ya kan kira abubuwan da basu da rai su
kuma kasance. 18 Duk da halin da ke a bayyane, Ibrahim
ya gaskata ga Allah kai tsaye game da abubuwan da ke
nan gaba. Sai ya zama uba ga kasashe masu yawa, kamar
yadda aka ambata, “... Haka zuriyarka zata kasance.” 19 Ba
ya karaya a bangaskiya ba. Ibrahim ya yarda da cewa
jikinsa ya rigaya ya tsufa (shekarun sa na misalin dari).
Ya kuma yarda da cewa mahaifar Saratu bata iya bada
'ya'ya ba. 20 Amma domin alkawarin Allah, Ibrahim bai
ji nauyin rashin bangaskiya ba. Maimakon haka, ya sami
karfafawa a bangaskiyarsa sai ya daukaka Allah. 21 Ya na
da cikakkiyar gamsuwa cewa idan Allah ya yi alkawari, shi
mai iya kammalawa ne. 22 Haka nan ne kuma aka lisafta
masa wannan a matsayin adalci. 23 To ba'a rubuta kawai
damin amfaninsa kadai ba, da aka lisafta dominsa. 24 A
rubuce yake domin mu, domin wadanda za'a lisafta su,

mu da muka bada gaskiya gare shi wanda ya tada Yesu
Ubangijinmu daga matattu. 25 Wannan shi ne wanda aka
bashe shi domin zunubanmu kuma an tada shi saboda fasar
mu.

5

1 Tun da shike mun sami barata, sabili da bangaskiya,
mun sami salama tare da Allah ta wurin Yesu Almasihu.
2 . Ta wurin sa kuma mun sami iso zuwa ga alheri inda
muke tsayawa albarkacin bangaskiyarmu. Muna murna
da gabagadin da Allah ya ba mu game da abin da zai
faru, gabagadin da zamu dandana nan gaba cikin daukakar
Allah. 3 Ba kuwa haka kadai ba, amma muna murna da
shan wahalolinmu. Mun san cewa shan wuya na haifar
da 4 Jimiri, Jimiri kuma na kawo amincewa, amincewa
na kawo gabagadi game da abin da zai zo nan gaba.
5 Wannan gabagadi wato begen da muke da shi baya
kunyatarwa, domin kuwa an kwarara mana kaunar Allah
a cikin zuciyarmu ta wurin Ruhu Mai Tsarki, da aka ba
mu. 6 Domin kuwa ko yayin da muke raunana, Almasihu ya
mutu a lokacin da ke dai dai domin marasa ibada. 7 To ai
kuwa yana da wuya kwarai wani mutum ya yarda ya mutu
don mutumin kirki ma. Watakila, wani na iyayin kasada
ya yarda ya mutu don nagarin mutum. 8 Amma Allah ya
tabbatar mana da kaunarsa a gare mu, don kuwa tun muna
masu zunubi, Almasihu ya mutu domin mu. 9 Balle ma
yanzu, da muka barata ta wurin jininsa, za mu sami tsira
daga fushin Allah. 10 Domin kuwa, in tun muna makiya, aka
sulhunta mu da Allah ta wurin mutuwar Dansa, balle ma,
yanzu da muka sami sulhu, zamu sami tsira ta wurin ransa.
11 Bama haka kadai ba, amma muna murna a cikin Allah ta
wurin Ubangijinmu Yesu Almasihu, wanda ta wurinsa ne
muka sami wannan sulhu. 12 Saboda haka, kamar yadda ta
wurin mutum daya zunubi ya shigo cikin duniya, ta haka
mutuwa ta shigo ta dalilin zunubi. 13 Domin kuwa tun
kafin a bada shari'a, zunubi na nan a duniya, amma ba'
a lissafin zunubi in da ba shari'a. 14 Duk da haka, mutuwa
ta mallake tun daga Adamu har Musa, har ma wadanda
basu yi zunubin keta umarni irin na Adamu ba, wanda yake
misalin mai zuwan nan a gaba. 15 Amma kyautar ba kamar
keta umarnin take ba. Domin in sabo da laifin mutum
dayan nan ne, da yawa suke mutuwa, haka ma alherin sa
da baiwarsa ta wurin mutum dayan nan, Yesu Almasihu, sai
baiwar ta wadata zuwa ga masu yawa. 16 Domin kyautar
ba kamar sakamakon wannan da yayi zunubin bace. Ta
haka din nan ne, hukuncin nan mai tsanani ya zo sabo da
zunubin mutum dayan. Har yanzu dai, wannan baiwa ta

yanci ta zo ne bayan laifuffuka masu yawa. 17 Domin, idan
sabo da laifin mutum dayan nan ne, mutuwa ta mallake,
saboda dayan, haka ma wadanda suka karbi alheri mai
yawa da kuma baiwar adalci ta wurin ran, Yesu Almasihu.
18 Don haka, kamar yadda zunubin dayan ya sa hukunci
ya zo kan dukka, haka ma aikin adalci na dayan zai kawo
barata da rai ga mutane masu yawa. 19 Kuma kamar yadda
rashin biyayyar dayan ta sa mutane masu yawan gaske su
zama masu zunubi, haka ma ta biyayyar dayan mutane da
yawan gaske za su sami adalci. 20 Amma shari'a ta zo, inda
ta sa zunubi ya habaka. Amma inda zunubi ya habaka,
alheri ma ya habaka ribin ribi. 21 Wannan ya faru ne, don
kamar yadda zunubi yai mallaka zuwa mutuwa, haka kuma
alheri ya mallaka zuwa adalci da rai na har abada ta wurin
Yesu Almasihu Ubangijin mu.

6

1 Me kuwa zamu ce yanzu? Sai mu ci gaba da yin zunubi
domin Alheri ya yawaita? 2 Ba zai taba faruwa ba. 'Yaya
za'ace mu da muka mutu cikin zunubi mu ci gaba da
rayuwa cikin sa? 3 Ba ku san cewa duk wadanda aka yi
masu baftisma cikin Almasihu Yesu an yi masu baftisma har
ya zuwa mutuwarsa ne ba? 4 An kuwa binne mu tare da shi,
ta wurin baftisma cikin mutuwarsa. Haka kuma ya kasance
ne domin kamar yadda Almasihu ya tashi daga matattu
cikin daukakar Uba. Sakamakon haka muma zamu yi tafiya
cikin sabuwar rayuwa. 5 Domin kuwa idan muna tare dashi
cikin kamannin mutuwarsa zamu kuwa zauna tare dashi
har ga kamannin tashinsa. 6 Mun kuma san cewa, an giciye
wannan tsohon mutunmin nan namu tare dashi, domin a
hallaka jikin zunubi. wanna kuwa ya kasance ne domin
kada mu ci gaba da bautar zunubi. 7 Duk kuma wanda ya
mutu an ambace shi a matayin adali akan zunubi. 8 Amma
idan muka mutu tare da Almasihu, mun bada gaskiya zamu
yi rayuwa tare dashi. 9 Muna da sanen cewa an tada
Almasihu daga matattu, don haka kuwa ba matacce yake ba.
Mutuwa kuma bata da iko a kansa. 10 Game da mutuwar da
yayi ga zunubi yayi sau daya kuma domin dukka. Rayuwar
da yake yi kuma yana yi wa Allah ne. 11 Don haka ku ma
sai ku dauki kanku a matsayin matattu ga zunubi amma
rayayyu ga Allah cikin Almasihu Yesu. 12 Sabili da haka
kada ku bar zunubi yayi mulki a cikin jikinku, har ku yi
biyayya ga sha'awarsa. 13 Kada ku mika gabobin jikinku
ga zunubi a matsayin kayan aikin rashin adalci. Amma ku
mika kanku ga Allah rayayyu daga mutuwa. Ku kuma mika
gabobin jikinku ga Allah a matsayin kayan aiki na adalci.

14 kada ku ba zunubi dama yayi mulki a kanku, domin ba
karkashin doka kuke ba, amma karkashin alheri kuke. 15 To
sai me? Sai mu yi zunubi wai don ba a karkashin doka
muke ba amma alheri. ba zai taba faruwa ba. 16 Ba ku
san cewa duk ga wanda kuka mika kanku a matsayin bayi,
a gareshi ku bayi ne ba? Wannan fa gaskiya ne, ko dai
ku bayi ne ga zunubi wanda kaiwa ga mutuwa ko kuma
bayi ga biyayya wanda ke kaiwa ga adalci. 17 Amma godiya
ta tabbata ga Allah! domin da ku bayin zunubi ne, amma
kun yi biyayya daga zuciyarku irin salon koyarwar da aka
baku. 18 An 'yantar daku daga bautar zunubi, an kuma
maishe ku bayin adalci. 19 Ina magana da ku kamar mutum,
domin kasawarku ta nama da jini. Kamar yadda kuka mika
gabobin jikinku ga kazamta da miyagun ayyuka, haka ma
yanzu ku mika gabobin jikinku a matsayin bayi na adalci.
20 Domin a lokacin da kuke bayin zunubi, ku yantattu ne
ga adalci. 21 A wannan lokacin wanne amfani kuka samu
na ayyukan da yanzu kuke jin kunyarsu? Domin kuwa
sakamakon wadannan ayyuka shine mutuwa. 22 Amma
yanzu da da aka yantar daku daga zunubi aka mai da
ku bayin Allah, amfaninsa ku kuwa shine tsarkakewarku.
Sakamakon kuwa shine rai na har abada. 23 Don kuwa
sakamakon zunubi mutuwa ne. Amma kyautar Allah itace
rai madauwami cikin Almasihu Yesu Ubangijinmu.

7

1 'Yan'uwa, ko baku sani ba (domin ina magana da
wadanda suka san shari'a), cewar shari'a na mulkin mutum
muddin ransa? 2 Domin ta wurin shari'a matar aure a
daure take muddin mijinta nada rai, amma idan mijinta
ya mutu, ta kubuta daga shari'ar aure. 3 To don haka idan,
mijinta na da rai, sai ta tafi ta zauna da wani mutumin, za'a
kirata mazinaciya. Amma idan mijin ya mutu, ''yantarciya
ce daga shari'a, domin kada ta kasance mazinaciya idan ta
auri wani mutum. 4 Domin wannan, 'yan'uwana, ku ma an
sa kun mutu ga shari'a ta wurin jikin Almasihu, saboda a
hada ku aure da wani, wato, ga wanda aka tashe shi daga
matattu, domin mu haifawa Allah 'ya'ya. 5 Domin sa'adda
muke cikin jiki, ana motsa dabi'armu ta zunubi dake cikin
jikunan mu ta wurin shari'a domin mu haifi 'ya'ya zuwa
mutuwa. 6 Amma yanzu an kubutar damu daga shari'a,
mun mutu daga abin da ya daure mu, domin mu yi bauta
cikin sabuntuwar Ruhu, ba cikin tsohon rubutun shari'a ba.
7 To me zamu ce kenan? ita shari'ar kanta zunubi ce? ba
zai taba faruwa ba. Duk da haka. Idan ba ta wurin shari'a
ba, ba zan taba sanin zunubi ba, in ba ta wurin shari'a ba.

Ba zan taba kyashin abin wani ba, har sai da shari'a tace,
“Kada kayi kyashi.” 8 Amma zunubi, sai ya dauki zarafi ta
wurin dokar, ya jawo dukkan sha'awa dake cikina. Domin
in da babu shari'a, zunubi matacce ne. 9 Ada na rayu sau
daya ba tare da shari'a ba, amma da dokar ta zo, sai zunubi
ya farfado, ni kuma na mutu. 10 Dokar wadda ta kamata
ta kawo rai, sai na same ta matacciya. 11 Domin zunubin,
ya dauki zarafi ta wurin dokar, ya rude ni, kuma ta wurin
dokar ya kashe ni. 12 Domin haka, shari'ar na da tsarki,
dokar na da tsarki, adalci da kuma kyau. 13 To abu mai
kyau ya zamar mani mutuwa kenan? ba zai taba zama
haka ba. Amma zunubi, domin ya nuna shi zunubi ne ta
wurin abin da ke mai kyau, sai ya kawo mutuwa a cikina.
Wannan ya kasance haka ne domin ta wurin dokar, zunubi
ya zama cikakken zunubi. 14 Domin mun san shari'a mai
Ruhaniya ce, amma ni ina cikin jiki. An sai da ni karkashin
bautar zunubi. 15 Domin ni ma ban fahimci abin da nake
aikatawa ba. Domin abin da nake so in aikata, ba shi nake
aikatawa ba, kuma abin da bana so, shi nake aikatawa.
16 Amma idan na aikata abin da bana so, na amince da
shari'a kenan, cewar shari'a nada kyau. 17 Amma yanzu
ba ni ke aikata abin ba, amma zunubi da ke zaune a cikina.
18 Domin na san a cikina, wato cikin jikina, babu wani abu
mai kyau. Domin marmarin aikata abu mai kyau na tare
da ni, amma ba ni iya aikatawa. 19 Domin abu mai kyau
da na ke so in aikata bana iyawa, amma muguntar da ba
na so ita na ke aikatawa. 20 To idan na yi abin da ba ni
so in aikata, wato kenan ba ni bane ke aikatawa, amma
zunubin da ke zaune a cikina. 21 Don haka, sai na iske,
akwai ka'ida a cikina dake son aikata abu mai kyau, amma
kuma ainihin mugunta na tare dani. 22 Domin a cikina ina
murna da shari'ar Allah. 23 Amma ina ganin wasu ka'idoji
daban a gabobin jikina, su na yaki da wannan sabuwar
ka'idar da ke cikin tunanina, suna kuma sanya ni bauta ta
wurin ka'idar zunubi wadda ke cikin gabobin jikina. 24 Ni
wahalallen mutum ne! wa zai kubutar dani daga wannan
jiki na mutuwa? 25 Amma godiya ga Allah ta wurin Yesu
Almasihu Ubangijinmu! Domin haka ni kaina a wannan
hannu bisa ga tunani na ina bautawa shari'ar Allah. Duk
da haka, ta wani gefen ina bautawa ka'idar zunubi da ke
tare da jikina.

8

1 Saboda haka babu kayarwa yanzu ga wadanda ke
cikin Almasihu Yesu. 2 Domin ka'idar ruhun rai a cikin
Almasihu Yesu ta maishe mu 'yanttatu daga ka'idar zunubi

da mutuwa. 3 Saboda abin da shari'a bata iya aikatawa
ba domin kasawa ta wurin jiki, Allah ya yi. Ya aiko da
dansa a kamanin jiki mai zunubi domin ya zama hadaya
domin zunubi, sai ya yi Allah wadai da zunubi a cikin jiki.
4 Ya yi haka domin bukatar shari'a ta sami cika a cikinmu,
mu da muke tafe ba ta gwargwadon jiki ba, amma ta
gwargwadon ruhaniya. 5 Wadanda ke rayuwa gwargwadon
jiki sukan lura da al'amuran jiki, amma su da ke rayuwa
a gwargwadon Ruhu sukan mai da hankali ga al'amuran
Ruhu. 6 To kwallafa rai ga jiki mutuwa ce, amma kwallafa
rai ga Ruhu rai ne da salama. 7 Haka yake domin kwallafa
rai ga jiki gaba yake da Allah, gama baya biyyaya ga shari'ar
Allah, balle ma ya iya. 8 Wadanda ke a jiki ba su iya faranta
wa Allah zuciya. 9 Duk da haka, ba ku cikin jiki amma
a cikin Ruhu, idan gaskiya ne, Ruhun Allah na rayuwa
cikinku. Amma idan wani ba shi da Ruhun Almasihu, shi ba
na sa bane. 10 In Almasihu na cikinka, jikin ka fa matacce
ne ga zunubi, amma ruhu na rayuwa bisa ga adalci. 11 Idan
Ruhun wanda ya tada Yesu daga matattu na raye a cikinku,
to shi wanda ya tada Almasihu da ga matattu za ya bada rai
ga jikinku masu matuwa ta wurin Ruhunsa, da ke rayuwa a
cikin ku. 12 To, 'yan' uwa, muna da hakki amma ba bisa jiki
ba, da za mu yi rayuwa bisa ga dabi'ar jiki. 13 Gama idan
kun yi rayuwa gwargwadon jiki, za ku mutu kenan, amma
idan ta wurin Ruhu ku ka kashe ayyukan jiki, za ku rayu.
14 Gama duk wadanda Ruhun Allah ke bishe su, su 'ya 'yan
Allah ne. 15 Gama ba ku karbi ruhun bauta da ke sa tsoro
ba. Maimakon haka, kun karbi ruhun diyanci, ta wurinsa
muke tadda murya muna kira, “Abba, Uba!” 16 kansa na
bada shaida tare da namu ruhun cewa mu 'ya'yan Allah
ne. 17 Idan mu 'ya'ya ne, ai mu magada ne kenan, magadan
Allah. Kuma mu magada ne tare da Almasihu, hakika idan
mun sha wahala tare da shi za a kuma daukaka mu tare da
shi. 18 Gama na yi la'akari cewa wahalonin zamanin nan ba
su isa a kwatanta su da daukakar da za'a bayyana mana ba.
19 Saboda yadda halitta ke marmarin bayyanuwar 'ya'yan
Allah. 20 Gama an kaskantar da halitta ga banza, ba da nufin
ta ba, amma na shi wanda ya kaskantar da ita. Ta na cikin
tabbacin alkawarin. 21 Cewa halitta kanta za ta kubuta daga
bautar rubewa, kuma za a kawo ta zuwa ga 'yantarwa na
yabon daukakar 'ya'yan Allah. 22 Gama mun sani dukan
halitta na nishi da zafin nakuda tare har ya zuwa yanzu.
23 Ba haka kadai ba, amma ko mu kanmu, da ke nunar farko
na Ruhu—mu kanmu muna nishi acikin mu, muna jiran
diyancinmu, wato ceton jikinmu kenan. 24 Gama ta wanan

hakikancewa aka cece mu. Amma dai abin da muke da
tabbacin zai faru ba mu gan shi ba tukuna, domin wanene
wa ke begen tabbatacce abin da yake gani? 25 Amma idan
muna da tabbacin abin da ba mu gani ba tukuna, to sai mu
jjira shi da hakuri. 26 Hakanan, Ruhu kuma ke taimako a
kasawarmu. Gama ba mu da san yadda zamu yi addu'a
ba, amma Ruhu kansa na roko a madadinmu da nishe-
nishen da ba'a iya ambatawa. 27 Shi da ke bidar zuciya
yana sane da tunanin Ruhu, domin yana roko a madadin
masu badagaskiya ta wurin nufin Allah. 28 Mun san cewa
ga wadanda ke kaunar Allah, yakan aikata dukan al'amura
domin su zuwa ga alheri, ga duk wadanda aka kira bisa
ga nufinsa. Dukan abubuwa sukan zama alheri. 29 Saboda
wadanda ya sani tuntuni su ne ya kardara su zama da
kamanin dansa, domin ya zama dan fari a cikin 'yan'uwa
masu yawa. 30 Su da ya kaddara, ya kiraye su. Wadanda
ya kira, su ya kubutar. Su da ya kubutar, sune kuma ya
daukaka. 31 Me zamu ce game da wadannan al'amura? Idan
Allah na tare da mu, wake gaba da mu? 32 Shi da baya
hana dansa ba, amma ya bada shi a madadinmu dukka, me
zai hana shi bamu dukkan abubuwa a yalwace tare da shi?
33 Wa zaya kawo wata tuhuma ga zababbu na Allah? Allah
ne ke “yantarwa. 34 Wanene ke hukumtawa? Almasihu ne
da ya mutu sabili da mu har ma fiye da haka, shi wanda
kuma aka tasar. Yana mulki tare da Allah a wuri mai
daukaka, shi ne kuma ya ke roko sabili da mu. 35 Wa za ya
raba mu da kaunar Allah? Kunci, ko bacin rai, ko tsanani,
ko yunwa, ko tsiraci, ko hadari, ko takobi? 36 Kamar yadda
aka rubuta, “Saboda kai ake kisanmu dukkan yini. An mai
da mu kamar tumaki yanka.” 37 A dukan al'amuran nan
mun fi karfi a ce da mu masu nasara ta wurin shi da ke
kaunar mu. 38 Gama na tabata cewa ko mutuwa, ko rai,
ko mala'iku, ko mulkoki, ko al'amuran yanzu, ko al'amura
masu zuwa, ko iko, 39 ko tsawo, ko zurfi, kai ko wace irin
halitta, ba su isa su raba mu da kaunar Allah, da ke a cikin
Almasihu Yesu Ubangijin mu ba.

9

1 Gaskiya ne nake gaskiya nake fada cikin Almasihu.
Ba karya nake yi ba. Lamirina, na shaida a cikin Ruhu
Mai Tsarki. 2 cewa ina da matukar bakin-ciki da takaici
marar karewa a zuciyata. 3 Dama ace, a la'anta ni, in
rabu da Almasihu saboda 'yan'uwana, wato dangina da suke
zuriyata bisa ga jiki. 4 Sune Isra'ilawa, sun sami karbuwa,
da daukaka, da baiwar shari'a, da yi wa Allah sujada, da
alkawarai. 5 Dukkan ubanni nasu ne daga cikinsu Almasihu

ya fito bisa ga jiki- wanda shi ke Allah bisa kowa. Yabo
ya tabbata a gare shi har abada. Amin. [6] Amma ba wai
alkawarin Allah ya kasa ba ne, ba dukkan Isra'ilawa ne suke
Isra'ilawa na gaskiya ba. [7] Haka nan, ba dukkan zuriyar
Ibrahim ne 'ya'yansa ba. Amma "ta wurin Ishiyaku ne za'a
kira zuriyarka." [8] Yana nuna mana cewa ba 'ya'yan jiki su
ne 'ya'yan Allah ba. Amma 'ya'yan alkawari ne ake kirga
su, kuma aka kebe su. [9] Wanna ce kalmar alkawari, "badi
warhaka zan dawo, Saratu kuwa zata sami da." [10] Amma
ba wannan kadai ba, bayan Rifkatu ta dauki ciki daga gun
mijinta, ubammu Ishiyaku. [11] Yaran nan kafin ma a haife
su, balle ma a ce sun yi wani abu mai kyau ko laifi, saboda
zaben da Allah yayi, bai danganta da abin da suka yi ba,
ko don aiki ba, amma don shine mai kira— [12] kamar yadda
Ya ce, mata, “babban zaya yiwa karamin bauta," haka nassi
yace, [13] "Kamar yadda aka rubuta: “Yakubu na ke kauna,
amma Isuwa na ki shi.” [14] To me zamu ce kenan? Allah
ya yi rashin adalci kenan? Ko kadan. [15] Gama ya ce wa
Musa, "Ina nuna jinkai ga wanda zan yi wa jinkai, zan
ji tausayi ga wanda zan tausaya masa." [16] Saboda haka,
ba don wanda ke da aniya ba ne, ko kuwa wanda yake
kokari ba, amma saboda Allah mai nuna jinkai. [17] Gama
nassi ya ce da Fir'auna, " Saboda wannan dalilin ne, na
tada kai, don in nuna ikona mai karfi a kanka, don sunana
ya yadu ga dukkan duniya." [18] Ta haka Allah ya nuna
jinkansa ga wanda ya so, ya taurarar da zuciyar wanda
ya ga dama. [19] Za kuce mani, to don me, "Yake kama mu
da llaifi? Wa ya taba yin jayayya da nufinsa?" [20] In ma
mun duba, kai mutum wanene kai da zaka ja da Allah?
Ko abin da aka gina zai ce wa magininsa, "Don me yasa
ka ginani haka?" [21] Ko maginin ba shi da iko akan yimbu
daya da zai gina tukunya mai daraja, wata kuma tukunyar
don kowanne irin aiki? [22] In ace Allah, dake niyyar nuna
fushinsa da ikonsa, ya sanu, sai ya jure da matukar hakuri
mai yawa da tukwanen fushi da ya shirya don hallakarwar
fa? [23] To ko ma ya yi haka don ya nuna yalwar daukakarsa
da take dauke da alheri, wanda ya shirya don daukakarsa
tun farko? [24] Zai yiwu ma ya yi haka ne domin mu, mu da
ya kira, ba ma daga cikin Yahudawa kadai ba, amma har ma
daga cikin al'ummai? [25] Kamar yadda ya ce a cikin littafin
Yusha'u: "zan kira wadanda ba mutanena ba mutanena,
da kuma kaunatattunta wadanda ba kaunatattu ba. [26] Zai
zama kuma a inda aka ce da su, “ku ba mutanena bane,
za a kisa su 'ya'yan Allah mai rai.”' [27] Ishaya ya yi kira
game da Isra'ila, "in a ce yawan 'ya'yan Isra'ila zasu zama
kamar yashi a bakin teku, ragowarsu ne kawai za su sami

ceto. 28 Ubangiji zai tabbatar da cikar kalmarsa a duniya,
ba kuwa da dadewa ba. 29 Yadda Ishaya ya rubuta ada, ''In
da ba Ubangiji mai runduna bai bar mana zuriya ba, da
zamu zama kamar Saduma, da kuma an maida mu kamar
Gomarata. 30 To me za mu ce kenan? Ko al'ummai, da
ba sa neman adalci, sun samu adalci ta wurin bangaskiya.
31 Amma Isra'ila, wadanda suka nemi adalcinsu ta wurin
shari'a, ba su kai ga gaci ba. 32 To don me? don ba su neme
shi da bangaskiya ba, amma ta ayyuka. Sun yi tuntube a
kan dutse da zai sa laifi. 33 Kamar yadda aka rubuta, "Ga,
shi na ajiye dutse a kan Sihiyona dutsen tuntube mai sa laifi.
Ga wanda ya bada gaskiya gare shi ba zai ji kunya ba."

10

1 'Yan'uwana, muradin zuciyata da dukkan addu'oi na ga
Allah dominsu shine don su sami ceton. 2 Domin na shaida
game da su cewa suna da kwazo game da Allah, amma ba
a kan sani ba. 3 Don, ba su da sani akan adalcin Allah, suna
kokarin tabbatar da adalcin kansu. Ba su bada kan su ga
adalcin Allah ba. 4 Gama Almasihu shi ne cikar doka zuwa
ga adalci ga dukkan wadanda suka gaskata. 5 Musa kam ya
rubuta game da adalci da zai samu ta shari'a: ''mutumin
da ya aikata adalcin shari'a, zai rayu ta wurin wannan
adalcin.'' 6 Amma adalcin da ya zo ta wurin bangaskiya
yace, ''Kada ku ce a zuciyarku, wa zai hau zuwa sama?''(don
ya sauko da Almasihu kasa). 7 Kada ku ce, ''Wa zai gangara
zuwa kasa?'' (Wato wa zai fito da Almasihu daga cikin
matattu). 8 Amma me yake cewa? " kalmar tana kusa
da kai a cikin bakinka da kuma cikin zuciyarka." Wato
kalmar bangaskiya, wadda muke shaidawa. 9 Don idan da
bakinka, ka shaida Yesu Ubangiji ne, kuma ka gaskata a
zuciyarka cewa Allah ya tashe shi daga matattu, za ka sami
ceto. 10 Don da zuciya ne mutum yake gaskatawa zuwa ga
adalci, da kuma baki ne yake shaida zuwa ga ceto. 11 Don
nassi na cewa, ''Duk wanda ya gaskata da shi ba zai ji kunya
ba,'' 12 Gama ba bambanci tsakanin Bayahude da Ba'al'ume.
Gama dukkansu Ubangijinsu daya ne, Shi mayalwaci ne ga
dukkan wanda ya kira shi. 13 Duk wanda ya kira sunan
Ubangiji zai sami ceto. 14 To ta yaya zasu kira ga wanda
basu gaskata ba? Kuma ta yaya zasu gaskata ga wanda ba
su taba jin labarinsa ba? 15 Kuma ta yaya zasu ji in ba ayi
masu wa'azi ba? Kuma ta yaya zasu yi wa'azin in ba an
aike su ba? - Kamar yadda yake a rubuce, "Ina misalin
kyau na kafafun wadanda ke shaida labarin farin ciki na
abubuwa masu kyau!" 16 Amma ba dukkansu ne suka ji
bishara ba. Gama Ishaya ya ce, ''Ubangiji, wa ya gaskata da

sakon? 17 Saboda haka bangaskiya na zuwa ta wurin ji, jin
kuwa daga maganar Almasihu. 18 Amma na ce, “ko basu
ji ba ne? I, tabbas'' muryarsu ta kai dukkan duniya, kuma
kalmominsu sun kai har karshen duniya.'' 19 yau, na ce, ''Ko
Isra'ila basu sani ba ne?'' Da farko Musa ya ce, “Zan sa kuyi
fushi da kishi da abin da ba al'umma ba. Abin da nake nufi
nan shine al'ummar da basu da fahinta, zan more su, in
tayar maku da hankali.'' 20 Amma Ishaya da karfin hali ya
ce, ''Ga wadanda basu neme ni ba suka same ni. Na bayyana
ga wadanda basu nemi ni ba. 21 ''Amma ga Isra'ila kam ya
ce, '' na mika hannu na ga masu rashin biyayya dukkan
tsawon rana, domin su mutane ne masu taurin kai.''

11

1 Sai na ce, Allah ya ki mutanensa ne? Ba zai taba yiwuwa
ba. Domin ni ma ba-Isra'ile ne, na zuriyar Ibrahim, a
kabilar Bilyaminu. 2 Allah bai ki mutanen sa da ya ke da
rigyasaninsu ba. Ko kun san abin da nassi ya ce game da
Iliya, yadda ya kai karar Isra'ila a gaban Allah? 3 Ya ce,
''Ubangiji, sun kashe annabawanka, sun rushe alfarwanka
kuma, Ni kadai ne na rage, ga shi suna neman su kashe
ni.'' 4 Amma wacce amsa ce Allah ya ba shi? Ya ce, ''Ina da
mutane dubu bakwai da na kebe don kaina, da ba su taba
rusuna wa Ba'al ba.'' 5 Ban da haka ma, ban da haka ma
a wannan lokacin akwai sauran zabe na alheri. 6 Amma
tun da ta wurin alheri ne, ba ga ayyuka ba. In ba haka ba,
alheri ba zai zama alheri ba kenan. 7 Sai kuma me? Abin da
Isra'ila ke nema, ba su samu ba, amma zababbun sun same
shi, saura kuma sun taurare. 8 Kamar yadda yake a rubuce,
''Allah ya ba su ruhun rashin fahimta, ga idanu amma
ba za su gani ba, ga kunnuwa amma ba za su ji ba, har
zuwa wannan rana.'' 9 Dauda kuma ya ce, ''bari teburinsu
ya zama taru, da tarko, ya zama dutsen tuntube da abin
ramako a gare su. 10 Bari idanunsu ya duhunta domin kada
su gani; bayansu kuma a duke kullum.'' 11 Na ce, ''sun yi
tuntube domin su fadi ne?'' Kada abu kamar haka ya faru.
A maimakon haka, juyawa baya da suka yi ya sa, ceto ya zo
ga Al'ummai, domin ya sa su kishi. 12 Idan yanzu juyawa
baya da sun yi ya zama arziki ga duniya, rashin su kuma
arziki ga Al'ummai, yaya kwatancin girmansa zai kasance
in sun zo ga kammala? 13 Yanzu ina magana da ku ku
da ke Al'ummai. Tunda yake ni ne manzo ga Al'ummai,
ina kuma fahariya cikin hidimata. 14 Yana yiwuwa in sa
''yan'uwa na kishi, domin mu ceci wadansu su. 15 Idan
kinsu ya kawo sulhuntawa ga duniya, Karbarsu kuma zata
zama yaya? Zata zama rai ne daga mutuwa. 16 'ya'yan

farko sunan haka ma kakkabensu yake, Idan saiwar itace
na nan, haka ma rassan za su zama. 17 Amma idan an
karye wasu daga cikin rassan, idan ku rassan zaitun na
ainihi ne, da aka samu daga cinkinsu, kuma idan kuna da
gado tare da su, acikin saiwar itacen zaitun din. 18 Kada
ku yi fahariya a kan rassan. Amma idan kuka yi fahariya
to ba ku bane masu karfafa saiwar amma saiwar ce ke
karfafa ku. 19 Kana iya cewa, "An karye rassan domin a
same ni a ciki." 20 Wannan gaskiya ne! Saboda rashin
bangaskiyarsu ne ya sa aka karye su daga rassan, amma ku
tsaya da karfi acikin bangaskiyarku. Kada ku dauki kanku
fiye da yadda ya kamata, amma ku ji tsoro. 21 Domin idan
Allah bai bar ainihin rassan ba, to ba zai bar ku ba. 22 Ku
duba yadda irin ayyuka masu tsananni na Allah. Ta daya
hannun kuma, tsanannin kan zoa kan Yahudawa wadanda
suka fadi. Har 'ila yau jinkai Allah ya zo maku, idan kun
cigaba cikin alherinsa baza a sare ku ba. Amma in kun ki
za a sare ku. 23 Hakanan, idan ba su ci gaba cikin rashin
bangaskiyarsu ba, za a maida su cikin itacen. Domin Allah
zai iya sake maida su. 24 Idan an yanke ka daga itacen
zaitun da ke na jeji, har ya yiwu an hada ka cikin itacen
zaitun na ainihi, yaya kuma wadannan Yahudawa wadanda
sune ainihin rassan, da za'a maido cikin zaitun da ke na
ainihi? 25 Yan'uwa, ba na so ku kasance cikin duhu a game
da wannan asirin, domin kada ku zama da hikima cikin
tunaninku. Wannan asirin shine cewa wannan taurarewa
ta faru a Isra'ila, har sai da Al'ummai suka shigo ciki. 26 Ta
haka dukan Isra'ila za su tsira, kamar yadda yake a rubuce:
"Daga cikin Sihiyona mai Kubutarwa zai fito; Zai kawar da
kazanta daga cikin Yakubu. 27 Wannan zai zama alkawarina
da su, sa'adda na kawar da zunubansu." 28 A wani bangaren
kuma game da bishara, su makiya ne amamadinku, ta
wani fannin kuma bisa ga zabin Allah su kaunattatu ne
saboda ubanni. 29 Domin baye-baye da kiran Allah basa
canzawa. 30 Domin ku ma da ba ku yin biyayya ga Allah,
amma yanzu kun sami jinkai saboda rashin biyayyarsu.
31 Ta wannan hanyar dai, wadannan Yahudawan sun zama
marasa biyayya. Sakamakon haka shine ta wurin jinkan
da aka nuna maku, suma su samu jikai yanzu. 32 Domin
Allah ya rufe kowa ga rashin biyayya, domin ya nuna jinkai
ga kowa. 33 Ina misalin zurfin wadata da kuma hikima da
sani na Allah! Hukunce-hukuncensa sun fi gaban a bincika,
hanyoyinsa kuma sun fi gaban ganewa! 34 Don wanene ya
san tunanin Ubangiji? Wanene kuma ya zama mai bashi
shawara? 35 Ko kuma, wanene ya fara ba Allah wani abu,
domin a biya shi?" 36 Daga wurinsa ne, ta wurinsa ne kuma,

a gare shi ne kuma dukan abu suka fito. A gare shi daukaka
ta tabbata har abada. Amin.

12

1 Ina rokon ku 'yan'uwa, saboda yawan jinkan nan na
Allah, da ku mika jikunanku hadaya mai rai, mai tsarki
kuma abar karba ga Allah. wannan itace hidimarku ta
zahiri. 2 Kada ku kamantu da wannan duniya, amma ku
sami canzawa ta wurin sabunta tunaninku, kuyi haka don
ku san abin da ke nagari, karbabbe, kuma cikakken nufin
Allah. 3 Don ina cewa, saboda alherin da aka bani, ka da
waninku ya daukaka kansa fiye da inda Allah ya ajiye shi; a
maimakon haka ku kasance da hikima, gwargwadon yadda
Allah yaba kowa bangaskiya. 4 Domin muna da gababuwa
da yawa a jiki daya, amma ba dukansu ne ke yin aiki iri
daya ba. 5 haka yake a garemu, kamar yadda muke da
yawa haka cikin jikin Almasihu, dukkanmu gabobin juna
ne. 6 Muna da baye-baye dabam-dabam bisa ga alherin da
aka bayar a gare mu. Idan baiwar wani anabci ne, yayi
shi bisa ga iyakar bangaskiyarsa. 7 In wani yana da baiwar
hidima, sai yayi hidimarsa. Idan baiwar wani koyarwa ce,
yayi koyarwa. 8 Idan baiwar wani karfafawa ce, yayi ta
karfafawa; Idan baiwar wani bayarwa ce, yayi ta da hannu
sake; Idan baiwar wani shugabanci ne, yayi shi da kula;
Idan baiwar wani nuna jinkai ne, yayi shi da sakakkiyar
zuciya. 9 Ku nuna kauna ba tare da riya ba. Ku Ki duk abin
da ke mugu ku aikata abin da ke nagari. 10 Akan kaunar
'yan'uwa kuma, ku kaunaci juna yadda ya kamata; akan
ban girma kuma, ku ba juna girma. 11 Akan himma kuma,
kada ku yi sanyi; akan ruhu kuma, ku sa kwazo; Game da
Ubangiji kuma, ku yi masa hidima. 12 Akan gabagadi kuma,
ku yi shi da farin ciki; akan tashin hankali kuma, ku cika da
hakuri; akan adu'a kuma, ku nace. 13 Ku zama masu biyan
bukatar tsarkaka, ku zama masu karbar baki a gidajenku.
14 Ku albarkaci masu tsananta maku, kada ku la'anta kowa.
15 Ku yi farinciki tare da masu farinciki; Ku yi hawaye
tare da masu hawaye. 16 Tunanin ku ya zama daya. Kada
tunaninku ya zama na fahariya, amma ku yi abokantaka
da matalauta. Kada wani a cikin ku ya kasance da tunanin
yafi kowa. 17 Kada ku rama mugunta da mugunta. Ku yi
ayukan nagarta a gaban kowa. 18 Ku yi duk abin da za ku
iya yi domin ku yi zaman salama tare da kowa. 19 'Yan'uwa,
kada ku yi ramako, ku bar Allah ya rama maku. A rubuce
yake, " 'Ramako nawa ne; zan saka wa kowa,' in ji Ubangiji."
20 "Amma idan makiyin ka na jin yunwa, ba shi abinci ya
ci. Idan yana jin kishin ruwa, ba shi ruwan sha. Idan kun

yi haka, garwashin wuta ne za ku saka akan duk makiyi."
21 Kada mugunta ta rinjaye ku, amma ku rinjayi mugunta
ta wurin yin aikin nagarta.

13

1 Bari kowa yayi biyayya da hukuma, saboda babu wata
hukuma sai dai in tazo daga Allah; mahukunta da suke nan
kuwa daga Allah ne. 2 Saboda da haka duk wanda ya ja
hukuma ya ja da dokar Allah; kuma dukan wadanda suka
ki hukuma za su sha hukunci. 3 Don kuwa mahukunta ba
abin tsoro ne ga masu nagarta ba, amma ga masu aikata
laifi. Kuna so ku zama marasa tsoron hukuma? Kuyi abu
nagari, zaku sami yabo daga yin hakan. 4 Saboda shi bawan
Allah ne a gare ku don nagarta. Amma in kun yi abu mara
kyau, kuyi tsoro, saboda ba ya dauke da takobi ba tare
da dalili ba. Don shi bawan Allah ne mai saka wa mugu
da fushi. 5 Saboda haka dole kuyi biyayya, ba don fushi
ba, amma saboda lamiri. 6 Saboda wannan ne kuke biyan
haraji. Don masu mulki bayin Allah ne, wadanda suke yin
haka kullum. 7 Ku bawa kowa hakkinsa; haraji ga mai
haraji; kudin fito ga mai fito; tsoro ga wanda ya cancanci
tsoro; girma ga wanda cancanci girmamawa. 8 Kada ku
rike bashin kowa, sai dai ku kaunaci juna. Domin duk
wanda ya kaunaci dan'uwansa ya cika doka. 9 To, “Kada
kuyi zina, kada kuyi kisa, kada kuyi sata, kada kuyi kyashi,
idan har akwai wata doka kuma, an takaita ta a wannan
jimlar: “Ka kaunaci dan'uwanka kamar kanka.” 10 Kauna
bata cutar da makwabci. Domin haka, kauna tace cikar
shari'a. 11 Saboda wannan, kun san lokaci yayi, ku farka
daga barci. Domin cetonmu yana kusa fiye da yadda muke
tsammani. 12 Dare yayi nisa, gari ya kusan wayewa. Don
haka, sai mu rabu da ayyukan duhu, mu yafa makaman
haske. 13 Sai muyi tafiya yadda ya kamata, kamar da rana,
ba a cikin shashanci ko buguwa ba. Kada kuma muyi tafiya
cikin fasikanci da muguwar sha'awa, ba kuma cikin husuma
ko kishi ba. 14 Amma ku yafa Ubangiji Yesu Almasihu, kada
kuwa ku tanadi halin mutumtaka, don biye wa muguwar
sha'awarsa.

14

1 Ku karbi duk wanda yake da rarraunar bangaskiya, ba
tare da sukar ra'ayinsa ba. 2 Wani yana da bangaskiyar
yaci komai, wani wanda yake da rauni yakanci ganye ne
kawai. 3 Kada wanda yake cin komai ya raina wanda baya
cin kowanne abu. Kada kuma wanda baya cin kowanne
abu ya shara'anta sauran da suke cin komai. Saboda Allah

ya karbe shi. [4] Kai wanene, kai wanene da kake ganin
laifin bawan wani? Tsayawarsa ko faduwarsa ai hakin
maigidansa ne, amma Ubangiji yana da ikon tsai da shi.
[5] Wani yakan daukaka wata rana fiye da sauran. Wani
kuma yana daukan ranakun daidai. Kowa ya zauna a cikin
hakakkewa akan ra'ayinsa. [6] Shi wanda ya kula da wata
rana, ya kula da ita don Ubangiji. Kuma wanda yaci, yaci ne
domin Ubangiji, domin yana yi wa Allah godiya. Shi wanda
bai ci ba, yaki ci ne domin Ubangiji. Shima yana yi wa
Allah godiya. [7] Domin babu wanda yake rayuwa don kansa
a cikinmu, kuma babu mai mutuwa don kansa. [8] Domin in
muna raye, muna raye don Ubangiji. Kuma in mun mutu,
mun mutu ne don Ubangiji. Ashe, ko muna raye, ko a mace
mu na Ubangiji ne. [9] Domin wannan dalilin Almasihu ya
mutu ya kuma tashi, saboda ya zama Ubangiji ga matattu da
rayayyu. [10] Amma ku don me kuke shara'anta yan'uwanku?
kai kuma don me kake raina dan'uwanka? Dukan mu zamu
tsaya gaban kursiyin shari'ar Allah. [11] Domin a rubuce yake,
" Na rantse, "inji Ubangiji", kowacce gwiwa zata rusuna
mani, kowanne harshe kuwa zai yabi Allah." [12] Domin
kowannenmu zai fadi abin da shi yayi da bakinsa a gaban
Allah. [13] Saboda da haka kada muyi wa juna shari'a, amma
maimakon haka ku dauki wannan kudduri, don kada kowa
ya zama sanadin tuntunbe ko faduwa ga dan'uwansa. [14] Na
sani na kuma tabbata tsakani na da Ubangiji Yesu, ba abin
da yake mara tsarki ga asalinsa. Sai dai ga wanda ya dauke
shi marar tsarki ne yake zama marar tsarki. [15] Idan har
abincinka na cutar da dan'uwanka, ba ka tafiya cikin kauna.
Kada ka lalata wanda Yesu ya mutu domin sa da abincinka.
[16] Saboda haka, kada abubuwan da aka dauka kyawawa
su zama abin zargi ga wadansu. [17] Saboda mulkin Allah
ba maganar ci da sha ba ne, amma game da adalci ne,
salama, da farin ciki a cikin Ruhu Mai Tsarki. [18] Domin
wanda yake bautar Almasihu a wannan hanya, karbabbe
ne ga Allah, kuma jama'a sun yarda da shi. [19] Don haka,
mu nemi abubuwa na salama da abubuwan da zasu gina
juna. [20] Kada ku lalata aikin Allah don abinci. Komai yana
da tsarki, amma kaiton mutumin da yake cin abin da zai sa
shi ya fadi. [21] Bashi da kyau a ci nama ko a sha ruwan inabi,
ko duk abin da zai jawo faduwar dan'uwanka. [22] Wannan
bangaskiyar da kuke da ita, ku adana ta tsakaninku da
Allah. Mai albarka ne wanda zuciyarsa bata da laifi akan
abin da hankalinsa ya ga daidai ne. [23] Duk wanda yayi
shakka amma kuma yaci, ya sani yayi laifi kenan, domin
ba tare da bangaskiya bane. Duk abin da ba na bangaskya

bane zunubi ne.

15

[1] Yanzu mu da muke da karfi ya kamata mu dau nauyi
raunana, kuma bai dace mu nuna son kai ba. [2] Bari
kowannenmu ya faranta wa makwabcinsa rai, domin
wannan yana da kyau, don a gina shi. [3] Domin Almasihu
bai faranta wa kansa rai ba. Kamar yadda aka rubuta,
“zagin da wadansu suka yi masa ya sauka a kaina.” [4] Don
abin da aka rubuta a baya an rubuta ne domin a gargade
mu, domin ta hakuri da karfafawar litattafai mu sami karfi.
[5] Yanzu Allah mai hakuri da karfafawa ya baku zuciya daya
ta zaman tare da juna bisa ga halin Yesu Almasihu. [6] Domin
ya yi haka ne da zuciya daya domin ku yi yabo da bakinku
daya. [7] Domin ku karbi juna, kamar yadda Yesu ma ya
karbe ku domin a daukaka Allah. [8] Saboda na ce an mai
da Almasihu bawan kaciya a madadin gaskiyar Allah. Ya yi
wannan ne don a tabbatar da alkawarai da aka ba kakanin
kakaninmu. [9] Domin Al'umai su daukaka Allah saboda
jinkansa, kamar yadda ya ke a arubuce, “Domin ta haka zan
yabe ka cikin Al'umai in yi wakar yabon sunanka.” [10] Kuma
an ce. “Ku yi faranciki, ku Al'ummai tare da mutanensa.”
[11] Kuma.” Ku yabi Ubangiji, ku dukan Al'ummai; bari dukan
mutane su yabe shi.” [12] Kuma, Ishaya ya ce “Za a sami
tsatson Yessi, wanda zai tashi ya yi mulki a kan Al'umai,
Al'umai za su sami karfin hali a cikinsa.” [13] Yanzu Allah mai
karfafawa ya cika ku da dukkan farin ciki salama, saboda
da bangaskiyarku, domin ku sami cikkakiyar karafafawa,
ta wurin ikon Ruhu Mai Tsarki. [14] Ni kaina na amince da
ku, yan'uwa. Kuma na amince cewa ku da kanku kuna
cike da alheri, cike da dukkan sani. Na amince cewa za
ku sami zarafi ku gargadi juna. [15] Amma ina rubuta maku
da gabagadi kan wadansu abubuwa, domin in tunasheku,
saboda baiwar da aka bani daga wurin Allah. [16] Cewa
baiwar ta sa na zama bawan Almasihu Yesu da aka aika
ga Al'ummai, limami na bisharar Allah. Zan yi wannan
saboda baikon Al'ummai ya zama karbabbe, kuma kebbabe
ga Allah ta wurin Ruhu Mai Tsarki. [17] Don haka ina jin
dadi cikin Yesu Almasihu da abubuwa na Allah. [18] Domin
ba ni da abin da zan ce, sai abin da Yesu ya aikata ta
wurina, domin Al'ummai su yi biyayya ta magana da aiki.
[19] Ta wurin alamu, da al'jibai, da ikon Ruhu Mai Tsarki.
Daga Urushalima, da kewaye har zuwa Ilirikum, an kai
bisharar Almasihu ko'ina dukka. [20] A cikin hanyar nan,
burina in sanar da bishara, amma a inda ba a san Yesu
ta wurin sunansa ba, don kada in sa gini akan harshashi
wani. [21] Kamar yadda yake a rubuce.”Wadanda ba a taba

fada wa labarinsa ba, su gane. Wadanda ba su taba jin
labarinsa ba su fahimta." 22 Saboda an hana ni zuwa
wurin ku a lokatai da dama. 23 Amma yanzu bani da
sauran wani wuri a lardin nan, kuma cikin shekaru masu
yawa ina da marmarin in zo wurin ku. 24 Duk lokacin da
zan tafi Asbaniya ina begen ganin ku yayin wucewa, don
ku raka ni bayan na ji dadin zama da ku na dan lokaci.
25 Amma yanzu ina tafiya Urushalima don in yi wa tsarkaka
hidima. 26 Domin abin farinciki ne ga mutanen Makidoniya
da Akaya su yi bayarwa domin gajiyayyu masu bada gaskiya
wadanda suke a Urushalima. 27 Suna jin dadi domin hakika
kamar bashi ne a kansu. Domin Al'ummai sun yi tarayya da
su cikin ayyukan ruhaniya, ya zama hakki a kansu su ma
su taimake su da abubuwa. 28 Domin lokacin da na gama
basu kudin, zan zo gareku a hanyata ta zuwa Asbaniya.
29 Na san cewa lokacin da na zo gareku, zan zo da cikakkun
albarku na Almasihu. 30 Yanzu ina rokonku, yan'uwa, ta
wurin Ubangiji Yesu Almasihu, da kaunar Ruhu Mai Tsarki,
ku yi ta fama tare da ni a cikin yin addu'o, inku ga Allah
saboda ni. 31 Kuyi haka saboda in tsira daga wadanda suke
masu biyayya ga Yahudiya, domin kuma hidimata saboda
Urushalima ta zama karbabbiya. 32 Ku yi addu'a cewa in zo
wurinku da farinciki ta wurin nufin Allah, cewa tare da ni
da ku, mu sami hutu. 33 Allah na salama ya kasance tare da
ku duka. Amin.

16

1 Ina gabatar muku da fibi 'yar'uwarmu, wanda take
hidima a Ikilisiya dake cikin Kankiriya. 2 Domin ku karbe ta
cikin Ubangij. A hanyar da ta dace ga masu bada gaskiya,
ku tsaya tare da ita cikin kowacce bukata. Domin ita da
kanta ta zama da taimako ga masu yawa, har da ni ma.
3 Ku gai da Bilkisu da Akila abokan aiki cikin Yesu Almasihu.
4 Wadanda sabo da ni suka sadaukar da ransu. Ina godiya
garesu, ba ni kadai ba, amma kuma da dukan Ikilisiyoyin
Al 'mmai. 5 Gaida Ikilisiya da ke gidansu. Ku gai da
Abainitas kaunataccena. Wanda shi ya fara bada gaskiya
ga Almasihu a Asiya. 6 Ku gai da Maryamu, wadda ta yi
maku aiki tukuru. 7 Ku gai da Andaranikas da Yuniyas,
yan'uwana da abokan kurkukuna. Su sanannu ne cikin
manzani, wadanda suke cikin Almasihu kafin ni. 8 Ku gai da
Amfiliyas kaunatace na cikin Ubangiji. 9 Ku gai da Urbanas
abokin aikinmu cikin Almasihu, da Istakis kaunataccena.
10 Ku gai da Abalis amintacce cikin Almasihu. Ku gai da
wadanda su ke gidan Aristobulus. 11 Ku gai da Hirudiya,
dan'uwa na, da wadanda ke gidan Narkissa, wadanda ke

cikin Ubangiji. 12 Ku gai da Tarafina daTarafusa, masu
aikin Ubangiji. 13 Ku gai da Barsisa kaunatacciya, wadda
ta yi aikin Ubangiji da yawa. Ku gai da Rufas zababbe
cikin Ubangiji da mamarsa da ni. 14 Ku gai da Asinkiritas
da Filiguna da Hamis da Baturobas da Hamisu da kuma
yan'uwa da ke tare da su. 15 Ku gai da Filolugus daYuliya
da Niriyas da yan'uwansa, da Ulumfas da kuma dukan
tsarkaka da ke tare su. 16 Ku gaggai da juna da tsatsarkar
sumba. Dukan Ikilisiyoyin Almasihu na gaishe ku. 17 Yanzu
ina rokon ku, yan'wa, ku yi tunani fa game da masu kawo
rabuwa da tuntube. Sabanin koyarwar da ku ka koya. Ku
yi nesa da su. 18 Domin irin mutanen nan ba sa bauta wa
Ubangiji Yesu, sai dai tumbinsu. Ta dadin bakinsu suke
rudin zuciyar marasa laifi. 19 Domin rayuwar biyayyarku
takai ga kunnen kowa, na yi farin ciki da ku, amma ina so
ku zama da hikima game da abin ya ke mai kyau, ku zama
marasa laifi ga abin da ke na mugunta. 20 Allah na salama
zai sa ku tattake Shaidan da sauri kalkashin sawayen ku.
Alherin Ubangijin mu Yesu Almasihu ya kasance tare da
ku. 21 Timoti abokin aikina, yana gaishe ku, haka Lukiyas
da Yason da Susibataras da kuma yan'uwana. 22 Ni Tartiyas
wanda ya rubuta wasikan nan, na gaisheku cikin Ubangiji.
23 Gayus mai masaukina da kuma dukan Ikilisiya, suna
gaishe ku. Arastas ma'ajin birni na gaishe ku, da Kwartus
dan'uwanmu. 24 Alherin Ubangijinmu Yesu Almasihu ya
kasance tare da ku dukka. Amin. 25 Yanzu ga wanda
ke da Ikon karfafa ku bisa ga bisharata da wa'azin Yesu
Almasihu, wanda ta gare shi ne aka bayyana asiran nan
da suke boye tun da dadewa, 26 amma yanzu sanannu
ne ta wurin litattafan Annabawa bisa umarnin Allah
madauwami, domin biyayyar bangaskiya cikin Al'ummai
dukka. 27 Ga Allah mai hikima kadai, ta wurin Yesu
Almasihu daukaka ta tabbata har abada. Amin.

1 Korintiyawa

1 Bulus, kirayayye daga Almsihu Yesu don zama manzo
ta wurin nufin Allah, da dan'uwanmu Sastanisu, 2 zuwa
ga Ikilisiyar Allah da ke korinti, zuwa ga wadanda aka
kebe su cikin Almasihu Yesu, wadanda aka kira domin su
zama al'umma maitsarki. Muna kuma rubuta wa dukan
masu kira bisa sunan Ubangijinmu Yesu Almasihu a ko'ina,
wato Ubangijinsu da Ubangijinmu kuma. 3 Bari alheri da
salama su zo gare ku daga Allah Ubanmu da Ubangiji Yesu
Almasihu. 4 Kodayaushe ina gode wa Allahna domin ku,
saboda alherin Allah da Almasihu Yesu ya yi maku. 5 Ya ba
ku arziki ta kowace hanya, cikin dukkan magana da dukkan
ilimi. 6 Kamar yadda shaida game da Almasihu ta tabbata
gaskiya a tsakaninku. 7 Saboda haka baku rasa wata baiwa
ta ruhaniya ba yayinda kuke marmarin jiran bayyanuwar
Ubangijinmu Yesu Almasihu. 8 Zai kuma karfafa ku zuwa
karshe, saboda ku zama marasa aibi a ranar Ubangijinmu
Yesu Almasihu. 9 Allah mai aminci ne shi wanda ya kira
ku zuwa zumunta ta Dansa, Yesu Almasihu Ubangijimu.
10 Ina rokon ku, yan'uwa, cikin sunan Ubangijinmu Yesu
Almasihu, ku yarda da juna, kada tsattsaguwa ta kasance
tsakanin ku. Ina rokon ku ku zama da zuciya daya da kuma
nufi daya. 11 Gama mutanen gidan Kulowi sun kawo kara
cewa akwai tsattsaguwa a cikin ku. 12 Ina nufin: kowannen
ku na cewa, “ Ina bayan Bulus,” ko “ Ina bayan Afollos,” ko
“Ina bayan Kefas,” ko “Ina bayan Almasihu.” 13 Almasihu
a rarrabe yake? An gicciye Bulus domin ku? Ko an yi
maku baftisma a cikin sunan Bulus? 14 Na godewa Allah
domin ban yi wa wanin ku baftisma ba, sai dai Kirisfus
da Gayus. 15 Na yi wannan saboda kada wani ya ce an yi
maku baftisma a cikin sunana. 16 (Na kuma yi wa iyalin
gidan Sitifanas baftisma. Banda haka, ban sani ko na yi wa
wani baftisma ba.) 17 Gama Almasihu bai aiko ni domin
yin baftisma ba, amma domin yin wa'azin bishara. Bai
aiko ni domin in yi wa'azi da kalmomin hikimar mutum
ba, saboda kada giciyen Almasihu ya rasa ikonsa. 18 Gama
wa'azin gicciye wauta ne ga wadanda su ke mutuwa. Amma
cikin wadanda Allah ke ceto, ikon Allah ne. 19 Gama a
rubuce yake, “Zan watsar da hikimar masu hikima. Zan
dode fahimtar masu basira.” 20 Ina mai hikima? Ina
masani? Ina mai muhawara na duniyan nan? Allah bai
juya hikimar duniya zuwa wauta ba? 21 Tunda duniya
cikin hikimarta bata san Allah ba, ya gamshi Allah ta

wurin wautar wa'azi ya ceci masu bada gaskiya. 22 Gama
Yahudawa suna bidar al'ajibai, Helinawa kuma suna neman
hikima. 23 Amma muna wa'azin Almasihu gicciyayye,
dutsen tuntube ga yahudawa da kuma wauta ga Helinawa.
24 Amma ga wadanda Allah ya kira, Yahudawa da Helinawa,
muna wa'azin Almasihu a matsayin iko da kuma hikimar
Allah. 25 Gama wautar Allah tafi mutane hikima, kuma
rashin karfin Allah yafi mutane karfi. 26 Dubi kiranku,
yan'uwa. Ba dukkan ku ke da hikima a ma'aunin mutane
ba. Ba dukkan ku ke da iko ba. Ba dukkan ku ke da haifuwa
ta sarauta ba. 27 Amma Allah ya zabi abubuwan da suke
wofi na duniya domin ya kunyatar da masu hikima. Allah
ya zabi abin da ke marar karfi a duniya domin ya kunyatar
da abinda ke mai karfi. 28 Allah ya zabi abinda ke marar
daraja da kuma renanne a duniya. Ya ma zabi abubuwan da
ake dauka ba komai ba, domin ya wofinta abubuwan da ake
dauka masu daraja. 29 Ya yi wannan ne domin kada wani ya
sami dalilin fahariya a gabansa. 30 Domin abinda Allah ya
yi, yanzu kuna cikin Almasihu Yesu, wanda ya zamar mana
hikima daga Allah. Ya zama adalcinmu, da tsarkinmu da
fansarmu. 31 A sakamakon haka, kamar yadda nassi ya ce,
"Bari mai yin fahariya, ya yi fahariya cikin Ubangiji."

2

1 Lokacin da na zo wurin ku, yan'uwa, ban zo da
gwanintar magana ko hikima ba yayinda na yi shelar
boyayyun bayanai game da Allah [a yayinda na bada shaida
game da Allah]. 2 Domin na kudura a zuciyata kada in san
komai lokacin da nake tare da ku, sai dai Yesu Almasihu,
gicciyayye. 3 Ina tare da ku cikin kasawa, da tsoro, da
fargaba mai yawa. 4 Kuma sakona da shelata basu tare
da kalmomin hikima masu daukar hankali. Maimakon
haka, sun zo da bayyanuwar Ruhu da iko, 5 saboda kada
bangaskiyarku ta zama cikin hikimar mutane, amma cikin
ikon Allah. 6 Yanzu muna maganar hikima ga wadanda
suka ginu, amma ba hikima ta duniyan nan ba, ko ta
masu mulkin wannan zamani, wadanda suke shudewa.
7 Maimakon haka, muna maganar hikimar Allah ta boy-
ayyar gaskiya, boyayyar hikima da Allah ya kaddara kafin
zamanin daukakarmu. 8 Babu wani mai mulki na zamanin
nan da ya san wannan hikimar, domin inda sun gane ta
a wancan lokacin, da basu gicciye Ubangijin daukaka ba.
9 Amma kamar yadda yake a rubuce, "Abubuwan da babu
idon da ya gani, babu kunnen da ya ji, babu zuciyar da ta yi
tsammanin sa, abubuwan da Allah ya shirya wa wadanda
suke kaunarsa. 10 Wadannan ne abubuwan da Allah ya

bayyana mana ta wurin Ruhu. Gama Ruhu yana bincika
komai, har ma abubuwa masu zurfi na Allah. [11] Gama
wanene ya san tunanin mutum, sai dai ko ruhun mutumin
da ke cikinsa? Haka ma, babu wanda ya san abubuwa
masu zurfi na Allah sai dai Ruhun Allah. [12] Ba mu karbi
ruhu na duniya ba, amma Ruhun da ya zo daga wurin
Allah, domin mu san abubuwan da aka bamu a sake daga
wurin Allah. [13] Muna maganar wadannan abubuwa da
kalmomin da hikimar da mutum baza ta iya koyarwa ba,
amma wadanda Ruhu ke koyar da mu. Ruhu yana fassara
kalmomi na ruhaniya da hikima ta ruhaniya. [14] Mutum
marar ruhaniya ba ya karbar abubuwan da suke daga
Ruhun Allah, gama wauta suke a gareshi. Ba zai iya sanin
su ba domin Ruhu ne yake bayyana su. [15] Shi wanda yake
mai ruhaniya yana shari'anta dukan abubuwa, amma shi
baya karkashin shari'ar sauran mutane. [16] "Wa zai iya sanin
zuciyar Ubangiji, da zai iya ba shi umarni?" Amma mu
muna da lamiri irin na Almasihu.

3

[1] Amma ni, yan'uwa, ba zan iya magana da ku kamar
mutane masu ruhaniya ba, amma kamar mutane masu jiki,
kamar jarirai cikin Almasihu. [2] Na shayar da ku da Madara
ba da nama ba, don baku isa cin nama ba, kuma ko yanzu
ma baku isa ba. [3] Gama har yanzu ku masu jiki ne. Muddin
akwai kishi da jayayya a tsakaninku, ashe, ku ba masu jiki
ba ne, kuma kuna tafiya bisa magwajin mutane? [4] Domin
in wani ya ce, "Ina bayan Bulus," wani kuma ya ce, "Ina
bayan Afollos," ashe, ba zaman mutuntaka kuke yi ba? [5] To
wanene Afollos? Wanene kuma Bulus? Bayi ne wadanda
kuka bada gaskiya ta wurin su, kowannen su kuwa Allah
ya bashi ayyuka. [6] Ni nayi shuka, Afolos yayi banruwa,
amma Allah ne ya sa girma. [7] Don haka, da mai shukar
da mai banruwan, ba komi bane. Amma Allah ne mai
sa girman. [8] Da mai shukar, da mai banruwan, duk daya
suke, kuma kowannen su zai sami nasa lada, gwargwadon
aikinsa. [9] Gama mu abokan aiki ne na Allah. Ku gonar
Allah ne, ginin Allah kuma. [10] Bisa ga alherin Allah da aka
bani a matsayin gwanin magini, na kafa harsashi, wani
kuma yana dora gini a kai. Sai dai kowane mutum, ya
lura da yadda yake dora ginin. [11] Gama ba wanda ke iya
kafa wani harsashin daban da wanda aka rigaya aka kafa,
wato, Yesu Almasihu. [12] Yanzu fa in wani ya dora gini a kan
harashin da zinariya, ko azurfa, ko duwatsu masu daraja, ko
itace, ko ciyawa, ko tattaka, [13] aikinsa zai bayyanu, domin
ranar nan zata tona shi. Gama za a bayyana shi cikin

wuta. Wutar kuwa zata gwada ingancin aikin da kowa ya yi.
14 Duk wanda aikinsa ya tsaya, zai karbi lada; 15 amma duk
wanda aikinsa ya kone, zai sha Asara, amma shi kansa zai
tsira, sai dai kamar ta tsakiyar wuta. 16 Ashe, baku san ku
haikalin Allah ne ba, Ruhun Allah kuma yana zaune a cikin
ku? 17 Idan wani ya lalata haikalin Allah, Allah zai lalata
shi. Gama haikalin Allah mai tsarki ne, kuma haka ku ke.
18 Kada kowa ya rudi kansa. Idan wani a cikin ku na ganin
shi mai hikima ne a wannan zamani, bari ya zama" wawa"
domin ya zama mai hikima. 19 Gama hikimar duniyar nan
wauta ce a gun Allah. Gama a rubuce yake, "Yakan kama
masu hikima a cin makircin su." 20 Har wa yau, "Ubangiji
ya san tunanin masu hikima banza ne." 21 haka ba sauran
fariya akan mutane! Domin kuwa kome naku ne, 22 Ko
Bulus, ko Afollos, ko kefas, ko duniya, ko rai, ko mutuwa,
ko abubuwa na yanzu, ko abubuwa masu zuwa. Duka naku
ne, 23 Ku kuwa na Almasihu ne, Almasihu kuma na Allah ne.

4

1 Ga yadda za ku dauke mu, kamar bayin Almasihu da
kuma masu rikon asiran Allah. 2 Hade da wannan, ana
bukatar wakilai su zama amintattu. 3 Amma a gare ni,
karamin abu ne ku yi mani shari'a, ko a wata kotu irin
ta mutane. Gama bani yi wa kaina shari'a. 4 Ban sani
ko akwai wani zargi a kaina ba, amma wannan bai nuna
cewa bani da laifi ba. Ubangiji ne mai yi mani shari'a.
5 Sabili da haka, kada ku yanke shari'a kafin lokaci, kafin
Ubangiji ya dawo. Zai bayyana dukkan boyayyun ayyuka
na duhu, ya kuma tona nufe-nufen zuciya. San nan kowa
zai samu yabonsa daga wurin Allah. 6 Yan'uwa, ina dora
wadannan ka'idoji a kaina da Afollos domin ku, yadda ta
wurin mu za ku koyi ma'anar maganar nan cewa, "kada
ku zarce abin da aka rubuta." Ya zama haka domin kada
waninku ya kumbura yana nuna fifiko ga wani akan wani.
7 Gama wa yaga bambanci tsakanin ku da wasu? Me kuke
da shi da ba kyauta kuka karba ba? Idan kyauta kuka
karba, don me kuke fahariya kamar ba haka ba ne? 8 Kun
rigaya kun sami dukkan abubuwan da kuke bukata! Kun
rigaya kun zama mawadata! Kun rigaya kun fara mulki-
kuma ba tare da mu ba! Hakika, marmarina shine ku yi
mulki, domin mu yi mulki tare da ku. 9 A tunanina, mu
manzanni, Allah ya sa mu a jerin karshe kamar mutanen
da aka zartar wa hukuncin mutuwa. Mun zama abin kallo
ga duniya, ga mala'iku, ga mutane kuma. 10 Mun zama
marasa wayo sabili da Almasihu, amma ku masu hikima
ne a cikin Almasihu. Mu raunana ne, amma ku masu karfi

ne. Ana ganin mu marasa daraja, ku kuwa masu daraja.
11 Har zuwa wannan sa'a, muna masu yunwa da kishi,
marasa tufafi masu kyau, mun sha kazamin duka, kuma
mun zama marasa gidaje. 12 Mun yi fama sosai, muna aiki
da hanuwanmu. Sa'adda an aibata mu, muna sa albarka.
Sa'adda an tsananta mana, muna jurewa. 13 Sa'adda an
zage mu, muna magana da nasiha. Mun zama, kuma har
yanzu an dauke mu a matsayin kayan shara na duniya da
abubuwa mafi kazamta duka. 14 Ban rubuta wadannan
abubuwa domin in kunyata ku ba, amma domin in yi maku
gyara kamar kaunatattun yayana. 15 Ko da kuna da masu
riko dubu goma a cikin Almasihu, ba ku da ubanni da
yawa. Gama ni na zama ubanku cikin Almasihu Yesu ta
wurin bishara. 16 Don haka, ina kira gare ku da ku zama
masu koyi da ni. 17 Shiyasa na aiko Timoti wurin ku,
kaunatacce da amintaccen dana cikin Ubangiji. Zai tunashe
ku hanyoyina cikin Almasihu, kamar yadda nake koyar da
su ko'ina da kowace Ikilisiya. 18 Amma yanzu, wadansun
ku sun zama masu fahariya, suna yin kamar ba zan zo
wurinku ba. 19 Amma zan zo gare ku ba da dadewa ba,
idan Ubangiji ya nufa. Sannan zan san fiye da maganar
masu fahariya, amma kuma zan ga ikonsu. 20 Gama Mulkin
Allah ba magana kadai ya kunsa ba, amma ya kunshi iko.
21 Me kuke so? In zo wurin ku da sanda ne ko kuwa da
kauna da ruhun nasiha?

5

1 Mun ji cewa akwai lalata mai kazanta a cikin ku, irin
lalatar ba ba a yarda da ita ba ko a cikin al'ummai. Labarin
da na samu shine, wani daga cikin ku yana kwana da matar
mahaifinsa. 2 Kuma kuna fahariya sosai! Ba bakinciki ya
kamata ku yi ba? Shi wanda ya yi haka, dole a fitar da shi
daga cikin ku. 3 Gama Kodashike ba ni tare da ku cikin
jiki, amma ina tare daku a ruhu, na rigaya na hukunta
wanda yayi wannan, tamkar ina wurin. 4 Lokacin da ku
ka taru a cikin sunan Ubangijinmu Yesu, ruhuna yana nan
tare da ku cikin ikon Ubangiji Yesu, na rigaya na hukunta
wannan mutum. 5 Na yi haka ne domin in mika wannan
mutum ga Shaidan domin a hallaka jikin, don ruhunsa ya
tsira a ranar Ubangiji. 6 Fahariyarku bata yi kyau ba. Ko
baku sani ba yisti dan kadan ya kan bata dukan dunkule?
7 Ku tsarkake kan ku daga tsohon yisti domin ku zama
sabon dunkule, wato gurasar da ba ta da yisti. Gama an yi
hadayar Almsihu, dan ragonmu na idi. 8 Don haka, bari mu
yi idinmu ba da tsohon yisti ba, wato yisti irin na rashin
tabi'a da mugunta. Maimakon haka, bari muyi bukin idi

da gurasa marar yisti ta aminci da gaskiya. 9 Na rubuta
maku a cikin wasikata cewa kada ku yi hudda da fasikan
mutane. 10 Ba ina nufin fasikan mutane na wannan duniya
ba, ko masu zari, ko 'yan'damfara, ko masu bautar gumaka,
tunda kafin ku rabu da su sai kun bar wannan duniya.
11 Amma yanzu ina rubuta maku cewa kada ku yi hudda
da duk wanda ake kira dan'uwa amma yana zama cikin
fasikanci, ko zari, ko bautar gumaka, ko in shi mai ashar
ne, ko mashayi, ko dan'damfara. Kada ko abinci ku ci da
irin wannan mutum. 12 Domin ta yaya zan iya shar'anta
wadanda ba 'yan Ikklisiya ba? Maimakon haka, ba ku ne
zaku shar'anta wadanda ke cikin ikilisiya ba? 13 Amma
Allah ke shar'anta wadanda ke waje. "Ku fitar da mugun
mutumin daga cikin ku."

6

1 Idan wani a cikin ku yana jayayya da wani, to sai ya
tafi kotu gaban alkali marar bada gaskiya, a maimakon
gaban masu bi? 2 Ko ba ku sani ba, masubi ne za su yiwa
duniya shari'a? Kuma idan ku za ku yi wa duniya shari'a,
sai ku kasa sasanta al'amura marasa mahimmanci? 3 Baku
sani ba mu za mu yiwa mala'iku shari'a? Balle shari'ar
al'amuran wannan rai? 4 Idan kuna shar'anta al'amuran
yau da kullum, don me ku ke kai irin wadannan matsaloli
gaban wadanda ba 'yan ikilisiya ba? 5 Na fadi wannan
domin ku kunyata. Babu wani mai hikima a cikin ku
ko daya da zai iya sasanta gardama a tsakanin 'yan'uwa?
6 Amma kamar yadda yake, mai bi ya na kai karar mai
bi a kotu, kuma a gaban mai shari'a wanda ba mai bi ba!
7 Kasancewar rashin jituwa a tsakanin Kirista na nuna cewa
kun rigaya kun gaza. Don me ba za ka shanye laifi ba?
Don me ba za ka yarda a kware ka ba? 8 Amma kun yi wa
wadansu laifi kun kuma cutar su, su kuwa 'yan'uwanku ne!
9 Ba ku sani ba marasa adalci ba za su gaji Mulkin Allah
ba? Kada ku gaskata karya. Da fasikai, da masu bautar
gumaka, da mazinata, da karuwai maza, da masu ludu, 10 da
barayi, da masu zari, da mashaya, da masu zage-zage, da
'yan damfara - ba waninsu da zai gaji Mulkin Allah. 11 Kuma
da haka wadansu a cikinku suke, amma an tsarkake ku, an
mika ku ga Allah, an maida tsayuwar ku dai-dai a gaban
Allah a cikin sunan Ubangji Yesu Almasihu, kuma ta wurin
Ruhun Allahnmu. 12 Dukkan abu halal ne a gare ni", amma
ba kowanne abu ne mai amfani ba. "Dukan abu halal ne
a gare ni," amma ba zan yarda wani abu ya mallake ni
ba. 13 "Abinci don ciki ne, kuma ciki don abinci ne", amma
Allah za ya kawar da su duka. Ba a yi jiki saboda fasikanci

ba. Maimakon haka, jiki don Ubangiji ne, kuma Ubangiji
zai yi wa jiki tanaji. 14 Allah ya tada Ubangiji, kuma za
ya tashe mu ta wurin ikonsa. 15 Ba ku sani ba jikunanku
gabobi ne na Almasihu? Na dauki gabobin Almasihu in
hada su da karuwa? Allah ya sawwake! 16 Ko baku sani ba
dukan wanda yake hade da karuwa, ya zama jiki daya da ita
kenan? 17 Kamar yadda Littafi ya fadi, "Su biyun za su zama
nama daya." Amma wanda yake hade da Ubangiji ya zama
ruhu daya da shi kenan. 18 Ku gujewa fasikanci! Kowane
zunubi mutum yake aikatawa a waje da jikinsa yake, amma
mutum mai fasikanci yana zunubi gaba da jikinsa. 19 Ba ku
sani ba jikinku haikali ne na Ruhu Mai-tsarki, wanda yake
zaune a cikinku, wanda ku ka samu daga wurin Allah? Ba
ku sani ba cewa ku ba na kanku ba ne? 20 An saye ku da
tsada. Don haka, ku daukaka Allah da jikin ku.

7

1 Game da abubuwan da kuka rubuto: "Yayi kyau ga
mutum kada ya taba mace." 2 Amma Saboda jarabobi na
ayyukan fasikanci masu yawa, ya kamata kowane mutum
ya kasance da matarsa, kowace mace kuma ta kasance da
mijinta. 3 Kowanne maigidanci ya ba matarsa hakin ta,
kuma kowace mace ta ba maigidan ta hakinsa na saduwa
da juna. 4 Matan ba ta da iko akan jikin ta amma maigidan
ne. Haka ma, maigidan bashi da iko akan jikinsa amma
matar ce. 5 Kada ku hana wa junanku saduwa, sai dai da
yardar junanku domin wani dan lokaci. Kuyi haka domin
ku bada kanku ga addu'a. Daganan sai ku sake saduwa,
domin kada Shaidan ya jarabce ku saboda rashin kamun
kanku. 6 Amma ina fada maku wadannan abubuwa ne a
matsayin nuni, ba a matsayin umurni ba. 7 Na so da kowa
da kowa kamar ni yake. Amma kowa na da baiwarsa daga
wurin Allah. Wani na da irin wannan baiwar, wani kuma
waccan. 8 Ga marasa aure da gwamraye, Ina cewa, yana da
kyau a garesu su zauna ba aure, kamar yadda nike. 9 Amma
idan baza su iya kame kansu ba, ya kamata su yi aure.
Gama yafi masu kyau su yi aure da su kuna da sha'awa.
10 Ga masu aure kwa, ina bada wannan umarni- ba ni ba,
amma Ubangiji: "Kada mace ta rabu da mijinta." 11 Amma
idan har ta rabu da mijinta, sai ta zauna ba aure ko kuma
ta shirya da shi. Haka kuma " Kada miji ya saki matarsa."
12 Amma ga sauran ina cewa-Ni, ba Ubangiji ba-idan wani
dan'uwa yana da mata wadda ba mai bi ba, kuma idan ta
yarda ta zauna da shi, to kada ya sake ta. 13 Idan kuwa mace
tana da miji marar bi, idan ya yarda ya zauna tare da ita, to
kada ta kashe aure da shi. 14 Gama miji marar bada gaskiya

ya zama kebabbe saboda matarsa, sannan mata marar bada
gaskiya ta zama kebbiya saboda mijinta mai bi. In ba haka
ba 'ya'yanku za su zama marasa tsarki, amma a zahiri su
kebabbu ne. 15 Amma idan abokin aure marar bi ya fita,
a bar shi ya tafi. A irin wannan hali, dan'uwa ko 'yar'uwa
ba a daure suke ga alkawarinsu ba. Allah ya kira mu da
mu zauna cikin salama. 16 Yaya kika sani, ke mace, ko za
ki ceci mijinki? ko yaya ka sani, kai miji, ko za ka ceci
matarka? 17 Bari dai kowa ya yi rayuwar da Ubangiji ya
aiyana masa, kamar yadda Allah ya kirawo shi. Wannan
ce ka'idata a dukkan ikilisiyu. 18 Mutum na da kaciya
sa'adda aka kira shi ga bada gaskiya? Kada yayi kokarin
bayyana kamar marar kaciya. Mutum ba shi da kaciya
sa'adda aka kira ga bangaskiya? To kada ya bidi kaciya.
19 Gama kaciya ko rashin kaciya ba shine mahimmin abu
ba. Mahimmin abu shine biyayya da dokokin Allah. 20 Kowa
ya tsaya cikin kiran da yake lokacin da Allah ya kira shi ga
bada gaskiya. 21 Kai bawa ne lokacin da Allah ya kirawo
ka? Kada ka damu da haka. Amma idan kana da zarafin
samun 'yanci, ka yi haka. 22 Domin wanda Ubangiji ya
kira shi lokacin da yake bawa, shi 'yantacce ne na Ubangiji.
Hakanan kuma, wanda shike 'yantacce lokacin da aka kira
shi ga bada gaskiya, Bawan Almasihu ne. 23 An saye ku da
tsada, donhaka kada ku zama bayin mutane. 24 Yan'uwa,
a kowace irin rayuwa kowannenmu ke ciki lokacin da aka
kira mu ga bada gaskiya, bari mu tsaya a haka. 25 Game
da wadanda basu taba aure ba, ba ni da wani umarni daga
wurin Ubangiji. Amma ina bada ra'ayina kamar mutum
wanda, ta wurin jinkan Allah, yake yardajje. 26 Don haka,
Ina ganin saboda yamutsin dake tafe ba da jimawa ba, ya
yi kyau mutum ya zauna yadda yake. 27 Kana daure da
mace? Kada ka nemi 'yanci daga gare ta. Baka daure da
mace? Kada ka nemi auren mace. 28 Amma idan ka yi
aure, ba ka yi zunubi ba. Kuma idan mace marar aure ta
yi aure, bata yi zunubi ba. Saidai su wadanda suka yi aure
za sha wahalhalu iri-iri a yayinda suke raye, kuma ina so in
raba ku da su. 29 Amma wannan nike fadi ya'nuwa: lokaci
ya kure. Daga yanzu, bari wadanda suke da mata suyi
rayuwa kamar basu da su. 30 Masu kuka su zama kamar
marasa kuka, masu farinciki kamar marasa farinciki, masu
sayen abubuwa kamar marasa komai. 31 Wadanda suke
harka da duniya kamar ba su harka da ita, domin ka'idar
duniyan nan tana kawowa ga karshe. 32 Ina so ku kubuta
daga damuwa mai yawa. Mutum marar aure yana tunani
akan al'amuran Ubangiji, yadda zai gamshe shi. 33 Amma

mai aure yana tunani akan al'amuran duniya, yadda za
ya gamshi matarsa, 34 hankalinsa ya rabu. Mace marar
aure ko budurwa tana tunanin al'amuran Ubangiji, yadda
za ta kebe kanta a jiki da ruhu. Amma mace mai aure
tana tunanin al'amuran duniya, yadda za ta gamshi mijinta.
35 Ina fadar wannan domin amfaninku ne, ba domin in
takura ku ba. Na fadi wannan domin abinda ke daidai,
yadda zaku bi Ubangiji ba tare da hankalinku ya rabu ba.
36 Amma idan wani yana tunani da cewa baya yin abinda
ya dace ga budurwarsa- idan ta wuce shekarun aure, kuma
hakan ya zama dole- sai yayi abinda yake so. Ba zunubi
yake yi ba. Sai suyi aure. 37 Amma idan ya tsaya da karfi a
zuciyarsa, idan baya shan wani matsi kuma yana iya kame
kansa, har ya kudurta a zuciyarsa yayi haka, wato ya kiyaye
budurwarsa da yake tashi, to hakan ya yi daidai. 38 Don
haka, shi wanda ya auri budurwarsa yayi daidai, sannan
shi wanda ya zabi yaki yin aure yafi yin daidai. 39 Mace
tana a daure ga mijinta a duk tsawon rayuwarsa. Amma
idan mijin ya mutu, tana da 'yanci ta auri duk wanda take
so ta aura, amma a cikin Ubangiji. 40 Amma a ganina, za ta
fi farinciki idan za ta zauna yadda take. Kuma ina tunanin
ni ma ina da Ruhun Allah.

8

1 Game da abinci da ake yiwa gumakai hadaya: Mun
sani cewa, “Dukanmu muna da ilimi.” Ilimi ya kan kawo
takama, amma kauna tana ginawa. 2 Idan wani yana
tunanin ya san wani abu, wannan mutumin bai rigaya
ya san abinda ya kamata ya sani ba. 3 Amma idan wani
yana kaunar Allah, to ya san da wannan mutum. 4 Game
da abincin da aka yiwa gumakai hadaya: Mun san cewa,
“Gunki a duniyan nan ba wani abu bane,” kuma cewa”
Babu wani Allah sai guda daya.” 5 To wata kila ma a ce
wadanda ake kira alloli sun kasance, ko a cikin sama ko
duniya, kamar yadda akwai wadanda ake ce dasu “alloli
dabam dabam a duniya ko a sama,” kamar yadda akwai
“alloli da iyayengiji” da yawa. 6 “Amma a wurin mu,
Allah daya ne, Uban dukan duniya, daga wurinsa aka halita
dukan abu, domin sa muke rayuwa, Ubangiji Yesu Almasihu
daya, wanda ta wurin sa kome ya kasance, mu kuma daga
wurinsa muke.” 7 Amma ba kowa ke da wannan ilimi ba.
Shi ya sa tun da, wadan su na bauta wa gunki, kuma suna
cin wannan abincin kamar abin da aka mika wa gunki.
Lamirin su ya kazantu sabo da yana da rauni. 8 Amma ba
abinci ke bamu tagomashi a wurin Allah ba. Ko mun ci,
bamu kara karbuwan mu ba, ko ba mu ci ba, ba mu rage

karbuwan mu ba. 9 Amma, ka yi hatara kada 'yancin ka ya
zama sanadiyar tuntuben wani mai rarraunar bangaskiya.
10 Anar misali, idan wani mai rarraunar lamiri ya hango
ka mai ilimi, kana cin abincin da aka mika wa gunki,
ai ba ka bashi kwarin gwiwa kenan yaci abincin da aka
mika wa gunki ba? 11 Sabili da ganewar ka akan yanayin
gumaka, dan'uwa rarrauna wanda Yesu ya mutu domin sa
ya hallaka. 12 Saboda haka, idan ka saba wa 'yan'uwa masu
raunin a lamiri, ka yi zunubi a gaban Almasihu. 13 Idan
abinci zai sa dan'uwa na yayi tuntube, zan huta cin nama,
domin kada in jawo wa 'yan'uwana faduwa.

9

1 Ni ba yantacce bane? Ni ba Manzo ba ne? Ban ga
Ubangijinmu Yesu ba? ba ku ne aikin hannuna cikin
Ubangiji ba? 2 Idan ni ba Manzo ba ne ga wadansu, hakika
ni Manzo ne a gare ku. Ai kune shedar manzanci na cikin
Ubangiji. 3 Ga kariya ta zuwa masu zargi na, 4 Ba mu
da 'yanci mu ci mu sha? 5 Ba mu da 'yanci mu dauki
mace mai bada gaskiya kamar sauran manzanni da Kefas
da 'yan'uwan Ubangiji? 6 ko ni da Barnabas ne kawai
muka cancanci aiki? 7 Wake aikin soja daga aljihunsa?
Wake shuka gonar inabi baya ci daga 'ya'yan ta ba? Ko
kuwa wake kiwon tumaki ba ya shan madarasu? 8 Ina
wannan zance da ikon mutum ne? Doka bata fadi haka ba?
9 Gama a rubuce yake a attaura ta Musa cewa, Takarkari
mai tattake hatsi kada a sa masa takunkumi. Amma shanu
ne Ubangiji ke zance a kai? 10 Ba don mu yake magana ba?
An rubuta domin mu ne. Domin wanda yake noma, yayi
cikin bege. mai tattake hatsi kuma yayi da begen samu.
11 Idan mun yi shuka ta ruhaniya a rayuwarku, mai wuya
ne mu girbi kayan ku na jiki? 12 Idan wadansu sun mori
wannan 'yanci a gurin ku, ba mu fi su cancanta ba? duk
da haka bamu yi amfani da wannan 'yancin ba, maimakon
haka, mun yi jimriya da duk abin da zaya hana bisharar
Yesu Almasihu. 13 Baku sani ba masu bauta a haikali suna
samun abincinsu ne daga haikalin? Baku sani ba masu
bauta a bagadi, suna da rabo daga abin da ake kawowa
kan bagadin? 14 Haka kuma Ubangiji ya umarta masu aikin
bishara zasu ci abincinsu ta hanyar bishara. 15 Amma ban
yi amfani da wannan 'yanci ba, ba kuma ina rubuta maku
domin ayi mani wani abu bane, na gwanmace in mutu
maimakon wani ya hana ni wannan fahariya. 16 Ko nayi
shelar bishara, ba ni da dalilin fahariya domin ya zama
dole in yi. Kaito na idan ban yi shelar bishara ba 17 Idan
na yi hidimar nan da yardar zuciyata, ina da sakamako,

idan kuma ba da yaddar zuciyata ba, harwa yau akwai
nauwaya akai na. [18] To menene sakamako na? shi ne in yi
shelar bishara kyauta, da haka ba zan yi amfani the 'yanci
na cikin bishara ba [19] Ko da shike ni 'yantacce ne ga duka,
amma na mai da kaina bawan kowa domin in ribato masu
yawa, [20] Ga yahudawa, na zama bayahude, domin in ribato
yahudawa, ga wadanda ke karkashin shari'a, na maishe
kaina kamarsu, domin in ribato wadanda ke karkashinta.
Na aikata wannan ko da shike bana karkashin shari'a [21] Ga
wadanda basu karkashin shari'a, na maishe kaina kamar
su. Ko da shike ban rabu da shari'ar Allah ba. Amma ina
karkashin dokar Almasihu. Na yi haka ne domin in ribato
wadanda ba sa karkashin shari'a. [22] Ga marasa karfi, na
maishe kaina kamar marar karfi, domin in ribato raunana.
Na mai da kaina dukan abu ga dukan mutane domin in
sami zarafin da zan ribato wadansu zuwa ceto. [23] Ina
dukan abu sabili da bishara, domin kuma in sami albarkar
da ke cikinta [24] Baku sani ba mutane da dama suna shiga
tsere amma daya neke karbar sakamakon, saboda haka
ku yi tsere domin ku karbi sakamako. [25] Dan wasa yana
motsa jiki da kame kansa. Yana yi saboda ya karbi wannan
sakamako mai lalacewa, amma muna tsere domin mu karbi
sakamako marar lalacewa. [26] Saboda haka ba na tsere ko
fada haka nan kamar mai bugun iska. [27] Amma ina matse
jiki na in maishe shi bawa, kada bayan na yi wa wadansu
wa'azi ni kuma a karshe a fitar da ni.

10

[1] Ina son ku sani, 'yan'uwa, cewa ubaninmu duka suna
karkashin gajimarai kuma sun bi ta cikin teku. [2] Dukansu
an yi masu baftisma cikin gajimarai da kuma teku, [3] kuma
dukansu sun ci abincin ruhaniya iri daya. [4] Dukansu sun
sha abin sha na ruhaniya iri daya. Gama sun sha daga wani
dutsen ruhaniya da ya bisu, kuma wannan dutsen Almasihu
ne. [5] Amma Ubangiji bai ji dadin yawancinsu ba, saboda
haka gawawakin su suka bazu a jeji. [6] Wadan nan al'amura,
an rubuta mana su domin muyi koyi da su, kada mu yi
sha'awar miyagun ayyuka kamar yadda suka yi. [7] Kada
ku zama masu bautar gumaka kamar yadda wadansun su
suka yi. Wannan kamar yadda aka rubuta ne, "Mutanen
sukan zauna su ci su sha kuma su tashi suyi wasa." [8] Kada
mu shiga zina da faskanci kamar yadda yawancin su suka
yi, a rana guda mutane dubu ashirin da uku suka mutu.
[9] Kada mu gwada Almasihu kamar yadda yawancinsu suka
yi, macizai suka yi ta kashe su. [10] kada kuma ku zama
masu gunaguni kamar yadda suka yi, suka yi ta mutuwa
a hannun malaikan mutuwa. [11] Wadannan abubuwa sun

faru dasu ne a matsayin misalai a garemu. An rubuta su
domin gargadinmu - mu wadanda karshen zamanai yazo
kanmu. 12 Saboda haka, bari duk wanda yake tunanin shi
tsayyaye ne, to yayi hattara kada ya fadi. 13 Babu gwajin da
ya same ku wanda ba a saba da shi ba cikin dukan mutane.
A maimako, Allah mai aminci ne. Da ba zaya bari ku jarabtu
ba fiye da iyawarku. Tare da gwajin zai tanadar da hanyar
fita, domin ku iya jurewa. 14 Saboda haka ya kaunatattu na,
ku guji bautar gumaka. 15 Ina magana da ku kamar masu
zurfin tunani, domin ku auna abin da ni ke fadi. 16 Kokon
albarka da muke sa wa albarka, ba tarayya bane cikin jinin
Almasihu? Gurasa da muke karyawa ba tarayya bane cikin
jikin Almasihu? 17 Domin akwai gurasa guda, mu da muke
dayawa jiki daya ne. Dukanmu munci daga gurasa daya ne.
18 Dubi mutanen Isra'ila: ba wadanda ke cin hadayu ke da
rabo a bagadi ba? 19 Me nake cewa? gunki wani abu ne?
Ko kuma abincin da aka mika wa gunki hadaya wani abu
ne? 20 Amma ina magana game da abubuwan da al'ummai
suke hadaya, suna wa aljannu ne hadaya ba Allah ba. Ba
na son kuyi tarayya da al'janu! 21 Ba zaku sha daga kokon
Ubangiji ku kuma sha na Al'janu ba, ba za kuyi zumunta a
teburin Ubangiji ku yi a na Al'janu ba. 22 Ko muna so mu
sa Ubangiji kishi ne? Mun fi shi karfi ne? 23 “Komai dai
dai ne,” amma ba komai ke da amfani ba, “Komai dai dai
ne,” amma ba komai ke gina mutane ba. 24 Kada wani ya
nemi abinda zaya amfane shi. A maimako, kowa ya nemi
abinda zaya amfani makwabcinsa. 25 Kana iya cin duk abin
da ake sayarwa a kasuwa, ba tare da tamboyoyin lamiri
ba. 26 Gama “duniya da duk abin da ke cikin ta na Ubangiji
ne.” 27 Idan marar bangaskiya ya gayyace ka cin abinci,
kana kuma da niyyar zuwa, ka je ka ci duk abinda aka
kawo maka, ba tare da tamboyoyin lamiri ba. 28 Amma
idan wani ya ce maka, “Wannan abinci an yi wa gumaka
hadaya da shi ne” To kada ka ci. Wannan za ka yi ne saboda
wanda ya shaida maka, da kuma lamiri (gama duniya da
dukan abinda ke cikin ta na Ubangiji ne). 29 Ba ina nufin
lamirin ka ba, amma lamirin wanda ya fada maka. Don me
za a hukunta 'yanci na domin lamirin wani? 30 Idan na ci
abincin tare da bada godiya, don mi za a zage ni don abin
da na bada godiya a kansa? 31 Saboda haka, ko kana ci ko
kana shi, ka yi komai domin daukakar Allah. 32 Kada ka
zama sanadiyyar tuntube, ga Yahudawa, ko Helenawa, ko
ikilisiyar Allah. 33 Na yi kokari in farantawa dukan mutane
rai cikin dukan abubuwa. Ba riba nake nema wa kaina ba,
amma domin kowa. Na yi wannan ne domin su sami ceto.

11

1 Ku yi koyi da ni, kamar yadda nake koyi da Almasihu.
2 Yanzu ina yaba maku ne, don kuna tunawa da ni cikin
abu duka. Ina kuma yaba maku wajen bin al'adun da na ba
ku daidai yadda na ba ku. 3 Amma fa ina son ku fahimta
da cewa, shugaban kowane mutum Almasihu ne, shugaban
kowace mace mutumin ne, shugaban Almasihu Allah ne.
4 Kuma duk mutumin da ya yi addu'a ko annabci kansa a
rufe, ya wulakanta shugabansa. 5 Amma duk macen da ta yi
addu'a ko annabci kanta a bude, ta wulakanta shugabanta.
Gama yayi dai dai da idan tayi aski. 6 Gama idan mace
ba zata rufe kanta ba, to ta yanke gashinta ya zama gajere.
Idan abin kunya ne mace ta yanke gashinta ko ta aske kanta,
bari ta rufe kanta. 7 Bai kamata na miji ya rufe kansa
ba, tun da yake shi siffa ne da daukakar Allah. Amma
mace daukakar namiji ce. 8 Don kuwa namiji ba daga jikin
mace yake ba. A maimako, matar daga jikin namiji take.
9 Ba a kuma halicci namiji don mace ba. A maimako, an
halicci mace don namiji. 10 Shi ya sa mace za ta kasance
da alamar iko a kanta, saboda mala'iku. 11 Duk da haka,
a cikin Ubangiji, mace ba a rabe take da namiji ba, haka
kuma namiji ba a rabe yake da mace ba. 12 Kamar yadda
mace take daga namiji, haka ma namiji kuma haihuwar
mace ne. Amma dukkan abubuwa daga Allah suke. 13 Ku
hukunta da kanku: Daidai ne mace ta yi addu'a ga Allah
kanta a bude? 14 Ashe, ko dabi'a bata nuna maku cewa
abin kunya ne namiji, ya kasance da dogon gashi ba? 15 Ba
dabi'a ta koya maku cewa idan mace tana da dogon gashi,
daukakar ta ne ba? Gama domin rufewa aka yi mata baiwar
gashin. 16 To idan wani yana da niyyaryin gardama game
da wannan, mu dai bamu da wata al'adar, ikilisiyoyin Allah
kuma haka. 17 Amma game da umarnin dake biye, ban yaba
maku ba, taruwarku ba ta kirki ba ce, ta rashin gaskiya ce.
18 Farko dai sa'adda kuke, taron ikklisiya, na ji har akwai
rarrabuwa tsakaninku, har na fara amincewa da maganar.
19 Dole ne a sami tsattsaguwa a tsakaninku, don a iya gane
wadanda suke amintattu a cikinku. 20 Domin, in kun taru a
wuri daya, ba jibin Ubangiji kuke ci ba! 21 Ya yin da kuke
ci, kowa na cin abincinsa ne kamin sauran Wani yana jin
yunwa, wani kuma ya zarin ci, har ya bugu. 22 Baku da
gidajen da zaku ci ku sha, kuna raina ikkilisiyar Allah, kuna
kuma wulakanta wa wadanda basu da komai? To, me zan
ce maku? Yaba maku zan yi? Ba zan yaba maku ba akan
wannan. 23 Amma abin da na karba a gun Ubangiji shi nake
baku cewa Ubangiji Yesu, a daren da aka bashe shi ya dauki

gurasa. 24 Bayan ya yi godiya, sai ya kakkarya ya ce, “wanna
shi ne jikina wanda yake saboda ku, ku yi domin tunawa
da ni.” 25 Ta wannan hanya kuma, sai ya dauki kokon, ya
ce, “kokon nan na sabon alkawari ne, da aka tabbatar da
shi da cikin jinina. Ku yi haka kuna sha don tunawa da ni.”
26 Duk sa'adda kuke cin gurasar nan, kuna kuma sha cikin
kokon nan, kuna bayyana mutuwar Ubangiji ke nan, har sai
ya dawo. 27 Saboda haka duk wanda ya ci gurasar nan, ko
ya sha a cikin kokon nan, na Ubangiji da rashin cancanta,
ya yi laifin wulakanta jikin Ubangiji da jininsa. 28 Sai kowa
ya fara auna kansa, kafin ya ci gurasar, ya kuma sha a cikin
kokon nan. 29 In kowa ya ci, ya sha ba tare da rarrabewa da
jikin Ubangiji ba, lalle ya jawowa kansa hukunci, ta wurin
ci da sha da ya yi. 30 Shi ya sa da yawa a cikin ku suke
raunana, kuma suna fama da rashin lafiya, har ma wasun
ku da dama suka yi barci. 31 Amma, in mun auna kanmu, ba
a za a hukunta mu ba. 32 In kuwa Ubangiji ne ya ke hukunta
mu, To, muna horuwa ke nan, don kada a kayar damu tare
da duniya. 33 Saboda haka, ya ku 'yan'uwana, idan kuka
tattaru don cin abinci, sai ku jira juna. 34 Idan kuwa wani
yana jin yunwa, ya ci a gida, kada ya zama taronku ya jawo
maku hukunci. Batun sauran abubuwan da kuka rubuta
kuwa, zan ba da umarni a kai sa'ad da na zo.

12

1 Game da baye bayen Ruhu Mai Tsarki 'yan'uwa, bana
so ku zama da jahilci. 2 Kun san cewa lokacin da ku ke
al'ummai, an rude ku da alloli marasa magana ta hanyoyi
dabam dabam marasa kan gado. 3 Saboda haka ina so
ku sani babu wanda ya ke magana da Ruhun Allah da
zai ce, “Yesu la'ananne ne.” Babu kuma wanda zaya ce,
“Yesu Ubangili ne,” sai dai ta Ruhu Mai Tsarki. 4 Akwai
bay bye iri iri, amma Ruhu daya ne. 5 Akwai hidimomi iri
iri, amma Ubangiji daya ne. 6 Akwai aikace aikace iri iri,
amma Allah daya ke bayyanawa kowane mutum yadda zai
aiwatar da su. 7 To ga kowanne an bayar da ikon nuna
ayyukan Ruhu a fili domin amfanin kowa. 8 Ga wani ta
wurin Ruhu an bayar da baiwar hikima, kuma ga wani
kalmar sani ta wurin Ruhu daya. 9 Ga wani an ba shi
baiwar bangaskiya ta wurin Ruhun nan, ga wani kuwa an
ba shi baiwar warkarwa ta wurin wannan Ruhun. 10 Ga
wani yin ayyukan iko, ga wani kuwa annabci. Ga wani
kuwa an ba shi baiwar bambance ruhohi, ga wani harsuna
daban daban, kuma ga wani fassarar harsuna. 11 Dukan
wadannan Ruhu daya ne ya ke iza su, ya kuma rarraba baye
bayen ga kowannen su yadda ya nufa. 12 Kamar yadda jiki

daya ne amma da gabobi da yawa kuma duk gabobin na jiki
daya ne, haka nan Almasihu yake. 13 Gama ta Ruhu daya
aka yi wa kowa baftisma cikin jiki daya, ko Yahudawa ko
al'ummai, ko bayi ko 'ya'ya, dukan mu kuwa an shayar da
mu Ruhu daya. 14 Gama jiki ba daya ba ne sungun, amma
gabobi ne da yawa. 15 Idan kafa ta ce, “tun da dai ni ba
hannu ba ne to ni ba fannin jikin bane,” wannan baya rage
masa matsayin sa a jikin ba. 16 Kuma da kunne zaya ce,
'"Da yake ni ba ido ba ne, ai, ni ba gabar jiki ba ne," fadar
haka ba za ta raba shi da zama gabar jikin ba. 17 Idan
dukan jikin ya kasance ido ne da me za a ji? Da dukan jikin
kunne ne, da me za a sunsuna? 18 Amma Allah ya shirya
gabobin jiki bisa ga tsarin sa. 19 Amma da duk jiki gaba
daya ce, da ina jikin zai kasance? 20 Ga shi akwai gabobi da
yawa, kuma jiki daya ne. 21 Ba da ma ido ya fadawa hannu,
"Bana bukatar ka," ko kuma kai ya fadawa kafafu, "Ba na
bukatar ku." 22 Amma, sai ma gabobin da ake gani kamar
raunannu su ne masu humimmanci, gabobin jiki kuwa da
ake gani kamar sun kasa sauran daraja, mu kan fi ba su
martaba. 23 Ta haka gabobinmu marasa kyan gani, akan
kara kyautata ganinsu. Gabobin mu masu kyan kuma ba
sai an yi masu ado ba. 24 Amma Allah ne da kansa ya hada
jiki, yana bada mafificiyar martaba ga kaskantacciyar gaba.
25 Yayi haka ne domin kada a sami tsattsaguwa a cikn jikin,
amma domin gabobin su kula da juna da matsananciyar
lura. 26 Kuma idan gaba daya na wahala, dukan gabobin
suna wahala tare. ko kuma idan an girmama gaba daya,
dukan gabobin na farin ciki tare. 27 Yanzu ku jikin Almasihu
ne, saboda haka kuma kowannen ku gabarsa ne. 28 A cikin
ikilisiya, Allah ya sa wasu su zama, na farko manzanni, na
biyu annabawa, na uku masu koyarwa, sa'an nan sai masu
yin ayyukan iko, sai masu aikin warkarwa, da masu bayar
da taimako, da masu aikin tafiyar da al'amura, da masu
harsuna daban daban. 29 To kowa manzo ne? ko kuwa duka
annabawa ne? ko kuma duka masu koyarwa ne? Kowa ne
ke yin manyan ayyukan iko? 30 Ko kuwa dukan su ne suke
da baiwar warkarwa? Dukan su ne ke magana da harsuna?
ko kuma dukan su ne ke fassara harsuna? 31 Amma bari ku
himmantu ga neman baiwa mafi girma. Kuma zan nuna
maku wata hanya mafificiya.

13

1 Koda ya zamanto ina magana da harsunan mutane,
har ma da na mala'iku, amma kuma ba ni da kauna,
na zama kamar kararrawa mai yawan kara, ko kuge mai

amo. 2 Ko da ya zamanto ina da baiwar annabci kuma na
fahimci dukkan boyayyar gaskiya, da dukkan ilimi, ko ina
da matukar bangaskiya, har ma zan iya kawar da duwatsu.
muddin ba ni da kauna, ni ba komai ba ne. 3 Ko da ya
zamanto na bayar da dukan mallakata domin a ciyar da
matalauta,, in kuma mika jikina domin a kona. Amma in
ba ni da kauna, ban sami ribar komai ba. (Na bayar da
jikina ne domin inyi fahariya.) 4 Kauna na da hakuri da
kirki. kauna bata kishi ko fahariya. kauna ba ta girman kai
5 ko fitsara. Bata bautar kanta. Bata saurin fushi, kuma bata
ajiyar lissafin laifuffuka. 6 Bata farin ciki da rashin adalci.
A maimako, tana farin ciki da gaskiya. 7 Kauna tana jurewa
cikin dukan abububuwa, tana gaskata dukan abububuwa, tana
da yarda game da dukan abububuwa, tana daurewa dukan
abububuwa. 8 Kauna ba ta karewa. Idan akwai anabce
anabce, zasu wuce. Idan akwai harsuna, zasu bace. Idan
akwai ilimi, zaya wuce. 9 Domin muna da sani bisa - bisa
kuma muna anabci bisa - bisa. 10 Sa'adda cikakke ya zo,
sai marar kammalar ya wuce. 11 Da nake yaro, nakan yi
magana irinta kuruciya, nakan yi tunani irin na kuruciya,
nakan ba da hujjojina irin na kuruciya. Da na isa mutum
na bar halayen kuruciya. 12 Gama yanzu muna gani sama
- sama kamar ta madubi, amma a ranar fuska da fuska,
yanzu na sani bisa - bisa, amma a lokacin zan sami cikakken
sani kamar yadda aka yi mani cikakken sani. 13 To, a yanzu
abubuwan nan uku sun tabbata: bangaskiya, da gabagadi
mai zuwa, da kuma kauna, amma duk mafi girma a cikinsu
ita ce kauna.

14

1 Ku dafkaci kauna kuma ku himmatu domin baye bayen
ruhaniya, musamman domin kuyi anabci. 2 Domin wanda
yake magana da harshe bada mutane yake magana ba
amma da Allah. domin babu mai fahimtarsa saboda yana
zancen boyayyun abububuwa ciki Ruhu. 3 Amma wanda
yake anabci da mutane yake magana domin ya gina su,
ya karfafa su, kuma ya ta'azantar dasu. 4 Wanda yake
magana da wani harshe, kansa yake ginawa, amma mai
yin annabci kuwa, ikilisiya yake ginawa. 5 To, fatana ace
dukan ku kuna magana da harsuna. Amma fiye da hakama,
fatana ace kuyi anabci. Wanda yake anabci yafi wanda yake
magana da harsuna (sai dai idan wani ya fassara domin
ikilisiya ta ginu). 6 Amma yanzu, 'yan'uwa, in na zo wurin
ku ina magana da harsuna, ta yaya zaku karu dani? ba
zaya yiwu ba, sai idan nayi maku magana da wahayi, ko
sani, ko anabci, ko koyarwa. 7 Idan kayan kida marasa rai

suna fitar da sauti - kamar su sarewa da algaita - kuma
basu fitar da amo daban daban, ta yaya wani zaya san
irin amon da sarewar da algaitar suke kadawa? 8 Domin
idan aka busa kaho da sauti marar ma'ana, ta yaya wani
zaya san lokacin da ya dace ya shirya zuwa yaki? 9 Haka
yake game da ku. Idan kuka furta zance marar ma'ana, ta
yaya wani zaya fahimci abinda kukace? zaku yita magana,
kuma babu wanda zaya fahimce ku. 10 Babu shakka akwai
harsuna daban daban a duniya, kuma babu wanda baya da
ma'ana. 11 Amma idan ban san ma'anar wani harshe ba,
zan zama bare ga mai maganar, kuma mai maganar zaya
zama bare a gareni. 12 haka yake gare ku. Tun da kuna da
dokin bayyanuwar Ruhu, ku himmatu da habaka cikin gina
ikilisiya. 13 To wanda yake magana da harshe yayi addu'a
domin ya iya fassarawa. 14 Domin idan nayi addu'a da
harshe, ruhuna yayi addu'a, amma fahimtata bata karu ba.
15 To, me zan yi? Zan yi addu'a da ruhuna, in kuma yi addu'a
da fahimtata. Zan yi raira waka da ruhuna, kuma in raira
waka da fahimtata. 16 In ba haka ba, idan ka yi yabon Allah
da ruhu kawai, ta yaya wanda yake waje zai ce, “Amin” a
kan godiyar da kake yi in bai san abin da kake fada ba?
17 Babu shakka kayi godiya sosai, amma wanin baya ginu
ba. 18 Nagodewa Allah ina magana da harsuna fiye da ku
duka. 19 Duk da haka dai a taron ikilisiya na gwammace in
yi magana da kalmomi biyar cikin fahimta saboda inganta
wadansu fiye da dubu goma da harshe. 20 'Yan'uwa, kada ku
zama yara cikin tunani, sai dai a wajen aikin mugunta, ku
yi halin jarirai, amma a tunaninku ku girma. 21 A rubuce
yake a shari'a cewa, “zan yi magana da mutanen nan ta
wurin mutane masu bakin harsuna, da kuma lebunan baki.
Duk da haka kuwa ba za su saurare ni ba”, in ji Ubangiji.
22 Amma harsuna alamu ne, ba ga masu bada gaskiya ba,
sai dai ga marasa ba da gaskiya. Annabci kuwa alama ce
ga masu ba da gaskiya, amma ba don marasa bangaskiya
ba. 23 Saboda haka, in dukan ikilisiya ta taru, kowa kuwa
yana magana da wasu harsuna, wadansu na waje da kuma
marasa ba da gaskiya suka shigo, ashe, ba sai su ce kun
haukace ba ba? 24 In kuwa kowa yana yin annabci, wani
kuma marar ba da gaskiya ko wani daga waje ya shigo,
maganar kuwa zata ratsa shi. Za a ma hukanta shi a kan
maganar, 25 asiran zuciyarsa kuma za su tonu. Sakamokon
haka, sai ya fadi ya yi wa Allah sujada, zaya furta cewa
lallai Allah yana tare da ku. 26 Sai me kuma 'yan'uwa?
idan kuka tattaru, wani yana da zabura, koyarwa, wahayi,
harshe, ko fassara. Kuyi komai domin gina ikilisiya. 27 Idan

wani yayi magana da harshe, bari a sami mutum biyu ko
uku a yawansu, kuma kowa yayi daya bayan daya. Sai wani
ya fassara abinda aka fada. 28 Amma idan babu wanda zaya
fassara, bari dukansu suyi shiru a ikilisiya. Bari kowa yayi
wa kansa maganar a gida shi kadai da kuma Allah. 29 Bari
annabawa biyu ko uku suyi magana, bari sauran su saurara
tare da bambance abinda ake fada. 30 Idan kuma anba wani
fahimta wanda yana zaune a cikin sujadar, bari wanda yake
ta magana kafin yanzu yayi shiru. 31 Dukanku kuna iya yin
annabci daya bayan daya, domin kowannen ku yayi koyi,
a kuma samu karfafawa. 32 Gama ruhohin annabawa suna
karkashin annabawa, 33 domin Allah ba Allahn rudu ba ne,
na salama ne. Haka yake kuwa a duk ikllisiyoyin masu
bangaskiya. 34 Mataye suyi shiru a ikilisiyoyi. Domin ba
a basu dama ba suyi magana. A maimako, su zama masu
sadaukar da kansu, kamar yadda doka ta ce. 35 Idan akwai
abinda suke so su koya, bari su tambayi mazajen su a gida.
Domin abin kunya ne mace tayi magana a ikilisiya. 36 Daga
wurinku maganar Allah ta zo ne? ko kuwa a gare ku kadai
ta iso? 37 In wani yana zaton shi ma annabi ne, ko kuwa
mai ruhaniya, to, sai ya fahimta, abin nan da nake rubuta
maku umarni ne daga wurin Ubangiji. 38 In kuwa wani ya ki
kula da wannan, shi ma kada a kula da shi. 39 Saboda haka,
'yan'uwa, ku yi marmarin yin annabci sosai, sa'an nan kada
ku hana kow yin magana da harsuna. 40 Sai dai a yi komai
ta hanyar da ta dace bisa ga tsari.

15

1 Yanzu ina tunashshe ku 'yan'uwa, game da bisharar nan
da nake shelarwa, wadda kuka karba kuke kuma dogara da
ita. 2 Da wannan bishara aka yi maku ceto, idan kuka rike
wa'azi da na yi maku da karfi, sai in dama kun gaskanta a
banza. 3 Domin na baku muhimmin sako kamar na farko
da na karba: cewa Almasihu ya mutu domin zunubanmu,
bisa ga nassosi, 4 cewa kuma an bizne shi, ya kuwa tashi
daga matattu a rana ta uku bisa ga nassosi. 5 Cewa kuma
ya bayyana ga Kefas, sa'an nan ga sha biyun. 6 Daga nan
ya bayyana ga 'yan'uwa sama da dari biyar a lokaci guda.
Wadanda mafi yawan su na da rai har yau, amma wasun
su sun yi barci. 7 Daga nan ya bayyana ga Yakubu, da
kuma ga manzannin duka. 8 A karshe, sai ya bayyana a
gare ni, kamar dan da aka haifa bakwaini. 9 Gama ni ne
mafi kankanta a cikin manzanni. Ban cancanci a kira ni
manzo ba, domin na tsanantawa ikklisiyar Allah. 10 Amma
saboda alherin Ubangiji ina matsayin da nake a yau, kuma
alherin sa da ke ciki na ba a banza yake ba. A maimako,

nayi aiki tukuru fiye da su duka. Amma duk da haka ba
ni bane, amma alherin Allah da ke tare da ni. 11 Saboda
haka ko nine ko Su, haka mukayi wa'azin, haka kuma kuka
gaskata. 12 To idan anyi shela a matsayin cewa Yesu ya tashi
daga matattu, tayaya wadansunku su ke cewa babu tashin
matattu? 13 Amma idan babu tashin matattu, Almasihu
ma ai ba a tashe shi ba kenan. 14 idan kuwa ba a tashi
Almasihu ba, wa'azin mu ya zama banza kenan, haka kuma
bangaskiyar ku ta zama banza. 15 Mun kuma zama shaidun
karya game Allah kenan, muna shaida akan Allah cewa
ya tashi Almasihu daga matattu alhali ko bai tashe shi ba.
16 Domin idan babu tashin matattu, kai, ko Almasihu ma
ba a tashe shi ba kenan. 17 Idan har ba a tashi Almasihu
ba, bangaskiyar ku a banza take, har yanzu kuma, kuna
cikin zunuban ku. 18 To wadanda suka mutu cikin Almasihu
kuma sun hallaka kenan, 19 idan a wannan rayuwa ce kadai
muke da bege cikin Almasihu, to cikin dukkan mutane
munfi kowa zama abin tausayi. 20 Amma yanzu, Almasihu
ya tashi daga matattu, wanda ya sa shi ya zama nunar
fari cikin tashi daga matattu. 21 Domin yadda mutuwa
ta shigo duniya ta hanyar mutum guda, hakkan nan ma
tashi daga matattu. 22 Gama kamar yadda a cikin Adamu
duka suka mutu, haka kuma a cikin Almasihu za a rayar
da duka. 23 Amma kowanne da tsarinsa: Almasihu, nunan
fari, sannan su wadanda ke na Almasihu za a rayar da su
lokacin zuwansa. 24 Sa'an nan karshen zai gabato, lokacin
da Almasihu zai mika mulkin ga Allah Uba. sa'an nan ne
zaya kawar da dukkan mulki, martaba da iko. 25 Gama
mulkinsa zai habaka har sai ya sa dukkan makiyansa a
karkashin sawayen sa. 26 Mutuwa kuwa, ita ce makiyi na
karshe da za'a hallaka. 27 Domin “ yasa dukkan komai a
karkashin ikonsa,” Amma da aka ce” yasa dukkan komai a
karkashin ikonsa,” a sarari yake cewa wannan baya hada
da wanda yasa dukan komai a karkashin ikonsa ba. 28 Idan
dukan abu na karkashin mulkinsa, to Dan da kansa zaya
kasance a karkashin ikon shi wanda yasa komai a karkashin
ikonsa. Wannan zaya kasance ne saboda Allah Uba ya
zama dukkan komai cikin dukkan komai. 29 ko kuma me
zai faru da wadanda ake yi wa baftisma domin matattu?
Idan kuwa babu tashin matattu sam sam, ina amfanin yi
masu baftisma domin su? 30 Kuma me yasa muke cikin
hadari kowace sa'a? 31 Ina mutuwa kullum. Wannan nake
furtawa ta wurin fahariya, 'yan'uwa, wadda nake da ita
cikin Almasihu Yesu Ubangijinmu. 32 Menene ribata, a
idanun mutane, idan nayi kokowa da bisashe a Afisa, idan
babu tashin matattu? “ bari mu ci mu sha, domin gobe

zamu mutu.” 33 Kada fa a yaudare ku, domin “ tarayya
da mugaye takan bata halayen kirki.” 34 “Ku natsu! kuyi
zaman adalci! kada ku cigaba da zunubi. Domin wasunku
basu da sanin Allah. Ina fadar wannan domin in baku
kunya. 35 Amma wani zaya ce, “Yaya za'a yi tashin matattu?
Wane irin jiki kuma zasu tashi da shi? 36 Ku jahilai ne
sosai! Abinda ka shuka ba zaya fara girma ba sai ya
mutu. 37 Abinda ka shuka ba jikin da zaya kasance bane,
amma kwayar irin ne kawai. Wanda zaya zama alkama
ko wani abu daban. 38 Amma Allah zaya bashi jiki yadda
ya zaba, ga kowane kwayar iri da nashi jikin. 39 Ba duka
jiki ne yake iri daya ba. A maimako, akwai jiki irin na
mutane, akwai kuma wani irin na dabbobi, kuma wani jikin
irin na tsuntsaye, kuma da irin na kifi. 40 Akwai kuma
jikina na samaniya da jikina na duniya. Amma daukakar
jikin samaniya wata daban ce kuma daukakar jikin duniya
daban ce. 41 Akwai daukaka irin ta rana, da kuma wata
daukakar irin ta wata, da kuma wata daukakar irin ta
taurari. Domin wani tauraron ya bambanta da wani wajen
daukaka. 42 Haka yake a tashin matattu. Abinda aka shuka
mai lalacewa ne, wanda aka tayar marar lalacewa ne. 43 An
shuka shi cikin rashin daraja; an tayar da shi cikin daukaka.
An shuka shi cikin rauni; an tayar da shi cikin iko. 44 An
shuka shi jiki na zahiri; an tayar da shi jiki na ruhaniya.
Idan akwai jiki na zahiri, to akwai jiki na ruhaniya. 45 Haka
kuma aka rubuta, “ Adamu na farko ya zama rayayyen
taliki.” Adamu na karshe ya zama Ruhu mai bayar da rai.
46 Amma na ruhaniyar ba shine ya fara zuwa ba amma
na zahirin, daga nan na ruhaniyar. 47 Mutumin farkon ai
daga turbaya ya fito, wato na duniya. Amma shi na biyun
daga sama yake. 48 kamar yadda mutumin ya fito daga
turbaya haka ma wadanda aka halitta da turbaya. kamar
yadda mutumin yake daga sama haka ma wadanda ke na
sama. 49 Kamar yadda muke dauke da jiki mai kamannin
turbaya, haka ma zamu kasance da kamannin mutumin
sama. 50 To wannan na fada, 'yan'uwa, cewa nama da jini
ba za su gaji mulkin Allah ba. Haka kuma mai lalacewa
ba za ya gaji marar lalacewa ba. 51 Duba! ina gaya maku
asirtacciyar gaskiya: Ba dukanmu zamu mutu ba, amma
dukanmu za a canza mu. 52 Za a canza mu nan da nan,
cikin keftawar ido, a kaho na karshe. Domin za a busa
kaho, kuma za a tada matattu marasa lalacewa, kuma za a
canza mu. 53 Domin wannan jiki mai lalacewa dole ya sanya
jiki marar lalacewa, kuma wannan jiki mai mutuwa dole
ya sanya marar mutuwa. 54 Amma idan wannan jiki mai
lalacewa ya sanya marar lalacewa, kuma wannan jiki mai

mutuwa ya sanya marar mutuwa, sai abinda aka rubuta ya
cika, “An hadiye mutuwa cikin nasara.” 55 “Mutuwa, ina
nasararki? Mutuwa, ina dafinki?” 56 Gama dafin mutuwa
zunubi ne, kuma ikon zunubi shari'a ce. 57 Amma godiya ga
Allah, wanda ya bamu nasara ta wurin Ubangijinmu Yesu
Almasihu! 58 Saboda haka, ya ku 'yan'uwana kaunatattu, ku
dage kuma kada ku jijjigu. Ko yaushe ku habaka da aikin
Ubangiji, domin kun san cewa aikinku cikin Ubangiji ba a
banza yake ba.

16

1 Yanzu game da zancen tattara gudunmuwa ga masu bi,
kamar yadda na umurci ikilisiyun Galatiya, haka za ku yi.
2 A ranar farko ga mako, kowannen ku ya ajiye wani abu,
yana tarawa bisa ga iyawarku. Ku yi haka don in na zo
ba sai an tattara ba. 3 Sa'adda na zo, zan aiki duk wadanda
kuka yarda da su da wasiku don su kai sakonku Urushalima.
4 Sannan idan ya dace nima in tafi, sai su tafi tare da ni.
5 Zan zo wurinku sa'adda na ratsa Makidoniya. Domin
zan ratsa ta makidoniya. 6 Meyuwa in jima a wurinku,
har ma in yi damuna, domin ku taimaka mani game da
tafiyata, duk inda za ni. 7 Gama ba na so in yi maku gani
na gajeren lokaci. Don ina so in dau lokaci tare da ku,
idan Ubangiji ya yarda. 8 Amma zan tsaya Afisus har ranar
Fentikos. 9 Gama an bude mani kofa mai fadi, kuma akwai
magabta da yawa. 10 Sa'adda Timoti ya zo, ku tabbata ya
sami sakewa acikinku, tun da aikin Ubangiji yake yi kamar
yadda nake yi. 11 Kada fa kowa ya rena shi. Ku tabbata kun
sallame shi lafiya, domin ya komo gare ni, don ina duban
hanyarsa tare da yan'uwa. 12 Game da zancen dan'uwanmu
Afollos kuwa, na karfafa shi ya ziyarce ku tare da 'yan'uwa.
Sai dai baya sha'awar zuwa yanzu. Amma zai zo sa'adda
lokaci ya yi. 13 Ku zauna a fadake, ku tsaya daram cikin
bangaskiya, kuna nuna halin maza, ku yi karfin hali. 14 Bari
dukan abinda kuke yi ayi shi cikin kauna. 15 Kun dai sani
iyalin gidan Sitefanas su suka fara tuba a Akaya, kuma sun
bada kansu ga yi wa masu bi hidima. Yanzu ina rokonku,
'yan'uwa, 16 kuyi biyayya da irin wadannan mutane da
duk wanda ke taimakawa a cikin aikin, yana kuma fama
tare da mu. 17 Na yi farinciki da zuwan Sitefanas, da
Fartunatas, da Akaikas. Sun debe mini kewarku. 18 Gama
sun wartsakar da ruhuna da naku kuma. Don haka, Sai
ku kula da irin wadannan mutane. 19 Ikilisiyoyin kasar
Asiya suna gaishe ku. Akila da Bilkisu, tare da ikilisiyar
da take taruwa a gidansu, suna gaishe ku cikin Ubangiji.

20 Dukan 'yan'uwa masu bi na gaishe ku. Ku gaida juna
da sumba maitsarki. 21 Ni Bulus, nake rubuta wannnan da
hannuna. 22 Duk wanda ba ya kaunar Ubangiji bari ya zama
la'ananne. Ubangijinmu, Ka zo! 23 Alherin Ubangiji Yesu ya
kasance tare da ku. 24 Bari kaunata ta kasance tare da ku
duka a cikin Almasihu Yesu. [Amin].

2 Korantiyawa

[1] Bulus, manzon Almasihu Yesu ta wurin nufin Allah, da
kuma Timoti dan'uwan mu, zuwa ga Ikilisiyar Allah da ke
a Korantus, da kuma dukan 'yan'uwa da ke yankin kasar
Akaya. [2] Bari alheri ya kasance tare da ku da kuma salama
ta Allah Ubanmu da kuma Ubangiji Yesu Almasihu. [3] Bari
yabo ya tabbata ga Allah da kuma Uba na Ubangijinmu Yesu
Almasihu. Shine Uba na dukan jiyejiyenkai, da kuma Allah
na dukan ta'aziya. [4] Allah yana ta'azantar da mu a cikin
dukan wahalarmu, domin mu iya ta'azantar da wadanda
ke cikin kowace wahala. Muna ta'azantar da wasu da irin
ta'aziyar da Allah ke ta'azantar da mu. [5] Gama kamar yadda
wahalhalun Almasihu suka karu domin mu, haka kuma
ta'aziyarmu ta yawaita cikin Almasihu. [6] Amma fa idan
muna shan wuya, domin ta'aziyarku ne da cetonku. Haka
kuma in mun ta'azantu, domin ta'aziyarku ne. Ta'aziyarku
tana aiki ne sosai yayinda kuka jure da irin shan wuyar
da mu ma muke sha. [7] Kuma gabagadinmu game da ku
tabbatacce ne. Mun kuwa sani kamar yadda kuke tarayya
cikin shan wahalhalun, haka kuma za ku yi tarayya cikin
ta'aziyyar. [8] Gama ba mu so ku rasa sani, 'yan'uwa, game
da tsananin da ya same mu a Asiya. An murkushe mu gaba
daya har fiye da karfin mu, har ma mun fidda zuciya za mu
rayu. [9] Hakika, mun ji hukuncin mutuwa akan mu. Amma
wannan ya faru ne domin kada mu dogara ga kanmu, sai
dai ga Allah, wanda ke tada matattu. [10] Ya kubutar da mu
daga wannan mummunan hatsari na mutuwa, kuma zai
sake kubutar da mu. Mun kafa begenmu gare shi cewa
zai sake kubutar da mu. [11] Zai aikata wannan yayinda
kuka taimake mu da addu'ar ku. Sa'an nan da dama za su
bada godiya a madadin mu don tagomashin alheri da aka
yi mana ta wurin addu'o'in mutane masu yawa. [12] Muna
kuwa alfahari da haka: wato shaidar lamirinmu. Gama
da kyakkyawan nufi da aminci da ke zuwa daga Allah
muka tafiyar da rayuwarmu a Duniya. Mun yi wannan
ne musamman tare da ku-ba kuwa cikin hikimar Duniya
ba, amma ta wurin alherin Allah. [13] Bamu rubuta maku
abinda ba za ku iya karantawa ko fahimta ba. Ina fata za
ku fahimce mu baki daya, [14] kamar yadda kuka fahimce
mu kadan yanzu. Daganan a ranar Ubangijinmu Yesu za
mu zama dalilinku na alfahari, kamar yadda za ku zama
namu. [15] Saboda gabagadin da nake da shi game da haka,
naso in zo gare ku da farko, domin ku amfana da ziyara

sau biyu. 16 Ina da shirin ziyaratar ku a kan hanyata ta
zuwa Makidoniya. Daga nan kuma ina da yi niyyar in sake
ziyartar ku, a tafiya ta daga Makidoniya, domin ku aike ni
a hanyata ta zuwa Yahudiya. 17 Yayinda nake irin wannan
tunani, ina shakka ne? Ina shirya abubuwa ne bisa ga
magwajin mutum, ta yadda har zan ce "I, i" da "A, a, a, a" a
lokaci guda? 18 Amma kamar yadda Allah yake amintacce,
ba ma fadin ''I'' da ''A'a'' a lokaci guda. 19 Gama Dan Allah,
Yesu Almasihu, wanda Silbanus da Sila, da Ni muka shaida
maku, ba "I" da "A, a" ba ne. Maimakon haka, Shi "I" ne a
kodayaushe. 20 Gama dukan alkawaran Allah 'I' ne a cikin
sa. Haka kuma ta wurin sa muna cewa ''Amin'' zuwa ga
daukakar Allah. 21 Yanzu dai Allah ne ya tabbatar da mu da
ku a cikin Almasihu, ya kuma kebe mu. 22 Ya sa hatiminsa
a kan mu ya kuma ba mu Ruhu a zuciyar mu a matsayin
tabbacin abinda zai bamu daga baya. 23 Maimakon haka,
na yi kira ga Allah ya zama shaida domina, cewa dalilin
dayasa banzo Korintis ba domin in kare ku ne. 24 Ba
muna kokarin mu sarrafa yadda bangaskiyar ku za ta zama
ba ne. Maimakon haka, muna aiki tare da ku ne domin
farincikinku, yayinda kuke tsaye cikin bangaskiyarku.

2

1 Don haka na yanke shawara daga bangarena, ba zan
sake zuwa wurin ku cikin yanayi mai tsanani ba. 2 Idan na
bata maku rai, wa zai karfafa ni, in ba shi wanda na bata
wa rai ba? 3 Na rubuto maku kamar yadda na yi domin idan
na zo gareku kada in sami bacin rai a wurin wadanda ya
kamata su faranta mani rai. Ina da gabagadi game da dukan
ku, cewa farincikin da nake da shi, shine kuke da shi duka.
4 Domin kuwa na rubuto maku cikin kunci da bacin rai da
kuma hawaye mai yawa. Ba zan so in sake bata maku rai
ba. Maimakon haka, na so ku san zurfin kaunar da nake da
ita domin ku. 5 Idan wani ya kawo sanadin bacin rai, ba ni
kadai ya kawo wa wannan abin ba, amma ta wani fannin-
domin kada a tsananta- har a gare ku duka. 6 Hukuncin nan
da galibinku kuka yi wa mutumin nan ya isa. 7 Don haka,
yanzu a maimakon hukunci, ku gafarta masa, ku kuma
ta'azantar da shi. Ku yi haka domin kada bakinciki mai
yawa ya danne shi. 8 Don haka ina karfafa ku da ku nuna
irin kaunar da kuke yi masa a fili. 9 Wannan shine dalilin da
ya sa na rubuto maku, domin in gwada ku, ko kuna biyayya
cikin komai. 10 Duk mutumin da kuka gafarta wa, ni ma na
gafarta masa. Abin da na gafarta-idan na gafarta wani abu-
an gafarta ne domin ku a gaban Almasihu. 11 Wannan ya
zama haka ne domin kada shaidan ya yaudare mu. Don

ba mu jahilci irin makircinsa ba. 12 Na samu budaddiyar
kofa daga wurin Ubangiji yayin da nazo birnin Tarwasa, in
yi wa'azin bisharar Almasihu a can. 13 Duk da haka, raina
bai kwanta ba, domin ban ga dan'uwana Titus a can ba.
Sai na bar su a can, na dawo Makidoniya. 14 Amma godiya
ta tabbata ga Allah, wanda cikin Almasihu yake kai mu ga
nasara a koyaushe. Ta wurin mu ya baza kamshi mai dadi
na saninsa ko'ina. 15 Gama mu, kamshi ne mai dadi na
Almasihu ga Allah, a tsakanin wadanda ake ceton su, da
kuma tsakanin wadanda suke hallaka. 16 Ga mutanen da
suke hallaka, kamshi ne daga mutuwa zuwa mutuwa. Ga
wadanda suke samun ceto kuma kamshi ne daga rai zuwa
rai. Wanene ya cancanci wadannan abubuwan? 17 Gama
mu ba kamar sauran mutane muke ba, masu sayar da
maganar Allah domin samun riba. Maimakon haka, da
tsarkakkiyar manufa, muke magana cikin Almasihu, kamar
yadda Allah ya aiko mu, a gaban Allah.

3

1 Muna fara sake yabon kanmu ne? Ba mu bukatar
wasikun shaida daga gare ku ko zuwa gare ku, kamar
wadansu mutane, ko ba haka ba? 2 Ku da kanku kune
wasikar shaidarmu, wadda aka rubuta a zukatanmu, wadda
Kuma dukan mutane suka sani suke kuma karantawa.
3 Kuma kun nuna ku wasika ne daga Almasihu, wadda
muka isar. Ba da tawada aka rubuta ta ba amma da Ruhun
Allah mai rai. Ba bisa allunan duwatsu aka rubuta ta ba,
amma bisa allunan zukatan mutane. 4 Gama wannan ne
gabagadin da muke da shi cikin Allah ta wurin Almasihu.
5 Ba mu da wata gwanintar kanmu da za mu yi takamar
wani abu ya zo daga gare mu. Maimakon haka, gwanintar
mu daga Allah take. 6 Allah ne ya maishe mu kwararrun
bayi na sabon alkawari. Wannan alkawari ne ba na rubutu
ba amma na Ruhu. Gama rubutu kisa yake yi, amma Ruhu
rai yake bayarwa. 7 To hidimar da ta haifar da mutuwa-
wadda aka rubuta bisa duwatsu- ta zo cikin irin wannan
daukaka da har Israila ba su iya kallon fuskar Musa kai
tsaye ba. Wannan kuwa saboda daukakar da ke fuskarsa
ne, daukaka mai shudewa. 8 Ina misalin girman daukakar
hidimar da Ruhu ke yi? 9 Gama idan hidimar kayarwa
tana da daukaka, ina misalin yalwatar daukaka da hidimar
adalchi za ta yi! 10 Babu shakka, abin da aka maishe shi mai
daukaka a da, ba ya da sauran daukaka a wannan fanni,
saboda irin daukakar da ta zarce shi. 11 To idan har mai
shudewar nan ya na da daukaka, ina misalin daukakar da
abu na dindindin zai samu! 12 Dashike muna da wannan
tabbaci, muna da gabagadi sosai. 13 Ba kamar Musa muke

ba wanda ya sa mayafi ya rufe fuskarsa, ta yadda mutanen
Isra'ila basu iya kallon karshen daukaka mai shudewa ba
kai tsaye. 14 Amma tunaninsu ya zama a rufe. Har yau kuwa
mayafin na nan sa'adda ake karanta tsohon alkawari. Ba a
bude shi ba, saboda a cikin Almasihu ne kadai ake kawar
da shi. 15 Amma har yau, duk lokacin da ake karanta littafin
Musa, akwai mayafi shimfide a zukatansu. 16 Amma sa'adda
mutum ya juyo wurin Ubangiji, an kawar da mayafin. 17 To
Ubangiji shine Ruhun. Inda Ruhun Ubangiji yake, akwai
'yanci. 18 Dukan mu yanzu, da fuskoki marasa mayafi, muna
ganin daukakar Ubangiji. Muna samun sakewa zuwa cikin
irin wannan daukaka, daga wannan mataki na daukaka
zuwa wani matakin, kamar dai daga wurin Ubangiji, wanda
shine Ruhun.

4

1 Don haka, domin muna da wannan hidima, da kuma
yadda muka karbi jinkai, ba mu karaya ba. 2 Maimakon
haka, sai muka rabu da dukan hanyoyin da ke na kunya,
kuma na boye. Ba mu rayuwar makirci, kuma bamu yiwa
maganar Allah rikon sakaci. Ta wurin gabatar da gaskiya,
muna mika kanmu ga lamirin kowa a gaban Allah. 3 Amma,
idan bishararmu a rufe take, tana rufe ne ga wadanda
ke hallaka. 4 A al'amarinsu, allahn wannan duniya ya
makantar da zukatansu marasa bada gaskiya. A sakamakon
haka, ba su iya ganin hasken bisharar daukakar Almasihu
ba, wanda shine surar Allah. 5 Gama ba mu yin shelar
kanmu, amma Almasihu Yesu a matsayin Ubangiji, mu
kuma bayinku saboda Yesu. 6 Gama Allah shine wanda
ya ce, “Haske zai haskaka daga cikin duhu.” Ya haskaka
cikin zukatanmu don ya bada hasken sanin daukakar Allah
a gaban Yesu Almasihu. 7 Amma muna da wannan dukiya
a randunan yunbu, yadda zai zama a bayyane cewa mafi
girman iko na Allah ne ba namu ba. 8 Muna shan tsanani
ta kowace hanya, ba a ci mu dungum ba. Mun rikice
amma ba mu karaya ba, an tsananta mana amma ba
a watsar da mu ba. 9 Ana tsananta mana amma ba a
yashe mu ba. Aka doddoke mu amma ba mu lalace ba.
10 Mu dai a kullayaumin muna dauke da mutuwar Yesu a
jikkunanmu, saboda a bayyana rayuwar Yesu a jikkunanmu
kuma. 11 Mu da muke a raye kuwa a kulluyaumin ana
mika mu ga mutuwa saboda Yesu, domin rayuwar Yesu ta
zama a bayyane a jikunanmu na mutuntaka. 12 Saboda
haka, mutuwa tana aiki a cikinmu, amma rai na aiki a
cikinku. 13 Amma dai muna da wannan Ruhu na bangaskiya
kammar yadda aka rubuta: “Na gaskata, saboda haka na

furta.” Mu ma mun gaskata, haka kuwa muke fada. 14 Mun
sani cewa wanda ya tada Ubangiji Yesu daga matattu za ya
sake tada mu tare da Yesu. Mun san cewa zai gabatar da mu
tare da ku a gabansa. 15 Dukan abubuwa sabili da ku suke
domin, yayin da aka baza alheri ga mutane dayawa, bada
godiya ta karu ga daukakar Allah. 16 Don haka ba mu karaya
ba. Kodashike daga waje muna lalacewa, daga ciki ana
sabunta mu kulluyaumin. 17 Domin wannan 'yar wahala ta
dan lokaci tana shirya mu zuwa ga nauyin madauwamiyar
daukaka wadda ta wuce gaban aunawa. 18 Domin ba muna
kallon abubuwan da ake gani bane, amma abubuwan da ba
a gani. Abubuwan da muke iya gani ba masu dawwama ba
ne, amma abubuwan da ba a gani madawwama ne.

5

1 Mun san cewa idan wannan gidan da muke zaune
a ciki ya rushe, muna da wani ginin daga wurin Allah.
Gida ne wanda ba hannuwan mutane suka gina ba, amma
madawwamin gida ne a cikin sama. 2 Domin a cikin
wannan jiki muna gurnani, muna jira a suturta mu da
wurin zaman mu na samaniya. 3 Muna jiran wannan ne
domin ta wurin suturtar da mu ba za a same mu tsirara
ba. 4 Gama babu shakka yayinda muke cikin wannan
alfarwa, muna gurnani, muna nawaita. Ba mu so muyi
zaman hutanci. Maimakon haka, muna so a suturtar da mu,
domin rai ya hadiye abu mai mutuwa. 5 Wanda kuwa yake
shirya mu domin ainihin wannan abu Allah ne, wanda ya
ba mu Ruhu a matsayin alkawarin abinda ke zuwa. 6 Domin
wannan mu zama da gabagadi koyaushe. Mu lura da cewa
yayinda muka shagala cikin jiki, muna nesa da Ubangiji.
7 Gama bisa ga bangaskiya muke tafiya, ba bisa ga ganin
ido ba. 8 Don haka muna da gabagadi. Mun gwammace
mu rabu da jiki domin mu zauna tare da Ubangiji. 9 Sai
muka maishe shi burinmu, ko muna cikin jiki ko nesa,
mu gamshe shi. 10 Domin tilas dukanmu mu hallara a
gaban kursiyin shari'a na Almasihu, saboda kowa ya karbi
sakamakon abubuwan da yayi cikin jiki, ko masu kyau ne ko
marasa kyau. 11 Don haka, domin mun san tsoron Ubangiji,
muna rinjayar mutane. Allah na ganin yadda muke a fili.
Ina fatan hakan a fili take ga lamirinku. 12 Ba muna kokarin
mu rinjaye ku domin ku kalle mu a matsayin amintattun
mutane ba. Maimakon haka, muna ba ku dalilin yin takama
da mu, domin ku sami amsar da za ku bada ga wadanda
ke fahariya da kasancewarsu amma ba game da abinda ke
zuciya ba. 13 Gama idan mun fita daga hankulanmu, saboda
Allah ne. Kuma idan muna cikin hankalinmu, domin ku

ne. 14 Domin kaunar Almasihu ta tilas ta mu, domin mun
tabbatar da wannan: cewa mutum daya ya mutu domin
kowa, kuma domin wannan duka sun mutu. 15 Kuma
Almasihu ya mutu domin kowa, domin wadanda ke raye
kada su sake rayuwa domin kansu. A maimakon haka, su
yi rayuwa domin shi wanda ya mutu kuma aka tashe shi.
16 Domin wannan dalili, daga yanzu ba za mu kara shar'anta
kowa bisa ga ma'aunin 'yan'adam ba, ko da yake a baya
mun taba duban Almasihu a haka. Amma yanzu mun daina
shar'anta kowa ta haka. 17 Saboda haka, duk wanda ke cikin
Almasihu, sabon halitta ne. Tsofaffin al'amura sun shude.
Duba, sun zama sababbi. 18 Dukan wadannan abubuwa
daga Allah ne. Ya sulhunta mu da kansa ta wurin Almasihu,
ya kuma ba mu hidimar sulhu. 19 Wato, cikin Almasihu,
Allah na sulhunta duniya zuwa gare shi, ba tare da lissafin
zunubansu a kansu ba. Yana damka mana sakon sulhu.
20 Don haka an zabe mu a matsayin wakilan Almasihu,
kamar dai Allah na kira ga mutane ta wurin mu. Muna
rokon ku, saboda Almasihu: "ku sulhuntu ga Allah!" 21 Shi
ya maida Almasihu ya zama hadaya domin zunubinmu.
Shine wanda bai taba zunubi ba. Ya yi haka ne don mu
zama adalchin Allah a cikin sa.

6

1 haka, tundashike muna aiki tare, na roke ku kar ku yi
watsi da alherin Allah. 2 Domin ya ce, “A lokacin alheri
na saurare ku, kuma a ranar ceto na agaje ku.” Yanzu ne
fa, lokacin alheri. Duba, yanzu ne ranar ceto. 3 Ba mu
sa sanadin faduwa a gaban kowannen ku, domin ba mu
so hidimarmu ta zama marar amfani. 4 Maimakon haka,
mun tabbatar da kan mu ta wurin dukan ayyukanmu, cewa
mu bayin Allah ne. Mu bayinsa ne ta wurin yawan jimiri,
azaba, kunci, wahala, 5 duka, kurkuku, tarzoma, cikin aiki
tukuru, cikin rashin barci yawancin dare, cikin yunwa,
6 cikin tsarki, ilimi, hakuri, kirki, cikin Ruhu Mai tsarki, da
sahihiyar kauna. 7 Mu bayinsa ne cikin kalmar gaskiya,
cikin ikon Allah. Muna kuma da makamai na adalci, a
hanun dama da hagu. 8 Muna aiki cikin daraja da rashin
daraja, kushe da yabo. Ana zargin mu a kan mu mayaudara
ne, duk da haka mu masu gaskiya ne. 9 Muna aiki kamar
ba a san mu ba, gashi kuwa mu sanannu ne. Muna aiki
kamar masu mutuwa-duba! -har yanzu muna raye. Muna
aiki kamar wadanda aka hukunta, amma ba hukuncin kisa
ba. 10 Muna aiki kamar muna bakinciki, amma a koyaushe
muna farinciki. Muna aiki kamar matalauta, amma muna
azurta mutane dayawa. Muna aiki kamar ba mu da komai,

amma mun mallaki komai. 11 Mun fada maku dukan
gaskiyar, Korantiyawa, kuma zuciyar mu a bude ta ke. 12 Ba
mu kange zukatan ku ba, ku ne kuka kange zukatanku a
gare mu. 13 Yanzu a sabanin haka-Ina magana da ku kamar
yara-ku bude mana zukatanku. 14 Kada ku yi cudanya da
marasa bangaskiya. Wace tarayya ke tsakanin adalci da
take shari'a? Ko kuma wace zumunta ce ke tsakanin haske
da duhu? 15 Wace yarjejeniya ke tsakanin Almasihu da
Ibilis? ko kuma me ya hada masu bangaskiya da marasa
bangaskiya? 16 ko wace yarjejeniya ce a tsakanin haikalin
Allah da gumaka? Domin kuwa mu haikali ne na Allah mai
rai, kamar yadda Allah ya ce: ''Zan zauna a cikin su, in
kuma yi tafiya a tsakanin su. Zan zama Allahnsu, su kuma
za su zama mutanena.” 17 Sabili da haka, ''Ku fito daga cikin
su, kuma ku zama kebabbu,'' in ji Ubangiji. ''Kada ku taba
kazamin abu, zan kuma karbe ku. 18 Zan zama Uba a gare
ku, ku kuma za ku zama 'ya'ya maza da mata a gare ni,'' in
ji Ubangiji Mai iko duka.

7

1 Kaunatattu, da shike muna da wadannan alkawura, bari
mu tsaftace kanmu, daga dukan abubuwan da ke kazantar
da jikinmu da ruhunmu. Bari mu bidi tsarki cikin tsoron
Allah. 2 Ku ba mu dama! Bamu bata wa kowa rai ba. Ba
mu cutar da kowa ko mu zambaci kowa ba. 3 Ba domin
in kayar da ku na fadi haka ba. Domin kuwa na riga na
fada muku, cewa kuna zuciyar mu, domin mu mutu tare
mu kuma rayu tare. 4 Ina da muhimmin gabagadi a cikin
ku, Ina fahariya da ku. Ina cike da ta'aziya. Farincikina
ya cika makil duk da wahalhalunmu. 5 Yayin da muka
zo Makidoniya, jikinmu bai samu hutu ba. A maimakon
haka, mun shiga matsaloli ta ko wace hanya ta wurin tashin
hankali a waje tsoro kuma a ciki. 6 Amma Allah, mai
ta'azantar da raunana, ya ta'azantar da mu ta wurin zuwan
Titus. 7 Ba ta wurin isowar sa kadai Allah ya yi mana
ta'aziyya ba. Amma kuma ta wurin ta'aziyyar da Titus ya
samu daga wurin ku. Ya gaya mana irin matsananciyar
kaunarku, bakincikinku, da zurfin kulawarku a kaina. Na
kuwa yi farinciki sosai. 8 Kodashike wasikata, ta bata maku
rai, ban yi da na sanin haka ba. Amma sa'adda na ga wasika
ta ta bata maku rai, na yi da na sani. Sai dai bacin ranku, na
dan lokaci ne. 9 Yanzu kuwa, ina farinciki, ba domin bacin
ranku ba, amma domin bacin ranku ya kawo ku ga tuba,
kun fuskanci bakinciki na ibada, donhaka ba ku yi rashi ba
sabili da mu. 10 Domin bakinciki daga Allah ya kan kai ga
tuba da ke kammala ceto ba tare da-da na sani ba. Bakinciki

na duniya kuwa ya kan kai ga mutuwa. 11 Ku dubi irin
kyakkyawar niyya da bakincikin nan daga Allah ya haifar a
cikin ku. Ina misalin girman niyyar nan taku ta nuna cewa
baku da laifi. Ina misalin girman fushinku, tsoronku, da sa
zuciyarku, himmar ku, da marmarin ku na ganin cewa an
yi adalci! A cikin komai, kun nuna kanku marasa laifi a
cikin wannan al'amari. 12 Kodayake na rubuto maku, ban
rubuto saboda mai laifin ba, ko kuma saboda wanda aka
yi wa laifin. Na rubuto ne domin himmarku gare mu ta
sanu gare ku a gaban Allah. 13 Dalilin haka ne muka samu
karfafawa. Baya ga ta'aziyyar mu, mun kuma yi murna
sosai saboda farin cikin Titus, domin ruhunsa ya wartsake
ta wurin ku duka. 14 Domin kuwa idan na yi fahariya da ku
a gaban sa, ban ji kunya ba. A sabanin haka, kamar yadda
kowane abu da muka fada maku gaskiya ne, fahariyarmu
a kan ku ga Titus ta zama gaskiya. 15 Kaunarsa a gare ku
tana da girma, kamar yadda ya rika tunawa da biyayyarku
duka, yadda kuka karbe shi da tsoro da rawar jiki. 16 Ina
farinciki matuka domin ina da cikakken gabagadi a cikin
ku.

8

1 Muna so ku sani, 'yan'uwa, game da alherin Allah da
aka bayar ga Ikkilisiyoyin Makidoniya. 2 A lokacin babban
gwajin wahala, yalwar farincikinsu da tsananin talaucinsu
ya haifar da yalwar bayarwa hannu sake. 3 Domin ina
shaida, sun yi bayarwa iya kokarinsu, fiye da abinda ma
suke iyawa. Cikin yaddar ransu 4 da roko mai yawa suka
nace da a ba su zarafi su yi tarayya a wannan hidima ga
masu bi. 5 Haka ya auku ba kamar yadda muka yi zato ba.
A Maimakon haka, sai da suka fara bada kansu ga Ubangiji.
Kuma suka bada kansu gare mu bisa ga nufin Allah. 6 Sai
muka karfafa Titus, wanda ya rigaya ya fara wannan aiki,
domin ya kammala wannan aiki na bayarwa ta fannin
ku. 7 Amma kun habaka cikin komai-cikin bangaskiya,
cikin magana, cikin sani, cikin aiki tukuru, cikin kaunarku
dominmu. Don haka, ku tabbata kun habaka a wannan
aiki na bayarwa. 8 Na fadi haka ne ba kamar ina umurtar
ku ba. A maimakon haka, na fadi haka ne in gwada
sahihancin kaunarku ta wurin kwatanta ta da himmar
sauran mutane. 9 Domin kun san alherin Ubangijinmu Yesu
Almasihu. Kodashike shi mai arziki ne, amma ya zama
matalauci, domin ta wurin talaucinsa ku yi arziki. 10 A
wannan al'amari zan ba ku shawarar da za ta taimake ku.
Shekarar da ta wuce, ba fara wani abu kawai kuka yi ba,
amma kun yi marmarin ku yi shi. 11 Yanzu ku kammala

shi. Kamar yadda kuke da niyya da marmarin yin haka
a lokacin, bari ku yi kokari ku kawo shi ga kammalawa
iyakar iyawar ku. 12 Idan kuna niyya ku yi wannan aiki,
abu mai kyau ne karbabbe kuma. Tabbas ya zama dai-dai
da abinda mutum ke da shi, ba abinda ba ya da shi ba.
13 Domin wannan aiki ba domin a nawaita maku sannan
wadansu su samu sauki ba ne. A maimakon haka, ya
kamata a sami daidaituwa. 14 Yalwar ku a wannan lokaci
za ta zama abin biyan bukatarsu. Haka nan kuma domin
yalwar su ta iya biyan bukatarku, domin a sami daidaituwa.
15 Yana nan kamar yadda aka rubuta: "Wanda ke da shi
dayawa bai samu raguwar komai ba, kuma wanda yake
da kadan bai rasa komai ba." 16 Amma godiya ga Allah,
da yasa a zuciyar Titus marmarin kulawa da ku kamar
wadda nake da ita domin ku. 17 Gama ba rokon mu kadai
ya karba ba, amma ya yi da gaske akan haka. Ya zo gare
ku ne da yardar kan sa. 18 Mun aiko tare da shi dan'uwa
da ake yaba masa a tsakanin dukan Ikkilisiyoyi domin
ayyukansa a cikin shelar bishara. 19 Ba domin wannan
kadai ba, amma Ikkilisiyoyi ne suka zabe shi ya tafi tare da
mu a cikin yin wannan hidima ta alheri. Wannan domin
girmama Ubangiji ne kansa da kuma domin aniyarmu ta
taimakawa. 20 Muna gudun kada kowa ya sa mana laifi
game da wannan alheri da muke dauke da shi. 21 Niyyar
mu ce mu yi kyakkyawan abu, ba a gaban Ubangiji kadai
ba, amma a gaban mutane ma. 22 Mun kuma aiki wani
dan'uwan tare da su. Mun sha gwada shi, kuma mun same
shi da himma wajen ayyuka da dama. Yanzu kuma ya kara
himma, saboda amincewa mai girma da yake da ita gare
ku. 23 Game da Titus, shi abokin tafiyata ne, kuma abokin
aikina domin ku. Game da yan'uwanmu, an aiko su ne
daga Ikkilisiyoyi. Su kuwa daraja ne ga Almasihu. 24 Don
haka, ku nuna masu kaunarku, ku kuma nuna wa Ikilisiyoyi
dalilin fahariyarmu game da ku.

9

1 Game da hidima domin tsarkaka, ya dace in rubuta
maku. 2 Na san marmarinku, wanda na yi fahariya da
shi a gaban mutanen Makidoniya. Na gaya masu Akaya
sun riga sun shirya tun bara. Kwazon ku ya sa yawancin
su sun shiga aiki. 3 To na aiko maku da 'yan'uwa saboda
kada fahariyarmu akanku ta zama a banza, domin kuma
ku zauna a shirye, kamar yadda na ce za ku yi. 4 Idan kuwa
ba haka ba, idan wani cikin makidoniyawa ya biyoni kuma
ya tarar da baku shirya ba, za mu ji kunya-ba ni cewa komai
game da ku-domin ina da gabagadi a kan ku. 5 Sai na ga ya

dace in turo 'yan'uwa su zo wurin ku kafin lokaci yayi suyi
shirye shirye game da gudummuwar da kuka yi alkawari.
Wannan ya zama haka ne domin a shirya shi a matsayin
bayarwar albarka, ba wani abin kwace ba. 6 Batun shine:
wanda ya shuka kadan zai girbi kadan, wanda kuma ya
shuka da manufar albarka zai girbi albarka 7 Bari kowa
ya bayar bisa ga yadda ya yi niyya a zuciyarsa. Kada ya
bayar da bacin rai ko kamar dole. Gama Allah yana kaunar
mai bayarwa da dadin rai. 8 Allah na da ikon ya sa kowace
albarka ta ribanbanya domin ku, domin, a koyaushe, a cikin
dukan abubuwa, ku sami duk abinda kuke bukata. Hakan
zai kasance domin ku ribabbanya kowanne kyakkyawan
aiki. 9 Kamar yadda aka rubuta, "Ya rarraba arzikinsa, ya
bada shi ga matalauta. Adalcinsa ya dawwama har abada."
10 Shi wanda ke bayar da iri ga mai shuka da gurasa domin
abinci, zai bayar ya kuma ribabbanya maku iri domin
shuka. Zai sa girbin adalcinku ya karu. 11 Za ku wadata
ta kowace hanya domin ku zama masu bayarwa, wannan
kuwa zai sa a yi wa Allah godiya ta wurin mu. 12 Aiwatar
da wannan hidima ba biyan bukatun tsarkaka kawai take
yi ba. Tana kuma ribanbanya zuwa ayyuka masu yawa na
bada godiya ga Allah. 13 Domin an gwada ku an tabbatar
da ku akan wannan hidima, za ku kuma daukaka Allah ta
wurin biyayyar ku ga shaidar bisharar Almasihu. Za ku
kuma daukaka Allah ta wurin yalwar bayarwarku gare su
da kowa duka. 14 Suna marmarin ganin ku, suna kuma
yi maku addu'a. Suna yin haka saboda alherin Allah mai
girma da ke bisan ku. 15 Godiya ga Allah domin kyautarsa
wadda ta fi gaban bayyanawa.

10

1 Ni, Bulus, da kaina nake rokon ku, ta wurin tawali'u da
nasihar Almasihu. Ina da saukin kai yayinda nake gaban
ku, amma ina da gabagadi a gare ku yayinda ba na tare
da ku. 2 Ina rokon ku, yayinda nake gabanku, ba ni so
in zama mai tsaurin hali. Amma ina ganin zan bukaci
zama mai gabagadi sa'adda nake tsayayya da su wadanda
ke zaton muna zama bisa ga jiki. 3 Kodashike dai muna
tafiya bisa jiki, ba ma yin yaki bisa jiki. 4 Domin makaman
da muke yaki da su ba na jiki ba ne. Maimakon haka,
makamai ne na Allah da ke da ikon rushe ikokin shaidan.
Suna kawar da dukan gardandamin da ke kawo kaucewa.
5 Muna kuma rushe duk wani abinda ke gaba da sanin
Allah. Muna kuma kama kowanne tunani zuwa biyayya
ga Almasihu. 6 Muna kuma shirye mu hukunta kowanne
irin aiki na rashin biyayya, da zarar biyayyarku ta tabbata.

7 Dubi abin da aka sa a bayyane a gaban ku. In har wani ya
tabbata shi na Almasihu ne, bari fa ya tunatar da kansa
cewa kamar yadda shi na Almasihu ne, hakanan muma
muke. 8 Ko da zan yi fahariya da ikon da muke dashi, wanda
Ubangiji ya ba mu domin mu inganta ku, ba domin mu
rushe ku ba, ba zan ji kunya ba. 9 Ba na so ya zama kamar
ina firgita ku ne da wasikuna. 10 Domin wadansu mutane
na cewa, "Wasikunsa na da iko da firgitarwa, amma in ka
gan shi kumama ne. Kalmominsa ba abin saurare ba ne."
11 Bari wadannan mutane su sani cewa abinda muke fadi a
kalmomin wasikunmu lokacin da ba mu nan, haka za mu
yi in muna nan. 12 Mu dai ba mu hada kanmu da kowa, ko
kuma mu kwatanta kanmu da wadanda ke yabon kansu.
Amma yayin da suke gwada kansu da junansu, suke kuma
kwatanta kansu da junansu, ba su da ganewa. 13 Saidai, ba
za mu yi fahariya fiye da yadda ya kamata ba. Maimakon
haka, za mu yi haka ne gwalgwadon iyakar abinda Allah ya
sa muyi, iyakar da takai gareku. 14 Gama bamu yi zarbabi
ba sa'adda muka kai gareku. Mune na farko da muka kai
gare ku da bisharar Almasihu. 15 Ba mu yi fahariya fiye
da kima game da aikin wasu ba. Maimakon haka, muna
fatan bangaskiyar ku ta karu domin bangaren aikin mu ya
kara fadada kwarai, kuma a daidai iyakarsa. 16 Muna fatan
haka, domin mu kai bishara zuwa yankunan da ke gaba da
naku. Ba za mu yi fahariya akan aikin da aka yi a yankin
wani ba. 17 "Amma bari duk wanda zai yi fahariya, ya yi
ta cikin Ubangiji." 18 Domin ba wanda ya ke shaidar kansa
shine yardajje ba. Maimakon haka, sai dai wanda Ubangiji
ke shaidarsa.

11

1 Ina fatan za ku jure da ni cikin wauta kadan. Ko da
yake lallai kuna jurewa da ni! 2 Domin ina kishi sabili da
ku. Kishi na kuwa irin na Allah ne domin ku. Tun da na
alkawartar da ku a cikin aure ga miji daya. Na kuma yi
alkawarin in gabatar da ku kamar budurwa mai tsarki ga
Almasihu. 3 Gama ina fargaba a kan ku, ko watakila, kamar
yadda macijin ya yaudari Hauwa'u ta wurin kissarsa, Ya
zamana tunaninku ya kauce daga sahihiyar sadaukarwa ga
Almasihu. 4 Anar misali idan wani ya zo ya kawo shelar
wani Yesu daban da wanda muka yi maku wa'azinsa. Ko
kuma kun karbi wani ruhu daban da wanda muka karba.
Ko kuma kun karbi wata bishara daban da wadda muka
karba. Amincewar da kuka yi wa wadannan abubuwa ta
isa! 5 Don kuwa ina tsammanin ba a baya nake ba ga
sauran wadanda ake kira manyan manzanni. 6 To ko ma

ba a ilimantar da ni ba akan yin jawabi, ban rasa horarwar
ilimi ba. Ta kowace hanya kuma cikin abubuwa duka mun
sanar da ku wannan. 7 Na yi zunubi ne da na kaskantar
da kai na domin a daukaka ku? Domin na yi maku wa'azin
bisharar Allah kyauta. 8 Na yi wa sauran Ikilisiyoyi kwace
ta wurin karbar gudummuwa daga wurin su domin inyi
maku hidima. 9 Lokacin da ina tare da ku kuma na sami
kai na cikin bukata, ban dora wa kowa nauyi ba. Domin
'yan'uwa da suka zo daga Makidoniya sun biya bukatuna.
A cikin komai na kebe kaina daga zama nawaya a gare ku,
kuma zan cigaba da yin haka. 10 Kamar yadda gaskiyar
Almasihu ke ciki na, ba zan yi shiru da wannan fahariya
tawa ba a cikin dukan kasar Akaya. 11 Don me? Saboda
ba na kaunar ku? Allah ya sani. 12 Amma abinda na ke yi,
zan cigaba da yi. Zan yi haka ne domin in yanke zarafin
wadanda ke son samun zarafi kamar mu akan abubuwan
da suke fahariya da shi. 13 Don irin wadannan mutane
manzannin karya ne masu aikin yaudara. Suna badda
kama kamar manzannin Almasihu. 14 Wannan ba abin
mamaki ba ne, domin shaidan ma yakan badda kama ya fito
kamar mala'ikan haske. 15 Ba wani babban abin mamaki ba
ne idan bayin sa sun badda kamanninsu don a dauka bayin
adalci ne su. Karshen su zai zama sakamakon abin da suka
aikata. 16 Ina kara fadi: Kada wani ya yi zaton ni wawa ne.
Idan kun yi zaton hakan, to ku dauke ni kamar wawan don
inyi fahariya kadan. 17 Abinda nake fadi game da wannan
gabagadi mai fahariya ba bisa ga amincewar Ubangiji ba
ne, amma ina magana a matsayin wawa. 18 Tun da mutane
dayawa suna fahariya bisa ga jiki, ni ma zan yi fahariya.
19 Gama kuna murnar tarayya da wawaye. Ku masu hikima
ne! 20 Kuma kuna hakuri da wanda zai bautar da ku, idan
ya tauye ku, yana amfani da ku don ribar kansa, idan ya
dauki kansa fiye da ku, ko ya mammare ku a fuska. 21 Ina
mai cewa mun kunyata da muka rasa gabagadin yi maku
haka. Duk da haka idan wani zai yi fahariya-Ina magana
kamar wawa-Ni ma zan yi fahariya. 22 Su yahudawa ne? Ni
ma haka. Su Isra'ilawa ne? Nima haka. Su zuriyar Ibrahim
ne? Nima haka. 23 Su bayin Almasihu ne? (Ina magana
kamar ba ni cikin hankalina) na fi su ma. Na ma yi aiki
tukuru fiye da su duka, shiga kurkuku fiye da kowa, a shan
duka babu misali, a fuskantar haduran mutuwa da yawa.
24 Daga hannun yahudawa sau biyar na sha bulala "Arba'in
ba daya". 25 Sau uku na sha dibga da sanduna. Sau daya aka
jejjefe ni da duwatsu. Sau uku na yi hadari a jirgin ruwa.
Na yi tsawon dare da yini guda a tsakiyar teku. 26 Ina shan
tafiye tafiye, cikin hadarin koguna, cikin hadarin 'yan fashi,

cikin hadari daga mutane na, cikin hadari daga al'ummai,
cikin hadarin birni, cikin hadarin jeji, cikin hadarin teku,
cikin hadarin 'yan'uwan karya. 27 Na sami kaina ina aiki
tukuru cikin mawuyacin hali, cikin yin dare dayawa ba
barci, cikin yunwa da kishin ruwa, cikin yawan azumi, cikin
sanyi da tsiraici. 28 Baya ga wadannan duka, akwai nauyi
a kaina kullayaumin saboda damuwata akan Ikkilisiyoyi
duka. 29 Waye kumama, wanda ban zama kumama akan
shi ba? Wanene aka sa yayi tuntube, kuma ban kuna ba?
30 Idan zan yi fahariya, zan yi fahariya akan abinda ke
nuna kasawata. 31 Allah kuma Uba na Ubangijinmu Yesu,
wanda ya isa yabo har abada, ya san ba karya nake yi
ba! 32 A Damasku, gwamnan da ke mulki karkashin sarki
Aritas yasa aka yi tsaron birnin Damasku domin a kama ni.
33 Amma ta taga cikin kwando aka ziraro ni bayan ganuwar
birni, na kuwa kucce daga hannunsa.

12

1 Dole ne in yi fahariya, ko dashike bata da ribar komai.
Amma zan ci gaba da wahayoyi da ruyoyi daga Ubangiji.
2 Na san wani mutum cikin Almasihu, wanda shekaru goma
sha hudu da suka wuce-ko a cikin jiki ne ko ba a jiki ba,
ban sani ba, Allah ya sani-an dauke shi zuwa sama ta uku.
3 Kuma na san wannan mutumin-ko cikin jiki ko kuma ba
cikin jiki ba, ban sani ba, Allah ya sani- 4 an dauke shi
zuwa Firdausi ya kuma ji madaukakan al'amura wadanda
ba mai iya fadi. 5 A madadin irin wannan mutumin zan yi
fahariya. Amma a madadin kaina ba zan yi fahariya ba, sai
dai game da kumamancina. 6 Idan ina so inyi takama, ba
zai zama wauta ba, domin gaskiya zan rika fada. Amma
zan guje wa fahariya, domin kada wani ya dauke ni fiye da
abinda ya gani ko ya ji daga gare ni. 7 Zan kuma gujewa
fahariya saboda irin wadannan gagaruman ruyoyi. Domin
kada in cika da girman kai, an ba ni kaya cikin jikina,
manzon shaidan ya wahalshe ni, domin kada in yi girman
kai dayawa. 8 Na roki Ubangiji har sau uku domin ya kawar
mini da wannan. 9 Amma ya ce mani, “Alherina isasshe
yake a gare ka, domin ta wurin kumamanci karfi yake cika.”
Don haka zan gwammace takama a akan kasawata, domin
ikon Almasihu ya zauna a ciki na. 10 Sabili da haka a gamshe
nake ta dalilin Almasihu, cikin kumamanci, ko raini, ko
matsaloli, ko jarabobi, ko kuma nawaya. Don ko dayaushe
na raunana, ina da karfi kuma. 11 Na zama wawa! Amma
ku ne kuka tilasta mani haka, ya kamata ku yabe ni, domin
ban kasa ga wadan da ake kira manyan manzanni ba, ko da

shike ni ba komai ba ne. 12 Cikakkun alamun mazanni sun
faru a tsakanin ku, da cikakken hakuri, alamu da abubuwan
ban mamaki da manyan ayyuka. 13 Ta yaya kuka zama
da rashin muhimmanci akan sauran Ikkilisiyoyin, sai dai
don ban zama matsala a gare ku ba? Ku gafarce ni a kan
wannan laifin. 14 Duba! A shirye nake domin in zo gare ku
karo na uku. Ba zan so in zamar maku nawaya ba, domin
ba kayanku nake so ba. Amma ku nake so. Domin ba 'ya'ya
ne ya kamata su yi wa iyaye tanadi ba. Amma iyaye ne
ya kamata su yi wa 'ya'ya tanadi. 15 Zan yi murnar biyan
bukatunku, ko ya kai ga in bada rai na. Idan ni na kaunace
ku, sosai, sai ni za a kaunata kadan? 16 Amma kamar yadda
yake, ban nawaita maku ba. Amma, da shike ni mai dabara
ne, Ni ne na kama ku da yaudara. 17 Ko na cutar da ku ta
wurin wadanda na turo maku? 18 Rokar Titus na yi domin
ya zo gare ku, sa'an nan na turo shi da wani dan'uwa. Ko da
na turo Titus, ya cutar da ku ne, ba cikin hanya daya muka
yi tafiya ba? Ba a sawu daya muka yi tafiya ba? 19 Kuna
tsammanin a dukan wannan lokaci muna kare kan mu a
gaban ku ne? A gaban Allah, a cikin Almasihu muke fadin
komai domin ku sami karfi. 20 Ina tsoro domin idan na
zo ba zan same ku yadda nake zato ba. Ina tsoro kuma
ba za ku same ni kamar yadda ku ke zato ba. Ina tsoron
cewa za a sami gardandami, kishi, barkewar fushi, buri na
son kai, gulma, girman kai da yamutsi. 21 Ina tsoron cewa
bayan na dawo, Allahna zai iya kaskantar da ni a gaban ku.
Ina tsoron cewa zan yi bakinciki domin mutane dayawa da
suka yi zunubi kafin yanzu, wadanda kuma ba su tuba daga
rashin tsarki da zina da fasikanci da ayyukan sha'awa da
suka aikata ba.

13

1 Wannan ne karo na uku da nake zuwa gare ku, "Ana
tabbatar da kowanne zargi ta bakin shaidu biyu ko uku."
2 Na riga na yi magana a baya da wadanda suka yi zunubi
da kuma sauran a lokacin da ina tare da ku karo na biyu,
kuma ina sake fadi: Idan na sake zuwa, ba zan raga masu
ba. 3 Ina fadi maku wannan ne domin kuna neman shaida
ko Almasihu na magana ta bakina. Shi ba kasashshe bane
zuwa gare ku. Maimakon haka, Shi mai iko ne a cikin ku.
4 Domin an gicciye shi cikin kasawa, amma yana da rai ta
ikon Allah. Don mu ma kasassu ne a cikin shi, amma za mu
rayu tare da shi cikin ikon Allah dake cikinku. 5 Ku auna
kanku ku gani ko kuna cikin bangaskiya. Ku yi wa kanku
gwaji. Ba ku lura da cewa Yesu Almasihu yana cikin ku ba?
Yana cikin ku, sai dai in ba a amince da ku ba. 6 Gama ina da

gabagadin cewa za ku iske an amince da mu. 7 Ina addu'a ga
Allah cewa ba za a same ku da laifi ba. Ba wai ina rokon mu
bayyana kamar mun ci gwadawar ba. Maimakon haka, ina
addu'a ku yi abinda ke dai dai, ko dayake mun yi kamar
mun fadi gwadawar. 8 Domin bamu iya yin wani abu na
tsayayya da gaskiya ba, sai dai mu yi domin gaskiya. 9 Muna
farin ciki idan mun kasa ku kuma kun yi karfi. Muna
addu'a kuma domin ku kammalu. 10 Na rubuta wadannan
abubuwa yayinda ba ni tare da ku, saboda yayin da zan
kasance da ku ba zan zamar maku mai fada ba. Ba na
so inyi amfani da ikon da Ubangiji ya bani in tsattsaga ku,
sai dai in gina ku. 11 A karshe, 'yan'uwa, ku yi farinciki,
ku yi aiki don sabuntuwa, ku karfafa, ku yarda da juna,
ku zauna cikin salama. Kuma Allahn kauna da salama zai
kasance tare da ku. 12 Ku gai da juna da tsattsarkar sumba.
13 Masu bi duka suna gaishe ku. 14 Bari alherin Ubangiji
Yesu Almasihu, da kaunar Allah, da zumuntar Ruhu Mai
Tsarki su kasance tare da ku duka.

GALATIYAWA

1 Wannan Bulus manzo ne. Manzancina kuwa, bai zo
daga mutane ba ko mutum, amma ta wurin Yesu Almasihu
da Allah Uba wanda da ya tashe shi daga matattu. 2 Ni
da dukan 'yan'uwa da nake tare da su a nan, ina rubuto
maku ku iklisiyoyi da ke a Galatiya. 3 Alheri zuwa gare
ku da salama daga Allah Ubanmu da kuma Ubangjinmu
Yesu Almasihu, 4 wanda ya ba da kansa domin zunubanmu
saboda ya kubutar da mu daga wannan mugun zamani,
bisa ga nufin Allah da Ubanmu. 5 Daukaka ta tabbata
a gare shi har abada abadin. 6 Na yi mamaki kwarai
yadda kuka juya da sauri zuwa wata bishara daban. Na
yi mamakin cewa kuna juyawa daga shi wanda ya kira ku
ta wurin alherin Almasihu. 7 Ba wata bishara, amma akwai
wadansu mutane da suke kawo maku rudani kuma suna
so su gurbata bisharar Almasihu. 8 Amma, ko da mu ne
ko mala'ika daga sama ya yi maku shelar wata bishara ta
daban da wadda muka yi shelar ta, la'ananne ne. 9 Kamar
yadda muka fadi maku a da, yanzu kuma ina sake fada,
“Idan wani ya yi maku shelar wata bishara ta daban da
wadda kuka karba, la'ananne ne.” 10 To yanzu ina neman
shaidar mutane ne ko Allah? Ina neman in gamshi mutane
ne? Idan har yanzu ina kokarin in gamshi mutane ne, ni ba
bawan Almasihu ba ne. 11 Ina son ku sani fa 'yan'uwa, cewa
bisharar da nake shelar ta ba daga mutane take ba. 12 Ban
karbe ta daga mutum ba, ba ma wanda ya koyar mani A
maimakon haka, ta wurin wahayin Yesu Almasihu ne zuwa
gare ni. 13 Kun riga kun ji game da rayuwa ta a da cikin
Yahudanci, yadda da nake da kwazon tsananta wa iklisiyar
Allah fiye da misali kuma ina lalatar da ita. 14 Ina gaba-gaba
cikin Yahudanci fiye da yawancin tsararrakina. A kwazo
kuwa fiye da kima game da al'adun ubannina. 15 Amma ya
gamshi Allah ya zabe ni daga cikin mahaifiyata. Ya kira ni ta
wurin alherinsa. 16 Ya bayyana dansa a gareni, saboda in yi
shelar sa cikin al'ummai. Nan da nan, ban nemi shawarar
nama da jini ba 17 kuma ban tafi Urushalima ba wurin
wadanda suka zama manzanni kafin ni. Maimakon haka sai
na tafi Arebiya, daga nan sai na dawo Dimashku. 18 Bayan
shekara uku na je Urushalima don in san Kefas, na zauna da
shi na kwana goma sha biyar. 19 Amma ban ga ko daya daga
cikin manzannin ba sai Yakubu kadai, dan'uwan Ubangiji.
20 Duba, a gaban Allah, ba karya nake yi ba cikin abin da na
rubuta maku. 21 Daga nan sai na je lardin Suriya da Kilikiya.

22 Har a lokacin babu wanda ya san ni a fuska a iklisiyoyin
Yahudiya da suke cikin Almasihu, 23 amma sai labari kawai
suke ji, "Wanda a da yake tsananta mana yanzu yana shelar
bangaskiyar da a da yake rusarwa." 24 Suna ta daukaka
Allah saboda ni.

2

1 Daga nan, bayan shekara goma sha hudu na koma
Urushalima tare da Barnaba. Na kuma dauki Titus tare
da ni. 2 Na koma ne domin Allah ya nuna mani in koma.
Sai na gabatar masu shelar bisharan da nake yi a cikin
al'ummai. (Amma a kebe na yi magana da wadanda aka
dauka muhimman shugabanni). Na yi haka ne domin in
tabbatar da cewa ba gudun banza nake yi ba, ko kuma
na yi gudun banza. 3 Amma ko Titus wanda yake tare
da ni, Baheline, ba wanda ya tilasta masa ya yi kaciya.
4 Wannan maganar ta taso ne daga 'yan'uwan karya da
suka zo cikinmu a boye su ga 'yancin mu a cikin Yesu
Almsihu. Sun yi marmarin su maishe mu bayi ga doka.
5 Ba mu mika kanmu biyayya gare su ba ko da na sa'a daya,
domin gaskiyar bishara ta kasance babu canzawa domin ku.
6 Amma su wadanda a ke ganin su da muhimmanci ba su
taimaka mani da komai ba. Ko su wanene su bai dame ni ba.
Allah ba ya karbar wanda mutane suka fi so. 7 Maimakon
haka, suka ga an danka mani shelar bishara ga wadanda
ba su da kaciya. Kamar yadda aka ba Bitrus shelar bishara
ga masu kaciya. 8 Gama Allah wanda yake yin aiki a cikin
Bitrus domin manzanci zuwa ga masu kaciya, haka kuma
yake aiki ciki na zuwa ga al'ummai. 9 Da Yakubu, Kefas, da
Yahaya, wadanda a ke gani masu gina ikilisiya, suka fahimci
alherin da aka ba ni, suka bamu hannun dama na zumunci
ni da Barnaba, Sun yi haka ne kawai domin mu mu tafi
zuwa wurin al'ummai, su kuma su je wurin masu kaciya.
10 Suna kuma so mu tuna da matalauta. Ni ma ina da aniyar
yin haka. 11 Da Kefas ya kai Antakiya, na yi tsayayya da shi
a gabansa domin shine ke da kuskure. 12 Da ma Kefas yana
cin abinci tare da al'ummai kafin zuwan wasu mutane daga
wurin Yakubu. Amma da wadannan mutane suka iso, sai ya
dena kuma ya ware kansa daga al'umman. Yana jin tsoron
wadannan mutanen da ke bukatar kaciya. 13 Hakannan ma
sauran Yahudawa da suke tare da shi sun bi munafurcin
sa. A sakamakon haka Barnaba ma ya bi munafurcin su.
14 Da na ga basu bin gaskiyar da take cikin bisharar, na
gaya wa Kefas a gaban su duka, "Idan kai Bayahude ne kana
rayuwar ka ta al'ummai a maimakon rayuwar Yahudawa, to
ta yaya za ka tilasta wa al'ummai su yi zaman Yahudawa?

“ 15 Mu da muke Yahudawa daga haihuwa, ba ''Al'ummai
masu zunubi ba.'' 16 Ku sani fa, babu wanda za a baratar
ta ayyukan shari'a. A maimakon haka an baratar da su ta
wurin bangaskiya cikin Yesu Almasihu. Mun zo ga cikin
Almasihu Yesu domin mu samu baratarwa ta bangaskiya
cikin Almasihu, kuma ba ta ayyukan shari'a ba. Domin ta
ayyukan shari'a babu wanda zai samu baratarwa. 17 Amma
idan mun nemi Allah ya baratar da mu cikin Almasihu,
mun samu kanmu masu zunubi kenan, Almasihu ya zama
bawan zunubi ne? Ko kadan! 18 Idan na sake gina dogara
ta a kan shari'a, dogarar da na juya wa baya, na nuna kai
na mai karya shari'a kenan. 19 Ta wurin shari'a na mutu
ga shari'a, domin in yi rayuwa irin ta Allah. 20 An giciye
ni tare da Almasihu, ba nine ke rayuwa ba kuma, amma
Almasihu ke rayuwa a cikina. Rayuwar da nake yi a yanzu
a cikin jiki, ina yin ta ne, ta wurin bangaskiya ga dan Allah,
wanda ya kaunace ni ya ba da kansa domina. 21 Ban yi
watsi da alherin Allah ba, domin idan adalci ya wanzu ta
wurin shari'a, ashe Almasihu ya mutu a banza kenan.

3

1 Ku Galatiyawa marasa wayo! Wanne mugun ido ya
cuce ku? Ashe, ba Yesu Almasihu gicciyayye aka nuna a
gaban idon ku ba? 2 Ina so in gane wannan daga wurin
ku ne kawai. Kun karbi Ruhun ta wurin ayyukan doka ne
ko ta wurin ba da gaskiya ga abin da kuka ji? 3 Rashin
wayonku ya yi yawa haka ne? Kun fara da Ruhu, sai kuma
yanzu ku karasa a cikin jiki? 4 Kun fuskanci abubuwa
da yawa a banza ne - har idan a banza ne? 5 To, shi
wanda ya ba ku Ruhun, da ayyuka masu iko a tsakanin
ku, ya yi ne ta wurin ayyukan shari'a ko ta wurin ji tare
da bangaskiya? 6 Ibrahim ''ya ba da gaskiya ga Allah,
kuma an lisafta mashi wannan a matsayin adalci.'' 7 Ta
wannan hanya ku fahimta su wadanda suka ba da gaskiya,
'ya'yan Ibrahim ne. 8 Nassi ya riga ya hangi gaba cewa,
ta wurin bangaskiya Allah zai baratar da Al'ummai. An yi
wa Ibrahim shelar bishara tuntuni: ''A cikinka ne dukan
al'ummai za su yi albarka.'' 9 Saboda haka, wadanda suka
ba da gaskiya, masu albarka ne tare da Ibrahim wanda ke
da bangaskiya. 10 La'ana na kan wadanda sun dangana
ga ayyukan shari'a. Gama a rubuce yake, ''La'ananne ne
kowanne mutum da bai tsaya ga duk abin da ke a rubuce
cikin littafin shari'a ba, ya kuma aikata shi duka.”' 11 Yanzu
a sarari yake, Allah ba ya baratar da kowa ta wurin shari'a,
domin ''Mai adalci zai rayu ta bangaskiya.'' 12 Doka ba daga
bangaskiya take ba, 'Amma a maimakon haka, “Shi wanda

ke yin wadannan abubuwa cikin shari'a, zai yi rayuwa ta
wurin shari'a." 13 Almasihu ya fanshe mu daga la'anar
shari'a da ya zama la'ananne saboda mu. Kamar yadda
yake a rubuce, "La'ananne ne duk wanda aka sargafe a
bisa itace." 14 Dalilin shine, albarkan da ke bisan Ibrahim
ta zo ga al'ummai cikin Almasihu Yesu, domin mu samu
karban alkawarin Ruhu ta wurin bangaskiya. 15 'Yan'uwa,
ina magana bisa ga ka'idojin mutane. Idan mutane sun yi
yarjejeniya, babu mai kawar da shi ko a kara shi. 16 Yanzu
fa, an fada alkawaran nan ne ga Ibrahim da zuriyarsa.
Bai ce, "ga zuriya ba" da manufar masu yawa; amma a
maimakon haka ga daya kadai, "ga zuriyar ka," wanda shine
Almasihu. 17 Yanzu na fadi wannan. Shari'a, wadda ta zo
shekaru 430 daga baya, ba ta kawar da alkawarin da Allah
ya tabbatar da shi ba tun a baya. 18 Domin idan da gadon
ya zo ta dalilin shari'a ne, da ba za ya zo kuma ta dalilin
alkawari ba. Amma Allah ya ba da shi ga Ibrahim kyauta
ta wurin alkawari. 19 Me ya sa kenan aka ba da shari'a?
An kara ta ne saboda laifuffuka, har sai zuriyar Ibrahim
din nan ta zo ga wadanda aka yi masu alkawarinta. An
kaddamar da ikon shari'ar ta wurin mala'iku, ta hannun
matsakaici. 20 Yanzu dai matsakanci yana nufin mutum
fiye da daya, duk da haka Allah daya ne. 21 Shari'a tana
tsayayya da alkawaran Allah kenan? Ko kadan! Domin idan
da an ba da shari'a da ke iya bayar da rai, babu shakka
da adalci ya zo ta wurin wannan shari'a. 22 A maimakon
haka, nassi ya kulle abubuwa duka a karkashin zunubi.
Allah ya yi wannan domin alkawarin sa na ceton mu ta
wurin bangaskiya cikin Yesu Almasihu ya samu a ba da
shi ga wadanda suka gaskanta. 23 Amma kafin bangaskiya
cikin Almasihu ta zo, an kulle mu kuma aka tsare mu da
shari'a har zuwa ga wahayin bangaskiya. 24 Daga nan
shari'a ta zama mana jagora har sai da Almasihu ya zo,
domin mu samu baratarwa ta wurin bangaskiya. 25 Yanzu
da bangaskiya ta zo, ba mu kuma a karkashin jagora.
26 Domin dukanku 'ya'yan Allah ne ta wurin bangaskiya
cikin Almasihu Yesu. 27 Dukanku da aka yi wa baftisma
cikin Almasihu, kun suturce kanku da Almasihu. 28 Babu
Bayahude ko Baheline, bawa ko 'yantacce, babu na miji ko
mace, domin dukanku daya ne cikin Almasihu Yesu. 29 Idan
ku na Almasihu ne, ku zuriyar Ibrahim ne kenan, magada
bisa ga alkawarin.

4

1 Ina cewa muddin magaji yaro ne, babu bambancin sa da
bawa, ko da yake shine mai mallakan dukan kadarorin. 2 A

maimakon haka, yana karkashin masu jagora da amintattu
har sai lokacin da mahaifinsa ya ajiye. 3 Hakannan mu
ma, lokaci da muke yara, an rike mu cikin kangi na
tushin ka'idojin wannan duniya. 4 Amma da lokacin ya yi
daidai, Allah ya aiko da dansa, haihuwar mace, haihuwar
karkashin shari'a. 5 Ya yi haka ne domin ya fanshi wadanda
ke a karkashin shari'a, domin mu karbi diyanci a matsayin
'ya'ya. 6 Domin ku 'ya'ya ne, Allah ya aiko da Ruhun
Dansa cikin zuciyarmu, Ruhun wanda ke kirar, "Abba,
Uba." 7 Saboda wannan dalilin kai ba kuma bawa ba ne
amma da. Idan kai da ne, hakannan kuma kai ma magaji
ne ta wurin Allah. 8 Duk da haka a da, da ba ku san Allah
ba, bayi ne ku ga alloli wadanda ainihi ba alloli ba ne ko
kadan. 9 Amma yanzu da kuka san Allah, ko kuma, yanzu
da Allah ya san ku, me ya sa kuke sake komawa zuwa
ga tushen ka'idodin nan mara karfi da amfani? Kuna so
ku sake komawa zaman bayi kuma daga farko? 10 Kuna
kiyaye ranaku na musamman, sabobin watanni, lokatai,
da shekaru. 11 Ina ji maku tsoro. Ina tsoro cewa kamar
na yi aiki cikinku a wofi. 12 Ina rokon ku 'yan'uwa, ku
zama kamar yadda nake, domin ni ma na zama kamar ku.
Ba ku yi mani laifin komai ba. 13 Amma kun sani cewa
saboda rashin lafiya ne na yi maku shelar bishara da farko.
14 Ko da yake halin da nake ciki cikin jiki a zahiri ya sa
ku cikin gwaji, ba ku raina ni ba ko kuma kuka watsar da
ni. A maimakon haka, kun karbe ni kamar mala'ikan Allah,
kamar ni Almasihu Yesu ne da kansa. 15 Saboda haka, yanzu
ina murnar taku? Domin ina shaidar ku, idan mai yiwuwa
ne, da kun kwakulo idanunku, kun ba ni. 16 To kenan, na
zama makiyin ku ne saboda na gaya maku gaskiya? 17 Suna
neman ku da himma ba domin wani alheri ba ne. Suna so
su raba ni da ku domin ku bi su. 18 Yana da kyau ko yaushe a
yi himma domin dalilai masu kyau, ba kuma kawai sa'adda
ina tare da ku ba. 19 'Ya'yana kanana, sabili da ku ina cikin
zafin nakuda kuma sai Almasihu ya samu kafuwa cikinku.
20 Da ma a ce ina tare da ku yanzu in canza muryata,
domin ina damuwa a kanku kwarai. 21 Ku gaya mani, ku
da kuke marmarin ku zo karkashin shari'a, ba ku ji abin
da shari'ar ta ce ba? 22 A rubuce yake cewa, Ibrahim yana
da 'ya'ya maza biyu, daya dan baiwa ne, dayan kuma dan
'yantaciyar mace ne. 23 Abin lura anan, dan baiwar an haife
shi ta hanyar mutuntaka ne, amma dan 'yantaciyar macen,
an haife shi ta wurin alkawari ne. 24 Ana iya bayyana
abubuwan nan a hanyar kwatanci kamar haka, wadannan
mata na kama da alkawarai ne guda biyu. Dayan alkawarin

daga dutsen Sinayi ne. Ta haifi 'ya'ya da ke bayi ne su. Ita
ce Hajaratu. 25 Yanzu fa, Hajaratu ita ce dutsen Sinayi da
ke Arebiya. Misali ce na Urushalima na yanzu, domin tana
cikin bauta tare da 'ya'yanta. 26 Amma Urushalima da ke
bisa 'yantacciya ce, ita ce mahaifiyarmu. 27 Kamar yadda
yake a rubuce, “Ki yi murna, ke bakarariya, ke da ba ki taba
haihuwa ba. Ki yi shewa na farinciki, ke da ba ki dandana
haihuwan da ba. Domin 'ya'yan bakarariya da yawa suke,
fiye da ta mace mai miji.” 28 Yanzu fa, 'yan'uwa, kamar
yadda Ishaku yake, haka muke, wato 'ya'yan alkawari. 29 A
lokacin can, shi wanda aka haife shi ta hanyar mutuntaka
ya tsananta wa wanda aka haife shi ta hanyar Ruhu. Haka
yake har yanzu. 30 Amma menene nassi ya ce? “Ka kori
baiwar nan tare da danta. Domin dan baiwar nan ba
za ya ci gado tare da dan macen nan da ke 'yantacciya
ba.” 31 Saboda haka 'yan'uwa, mu ba 'ya'yan baiwa ba
ne, a maimakon haka, mu 'ya'yan macen nan ne da ke
'yantacciya.

5

1 Saboda 'yanci ne Almasihu ya yantar da mu. Sai ku
dage kada ku sake komawa cikin kangin bauta. 2 Duba,
ni Bulus, ina gaya maku cewa idan an yi maku kaciya,
Almasihu ba zai zama da amfani a gare ku ba a kowace
hanya. 3 Haka kuma, na shaida ga ko wanda mutum wadda
aka yi masa kaciya ya zama dole ya yi biyayya da dukan
shari'a. 4 Kun rabu da Almasihu, dukanku wadanda aka
“baratar” ta wurin shari'a. Kun fadi daga alheri. 5 Domin
ta wurin Ruhu, cikin bangaskiya, muna jira gabagadi na
adalci. 6 A cikin Almasihu kaciya ko rashin kaciya ba shi
da ma'ana. Bangaskiya kadai mai aiki ta wurin kauna ita
ce mafi muhimmanci. 7 Da kuna tsere da kyau, wanene ya
tsayar da ku daga yin biyayya da gaskiya? 8 Rinjayarwa da
ke sa yin wannan, ba daga wanda ya kira ku ba ne 9 Ai
karamin yisti shi yake sa dukan kulli ya kumbura. 10 Ina
da wannan gabagadin game da ku cikin Ubangiji cewa ba
za ku yi tunani a wata hanya daban ba. Shi wanda ya
rikita ku zai sha hukunci ko wanene shi. 11 'Yan'uwa, idan
har yanzu wa'azin kaciya nake yi, don me har yanzu ake
tsananta mani? Inda haka ne dutsen sanadin tuntube game
da gicciye da ya ragargaje. 12 Ina fata wadanda suke badda
ku su maida kansu babani. 13 'Yan'uwa, domin Allah ya
kira ku zuwa ga yanci, kada dai ku mori yancin nan ya
zama zarafi domin jiki. A maimakon haka ta wurin kauna
ku yi wa juna hidima. 14 Saboda dukan shari'a ta cika ne

a cikin doka guda daya; “Ka kaunaci makwabcinka kamar
kanka.” 15 Amma idan kuna cizo da hadiye juna, ku lura
kada ku hallakar da junanku. 16 Na ce, ku yi tafiya cikin
Ruhu, ba za ku cika sha'awoyin jiki ba. 17 Domin jiki yana
gaba mai karfi da Ruhu, Ruhu kuma yana gaba da jiki.
Domin wadannan akasin juna suke. Sakamakon shine ba
za ku iya yin abin da kuke so ba. 18 Amma idan Ruhu ne
ke bishe ku, ba ku karkashin shari'a. 19 Yanzu ayyukan
jiki a bayyane suke. Sune al'amuran lalata, rashin tsarki,
sha'awoyi, 20 bautar gumaka, sihiri, yawan fada, jayayya,
kishi, zafin fushi, gasa, tsattsaguwa, hamayya, 21 hassada,
buguwa, buguwa da tarzoma, da dai sauran irin wadannan
abubuwa. Na gargade ku, kamar yadda a da na gargade
ku, cewa wadanda suke aikata wadannan abubuwa ba za
su gaji mulkin Allah ba. 22 Amma 'ya'yan Ruhu kauna
ne, farinciki, salama, hakuri, kirki, nagarta, bangaskiya,
23 tawali'u, da kamun kai. Babu wata shari'a da ke gaba
da wadannan abubuwa. 24 Wadanda suke na Almasihu
Yesu sun giciye halin jiki tare da marmarin sa da miyagun
sha'awoyi. 25 Idan muna zaune cikin Ruhu, mu yi tafiya da
Ruhu. 26 Kada mu zama masu girman kai, ko muna cakunar
juna, ko muna kishin juna.

6

1 'Yan'uwa, idan an kama mutum yana yin wani laifi, ku
da kuke da ruhaniya sai ku dawo da mutumin a hanya cikin
ruhun tawali'u, ka lura da kanka don kada kai ma ka fada
a cikin gwaji. 2 Ku dauki damuwar juna, ta yin haka za
ku cika shari'ar Almasihu. 3 Domin idan kowa ya zacci shi
wani abu ne alhali shi ba komai ba ne rudin kansa yake yi.
4 Sai kowa ya auna aikin sa. Sa'annan zai sami abin da zai
yi takama, ba sai ya kwatanta kansa da wani ba. 5 Domin
kowa zai dauki nauyin kayansa. 6 Wanda aka koya masa
maganar, wajibi ne ya ci amfanin abubuwansa masu kyau
duka tare da malaminsa. 7 Kada fa a yaudare ku ba a yi wa
Allah ba'a. Dukan abin da mutum ya dasa, shine abin da zai
girba. 8 Domin shi wanda ya shuka wa kansa dabi'ar zunubi
zai girbi hallaka, amma shi wanda ya shuka cikin Ruhu, zai
girbi rai madawwami daga Ruhu. 9 Kada mu gaji da aikata
nagarta, domin a lokacin da ya dace za mu yi girbi idan
ba mu gaji ba. 10 Saboda haka, lokacin da muke da zarafi,
sai mu yi nagarta ga kowa. Mu yi nagarta mussamman ga
wadanda suke na iyalin bangaskiya. 11 Dubi yawan wasikun
da na rubuta maku da hannuna. 12 Wadanda suke so su
nuna hali mai kyau cikin jiki suke tilasta ku yin kaciya.
Suna yin haka ne kadai saboda kada a tsananta masu

saboda gicciyen Almasihu.
13 Domin ko su wadanda suke masu kaciya ba su kiyaye shari'a. Maimakon haka suna so ne a yi maku kaciya don su yi fahariya game jikinku.
14 Bari kada ya zama ina fahariya sai dai ta gicciyen Ubangijinmu Yesu Almasihu. Ta wurinsa ne aka gicciye duniya a gare ni, ni kuma ga duniya.
15 Domin kaciya ko rashin kaciya ba komai ba ne. Maimakon haka, sabon halita ne ke da muhimmanci.
16 Ga dukan wadanda za su zauna cikin wannan ka'ida, bari salama da jinkai su kasance tare da su da kuma bisa Isra'ila na Allah.
17 Daga yanzu zuwa nan gaba kada wani ya dame ni, domin ina dauke da tabbai na Yesu a jikina.
18 Alherin Ubangijinmu Yesu Almasihu ya kasance da ruhun ku, 'yan'uwa. Amin.

Afisawa

[1] Bulus, manzon Yesu Almasihu ta wurin nufin Allah,
zuwa ga kebabbu na Allah da ke a Afisa wanda suke
aminci cikin Yesu. [2] Bari alheri ya kasance da ku, da
salama daga wurin Allah Ubanmu da Ubangijinmu Yesu
Almasihu. [3] Yabo ya tabbata ga Allah Uban Ubangijinmu
Yesu Almasihu. Shine ya albarkace mu da kowanne albarku
na ruhaniya da ke cikin sammai cikin Almasihu. [4] Kafin
halitar duniya, Allah ya zabe mu da muka ba da gaskiya
cikin Yesu. Ya zabe mu domin mu yi zaman tsarki da
rayuwar da babu aibu a gabansa. [5] Cikin kauna Allah ya
kaddara ya dauke mu mu zama yayansa ta wurin Yesu
almasihu. Ya yi wannan domin ya gamshe shi ya yi abin
da ya ke so. [6] Sakamakon shine Allah ya karbi yabo domin
daukakan alherinsa. Wannan shine abinda ya ba mu hannu
sake ta wurin kaunataccensa. [7] Gama cikin kaunataccensa
aka fanshe mu ta wurin jininsa, da gafarar zunubai ta
wurin wadataccen alherinsa. [8] Ya ba da wannan alherin
a yalwace cikin dukan hikima da fahimta. [9] Allah ya
bayyana mana gaskiyar al'amarin da aka boye na shirinsa,
ta wurin abin da yake so ya nuna cikin Almasihu. [10] Idan
lokaci ya yi na kammala shirinsa, Allah zai kawo dukan
abubuwan da ke sama da kasa cikin Yesu. [11] An zabe mu
cikin Almasihu mu zama abin gado na Allah. Ya yi mana
wannan shirin tun da cikin shirin sa, shi mai yin dukan
abu ta dalilin nufinsa. [12] Allah ya yi haka saboda mu
rayu domin yabon daukakarsa. Mune na farko da muka
sami bege cikin Almasihu. [13] A cikin Almasihu ne kuma
kuka samu jin maganar gaskiya, bisharan cetonku ta wurin
Yesu. A cikinsa ne kuka bada gaskiya aka hatimce ku da
Ruhu Mai Tsarki wanda aka alkawarta. [14] Ruhun shine
tabbacin gadonmu kafin mu kai ga samunsa. Wannan don
yabon daukakarsa ne. [15] Sabo da haka, tun lokacin da
na ji labarin bangaskiyarku cikin Ubangiji Yesu da kaunar
ku zuwa dukan wadanda aka kebe dominsa. [16] Ban fasa
tunawa da ku ba ina addu'a saboda ku cikin addu'o'ina.
[17] Ina addu'a da cewa Allah Ubangijinmu Yesu Almasihu,
Uban daraja, ya ba ku ruhun basira da wahayin saninsa.
[18] Ina addu'a idanun zuciyarku su bude domin ku san
tabacin kiranku. Ina addu'a dominku san arzikin mulkin
gadonsa cikin wadanda aka kebe dominsa. [19] Ina addu'a ku
san ikon nan nasa mai girma mara iyaka da ke cikin mu
da muka ba da gaskiya. Wannan girman yana ta wurin
aikin karfin ikonsa ne. [20] Wannan shine ikon da ya yi

aiki cikin Almasihu lokacin da Allah ya tashe shi daga
matattu ya sa shi a hannun damansa cikin sammai. 21 Ya
sanya shi bisa birbishin dukan sarauta, iko, mulki, karfi,
da kowanne irin suna. Ya sanya Almasihu ba a wannan
zamanin kadai ba, amma da zamani mai zuwa. 22 Allah ya
saka dukan abubuwa a karkashin kafafun Almasihu. Ya sa
shi shugaban dukan abubuwa a cikin ikilisiya. 23 Ikilisiya
jikinsa ne, cikarsa wanda ya cika dukan abubuwa cikin
kowacce hanya.

2

1 Amma da ku matattu ne cikin zunubanku da laifofinku.
2 A cikinsu kuka yi rayuwa bisa ga al'amuran duniyan
nan. Kuka biye wa mai sarautar ikokin sararin sama,
wannan ruhun ne da ke aiki cikin kangararrun 'ya'ya.
3 Da can dukanmu muna cikin wadannan marasa bada
gaskiya. Muka biye wa mugun burin jikinmu. Muna aikata
halin mutuntaka da na tunaninmu. Bisa ga dabi'a 'ya'ya
ne wadanda sun cancanci fushin Allah, kamar wadansu.
4 Amma Allah mai yalwar jinkai ne, sabili da matukar kauna
da ya kaunace mu. 5 Sa'anda muke matattu cikin zunubai,
ya kawo mu cikin sabon rai tare da Almasihu. Ta wurin
alheri aka cece mu. 6 Allah ya tashe mu tare ya kuma sa
muka zauna tare a matsayi guda cikin Almasihu Yesu. 7 Ya
yi wannan domin a zamanai masu zuwa ya nuna mana
matukar yalwar arzikin alherinsa ta wurin Yesu. Yana nuna
mana wannan ta wurin alherinsa. 8 Domin ta wurin alheri
aka cece ku ta wurin bangaskiya, wannan ba daga gare ku
ba ne, kyauta ce ta Allah. 9 Ba daga ayyuka ba, Saboda
wannan dalili kada kowa ya yi fahariya. 10 Gama mu aikin
hannuwansa ne, halitattu cikin Almasihu Yesu domin mu
yi kyawawan ayyuka, wadanda tun da Allah ya tanada,
mu yi rayuwa a cikinsu. 11 Saboda haka ku tuna da ku
al'ummai ne a dabi'ar jiki. Ana kiranku "marasa kaciya",
abin da ake kira kaciya cikin jiki wadda hannayen mutane
ke yi. 12 Gama a lokacin nan a rabe kuke da Almasihu. Ku
bare ne ga mutanen Isra'ila. Ku baki ne ga wa'adodi na
al'kawarai. Ba ku da tabbaci a kan gobe. Ba ku da Allah
a cikin duniya. 13 Amma yanzu a cikin Almasihu Yesu ku
da da kuke nesa da Allah, an kawo ku kusa da shi ta wurin
jinin Almasihu. 14 Gama shine salamar mu. Domin ya mai
da biyun daya. Cikin jikinsa ne ya rushe katangar gaba da ta
raba mu da juna. 15 Wato ya kawar da shari'a mai umarnai
da sharudda, domin ya halitta sabon mutum daya a cikinsa.
Yin haka ya kawo salama. 16 Ya yi haka domin ya sulhunta
mutum biyu cikin jiki daya ga Allah ta wurin gicciye. Ta

wurin gicciye ya kashe gabar da ke tsakaninsu. 17 Yesu ya
zo ya yi maku shelar salama ku da kuke nesa da ku na kusa.
18 Domin ta wurin Yesu dukanmu biyu cikin Ruhu daya
muna da hanya zuwa wurin Uba. 19 Sabo da haka yanzu
ku al'ummai, ko daya, ba bare ba ne. Maimakon haka ku
abokai ne tare da kebabbun Allah, abokan aiki. 20 Wadanda
an gina su bisa tushen manzanni da annabawa. Almasihu
Yesu da kansa shine mafificin dutsen ginin. 21 A cikinsa
dukan ginin ya hade tare, suna kuma girma kamar haikali
cikin Ubangiji. 22 A cikinsa ne kuma ake gina ku gaba daya
kun zama mazaunin Allah a cikin Ruhu.

3

1 Saboda haka, ni Bulus, dan sarka sabili da Almasihu
dominku al'ummai. 2 Ina zaton kun ji a kan aiki mai
girma na alherin Allah da ya ba ni dominku. 3 Ina rubuto
maku bisa ga wahayin da aka sanashe ni. Wannan ita
ce boyayyar gaskiya da na rubuta a takaice a cikin wata
wasikar. 4 Sa'adda kuka karanta a kan wannan, za ku iya
fahimtar basira ta cikin boyayyar gaskiya a kan Almasihu.
5 Wanda a zamanun da ba a bayyana wa mutane ba. Amma
yanzu an bayyana shi ga manzanni da annabawa kebabbu
a cikin Ruhu. 6 Wannan boyayyar bishara ita ce al'ummai
ma abokan gado ne tare da mu, gabobi ne cikin jiki daya.
Abokan tarayya ne kuma cikin alkawaran Almasihu Yesu ta
wurin bishara. 7 Domin wannan na zama bawa ta wurin
baiwar alherin Allah da ya bani ta wurin karfin ikonsa.
8 Allah ne ya ba ni wannan baiwa. Ko da shike nine mafi
kankanta cikin kebabbun Allah, in yi shelar bishara ga
al'ummai akan wadatar Almasihu marar matuka. 9 In kuma
fahimtar da dukan mutane a kan shirin Allah, wannan
boyayyar gaskiya wadda tun zamanai da suka wuce Allah
ya boye, shi da ke mahallicin dukan abubuwa. 10 Saboda
haka, ta wurin ikilisiya, masu iko da masu mulkin sararin
sama za su san hikimar Allah ta fuskoki daban daban.
11 Wannan ya kasance bisa ga dawwamammen nufi da ya
zartar cikin Almasihu Yesu Ubangijinmu. 12 Gama a cikin
Almasihu muna da gabagadi, da dama, da amincewa sabili
da gaskiyar mu a cikinsa. 13 Saboda haka ina rokon ku kada
ku karaya da wahalar da na sha domin ku wadda ta zama
daukakar ku. 14 Saboda haka nake durkusawa da gwiwa ta
a gaban Uba, 15 wanda ta wurinsa ake kiran kowanne iyali
na sama da na kasa. 16 Ina addu'a ya amince maku bisa ga
yalwar wadatar daukakarsa, ku karfafa matuka da iko ta
wurin Ruhunsa, da yake cikinku. 17 Ina addu'a Almasihu
ya zauna a cikin zuciyar ku ta wurin bangaskiya. Ina

kuma addu'a ku kafu ku kuma ginu da zurfi kwarai cikin
kaunarsa. 18 Ku kasance cikin kaunarsa domin ku gane,
tare da dukan masu bi, menene zurfi, da fadi, da tsawon
kaunar Almasihu. 19 Ina addu'a domin ku san mafificiyar
kaunar Almasihu da ta wuce sani. Ku yi wannan domin a
cika ku da dukan cikar Allah. 20 Yanzu ga wanda yake da
ikon aikata dukan abu fiye da abin da muke roko ko tunani,
bisa ga ikonsa da ke aiki a cikinmu, 21 daukaka ta tabbata
a gare shi a cikin ikilisiya ta wurin Almasihu Yesu har ya
zuwa zamanun zamanai har abada abadin. Amin.

4

1 Saboda haka a matsayi na na dan sarka saboda Ubangiji;
ina rokon ku ku yi zaman rayuwa da ta cancanci kiran
da Allah ya kiraye ku. 2 Ku zamna da matukar tawali'u
da sahihanci da hakuri. Ku karbi juna cikin kauna. 3 Ku
yi kokarin zaman dayantaka cikin Ruhu kuna hade cikin
salama. 4 Akwai jiki daya da kuma Ruhu daya, kamar
yadda aka kira ku a kan begen nan daya. 5 Ubangiji daya,
bangaskiya daya, da kuma baftisma daya. 6 Allah daya ne da
Uban duka. Shine bisa duka, ta wurin duka, da kuma cikin
duka. 7 Ko wannenmu an ba shi baiwa bisa ga awon baiwar
Almasihu. 8 Kamar yadda nassi ya ce, “Da ya haye zuwa
cikin sama, ya bi da bayi cikin bauta. Ya kuma yi wa mutane
baye baye. 9 Menene ma'anar, “Ya hau?” Ana cewa kenan ya
sauka har cikin zurfin kasa. 10 Shi da ya sauka shine kuma
wanda ya hau birbishin sammai. Ya yi wannan domin
ya cika dukan abubuwa. 11 Almasihu ya ba da baye baye
kamar haka: manzanni, annabawa, masu shelar bishara,
makiyaya, da masu koyarwa. 12 Ya yi haka domin ya shiryar
da masu bi saboda hidima, domin gina jikin Almasihu.
13 Ya yi haka har sai mun kai dayantakar bangaskiya da
sanin Dan Allah. Ya yi haka har sai mun kai ga manyanta,
kamar wadanda suka kai cikakken matsayin nan na falalar
Almasihu. 14 Wannan ya zamanto haka domin kada mu
kara zama kamar yara. Kada a yi ta juya mu. Wannan
haka yake domin kada mu biye wa iskar kowacce koyarwa
ta makirci da wayon mutane masu hikimar yin karya.
15 Maimakon haka za mu fadi gaskiya cikin kauna domin
mu yi girma cikin dukan tafarkun da ke na sa, shi da yake
shugaba, Almasihu. 16 Almsihu ya hada dukan jikin masu ba
da gaskiya. Jikin yana hade ta wurin kowanne gaba, domin
jikin ya yi girma ya gina kansa cikin kauna. 17 Saboda haka
ina yi maku gargadi cikin Ubangiji cewa, kada ku sake yin
rayuwa irin ta al'ummai da suke yi cikin azancin wofi marar
amfani. 18 Sun duhunta cikin tunaninsu. Bare suke da rai

irin na Allah, ta wurin jahilcin da ke cikinsu da ta wurin
taurare zukatansu. 19 Basa jin kunya. Sun mika kansu ga
mutumtaka ta yin kazamtattun ayyuka da kowacce zari.
20 Amma ba haka kuka koyi al'amuran Almasihu ba. 21 Ina
zaton kun rigaya kun ji a kansa. Ina zaton an koyar da ku
cikinsa, kamar yadda gaskiyar Yesu ta ke. 22 Dole ku yarda
halin ku na da, wato tsohon mutum. Tsohon mutumin ne
ya ke lalacewa ta wurin mugun buri. 23 Ku yarda tsohon
mutum domin a sabonta ku cikin ruhun lamirinku. 24 Ku
yi haka domin ku yafa sabon mutum, mai kamanin Allah.
An hallitta shi cikin adalci da tsarki da gaskiya. 25 Saboda
haka ku watsar da karya. "Fadi gaskiya ga makwabcin ka",
domin mu gabobin juna ne. 26 "Ku yi fushi, amma kada
ku yi zunubi." Kada ku bari rana ta fadi kuna kan fushi.
27 Kada ku ba shaidan wata kofa. 28 Duk mai yin sata, kada
ya kara yin sata kuma. Maimakon haka, ya yi aiki. Ya yi
aiki da hannuwan sa domin ya sami abin da zai taimaka
wa gajiyayyu. 29 Kada rubabbun maganganu su fito daga
cikin bakinku. Maimakon haka, sai ingantattu da za su ba
da alheri ga masu ji. 30 Kada ku bata wa Ruhu Mai Tsarki
na Allah rai domin ta wurin sa ne aka hatimce ku domin
ranar fansa. 31 Sai ku watsar da dukan dacin rai, da hasala,
da fushi, da tankiya, da reni tare da dukan mugunta. 32 Ku
yi wa juna kirki, ku zama da taushin zuciya. Ku yafe wa
juna, kamar yadda Allah cikin Almasihu ya gafarta maku.

5

1 Saboda haka ku zama masu koyi da Allah, kamar
kaunatattun 'ya'yansa. 2 Ku yi zama cikin kauna kamar
yadda Almasihu ya kaunace mu, ya kuma mika kansa
sadaka da hadaya ga Allah dominmu, hadaya mai kanshi
abin karba ga Allah. 3 Fasikanci ko kowacce irin kazamta, ko
kazamar lalata kada a ambace su a tsakaninku, don haka ya
dace ga masu bi. 4 Kada a ambaci batsa, maganar wauta ko
alfasha wadanda ba su dace ba. Maimakon haka, mu zama
masu godiya. 5 Domin wannan kun sani cewa ba fasiki, ko
mara tsarki, ko mai hadama wato mai bautar gumaka zai
sami gado cikin mulkin Almasihu da Allah. 6 Kada kowa ya
rude ku da maganganun wofi. Saboda wadannan abubuwa
ne fushin Allah ke zuwa kan kangararrun 'ya'ya. 7 Kada ku
yi tarayya tare da su. 8 Domin da ku duhu ne, amma yanzu
ku haske ne cikin Ubangiji. Sai ku yi tafiya kamar 'ya'yan
haske. 9 Saboda amfanin haske shine dukan alheri, adalci
da gaskiya. 10 Kuna bidar abin da Ubangiji ke murna da shi.
11 Kada ku sa hannu ga ayyuka marasa amfani da ayyukan
duhu amma gara a tone su. 12 Don abubuwan da suke yi

a boye abin kunya ne a bayyana su. [13] Dukan abu, idan
haske ya bayyana su, za a gan su. [14] Domin duk abin da aka
bayyana ya zama haske. Saboda haka aka ce, “Ka farka,
kai mai barci, ka tashi daga cikin matattu; Almasihu kuwa
zai haskaka bisanka”. [15] Saboda haka, ku maida hankali
yadda kuke rayuwar ku, ba kamar mutane marasa hikima
ba amma kamar masu hikima. [16] Ku yi lura yadda kuke
amfani da lokaci don kwanakin miyagu ne. [17] Kada ku
zama wawaye. Maimakon haka, ku fahimci ko menene
nufin Ubangiji. [18] Kuma Kada ku bugu da ruwan inabi,
don yana iya lalata rayuwa. Maimakon haka, ku cika da
Ruhu Mai Tsarki. [19] Kuna magana da junanku cikin zabura
da wakoki da wakokin ruhaniya, kuna rairawa da yabo
da zuciyarku ga Ubangiji. [20] Kullum kuna ba da gaskiya
domin dukan abubuwa cikin sunan Ubangiji Yesu ga Allah
Uba. [21] Kuna sarayadda kanku ga juna cikin girmama
Almasihu. [22] Mata, ku yi biyayya ga mazan ku kamar ga
Ubangiji. [23] Domin miji shine shugaban matarsa kamar
yadda Almasihu yake shugaban ikilisiya. Shine kuma mai
ceton jiki. [24] Amma kamar yadda ikilisiya take biyayya ga
Almasihu, haka kuma dole mata suyi ga mazajen su cikin
kowanne abu. [25] Mazaje, ku kaunaci matanku kamar yadda
Almasihu ya kaunaci ikilisiya har ya ba da kansa dominta,
[26] Ya yi wannan domin ya tsarkake ta. Ya wanke mu da
ruwan wanki ta wurin kalma. [27] Ya yi wannan domin ya
mika ma kansa ikilisiya mai daraja, ba tare da tabo ko
cikas ko wani abu kamar wadannan, amma ta zama da
tsarki da kuma mara aibi. [28] Hakannan kuma, mazaje su
kaunaci matansu kamar jikunnansu. Wanda yake kaunar
matarsa yana kaunar kansa. [29] Ba wanda ya taba kin
jikinsa. Amma, yakan ciyadda shi yana kaunarsa, kamar
yadda Almasihu ya kaunaci ikilisiya. [30] Domin mu gabobin
jikinsa ne. [31] “Domin wannan mutum zai rabu da ubansa
da uwarsa ya manne wa matarsa, su biyu su zama nama
daya”. [32] Wannan asirin gaskiyar, da girma yake, amma
ina magana ne game da Almasihu da ikilisiyarsa. [33] Duk da
haka, kowannenku dole ya kaunaci matarsa kamar kansa,
matar kuma dole ta girmama mijinta.

6

[1] 'Ya'ya, ku yi biyayya ga iyayenku chikin Ubangiji,
domin wannan daidai ne. [2] “Ka girmama mahaifinka da
mahaifiyarka” (Doka ta fari kenan da alkawari), [3] “ta haka
za ku yi albarka, domin kwanakinku su yi tsawo a duniya”.
[4] Hakanan, ku ubanni kada ku cakuni 'ya'yan ku har su yi

fushi, amma ku goye su cikin horon Ubangiji da gargadinsa.
5 Bayi, ku yi biyayya ga iyayengijinku na duniya tare da
girmamawa da tsoro da zuciya mai gaskiya. Ku yi masu
biyayya kamar ga Almasihu. 6 Ku yi masu biyayya ba
don lallai suna kallonku ba domin ku faranta masu rai.
Maimakon haka, ku yi biyayya kamar bayi ga Almasihu.
Ku yi nufin Allah daga zuciya. 7 Ku yi hidima da dukan
zuciya, kamar kuna bautar Ubangiji ba mutane ba. 8 Sai
ku sani cewa duk abinda mutum ya yi zai karbi sakamako
daga wurin Ubangiji, ko shi bawa ne ko 'yantacce. 9 Ku
kuma iyayengiji, ku yi irin wannan ga barorin ku. Kada
ku razana su. Kun sani shi wanda ke Ubangijinsu da
ku daya ne yana sama. Kun sani tare da shi baya nuna
tara. 10 A karshe, ku karfafa cikin Ubangiji da cikin karfin
ikonsa. 11 Ku dauki dukan makamai na Allah, domin ku
iya dagewa gaba da dabarun shaidan. 12 Gama yakinmu
ba da nama da jini bane. Amma, da ikoki da mulkoki da
mahukuntan wannan zamani mai duhu da rundunai masu
duhu na mugunta cikin sammai. 13 Don haka ku dauki
dukan makamai na Allah, domin ku iya tsayawa da karfi
cikin muguwar rana. Bayan kun yi komai za ku tsaya da
karfi. 14 Saboda haka ku tsaya da karfi. Ku yi wannan bayan
kun yi damara cikin gaskiya kuna yafa sulke na adalci.
15 Ku yi wannan bayan kun daure kafafunku da shirin kai
bisharar salama. 16 Cikin dukan abu ku dauki garkuwar
bangaskiya, wadda za ku kashe dukan kibau masu wuta
na mugun. 17 Ku dauki kwalkwalin ceto da takobin Ruhu,
wanda shine maganar Allah. 18 Tare da kowacce irin addu'a
da roko kuna addu'a kullum cikin Ruhu. Da wannan lamiri,
kuna tsare wannan da iyakacin kula da dukan juriya da
roko saboda dukan masu bi. 19 Ku yi mani addu'a, domin in
karbi sako duk sa'adda na bude bakina. Ku yi addu'a in sami
gabagadin bayyana boyayyar gaskiyar bishara. 20 Saboda
bishara nake jakada cikin sarkoki, yadda a cikinta zan yi
magana gabagadi yadda takamata. 21 Amma domin ku san
rayuwa ta, da yadda nake, Tikikus, dan'uwa kaunatacce da
amintaccen bawa cikin Ubangiji, zai sanar da ku dukan
abu. 22 Saboda wannan dalili na aiko shi gare ku, domin
ku san al'amuran mu, kuma domin ku sami ta'aziya a
zukatan ku. 23 Bari salama ta kasance tare da 'yan'uwa,
kauna da bangaskiya daga wurin Allah Uba da Ubangiji
Yesu Almasihu. 24 Alheri ya kasance tare da wadannan
da suke kaunar Ubangijinmu Yesu Almasihu tare da kauna
mara mutuwa.

Filibiyawa

[1] Bulus da Timoti bayin Almasihu Yesu, zuwa ga dukan
wadan da aka kebe cikin Almasihu Yesu da ke a Filibi,
tare da masu kula da ikilisiya da dikinoni. [2] Bari alheri
ya kasance tare da ku da salama daga Allah Ubanmu da
Ubagijinmu Yesu Almasihu. [3] Ina godiya ga Allahna duk
lokacin da na tuna da ku. [4] Ko yaushe cikin addu'a ta
dominku duka, da farin ciki na ke addu'a. [5] Ina godiya
domin tarayyar ku a cikin bishara tun daga rana ta fari
har ya zuwa yanzu. [6] Na tabbata game da wannan abu,
shi wanda ya fara aiki mai kyau a cikinku zai ci gaba da
shi har ya kai ga kammala zuwa ranar Yesu Almasihu.
[7] Daidai ne in ji haka game da dukanku domin kuna zuciya
ta. Dukanku abokan tarayya ta ne cikin alherin Allah
wajen dauri na da kuma kariyar bishara, da tabbatar da
bishara. [8] Domin Allah mashaidi na ne, a kan yadda ina
da marmarin ku duka cikin zurfin kaunar Almasihu Yesu.
[9] Ina yin wannan addu'a: kaunar ku ta habaka gaba gaba
a cikin sani da dukan fahimta. [10] Ina addu'a a kan haka
domin ku gwada ku zabi mafifitan abubuwa. Ina addu'a
domin ku zama sahihai marasa abin zargi a ranar Almasihu.
[11] Wannan kuma domin a cika ku da 'ya'yan adalci da
ake samu ta wurin Yesu Almasihu, zuwa ga daukaka da
yabon Allah. [12] Yanzu ina so ku sani, 'yan'uwa, cewa
al'amuran da suka faru da ni sun zama dalilan cin gaban
bishara kwarai da gaske. [13] Sakamakon haka, sarkokina
cikin Almasihu sun zama sanannu ga dukan sojojin fada da
kuma sauran jama'a, [14] har galibin 'yan'uwa cikin Ubangiji
suka karfafa kwarai sabili da sarkokina, suka fito a fili
suka yi shelar maganar Allah gabagadi. [15] Lalle wadansu
suna shelar Almasihu cikin kishi da husuma, wadansu
kuwa domin kyakyawar manufa. [16] Masu shelar Almasihu
domin kauna sun sani cewa an ajiye ni nan domin in kare
bishara. [17] Amma wadansu kuwa suna shelar Almasihu
saboda sonkai da rashin gaskiya. A zaton su suna wahalar
da ni cikin sarkokina. [18] Sai kuma me? Ta kowace hanya,
ko da gangan ko da gaske, shelar Almasihu ake yi, ina
kuma murna da wannan! I, zan yi murna. [19] Domin na
sani wannan zai kai ga sanadiyar kubuta ta. Wannan zai
faru sabili da addu'ar ku, da kuma taimakon Ruhun Yesu
Almasihu. [20] Bisa ga abin da hakikance nake tsammani da
tabbaci cewa ba zan kunyata ba. Maimakon haka, da dukan
karfin hali kamar kullum, da yanzu kuma, ina da burin

kawo daukaka ga Almasihu a cikin jikina. Ina da begen
Almasihu ya sami daukaka a cikin jikina ko cikin rayuwa
ko cikin mutuwa. 21 Domin ni a gare ni rai Almasihu ne,
mutuwa kuwa riba ce. 22 Amma idan ya zamanto rayuwata
cikin jiki za ta kawo amfanin hidima to, ban san wanda zan
zaba ba. 23 Amma dukansu biyu suna jan hankali na. Ina da
burin in bar nan in kasance tare da Almasihu, wannan ya
fiye mani kwarai! 24 Duk da haka rayuwata cikin jiki wajibi
ne sabili da ku. 25 Tunda shike ina da tabbas a kan wannan,
na kuma sani zan rayu, in cigaba da kasancewa da ku
duka domin cigaban ku, da farincikin ku, cikin bangaskiya.
26 Sakamakon haka, takamar ku cikin Almasihu Yesu za ta
bunkasa sabili da dawowa ta a gare ku. 27 Ku tafiyar da
al'amuran ku kamar yadda ya cancanci bisharar Almasihu,
ku yi haka domin ko na zo in duba ku, ko bana nan inji
yadda kuke tsaye daram cikin ruhu guda. Ina fatan in ji
cewa da nufi daya kuke fama tare saboda bangaskiyar nan
ta bishara. 28 Kada ku tsorata da kome da magabtanku za su
yi. Alama ce a gare su ta hallakar su. Amma ku kuwa alama
ce ta ceton ku, wannan kuwa daga Allah ne. 29 Gama an yi
maku alheri, sabo da Almasihu, ba gaskantawa da Almasihu
kawai ba, amma har ma shan wuya dominsa. 30 Kuna da
shan wuya irin tawa wanda kuka gani, wanda kun ji nake
sha har yanzu.

2

1 Idan akwai wani abin karfafawa cikin Almasihu. Idan
da wata ta'aziyya daga kaunarsa. Idan akwai zumunta a
Ruhu. Idan da tatausan jinkai da tausayi. 2 Ku cika farin
cikina don ku zama da tunani irin haka, kuna da kauna
daya, kuna tarayya cikin Ruhu daya, ku kasance da manufa
iri daya. 3 Kada ku yi komai cikin sonkai ko girman kai. A
maimakon haka cikin zuciya mai tawali'u kowa na duban
wadansu fiye da kansa. 4 Kada kowa ya dubi bukatun sa,
amma yana lura da bukatun wadansu. 5 Ku yi tunani cikin
hanya wadda ke cikin Almasihu Yesu. 6 Wanda ya yi zama
cikin siffar Allah, bai mai da daidaitarsa da Allah wani abin
da zai rike ba. 7 Maimakon haka, ya wofintar da kansa. Ya
dauki siffar bawa. Ya bayyana cikin kamannin mutane. An
same shi a bayyane kamar mutum. 8 Ya kaskantar da kansa,
ya yi biyayya har ga mutuwa, mutuwa ta gicciye. 9 Saboda
haka Allah ya ba shi mafificiyar daukaka. Ya ba shi suna
wanda yafi kowanne suna. 10 Domin a cikin sunan Yesu
kowace gwiwa za ta durkusa, gwiwoyin wadanda ke cikin
sama da kuma duniya da kuma karkashin duniya. 11 Kuma
kowanne harshe zai furta cewa Yesu Almasihu Ubangiji ne,

zuwa daukakar Allah Uba. [12] Domin wannan kaunatattuna,
kamar yadda kullum kuke biyayya ba sai ina nan kadai ba.
Balle yanzu da bananan, ku yi aikin cetonku da tsoro da
far gaba. [13] Gama Allah ne yake aiki a cikinku ku yi nufi
duka da aikata abin da zai gamshe shi. [14] Ku yi kowanne
abu ba tare da gunaguni da gardama ba. [15] Domin ku zama
marasa abin zargi kuma masu gaskiya, 'ya'yan Allah marasa
aibi. Ku yi haka domin ku haskaka kamar haske a cikin
wannan duniya, a tsakiyar karkatacciyar da gurbatacciyar
tsara. [16] Ku rike kalmar rai da karfi domin in sami dalilin
daukaka Almasihu a ranarsa. Sa'annan zan san cewa ban
yi tseren banza ba, ban kuma yi wahalar banza ba. [17] Ko da
ana tsiyaye ni kamar sadaka a kan hadaya da kuma hidimar
bangaskiyarku, na yi farin ciki, kuma na yi farin ciki tare
da ku duka. [18] Kamar haka kuma sai ku yi farin ciki, ku
yi farin ciki tare da ni. [19] Amma na yi niyya in aiko da
Timoti wurin ku ba da dadewa ba, domin ni ma in sami
karfafuwa idan na san al'amuran ku. [20] Gama bani da wani
wanda halinmu yayi daidai da nasa, wanda yake juyayin
ku da gaskiya. [21] Domin duka ribar kansu suke nema bata
Yesu Almasihu ba. [22] Amma kun san darajar sa, kamar
yadda da ke hidimar mahaifisa, haka ya bauta mani cikin
bishara. [23] Shi nake sa zuciyar in aiko maku ba da dadewa
ba idan naga yadda al'amura nake gudana. [24] Amma ina
da gabagadi cikin Ubangiji cewa ni da kaina zan zo ba da
dadewa ba. [25] Amma ina tunanin yakamata in sake aiko
maku da Abafaroditus, shi dan'uwana ne, abokin aiki, da
abokin yaki, manzon ku da kuma bawa domin bukatu na.
[26] Da shike yana marmarin ku duka, ya damu kwarai da
shike kun ji yayi rashin lafiya. [27] Da gaske yayi rashin lafiya
har ya kusan mutuwa. Amma Allah ya ji tausayin sa, ba
shi kadai ba, amma har da ni, domin kada in yi bakin ciki
kan bakin ciki. [28] Domin haka na yi niyyar aiko shi, saboda
idan kun sake ganinsa za ku yi farin ciki ni kuma in kubuta
daga juyayi. [29] Ku karbi Abafaroditus da dukan murna cikin
Ubangiji. Ku ga darajar mutane irin sa. [30] Domin saboda
aikin Almasihu ne ya kusan mutuwa. Ya sadakar da ransa
domin ya bauta mani domin ya cika hidimar da ya kamata
ku yi mani.

3

[1] A karshe, 'yan'uwana, ku yi farin ciki cikin Ubangiji.
In sake rubuta maku wadannan abubuwa ba wani abu
mai nauyi ba ne a gare ni. Wadannan abubuwa zasu
tsare ku. [2] Ku yi hankali da karnuka. Ku yi hankali da
miyagun ma'aikata. Ku yi hankali da masu yanke-yanke.

3 Gama mune kaciyar. Don mune muke sujada ta wurin
Ruhun Allah. Mune masu fahariya chikin Almasihu Yesu,
kuma ba mu da gabagadi cikin jiki. 4 Ko da shike, ni
kaina ina gabagadi ga jiki. Idan wani zai iya tunanin
gabagadi ga jiki, ni na fi shi. 5 An yi mani kaciya a rana
ta takwas, daga mutanen Israila, na kabilar Biliyaminu,
Bayahuden Yahudawa; ga zancen shari'a Bafarisiye nake.
6 Wajen himma na tsanantawa ikilisiya. Ga zancen adalci
cikin sharia, na zama mara abin zargi. 7 Amma duk
wadannan abubuwan da suka zama riba a gare ni, na
dauke su asara ne saboda Almasihu. 8 I, lallai ina lisafta
dukan wadannan abubuwa asara saboda mafificin sanin
Almasihu Yesu Ubangijina. Saboda shine na yi asarar
dukan abubuwa. Na maishe su marasa amfani domin in
ribato Almasihu, 9 a iske ni cikinsa. Ba ni da wani adalcin
kaina ta wurin shari'a. Maimakon haka, ina da adalci ta
wurin bangaskiya cikin Almasihu, adalcin dake daga wurin
Allah ta wurin Bangaskiya. 10 Yanzu ina so in san shi da
ikon tashinsa, da tarayya cikin shan wuyarsa. In kuma
zama kamarsa wajen mutuwarsa, 11 domin ta ko kaka in
kai ga tashi daga cikin matattu. 12 Ba wai na rigaya na
sami wadannan abubuwa bane, ko kuma na riga na zama
cikakke. Amma ina nace bi domin in cafki wannan da
Almasihu Yesu ya cafko ni dominsa. 13 'Yan'uwa, ban dauka
cewa na riga na cafka ba tukuna. Amma akwai abu daya
da nake yi: ina mantawa da abin da ke baya, ina kutsawa
zuwa ga abin da ke gaba. 14 Ina nacewa zuwa ga manufar
nan in kai ga samun ladar nasara na madaukakin kiran
Allah cikin Almasihu Yesu. 15 Dukan mu wadanda muke
kammalallu, sai mu yi tunani ta wannan hanyar, idan kuwa
kun yi tunanin wani abu daban, to Allah zai bayyana maku
wannan kuma. 16 Sai dai, in da muka rigaya muka kai, bari
mu rike shi haka. 17 Ku zama masu koyi da ni, 'yan'uwa.
Ku duba da kyau wadannan da suke tafiya yadda muka
zama abin koyi a gare ku. 18 Mutane da dama suna tafiya
-sune wadanda na ba ku labarin su, yanzu kuma ina fada
maku har da hawaye - kamar makiyan gicciyen Almasihu
ne. 19 Karshen su hallaka ne. Domin allahn su ciki ne,
fahariyar su kuma tana cikin kunyar su. Tunanin su na
kan al'amuran duniya. 20 Amma mu 'yangarincin mu a
sama yake, daga inda muke sauraron mai ceto, Ubangiji
Yesu Almasihu. 21 Za ya sake jikinmu na kaskanci ya siffanta
shi kamar jikin darajarsa, siffantacce ta karfin ikonsa inda
ya sarayar da dukan abubuwa a gare shi.

4

1 Saboda haka, kaunatattu 'yan'uwana da nake marmari,
farin ciki na da rawani na, a wannan hanya ku tsaya daram
cikin Ubangiji, kaunatattun abokai. 2 Ina rokon Afodiya, ina
rokon Sintiki, ku zama da ra'ayi daya cikin Ubangiji. 3 Babu
shakka, ina sake rokon ku, abokan tarayyar takunkumina
na gaske: ku taimaka wa matayen nan. Domin mun yi
wahala tare a cikin yada bishara tare da Kilimas da sauran
abokan aiki na, wanda sunayensu na rubuce cikin littafin
rai. 4 Yi farin ciki cikin Ubangiji kullayomi. Ina sake cewa, yi
farin ciki. 5 Bari dukan mutane su ga jimirin ku. Ubangiji
ya yi kusa. 6 Kada ku damu da kowanne abu, maimakon
haka, cikin komai tare da addu'a, da rokeroke, da godiya,
bari rokeroken ku su sanu ga Allah. 7 Salamar Allah, da ta
zarce dukan ganewa za ta tsare zuciyarku da tunaninku
cikin Almasihu Yesu. 8 A karshe, 'yan'uwa, duk abin da
ke mai gaskiya, duk abin da ya isa ban girma, duk abin
da ke mai adalci, duk abin da ke mai tsabta, duk abin da
ke karbabbe, duk abin da ke kawo kauna, duk abin da
ke da kyakkyawan ambato, idan akwai yabo, yi tunani a
kan wadannan abubuwan. 9 Wadannan abubuwan da kuka
koya kuka karba kuka ji kuka gani a rayuwa ta, ku aikata
wadannan abubuwan. Allah mai salama zai kasance tare
da ku. 10 Na yi farin ciki sosai cikin Ubangiji domin yanzu
a karshe kun sabunta kulawar ku game da ni. Kun kula
da ni da gaske kwanakin baya, amma ba ku samu zarafin
taimako ba. 11 Ba don bukata ta bane nake fada wannan.
Domin na koyi dangana a kowanne irin yanayi. 12 Na san
yadda zan zauna cikin bukata, na kuma san yadda zan
samu a yalwace. A kowace hanya cikin kowanne abu na
koyi asirin yadda zan ci da yawa da yadda zan zauna da
yunwa, yadda zan zama a yalwace kuma in zama cikin
bukata. 13 Zan iya yin komai ta wurinsa shi da yake karfafa
ni. 14 Duk da haka, kun yi zumunta da ni cikin kunci na.
15 Kun kuma sani, ku Filibiyawa, cewa da farkon bishara,
lokacin da na bar Makidoniya, babu ikilisiya da ta tallafe ni
cikin batun bayarwa da karba sai ku kadai. 16 Ko lokacin
da nake Tassalonika, kun aika da gudumawar biyan bukatu
na fiye da sau daya. 17 Ba domin ina neman kyauta ba ne.
A maimakon haka, ina neman amfani da zai kawo karuwa
cikin ajiyar ku. 18 Na karbi dukan abubuwan, ina da shi a
yalwace. An kosar da ni. Na karba ta hanun Abafroditus
abubuwa daga wurinku. Shesheki na dadin kamshi mai
dandanno, karbabbiyar hadaya mai gamsarwa ga Allah.
19 Allah na zai cika dukan bukatunku bisa ga yalwarsa da ke
cikin daukaka cikin Almasihu Yesu. 20 Yanzu bari daukaka

ta tabbata ga Allah da Ubanmu har abada abadin. Amin.
21 Gai da kowanne mai bi cikin Almasihu Yesu. Dukan
'yan'uwa da ke tare da ni suna gaisuwa. 22 Dukan masu
bi a nan suna gaisuwa, musamman wadanda suke gidan
Kaisar. 23 Bari alherin Ubangijin Yesu Almasihu ya zauna
tare da ruhunku. Amin

Kolosiyawa

1 Bulus manzon Almasihu Yesu ta wurin nufin Allah
da Timoti dan'uwanmu, 2 zuwa ga masu bada gaskiya da
amintattun 'yan'uwa cikin Almasihu da suke a Kolosi. Bari
alheri da salama su kasance tare da ku daga wurin Allah
Ubanmu. 3 Muna godiya ga Uban Ubangijinmu Yesu Kristi,
kuma kullum muna addu'a dominku. 4 Mun ji bangaskiyar
ku cikin Almasihu Yesu da kaunar da kuke da ita wa dukan
kebabbu ga Allah. 5 Kuna da kaunar nan domin bege na
hakika ga abin da aka tanadar maku a sama. Kun riga kun ji
game da begen nan na hakika maganar gaskiya da bishara,
6 wanda ta zo maku. Wannan bishara tana ba da yaya
tana kuma hayayyafa da kuma girma a cikin dukan duniya.
Tana yin haka a cikinku kuma tun ranar da kuka ji ta kun
kuma yi koyi game da alherin Allah cikin gaskiya. 7 Wannan
itace bishara kamar yadda kuka koye ta a wurin Abafaras,
kaunataccen abokin bautar mu, wanda ke amintacce mai
hidimar Almasihu a madadin mu. 8 Abafaras ya bayyana
mana kaunarku a Ruhu. 9 Saboda da wannan kauna, tun
daga ranar da muka ji haka, ba mu fasa yi maku addu'a
ba. Muna ta roko domin ku cika da sanin nufinsa cikin
dukan hikima da fahimta ta ruhaniya. 10 Muna ta addu'a
domin ku yi tafiya da ta cancanci Ubangiji a kowace hanya
da za ta faranta masa rai. Muna ta addu'a cewa za ku ba da
'ya'ya cikin kowanne aikin nagari kuma za ku yi girma cikin
sanin Allah. 11 Muna addu'a ku karfafa a cikin kowanne
iyawa bisa ga ikon daukakarsa zuwa ga matukar jimrewa
da hakuri. 12 Muna addu'a za ku yi godiyar farinciki ga
Uban, wanda ya sa kuka samu rabo cikin gado na masu
bangaskiya cikin haske. 13 Ya kwato mu daga mulkin
duhu ya kuma maishe mu ga mulkin kaunataccen Dansa.
14 Ta wurin Dan ne muka sami fansa, gafarar zunubai.
15 Dan shine surar Allah mara ganuwa. Shine farkon dukan
hallitta. 16 Domin ta wurinsa ne aka halicci dukan abubuwa,
wadanda ke sama da wadanda ke duniya, masu ganuwa
da marasa ganuwa. Ko kursiyai ko mulkoki ko sarautai ko
ikoki, dukan abubuwa shi ya hallice su kuma dominsa. 17 Ya
kasance kafin dukan abubuwa, a cikinsa ne kuma komai
yake hade. 18 Kuma shine kan jikin, ikilisiya. Shine farko
da kuma dan fari daga cikin matattu, don haka yana da
wuri na fari a cikin dukan abubuwa. 19 Domin Allah ya yi
farinciki cewa dukan cikarsa ta kasance a cikinsa, 20 kuma
ya sulhunta kowanne abu zuwa gare shi ta wurin Dan.

Allah ya kawo salama ta wurin jinin giciyensa. Allah ya
sulhunta duka zuwa gare shi, ko abubuwan da ke duniya ko
abubuwan da ke sama. 21 Domin a da ku baki ne ga Allah,
kuma makiyansa ne cikin zuciya da cikin mugun ayyuka.
22 Amma yanzu, ya sulhunta ku ta wurin mutuwarsa ta jiki.
Ya yi haka domin ya mika ku tsarkakaku, marasa aibu da
marasa abin zargi a gabansa, 23 idan kuka ci gaba cikin
bangaskiya, kafaffu da tsayayyu, marasa kaucewa daga
begen ku na hakika na bishara da kuka ji. Wannan itace
bishara da aka yi wa kowanne halitaccen taliki a karkashin
sama. Wannan itace bishara wadda ni, Bulus, na zama
bawa. 24 Yanzu ina murna da wahala ta domin ku. A jikina
cika abin da ya rage cikin wahalar Almasihu domin jikinsa
wadda itace ikilisiya. 25 Saboda wannan ikilisiya na zama
bawa, bisa ga haki da Allah ya ba ni domin ku, domin cika
sakon Allah. 26 Wannan shine asirin gaskiya da yake a boye
shekara da shekaru da zamanai. Amma a yanzu an bayyana
shi ga wadanda suka gaskanta da shi. 27 A gare su ne
Allah ya so ya bayyana yalwar daukakar asirin gaskiyarsa
a tsakanin al'ummai. Ya nuna Almasihu ne ke cikin ku,
tabbacin daukaka mai zuwa. 28 Wannan shine wanda muke
shella. Muna gargadar da kowanne mutum, muna kuma
koyar da kowanne mutum tare da dukan hikima, don mu
mika kowanne mutum cikakke cikin Almasihu. 29 Domin
wannan nake aiki da himma bisa ga karfinsa da yake aiki
a cikina da iko.

2

1 Ina so ku san yadda na sha faman gaske dominku, domin
wadanda ke a Lawudikiya, da kuma wadansu da yawa da a
jiki basu taba ganin fuska ta ba. 2 Na yi aiki saboda zuciyar
su ta sami karfafawa ta wurin hada su cikin kauna zuwa
dukan arziki na tabbaci da fahimtar asirin gaskiya na Allah,
wato Almasihu. 3 A cikinsa dukan taskar hikima da sani ke
boye. 4 Na fadi haka domin kada wani ya yaudare ku da
jawabi mai jan hankali. 5 Ko da yake ba na tare da ku a jiki,
duk da haka ina tare da ku a cikin Ruhu. Ina murnar ganin
ku a yanayi mai kyau da kuma karfin bangaskiyar ku cikin
Almasihu. 6 Kamar yadda kuka karbi Almasihu Ubangiji,
ku yi tafiya cikinsa. 7 Ku kafu da karfi a cikinsa, ku ginu
a kansa, ku kafu cikin bangaskiya kamar yadda aka koya
maku, ku yawaita cikin yin godiya. 8 Ku lura kada wani ya
rinjaye ku ta hanyar ilimi da yaudarar wofi bisa ga al'adun
mutane, bisa ga bin abubuwan duniya, ba na Almasihu ba.
9 A cikinsa ne dukan Allahntaka ta bayyana ta jiki. 10 Ku
kuwa kun cika a cikinsa. Shine gaban kowanne iko da

sarauta. 11 A cikinsa ne aka yi maku kaciya, ba kaciya irin
da yan adam suke yi ba, ta cire fatar jiki, amma ta kaciyar
Almasihu. 12 An binne ku tare da shi ta wurin baftisma.
Kuma a cikinsa ne aka ta da ku ta bangaskiya a cikin ikon
Allah, wanda ya tashe shi daga mutattu. 13 A lokacin da
kuke matattu cikin laifofinku, a cikin rashin kaciyar ku
ta jiki, ya rayar da ku tare da shi kuma ya yafe maku
dukan laifofinku. 14 Ya share rubutattun basussukanku da
ka'idodin da suke gaba da mu. Ya cire su duka ya kafa
su a kan giciye. 15 Ya cire ikoki da sarautu. A fili ya
falasa su ya shugabance su zuwa ga bukin nasara ta wurin
giciyensa. 16 Saboda haka, kada kowa ya shari'anta ku ta
wurin ci ko sha, ko kuma sabon wata, ko game da ranakun
Assabaci. 17 Wadannan sune inuwar abubuwan da ke zuwa
nan gaba, amma ainihin shi ne Almasihu. 18 Kada kowa
wanda ke son kaskanci da sujadar mala'iku ya sharantaku
ku rasa sakamakonku. Irin wannan mutum yana shiga
cikin abubuwan da ya gani ya zama mai girman kai a
tunaninsa na jiki. 19 Ba ya hade da kai. Daga kan ne dukan
jiki da gabobi da jijiyoyi ke amfani suna kuma hade tare;
yana girma da girman da Allah yake bayarwa. 20 In kun
mutu tare da Almasihu ga ala'muran duniya, don me kuke
rayuwa kamar kuna karkashin duniya: 21 “Kada ku rike,
ko ku dandana ko ku taba?” 22 Dukan wadannan abubuwa
karshen su lalacewa ne in ana amfani da su, bisa ga kaidodi
da koyarwar mutane. 23 Wadannan dokoki suna da hikima
ta jiki irin ta addini da aka kago na kaskanci da kuma
wahalar da jiki. Amma ba su da amfanin komai a kan abin
da jiki ke so.

3

1 Idan dai Allah ya tashe ku tare da Almasihu, ku
nemi abubuwan da ke sama, inda Almasihu ke zaune a
hannun dama na Allah. 2 Yi tunanin a kan abubuwan
da ke sama, ba a kan abubuwan da ke kasa ba. 3 Gama
ku kun mutu, ranku kuma yana boye tare da Almasihu
cikin Allah. 4 Sa'anda Almasihu ya bayyana, wanda shine
ranku, sa'anan ku kuma zaku bayyana tare da shi cikin
daukakarsa. 5 Ku kashe sha'awacce-sha'awaccen da suke a
duniya - zina da fasikanci, rashin tsarki, muguwar sha'awa,
mummunar buri, da kuma kwadayi, wadda shine bautar
gumaka. 6 Saboda wandannan abubuwa ne fushin Allah
ke zuwa a kan marasa biyayya. 7 A cikin wadannan
abubuwa ne kuka yi rayuwa a da da kuke zauna a cikinsu.
8 Amma yanzu dole ku kawar da wadannan - zafin rai,
fushi, mugayen manufofi, zage-zage, da kazamar magana

daga bakinku. 9 Kada ku yi wa juna karya, domin kun tube
tsohon mutumin da ayyukansa, 10 kun kuma yafa sabon
mutum, wanda ake sabontawa cikin sani bisa ga surar
wannan da ya hallice shi. 11 A nan ne inda babu Baheline da
Bayahude, mai kaciya da marar kaciya, bare, baubawa, ko
Basikitiye, bawa ko yantacce, amma Almasihu shine duka,
yana kuma cikin duka. 12 A matsayin ku na zababbun Allah,
masu tsarki da kaunatattu sai ku yafa jinkai, ayyukan kirki,
saukin kai, kamewa da hakuri. 13 Yi hakuri da juna. Ku
yi wa juna alheri. Idan wani na da damuwa da wani, ku
gafarta kamar yadda Ubangiji ya gafarta maku. 14 Fiye da
wadanan abubuwa duka, ku kasance da kauna, wanda itace
cikakkiyar kammalla. 15 Bari salamar Almasihu ta mallaki
zukatanku. Sabili da wannan salama ce aka kiraye ku cikin
jiki daya. Ku yi godiya. 16 Ku bar maganar Almasihu ta
zauna a cikinku a yalwace. Da dukan hikima, ku koyar,
ku kuma gargadi juna da zabura, wakoki, da wakokin yabo
na ruhaniya. Kuna rairawa tare da godiya cikin zukatanku
ga Allah. 17 Kuma duk abin da zaku yi cikin magana
ko aiki ku yi duka cikin sunan Ubangiji Yesu. Kuna yin
godiya ga Allah Uba ta wurinsa. 18 Mata, ku yi biyayya ga
mazajenku, yadda yakamata a cikin Ubangiji. 19 Mazaje,
ku kaunaci matayenku, kada ku muzguna masu. 20 Yaya,
ku yi wa iyayen ku biyayya cikin dukan komai, domin
wannan yana faranta wa Ubangiji rai. 21 Ku Ubanni, kada
ku cakuni 'ya'yanku domin kada su karaya. 22 Bayi, ku
yi wa iyayengijinku na jiki biyayya cikin kowane abu, ba
tare da bautan ganin ido ba don faranta wa mutane rai,
amma da sahihiyar zuciya. Ji tsoron Ubangiji. 23 Duk abin
da kuke yi, ku yi aiki daga zuci domin Ubangiji ba domin
mutane ba. 24 Kun san cewa, zaku karbi sakamako na gado
daga wurin Ubangiji. Domin Ubangiji Almasihu kuke bauta
wa. 25 Domin kowa ya yi rashin adalci zai karbi sakamakon
rashin adalcin da ya yi, kuma babu son kai.

4

1 Ku iyayengiji, ku ba bayinku abin ke daidai ya kuma
dace garesu. Kun sani cewa ku ma, kuna da Ubangiji a
sama. 2 Ku cigaba da himmantuwa ga yin addu'a. Ku
zauna a fadake cikin addu'a da godiya. 3 Ku yi addu'a
tare domin mu kuma, domin Allah ya bude kofa domin
kalmar, a fadi asirin gaskiyar Almasihu. Don wannan ne
nake cikin sarka. 4 Ku yi addu'a domin in iya fadinsa daidai,
yadda yakamata in fada. 5 Ku yi tafiya da hikima game
da wadanda suke a waje, ku yi amfani da lokaci. 6 Bari

maganarku ko yaushe ta zama ta alheri. Bari ta zama
da dadin ji domin ku san yadda za ku amsa wa kowanne
mutum. 7 Game da abubuwan da nake ciki, Tikikus zai
sanar maku da su. Shi kaunataccen dan'uwa, amintaccen
bawa, shi abokin barantaka na ne a cikin Ubangiji. 8 Na aike
shi wurinku don wannan, domin ku iya sanin halin da muke
ciki, don kuma ya karfafa zukatanku. 9 Na aike shi tare
da Onisimus, amintacce da kuma kaunataccen dan'uwa,
wanda daya ne daga cikin ku. Za su gaya maku duk abin da
ya faru anan. 10 Aristarkus, abokin sarka na, yana gaishe
ku da Markus, dan'uwan Barnaba (wanda a kansa ne kuka
sami umarni; in yazo, ku karbe shi), 11 da kuma Yesu wanda
ake kira Yustus. Wadannan ne kadai daga cikin masu kaciya
abokan aiki na domin mulkin Allah. Sun zama ta'aziya a
gare ni. 12 Abafaras na gaishe ku. Shi daya daga cikinku
ne kuma bawan Almasihu Yesu ne. Kullum yana maku
addu'a da himma, don ku tsaya cikakku da hakikancewa
a cikin nufin Allah. 13 Gama ina shaidarsa a kan ya yi aiki
da himma domin ku, domin wadanda ke Lawudikiya, da na
Hirafolis. 14 Luka kaunataccen likita da Dimas suna gaishe
ku. 15 Ku gai da 'yan'uwa dake a Lawudikiya, da Nimfa
da ikilisiyar da ke cikin gidanta. 16 Lokacin da aka karanta
wannan wasika a tsakanin ku, sai a karanta ta kuma a cikin
ikilisiyar Lawudikiya, ku kuma tabbata kun karanta wasika
daga Lawudikiya. 17 Ku gaya wa Arkibas, “Mai da hankali
ga hidimar da ka karba cikin Ubangiji, don ka cika shi.”
18 Wannan gaisuwa da hannu na ne - Bulus. Ku tuna da
sarka na. Alheri ya tabbata a gare ku.

1 Tassalunikawa

1 Bulus, Sila, da Timoti zuwa ga Ikilisiyar Tassalonikawa
cikin Allah Uba da Ubangiji Yesu Almasihu. Alheri da
Salama su kasance a gare ku. 2 Kullum muna bada godiya
ga Allah domin ku dukka, kamar yadda muke ambaton ku
a addu'o'in mu. 3 Muna tunawa da ku ba fasawa a gaban
Allahn mu da Ubanmu kuma ayyukanku na bangaskiya,
da kauna. Da hakurin bege na abinda ke gaba cikin
Ubangijinmu Yesu Almasihu. 4 'Yan'uwa kaunatattu na
Allah, Mun san kiran ku, 5 yadda bisharamu ta zo gare
ku ba ta magana kadai ba, amma da iko, ta wurin Ruhu
Mai Tsarki, haka kuma tawurin tabbatarwa. Ta haka kuma,
kun san irin mutanen da muke acikin ku kuma domin
ku. 6 Kun zama masu koyi da mu da kuma Ubangiji,
kamar yadda kuka karbi kalmar cikin tsanani mai yawa da
murna tawurin Ruhu Mai Tsaki. 7 Sakamakon haka, kuka
zama abin misali ga dukkan wadanda ke Makidoniya da
na Akaya wadanda suka bada gaskiya. 8 Gama daga gare
kune maganar Allah ta bazu ko ina, ba kuwa Makidoniya
da Akaya kadai ba. A maimako, har ma zuwa ko ina
bangaskiyarku cikin Allah ta kai. Don haka, bama bukatar
muce maku komai. 9 Domin su da kansu suna bada labarin
irin zuwan mu gare ku. Suna fadin yadda kuka juyo ga
Allah daga bautar gumaka don ku bautawa Allah mai rai.
10 Suna bayyana cewa kuna jiran bayyanar Dansa daga
sama, wanda ya tasar daga matattu. Wannan shine Yesu,
wanda ya 'yantad da mu daga fushi mai zuwa.

2

1 Domin ku da kanku kun sani, 'yan'uwa, cewa zuwan
mu gareku, ba a banza yake ba. 2 Kun kuma san yadda
aka wulakantar damu, aka kuma kunyatar damu a Filibi,
kamar yadda kuka sani. Muna nan kuwa da karfin zuciya
cikin Allahnmu domin yi maku bisharar Allah cikin fama
da yawa. 3 Domin kuwa gargadinmu zuwa a gare ku
ba gurbatacciya bace, ko cikin rashin tsarki, ba kuma ta
yaudara bace. 4 A maimako, kamar yadda Allah ya amince
damu, ya kuma damka mana amanar bisharasa, haka
kuma muke yin magana. Muna maganar ba domin mu
gamshi mutane ba, amma domin mu gamshi Allah. Domin
shi ne yake gwada zuciyarmu. 5 Domin bamu taba yi maku
dadin baki ba, ko sau daya, kamar yadda kuka sani, ko
kwadayi a asirce, kamar yadda Allah shine shaidar mu.

6 Bamu kuma nemi daukaka daga mutane ko daga gare ku
ko kuma wadansu ba. Da mun so da mun mori ikonmu a
matsayin manzannin Almasihu. 7 A maimakon haka, mun
kaskantar da kanmu a tsakanin ku kamar yadda uwa take
ta'azantar da 'ya'yan ta. 8 Don haka muna da kauna domin
ku, ba bisharar Allahnmu kadai muke jin dadin yi maku ba,
amma harda bada rayukan mu domin ku. Domin kun zama
kaunatattu ne a garemu, 9 Kufa tuna, 'yan'uwa, game da
aikinmu da famarmu. Dare da rana muna aiki sosai domin
kada mu nawaita wa kowane dayan ku. A lokacin da muke
yi maku bisharar Allah. 10 Ku shaidu ne, haka ma Allah,
yadda muka yi rayuwar tsarki da kuma adalci da rashin
abin zargi a wajenku wadanda kuka bada gaskiya. 11 Don
haka kun kuma sani yadda muka rika yi da kowannenku,
kamar uba da 'ya'yansa, yadda muka yi ma ku garadi da
kuma karfafa ku, mun kuma shaida. 12 Domin ku yi tafiya
a hanyar da ta dace ga Allah, wanda ya kira ku zuwa ga
mulkinsa da kuma daukakarsa. 13 Domin wannan dalili ne
yasa muke yi wa Allah godiya a koyaushe. Domin a lokacin
da kuka karbi maganar Allah daga wurinmu wadda kuka
ji, kun karbeta da gaske ba kamar maganar mutum ba. A
maimako, kuka karbeta da gaskiyarta, kamar yadda take,
maganar Allah. Wannan kalma kuma ita ce ke aiki a cikin
ku wadanda kuka yi bangaskiya. 14 Domin ku 'yan'uwa, kun
zama masu koyi da ikilisiyoyin Allah da ke Yahudiya cikin
Almasihu Yesu. Domim kuma kun sha wahala irin tamu
daga wurin mutanen kasarku kamar yadda suma suka sha
a hannun Yahadawa. 15 Yahudawane suka kashe Ubangiji
Yesu da sauran Annabawa, kuma Yahudawane suka koro
mu, Basu gamshi Allah ba. A maimako, suna hamayya da
dukkan mutane. 16 Sun kuma haramta mana yin magana
da Al'ummai domin su sami ceto. Sakamakon haka kuwa
kullum suna cika zunubansu. Fushi kuma ya afko kansu
daga karshe. 17 Mu kuma, 'yan'uwa, mun rabu daku na
karamin lokaci, a zahiri, ba a zuciya ba, mun kuma yi iyakar
kokarinmu da marmarin ganin fuskarku. 18 Domin mun yi
maramarin zuwa gareku. Ni, Bulus, ba sau daya ba, amma
Shaidan ya hanamu. 19 To menene begenmu a gaba, ko
murnarmu ko rawanin alfahari, a gaban Ubangijinmu Yesu
a ranar zuwansa? Ko ba ku bane, da kuma sauran jama'a?
20 Don kuwa kune daukakarmu da kuma farin cikinmu.

3

1 Saboda haka, da bamu iya jimrewa ba, sai mukayi
tunanin cewa ya dace mu dakata a Atina tukunna. 2 Sai
muka aikaTimoti, dan'uwanmu dakuma bawan Allah a
bisharar Almasihu, domin karfafaku ya kuma ta'azantar

daku a fannin bangaskiya. 3 Mun yi haka ne saboda kada
waninku ya raunana domin wadannan wahaloli. Domin
ku da kanku kun sani cewa don haka aka kiraye mu.
4 Hakika, a lokacin da muke tare daku, mun gaya maku
cewa muna daf da shan wahala, haka ya kuma kasance,
kamar yadda kuka sani. 5 Domin haka, da ban iya jimrewa
ba, sai na aiko domin in san yadda bangaskiyar ku take.
Watakila ko magafci a wata hanya ya rinjaye ku, sai ya
kasance wahalarmu ta zama a banza. 6 Amma Timoti
da ya dawo daga gareku sai ya kawo mamu labari mai
dadi akan bangaskiyarku da kuma kaunarku. Yako gaya
mana cewa kuna kyakkyawan tunani a kanmu, kuma
kuna marmarin ganinmu yadda muke marmarin ganinku.
7 Sabili da haka, 'yan'uwana, mun sami ta'aziyya tawurinku
domin bangaskiyarku, a cikin dukkan bakin cikinmu da
shan wuyamu. 8 Yanzu a raye muke, idan kun tsaya da karfi
a cikin Ubangiji. 9 Gama wace irin godiya zamu ba Allah
sabili da ku, domin dukan farin cikin da muke dashi a gaban
Allah domin ku? 10 Dare da rana muke yi maku addu'a
sosai domin muga fuskokinku kuma mu cika abin da kuka
rasa cikin bangaskiyarku. 11 Bari Allah da kuma Ubanmu
da kansa, da Ubangijinmu Yesu, ya bida sawayen mu zuwa
gareku. 12 Bari Ubangiji yasa ku karu ku kuma ribambamya
a kaunar 'yan'uwanku da dukan mutane, kamar yadda
muke maku. 13 Bari yayi haka domin ya karfafa zukatanku
marassa abin zargi a cikin tsarki a gaban Allah da Ubanmu
a lokacin zuwan Ubangijinmu Yesu da dukan tsarkakansa.

4

1 A karshe, 'yan'uwa, muna karfafa ku kuma muna yi
maku gargadi cikin Ubangiji Yesu. Yadda kuka karbi umarni
a garemu game da yadda dole za kuyi tafiya kuma ku
gamshi Allah, kuma a cikin wannan hanya ku tafi, ku kuma
wuce haka. 2 Domin kun san umarnin da muka baku cikin
Ubangiji Yesu. 3 Gama wannan ne nufin Allah: kebewar ku
- cewa ku kauce wa zina da fasikanci, 4 Cewa kowannenku
ya san yadda zai rike mata tasa cikin tsarki da girmamawa.
5 Kada kayi mata cikin zautuwar sha'awa (kamar al'ummai
wadanda basu san Allah ba). 6 Kada wani ya kuskura yaci
amanar dan'uwansa akan wannan al'amari. Gama Ubangiji
mai ramuwa ne akan dukkan wadannan al'amura, Kamar
yadda a baya muka yi maku kashedi kuma muka shaida.
7 Gama Allah bai kira mu ga rashin tsarki ba, amma ga
rayuwar tsarki. 8 Domin haka, duk wanda yaki wannan ba
mutane yaki ba, amma Allah, wanda ya bada Ruhunsa Mai
Tsarki a gareku. 9 Game da kaunar 'yan'uwa, baku bukatar

wani ya sake rubuta maku, gama ku da kanku Allah ya
koyar da ku kaunar 'yan'uwa. 10 Ba shakka, kunayin haka
ga dukkan 'yan'uwa wadanda ke cikin dukkan Makidoniya.
Amma muna gargadin ku 'yan'uwa, kuyi haka bugu da kari.
11 Kuma muna gargadin ku 'yan'uwa kuyi kokari ku zauna
a natse, ku kula da al'amuranku, kuyi aiki da hannuwanku,
Yadda muka umarceku a baya. 12 Kuyi haka domin tafiyar
ku ta zama dai dai a gaban wadanda basu bada gaskiya ba,
kuma ya zama baku cikin bukatar komai. 13 Bamu so ku
zama da rashin fahimta ba, 'yan'uwa, game da wadanda
sukayi barci, domin kada kuyi bacin rai kamar sauran
wadanda basu da tabbacin abinda ke gaba. 14 Domin idan
mun bada gaskiya Yesu ya mutu kuma ya tashi, haka kuma
tare da Yesu Allah zai maido da duk wadanda suka yi barci
a cikinsa. 15 Gama muna fada maku wannan daga maganar
Ubangiji, cewa mu da muke a raye, da aka bari har zuwan
Ubangiji, babu shakka ba za mu riga wadanda suka yi barci
ba. 16 Gama Ubangiji da kan sa zai sauko daga sama. Zai
zo da muryar babban mala'ika, da karar kahon Allah, sai
matattu cikin Almasihu su fara tashi. 17 Sai mu da muke
a raye, wadanda aka bari, tare dasu za'a fyauce mu zuwa
cikin gizagizai, mu hadu da Ubangiji cikin sararin sama.
Haka zamu cigaba da kasancewa da Ubangiji. 18 Domin
haka ku ta'azantar da juna da wadannan maganganu.

5

1 Yanzu fa game da zancen lokatai da zamanai 'yan'uwa,
ba ku da bukatar a rubuta maku wani abu. 2 Domin ku da
kanku kun sani kwarai cewa ranar zuwan Ubangiji kamar
barawo take da dare. 3 Da suna zancen “zaman lafiya da
kwanciyar rai,” sai hallaka ta zo masu ba zato ba tsammani.
Zai zama kamar nakudar haihuwa ce da ke kama mace
mai ciki. Ba su kwa da wata hanyar kubuta. 4 Amma ku,
'yan'uwa, ai ba cikin duhu kuke ba har da wannan rana
zata mamaye ku kamar barawo. 5 Domin dukkan ku 'ya'yan
haske ne 'ya'yan rana kuwa. Mu ba 'ya'yan dare ba ne ko
na duhu, 6 Don haka, kada muyi barci kamar yadda sauran
ke yi. Maimakon haka, bari mu kasance muna zaman tsaro
kuma muna a fadake. 7 Don masu yin barci da dare suke
yin barci, haka kuma masu sha su bugu ma da dare suke
yi. 8 Tunda shike mu 'ya'yan rana ne, bari mu zauna a
natse. Bari musa sulke na bangaskiya da kauna, mu kuma
sa kwalkwali don ceton mu dake gaba. 9 Domin Allah bai
kaddara mu ga fushinsa ba, sai dai ga samun ceto ta wurin
Ubangijin mu Yesu Almasihu. 10 Shi ne wanda ya mutu
domin mu, don ko da muna raye ko muna mace, mu iya

rayuwa tare da shi, [11] Domin haka ku ta'azantar da juna
ku kuma inganta juna, kamar yadda kuke yi. [12] Muna
rokon ku, 'yan'uwa, ku bada daraja ga wadanda suke aiki a
tsakaninku wadanda kuma suke shugabanci a kan ku cikin
Ubangiji, wadanda kuma suke horonku. [13] Muna kuma
rokon ku, da ku kula dasu ku kuma kaunacesu sabili da irin
ayyukansu. Ku kuma yi zaman lafiya da junan ku. [14] Muna
yi maku gargadi 'yan'uwa; ku jawa marassa ji kunne, ku
karfafa marassa karfin zuciya, ku taimaki gajiyayyu, kuyi
zaman hakuri da kowa. [15] Ku lura kada wani ya rama
mugunta da mugunta, Maimakon haka ma, Ku cigaba da
abinda ke mai kyau ga juna da kowa duka. [16] Kuyi farin
ciki koyaushe. [17] Kuyi addu'a ba fasawa. [18] A cikin kome
kuyi godiya. Domin wannan ne nufin Allah a cikin Yesu
Almasihu game daku. [19] Kada ku hana Ruhun Allah aiki
a cikin ku. [20] Kada ku raina anabce anabce. [21] Ku gwada
komai. Ku rike abinda ke mai kyau. [22] Ku kaucewa duk
wani abinda yayi kama da mugunta. [23] Bari Allah na salama
ya mai da ku cikakun tsarkaka. Bari dukkan ruhun ku, da
zuciyar ku, da jikin ku su zama adanannu marassa zargi
domin zuwan Ubangijin mu Yesu Almasihu. [24] Wanda ya
kira ku mai aminci ne, wanda kuma zai aikata. [25] Yan'uwa,
kuyi addu'a domin mu. [26] Ku gaida dukkan yan'uwa da
tsattsarkar sumba. [27] Ina rokon ku saboda Ubangiji ku
karanta wasikar nan ga dukkan 'yan'uwa. [28] Bari alherin
Ubangijin mu Yesu Almasihu shi kasance tareda ku.

2 Tasalonikawa

1 Bulus da Silbanus da Timoti, zuwa ga ikilisiyar
Tasolonika cikin Allah Ubanmu da Ubangiji Yesu Almasihu.
2 Bari alheri ya kasance tare da ku da salama daga Allah
Ubanmu da Ubangijinmu Yesu Almasihu. 3 Lallai ne mu
godewa Allah kulluyaumin domin ku, yan'uwa. Domin
hakan dai dai ne, saboda bangaskiyarku ta karu sosai,
kuma kaunar junanku tana karuwa. 4 Mu da kanmu
muna fahariya da ku a ikilisiyoyin Allah. Muna maganar
hakurinku da bangaskiyarku a cikin dukkan tsananin da
kuke fuskanta. Muna maganar kuncin da kuke jimrewa.
5 Wannan itace alamar shari'ar Allah ta adalci. Sakamakon
haka shine za a dauke ku cancantattu na mulkin Allah
wanda kuke wahala dominsa. 6 Adalci ne ga Allah ya mayar
da kunci ga wadanda suke kuntata maku, 7 ya kuma baku
hutu ku dake shan wuya tare da mu. Zai yi haka ne a
bayyanar Ubangiji Yesu daga sama da Mala'ikun ikonsa. 8 A
cikin wuta mai huruwa zai dau fansa bisa wadanda basu
san Allah ba da wadanda basu karbi bisharar Ubangijinmu
Yesu almasihu ba. 9 Za su sha azaba ta hallaka har abada
daga fuskar Ubangiji da kuma daukakar ikonsa. 10 Zai yi
wannan lokacin da yazo a wannan rana don jama'arsa
su daukaka shi, kuma ya zama abin mamaki ga dukkan
wadanda suka bada gaskiya. Domin kun gaskata shaidarmu
a gare ku. 11 Saboda wannan muke addu'a kullum domin
ku. Muna addu'a domin Allahnmu ya sa ku cancanci kiran
ku. Muna addu'a ya biya ku muradin ku na yin nagarta da
dukkan wani aikin bangaskiya da kuma iko. 12 Muna addu'a
haka domin sunan Ubangijinmu Yesu ya sami daukaka daga
gare ku. Addu'armu itace ya daukaka ku, saboda alherin
Allahnmu da Ubangijinmu Yesu Almasihu.

2

1 Yanzu game da zuwan Ubangijinmu Yesu Almasihu da
taruwarmu domin kasancewa tare da shi; muna rokonku
yan'uwa, 2 kada kuyi saurin damuwa ko ku gigice saboda
wani ruhu ko kuma sako ko kuma wasika da ta yi kamar
daga wurin mu, da ke cewa ranar zuwan Ubangiji ta rigaya
ta zo. 3 Kada wani ya yaudare ku ta kowace hanya. Domin
wannan rana baza ta zo ba sai fandarewar nan ta zo
kuma an bayyana mutumin tawayen nan wato dan hallaka.
4 Wannan shi ne wanda ya ke gaba, yana kuma daukaka
kansa fiye da duk abin da ake kira Allah ko kuma ake
bautawa. Sakamakon haka yana zama a kursiyin Allah

har ma yana cewa shine Allah. [5] Baku tuna ba lokacin
da nake tare daku na gaya maku wadannan abubuwa?
[6] Yanzu kun san abinda ke tsaida shi, domin a bayyana
shi a lokacin da ya dace. [7] Ko yanzu asirin take shari'a
ya na aiki, sai dai a kwai wanda ke tsaida shi yanzu har
sai an dauke shi. [8] Sa'anan za'a bayyana dan tawayen,
wanda Ubangiji Yesu zai hallaka shi da numfashin bakinsa.
Ubangiji zai mayar da shi ba kome ba ta wurin bayyanuwar
zuwansa. [9] Mai tawayen nan kuwa, zai zo ne bisa ga aikin
shaidan da dukan iko, alamu, da al'ajiban karya, [10] da kuma
dukan yaudara ta rashin adalci. Wadannan abubuwa za su
zama ga wadanda suke hallaka, saboda ba su karbi kaunar
gaskiya ba domin su sami ceto. [11] Saboda wannan dalilin
Allah ya aiko masu da sabani, saboda su yarda da karya.
[12] Sakamakon shine dukkan su za'a yi masu shari'a, wato
wadanda ba su yarda da gaskiya ba suna kuma jin dadin
rashin adalci. [13] Amma muna masu godiya kulluyaumin
ga Allah domin ku, yan'uwa wadanda Ubangiji yake kauna.
Ubangiji ya zabe ku a matsayin yayan fari don ceto cikin
tsarkakewar Ruhu da gaskatawa da gaskiya. [14] Wannan
shine abinda ya kira ku gare shi ta wurin bishararmu domin
ku sami daukakar Ubangijinmu Yesu Almasihu. [15] Saboda
haka yan'uwa, ku tsaya da gaske. Ku rike al'adun da aka
koya maku, ko ta kalma ko kuma ta wasikarmu. [16] Yanzu
bari Ubangiji Yesu Almasihu da kansa, da Allah Ubanmu
wanda ya kaunace mu ya ba mu madawwamiyar ta'aziya
da gabagadi mai kyau domin gaba ta wurin alheri, [17] ya
ta'azantar da ku ya kuma gina zuciyarku cikin kowane aiki
mai kyau da kalma.

3

[1] Yanzu yan'uwa, ku yi mana addu'a saboda maganar
Ubangiji tayi sauri ta sami daukaka, kamar yadda take tare
da ku. [2] Ku yi addu'a domin mu kubuta daga mutane
masu mugunta da keta, gama ba kowa ke da bangaskiya
ba. [3] Amma Ubangiji mai aminci ne, shi wanda zai kafa
ku ya tsare ku daga mugun. [4] Muna da gabagadi cikin
Ubangiji a kan ku, cewa kuna yi, kuma za ku ci gaba da yin
abubuwan da muka umurta. [5] Ubangiji ya bi da zuciyarku
zuwa kaunar Allah da kuma jimrewar almasihu. [6] Yanzu
muna umurtar ku, yan'uwa, a cikin sunan Ubangiji Yesu
Almasihu, ku guji duk dan'uwa wanda yake zaman banza
ba kuma akan al'adun da kuka karba daga wurin mu ba.
[7] Saboda ku da kan ku kun sani yana da kyau kuyi koyi
da mu. Ba mu yi zama a cikin ku kamar wadanda ba su

da tarbiya ba. [8] Ba mu kuma ci abincin kowa ba tare da
mun biya ba. Maimakon haka, mun yi aiki dare da rana
cikin wahala da kunci domin kada mu dora wa kowa nauyi.
[9] Mun yi haka ba don ba mu da iko ba. Maimakon haka,
mun yi wannan ne saboda mu zama abin koyi a wurin ku,
domin ku yi koyi da mu. [10] Lokacin da muke tare da ku,
mun umurce ku, "Duk wanda ba ya son yin aiki, kada yaci
abinci." [11] Saboda mun ji cewa wasun ku sun ki yin aiki. Ba
su aiki sai dai shiga shirgin wasu. [12] Irin wadannan, muke
umurta da kuma karfafa wa cikin Ubangiji Yesu Almasihu,
da su yi aiki da natsuwa, suna cin abincin kan su. [13] Amma
ku yan'uwa, kada ku rabu da yin abinda ke daidai. [14] In
wani yaki biyayya da kalmominmu cikin wannan wasika,
ku kula da shi kuma kada kuyi ma'amalar komai dashi,
saboda ya ji kunya. [15] Kada ku dauke shi a matsayin makiyi,
amma ku gargade shi a matsayin dan'uwa. [16] Bari Ubangijin
salama da kansa ya ba ku salama kulluyaumin ta kowace
hanya. Ubangiji ya kasance tare da ku duka. [17] Wannan ita
ce gaisuwa ta, ni Bulus, da hannuna, wanda shine alama
a kowace wasika ta. Haka nake rubutu. [18] Bari alherin
Ubangijinmu Yesu Almasihu ya kasance tare da ku duka.

Wasikar Bulus Manzo Ta Fari Zuwa Ga Timoti

1 Bulus, manzon Almasihu Yesu bisa ga umarnin Allah
Mai cetonmu, da Almasihu Yesu begenmu, 2 zuwa ga Timoti,
dana na gaske cikin bangaskiya: Alheri, jinkai da salama
daga wurin Allah da Almasihu Yesu Ubangijinmu. 3 Kamar
yadda na nanata maka ka yi, da zan tafi Makidoniya cewa,
ka dakata a Afisa domin ka umarci wadansu mutane kada
su koyar da wata koyarwa dabam. 4 Kada su bata lokacinsu
wajen sauraron tatsunniyoyi da kididdiga marar iyaka.
Wannan yana haddasa gardandami, maimakon taimakawa
shirin Allah, da ke ta wurin bangaskiya. 5 Manufar shari'a
kuwa kauna ce daga tsabtacciyar zuciya, da tsatstsakan
lamiri, da kuma sahihiyar bangaskiya. 6 Wadansu sun
kauce daga tafarkin sun juya zuwa ga maganganun banza.
7 Suna so su zama malaman sha'ria, amma basu fahimci
abin da suke fada ba ko abin da suka tsaya akai. 8 Amma
mun sani shari'a tana da kyau idan an yi amfani da ita bisa
ga ka'ida. 9 Gama mun san wannan, shari'a ba domin mai
adalci take ba, amma domin marasa bin doka, mutane masu
tawaye, da marasa bin Allah, da masu zunubi, da marasa
Allah, da masu sabo. An bada shari'a domin masu kisan
iyaye maza da iyaye mata, da masu kisan kai, 10 Domin
fasikai da 'yan ludu, domin masu satar mutane su kai su
bauta, domin makaryata, da masu shaidar zur, da kuma
dukan abin da ke gaba da amintaccen umarni. 11 Wannan
umarni bisa ga daukakkiyar bisharar Allah ne mai albarka,
wadda aka bani amana. 12 Ina gode wa Almasihu Yesu
Ubangijimu. wanda ya karfafa ni, gama ya karbe ni
amintacce, ya sani cikin hidimarsa. 13 Dama can ni mai sabo
ne, mai tsanantawa kuma dan ta'adda. Amma duk da haka
aka yi mani jinkai domin na yi su cikin jahilci da rashin
bangaskiya. 14 Amma alherin Ubangijinmu ya kwararo
mani tare da bangaskiya, da kauna da ke cikin Almasihu
Yesu. 15 Wannan bishara amintacciya ce, ta isa kowa ya
karba, cewa Almasihu Yesu ya zo cikin duniya domin ceton
masu zunubi, a cikinsu kuwa ni ne mafi lalacewa. 16 Saboda
haka ne na sami jinkai, domin ta wurina ni na farko, a nuna
hakurin Yesu Almasihu. Ya yi wannan domin in zama misali
ga wadanda za su bada gaskiya zuwa rai madawwami.
17 Yanzu, ga Sarkin zamanai, marar mutuwa, boyayye, Allah
makadaici girma, da daukaka su tabbata a gare shi har
abada abadin. Amin. 18 Ina danka wannan umarni gareka,

dana, Timoti. Ina haka ne bisa ga anabcin da aka yi a
baya game da kai, domin ka shiga yaki mai kyau. [19] Ka
yi wannan domin ka zama da bangaskiya da kyakkyawan
lamiri. Wadansu mutane sun ki sauraron wannan suka yi
barin bangaskiyarsu. [20] Kamar su Himinayus da Iskandari,
wadanda na bada su ga shaidan domin su horu su koyi kin
yi sabo.

2

[1] Don haka da farko dai, Ina roko a yi roke-roke da
addu'o'i, da yin roko domin jama, a dukka, da ba da godiya,
a yi haka domin dukkan mutane, [2] domin sarakuna da
dukkan masu mulki, domin mu yi zaman salama da rayuwa
a natse cikin Allahntaka da daraja. [3] Wannan yana da kyau
da karbuwa a gaban Allah mai cetonmu. [4] Yana so dukkan
mutane su sami ceto, su kai ga sanin gaskiya. [5] Domin
Allah daya ne, Matsakanci kuma daya ne, tsakanin Allah da
mutum, wannan mutum Almasihu Yesu ne. [6] Ya bada kansa
fansa domin kowa, domin shaida a daidaitaccen lokaci.
[7] Sabo da wannan dalilin, aka sa ni kaina, na zama mai
shelar bishara da manzo. Gaskiya nake fada. Ba karya nake
yi ba. Ni mai koyarwa ne na al'ummai cikin gaskiya da
kuma imani. [8] Saboda haka, ina so maza da ke a kowanne
wuri suyi addu'a, kuma suna daga hannuwa masu tsarki a
sama ba tare da fushi da gardama ba. [9] Kazalika, ina so
mata su sa kayan da ya cancanta, da adon da ya dace da
kamun kai. Kada su zama masu kitson gashi da zinariya
da azurfa da tufafi masu tsada. [10] Ina so su sa tufafin
da ya cancanci matan da ke rayuwar Allahntaka ta wurin
kyawawan ayyuka. [11] Mace ta koya cikin natsuwa da saukin
kai a cikin komai. [12] Ban ba da izini mace ta koyar ko
ta nuna iko a kan namiji ba, amma ta zauna da natsuwa.
[13] Adamu ne aka fara halitta, kafin Hauwa'u. [14] Ba Adamu
ne aka yaudara ba, amma macen ce aka yaudara cikin laifi.
[15] Duk da haka, zata sami ceto ta wurin haifuwar 'ya'ya,
idan suka ci gaba cikin bangaskiya, da kauna da tsarki da
sahihiyar zuciya.

3

[1] Wannan magana tabattaciya ce: Idan wani na da
marmari ya zama shugaban Ikilisiya, ya na marmarin aiki
mai kyau. [2] Don haka, wajibi ne shugaban Ikilisiya ya
zama mara abin zargi. Ya zama mai mace daya. Wajibi
ne ya zama mai kamewa, mai hankali, mai natsuwa mai
karbar baki. Wajibi ne ya iya koyarwa. [3] Kada ya zama
mashayin giya, da mai tankiya. A maimakon haka ya zama

da natsuwa, mai salama. Ba mai son kudi ba. 4 Wajibi
ne ya iya lura da gidansa da kyau, 'ya'yansa su zama
masu yi masa biyayya da dukkan bangirma. 5 Gama idan
mutum bai iya sarrafa gidansa ba, ta yaya zai iya lura da
Ikkilisiyar Allah? 6 Bai kamata ya zama sabon tuba ba,
domin kada ya kumbura da girman kai, kada ya fadi cikin
irin hukunci da aka yi wa Ibilis. 7 Wajibi ne kuma ya
kasance mai kyakyawar shaida a cikin wadanda ba masubi
ba, domin kada ya fadi cikin kunya da kuma tarkon Ibilis.
8 Hakanan kuma Dikinoni su kasance da halin mutunci, ba
masu magana biyu ba. Bai kamata su zama mashayan giya
ko masu hadama ba. 9 Su zama masu rikon bayyananniyar
gaskiyar bangaskiya da lamiri mai tsabta. 10 Daidai ne
kuma a fara tabbatar da su, daga nan su fara hidima domin
basu da abin zargi. 11 Hakanan ma mata su zama masu
mutunci. Bai kamata su zama magulmanta ba, amma masu
kamewa da aminci cikin komai. 12 Tilas Dikinoni su zama
masu mata daya daya. Su iya kulawa da 'ya'yansu da
gidajensu. 13 Gama wadanda suka yi hidima da kyau sun
sami tsayawa mai kyau da gabagadi cikin bangaskiyar da
ke cikin Almasihu Yesu. 14 Ina rubuta maka wadannan
abubuwa, da sa zuciya zan zo wurin ka ba da jimawa ba.
15 Amma idan na yi jinkiri, ina rubuta maka ne domin ka
san yadda za ka gudanar da al'amuranka a cikin gidan
Allah, wato Ikklisiyar Allah rayyayiya, ginshiki da kuma mai
tallafar gaskiya. 16 Babu musu an bayyana cewa ibadarmu
ta gaskiya da girma take: "Ya bayyana kansa cikin jiki, Ruhu
ya baratar da shi, mala'iku suka gan shi, aka yi shelarsa a
cikin al'ummai, aka gaskanta shi a duniya, sa'an nan aka
dauke shi sama cikin daukaka.

4

1 To Ruhu ya fada a fili cewa, a zamanin karshe wadansu
mutane za su kauce daga bangaskiya, su mai da hankalin
su ga ruhohi masu rudi, da koyarwar aljannu, 2 cikin karya
da munafunci. Lamirinsu zai yi kanta. 3 Za su haramta
aure da karbar abincin da Allah ya halitta, domin su raba
da godiya a cikin wadanda suka bada gaskiya suka kuma
san gaskiyar. 4 Gama duk abin da Allah ya halitta yana
da kyau. Domin duk abin da muka karba da godiya, bai
kamata mu ki shi ba. 5 Gama an tsarkake shi ta wurin
maganar Allah da addu'a. 6 Idan ka tuna wa 'yan'uwa
wadannan abubuwa za ka zama bawan kirki na Almasihu.
Domin ana gina ka ne ta wurin maganar bangaskiya da
kuma kyakkyawar koyarwa wadda ka bi. 7 Amma ka guji
labaran almara wadanda tsofaffin mata ke so. Maimakon

haka sai ka hori kanka cikin bin Allah. 8 Domin horon
jiki ya na da amfani kadan. Amma horon kai cikin bin
Allah yana da amfani ga dukkan abubuwa. Gama a cikinsa
akwai alkawari domin wannan rayuwar da kuma rayuwa
mai zuwa. 9 Maganan nan amintacciyace ta isa a karbe ta
dungum. 10 Dalilin da ya sa kenan mu ke aiki tukuru. Domin
muna sa bege ga Allah mai rai, mai ceton dukkan mutane,
musamman masu ba da gaskiya. 11 Ka yi shela ka kuma
koyar da wadannan abubuwa. 12 Kada ka yarda kowa ya
rena kuruciyarka. Maimakon haka, ka zama abin koyi ga
dukkan masubi: a furci, hali, kauna, aminci da kuma tsarki.
13 Har sai na zo, ka himmatu da yin karatu, da wa'azi, da
kuma koyarwa. 14 Kada ka yi sakaci da baiwar da ka ke
da ita wadda aka baka ta wurin anabci sa'ad da dattawa
suka dibiya maka hannayensu. 15 Ka kula da wadannan
abubuwa. Ka himmatu a cikinsu. Domin ci gabanka ya
zama sananne a idanun kowa. 16 Ka kula da kanka da kuma
koyawarka. Ci gaba a cikinsu. Domin ta yin haka ne za ka
ceci kanka da masu sauraronka.

5

1 Kada ka tsauta wa dattijo. Sai dai ka gargade shi kamar
mahaifi. Ka gargadi samari kamar 'yan'uwa. 2 Gargadi
dattawa mata kamar iyaye mata, 'yan mata kamar 'yan'uwa
mata cikin dukkan tsarki. 3 Ka girmama gwamraye,
gwamraye na gaske. 4 Amma gwamruwar da take da 'ya'ya
ko jikoki, bari su fara nuna bangirma cikin danginsu. Bari
su sakawa iya-yensu, domin Allah yana jin dadin haka.
5 Amma gwamruwa ta gaske da ke ita kadai, ta kafa begenta
ga Allah. Kullum tana tsananta yin roke-roke da addu'o'i
dare da rana. 6 Amma, mace mai son zaman annashuwa
ta riga ta mutu, ko da shike tana raye. 7 Kuma ka yi
wa'azin wadannan al'amura donsu zama marasa abin zargi.
8 Amma idan mutum bai iya biyan bukatun 'yan'uwansa ba,
musamman iyalin gidansa, ya musunci bangaskiya, kuma
gara marar bi da shi. 9 Bari a lisafta mace gwamruwa idan
ba ta kasa shekara sittin ba, matar miji daya. 10 A san
ta da kyawawan ayyuka, ko ta kula da 'ya'yanta, ko tana
mai karbar baki, ko mai wanke kafafun masubi, ko mai
taimakon wadanda ake tsanantawa, mai naciya ga kowanne
kyakkyawan aiki. 11 Amma game da gwamraye masu
kuruciya, kada a sa su cikin lissafi. Domin idan suka fada
cikin sha'awoyin jiki da ke gaba da Almasihu, sukan so su yi
aure. 12 Ta wannan hanya ce sun tara wa kansu tsarguwa
saboda sun tada alkawarinsu na fari. 13 Sun saba da halin
ragwanci, suna yawo gida gida. Ba zama raggwaye kawai

su ka yi ba. Amma sun zama magulmata, masu shishshigi,
masu karambani. Suna fadin abin da bai dace ba. 14 Saboda
haka ina so gwamraye masu kuruciya su yi aure, su haifi
'ya'ya, su kula da gida, domin kada a ba magabci zarafin
zargin mu ga aikata mugunta. 15 Domin wadansu sun rigaya
sun kauce zuwa ga bin shaidan. 16 Idan wata mace mai
bada gaskiya tana da gwamraye, bari ta taimakesu, don
kada a nawaita wa Ikilisiya, domin Ikilisiya ta iya taimakon
gwamraye na gaske. 17 Dattawa wadanda suke mulki da
kyau sun cancanci girmamawa ninki biyu, musamman
wadanda suke aiki da kalma da kuma koyarwa. 18 Gama
nassi ya ce, "Kada a sa takunkumi a bakin takarkari lokacin
da yake sussukar hatsi," kuma "Ma'aikaci ya cancanci a biya
shi hakinsa." 19 Kada ka karbi zargi game da dattijo sai
shaidu sun kai biyu ko uku. 20 Ka tsauta wa masu zunubi
gaban kowa domin sauran su ji tsoro. 21 Na umarce ka a
gaban Allah, da Almasihu Yesu, da zababbun mala'iku ka
kiyaye ka'idodin nan ban da hassada kuma kada ka yi komai
da nuna bambanci. 22 Kada ka yi garajen dibiya wa kowa
hannuwa. Kada ka yi tarayya cikin zunuban wani. Ka tsare
kanka da tsabta. 23 Kada ka ci gaba da shan ruwa. Amma,
maimakon haka ka sha ruwan inabi kadan saboda cikinka
da yawan rashin lafiyarka. 24 Zunuban wadansu mutane
a bayyane suke, sun yi gaba da su cikin hukunci. Amma
wadansu zunubansu na bin baya. 25 Haka kuma, wadansu
kyawawan ayyukansu a bayyane suke, amma wadan sun
ma ba su boyuwa.

6

1 Bari duk wadanda ke bayi a karkashin karkiya su ga
iyayengijinsu sun cancanci dukan daraja. Su yi haka domin
kada a sabawa sunan Allah da koyarwarsa. 2 Bayin da suke
da iyayengiji da ke masu ba da gaskiya kada su rena su
saboda su 'yan'uwa ne. A maimakon haka, su yi masu
hidima da kwazo. Gama iyayengijin da suke cin ribar
aikinsu masu bi ne, kaunattatu kuma. Ka koyar ka kuma
bayyana wadannan abubuwa. 3 Idan ya kasance wani na
koyar da wani abu dabam bai kuma yarda da amintaciyar
koyarwa ba, wato maganar Ubangijinmu Yesu Almasihu.
Alal misali ba su amince da koyarwa da ke kai ga Allahntaka
ba. 4 Wannan mutum mai girman kai ne, kuma bai san
komai ba. A maimakon haka, yana da matukar jayayya da
gardama game da kalmomi. Wadannan kalmomi na kawo
kishi, da husuma, da zage-zage, da miyagun zace-zace, da
5 yawan rashin jituwa tsakanin mutane masu rubabbun
hankula. Sun bijire wa gaskiya. Suna tunani cewa ibada

hanya ce ta yin arziki." Ka zame daga wadannan abubuwa.
6 Yanzu bin Allah tare da dangana babbar riba ce. 7 Gama
ba mu kawo komai a duniya ba, ba zamu iya fita cikinta da
komai ba. 8 A maimakon haka, mu dangana da abinci da
kuma sutura. 9 To wadanda ke son zama mawadata su kan
fada cikin jaraba, cikin tarko. Suna fadawa cikin abubuwan
wauta da sha'awoyi masu illa da kowanne abu da ke sa
mutane su dulmaya cikin lallacewa da hallaka. 10 Gama
son kudi shine tushen kowacce irin mugunta. Wadansu
mutane garin neman kudi sun kauce daga bangaskiya, sun
kuma jawowa kansu bakin ciki mai yawa. 11 Amma kai,
mutumin Allah, ka guji wadannan abubuwa, ka bi adalci,
ibada, aminci, kauna, jimiri, da tawali'u. 12 Ka yi fama,
fama mai kyau na bangaskiya. Ka kama rai madawami da
aka kira ka gare shi. A kan wannan ne ka ba da shaida
a gaban shaidu masu yawa game da abin da ke da kyau.
13 Ina ba ka wannan umarni a gaban Allah wanda ke rayar
da dukan abubuwa, da gaban Almasihu Yesu, wanda ya
fadi abin da ke gaskiya ga Bilatus Babunti. 14 Ka bi doka
daidai, babu abin zargi har bayanuwar Ubangijinmu Yesu
Almasihu. 15 Allah zai nuna bayyanuwarsa a daidai lokaci-
Allah, mai albarka, Makadaicin iko, Sarkin da ke sarauta,
Ubangiji mai mulki. 16 Shine kadai marar mutuwa, mai
zama cikin hasken da ba ya kusantuwa. Ba wanda ke
ganinsa, ko ya iya hango shi. Girma ya tabbata a gare shi da
kuma madawwamin iko. Amin. 17 Ka gaya wa masu dukiya
a cikin wannan duniya kada su daga kai, kada su sa bege ga
arziki mara dawwama. Maimamakon haka, su sa begensu
ga Allah wanda ke ba mu wadatar gaske domin jin dadin
mu. 18 Gaya masu su yi nagarta su arzurta a ayyuka nagari,
su zama masu bayarwa hannu sake. 19 Ta haka za su ajiye
wa kansu harsashi mai kyau kan abin da ke zuwa domin
su amshi rayuwa ta kwarai. 20 Timoti, ka kare abin da aka
ba ka. Ka nisanci maganar wauta da gardamomin da ke
sabawa juna wanda ake kira ilimi a karyace. 21 Wadansu
mutane suna shelar wadannan abubuwa, don haka sun
kauce wa bangaskiyar. Bari alheri ya kasance tare da kai.

Wasikar Bulus Manzo Ta Biyu Zuwa Ga Timoti

1 Bulus, manzon Almasihu Yesu ta wurin nufin Allah,
bisa ga alkawarin rai da ke cikin Almasihu Yesu, 2 zuwa
ga Timoti, kaunataccen da: Alheri, jinkai, da salama daga
Allah Uba da Almasihu Yesu Ubangijinmu. 3 Na gode wa
Allah, wanda na ke bautawa tun daga kakannina, da lamiri
mai tsabta, sa'adda na ke tuna wa da kai cikin addu'o'ina
koyaushe (dare da rana). 4 Sa'adda na tuna da hawayenka,
na yi marmarin ganinka, saboda in cika da farin ciki. 5 An
tunashshe ni game da sahihiyar bangaskiyarka, wadda ta
samo asali daga kakarka Loyis da mahaifiyarka Afiniki.
Na kuma tabbata ta na zaune a cikinka. 6 Wannan shine
dalilin da ni ke tunashshe ka cewa ka sake rura baiwar
Allah da ke cikinka wadda ka samu sa'adda na dibiya maka
hannuwana. 7 Domin Allah bai ba mu ruhun tsoro ba,
amma na iko da kauna da kamun kai. 8 Saboda haka kada
ka ji kunyar shaida ga me da Ubangijinmu, ko ni, Bulus,
daurarrensa. Maimakon haka, ka zama a shirye ka sha
wahala domin bishara bisa ga ikon Allah. 9 Allah ne ya
cecemu kuma ya kira mu da kira mai tsarki. Ya yi wannan,
ba ta wurin ayyukanmu ba, amma ta wurin shirinsa da
alherinsa. Ya ba mu wadannan abubuwan a cikin Almasihu
Yesu kafin farkon zamanai. 10 Amma yanzu an bayyana
ceton Allah ta wurin bayyanuwar mai cetonmu Almasihu
Yesu. Almasihu ne ya kawo karshen mutuwa ya kuma kawo
rai marar karshe da ya bayyana ta wurin bishara. 11 Domin
wannan, an zabe ni mai wa'azi, manzo da mallami zuwa
ga al'ummai. 12 Domin wannan dalili na ke shan wahalar
wadannan abubuwa. Amma ban ji kunya ba, domin na
san shi, wanda na gaskanta. Na sakankance zai iya adana
abinda na mika masa har zuwa ranan nan. 13 Ka adana
misalin amintattun sakwanni da ka ji daga gare ni, ta wurin
bangaskiya da kauna da ke cikin Almasihu Yesu. 14 Abu mai
kyau da Allah ya danka maka, ka tsare shi ta wurin Ruhu
Mai Tsarki, da ke zaune a cikinmu. 15 Ka dai sani, dukkan
wadanda su ke zama a Asiya sun juya mani baya. A cikin
kungiyar akwai Fijalas da Harmajanas. 16 Bari Ubangiji ya
yi wa iyalin Onisifaras jinkai, domin ya na yawan yi mani
hidima, kuma ba ya jin kunyar sarkata. 17 Maimakon haka,
sa'adda ya ke a Roma, ya neme ni da kokarin gaske, ya kuma
same ni. 18 Bari Ubangiji ya sa, ya sami jinkai daga gare shi

a wannan rana. Dukkan hanyoyin da ya taimake ni a kasar
Afisa, kun sani sarai.

2

[1] Domin wannan kai, dana, ka karfafa cikin alherin da
ke cikin Almasihu Yesu. [2] Abubuwan da ka ji daga gare ni
a bainar jama'a masu yawa, ka danka su ga mutane masu
aminci da za su iya koya wa wadansu kuma. [3] Ka daure
shan tsanani tare da ni, kamar amintaccen sojan Almasihu
Yesu. [4] Ba bu sojan da zai yi bauta yayin da ya nannade
kansa da al'amuran wannan rayuwar, domin ya gamshi
shugabansa. [5] Hakanan, idan wani yana gasa a matsayin
dan wasa, ba zai sami rawani ba tukuna har sai in ya karasa
tseren bisa ga ka'idodin gasar. [6] Wajibi ne manomi mai
kwazon aiki ya fara karbar amfanin gonarsa. [7] Ka yi tunani
game da abin da na ke gaya maka, gama Ubangiji zai ba ka
ganewa a cikin komai. [8] Ka tuna da Yesu Almasihu, daga
zuriyar Dauda, wanda a ka tayar daga matattu. Bisa ga
wa'azin bisharata, [9] wanda na ke shan wahala har ya kai
ga dauri kamar mai laifi. Amma maganar Allah ba a daure
ta ba. [10] Saboda haka na jure wa dukkan abubuwa domin
wadanda aka zaba, saboda su ma su sami ceton da ke cikin
Almasihu Yesu, da daukaka madawwamiya. [11] Wannan
magana tabbatacciya ce: “Idan mun mutu tare da shi, za
mu kuma rayu tare da shi. [12] Idan mun jure, zamu kuma
yi mulki tare da shi. Idan mun yi musun sa, shi ma zai
yi musun mu. [13] Idan mun zama marasa aminci, shi mai
aminci ne koyaushe, domin shi ba zai yiwu ya musunta
kansa ba.” [14] Ka yi ta tuna masu da wadannan abubuwan.
Ka yi masu kashedi a gaban Allah kada su yi ta dauki ba dadi
game da kalmomi. Saboda wannan bai da wani amfani.
Domin wannan zai halakar da ma su sauraro. [15] Ka yi
iyakacin kokarika domin ka mika kanka ma'aikacin Allah
wanda aka tabbatar, wanda babu dalilin kunya a gareshi.
Wanda ya ke koyar da kalmar gaskiya daidai. [16] Ka guje wa
masu maganar sabo, wanda ya kan kara kaiwa ga rashin
bin Allah. [17] Maganarsu za ta yadu kamar ciwon daji. Daga
cikinsu akwai Himinayus da Filitus. [18] Wadannan mutanen
sun kauce wa gaskiya. Sun fadi cewa an rigaya an yi tashin
matattu. Suka birkitar da bangaskiyar wadansu. [19] Duk da
haka, ginshikin Allah ya tabbata. Ya na da wannan hatimi:
“Ubangiji ya san wadanda ke nasa,” Kuma “Duk mai kira
bisa ga sunan Ubangiji dole ya rabu da rashin adalci.” [20] A
gida mai wadata, ba kayayyaki na zinariya da azurfa ba
ne kawai. Haka kuma akwai kayayyaki na itace da yunbu.

Wadansu domin aikin mai daraja, wadansu kuma ga aiki
mara daraja. 21 Idan wani ya tsarkake kansa daga rashin
daraja, shi kayan aiki ne mai daraja. An kebe shi, abin
aiki domin mai gidan, kuma a shirye domin kowanne aiki
mai kyau. 22 Ka guje wa sha'awoyi na kuruciya, ka nemi
adalci, bangaskiya, kauna da salama da wadanda suke kira
ga sunan Ubangiji daga zuciya mai tsabta. 23 Amma ka ki
tambayoyi na wauta da jahilci. Ka sani sukan haifar da
gardandami. 24 Tilas bawan Ubangiji ya guje wa jayayya. A
maimakon haka dole ya zama mai tawali'u ga kowa, mai iya
koyarwa, kuma mai hakuri. 25 Dole ne ya koyarwa mutane
da su ke jayayya da shi a cikin tawali'u. Watakila Allah
ya ba su ikon tuba domin sanin gaskiyar. 26 Suna iya sake
dawowa cikin hankalinsu kuma su bar tarkon Ibilis, bayan
da ya cafke su domin nufinsa.

3

1 Amma ka san da wannan: a cikin kwanakin karshe za
a yi lokuta masu matsananciyar wahala. 2 Gama mutane za
su zama masu son kansu, masu son kudi, masu Kumburi,
da girman kai, masu sabo, marasa biyayya ga iyaye, marasa
godiya, da kuma marasa tsarki. 3 Za su kasance marasa
dabi'a, wadanda basu son jituwa da kowa, masu tsegumi,
marasa kamun kai, 'yan tawaye, marasa kaunar nagarta.
4 Za su zama masu zagon kasa, taurin kai, masu takama,
da masu kaunar anishuwa fiye da kaunar Allah. 5 Za
su kasance da siffar ibada amma za su musunci ikonta.
Ka juya daga wadannan mutanen. 6 A cikinsu akwai
wadanda suke shiga gidaje suna yaudarar mataye marasa
hikima. Wadannan ne mataye wadanda suke cike da
zunubi, kuma sun kauce hanya sabili da sha'awoyi dabam
daban. 7 Wadannan matayen suna ta koyo, amma ba za
su taba kai wa ga sanin gaskiya ba. 8 Kamar yadda Yannisu
da Yambrisu suka yi jayayya da Musa. Haka nan wadannan
malaman karya kuma suke yin tsayayya da gaskiya. Mutane
ne lalatattu a zuciya, marasa sahihiyar bangaskiya. 9 Amma
ba za su yi nisa ba. Domin wautarsu za ta bayyana a fili
ga kowa, kamar wadannan mutane. 10 Amma kai, ka bi
koyarwata, da dabi'ata, nufe nufena, da bangaskiyata, da
jimriyata, da kaunata, da hakurina, 11 da yawan kuncina,
da wahalolina, da duk abubuwan da suka faru da ni a
Antakiya, da Ikoniya da kuma Listra. Na jure a cikin
kuncina. Amma a cikinsu dukka, Ubangiji ya cece ni. 12 Duk
wadanda su ke so su yi rayuwa ta ibada a cikin Almasihu
Yesu za su sha tsanani. 13 Miyagun mutane da masu hila za
su yi ta kara lalacewa. Za su badda wasu. Su da kansu ma

sun bijire. 14 Amma kai, ka ci gaba da abubuwan da ka koya
kuma ka gaskata da zuciya daya. Ka san daga wurin wanda
ka koya. 15 Ka san da cewa, tun kana dan karamin yaro
ka san wadannan littattafai masu tsarki. Wadannan suna
iya mai da kai mai hikima domin ceto ta wurin bangaskiya
a cikin Almasihu Yesu. 16 Dukkan Nassi hurarre ne daga
Allah. Yana da amfani domin koyarwa, domin tsautawa,
domin gyara, kuma domin horarwa cikin adalci. 17 Wannan
domin mutumin Allah ya zama cikakke ne, shiryayye domin
dukkan ayyukan nagarta.

4

1 Ina bada wannan umarni a gaban Allah da Yesu
Almasihu, wanda zai yi wa rayayyu da matattu shari'a,
kuma saboda bayyanuwarsa da mulkinsa: 2 Ka yi wa'azin
Kalma. Ka himmantu a kai ko da zarafi ko ba zarafi.
Ka tsautar, ka kwabar, ka gargadar, da dukan hakuri da
koyarwa. 3 Gama lokaci na zuwa wanda mutane ba za
su jure wa koyarwar kirki ba. Maimakon haka, zasu
tattara wa kansu malamai bisa ga sha'awowin zuciyarsu.
Za su rika fada masu abin da kunnuwansu ke so. 4 Za
su juya kunnuwansu daga koyarwar gaskiya, za su koma
wa tatsunniyoyi na banza. 5 Amma kai, sai ka natsu a
cikin dukan abubuwa. Ka jure wa wahala; ka yi aikin mai
bishara, ka cika hidimarka. 6 Gama ana-tsiyaye ni. Lokacin
yin kaurata yayi. 7 Na yi tsere na gaskiya; na kuma kammala
tseren; na rike bangaskiya. 8 An adana mani rawani na
adalci, wanda Ubangiji, alkali mai adalci, zai ba ni a ranan
nan. Ba ni kadai ba, amma kuma ga dukkan wadanda suke
kaunar zuwansa. 9 Ka yi iyakacin kokarinka ka zo wurina
da sauri. 10 Domin Dimas ya yashe ni. Ya kaunaci wannan
duniyar, ya tafi Tassalonika, Kariskis ya tafi Galatiya, Titus
kuma ya tafi Dalmatiya. 11 Luka ne kadai yake tare da
ni. Ka nemo Markus ka zo tare da shi domin yana da
amfani a gareni a cikin aikin. 12 Na aiki Tikikus zuwa
Afisus. 13 Ka kawo mani mayafin da na bari a Taruwasa
wurin Karbus, idan za ka zo ka taho da shi, duk da littatafan
nan, musanman takardun nan. 14 Iskandari makerin dalma
ya kulla mani makirci ba kadan ba. Ubangiji zai biya shi
gwargwadon ayyukansa. 15 Kai ma ka yi hankali da shi,
domin yana tsayyaya da maganganunmu sosai. 16 Da farkon
kariyar kaina, babu wanda ya goyi bayana. Maimakon
haka kowa ya guje ni. Bana so dai a lissafta wannan a
kansu. 17 Amma Ubangiji ya kasance tare da ni, ya kuma
karfafa ni, yadda ta wurina, shelar ta sami cika da kyau,
domin dukan al'ummai su ji. An kwato ni daga bakin zaki.

18 Allah zai kubutar ni daga dukan ayyukan mugunta, ya
kuma cece ni domin mulkinsa na sama. Daukaka ta tabatta
a gareshi har abada abadin. Amin. 19 Ka gayar da Briskilla,
da Akila, da gidan Onisifurus. 20 Arastus ya nan zaune a
Korinti, amma na bar Turufimus ya na zazzabi a Militus.
21 Ka yi iyakar kokarinka, ka zo kamin hunturu. Yubulus
yana gayar da kai, haka ma Budis da Linus da Kalafidiya
da dukan 'yan'uwa. 22 Bari Ubangiji ya kasance tare da
ruhunka. Bari Alheri ya kasance da kai.

Titus

1 Bulus, bawan Allah, kuma manzon Yesu Almasihu,
ta wurin bangaskiyar zababbun mutanen Allah da sanin
gaskiya da ta yadda da allahntaka. 2 Wadannan na cikin
begen rai marar matuka wanda Allah, wanda babu karya
a cikinsa, ya alkawarta kafin dukkan lokatan zamanai. 3 A
daidai lokaci, ya bayyana maganarsa ta wurin sakonsa da
ya damka mani in shelar. Zan yi wannan ta wurin umarnin
Allah mai ceton mu. 4 Zuwa ga Titus, da' na gaske a cikin
bangaskiyarmu. Alheri, jinkai da salama daga wurin Allah
Uba da Almasihu Yesu mai ceton mu. 5 Sabili da wannan
ne na bar ka a Karita domin ka daidaita abubuwan da
basu cika ba, ka kuma nada dattibai a dukan birane kamar
yadda na umarceka. 6 Dole ne dattijo ya zama marar
abin zargi, mijin mace daya, da amintattun 'ya'ya wadanda
babu wani zargi na mugunta ko rashin kamun kai a kansu.
7 Wajibi ne shugaban Ikklisiya, a matsayin sa na mai kulla
da haikalin Allah, ya zama marar aibi. Kada ya zama
mai surutu ko rashin hakuri. Kada ya zama mai saurin
fushi, ko mashayi, ko mai hayaniya, ko mai handama.
8 Maimakon haka, ya zama mai karbar baki, abokin abinda
ke mai kyau. Dole ne ya zama mai hankali, adali, cike
da allahntaka, da kuma kamun kai. 9 Ya zama mai rike
amintaccen sakon da aka koyar da karfi, yadda zai iya
karfafa wasu da koyarwa mai kyau ya kuma yi wa wadanda
suke hamayya da shi gyara. 10 Domin akwai kangararrun
mutane dayawa, musamman masu kaciya. Maganganunsu
na banza ne. Suna yaudara kuma suna badda mutane.
11 Wajibi ne mu hana su. Suna koyar da abinda bai kamata
su koyar ba saboda makunyaciyar riba suna kuma rusar
da iyalai dungum. 12 Daya daga cikinsu, kuma mai hikima
ne daga cikinsu, yace, “Kirawa manyan makaryata ne,
lalatattu kuma miyagun dabbobi, masu kyiuya da zarin cin
abinci.” 13 Wannan magana gaskiya ne, ka yi masu gyara da
tsanani yadda zasu kafu a cikin bangaskiya. 14 Kada ka mai
da hankalin ka ga tatsunniyoyi na Yahudawa ko dokokin
mutane wadanda sun sauya gaskiya. 15 Ga wadanda suke da
tsarki, komai mai tsarki ne. Amma wadanda suke marasa
tsarki da rashin bangaskiya, komai marar tsarki ne. Domin
zuciyarsu da lamirinsu sun gurbata. 16 Suna cewa sun san
Allah, amma sun musanta shi ta wurin ayyukansu. Sun
zama abin kyama da marasa biyayya. Ba za a iya tabbaatar
dasu ba akan wani aiki maikyau.

2

1 Amma kai, ka fadi abinda yayi daidai da amintaccen
umarni. 2 Dole tsofaffin mazaje su zama masu kamun
kai, masu daraja kansu, masu-hankali, masu aminci cikin
bangaskiya, cikin kauna da jurewa. 3 Haka ma tsofaffin
mataye su kame kansu da girma, ba magulmata ba. Kada
su zama bayi wajen yawan shan ruwan inabi. Su koyar
da abubuwa masu kyau 4 domin su koyar da kananan
mataye da hikima su kaunaci mazajensu da 'ya'yansu. 5 Su
horar dasu su zama masu hikima da tsabtar zuci, masu
tsaron gidajensu, kuma masu biyayya da mazajensu. Suyi
wadannan abubuwa saboda kada maganar Allah ta sami
zargi. 6 Ta haka kuma, ka karfafa samari, su zama masu
hankali. 7 A kowanne fanni, ka mayar da kan ka abin
koyi a cikin kyawawan ayyuka; idan kayi koyarwa, ka
nuna mutunci da martaba. 8 Ka bada sako lafiyayye marar
abin zargi, yadda masu hamayya da maganar Allah zasu
ji kunya, domin rashin samun mugun abin fadi akan mu.
9 Bayi suyi biyayya ga iyayengijin su a cikin komai. Su
faranta masu rai, ba suyi gardama dasu ba. 10 Kada suyi
sata. Maimakon haka, sai su nuna dukan bangaskiya
mai kyau, domin suyi wa koyarwarmu game da Allah
mai cetonmu kwalliya a cikin dukan komai. 11 Domin
alherin Allah ya bayyana ga dukan mutane. 12 Yana
koya mana mu musanci miyagun ayyuka, da sha'awoyin
duniya. Yana horar damu muyi zama cikin hankali, da
adalci a cikin hanyar allahntaka a wannan zamani 13 yayin
da muke cigaba da jiran karba albarkataccen begenmu,
wato bayyanuwar daukakar Ubangiji Allah da kuma mai
cetonmu Yesu Almasihu. 14 Yesu ya bada kansa domin mu,
domin ya cece mu daga rashin kiyaye doka ya mai damu
masu tsarki, domin sa, mutane na musamman wadanda
suke da marmarin aikata kyawawan ayyuka. 15 Ka yi
magana da karfi ka karfafawa wadannan abubuwa. Ka yi
gyara da dukan iko. Kada ka bar wani ya raina ka.

3

1 Ka tuna masu su zama masu sadaukar da kai ga
masu mulki da masu iko, suyi masu biyayya, su zama a
shirye domin kowane kyakkyawan aiki. 2 Ka tuna masu
kada su zagi kowa, su gujiwa gardama, su bar mutane
su bi hanyarsu, su kuma nuna tawali'u ga dukan mutane.
3 Domin a da, mu da kan mu marasa tunani ne kuma masu
rashin biyayya. Mun kauce hanya muka zama bayi ga
sha'awoyin duniya da annashuwa. Mun yi zama a cikin
mugunta da kishi. Mu lalatattu ne kuma muna kiyyaya

da junanmu. 4 Amma da jinkan Allah mai ceton mu da
kaunarsa ga 'yan Adam ta bayyana, 5 ba saboda wani aikin
adalci da muka yi ba, amma sabili da jinkan sa ne ya cece
mu. Ya cece mu ta wurin wankewar sabuwar haihuwa da
sabuntuwar Ruhu Mai Tsarki. 6 Allah ya zubo mana Ruhu
Mai Tsarki a wadace ta wurin Yesu Almasihu mai cetonmu.
7 Ya yi wannan saboda, bayan mun samu 'yantarwa ta
wurin alherinsa, za mu zama magada a cikin begen rai
na har abada. 8 Wannan amintaccen sako ne. Ina son
kayi magana gabagadi game da wadannan abubuwa, yadda
dukan wadanda suka bada gaskiya ga Allah za suyi kudirin
yin kyawawan ayyuka da Allah ya mika masu. Waddannan
abubuwa masu kyau ne da kuma riba ga dukan mutane.
9 Amma ka guji gardandami na wofi, da lissafin asali, da
husuma da jayayya game da dokoki. Wadannan abubuwa
basu da amfani kuma marasa riba. 10 Ka ki duk wani dake
kawo tsattsaguwa a tsakaninku, bayan ka tsauta masa sau
daya ko biyu, 11 ka kuma sani cewa wannan mutumin ya
kauce daga hanyar gaskiya, yana zunubi kuma ya kayar da
kansa. 12 Sa'adda na aiki Artimas da Tikikus zuwa wurin
ka, kayi hanzari ka same ni a Nikobolis, a can na yi shirin
kasancewa a lokacin hunturu. 13 Kayi hanzari ka aiko Zinas
wanda shi gwani ne a harkar shari'a, da Afolos ta yadda ba
zasu rasa komai ba. 14 Ya kamata Jama'armu su koyi yadda
zasu yi ayyuka masu kyau da zasu biya bukatu na gaggawa
yadda ba za suyi zaman banza ba. 15 Dukan wadanda suke
tare da ni suna gaishe ka. Ka gai da masu kaunar mu a
cikin bangaskiya. Alheri ya kasance tare da dukan ku.

Filimon

1 Bulus, daurarren Yesu Almasihu, da kuma dan'uwa
Timotawus zuwa ga Filimon, kaunataccen abokinmu da
kuma abokin aikin mu, 2 da Afiya yar'uwanmu da Arkifus
abokin aikin mu a filin daga, da kuma Ikilisiyar da take
taruwa a gidan ka: 3 Alheri da salama su kasance gare
ka daga wurin Allah Ubanmu, da Ubangiji Yesu Almasihu.
4 Kowane lokaci ina gode wa Allah. Ina ambaton ku cikin
addu'oi na. 5 Na ji labarin kauna da bangaskiya da ka
ke da ita a cikin Ubangiji Yesu da dukkan yan'uwa masu
bi. 6 Ina addu'a zumuntar bangaskiyarka ta inganta ga
kawo sanin kowane kyakkyawan abu dake cikin mu a cikin
Almasihu. 7 Na yi farinciki kwarai, na kuma ta'azantu
saboda kaunarka, saboda zukatan masu bi sun kwanta ta
wurin ka, dan'uwa. 8 Saboda haka, ko da ya ke ina da
gabagadi a cikin Almasihu domin in ba ka umarni ka yi
abinda ya kamata ka yi, 9 duk da haka sabo da kauna, na
fi so in roke ka- Ni, Bulus, dattijo, a yanzu kuma ga ni dan
kurkuku domin Almasihu Yesu. 10 Ina rokon ka saboda da
na Onisimus, wanda na zama uba a gare shi sa'adda nake
cikin sarkokina. 11 Domin a da kam, ba shi da amfani a
wurin ka, amma yanzu yana da amfani a gare ka da kuma
a gare ni. 12 Na kuma aike shi wurinka, shi wanda ya ke
a cikin zuciyata kwarai. 13 Na so da na rike shi a wuri na,
domin ya rika yi mini hidima a madadin ka, a lokacin da
ni ke cikin sarkoki saboda bishara. 14 Amma ba na so in yi
wani abu ba tare da sanin ka ba. Ba ni so nagarin aikinka
ya zama na dole amma daga kyakkyawar nufi. 15 Watakila
dalilin da yasa ya rabu da kai na dan lokaci ke nan, domin
ka karbe shi kuma har abada. 16 Daga yanzu ba za ya zama
bawa ba kuma, amma fiye da bawa, wato kaunataccen
dan'uwa. Shi kaunatacce ne musamman a gare ni, har fiye
da haka ma a gare ka, a cikin jiki da kuma cikin Ubangiji.
17 Idan ka maishe ni abokin hidima, ka karbe shi kamar
yadda za ka karbe ni. 18 Idan kuwa ya yi maka abinda ba
daidai ba ko kuwa kana bin sa wani abu, ka dauka yana
wurina. 19 Ni, Bulus, na rubuta wannan da hannuna: zan
biya ka. Ba kuwa cewa sai na gaya maka cewa ina bin
ka bashin kanka ba. 20 I, dan'uwa, ka yi mani alheri cikin
Ubangiji; ka ba zuciyata hutu a cikin Almasihu. 21 Saboda
Ina da tabbaci game da biyayyarka, na rubuta maka. Na
san za ka yi fiye da abinda na roka. 22 Harwayau, ka shirya
mani masauki. Domin ina fata ta wurin adu'oinku, nan

ba da dadewa ba za a maida ni wurin ku. 23 Efafaras,
abokina cikin Almasihu Yesu a kurkuku yana gaishe ka,
24 haka ma Markus da Aristarkus, da Dimas, da Luka abokan
aikina. 25 Bari Alherin Ubangiji Yesu Almasihu ya kasance
da Ruhunka. Amin.

Ibraniyawa

1 A zamanin da, Allah ya yi wa kakanin kakanninmu
magana ta hanyoyi ma su yawa iri iri, ta bakin annabawa.
2 Amma a zamanin nan na karshe, ya yi mana magana ta
wurin Dansa, wanda ya sa magajin kome, wanda ta wurinsa
ya halicci duniya. 3 Shi ne hasken daukakar Allah, ainihin
kamanin zatinsa. Ya na rike da dukkan abubuwa ta ikon
kalmarsa. Bayan da ya tsarkake zunubanmu, sai ya zauna
a hannun dama na madaukaki a can sama. 4 Ta haka ya ke
da fifiko a kan mala'iku, kamar yadda sunansa da ya gada
yake da fifiko nesa a kan nasu. 5 Domin kuwa wanene a
cikin mala'iku Allah ya taba cewa, "Kai Da na ne, yau na
zama Uba a gare ka?" kuma, "Zan kasance Uba a gareshi,
shi kuma, zai kasance Da a gare ni?" 6 Kuma, da Allah ya
kawo magaji a duniya, sai ya ce, "Dukan mala'ikun Allah
su yi masa sujada." 7 A game da mala'iku kuma sai ya ce,
"yakan mai da mala'ikunsa ruhohi, masu hidimarsa kuma
harsunan wuta. 8 A game da Dan, ya ce "kursiyinka, ya
Allah, na har abada abadin ne. Sandar sarautarka sanda
ce ta tsantsar gaskiya. 9 Ka kaunaci aikin adalci, ka ki
aikin sabo. Saboda haka Allah, wato Allahnka, ya shafe
ka da man farin ciki fiye da tsararrakinka." 10 "Tun farko,
Ubangiji, kai ne ka hallici duniya. Sammai kuma aikin
hannayenka ne. 11 Za su hallaka, amma kai madawwami ne.
Duk za su tsufa kamar tufafi. 12 Za ka nade su kamar mayafi,
za su kuma sauya, amma kai kana nan ba sakewa, Har
abada shekarunka ba za su kare ba." 13 Amma wanene a
cikin mala'ikun Allah ya taba cewa, "Zauna a hannun dama
na, sai na sa makiyanka a karkashin kafafunka?" 14 Ashe, ba
dukkan mala'iku bane ruhohi, wadanda Allah yakan aika,
don su yi wa wadanda za su gaji ceto hidima?

2

1 Saboda haka, lalle ne mu kara mai da hankali musam-
man da abubuwan da mu ka ji, don kada mu yi sakaci,
su sullube mana. 2 Idan kuwa maganar nan da aka fada
ta bakin mala'iku ta zama tabbatacciya, har kowanne keta
umarni da rashin biyayya, suka gamu da sakamakonsu
wanda ya kamace su, 3 ta kaka za mu tsira, in mun ki kula
da ceto mai girma haka? Domin Ubangiji da kansa, shi ne
ya fara sanar da shi, wadanda suka saurare shi kuma suka
tabbatar mana da shi. 4 San'nan kuma Allah da kansa ya
shaida ta wasu alamu, da abubuwan al'ajabai, da mu'ajizai

iri iri, da kuma baiwar Ruhu Mai Tsarki dabam dabam da
ya rarraba kamar yadda ya nufa. 5 Ai ba ga mala'iku ba
ne Allah ya sa mulkin duniyar nan da za a yi, wanda muke
zance. 6 Amma wani ya shaida a wani wuri cewa, 'Mutum
ma menene, har da za ka tuna da shi? Ko dan mutum
ma, har da za ka kula da shi?' 7 Ka sa mutum ya gaza
mala'iku; Ka nada shi da daukaka da girma. Bisa dukkan
hallitta. 8 Ka dora shi a kan dukkan halittarka, ka kuma
mallakar da kome a karkashin sawayensa. Domin Allah ya
mallakar da dukkan abubuwa a karkashinsa. Bai bar kome
a kebe ba. Amma kuwa har a yanzu ba mu ga yana sarrafa
dukkan abubuwa ba tukuna. 9 Amma mun ga wani wanda
dan lokaci aka sa shi ya gaza mala'iku, shine Yesu, an nada
shi da daukaka da girma, saboda shan wuyarsa ta mutuwa,
wanan kuwa duk ta wurin alherin Allah ne Yesu ya mutu
saboda kowa. 10 Saboda haka, ya dace ga Allah, shi da
dukkan abubuwa suka kasance domin sa, ta gare shi, domin
ya kawo 'ya'ya masu yawa ga samun daukaka. Domin a
kammala cetonsu ta wurin shan wuyarsa. 11 Domin da
shi mai tsarkakewar da kuma wadanda aka tsarkaken, duk
tushensu daya ne. Saboda wanan dalili ne shi ya sa ba ya
jin kunyar kiran su 'ya'uwansa. 12 Da yace, "zan sanar da
sunanka ga ya'uwana, a tsakiyar taronsu zan yabe ka da
waka." 13 Har wa yau, yace, "Zan dogara a gare shi." Da
kuma "Ga ni nan, ni da 'ya'yan da Allah ya ba ni." 14 Wato
tun da yake 'ya'yan Allah duk suna da nama da jini, Yesu
ma ya dauki kamannin haka, ta wurin mutuwa ya hallakar
da mai ikon mutuwa, wato Iblis. 15 Ya kuma 'yanta duk
wadanda tun haihuwarsu suke zaman bauta sabo da tsoron
mutuwa. 16 Don hakika ba mala'iku yake taimako ba, a'a,
zuriyar Ibrahim ne yake taimako. 17 Saboda haka, lalle
ne ya zama kamar yan'uwansa ta kowacce hanya, domin
ya zama babban Firist, mai jinkai, mai aminci kuma na
al'amarin Allah, ya kuma mika hadayar sulhu ta gafarta
zunuban jama'a. 18 Tun da yake Yesu ma da kansa ya
sha wahala, sa'adda aka gwada shi, don haka, zai taimaki
wadanda ake yi wa gwaji.

3

1 Don haka yanuwana tsarkaka, a bokan kira a samaniya.
Yi la'akari da Yesu, wato Manzo da babban firist na shaidar
bangaskiyarmu. 2 Shi amintacce ne na Allah, wanda ya
bashi hidima, kamar yadda Musa ya kasance amintacce a
gidan Allah. 3 Gama Yesu ya cancanci daukaka mafi girma
fiye da ta Musa. Domin wanda ya gina gida, ya fi gidan
nan daukaka. 4 Gama kowane gida, akwai wanda ya gina

shi, amma mai ginin komai shine Allah. [5] Musa hakika
amintaccen bawa ne a gidan Allah, yana ba da shaidar
abubuwan da za su faru a nan gaba. [6] Amma Almasihu shi
Da ne mai mulki a gidan Allah. Mu ne gidansa idan mun
rike begenmu da dukkan zuciyarmu. [7] Saboda haka, kamar
yadda Ruhu Mai Tsarki ya fadi: "Yau, Idan kun ji muryarsa,
[8] kada ku taurare zuciyarku kamar yadda 'ya'yan isra'ila
suka yi cikin tawaye a lokacin gwaji a jeji. [9] A lokacin nan ne
kakanninku suka yi mani tawaye, ta wurin gwada ni, bayan
shekara arba'in suna ganin ayyukana. [10] Saboda haka na yi
bakin ciki da wannan tsarar, sai na ce,' Kullum suna yawan
bijirewa a zukatansu. Basu san tafarkuna ba.' [11] Don haka
na yi rantsuwa a cikin fushina, ba za su shiga cikin hutuna
ba." [12] Ku yi hankali 'yan'uwa kada a tarar da mummunar
zuciya marar bangaskiya a tsakaninku, zuciya wadda ke
juyawa daga Allah mai rai. [13] Maimakon haka, ku karfafa
juna a kowacce rana, muddun muna cikin wannan rana
kada wani cikinku ya taurare zuciyarsa saboda yaudarar
zunubi. [14] Gama mun zama abokan aiki da Almasihu,
idan mun rike begenmu cikinsa da karfi, daga farko zuwa
karshe. [15] Game da wannan, an fadi "Yau idan kun saurari
muryarsa, kada ku taurare zuciyarku, kamar a kwanakin
tawaye nan." [16] Su wanene suka ji muryar Allah suka
yi tawaye? Ba wadanda Musa ya yi masu jagora daga
Masar ba ne? [17] Kuma da su wa Allah ya yi fushi shekara
arba'in? Ba da wadanda suka yi zunubi ba ne, wadanda
gawawwakinsu suka warwatsu a jeji? [18] Da su wa Allah ya
rantse ba za su shiga hutunsa ba? In ba wadanda suka yi
masa rashin biyayya ba? [19] Mun kuma gani cewa basu iya
shiga hutunsa ba saboda rashin bangaskiyarsu.

4

[1] Saboda haka, sai muyi lura kwarai don kada wani ya
kasa kai ga shiga hutun da aka alkawarta maku na Allah.
[2] Don mun ji albishir game da hutun Allah kamar yadda aka
fada masu. Amma wancan sakon bai anfana ga wadanda
suka ji ba tare da sun bada gaskiya ga sakon ba. [3] Ai mu,
wadanda muka gaskata-mune zamu shiga wannan hutun,
kamar yadda ya ce, "Yadda na yi rantsuwa cikin fushina,
baza su shiga hutu na ba." Ya fadi hakan, ko da yake ya
gama aikin hallittarsa tun daga farkon duniya. [4] Domin
yayi fadi a wani wuri game da rana ta bakwai, "Allah ya
huta a rana ta bakwai daga dukkan ayyukansa." [5] Ya sake
cewa, "Baza su taba shiga hutu na ba." [6] Saboda haka, tun
da hutun Allah na kebe domin masu su shiga, kuma tun da

Isra'ilawa da yawa wadanda suka ji sakon nan mai kyau
game da hutunsa ba su shiga ba saboda rashin biyayya,
7 Allah ya sake shirya wata rana da ake kira, “Yau.” Ya sa
wannan rana sa'adda yayi magana ta wurin Dauda, wanda
ya ce tun da dadewa da aka fara fada, “Yau idan kun ji
muryarsa, kada ku taurare zukatanku.” 8 Don idan Joshua
ya ba su hutu, da Allah ba zai sake magana a kan wata
rana ba. 9 Saboda haka, akwai hutun asabar kebabbe ga
mutanen Allah. 10 Don shi wanda ya shiga hutun Allah
shi kansa ma ya huta daga ayyukansa, kamar yadda Allah
yayi da nasa. 11 Saboda haka muyi marmarin shiga wancan
hutun, don kada kowa ya fadi ga irin rashin biyayyar da
suka yi. 12 Maganar Allah kuwa rayayyiyace, kuma mai ci,
fiye da takobi mai kaifi-biyu. Takan ratsa har tsakanin rai
da ruhu, kuma tana kaiwa bargo. Takan iya bincika tunanin
zuciya da manufarta. 13 Babu halittaccen abu da ke boye a
idon Allah. Sai dai, kome a sarari yake, kuma a bayyane
yake a idonsa wanda lallai ne zamu bada lissafin kanmu
a gare shi. 14 Da yake muna da babban firist wanda ya
ratsa sammai, Yesu Dan Allah, sai mu riki bangaskiyarmu
da karfi. 15 Domin babban firist namu ba marar tausayi ga
kasawarmu bane, amma wanda aka jarraba ne ta ko wanne
hali irin yadda aka yi mana, sai dai ba'a same shi da zunubi
ba. 16 Sai mu zo wurin kursiyin alheri gabagadi, domin a
yi mana jinkai mu kuwa sami alherin da zai taimake mu a
lokacin bukata.

5

1 Kowanne babban firist, da yake an zabe shi ne daga cikin
mutane, a kansa shi ya wakilci mutane ga al'amarin Allah,
don ya mika sadakoki da kuma hadayu domin kawar da
zunubai. 2 Yana kuma iya tafiyar da jahilai da sangartattu
a cikin salihanci, tun da shi ke rarrauna ne shi ta ko'ina.
3 Saboda haka, wajibi ne ya mika hadayu, ba saboda kawar
da zunuban jama'a kadai ba, har ma da na kansa. 4 Ba
wanda zai kai kansa wannan matsayi mai girma, sai dai
Allah ya yi kiransa ga haka, kamar yadda aka kirayi Haruna.
5 Haka kuma, Almasihu, ba shi ya daukaka kansa ya zama
Babban firist ba, sai dai wannan ne ya sa shi, wanda ya
ce da shi, “Kai Dana ne; Yau na zama Uba a gare ka."
6 Kamar dai yadda a wani wuri kuma ya ce, “Kai firist ne
na har abada, bisa ga kwatancin Malkisadak.” 7 Almasihu,
a lokacin zamansa a duniya, ya yi addu'o'i da roke-roke,
tare da kuka mai tsanani, har da hawaye, ga wannan da
yake da ikon cetonsa daga mutuwa, aka kuwa saurare shi

saboda tsannin mika kansa. 8 Ko da yake shi Da ne, ya koyi
biyayya ta wurin wuyar da ya sha. 9 Har ya kai ga kammala,
sai ya zama tushe madawwami, ceto ga dukkan wadanda
suke masa biyayya. 10 Gama Allah yana kiransa Babban
firist, bisa ga kwatancin Malkisadak. 11 Muna da abu da
yawa da za mu fada a game da Yesu, amma zai yi wuyar
bayani, da yake basirarku ta dushe. 12 Ko da yake yanzu
kam, ya kamata ku zama masu koyarwa, duk da haka, ashe,
ba ku wuce wani ya sake koya muku jigajigan farko na
Maganar Allah ba? har ya zamana sai an ba ku madara
ba abinci mai tauri ba? 13 To, duk wanda yake madara ce
abincinsa, bai kware da maganar adalci ba, kamar jariri
yake. 14 Amma abinci mai tauri, ai, na manya ne, wato
wadanda hankalinsu ya horu yau da kullum, don su rarrabe
nagarta da mugunta.

6

1 Saboda haka, sai mu ci gaba a kan ka'idodin farko na
al'amarin Almasihu, har ya zuwa kammala, ba wai mu
sake koyar da jigajigan nan na tuba da ibada marar tasiri
ba, da na gaskatawa da Allah, 2 da kuma na koyarwa a
kan wanke-wanke, da dora hannu, da tashin matattu, da
dawwamammen hukuci. 3 Za mu kuwa ci gaba in Allah
ya yarda. 4 Domin wadanda aka haskaka zukatansu sarai,
har suka dandana baiwar nan Basamaniya, suka kuma
sami rabo na Ruhu Mai Tsarki, 5 har su ka dandana dadin
Maganar Allah, da ikon zamani mai zuwa, 6 sa'an nan kuma
suka ridda—ba mai yiwuwa ba ne a sake jawo su ga tuba,
tun da yake sake gicciye Dan Allah suke yi su da kansu,
suka kuma wulakanta shi a sarari. 7 Kasa ma da take shanye
ruwan da ake yi a kai a kai, take kuma fid da tsire-tsire masu
amfani ga wadanda ake nomanta dominsu, Allah yakan sa
mata albarka. 8 Amma idan tsire-tsirenta kaya ne da kashin
yawo, ba ta da amfani ke nan, tana kuma gab da la'antarwa,
karshenta dai konewa ne. 9 Ko da yake mun fadi haka, a
game da ku kam, ya kaunatattu mun tabbata kuna abubuwa
mafiya kyau na zancen ceto. 10 Gama Allah ba marar adalci
ba ne, har da zai ki kula da aikinku, da kuma kaunar
sunansa da kuke yi, wajen yi wa tsarkaka hidima, har yanzu
ma kuna yi. 11 Muna dai bukata kwarai kowannanku ya
nuna irin wannan himma ga yin cikkaken bege, tabbatacce,
har ya zuwa karshe. 12 Don kada ku yi ragwanci, sai dai
ku yi koyi da wadanda suka karbi cikar alkawaran nan,
ta wurin bangaskiyarsu da hakurinsu. 13 Sa'adda Allah ya
yi wa Ibrahim alkawari, da yake ba wani wanda ya fi shi

girma da zai rantse da shi, sai ya rantse da kansa, [14] Ya
ce, “Hakika zan yi maka albarka, in kuma ribambamya
zuriyarka.” [15] Ta haka, Ibrahim bayan da ya jure da hakuri,
ya karbi cikar alkawarin. [16] Hakika mutane sukan rantse
da abin da ya fi su. Rantsuwa kuma ita ce abar da take
tabbatarwa da kowacce magana. [17] Don haka, sa'adda Allah
yake son kara tabbatar wa magadan alkawarin nan dahir,
cewa nufinsa ba mai sakewa ba ne sam, sai ya hada da
rantsuwa, [18] Domin albarkacin abubuwa guda biyun nan
marasa sakewa, masu nuna, cewa ba shi yiwuwa Allah ya
yi karya, mu da muka gudu muka sami mafaka, mu karfafa
kwarai mu riski abin da muka kafa bege a kai. [19] Muna da
bege, kamar yadda yake ga rai, kafaffe, tabbatacce, shi ne
kuma yake shiga har can ciki bayan labulen. [20] Inda saboda
mu ne Yasu ya riga mu shiga, da yake ya zama Babban Firist
na har abada, kwatancin Malkisadak.

7

[1] Wannan ne Malkisadak, sarkin Salem, firist na Allah
Madaukaki, wanda ya gamu da Ibrahim na dawowa daga
yaki da wasu sarakuna ya kuma albarkace shi. [2] Ibrahim
ya ba shi ushirin dukkan ganimar da ya samu. Sunansa,”
Malkisadak,” ma'anar itace, “Sarkin adalci,” haka ma,
“sarkin salem,” ma'anar iitace,” Sarkin salama,” [3] Bashi
da uwa bashi da uba, ba shi da lissafin asalin zuriya, ba
shi da farkon rayuwa ba shi da karshen rai. Shi firist
ne na har abada, kamar Dan Allah. [4] Yanzu fa dubi irin
girman wannan mutum. Kakan kakanninmu Ibrahim ya
bada ushira ta abubuwan da ya samo na ganimar yaki gare
shi. [5] Kuma hakika, zuriyar Lawi da suka karbi aikin nan na
firistanci suna da umarni daga shari'ar Allah cewa su karbi
zakka a gun jama'a, wato, daga yan'uwan su Isra'ilawa,
koda shike suma zuriyar Ibrahim ne. [6] Amma Malkisadak,
shi da ba zuriyar Lawi ba ne, ya karbi zakka daga Ibrahim,
ya kuma albarkace shi, shi wanda ya ke da alkawarai.
[7] Ba jayayya, karami shi ke karban albarka daga babba
wanda ya girme shi. [8] A wannan tsarin mutanen da ke
karban zakka wata rana sai ka ga sun mutu, amma a wani
kauli mutumin da ya karbi zakka a wurin Ibrahim, ance,
wanzaje ne har yau. [9] Kuma bisa ka'ida Lawi, wanda ke
karban zakka, shi ma ya bada zakka ga Ibrahim, [10] Saboda
kuwa Lawi na cikin tsatson Ibrahim lokacin da Malkisadak
ya gamu da Ibrahim. [11] Yanzu in da mai yiwuwa ne a
sami kammala cikin aikin firistanci na Lawiyawa (domin
ta wurin ta ne aka bada shari'a), to ina amfanin wani
firist ya zo bisa ga ka'ida irin ta Malkisadak, ba'a kuma

ambaci ka'idar Haruna ba? 12 Don kuwa lokacin da aka
canza firistanci, shari'a kuma dole ne a sauya ta. 13 Domin
mutumin da aka fadi wadannan abubuwa a kansa na wata
kabila ne, wadda ba wani mutumin da ya taba yin aiki
a kan bagadi. 14 Wannan a bayyane yake Ubangijinmu
ya zo ne daga zuriyar Yahuza, kabilar da Musa bai taba
anbatonsu game da zancen firistanci ba. 15 Abinda muke
fadi a bayyane yake cewa, idan wani firist ya taso da
kamanin Malkisadak. 16 Wannan sabon firist, ba firist ne
da ya taso bisa ga ka'idar zuriya ta yan'adam ba, amma ya
zama firist ne ta rayuwa mai iko marar shudewa. 17 Domin
a rubuce yake cikin littafi ga me da shi; “Kai firist ne na
har'abada bisa ga tsari irin na Malkisadak.” 18 Domin doka
ta fari an ajiye ta a gefe guda saboda rarrauna ce kuma
marar amfani. 19 Don kuwa shari'a ba ta iya kamalta kome.
Amma fa a kwai bege mai kyau a nan gaba wanda ta
gare shi ne zamu sami iso a gun Allah. 20 Kuma wannan
kyakkyawan bege baya faruwa ba tare da rantsuwa ba, don
kuwa su wadancan firistocin ba su dauki wata rantsuwa
ba. 21 Amma Allah yayi rantsuwa game da Yesu cewa,
“Ubangiji ya rantse ba kuwa zai fasa tunaninsa ba; 'Kai firist
ne har'abada.'” 22 Ta wurin haka Yesu ya bada tabbatacce
da kuma ingataccen alkwari. 23 Hakika, mutuwa ta hana
firistoci su yi aiki har'abada. Wannan shi ya sa akwai
firistoci da yawa daya bayan daya. 24 Amma da shi ke Yesu
na rayuwa ne har'abada, aikinsa na firist ba a musanya shi
sam sam. 25 Domin haka kuma yana da cikakken ikon ceton
wadanda ke gusowa ga Allah ta wurinsa, domin kullum a
raye ya ke yana kuma roko dominsu 26 . Domin irin wannan
babban firist shi ne ya dace da mu. Ba shi da zunubi, marar
abin zargi, tsarkakakke, kebabbe daga masu zunubi, ya na
sama da sammai dukka. 27 Ba shi da bukata, kamar manyan
firistoci, da ke mika hadayu kullum, da farko don zunubin
kansu, sa'annan don zunubin jama'a dukka. Amma Yesu
yayi wannan sau daya tak ba kari don kowa da kowa, yayin
da ya mika kansa. 28 Domin shari'a na nada mutane da ke
da gazawa a matsayin firistoci, amma maganar rantsuwa,
wadda ta zo a bayan shari'a, ta nada Dan, wanda ya ke
cikakke har'abada.

8

1 Yanzu abin da muke kokarin cewa shine: Muna da
babban firist wanda ke zaune a hannun dama na kursiyi
mai martaba dake sammai. 2 Shi kuwa bawa ne a wannan
wuri mai tsarki, haikali na gaskiya wanda Allah ya shirya
ba wani bil'adama ba. 3 Kowanne babban firist kuwa yana

mika bayebaye da hadayu. Don haka ya kamata a sami abin
hadaya. 4 Da a ce Almasihu yana duniya ba zai zama firist
ba ko kadan. 5 Domin a kwai masu mika hadaya bisa ga
shari'a. Suna hidimar misalin abubuwan da suke inuwar
sama. Kamar yadda Allah ya yi wa Musa gargadi yayin da
ya ke shirin gina Alfarwa: "Duba" Allah ya ce, "kayi komai
bisa ga salon da aka koya maka a bisa dutse." 6 Amma yanzu
hidimar da Almasihu ya karba ta dara tasu dukka, domin
kuwa shine matsakancin muhimmin alkawari, wanda aka
kammala a kan muhimman alkawura. 7 Domin kuwa idan
alkawarin fari ba shi da laifi babu anfanin neman alkawari
na biyu. 8 Da Allah ya sami laifi akan mutane, sai ya
ce "Zan sake sabon alkawari da gidan Isra'ila da kuma
gidan Yahuza. 9 kuma ba zai zama kamar yadda nayi
da kakanninku ba, kamar yadda na rike su a hannu har
Na fidda su daga kasar Masar. Basu kuma ci gaba da
Alkawarina ba, ni kuwa na yi watsi da su," inji Ubangiji.
10 Gama wanna shine alkawarin da zan yi da gidan Isra'ila
bayan wadannan kwanaki, Inji Ubangiji. Zan sa shari'a ta a
bakinsu in kuma rubuta ta a zuciyarsu, Zan kuma zama
Allah a garesu, su kuma su zama jama'ata. 11 Ba za su
kuma koyar da makwabta ko yan'uwansu cewa, "ku san
Ubangiji" gama dukkanin su za su san ni, daga karami har
zuwa babba. 12 Zan kuma nuna tausayi ga ayyukan su na
rashin adalci, ba kuma zan kara tunawa da zunubansu ba.
13 A kan fadin "sabo" ya mayar da alkawarin fari tsoho.
Wannan kuma da aka ambata tsoho na shirin bacewa.

9

1 To ko da alkawarin farko ma ya na da wurin sujada
da kuma ka'idojin sujada a nan duniya. 2 Domin a cikin
alfarwar akwai daki da aka shirya, daki na waje wanda
ake kira wuri mai tsarki. A wannan wuri akwai kebabbun
fitilu, akwai teburi da kuma gurasa. 3 Kuma bayan labule
na biyun akwai wani daki, wanda ake kira wuri mafi
tsarki. 4 Yana da bagadin zinariya domin turare. Yana
kuma da akwatin alkawarin, wanda aka lailaye shi gaba
daya da zinariya. A cikinsa a kwai kaskon zinariya dake
dauke da manna, da sandar Haruna wadda tayi toho, da
kuma allunan duwatsu na alkawarin. 5 A sama da akwatin
alkawarin akwai siffofin kerubobi masu daukaka da suke
wa marfin jinkai inuwa, wadanda yanzu ba zamu iya yin
bayani akansu ba daki daki. 6 Bayan an shirya wadannan
abubuwa, firistocin alfarwar sukan shiga daki na wajen
alfarwar akai akai suna aikin hidimominsu. 7 Amma
babban firist din ne kadai yake shiga daki na biyun, sau
daya tak a shekara, kuma tilas sai tare da jinin hadaya

domin kansa, da kuma domin laifuffukan mutane da a
kayi ba dagangan ba. 8 Ruhu Mai Tsarki yana nuna cewar
ba'a riga an bayyana hanyar zuwa wuri mafi Tsarki ba
muddin alfarwar nan ta farko na a tsaye. 9 Wannan ya
zama bayani ne game da lokacin yanzu. Da kyaututtuka
da hadayu dukka da ake mikawa basu iya sun kammala
lamirin mai yin sujadar ba. 10 Abinci ne da abin sha
kawai wadanda aka hada da bukukuwan wanke wanke
dabam dabam. Wadannan duka tsare tsare ne da aka
shirya a dinga yi a zahiri har sai an shirya sabuwar ka'ida.
11 Almasihu yazo a matsayin babban firist na abubuwa
masu kyau da suka zo, ta wurin alfarwa babba, kammalalla
kuma mafi tsarki wadda ba hannuwan mutane suka gina
ba, wadda ba ta wannan duniyar aka halicce ta ba. Amma
almasihu ya zo a matsayin babban firist na abubuwa masu
kyau da ke zuwa. 12 Ba ta jinin awaki da 'yan, maruka
bane, amma Almasihu da jininsa ya shiga wuri mafi tsarki
sau daya tak domin kowa dukka ya karbo mana fansa
ta har abada. 13 To idan jinin awaki da na bajimai da
yayyafa tokar karsana bisa wadanda suka bata tsarkinsu
yana tsarkake su ya wanke jikkunansu. 14 To balle kuma
jinin Almasihu, wanda ta wurin Ruhu madawwami ya mika
kansa hadaya marar aibi ga Allah, wanda yake wanke
lamirinmu daga matattun ayyuka domin muyi bautar Allah
mai rai? 15 Domin wannan dalili, Almasihu shine magamin
sabon alkawari. Wannan kuwa ya kasance ne domin anyi
mutuwar da ta 'yantar da wadanda ke karkashin tsohon
alkawari daga sakamakon zunubansu, saboda wadanda
Allah ya kira su karbi alkawarin gadonsu madawwami.
16 Gama duk inda wani ya rubuta wasiyya ya bari, dole ne
a tabbatar da mutuwar wanda yayi wasiyyar nan. 17 Gama
sai inda akayi mutuwa ake amfani da wasiyya, amma ba ta
da amfani idan wanda ya rubuta ta yana nan da rai. 18 Ko
alkawari na farko bai tabbata ba sai tare da jini. 19 Gama
bayan Musa ya bada dukkan dokoki da ke cikin shari'ar
ga dukkan mutanen, sai ya dauki jinin 'yan marukan da
awakin, tare da ruwa, da jan yadi, da reshen itacen doddoya
mai soso, ya yayyafa bisa mutanen da kuma littafin dokokin.
20 Daga nan yace, “Wannan ne jinin alkawarin da Allah ya
bayar da dokoki gareku.” 21 Ta haka kuma, ya yayyafa
jinin bisa alfarwar da dukkan kayayyakin da ke cikinta
wanda ake hidimar firistanci da su. 22 Kuma bisa ga shari'a,
kusan komai da jini ake tsarkake shi. Idan babu zubar
da jini to babu gafarar zunubi. 23 Saboda haka ya zama
tilas wadannan kayayyaki na kwaikwayon abubuwan dake

cikin sama a tsarkake su da hadayar dabbobi. Duk da haka
abubuwa na sama dole a tsarkake su da hadaya mafi kyau.
24 Domin Almasihu bai shiga cikin wuri mafi tsarki da aka
yi da hannuwa ba, wanda kwaikwayo ne kawai na abin
da ke na gaske. Maimakon hakan, ya shiga cikin samaniya
da kanta, sa'an nan yaje gaban Allah domin mu. 25 Bai je
wurin don ya mika kansa sau da yawa, kamar yadda firist
din alfarwa yake yi ba, wanda yake shiga wuri mafi tsarki
kowacce shekara da jinin wata dabba. 26 Idan haka ne, to
dole ke nan ya sha wahala akai akai tun farkon duniya.
Amma yanzu sau daya ne tak aka bayyana shi a karshen
zamanai domin ya kauda zunubi ta wurin mika hadayar
kansa. 27 Kamar yadda aka kaddara wa kowa ya mutu
sau daya tak, kuma bayan haka sai shari'a. 28 Haka kuma
Almasihu, wanda aka mika shi sau daya tak domin ya dauke
zunuban mutane da yawa, zai kuma bayyana karo na biyu,
ba domin yin aikin kawar da zunubi ba, amma domin ceton
wadanda suke jiran zuwansa da hakuri.

10

1 Domin shari'a hoto ce na kyawawan abubuwan da ke
zuwa, ba ainihin siffar wadannan abubuwa ba. Wadanda
ke gusowa kusa da Allah ba za su taba ingantuwa ta wurin
hadayu da firistoci ke mikawa shekara da shekaru ba. 2 In
ba haka ba, ba sai a dena mika hadayun ba? Bisa ga
wannan al'amari, inda sun tsarkaka sau daya tak da masu
sujada ba su san menene zunubi ba. 3 Amma wadannan
hadayun sun zama matuni ne na zunubi shekara biye da
shekara. 4 Domin ba shi yiwuwa jinin bijimai da awakai su
kawar da zunubai. 5 Yayin da Almasihu ya zo duniya, ya
ce, “Ba hadayu da sadakoki kake marmari ba. Maimakon
haka, ka shirya mini jiki domin hadaya. 6 Baka murna
domin sadakoki da hadayu na konawa domin zunubi. 7 Sai
na ce, 'Duba, gani na zo in yi nufinka, kamar yadda aka
rubuta akaina.'" 8 Da fari Yace ''ba hadayu, ko sadakoki,
ko kuma hadaya ta konawa domin zunubi kake bukata ba.
Ba ka kuwa jin dadinsu.'' Wadannan sune hadayun da
ake bayarwa bisa ga shari'a. 9 Sa'annan sai ya ce ''gani
na zo domin in aikata nufinka.” Ya kawar da hidimar
farko domin ya kafa hidima ta biyu. 10 A hidima ta biyu,
an kebe mu ga Allah ta wurin nufinsa ta wurin hadayar
jikin Yesu Almasihu bugu daya ba kari. 11 Haka, kowanne
firist ya ke tsayawa kulliyomi domin ya yi hidima ga Allah.
A kullum yana mika hadayu, iri daya, koda shike ba za
su taba kawar da zunubai ba. 12 A ta wata hanya kuma,

Almasihu ya mika hadaya sau daya tak domin zunubai har
abada, ya zauna a hannun dama na Allah. 13 Yana jiran
har a maida makiyansa matashin sawayensa. 14 Domin ta
wurin hadaya guda dayan nan ya kammala har abada ga
wadanda suka sadaukar da kansu ga Allah. 15 Kuma Ruhu
mai Tsarki ya shaida mana. Abu na farko yace, 16 “Wannan
shi ne alkawarin da zan yi da su a bayan kwanakin nan,'
inji Ubangiji Zan sa dokokina a cikin zukatansu, kuma
zan rubuta su a lamirinsu. 17 Ba zan sake tunawa da
zunubansu da kurakuransu ba.'' 18 Yanzu fa duk in da
aka sami gafara domin wadannan abubuwa, babu wata
hadaya domin zunubi. 19 Saboda haka, yan'uwa, ba mu
da shakkar shigowa wurin nan mafi tsarki ta wurin jinin
Yesu. 20 Wannan ita ce sabuwar rayayyar hanya da ya bude
mana ta wurin labulen, wato ta wurin jikinsa. 21 Saboda
muna da babban firist a gidan Allah. 22 Bari mu matso
kusa da sahihiyar zuciya, da kuma cikakken gabagadi cikin
bangaskiya, da zuciyarmu wadda aka tsarkake daga mum-
munan tunani, da kuma jikunanmu wankakku da ruwa
mai tsabta. 23 Bari mu rike da karfi shaidar bangaskiyar
begenmu, ba tare da raurawa ba, domin Allahn, da ya yi
alkawari, mai aminci ne. 24 Bari mu kuma yi lura yadda za
mu iza juna ga kauna da ayyuka masu dacewa. 25 Kada mu
fasa zumunci da juna, kamar yadda wadansu sukan yi. A
maimakon haka, bari mu karfafa juna a kulluyomin, kamar
yada kuke ganin kusantowar ranan nan. 26 Saboda idan
mun ci gaba da zunubin ganganci bayan mun rigaya mun
sami wannan sanin gaskiyar, hadayar irin wannan zunubi
bata samuwa. 27 Maimakon haka, sai fargabar babban
tsoron hukunci, da kuma wuta mai zafi, da zata cinye
makiyan Allah. 28 Dukkan wanda ya ki bin dokar Musa zai
mutu ba tausayi ta wurin shaidu biyu ko uku. 29 Wanne irin
hukunci kuke tsammani ya dace ga wadanda suka raina
Dan Allah, duk wadanda suka maida jinin alkawarin nan
kamar ba tsarkakakke ba, wanda ta wurin jinin nan ne
aka kebe shi ga Allah- wadanda suka wulakantar da Ruhun
alheri? 30 Domin mun san wanda yace, “Ramako nawa ne;
Zan yi sakayya.'' Sa'annan kuma, “Ubangiji zai hukumta
jama'arsa.” 31 Abin tsoro ne a fada cikin hannuwan Allah
mai rai! 32 Amma ku tuna da kwanakin baya, bayan da ku
ka sami haske, yadda kuka jure babban fama cikin wahala.
33 Aka kunyatar da ku a gaban jama'a, ta wurin ba'a da
cin mutunci, kuna kuma dandana irin azabar da wadansu
suka shiga ciki. 34 Domin kuna da tausayi ga wadanda suke
kurkuku, da farin ciki, kun amince da kwace na dukiyarku

da aka yi, kun mallaki madauwamiyar mallaka mafi kyau.
Dominn kun ji tausayina sa'adda na ke a kurkuku. 35 Don
haka kada ku yarda gabagadinku, wanda ke da babban
sakamako. 36 Domin kuna bukatar hakuri don ku sami abin
da Allah ya alkawarta, bayan kun aikata nufinsa. 37 "Domin
a dan karamin lokaci, mai zuwan nan zai zo ba zai yi jinkiri
ba. 38 Adalina kuwa zai rayu ta wurin bangaskiya. In kuwa
ya ja da baya, ba zan yi farin ciki dashi ba." 39 Amma
mu bama cikin wadanda suka ja da baya zuwa hallaka.
Maimakon haka, muna cikin wadanda suke da bangaskiya
domin kula da rayukanmu.

11

1 Bangaskiya ita ce tabbatawar al'muran da muke be-
gensu. Ita ce tabbatawar al'amuran da idanu basu gani.
2 Domin ta wurin ta ne kakanninmu suka sami yardar Allah.
3 Ta wurin ta ne aka hallicci duniya da umarnin Allah,
har ma abubuwan da ake gani ba'a yi su daga abubuwan
da suka kasance ba. 4 Ta dalilin bangaskiya ne Habila ya
mikawa Allah hadaya da ta fi dacewa fiye da ta Kayinu.
Don haka ne kuma aka yaba masa akan cewa shi adali
ne. Ya sami yardar Allah sabili da sadakarsa da ya bayar.
Don haka kuma, harwayau Habila yana magana, ko da
shike ya rigaya ya mutu. 5 Ta dalilin bangaskiya aka dauki
Anuhu zuwa sama domin kar ya ga mutuwa. "Ba a same
shi ba kuwa, domin Allah ya dauke shi." Kamin a dauke
shi an shaida da cewa ya faranta wa Allah zuciya. 6 Zai
yi wuya matuka a faranta wa Allah zuciya in ba tare da
bangaskiya ba. Domin ya kamata dukkan wanda zai zo ga
Allah, tilas ne ya bada gaskiya da kasancewar sa, kuma shi
mai sakamako ne ga dukkan masu nemansa. 7 Ta dalilin
bangaskiya Nuhu, ya karbi sako daga Allah akan al'amuran
da ba'a gani ba, ta wurin girmamawa da rawar jiki. ya
gina jirgin ruwa domin ya ceci iyalan sa. Dalilin haka
kwa, Allah ya hallakar da duniya, Nuhu kwa ya gaji adalci
wadda ke bisa ga bangaskiya. 8 Ta dalilin bangaskiya ne
Ibrahim, sa'an da aka kira shi, ya yi biyayya sai ya tafi
wurin da zai karba a matsayin gado. Ya kwa fita bai
ma san inda za shi ba. 9 Ta dalilin bangaskiya kuma ya
zauna bare a kasar alkawari. Ya yi zama cikin Alfarwa
tare da Ishaku da Yakubu, magadan alkawari guda tare da
shi. 10 Domin yana hangar birnin da ke da tushi, Birnin
da mai zaiyanar sa da ginin sa shine Allah. 11 Ta dalilin
bangaskiya, Ibrahim ya sami haihuwa ko da shike shi da
matarsa Saratu sun yi nisa a cikin shekaru, kuma Saratu

bakarariya ce, ta kuma wuce lokacin haihuwa. Tun da shike
sun amince da wanda ya yi musu alkawari mai aminci ne.
12 Sabo da haka, ta wurin mutumin nan daya, wanda ya
ke kamar matacce ne, aka haifi zuriya mai dimbin yawa,
su ka yawaita kamar taurari a sama kamar yashi a bakin
teku, wanda ba shi kidayuwa. 13 Dukkan su kuwa suka
mutu a cikin bangaskiya ba tare da sun karbi alkawarin
ba. Maimakon haka, sun hango, kuma sun marabcesu
daga nesa, sai suka amince su baki ne kuma matafiya ne
a duniya. 14 Gama wadanda suka yi furci haka sun nuna
a fili cewa suna bidar kasa ta kansu. 15 Da kamar suna
tunanin kasar da suka fita daga ciki, da sun sa mi damar
komawa. 16 Amma kamar yadda yake, sun bukaci kasa
mafi dacewa, wato, wadda take a sama. Saboda haka ne
Allah bai ji kunyar a kira shi Allahnsu ba, da shike ya shirya
birni dominsu. 17 Ta dalilin bangaskiya ne Ibrahim, sa'adda
aka yi masa gwaji, akan ya mika Ishaku dansa hadaya.
18 Shi ne kuwa makadaicin dansa, wanda aka yi alkawari
da cewa, “Ta wurinsa ne za a kira zuriyarka.” 19 Ibrahim
ya yi tunani da cewa Allah na da ikon tada Ishaku ko daga
cikin matattu ma, haka kuwa yake a misalce, daga matattun
ne ya sake karbarsa. 20 Ta dalilin bangaskiya ne kuma
Ishaku ya albarkaci Yakubu da Isuwa game da abubuwan
da ke zuwa a gaba. 21 Dalilin bangaskiya ne Yakubu, sa'adda
yake bakin mutuwa, ya albarkaci 'ya'yan Yusufu dukkansu
biyu. Yakubu ya yi ibada, yana tokare a kan sandarsa.
22 Ta dalilin bangaskiya Yusufu, sa'adda karshensa ya kusa,
ya yi magana game da fitar 'ya'yan Isra'ila daga Masar
har ya umarce su game da kasussuwansa. 23 Ta dalilin
bangaskiya Musa, sa'adda aka haife shi, iyayensa suka 'boye
shi kimanin watanni uku domin kyakkyawan yaro ne shi,
kuma basu ji tsoron dokar sarki ba. 24 Ta dalilin bangaskiya
ne kuma Musa, sa'adda ya girma, yaki a kira shi 'dan diyar
Fir'auna. 25 A maimakon haka, ya amince ya sha azaba
tare da jama'ar Allah, a kan shagali da annashuwar zunubi
na karamin lokaci. 26 Ya fahimci cewa wulakanci domin
bin Almasihu babbar wadata ce fiye da dukiyar Masar.
Gama ya kafa idanunsa a kan sakamakon da ke gaba. 27 Ta
dalilin bangaskiya Musa ya bar Masar. Bai ji tsoron fushin
sarki ba, ya jure kamar yana ganin wannan da ba a iya
ganinsa 28 Ta dalilin bangaskiya ya yi idin ketarewa da
kuma yayyafa jini, domin kada mai hallaka 'ya'yan fari
ya taba 'ya'yan fari na Isra'ila.` 29 Ta dalilin bangaskiya
suka haye baharmaliya kamar bushashiyar kasa. Sa'adda
Masarawa su ka yi kokarin hayewa, bahar din ta hadiye

su. 30 Ta dalilin bangaskiya ganuwar Yeriko ta fadi, bayan
sun kewaya ta har kwana bakwai. 31 Ta dalilin bangaskiya
Rahab karuwan nan bata hallaka tare da marasa biyayya
ba, don ta saukar da masu leken asirin kasa a gidanta, ta
kuma sallame su lafiya. 32 Me kuma za mu ce? Gama lokaci
zai kasa mini idan zan yi magana game da Gidiyon, Barak,
Samson, Yefta, Dauda, Sama'ila, da annabawa. 33 Ta dalilin
bangaskiya suka ci nasara kan kasashe, suka yi aikin adalci,
sa'annan suka karbi alkawura. Suka rufe bakin zakuna,
34 suka kashe karfin wuta, suka tsira daga bakin takobi, suka
sami warkaswa daga cutattuka, suka zama jarumawan yaki,
sa'annan suka ci nasara akan rundunar sojojin al'ummai.
35 Mata kuwa suka karbi matattunsu da aka tayar daga
mutuwa. Aka azabtar da wadansu, ba su nemi yancin kansu
ba, domin suna begen tashi daga mattatu. 36 Wadansu
kuwa suka sha ba'a da duka da bulala, har ma da sarka da
kurkuku. 37 A ka jejjefe su. Aka tsaga su kashi biyu da zarto.
A ka karkashe su da takobi. Su na yawo sanye da buzun
tumakai da na awaki, suka yi hijira, suka takura, suka
wulakantu. 38 Duniya ma ba ta dauke su a matsayin komai
ba. Suka yi ta yawo a jazza, da duwatsu, da kogwanni, da
kuma ramummuka. 39 Ko da yake mutanen nan amintattun
Allah ne domin bangaskiyarsu, basu karbi cikar alkawarin
ba tukunna. 40 Domin Allah ya shirya mana wani abu mafi
kyau ba kuwa za su kammala ba sai tare da mu.

12

1 Da shike muna kewaye da wannan irin kasaitaccen
taro na shaidu, sai mu watsar da dukkan abubuwan dake
nawaita mana da kuma zunubin da zai saurin makale ma
na. Bari a cikin hakuri mu yi tseren da ke gabanmu.
2 Bari mu kafa idonmu ga Yesu, wanda shine mafarin
bangaskiyarmu da cikarta. Wanda sabili da murnar da a ka
sa a gabansa ya jimre giciye, ya kuma yi watsi da kunyarsa,
wanda kuma ya zauna a hannun dama na kursiyin Allah.
3 Ku dube shi wanda ya jimre irin wannan adawa daga
masu zunubi, domin kada ku gaji ko ku karai. 4 Ba ku yi
tsayayya ko jayayya da zunubi har ta kai ga zub da jininku
ba tukunna. Kun kuma manta da gargadin da a ka yi maku
a matsayin 'ya'ya: 5 "Dana, kada ka dauki horon Ubangiji da
wasa, kadda kuma ka yi suwu lokacin da ka sami horonsa,"
6 Domin kuwa Ubangiji yana horon dukkan wadanda yake
kauna, yana kuma hukunta duk wadanda ya karba. 7 Ku
daure wahala a matsayin horo. Allah yana yi da ku kamar
'ya'yansa, domin kuwa wanne da ne wanda ubansa bazai
yi masa horo ba? 8 Amma idan baku da horo kamar yadda

sauran mutane ke da shi, kun zama shegu kenan ba 'ya'ya
ba. 9 Hakannan kuma kamar yadda muke da iyaye a duniya
wadanda suke yi mana horo, kuma muna basu daraja. To
ba sai mu yiwa Ubanmu na Ruhaniya biyayya don mu rayu
ba? 10 Ta wani fanni kuwa iyayenmu suna yi mana horo na
kwanaki kadan bisa ga yadda suka ga ya dace, Amma Allah
kuwa yana yi mana horo domin anfanin kanmu, domin
kuma mu sami rabo daga cikin tsarkinsa. 11 Ba horon da ke
da dadi a lokacin yinsa, amma sai zafi. Sai dai kuma bayan
haka yakan haifar da 'ya'ya na ruhaniya da kuma adalci ga
dukkan wadanda aka yi rainonsu a ciki. 12 Don haka sai
ku karfafa hannayenku da ke reto, da kuma guwawunku
da ke kaduwa. 13 Ku bi hanyoyi mikakku domin abin da
ya gurgunce kada ya karye amma ya warke. 14 Ku bidi
salama da kowa, da kuma rayuwar tsarki wanda in ba tare
da shi, babu wanda zai ga Allah. 15 Ku mai da hankali domin
kada waninku ya rasa, alherin Allah, kuma kada wani tushe
mai daci ya tsiro a cikinku har ya haifar da fitina, domin
kada da dama daga cikinku su gurbata ta wurinsa. 16 Ku
yi hankali kuma kada a sami mazinanci ko marar ibada a
cikinku, kamar Isuwa, wanda sabili da abinci ya sayar da
'yancinsa na dan fari. 17 Kun kuwa san cewa sa'adda ya yi
marmarin ya gaji albarka a gaba, an kishi, domin kuwa bai
sami damar tuba ba, ko da shike ya nema har da hawaye.
18 Domin kuwa baku zo ga dusen da ake tabawa da hannu
ba, dutse ne mai ci da wuta, da tukuki da bakin hayaki da
hadari. 19 Ba Ku zo ga karar kaho mai ban razana da murya
mai firgitarwa ba, da masu sauraro suka yi roko kar su sake
jinta. 20 Don basu iya jimre abin da aka yi doka a kan saba:
''koma dabba ce ta taba dutsen, sai a jejjefe ta.'' 21 Abin tsoro
ne kuwa kwarai, har Musa yace, ''A tsoroce nake kwarai har
na firgita.'' 22 Maimakon haka kun zone ga Dutsen Sihiyona
da kuma birni na Allah mai Rai, kuma na Urushalima ta
Samniya, da kuma dubun dubban mala'iku cikin murna da
farin ciki. 23 Kun zo taro na dukkan 'ya'yan fari, rubuttatu
a sama, kuma kun zo ga Allah wanda shine alkalin dukka,
hakannan kuma zuwa ga ruhu na adalai wanda a ka rigaya
aka tsarkake. 24 Kun zo ga Yesu, wanda shine matsakancin
sabon alkawari, kuma ga jinin yayyafawa da ke magana
fiye da na jinin Habila. 25 Ku yi lura kada ku ki wannan da
ke yi mu ku magana. Gama in har basu kubuta yayin da
su ka yi jayayya da wanda ya yi mu su gargadi a duniya
ba, balle ma mu ba za mu kubuta ba in mun ki wanda
ke mana gargadi daga sama. 26 A wani karo, muryar sa
ta girgiza duniya. Amma yanzu yayi alkawari da cewa,

''Har'ila yau ba duniyar kadai zan girgiza ba, amma har
da sammai.'' 27 Wannan kalma, ''Harl'ila yau,'' ta bayyana
cirewar abubuwan nan da za su girgizu, wato abubuwan
da a ka halitta, domin abubuwan da ba zasu girgizu ba su
kasance. 28 Don haka, samun mulkin da ba za ya girgizu
ba, sai mu zama masu godiya, kuma a cikin wannan yanayi
mu yi wa Allah sujada cikin daraja da tsaninin gimamawa.
29 Domin kuwa Allahnmu wuta ne mai konewa.

13

1 Bari kaunar 'yan'uwa ta cigaba. 2 Kada ku manta
da karrama baki, domin ta wurin yin haka, wasu suka
marabci mala'iku ba tare da saninsu ba. 3 Ku tuna da
wadanda ke cikin kurkuku, kamar dai kuna tare da su
cikin wannan hali. Kuma ku tuna da masu shan azaba
kamar tare kuke cikin wannan hali 4 Bari kowa ya girmama
aure, bari kuma a tsarkake gadon aure, gama Allah zai
shar'anta fasikai da mazinata. 5 Bari halinku ya kubuta
daga kaunar kudi. Ku dangana da abubuwan da kuke dasu,
domin Allah da kansa yace, "Bazan barku ba, ba kuma
zan yashe ku ba." 6 Bari mu zama da dangana domin
mu sami gabagadin cewa, "Ubangiji ne mai taimakona, ba
zan ji tsoro ba. To me mutum zai iya yi mani?" 7 Ku fa
lura da wadanda ke shugabanninku, wadanda suka horar
da ku cikin maganar Allah, kuma ku lura da sakamakon
rayuwarsu, ku yi koyi da bangaskiyarsu. 8 Yesu Almasihu
daya ne a jiya, da yau, da har abada. 9 Kada ku kauce
zuwa ga bakin koyarwa daban daban, domin yana da kyau
zuciya ta ginu ta wurin alheri, amma ba da dokoki game da
abinci ba, wadanda basu taimaki wadanda suka kiyayesu
ba. 10 Muna da bagadin da wadanda ke hidima a cikin
alfarwa basu da ikon su ci daga bisansa. 11 Babban firist
na shiga wuri mai tsarki da jinin dabbobin da aka yanka,
hadayar zunubai, amma namansu a kan kai bayan sansani
a kone shi. 12 Domin haka Yesu shima ya sha wahala a
bayan kofar birnin, domin ya tsarkake mutane ta wurin
jininsa. 13 Domin haka bari mu tafi gare shi a bayan
sansani dauke da kunyarsa. 14 Domin bamu da wani birni
dawwamamme a nan. Maimako haka muna bidar birni
dake zuwa. 15 Ta wurin sa kuma, bari kullum mu mika
hadayu na yabo ga Allah, yabon kuwa shine kalmomin
bakinmu da ke daukaka sunansa. 16 Kada kuma mu manta
da yin nagarta da kuma taimakon juna, domin Allah na
farin ciki sosai da irin wadannan hadayun. 17 Ku yi biyayya
da sadaukarwa ga shugabanninku, domin suna aikin tsaro a
kanku saboda rayukanku, kamar wadanda zasu bada lissafi.

Kuyi biyayya gare su saboda su yi aikin lura daku cikin
farin ciki, ba da bakin ciki ba, don in su yi da bakin ciki
ba zai amfane ku ba. [18] Kuyi mana addu'a, domin mun
tabbata muna da lamiri mai tsabta, kuma muna burin muyi
rayuwar dake daidai cikin dukkan al'amura. [19] Kuma ina
karfafa ku dukka kuyi haka, domin in sami dawowa gareku
da sauri. [20] To bari Allahn salama, wanda ya tada babban
makiyayin tumakin nan daga matattu, Ubangijinmu Yesu,
ta wurin jinin madawwamin alkawari, [21] ya kammala ku
da dukan abu mai kyau domin ku aikata nufinsa. Bari
yayi aiki a cikinmu wanda zai gamshe shi sosai. Ta
wurin Yesu Almasihu, bari daukaka ta tabbata gare shi har
abada. Amin. [22] 'Yan'uwa, yanzu dai ina karfafa ku, da
ku jurewa takaitacciyar maganar karfafawar da na rubuto
maku. [23] Ina so ku sani an saki dan'uwan mu Timoti, tare
da shi zan zo in gan ku idan ya iso da sauri. [24] Ku gaida
shugabanninku dukka da kuma dukkan masu bada gaskiya.
'Yan'uwa daga can Italiya suna gaishe ku. [25] Bari alheri ya
kasance tare daku dukka.

Yakubu

1 Yakubu, bawan Allah, da kuma Ubangiji Yesu Almasihu,
zuwa ga kabilun nan goma sha biyu da suke warwatse: ina
gaishe ku. 2 Ku dauke su duka da farin ciki, 'yan'uwana,
duk sa'adda kuke fuskantar jarabobi. 3 Ku sani cewa gwajin
banskiyar ku ta kan haifi jimiri. 4 Bari jimiri ya cika aikin sa,
domin ku kai ga cikakken girma kuma ku kammalu, domin
kada ku rasa komai. 5 Amma idan waninku yana bukatar
hikima, sai ya roki Allah, wanda yake bayarwa a yalwace,
ba tare da gori ba ga duk wanda ya roke shi, zai kuwa ba shi.
6 Amma fa sai ya roka da banskiya ba tare da shakka ba, don
mai shakka kamar rakumin ruwan teku yake, wanda iska
take korarwa tana tunkudawa. 7 Tilas ne wannan mutum
kada ya yi tunanin zai karbi wani abu a wurin Ubangiji.
8 Irin wannan mutumin mai zuciya biyu ne, mara tsai da
hankali a dukan hanyoyin sa. 9 Bari dan'uwa matalauci ya
yi takama da matsayin sa babba, 10 amma mutum mai arziki
kuma a kaskantaccen matsayin sa, gama zai shude kamar
furen ciyawa na jeji. 11 Domin rana na bullowa da zafi mai
konarwa kuma ya busar da ciyawa. Furen ya fadi, kuma
kyaun sa ya lalace. Haka ma, mai arziki zai bushe yana
cikin tsakiyar tafiyarsa. 12 Albarka ta tabbata ga mutum mai
jurewa da gwaji. Domin in ya jure gwajin, zai sami rawanin
rai, wanda aka yi alkawarin sa ga wadanda ke kaunar
Allah. 13 Kada wani ya ce idan aka gwada shi, "Wannan
gwaji daga wurin Allah ne," domin ba a gwada Allah da
mugunta, shi kan sa kuwa ba ya gwada kowa. 14 Amma
kowanne mutum yakan sami gwaji daga muguwar sha'awar
sa, wadda take janye shi kuma ta rinjaye shi. 15 Bayan
da muguwar sha'awar ta dauki ciki, sai ta haifi zunubi.
Kuma bayan da zunubi ya yi girma, yakan haifi mutuwa.
16 Kada fa ku yaudaru, 'yan'uwana kaunatattu. 17 Kowace
kyakkyawar baiwa, da kowace cikakkiyar baiwa daga sama
take. Ta sauko ne daga wurin Uban haskoki. Wanda babu
sauyawa ko wata alamar sakewa kamar yadda inuwa ke
yi. 18 Allah ya zabi ya haife mu ta wurin maganar gaskiya,
domin mu zama kamar nunar fari na dukan halittar sa.
19 Kun san wannan, 'yan'uwana kaunatattu: bari kowanne
mutum ya yi hanzarin kasa kunne, da jinkirin yin magana,
da kuma jinkirin yin fushi. 20 Domin fushin mutum ba ya
aikata adalcin Allah. 21 Saboda haka, sai ku yar da kowanne
irin aikin kazanta da yalwar mugunta. A cikin tawali'u ku
karbi dassashiyar maganar, wadda ke iya ceton rayukan

ku. [22] Ku zama masu aikata maganar, kada ku zama masu
jin ta kawai, kuna yaudarar kanku. [23] Domin duk wanda
ya ke mai jin maganar ne kawai, ba mai aikatawa ba,
kamar mutum yake mai duba fuskarsa a madubi. [24] Yakan
dubi kansa sai ya tafi, nan da nan kuwa sai ya manta da
kamannin sa. [25] Amma duk mai duba shari'ar da bin ka'idar
nan ta 'yanci, ya kuma nace biyayya da ita, ba zai zama
kamar wanda zai ji ya manta ba, wannan mutum zai zama
da albarka a cikin abin da yake yi. [26] Idan wani yana
zaton shi mai addini ne, amma bai kame bakinsa ba, yana
yaudarar zuciyarsa ne, addinin mutumin nan na banza
ne. [27] Addini sahihi kuma marar aibi a gaban Allahnmu
da Ubanmu, shine a kula da gwauraye da marayu a cikin
kuntatar su, kuma mutum ya kebe kansa ya zama marar
aibi daga duniya.

2

[1] Ya ku 'yan'uwana, muddin kuna rike da bangaskiyar ku
ga Ubangijinmu Yesu Almasihu, Ubangijin daukaka, kada ku
nuna bambanci ga wadansu mutane. [2] Idan wani mutum
ya halarci taron ku da zobban zinariya da tufafi masu kyau,
wani matalauci kuma ya shigo da tufafi marasa tsabta.
[3] Sa'adda kuka kula da mai tufafi masu kyau nan, har kuka
ce masa, “Idan ka yarda ka zauna a nan wuri mai kyau,"
mataulacin nan kuwa kuka ce masa, “Kai ka tsaya daga
can,” ko kuwa, “Zauna a nan kasa a gaba na,” [4] Ashe ba
kuna zartar da hukunci a tsakanin ku ba ke nan? Ba kun
zama alkalai na mungayen tunani kenan ba? [5] Ku saurara,
ya 'yan'uwana kaunatattu, ashe, Allah bai zabi matalautan
duniyar nan su zama mawadata cikin bangaskiya ba, su
kuma zama magada a cikin mulkin nan da ya yi wa masu
kaunar sa alkawari ba? [6] Amma, kun wulakanta matalauta!
Ashe, ba masu arzikin ne suke matsa maku ba? Ba su ne
kuwa suke jan ku zuwa gaban shari'a ba? [7] Ba kuma sune ke
sabon sunan nan mai girma da ake kiran ku da shi ba? [8] Duk
da haka, idan kuka cika muhimmiyar shari'ar da nassi ya
ce, “Ka kaunaci makwabcin ka kamar kanka,” to, madalla.
[9] Amma in kun nuna bambanci, kun yi zunubi kenan,
shari'a ta same ku da laifin keta umarni. [10] Duk wanda yake
kiyaye dukan shari'a, amma ya yi tuntube a hanya daya
kadai, ya sabi shari'a gaba daya ke nan. [11] Domin wanda ya
ce, “Kada ka yi zina,” shi ne kuma ya ce, “Kada ka yi kisan
kai.” Idan ba ka yi zina ba amma ka yi kisan kai, ai, ka
zama mai taka shari'a kenan. [12] Saboda haka, ku yi magana
ku kuma yi aiki kamar wadanda za a hukunta ta wurin
'yantacciyar shari'a. [13] Gama hukunci yana zuwa ba tare da

jinkai ba ga wadanda ba su nuna jinkai. Jinkai ya yi nasara
a kan hukunci. 14 Ina amfanin haka, 'yan'uwana, idan wani
ya ce yana da bangaskiya, kuma ba shi da ayyuka? Wannan
bangaskiyar ba za ta cece shi ba, ko za ta iya? 15 Misali, idan
wani dan'uwa ko 'yar'uwa ba su da tufa mai kyau ko suna
rashin abincin yini. 16 Misali, idan waninku kuma ya ce
masu, "Ku tafi cikin salama, ku kasance da dumi ku koshi."
Idan baku ba su abubuwan da jiki ke bukata ba, ina amfanin
wannnan? 17 Haka ma, bangaskiya ita kadai, ba tare da
aikin da ya nuna ta ba, matacciya ce. 18 To, wani zai ce,
"Ai, kai kana da bangaskiya, ni kuwa ina da ayyuka." Nuna
mani bangaskiyar ka ba tare da ayyuka ba, ni kuma in nuna
maka bangaskiya ta ta wurin ayyuka na. 19 Ka gaskanta
cewa Allah daya ne; ka yi daidai. Amma ko aljannu ma sun
gaskata, kuma suna rawar jiki. 20 Kana so ka sani, kai marar
azanci, cewa bangaskiya ba tare da ayyuka ba banza ce?
21 Ba an baratar da Ibrahim mahaifinmu ta wurin ayyuka
ba, sa'adda ya mika Ishaku dansa a bisa bagadi? 22 Ka gani,
ashe, bangaskiyar sa ta yi aiki da ayyukan sa, kuma da cewa
ta wurin ayyuka bangaskiyar sa ta ginu sosai. 23 Nassi kuma
ya cika da ya ce, "Ibrahim ya gaskata Allah, aka kuma lisafta
masa ita a matsayin adalci." Aka kuma kira shi abokin
Allah. 24 Kun ga, ta wurin ayyuka ne mutum yake samu
baratarwa ba ta wurin bangaskiya kadai ba. 25 Ta wannan
hanyar kuma, ba Rahab karuwar nan ta samu baratarwa ta
wurin ayyuka, da ta marabci masu leken asirin nan ta fitar
da su ta wata hanya dabam ba? 26 Kamar yadda jiki idan
ba tare da ruhu ba matacce ne, haka kuma, bangaskiya ba
tare da ayyuka ba matacciya ce.

3

1 Ba mutane dayawa za su zama masu koyarwa ba,
'yan'uwana. Mun san cewa za mu karbi hukunci mafi
tsanani. 2 Domin mukan yi tuntube ta hanyoyi dayawa. Duk
wanda bai yi tuntube ta hanyar kalmomi ba, shi mutum ne
ginanne sosai, wanda ke iya kame dukan jikinsa. 3 Idan
muka sa linzami a bakunan dawakai, domin su yi mana
biyayya, za mu iya sarrafa jikunan su gaba daya. 4 Ku lura
kuma da jiragen ruwa, ko da yake suna da girma sosai kuma
iska mai karfi tana kora su, da karamin karfe ne matukin
yake juya su inda ya so. 5 Haka kuma harshe dan karamin
gaba ne a jiki, sai fahariyan manyan abubuwa. Ku lura
yadda dan karamin wuta yake cinna wa babban jeji wuta.
6 Harshe ma wuta ne, a cikin dukan gabobin mu, duniyar
zunubai da aka sa cikin fannonin jikunan mu. Yana gurbata

dukan jiki, ya kuma sa al'amurar rayuwa su kama da wuta.
Shi kuwa gidan wuta ne yake zuga shi. 7 Domin kowace irin
dabbar jeji, tsunsu, da masu jan ciki, da hallittar teku, ana
sarrafa su kuma dan Adam har ya sarrafa su ma. 8 Amma
game da harshe, babu wani a cikin 'yan Adam da ya iya
sarrafa shi. Mugunta ne mara hanuwa, cike da dafi mai
kisa. 9 Da wannan harshe muke yabon Ubangiji da kuma
Uba, da shi kuma muke la'antar mutane wandanda aka
hallitta cikin kamanin Allah. 10 Bakin da ake sa albarka,
da shi kuma ake la'antarwa. 'Yan'uwana, ai, wannan bai
kamata ba. 11 Mabulbulan ruwa ba zai iya bubbugowa da
ruwan dadi da na zartsi tare ba, ko zai iya? 12 "Yan'uwana,
itacen baure ba zai iya yin zaitun ba, zai iya? Ko kuwa
gonar inabi ya yi baure? Haka kuma, ruwan zartsi ba zai
iya bayar da ruwan dadi ba. 13 Ina mai hikima da fahimta
a cikin ku? Bari wannan mutumin, ta kyakkyawan zaman
sa ya nuna aikin da halin tawali'u da hikima ke sawa.
14 Amma in kuna da matsanancin kishi da kazamin buri
a cikin zuciyar ku, kada ku yi fahariya da karya game da
gaskiya. 15 Wannan hikima ba irin wadda take saukowa
daga sama ba ce, a maimakon haka, ta duniya ce, mara
ruhaniya, ta aljanu. 16 Domin duk inda kishi da kazamin
buri suke, a nan ake samun hargitsi da kowanne irin aikin
mugunta. 17 Amma hikiman nan ta sama, da farko dai
tsattsarka ce, mai lumana ce, kamila ce, mai saukin kai, mai
tsananin jinkai, mai yawan alheri, mara gajiya, sahihiya
kuma. 18 Kuma 'ya'yan adalci wanda ake shukawa a cikin
salama a tsakanin wadanda ke kulla zumunci.

4

1 Me ke kawo gaba da rashin jituwa a tsakanin ku? Ba
yana tasowa ne daga muguwar sha'awa da ke yaki a cikin
ku ba? 2 Kuna sha'awa, kuma ba ku da shi. Kuna kisa
da kyashi, kuma ba za ku iya samu ba. Kuna danbe da
fada. Har wa yau baku samu ba domin baku tambaya ba.
3 Kun roka kuma ba a baku ba saboda kuna roko ta hanya
mara kyau, kuna so ku yi amfani da shi domin miyagun
sha'awoyin ku. 4 Ku mazinata! Baku sani ba, abokantaka
da duniya, tawaye ne ga Allah? Don haka duk wanda ya
shiga abokantaka da duniya ya zama magabcin Allah. 5 Ko
kuna zaton nassi ya fadi haka a banza ne, “Ruhun nan da ke
a cikinmu yana da kishi matuka?” 6 Amma Allah ya bayar
da karin alheri, shi ya sa nassi ya ce, “Allah yana gaba da
mai girman kai, Amma yana ba da alheri ga mai tawaliu.”
7 Saboda haka ku mika kan ku ga Allah. Ku yi tsayayya da
shaidan, zai kuma guje maku. 8 Ku matso kusa da Allah,

shi kuma za ya matsa kusa da ku. Wanke hannayen ku, ku
masu zunubi, ku tsabtace zukatan ku, ku masu zuciya biyu.
9 Ku yi bakin ciki, makoki, da kuka! Ku mayar da dariyar
ku ta koma bakin ciki, farin cikinku kuma zuwa ga bakin
ciki. 10 Ku kaskantar da kanku a gaban Ubangiji, shi kuma
za ya daukaka ku. 11 Kada ku rika zargin juna, 'yan'uwa.
Wanda ya ke zargin dan'uwa ko shari'anta dan'uwansa,
yana zargin shari'a kuma yana hukunta shari'a. Idan ka
hukunta shari'a, ya nuna ba ka biyayya da shari'ar, amma
mai hukunci. 12 Mai ba da shari'a da yin hukunci daya ne.
Shine mai iya ceto kuma ya hallakar. Kai wanene, da ke
hukunta makwafcin ka? 13 Saurara, ku da kuke cewa, "Yau
ko gobe za mu tafi wancan birnin mu yi shekara guda a
wurin, muna kasuwanci, mu kuma yi riba." 14 Wa ya san
abin da zai faru gobe, kuma yaya rayuwan ka zai kasance?
Kai kamar hazo ne mai bayyana bayan dan lokaci kadan ya
bace. 15 Maimakon haka, sai ka ce, "Idan Ubangiji ya nufa,
za mu rayu kuma mu yi wannan ko wancan." 16 Amma
yanzu kana fahariya da shirye shiryen ka na takama. Irin
wannan fahariya, mugunta ce. 17 Saboda haka ga wanda ya
san abin da ya kamata ya aikata amma bai yi ba, ya zama
zunubi a gare shi.

5

1 Ku zo yanzu, ku da kuke masu arziki, ku yi ta kuka
da kururuwa domin bakin ciki iri-iri da ke zuwa gare
ku. 2 Arzikin ku ya rube, tufafinku kuma duk cin asu ne.
3 Zinariya da azurfarku sun yi tsatsa. Tsatsar su kuwa zai
zama shaida a kanku. Zai cinye naman ku kamar wuta. Kun
yi ajiyar dukiyarku domin ranakun karshe. 4 Duba, hakin
ma'aikata yana kuka - hakin da kuka hana wa wadanda
suka girbe maku gonaki. Kuma kukan masu girbin ya
tafi ya kai ga kunnuwan Ubangiji mai Runduna. 5 Kun
yi zama cikin annashuwa a duniya kuma kun tsunduma
kanku. Kun sa zukatan ku sun yi kiba domin ranar yanka.
6 Kun hukunta kuma kun kashe adalin mutum. Bai kuwa
yi tsayayya da ku ba. 7 Saboda haka ku yi hakuri, 'yan'uwa,
har sai zuwan Ubangiji. Duba, yadda manomi ya kan jira
kaka mai amfani daga gona. Da hakuri yake jiran ta har
sai ta karbi ruwa na fari da na karshe. 8 Ku, ma, ku yi
hakuri. Ku karfafa zukatan ku, domin zuwan Ubangiji
ya yi kusa. 9 Kada ku yi gunaguni, 'Yan'uwana, game da
juna, don kada a hukunta ku. Duba, mai shari'a na tsaye
a bakin kofa. 10 Dauki misali, 'yan'uwa, daga shan wuya
da hakurin annabawa, wadanda suka yi magana a cikin

sunan Ubangiji. [11] Duba, mukan kira wadanda suka jimre
masu albarka. Kun dai ji irin jimiri da Ayuba ya yi, kun
kuma san nufin Ubangiji, yadda yake mai yawan tausayi
da jinkai. [12] Fiye da komai duka, 'yan'uwana, kada ku
yi rantsuwa, ko da sama, ko da kasa, ko da kowace irin
rantsuwa ma. A maimakon haka bari "I" ya zama "I", in
kuwa kun ce "A'a", ya zama "A'a", don kada ku fada a cikin
hukunci. [13] Akwai wanda ke fama a tsakanin ku? Sai ya yi
addu'a, akwai wanda yake murna? Sai ya raira wakar yabo.
[14] Akwai mara lafiya a tsakanin ku? Sai ya kira dattawan
ikilisiya, sai su yi masa addu'a. Suna shafa masa mai a cikin
sunan Ubangiji. [15] Addu'ar bangaskiya zai warkar da mara
lafiyan, Ubangiji zai tashe shi. Idan ma ya yi zunubi, Allah
zai gafarta masa. [16] Soboda haka, ku furta zunuban ku ga
juna, kuna yi wa juna addu'a, don a warkar da ku. Addu'ar
mai adalci tana da karfin aiki kwarai da gaske. [17] Iliya dan
Adam ne kamar mu. Amma da ya nace da addu'a kada a yi
ruwa, ba kuma yi ruwa a kasar ba har shekara uku da wata
shida. [18] Sai Iliya ya sake yin addu'a. Sammai suka ba da
ruwa, kasa kuma ta ba da amfanin ta. [19] Ya ku 'yan'uwana,
idan wanin ku ya baude wa gaskiya, wani kuma ya dawo
da shi, [20] wannan mutum ya sani cewa, duk wanda ya dawo
da mai zunubi a hanya daga baudewar sa, zai cece shi daga
mutuwa, kuma zai rufe dunbin zunubai.

Bitrus Ta Fari

1 Bitrus, manzon Yesu Almasihu, zuwa ga zababbu
wadanda suke baki, a warwatse cikin Buntus, Galatiya,
kappadokiya, Asiya, da Bitiniya. 2 Bisa ga rigasanin Allah
Uba, Ta wurin tsarkakewar Ruhu, zuwa biyayya da yayyafar
jinin Yesu Almasihu. Alheri da salama su yawaita a gareku.
3 Albarka ga Allah Uban Ubangijinmu Yesu Almasihu. Ta
wurin jinkansa mai girma, ya maya haihuwarmu zuwa bege
mai rai ta wurin tashin Yesu Almasihu daga matattu. 4 Zuwa
gado marar lalacewa, marar baci, ba kuma zai kode ba.
Wanda aka kebe a sama dominku. 5 Ku da ikon Allah ya
kiyaye ta wurin bangaskiya domin ceto wanda za'a bayyana
a karshen zamanai. 6 Cikin wannan kuna murna da yawa,
duk da ya ke ya zama wajibi gare ku yanzu ku yi bakin
ciki, a cikin jarabobi iri iri. 7 Wannan kuwa da nufin a iske
aunawar bangaskiyarku ne, bangaskiyar da tafi zinariya
daraja, wadda takan lalace ko da an gwada ta da wuta.
Wannan ya faru domin bangaskiyan nan taku ta jawo maku
yabo da girma da daukaka a bayyanuwar Yesu Almasihu.
8 Wanda kuke kauna, ko da yake baku ganshi ba. Ko da
yake baku ganinsa yanzu, duk da haka kun bada gaskiya
gare shi murnar da ku ke yi kwarai da farin ciki wanda tafi
gaban a fadi cike da daukaka. 9 Kuna karbar sakamakon
bangaskiyarku, ceton rayukanku. 10 Annabawan da su ka
yi annabcin ceton da ya zama naku su ka yi bidassa suka
bincike kuma da himma. 11 Sun nemi su san ko wanene
da kuma kowanne lokaci ne Ruhun Almasihu da ke cikinsu
yake bayyana ma su. Wannan ya faru ne sa'adda yake gaya
ma su tun da wuri game da shan wahalar Almasihu da
kuma daukakar da zata biyo baya. 12 An kuwa bayyana
wa annabawan cewa ba kansu suke hidimtawa ba, amma
ku suke yi wa hidima. Wannan shine abin da suke yi game
da abin da aka rigaya aka gaya maku, ta wurin wadanda
da Ruhu mai Tsarki ya bishe su. Wanda aka aiko daga
sama. Wadannan sune abubuwan da mala'iku ma suka
yi marmarin a bayyana masu. 13 Domin wannan fa ku
natsu. Ku yi dammara a hankalinku. Ku kafa begenku sarai
akan alherin da za'a kawo maku a lokacin bayyanuwar Yesu
Almasihu. 14 Kamar 'ya'ya masu biyyaya, kada ku biyewa
sha'awoyinku na da a zamanin jahilcinku. 15 Amma yadda
shi wanda ya kira ku mai tsarki ne, kuma ku zama da
tsarki cikin dukkan al'amuranku. 16 Domin a rubuce yake,
"Ku zama da tsarki, gama ni mai tsarki ne." 17 Idan ku

na kira bisa gare shi “Uba” shi wanda yake hukuntawa ba
da tara ba, amma gwar-gwadon aikin kowane mutum, sai
kuyi zaman bakuncinku da tsoro da bangirma. 18 Kun san
cewa ba da azurfa ko zinariya mai lalacewa aka fanshe ku
ba, daga halinn wauta da kuka gada daga wurin iyayenku.
19 Maimakon haka an fanshe ku da jinin Almasihu mai
daraja, marar aibu kamar na dan rago. 20 An zabi Almasihu
tun kafin kafawar duniya, amma a karshen zamanu ya
bayyanu a gare ku. 21 Ku da kuka bada gaskiya ga Allah ta
wurinsa, wanda ya tashe shi daga matattu ya kuma bashi
daukaka domin bangaskiyarku da begenku su kasance cikin
Allah. 22 Da shike kun tsarkake rayukanku cikin biyayyar
ku ga gaskiya zuwa ga sahihiyar kauna ta 'yan'uwa, sai
ku kaunaci junanku da zuciya mai gaskiya. 23 da shike
an sake hai'huwarku ba daga iri mai lalacewa ba amma
daga iri marar rubewa, ta wurin maganar Allah wadda take
rayuwa ta kuma dawwama. 24 Gama “dukkan jiki kamar
ciyawa yake, dukkan darajarsa kuwa kamar furen ciyawa
take. Ciyawa takan yi yaushi, furenta ya kan yankwane
ya fadi, 25 amma maganar Ubangiji tabbatacciya ce har
abada. “Wannan ita ce maganar bishara wadda akayi maku
wa'azinta.”

2

1 Saboda haka sai ku tube dukkan keta, rikici, da riya,
kishi, da dukkan mugun zance. 2 Kammar jarirai, sababbin
haihuwa, ku yi marmarin madara mai ruhaniya wadda take
sahihiya, domin ta wurinta kuyi girma zuwa ceto, 3 idan kun
dandana Ubangiji mai-alheri ne. 4 Kuzo gareshi rayayyen
dutse wanda mutane suka ki, amma zababbe ne mai-daraja
wurin Allah. 5 Ku kuma kamar rayayyun duwatsu ana
gina ku gida mai ruhaniya, domin ku zama tsarka-kan
fristoci, domin ku mika hadayu masu ruhaniya abin karba
ga Allah ta wurin Yesu Almasihu. 6 Gama nassi ya ce, “Ga
shi na sanya dutse na kan kusurwa, zababe, mai daraja
a cikin Sihiyona. Duk wanda ya bada gaskiya gareshi ba
zaya kunyata ba.” 7 Daraja a gareku take ku da kun bada
gaskiya. Amma, ga wadanda suka ki bada gaskiya, “Dutsen
da magina suka ki shine aka mai she shi kan kusurwa”.
8 kuma, “Dutsen sa tuntube da fa na sa tuntube. “Sun yi
tuntube, da shike sun ki biyayya da maganar, an kuwa
kaddara su ga wannan. 9 Amma ku zababben jinsi ne,
kungiyar fristoci ba-sarauci, al'umma mai-tsarki, jama'ar
mallakar Allah, domin ku sanar da mafifitan al'amuran
wanda ya kiraye ku daga chikin duhu zuwa cikin haskensa

mai'ban al'ajibi. [10] Ku da ba jama'a ba ne a da, amma yanzu
jama'ar Allah ne. Da baku sami jinkai ba, amma yanzu
kun sami jinkai. [11] Kaunatattu, ina rokon ku misalin baki
da masu-tafiya kuma, ku guje wa sha'awoyin jiki wadanda
ke yaki da rai. [12] Ku kasance da kyakkyawan hali a cikin
al'ummai, domin, sa'adda suke kushen ku kamar masu
aikata mugunta, sai su lura da nagargarun ayyukanku su
kuma daukaka Allah a ranar zuwansa. [13] Kuyi biyayya
ga kowacce hukuma ta mutane sabili da Ubangiji, ko ga
sarki domin shi ne shugaba. [14] Ko kuwa ga masu mulki
aikakkunsa ne domin su hori masu aikata mugunta da
yabawa masu aikata nagarta. [15] Gama wannan nufin Allah
ne, ta wurin aikin kirki ku, kwabi jahilcin mutane marassa
hikima. [16] Kamar 'yan'tattu kada ku mori 'yan'cinku kamar
mayafin mugunta, amma ku zama kamar bayin Allah. [17] Ku
girmama dukkan mutane. Ku kaunaci 'yan'uwa, kuji tsoron
Allah. Ku girmama sarki. [18] Ku barori, kuyi biyayya ga
iyayen gidanku da dukkan bangirma, ba ga nagargaru da
masu saukin kai ba, amma har ga miskilai. [19] Gama abin
yaba wa ne idan sabili da lamiri zuwa ga Allah in wani
ya jimre da shan zalunci. [20] Gama wacce riba ke nan idan
kun yi zunubi ana horonku kuna jimrewa da hukuncin?
amma idan kunyi aikin kirki kuka sha wuya a kansa kuka
yi hakuri, wannan abin karba ne wurin Allah. [21] Gama
akan haka aka kiraye ku, gama Almasihu ma yasha azaba
saboda ku, ya bar maku gurbi kubi sawunsa. [22] Bai taba
yin zunubi ba, ba'a taba jin yaudara a bakinsa ba. [23] Da'a
ka zage shi bai mai da zagi ba. Da ya sha azaba, bai yi
kashedi ba, amma ya mika kansa ga wanda yake yin shari'ar
adalci. [24] Shi da kansa ya dauki zunubanmu a cikin jiki nasa
ya kai su bisa itace, domin kada a iske mu cikin zunubi,
amma muyi rayuwa ga adalci. Ta wurin raunukansa ne
kuka warke. [25] Dukkanku da kun bata kuna yawo kamar
batattun tumaki, amma yanzu kun dawo wurin makiyayi
da mai tsaron rayukanku.

3

[1] Haka ku kuma da kuke matan aure, kuyi biyayya da
na ku mazajen, domin in har wadansunsu basa biyayya da
maganar Allah, halin matansu ya shawo kansu ba tare da
magana ba, [2] Domin sun ga tsattsakan halinku da ladabinku.
[3] Haka ma adonku kar ya zama na kwalliyar waje kitson
kai, kayan zinariya ko tufafi masu kawa. [4] Amma bari adon
ya zama na mutum na cikin zuciya, kuma adon ya zama
kyan nan marar dushewa, na kamun kai da natsatsen ruhu,

wanda yake da daraja a gaban Allah. 5 Haka tsarkakan
mata su ka yi ado kamar haka. Suka dogara ga Allah suka
yi biyayya ga mazajensu. 6 Ta haka Saratu ta yi biyayya
ga Ibrahim ta kira shi "ubangiji". Yanzu ku 'ya'yantane
in dai kun yi aiki nagari, idan kuma ba ku ji tsoron
wahala ba. 7 Kamar yadda na fada wa matan aure haka
ma mazaje, ku zauna da mata da sanin su raunana ne
abokan tarayya ne na karbar baiwar rayuwa. Ku dinga
yin haka domin a rika jin addu'oinku. 8 Daga karshe,
dukanku ku hada hankulanku, ku zama masu juyayi, masu
kauna kamar 'yan'uwa, masu taushin zuciya, masu tawali'u.
9 Kada ku rama mugunta da mugunta ko zagi da zagi. A
maimakon haka ku cigaba da sa albarka, gama sabili da
haka ne musamman aka kiraye ku, domin ku gaji albarka.
10 "Wanda duk yake so ya more a rayuwarsa ya kuma
ga kwanaki masu alheri, to fa, ya kame harshen sa daga
mugunta da lebensa daga maganganun yaudara. 11 Ya rabu
da mugunta ya aikata abin da ke nagari. Bari ya nemi
zaman salama ya kuma dimanceta. 12 Idanun Ubangiji
suna duban adalai, kunnuwansa kuma suna sauraron roke
rokensu. Amma fuskar Ubangiji tana gaba da masu aikata
mugunta." 13 Wanene ya isa ya cuce ku idan kun himmatu
ga yin abin da ke nagari? 14 Amma idan kuna shan wuya
saboda adalci, ku masu albarka ne. Kada ku ji tsoron abin
da su ke tsoro. Kada ku damu. 15 Maimakon haka, ku kebe
Ubangiji a cikin zukatanku cewa shi mai tsarki ne. Kullum
ku zauna da shiri domin ku amsa wa mai tambayar ku
dalilin sa begenku ga Allah. Amma fa kuyi haka tare da
tawali'u da bangirma. 16 Ku zama da tsatsakan lamiri domin
mutanen da ke zargin rayuwarku mai kyau cikin Almasihu,
su ji kunya domin suna maganar gaba da ku kamar ku
mugaye ne. 17 Ya fi kyau, a sha wuya akan aiki nagari,
idan nufin Allah ne, da a sha wuya sabili da mugun aiki.
18 Almasihu ya sha wahala sau daya tak sabili da zunubai.
Shi da ya ke mai adalci ya sha wahala domin mu marasa
adalci, domin ya kawo mu ga Allah. Aka kashe shi cikin jiki,
amma aka rayar da shi cikin Ruhu. 19 A Ruhu ne, ya je ya
yi wa'azi ga ruhohin da ke a yanzu cikin kurkuku. 20 Sun
yi rashin biyayya ne sa'adda hakurin Allah yake jiransu a
lokacin Nuhu a zamanin sassaka jirgin ruwa, sai Allah ya
tsirar da mutane kalilan wato rayuka takwas daga cikin
ruwa. 21 Wannan kwatancin baftismar da take cetonmu
yanzu ne, ba kamar ta wanke Dauda daga jiki ba, sai dai
ta rokon Allah da lamiri mai kyau ta wurin tashin Yesu
Almasihu daga matattu. 22 Ya hau sama. Yana dama ga

Allah. Mala'iku, da mulkoki da masu iko dole su yi masa biyayya.

4

1 Saboda haka, tunda yake Almasihu ya sha wuya a jiki,
muma mu sha damara da wannan ra'ayi. Duk wanda ya sha
wuya a jiki ya daina aikata zunubi. 2 Wannan mutum kuma
baya kara zaman biye wa muguwar sha'awar mutumtaka,
amma sai dai nufin Allah dukkan sauran kwanakinsa a
duniya. 3 Gama lokaci ya wuce da zamu yi abin da al'ummai
suke son yi, wato fajirci, mugayen sha'awace-sha'awace, da
buguwa da shashanci da shaye-shaye da bautar gumaku
da abubuwan kyama. 4 Suna tunanin bakon abu ku ke
yi da ba kwa hada kai tare da su yanzu a yin wadannan
abubuwa, sai suna zarginku. 5 Za su bada lissafi ga wanda
yake a shirye ya shari'anta masu rai da matattu. 6 Shi yasa
aka yi wa matattu wa'azin bishara, cewa ko da shike anyi
masu shari'a cikin jikunan mutane, su rayu bisa ga Allah a
ruhu. 7 Karshen dukkan abubuwa yana gabatowa. Saboda
haka, ku zama natsatsu, ku natsu cikin tunaninku domin
yin addu'oi. 8 Gaba da kome, ku himmatu wajen kaunar
juna, domin kauna bata neman tona zunuban wadansu.
9 Ku yi wa juna bakunta da abubuwa nagari ba tare da
gunaguni ba. 10 Yadda kowanne dayanku ya sami baiwa,
kuyi amfani da su domin ku kyautata wa juna, kamar
masu rikon amanar bayebaye na Allah, wanda ya ba mu
hannu sake. 11 Idan wani yana yin wa'azi, ya zamana
fadar Allah ya ke fadi, idan wani yana hidima, ya yi da
karfin da Allah ya ba shi, domin cikin dukkan abubuwa a
daukaka Allah ta wurin Yesu Almasihu. Daukaka da iko
nasa ne har abada abadin. Amin. 12 Ya kaunatattu, kada
ku zaci cewa matsananciyar wahalar da ta zo ta gwada ku
bakon abu ne, ko kuma wani bakon abu ne yake faruwa
a gareku. 13 Amma muddin kuna tarayya da Almasihu
cikin wahalarsa, ku yi murna, domin kuyi farin ciki da
murna sa'adda za a bayyana daukakarsa. 14 Idan ana
zargin ku sabili da sunan Almasihu, ku masu albarka ne,
domin Ruhun daukaka da Ruhun Allah ya tabbata a kanku.
15 Amma kada kowannen ku ya sha wahala sabo da horon
shi mai kisan kai ne, ko barawo, ko mamugunci, ko mai
shisshigi. 16 Amma in wani yana shan wahala sabili da
shi na Almasihu ne, kada ya ji kunya, amma ya daukaka
Allah a wannan sunan. 17 Domin lokaci ya yi da shari'a
za ta fara daga gidan iyalin Allah. Idan kuwa za a fara da
mu, menene karshen wadanda suka ki biyayya da bisharar
Allah? 18 Idan mutum, “mai adalci ya tsira da kyar, to, me

zai faru da marar bin Allah da mai zunubi kuma?” [19] Sabo
da haka bari wadanda suke shan wuya bisa ga nufin Allah,
su mika rayukansu ga amintaccen Mahalicci suna kuma yin
ayyuka nagari.

5

[1] Ina yiwa dattawan da ke cikinku gargadi, ni da nike
dan'uwanku dattijo, mashaidin shan wuyar Almasihu, ni
kuma mai samun rabo ne daga cikin daukakar daza a
bayyana. [2] Saboda haka na gargade ku dattawa, kuyi kiwon
garken Allah dake tare da ku. Ku kula da su, ba a kan dole
ba, amma domin kuna son yin haka, bisa ga yin Allah. Ku
kula da su, ba don cin ribar banza ba amma sabo da yardar
rai. [3] Kada ku zama kamar masu iko akan mutanen dake
hannunku, amma ku zama abin koyi ga garken. [4] Sa'adda
za a bayyana Sarkin Makiyaya zaku karbi rawanin da
darajarsa bata dushewa. [5] Hakannan, ku kuma samari kuyi
biyayya ga dattawa. Dukanku kuyi damara da tawali'u,
kuna bauta wa juna, domin Allah ya na tsayayya da mai
girman kai, amma yana yiwa masu tawali'u alheri. [6] Saboda
haka ku kaskantar da kanku karkashin hannuwan Allah
mai iko duka domin ya daukaka ku a madaidecin lokaci.
[7] Ku jibga masa duk taraddadin zuciyarku, domin yana kula
da ku. [8] Ku natsu, ku zauna a fadake. Magabcinku, ibilis,
kamar zaki mai ruri yana zazzagawa, yana neman wanda
zai cinye. [9] Ku yi tsayayyiyar gaba da shi. Ku yi karfi cikin
bangaskiyarku. Ku sani fa abokan tarayyarku da suke cikin
duniya suna jimrewa da shan wuyan nan irin taku. [10] Bayan
shan wuyarku na dan lokaci kadan, Allah mai alheri
mara iyaka, wanda ya kiraye ku zuwa ga madawwamiyar
daukakarsa cikin Almasihu, zai kammalaku, ya kafa ku, ya
kuma karfafa ku. [11] Mulki ya tabbata a gare shi har abada
abadin. Amin. [12] Na amince da Sila amintaccen dan'uwa ne,
kuma na rubuto maku a takaice ta hannunsa. Ina yi maku
gargadi ina kuma shaida maku cewa abin da na rubuto
alherin Allah ne na hakika. Ku kafu a cikinsa. [13] Ita matar
da ta ke a Babila zababbiya tare da ku, ta na gaisheku, da
Markus, dana, yana gaisheku. [14] Ku gai da juna da sumbar
kauna. Salama ta tabbata a gare ku dukanku da ke cikin
Almasihu.

Wasikar Bitrus Ta Biyu

1 Siman Bitrus, bawa da manzon Almasihu Yesu, zuwa ga
wadanda suka karbi bangaskiya mai daraja kamar yadda
muka karba, bangaskiya cikin adalcin Allahnmu da Yesu
Almasihu. 2 Bari alheri ya kasance tare da ku; bari salama
ta karu ta wurin sanin Allah da na Yesu Ubangijinmu.
3 Dukkan abubuwan ikon Allah na rayuwa da Allahntaka an
bamu su ta wurin sanin Allah, wanda ya kira mu ta wurin
daukakarsa da nagarta. 4 Ta wurin wanan, ya bamu babban
alkawari mai daraja. Yayi wanan ne saboda ku zama masu
rabo cikin Allahntaka, yayin da ku ka kubuta daga lalacewa
da ke cikin duniya saboda mugayen sha'awace sha, awace.
5 Saboda wanan dalilin kuyi iyakacin kokarinku ku kara
nagarta ta wurin bangaskiyarku, kuma ta wurin adalci,
sani. 6 Ta wurin sani ku kara da kamun kai, kuma ta wurin
kamun kanku, ku kara da jimrewa, ta wurin jimrewarku,
ku kara da bin Allah. 7 Ta wurin bin Allah, ku kara da
kauna irin ta 'yan'uwa, ta wurin kauna irin ta 'yan'uwa,
ku kara kauna. 8 Idan wadannan abubuwan suna cikinku,
kuma suka yi girma a cikinku, baza a sami bakarare ko
rashin 'ya'ya cikin sanin Ubangijinmu Yesu Almasihu ba.
9 Amma duk wanda ya rasa wadannan abubuwan yana
kallon abin da ke kusa ne kawai; ya makance. Ya manta
da cewa an wake shi daga tsofaffin zunubansa. 10 Saboda
haka, 'yan'uwa, kuyi iyakacin kokari ku tabbatar da kiranku
da zabenku. Idan kun yi wadannan abubuwan, baza ku
yi tuntube ba. 11 Ta haka zaku sami shiga cikin mulki na
har'abada na Ubangijinmu da Maicetonmu Yesu Almasihu.
12 Saboda haka a shirye nake kulayomi in tunashe ku game
da wadannan abubuwan, ko da yake kun san su, kuma kun
yi karfi cikin gaskiya yanzu. 13 Ina tunani daidai ne in zuga
ku da tuni game da wadannan abubuwan, tun ina cikin
wannan jiki. 14 Domin na sani jim kadan zan bar wannan
jiki, kamar yadda Yesu Almasihu ya nuna mani. 15 Zan
yi iyakancin kokarina kulayomi domin ku rika tunawa da
abubuwan, bayan kaurata. 16 Domin bamu bi labaru da aka
kago na nuna wayo cikinsu ba, da muka fada maku game da
iko da bayyanuwar Ubangijinmu Yesu Almasihu, amma mu
shaidu ne na ikonsa. 17 Gama ya karbi daukaka da daraja
daga wurin Allah Uba lokacin da murya ta zo daga ikon
mai daukaka cewa, “Wannan shine dana, kaunataccena,
wanda nake jin dadinsa kwarai.” 18 Mun ji muryar nan da

ta zo daga sama, lokacin da mu ke tare da shi a dutse mai
tsarki. 19 Muna da wannan kalmar annabci wanda akwai
tabbaci sosai, kun yi daidai idan kun mayar da hankali
a kansu. Yana nan kamar fitillar da take walkiya a wuri
mai duhu kafin asubahi ya zo, kuma tauraron asubahi ya
tashi cikin zukatanku. 20 Ku san da wannan tun da farko,
cewa babu annabci da ke bisa ga fasarar mutum. 21 Domin
babu annabcin da ya taba zuwa ta wurin nufin mutum.
Maimakon haka, Ruhu Mai Tsarki ne ke iza su, su fadi
maganar Allah.

2

1 Annabawan karya sun zo ga mutane, hakannan kuma
malaman karya suma sun zo. A asirce za su zo maku da
karkatacciyar koyarwa mai hallakarwa, su kuma yi musun
sanin Ubangiji da ya fanshe su. Su na jawowa kansu hallaka
da sauri. 2 Da yawa za su bi gurbinsu, kuma ta wurinsu
za a sabawa sahihiyar gaskiya. 3 Ta wurin hadama za su
ribace ku ta wurin maganganunsu na yaudara. Hallakarsu
ba za ta yi jinkiri ba; hukuncinsu na nan tafe. 4 Allah
bai kebe mala'ikkun da suka yi zunubi ba. Maimakon
haka ya tura su a cikin bakin duhun jahannama daure da
sarkoki, har ya zuwa ranar shari'a. 5 Hakan nan kuma
bai kebe duniya ta zamanin da ba. Maimakon haka, ya
kebe Nuhu, wanda yake wa'azin adalci, tare da mutane
bakwai, lokacin da ya kawo ambaliyar ruwan Tsufana a
fuskar duniyar marasa bin Allah. 6 Sa'annan Allah ya kone
biranen Sadoma da Gomrata da wuta ya maishe su toka,
wannan ya zama misalin abin da zai faru da marasa ibada.
7 Amma ga adalinnan Lutu, wanda ya zaku a ransa ta
wurin miyagun halayen mutanen, Ubangiji kuwa ya cece
shi. 8 Ga wannan mutum mai adalci, wanda yayi zama a
cikinsu kowace rana ransa na baci, domin abin da yake
gani yake kuma ji. 9 Saboda haka Allah ya san yadda
zai ceci masu adalci daga gwaji, da yadda kuma zai kama
masu rashin adalci da hukunci a ranar shari'a. 10 Wannan
kuwa musamman gaskiya ce ga wadanda suka ci gaba da
ayyuka na jiki suka kuma raina masu mulki. Suna da
taurin kai da kuma yin ganin dama. Ba sa tsoron sabo ga
wadanda aka daukaka. 11 Ko da shike mala'iku suna da
karfi da iko fiye da su, amma basu kawo karar batanci a
kansu a gaban Ubangiji ba. 12 Amma wadannan dabbobi
marassa tunani an yi su ne musamman domin a kama a
yanka. Suna sabawa abin da ba su sani ba. Zasu halaka.
13 Za su sami sakamakon mugun aikinsu. Suna tunanin yin
nishadi da rana abin annashuwa ne. Su kan su tababbu

ne. Suna jin dadin ayyukansu na yaudara yayin da suke
liyafa tare da ku. 14 Suna da idanun sha'awace sha'awacen
mata mazinata; ba sa koshi da aikata zunubi. Suna rinjayar
wandanda ba su da tsayayyan hankali zuwa ga munanan
ayyuka, kuma sun kafa zukatansu ga hadama, su 'ya'yan
la'ana ne! 15 Sun bar bin hanyar gaskiya. Sun bijire kuma
sun bi hanyar Bal'amu dan Be'or wanda yake kaunar ribar
rashin adalci. 16 Amma ya karbi tsautawa domin zunubinsa.
Jaki ma da baya magana ya tsauta wa haukan annabin
da muryar dan adam. 17 Wadannan mutane suna kamar
mabulbullai da babu ruwa. suna nan kamar gizagizai da
iska ke korawa. Duhu mai tsanani yana jiransu. 18 Su
masu babatu ne da girman kai. suna yadaurar mutane
ta wurin sha'awowin jiki. Suna yaudarar mutane da suke
kokarin su tsere daga wadanda suke rayuwa cikin kuskure.
19 Suna masu alkawarin yanci, amma su da kan su bayi ne
ga zunubi. Domin mutum bawa ne ga duk abinda ya rinjaye
shi. 20 Duk wanda ya kubuta daga shashanci na duniya ta
wurin sanin Ubangiji da mai Ceto Yesu Almasihu, sa'annan
ya koma cikin shashaci, yanayinsu na karshe ya zama da
muni fiye da na farkon. 21 Da ma zai fi masu kada su san
hanyar adalci da su san ta amma sa'annan su juya daga
ka'ida mai tsarki wanda aka damka masu. 22 Wannan karin
magana ya zama gaskiya a kan su: "Kare ya dawo yana
lashe amansa. Aladen da akayi masa wanka ya koma cikin
tabo."

3

1 Yanzu, ina rubata maku, kaunatattu, wannan wasika
ta biyu domin in tunashe ku, in kuma zuga tunaninku na
gaskiya, 2 don ku tuna da kalmomin da annabawa tsarkaka
suka fada a da, kuma da umurnin Ubangijinmu da mai ceto
da aka bayar ta wurin manzaninku. 3 Ku san wannan da
farko, cewa masu ba'a za su zo a kwanakin karshe. Za
su yi ba'a kuma su ci gaba bisa ga sha'awowinsu. 4 Za su
ce, "Ina alkawarin dawowarsa? Tun lokacin da kakaninmu
suka mutu, dukkan abubuwa sun kasance yadda suke, tun
farkon halitta." 5 Da gangan suka manta cewa sama da kasa
sun kasance daga ruwa, kuma ta wurin ruwa, da dadewa
ta wurin umarnin Allah, 6 kuma cewa ta wurin wadannan
abubuwa duniyar wancan zamani ta halaka, da ambaliyar
ruwan tsufana. 7 Amma sama da kasa na yanzu, an tanada
su domin wuta ta wurin wannan umarnin. An tanada su
domin ranar shari'a da halakar marassa ibada. 8 Kada ku
manta da wanan, kaunatattu, cewa rana daya a gun Allah
kamar shekaru dubu ne, kuma shekaru dubu kamar rana

daya suke. [9] Ubangiji baya jinkiri game da alkawaransa
kamar yadda wadansu ke ganin jinkiri. Maimakon haka,
yana hakuri da ku. Ba ya so ko dayanku ya hallaka, amma
kowanenku ya kai ga tuba. [10] Duk da haka, ranar Ubangiji
za ta zo kamar barawo. Sammai za su shude da kara mai
karfi. Wuta zata kone komai da komai, kuma duniya da
dukkan ayyukan da ke cikinta zasu bayyanu. [11] Da shike
dukkan wadanan abubuwa za a hallaka su haka, wadanne
irin mutane yakamata ku zama? Ya kamata kuyi rayuwar
tsarki da ta ibada. [12] Ku zauna cikin bege da kuma hanzarta
zuwan ranar Allah. A ranan nan, za a hallaka sammai
da wuta, kuma dukkan komai da komai zai narke cikin
zafi mai tsanani. [13] Amma bisa ga alkawarinsa, muna
jiran sabuwar sama da sabuwar duniya, inda adalci zai
kasance. [14] Saboda haka, kaunatattu, tun da kuna da begen
wadannan abubuwa, ku yi iyakacin kokarinku a same ku
marassa tabo da marasa aibu a gabansa, cikin salama.
[15] Kuma, ku dauki hakurin Ubangiji domin ceto ne, kamar
yadda kaunataccen danuwanmu Bulus ya rubuta maku
bisa ga hikima da aka ba shi. [16] Bulus yayi magana akan
wadanan abubuwa cikin dukkan wasikunsa, a ciki akwai
abubuwa da suke da wuyar ganewa. Jahilai da mutane
marassa natsuwa sukan juya ma'anarsu, kamar yadda suke
yi wa sauran nassoshi, don hallakar kansu. [17] Saboda haka,
kaunatattu, tun da kun san wadannan abubuwa, ku kula
da kanku kada a badda ku ta wurin rudun mutanen da
ba su bin doka, har ku rasa amincinku. [18] Amma ku yi
girma a cikin alheri da sanin Ubangijinmu da mai ceto Yesu
Almasihu. Bari daukaka ta tabbata a gare shi yanzu da har
abada. Amin.

Wasikar Yahaya Ta Fari

1 Abin nan da yake tun daga farko, wanda muka ji, wanda
muka gani da idanunmu, wanda muka gani hannuwanmu
suka kama, a wajen maganar rai. 2 Ran kuwa aka baiyyana
shi, muka gani, muka bada shaida, muka gaya maku labarin
rai na har abada, wanda da yake a wurin Uba, aka kuma
sanar da mu. 3 Wannan da muka gani muka ji muka baku
labari, domin kuyi zumunci da mu, zumuncinmu kuwa tare
da Uba yake da Dansa Yesu Almasihu. 4 Haka nan, muna
rubuta maku wadannan abubuwa domin farin cikinmu ya
cika. 5 Wannan shi ne sakon da muka ji daga wurinsa mu
kuwa muka sanar da ku: Allah haske ne a wurinsa kuwa
babu duhu ko kadan. 6 Idan mun ce muna zumunci da
shi kuma muna tafiya cikin duhu, muna yin karya kuma
bama aikata gaskiya. 7 Amma idan muna tafiya cikin haske
kamar yadda yake cikin haske, muna zumunci da juna, jinin
Yesu Dansa ya wankemu daga dukka zunubi. 8 Idan mun
ce bamu da zunubi, muna rudin kanmu kenan, ba kuma
gaskiya a cikinmu. 9 Amma idan mun fadi zunubanmu, shi
mai aminci ne, mai adalci da zai gafarta mana zunubanmu,
ya kuma wankemu daga dukkan rashin adalci. 10 Idan mun
ce bamu yi zunubi ba, mun mai da shi makaryaci kenan,
maganarsa kuma bata cikinmu.

2

1 'Ya'yana, na rubuta ma ku wadannan abubuwa domin
kada kuyi zunubi. Amma idan wani yayi zunubi muna
da matsakanci a wurin Uba, Yesu Almasihu, mai adalci.
2 Shine fansar zunubanmu, ba ma namu kadai ba amma
na duniya dukka. 3 Ta haka muka san cewa mun san
shi, idan mun kiyaye dokokinsa. 4 Duk wanda yace, “Na
san Allah” amma bai kiyaye dokokinsa ba, makaryaci
ne gaskiya kuwa ba ta cikinsa. 5 Amma duk wanda ya
kiyaye maganarsa, hakika kaunar Allah ta kammala a cikin
wannan mutum. Ta wurin haka muka sani muna cikinsa.
6 Duk wanda yace yana cikin Allah dole ne shi da kansa yayi
tafiya kamar yadda Yesu Almasihu yayi. 7 Kaunatattu, ba
sabuwar doka nike rubuta maku ba, amma tsohuwar doka
ce wadda kuka ji tun farko. Tsohuwar dokar kuwa itace
maganar da kuka ji tun farko. 8 Amma yanzu ina rubuta
maku sabuwar doka wadda gaskiya ce a cikin Almasihu
da cikinku, saboda duhu yana wucewa, haske na gaskiya
yana haskakawa. 9 Duk wanda yace yana cikin haske amma

yana kin dan'uwansa, yana cikin duhu har yanzu. 10 kuma
wanda yake kaunar dan'uwansa yana cikin haske babu
dalilin tuntube a wurinsa. 11 Amma duk wanda yake kin
dan'uwansa yana cikin duhu, yana kuma tafiya cikin duhu,
bai san ma inda ya nufa ba, domin duhu ya makantar da
shi. 12 Na rubuta maku, ya ku kaunatun 'ya'yana, saboda
an gafarta zunubanku domin sunansa. 13 Na rubuta maku,
ubanni, saboda kun san shi wanda yake tun daga farko.
Na rubuta maku matasa saboda kun yi nasara da mugun.
Na rubuta maku, yara kanana, saboda kun san Uban.
14 Na rubuta maku, Ubanni, saboda kun san shi wanda
yake tun daga farko. Na rubuta maku, matasa, saboda
kuna da karfi, kuma maganar Allah tana zaune cikinku.
Kuma kun yi nasara da mugun. 15 Kada kuyi kaunar
duniya ko abubuwan da suke cikin duniya. Idan wani yayi
kaunar duniya, kaunar Uban bata cikinsa. 16 Domin dukkan
abubuwan da suke a cikin duniya, kwadayi na jiki, abin da
idanu suke sha'wa, da rayuwar girman kai ta wofi, ba na
Uban bane amma na duniya ne. 17 Duniya tana wucewa
tare da sha'awarta. Amma dukkan wanda ya aikata nufin
Allah zaya kasance har abada. 18 Yara kanana, sa'a ta karshe
ce. Kamar dai yadda kuka ji magafcin Almasihu yana zuwa,
ko yanzu ma magaftan Almasihu da yawa sun rigaya sun
zo, ta haka muka san sa'a ta karshe ce. 19 Sun fita daga
cikinmu, dama su bana cikinmu bane. Gama idan da su
namu ne da sun ci gaba tare damu. Amma da yake sun
fita, ya nuna su ba na cikinmu bane. 20 Amma ku kun
karbi shafewa daga wurin Mai Tsarki, kuma dukkanku kun
san gaskiya. 21 Bana rubuta maku bane domin baku san
gaskiya ba, amma saboda kun santa, kuma ba wata karya
da ta fito daga gaskiya. 22 Wanene makaryaci shine wanda
yayi musu cewa Yesu ba Almasihu bane? Wannan mutumin
shi ne magafcin Almasihu, tun da yayi musun Uba yayi
musun Dan. 23 Ba wanda yayi musun Dan kuma yake da
Uban. Dukkan wanda ya amince da Dan yana da Uban
ma. 24 A game daku kuma, sai ku bari abinda kuka ji daga
farko ya zauna a cikinku. Idan abin da kuka ji daga farko
ya zauna a cikinku, kuma zaku kasance a cikin Dan da
kuma Uban. 25 Alkawarin da ya bamu kenan, rai na har
abada. 26 Na rubuta maku wadannan abubuwa ne game da
wadanda zasu baudar daku. 27 Game daku, shafewar daku
ka samu daga wurinsa tana nan a cikinku, baku bukatar
wani ya koyar daku. Amma kamar yadda shafewar da
kuka karba a wurinsa ta koya maku dukkan abu, kuma
gaskiya ne ba karya bane, tana nan a cikinku kamar yadda

a ka koya maku, ku kasance a cikinsa. 28 Yanzu fa, 'ya'ya
na kaunatattu, ku kasance a cikinsa domin sa'adda zai
baiyyana mu zama da gabagadi ba tare da kunya ba a
gabansa sa'adda zai zo. 29 Idan kun sani shi mai adalci ne,
kun sani dukkan wanda ke aikata adalci haifaffe ne daga
wurinsa.

3

1 Dubi irin kaunar da Allah ya bamu, har da za a kira mu
'ya'yan Allah, haka muke kuwa. Saboda wannan dalili ne
duniya bata san muba, saboda bata san shi ba. 2 Kaunatattu,
yanzu mu 'ya'yan Allahne, kuma ba a bayyana mana yadda
zamu zama ba tukuna, mun sani sa'adda Almasihu zai
bayyana, zamu zama kamarsa, domin zamu ganshi kamar
yadda yake. 3 Dukkan wanda yake da wannan bege game
da gidan gobe ya kan tsarkake kansa, kamar yadda shima
yake da tsarki. 4 Dukkan wanda yaci gaba da yin zunubi
yana ketare shari'a kenan. Gama zunubi ketare shari'a
ne. 5 Kun sani Almasihu ya bayyana domin ya dauke
zunubai ne. Kuma a cikinsa babu zunubi. 6 Ba wanda zai
kasance a cikinsa da zai cigaba da yin zunubi. Ba wanda
zai ci gaba da aikata zunubi da zai ce ya sanshi, ko kuma
ya ganshi. 7 'Ya'yana kaunatattu, kada ku bari kowa ya
baudar da ku, wanda yake aikata adalci shi adali ne, kamar
yadda Almasihu yake adali. 8 Wanda yake aikata zunubi
na ibilis ne, gama ibilis yayi zunubi tun daga farko. Dalilin
haka ne Dan Allah ya bayyana, domin ya rushe ayyukan
ibilis. 9 Duk wanda aka haife shi daga Allah ba ya yin
zunubi, saboda irin Allah na cikinsa. Ba zaya iya ci gaba
da yin zunubi ba domin an haife shi daga wurin Allah.
10 Ta haka ne ake bambanta 'ya'yan Allah da 'ya'yan ibilis.
Dukkan wanda baya aikata adalci ba na Allah bane; haka
kuma wanda ba ya kaunar dan'uwansa. 11 Domin wannan
shine sakon da kuka ji tun daga farko: cewa mu kaunaci
junanmu, 12 ba kamar Kayinu ba wanda yake na shaidan
kuma ya kashe dan'uwansa. Me yasa ya kashe shi? Saboda
ayyukansa miyagu ne, na dan'uwansa kuma masu adalci
ne. 13 Kada kuyi mamaki 'yan'uwana, idan duniya ta ki
ku. 14 Mun sani mun ratsa mutuwa zuwa cikin rai, saboda
muna kaunar 'yan'uwa. Dukkan wanda ba ya yin kauna,
shi matacce ne. 15 Dukkan wanda yake kin dan'uwansa,
mai kisan kai ne. Kun kuma sani babu rai na har abada
a cikin mai kisankai. 16 Ta wurin haka muka san kauna,
da ya ke Almasihu ya bayar da ransa saboda mu. Mu ma
ya kamata mu bada ranmu saboda 'yan'uwamu. 17 Amma
duk wanda yake da kayan duniya, ya ga dan'uwansa cikin

bukata, kuma bai ji tausayinsa ba, ta yaya kaunar Allah ke
cikinsa? 18 'Ya'yana kaunatattu, kada muyi kauna ta fatar
baki kawai, amma muyi aikin kauna da gaskiya. 19 Ta wurin
haka mun sani mu masu gaskiya ne kuma mun tabbatar
da zuciyarmu a gabansa. 20 Gama idan zuciyarmu bata
kayar damu ba, Allah ya fi zuciyarmu girma, kuma yana
sane da kome. 21 Kaunatattu, idan zuciyarmu bata kashe
mu ba, muna da gabagadi a gaban Allah. 22 Kuma duk
abin da muka nema zamu samu a wurinsa, saboda muna
kiyaye dokokinsa, muna yin abubuwan da suka gamshe
shi. 23 Kuma ummurninsa kenan: mu bada gaskiya ga
sunan Dansa Yesu Almasihu, mu yi kaunar juna kuma
kamar yanda ya bamu wannan doka. 24 Duk wanda yake
kiyaye umarnin Allah, yana cikinsa, Allah kuma yana cikin
mutumin. Ta haka muka gane cewa yana cikinmu, Ta wurin
Ruhu, wanda ya bamu.

4

1 Kaunatattu, kada ku amince da kowanne ruhu. Amma
ku gwada ruhohi ku gani ko na Allah ne, gama annabawan
karya masu yawa sun fito zuwa cikin duniya. 2 Ta haka
zaku gane Ruhun Allah, dukkan ruhun da ya amince Yesu
Almasihu ya zo cikin jiki na Allah ne, 3 kuma dukkan ruhun
da bai amince da Yesu ba, ba na Allah bane. Wannan ruhun
magafcin Almasihu ne, wanda kuka ji cewa yana zuwa, ya
kuwa rigaya yazo cikin duniya. 4 'Ya'yana kaunatattu, daga
Allah ke, kuma kun rigaya kun yi nasara da su da yake
wanda ke cikinku ya fi wanda ke cikin duniya girma. 5 Su
na duniya ne, saboda haka abin da suke fadi na duniya ne,
duniya kuma tana sauraronsu. 6 Mu na Allah ne, duk wanda
ya san Allah yana saurarenmu. Wanda ba na Allah bane,
ba ya sauraronmu. Ta haka muka gane ruhun gaskiya da
ruhun karya. 7 Kaunatattu, mu yi kaunar juna, gama kauna
ta Allah ce, wanda yake kauna an haife shi daga wurin
Allah, kuma ya san Allah. 8 Mutumin da baya kauna ba
na Allah ba ne, kuma bai san Allah ba, gama Allah kauna
ne. 9 A cikn haka aka bayyana kaunar Allah a garemu,
Allah ya aiko tilon Dansa cikin duniya domin mu rayu ta
wurinsa. 10 A cikin wannan akwai kauna, ba mune muka
kaunaci Allah ba, amma shi ya kaunace mu ya aiko da
Dansa ya zama mai gafarta zunubanmu. 11 Kaunatattu, da
yake Allah ya kaunace mu haka, ya kamata mu kaunaci
junanmu. 12 Ba wanda ya taba ganin Allah. Idan muna
kaunar juna, Allah yana zaune cikinmu, kuma kaunarsa
tana zaune a cikinmu. 13 Ta haka mun sani muna zaune
a cikinsa shi kuma a cikinmu, saboda ya bamu Ruhunsa.

14 Mun gani mun shaida, cewa Allah ya aiko Dan, domin
ya zama mai ceton duniya. 15 Duk wanda ya amince Yesu
Dan Allah ne, Allah na zaune cikinsa, shi kuma a cikin
Allah. 16 Mun sani kuma mun gaskata da kaunar da Allah
yake da ita dominmu, Allah kauna ne wanda yake zama
cikin kauna yana zaune cikin Allah, Allah kuma a cikinsa.
17 Dalilin wannan kauna ta kammala a cikinmu, domin mu
kasance da gabagadi a ranar shari'a, domin kamar yanda ya
ke haka muma muke a cikin duniyan nan. 18 Babu tsoro a
cikin kauna. Amma cikkakiyar kauna takan kawar da tsoro,
domin kuwa tsoro na tafi tare da hukunci. Amma wanda
yake da tsoro ba shi da cikkakiyar kauna. 19 Muna kauna
domin Allah ne ya fara kaunarmu. 20 Idan wani ya ce,"Ina
kaunar Allah", amma yana kin dan'uwansa, makaryaci ne.
Domin wanda baya kaunar dan'uwansa da yake gani, ba
zai iya kaunar Allah da bai taba gani ba. 21 Wannan ne
umarnin da muke da shi daga wurinsa: Duk wanda yake
kaunar Allah dole ne ya kaunaci dan'uwansa.

5

1 Duk Wanda ya gaskata Yesu shine Almasihu haifaffe na
Allah ne. Kuma duk wanda ya kaunaci uba ya kaunaci
dan da uban ya haifa. 2 Haka muka sani muna kaunar
'ya'yan Allah: yayin da muka kaunaci Allah, kuma muka
aikata umarninsa. 3 Wannan itace kaunar Allah, cewa mu
kiyaye umarninsa. Domin umarninsa ba masu nawaitawa
bane. 4 Duk wanda yake haifaffe na Allah yakan yi nasara
da duniya. Wannan itace nasarar da ta rinjayi duniya, wato
bangaskiyarmu. 5 Wanene wannan mai nasara da duniya?
Sai dai wanda ya gaskata Yesu Dan Allah ne. 6 Wannan
shine wanda yazo ta wurin ruwa da jini: Yesu Almasihu.
Ya zo ba ta wurin ruwa kadai ba, amma ta wurin ruwa da
jini. 7 Domin akwai uku wadanda suke bada shaida: 8 Ruhu,
da ruwa, da kuma jini. Wadannan ukun kuwa manufarsu
daya ce. 9 Idan mun karbi shaidar mutane, shaidar Allah ta
fi girma. Wannan ita ce shaidar Allah, wato ya bada shaida
akan Dansa. 10 Wanda ya gaskata da Dan Allah shaidar
tana nan tare da shi. Duk wanda bai bada gaskiya ga Allah
ba, ya mai da shi makaryaci kenan, domin bai gaskata da
shaidar da Allah ya bayar game da Dansa ba. 11 Wannan
ita ce shaida: Allah ya bamu rai madawwami, wannan rai
kuwa yana cikin Dansa. 12 Duk wanda yake da Dan, yana
da rai. Duk wanda ba shida Dan Allah kuwa bashi da rai.
13 Na rubuto maku wannan ne don ku tabbata kuna da rai
madawwami—a gare ku wadanda suka gaskata da sunan
Dan Allah. 14 Wannan shine gabagadin da muke da shi a

gabansa, wato, in mun roki kome bisa ga nufinsa, zai ji mu.
15 Haka kuma, in mun san yana jinmu—Duk abin da mu ka
rokeshi—mun sani muna da duk abin da muka roka daga
gare shi. 16 Idan wani ya ga dan'uwansa ya yi zunubin da
bai kai ga mutuwa ba, sai yayi masa addu'a, Allah kuwa zai
ba shi rai. Ina nufin wadanda suka yi zunubin da bai kai ga
mutuwa ba. Akwai zunubin da yake kai wa ga mutuwa: Ban
ce a yi addu'a domin wannan ba. 17 Dukkan rashin adalci,
zunubi ne, amma akwai zunubin da bai kai ga mutuwa ba.
18 Mun sani kowanne haiffafe daga wurin Allah ba ya yin
zunubi. Amma wanda ke haifaffe daga wurin Allah, ya kan
kare shi, mugun nan kuwa ba zai iya yi masa illa ba. 19 Mun
sani mu na Allah ne, mun kuma sani dukkan duniya tana
hannun mugun nan. 20 Amma mun sani Dan Allah yazo,
kuma ya bamu fahimta, domin mu san wanda yake shi ne
mai gaskiya. Haka kuma muna cikin wannan wanda shine
gaiskiya, kuma cikin Dansa Yesu Almasihu. Shine Allah na
gaskiya, da kuma rai na har abada. 21 'Ya'ya, ku tsare kanku
daga bautar gumaka.

2 Yahaya

1 Daga dattijon zuwa ga uwar gida zababbiya da yayanta,
wadanda nake kauna da gaskiya, ba ni kadai ba, amma
da dukan wadanda sun san gaskiya - 2 domin gaskiya da
take cikinmu za ta kuma kasance tare da mu har abada.
3 Alheri da jinkai da salama za su kasance tare da mu, daga
Allah Uba da kuma daga Yesu Almasihu Dan Uba, a cikin
gaskiya da kauna. 4 Na yi murna sosai sa'anda na sami
wadansu yayanki suna tafiya cikin gaskiya, kamar yadda
muka karbi wannan umarni daga Uba. 5 Yanzu ina rokon
ki, uwar gida, ba kamar ina rubuta maki sabon umarni
ba, amma wannan da muka samu tun da can, cewa mu
kaunaci junanmu. 6 Wannan kuma itace kauna, cewa mu
yi tafiya bisa ga umarnin sa. Wannan shine umarnin, daidai
kamar yadda kuka ji da fari, da cewa ku yi tafiya a cikinsa.
7 Gama masu yaudara sun fito a duniya, wadanda ba su
yarda cewa Yesu ya zo cikin jiki ba. Wannan ne mayaudari
da kuma magabcin Almasihu. 8 Ku dubi kanku, domin kada
ku rasa abubuwan da mu duka muka yi aiki a kansu, amma
domin ku karba dukan sakamon ku. 9 Duk wanda ya ci gaba
da tafiya ba cikin koyarwa Almasihu ba, ba shi da Allah.
Wanda ya zauna cikin koyarwar kwa yana tare da Uban da
kuma Dan. 10 Duk wanda ya zo wurinku, ba tare da wannan
koyarwar ba, kar ku karbe shi cikin gidanku, kada ma ku
gaishe shi. 11 Domin duk wanda ya gaishe shi ya yi tarayya
da shi kenan cikin miyagun ayyukan sa. 12 Ina da abubuwa
dayawa da nake so in rubuta maki amma al'kalami tawada
da takarda baza su iya daukar su duka ba. Amma duk da
haka ina begen zuwa gare ki domin mu yi magana fuska
da fuska, domin farin cikn mu ya zama cikakke. 13 Yayan
yar'uwarki zababbiya suna gaishe ki.

3 Yahaya

[1] Daga dattijon zuwa ga Gayus, wanda nake kauna da
gaske. [2] Ya kaunatace na, ina addu'a domin ka samu
albarka cikin kowanne al'amari, da kuma koshin lafiya,
kamar yadda ruhun ka yake lafiya. [3] Na yi farin ciki kwarai
sa'adda wadansu 'yan'uwa suka zo suka ba da shaida a
kan bangaskiyar ka, kamar yadda ka ke bin gaskiya. [4] Ba
abin da ya fi faranta mani rai kamar in ji yayana suna
tafiya cikin gaskiya. [5] Ya kaunatace na, kana aiki da aminci
zuwa ga 'yan'uwa da baki, [6] wadanda suka shaida kaunar
ka a gaban ikilisiya. Zai yi kyau ka yi masu taimako da
kyakkyawar salama, ta hanyar da ta dace da masu ibada,
[7] domin sabili da sunan nan ne suka fito, ba su kuma karbar
kome a hannun al'ummai. [8] Don haka ya kamata mu karbi
irin wadannan mutane, domin mu zama abokan aiki tare
da su a kan gaskiya. [9] Na rubuta wasika zuwa ga ikilisiya,
amma Diyotariffis, wanda ya fi kowa son girma a cikinsu,
bai karbe mu ba. [10] Saboda haka, idan na zo, zan tuna masa
da irin ayukkan sa, da kuma yadda yake babbata sunayen
mu a wurin jama'a da miyagun kalmomi. Wannan ma bai
ishe shi ba, har ma yana kin karbar 'yan'uwa. Ya kuma
hana wadanda suke son su yin hakan, harma ya kan kore su
daga ikilisiya. [11] Ya kaunatace na, kada ka yi koyi da mugun
abu, sai dai abu mai kyau. Dukan wanda yake yin abu mai
kyau na Allah ne; mai aikata mugunta kuma bai san Allah
ba. [12] Dimitiriyas yana da kyakkyawar shaida a gun kowa
har a wurin gaskiyar da kanta. Mu ma mun shaida shi,
ka kuma san shaidar mu gaskiya ce. [13] Ina da abubuwa
dayawa da zan rubuta maka, amma ban so in rubuta maka
su da alkalami da tawada ba. [14] Ina sa zuciya mu sadu ba
da dadewa ba, sa'annan mu yi magana ido da ido. [15] Bari
salama ta kasance tare da kai. Abokanmu suna gaishe ka,
kuma ka isadda sakon gaisuwar mu ga sauran abokai da
sunayen su.

Yahuda

[1] Yahuza, bawan Yesu Almasihu kuma dan'uwan Yakubu,
zuwa ga kirayayyu, kaunatattu a cikin Allah Uba, kebabbu
domin Yesu Kristi: [2] bari jinkai da salama da kauna su
ribabanya a gare ku. [3] Kaunatattu, ina iyakar kokari in
rubuta maku game da ceton mu duka, ya zama dole in
gargade ku sosai game da bangaskiya wadda aka mika wa
masu bi sau daya tak ba kari. [4] Don wasu mutane sun
sadado sun shigo da sanda a asirce wadanda an rubuta
game da hukuncin su tun da dadewa-mutane marasa
imani, wanda suka canza alherin Allah zuwa lalata, kuma
sun karyata makadaicin Shugaba da Ubangijinmu, Yesu
Almasihu. [5] Ina so in tunashe ku-ko da shike kun rigaya kun
san abin, da cewa Allah ya ceci wasu mutane daga kasar
masar, amma daga baya ya hallaka wadanda basu ba da
gaskiya ba. [6] Kuma mala'iku wadanda ba su rike matsayin
ikon su ba, amma suka bar wurin zaman su na ainihi-
Allah ya tsare su a sarka na har'abada a cikin bakin duhu
domin babban ranar shari'a. [7] Suna nan kamar Saduma da
Gwamrata da kuma biranen da ke kewaye da su, wadanda
suka ba da kansu ga fasikanci suna bin sha'awoyi wanda
ba na dabi'a ba. Aka mai da su abin misalin wadanda
suka sha wuta mara matuka. [8] Haka kuma, wadannan
masu mafarkan suna lalatar da jikinsu. Suna raina masu
mulki, kuma suna fadar miyagun abubuwa a kan masu
daukaka. [9] Amma ko Mika'ilu babban mala'ika, a lokacin
da yake jayyaya da muhawara da shaidan a kan gawar
Musa, bai kuskura ya fadi wata kalmar hukunci a kansa
ba. Maimakon haka ya ce, "Bari Ubangiji ya tsauta maka!"
[10] Amma waddannan mutane suna kawo batanci game da
dukan abin da ba su gane ba. Wadannan mutane masu
halin dabbobi ne, suna kwa jawo wa kansu hallaka kenan.
[11] Kaiton su! Domin sun bi hanyar Kayinu, kuma sun
tsunduma cikin kuskuren Bal'amu domin samun riba. Suka
hallaka cikin husuma irin ta Kora. [12] Wadannan hatsari ne a
boye cikin bukukuwan ku na kauna. Suna shagali ba kunya
ba tsoro, suna ciyar da kansu kadai. Su holokon hadari ne
marar ruwa, wanda iska ke korar sa. Su itatuwa ne shirim
ba yaya, mattatu ribi biyu, tumbukakku tun daga saiwa.
[13] Su rakuman teku ne masu hauka, suna fahariya cikin
kumfar kunyar su. Su kamar taurari ne masu tartsatsi.
Wadanda aka tanada wa duhu baki kirin na har abada.
[14] Ahnuhu, mutum na bakwai daga Adamu, ya yi anabci
game da su cewa, "Duba, Ubangiji zai zo da tsarkakan

sa dubun dubbai. 15 Domin ya zartar da hukunci a kan
dukan kowa, ya kuma cakune dukan marasa da'a a cikin
dukan ayyukan su na rashin da'a wanda suka aikata a
hanyar da bata cancanta ba, da kuma kalmomi masu kaifi
da masu zunubi suka fada game da shi.” 16 Wadannan masu
cecekuce ne, masu gunaguni, wadanda ke bin sha'awar su
ta mugunta, masu tinkaho da fahariya, masu bambadanci
domin ribar kansu. 17 Amma ku, kaunatattu, ku tuna da
kalmomin da manzannin Yesu Almasihunmu suka gaya
maku tun da. 18 Sun ce maku, “A cikin kwanaki na
karshe, za a samu masu ba'a, wadanda ke bin sha'awoyin
su na rashin ibada,” 19 Wadannan mutane masu haddasa
tsatsaguwa ne, kuma su yan duniya ne, ba su kuma da
Ruhu. 20 Amma ku, kaunatattu, ku gina kanku a cikin
mafificiyar bangaskiyar ku mai daraja, kuma kuna addu'a
a cikin Ruhu Mai Tsarki. 21 Ku rike kanku a cikin kaunar
Allah, kuna kuma jiran jinkan Ubangijinmu Yesu Almasihu
wanda ke kawo rai na har abada. 22 Ku nuna jinkai ga masu
shakku. Ceci wadansu ta wurin fizge su daga wuta. 23 Ga
wadansu kuma ku nuna jinkai da rawar jiki, kuyi kyamar
koda tufafin jikinsu ma. 24 Yanzu, zuwa ga wanda yake
da iko ya hana ku tuntube, ya kuma sa ku tsaya a gaban
madaukakiyar kasancewarsa, marasa abin zargi da kuma
murna mai yawa, 25 zuwa ga Allah makadaici mai ceton mu
ta wurin Yesu Almasihu Ubangijinmu, daukaka, da girma,
da mulki, da iko su kasance, kamin dukan lokuta, yanzu, da
har abada. Amin.

Wahayin Yahaya

1 Wannan shine wahayin Yesu Almasihu da Allah ya bashi
ya nuna wa bayinsa abinda zai faru ba da dadewa ba. Ya
bayyana wannan ta wurin aiko da mala'ikansa ga bawansa
Yahaya. 2 Yahaya yayi shaida akan abinda ya gani game
da maganar Allah da kuma shaidar da aka bayar game da
Yesu Almasihu. 3 Mai albarka ne wanda ke karanta littafin
nan da murya mai karfi, da kuma wadanda ke sauraron
kalmomin wannan annabci kuma suke biyayya da abinda
aka rubuta a ciki, domin kuwa lokaci ya kusato. 4 Ni Yahaya,
zuwa ga ikilisiyoyi bakwai na kasar Asiya: alheri zuwa
gare ku da salama daga wanda ke yanzu, wanda ya kuma
kasance a da, shi ne kuma mai zuwa nan gaba, kuma daga
ruhohin nan bakwai da ke gaban kursiyinsa, 5 kuma daga
Yesu Almasihu, wanda ke amintaccen mashaidi, dan fari
na tashi daga cikin matattu, kuma mai mulkin sarakunan
duniya. Ga wanda ya ke kaunar mu ya kuma kwance mu
daga daurin zunubanmu ta wurin jininsa, 6 ya maishe mu
masu mulki, firistoci na Allahnsa da Ubansa - daukaka da
iko su tabbata gare shi har abada abadin, Amin. 7 Duba
yana zuwa tare da gizagizai, kowane ido zai gan shi, har
ma da wadanda suka soke shi. Haka kuma dukkan kabilun
duniya za su yi makoki saboda da shi. I, Amin. 8 "Nine
na farko da na karshe", in ji Ubangiji Allah, "Wanda yake
shine a yanzu, shine wanda ya kasance a da, kuma shi
ne mai zuwa nan gaba, Mai iko duka." 9 Ni, Yahaya-
dan'uwan ku da wanda ke tarayya daku cikin shan wahala,
da mulki da tsawon jimrewa wadanda ke cikin Yesu - ina
tsibirin da ake kira Batmusa saboda maganar Allah da kuma
shaida game da Yesu. 10 Ina cikin Ruhu a ranar Ubangiji.
Sai naji wata murya mai karfi a baya na kamar ta kaho.
11 Ta ce, "Rubuta abinda ka gani a cikin littafi, ka kuma
aika wa ikilisiyoyin nan bakwai - ga Afisus, ga Simirna, ga
Birgamas, ga Tayatira, ga Sardisu, ga Filadalfiya, da kuma
ga Laudikiya." 12 Na juya don in ga wanda muryarsa ke
magana da ni, da na juya sai na ga fitilu bakwai akan
madorin su 13 A tsakiyar fitilun akwai wani mai kama da
dan mutum, yana sanye da doguwar tufa har tafin sawunsa,
da damara ta zinariya kewaye a kirjinsa. 14 Kansa da
gashinsa fari fat kamar auduga - kamar dusar kankara,
kuma idanun sa kamar harshen wuta. 15 Kafaffunsa kamar
gogaggiyar tagulla, kamar tagullar da aka tace da wutar
makera, muryar sa kuma kamar kugin ambaliyar ruwan

teku ne. 16 A hannunsa na dama yana rike da taurari
bakwai, daga bakinsa kuma kakkaifan takobi mai kaifi biyu
ke fitowa. Fuskarsa tana haskakawa kamar sa'adda rana ke
haskakawa kwarai. 17 Lokacin da na gan shi, na fadi kamar
mataccen mutum a kafaffunsa. Ya dora hannunsa na dama
a kaina ya ce, “Kada ka ji tsoro. Nine na farko da na karshe,
18 da kuma wanda ke raye. Na mutu, amma duba ina raye
har abada! Kuma ina da mabudin mutuwa da na hades.
19 Domin haka ka rubuta abinda ka gani, abin da ke yanzu,
da abin da zai faru bayan wanan. 20 Akan boyayyar ma'ana
game da taurari bakwai da ka gani a hannun dama na, da
madorin fitilu bakwai na zinariya: Taurarin nan bakwai
mala'iku ne na ikilisiyoyi bakwai, kuma madorin fitilun nan
bakwai ikilisiyoyi ne bakwai.

2

1 "Zuwa ga mala'ikan dake ikilisiyar Afisus, ka rubuta:
'Wadannan sune kalmomin wanda ke rike da taurari bak-
wai a cikin hannun damarsa. wanda yake tafiya a tsakanin
zankayen fitilun zinari bakwai, 2 "Na san abubuwan da ka
yi, da famar ka, da hakurinka da jimirinka. Na sani ba ka
jimrewa miyagun mutane, na sani ka gwada wadanda suka
ce da kansu, su manzanni ne, amma ba haka ba, ka tarar
da su makaryata. 3 Na san kana da tsawon jimrewa, kuma
ka sha wahala sosai sabili da sunana, kuma baka gaji ba.
4 Amma ga rashin jin dadi na da kai, ka bar kaunar ka ta
fari. 5 Domin haka ka tuna daga inda ka fadi. Ka tuba ka yi
abubuwan da ka yi da fari. Sai fa ka tuba, zan zo maka
in kuma cire fitilar ka daga mazauninta. 6 Amma kana
da wannan: Ka tsani abubuwan da Nikolatawa suka yi,
wanda nima na tsana. 7 wanda yake da kunnen ji ya saurari
abinda Ruhu yake fada wa ikilisiyoyi. Ga wanda yayi
nasara zan bashi dama ya ci daga itacen rai, wanda ke cikin
firdausin Allah."" 8 Zuwa ga mala'ikan da ke Ikilisiliyar
Samirna rubuta: 'Wadannan su ne kalmomin wanda yake
shine farko shine karshe, wanda ya mutu ya sake rayuwa
kuma. 9 "Na san wahalun ka da talaucin ka amma kana
da arziki. Nasan masu bata suna wadanda suke cewa
su Yahudawa ne, amma ba haka suke ba. Su majami'ar
Shaidan ne. 10 Kada ka ji tsoron wahalar da zaka fuskanta
nan gaba. Duba! Shaidan yana gab da jefa wadansun ku
cikin kurkuku, domin a gwada ku, kuma zaku sha wahala
ta kwana goma. Kuyi aminci har ga mutuwa zan baku
rawanin rai. 11 wanda yake da kunne ya saurari abinda
Ruhu yake fada wa ikilisiyoyi. Shi wanda yayi nasara ba
zai cutu a mutuwa ta biyu ba."" 12 "Zuwa ga mala'ikan

dake ikilisiyar Burgamas rubuta: 'Wadannan ne kalmomin
wanda ya ke da takobi mai kaifi biyu; 13 "Na san inda kake
zama can inda kursiyin shaidan yake. Duk da haka ka rike
sunana da karfi, na sani baka yi musun bangaskiyar ka
da ni ba, ko a lokacin Antifas mashaidina, amintaccena,
wanda aka kashe a tsakaninku, can inda shaidan yake
zama. 14 Amma ga rashin jin dadi na kadan da kai: Kana da
wadansu da suke rike da koyarwar Bil'amu kamkam, wanda
ya koya wa Balak ya sa abin tuntubi gaban 'ya'yan Isra'ila,
domin su ci abincin da aka mika wa gumaka kuma suyi
fasikanci. 15 Hakannan kuma wasunku sun rike koyarwar
Nikolatawa kamkam. 16 Sabili da haka ka tuba! Idan ka ki
zan zo gare ka da sauri, kuma in yi yaki gaba da su da takobi
dake cikin bakina. 17 Bari wanda yake da kunne ya sauriri
abin da Ruhu yake fadawa ikilisiyoyi. Ga wanda yayi nasara
zan bada wata boyayyar manna, kuma zan bashi farin dutse
da sabon suna a rubuce a kan dutsen, suna wanda ba wanda
ya sani, sai shi wanda ya karbe shi."" 18 Zuwa ga mala'ikan
ikilisiyar Tiyatira rubuta: 'Wadannan sune kalamomin Dan
Allah, wanda yake da idanu kamar harshen wuta; sawayen
kamar gogaggiyar tagulla: 19 "Na san abin da ka yi, kaunar
ka, da bangaskiya da hidima da tsawon jimrewar ka. Na
san abinda ka yi bada dadewa ba ya fi abinda ka yi da
fari. 20 Amma ga rashin jin dadi na da kai: Kana hakurce
wa matar nan Yezebel, wadda take kiran kanta annabiya.
Ta wurin koyarwarta, ta rudi bayina suyi fasikanci kuma
su ci abincin da aka mika wa gumaka sadaka. 21 Na bata
lokaci domin ta tuba amma bata so ta tuba da fasikancin ta.
22 Duba! zan jefa ta a kan gadon jinya, wadanda kuma suka
yi zina da ita za su shiga babbar wahala, sai dai in sun tuba
daga ayukan ta. 23 Zan buga 'ya'yanta da mutuwa, kuma
dukan ikilisiyoyi zasu san cewa nine wanda nake bincike
tunani da zukata. Zan ba kowanen ku bisa ga ayyukansa.
24 Amma ga sauran ku dake cikin Tayatira, ga kowanen ku
wanda bai rike wannan koyarwar ba, kuma bai san abinda
wadansu suke kira zurfafan abubuwan Shaidan ba—ga ku
na ce ban sa muku wata nawaya ba.' 25 Duk da haka dole
ku tsaya da karfi har in zo. 26 Wanda yayi nasara da wanda
ya yi abin da na yi har karshe, a gareshi zan bada iko akan
al'ummai 27 Zai yi mulkin su da sandar karfe, zai farfasa su
kamar randunan yumbu." 28 Kamar yadda na karba daga
wurin Ubana, ni kuma zan bashi tauraron asubahi. 29 Bari
wanda yake da kunne ya saurari abinda Ruhu yake fadawa
ikilisiyioyi.""

3

1 “Zuwa ga mala'ikan ikilisiyar Sardisu rubuta: ' Wadan-
nan ne kalmomin wanda yake rike da ruhohi bakwai na
Allah da taurari bakwai. “Na san abin da ka aikata. Ka
yi suna cewa kana raye amma kai mattacce ne. 2 Ka farka
ka karfafa abin da ya rage amma ya kusan mutuwa, domin
ban sami ayyukanka cikakku a gaban Allahna ba. 3 Domin
haka sai ka tuna, da abubuwan da ka karba kuma kaji. Ka
yi biyayya da su, ka kuma tuba. Amma idan baka farka ba,
zan zo maka kamar barawo, kuma ba zaka farga da sa'ar
da zan zo gaba da kai ba. 4 Amma akwai sunayen mutane
kadan a Sardisu wadanda basu kazantar da tufafinsu ba.
Za su yi tafiya tare da ni sanye da fararen tufafi domin
sun cancanta. 5 Wanda ya yi nasara za a sanya mashi
fararen tufafi, kuma ba zan taba share sunansa ba daga
Littafin Rai, kuma zan fadi sunansa a gaban Ubana, da
kuma gaban mala'ikunsa. 6 Bari wanda yake da kunne
ya saurari abin da Ruhu ke fadawa ikilisiyoyi.”'” 7 Zuwa
ga mala'ikan ikilisiyar cikin Filadelfiya rubuta: kalmomin
wanda yake maitsarki ne kuma mai gaskiya - yana rike
da mabudin Dauda, yana budewa babu mai rufewa, kuma
inda ya rufe ba mai budewa. 8 Na san abin da ka aikata.
Duba, na sa budaddiyar kofa a gabanka wanda ba mai iya
rufewa. Na san kana da karamin karfi, duk da haka ka
yi biyayya da maganata kuma baka yi musun sunana ba.
9 Duba! Wadanda ke na majami'ar Shaidan, wadanda suke
cewa su Yahudawa ne; amma maimakon haka karya suke
yi. Zan sa su zo su rusuna a kafafunka, kuma za su san
cewa ina kaunarka. 10 Tun da ka jure cikin hakuri ka kiyaye
dokoki na, ni ma zan kiyaye ka daga sa'a ta gwaji da zata
sauko kan dukan duniya, domin a gwada mazauna duniya.
11 Ina zuwa da sauri. Ka rike abin da kake da shi kamkam
domin kada wani ya dauke maka rawani. 12 Zan sa wanda
ya yi nasara ya zama ginshiki a haikalin Allahna, kuma ba
zai taba fita daga cikin sa ba. Zan rubuta sunan Allahna
a kansa, sunan birnin Allahna (sabuwar Urushalima, mai
saukowa daga sama daga wurin Allahna), da kuma sabon
sunana. 13 Bari wanda yake da kunne ya ji abin da Ruhu
ke gayawa ikilisiyoyi.” 14 “Zuwa ga mala'ikan ikilisiyar da
ke Lawudikiya rubuta: 'Wadannan sune kalmomin Amin,
madogara da mai shaidar gaskiya, mai mulki bisa hallittar
Allah. 15 Na san abin da ka aikata, ba ka sanyi ko zafi. Naso
ko da kana sanyi ko zafi! 16 Amma saboda kai tsaka-tsaka
ne - ba zafi ba sanyi - na kusa tofar da kai daga bakina.
17 Domin ka ce, “Ni mai arziki ne, na mallaki kadarori da
yawa, ba na bukatar komai.” Amma ba ka sani ba kana cike

da takaici ne, abin tausayi, matalauci, makaho kuma tsirara
kake. 18 Saurari shawara ta: Ka sayi zinariya a wuri na
wadda aka goge da wuta domin ka zama mai arziki, domin
ka suturta kanka da fararen tufafi masu kyalli domin kada
ka nuna kunyar tsiraicin ka, da mai domin ka shafa wa
idanunka ka sami gani. 19 Ina horar da duk wanda nake
kauna, ina kuma koya masu yadda za su yi rayuwa. Saboda
haka, ka himmatu ka tuba. 20 Duba, ina tsaye a bakin kofa
ina kwankwasawa. Idan wani ya ji muryata ya bude kofar,
zan shigo cikin gidansa, in ci tare da shi, shi kuma tare da
ni. 21 Wanda ya ci nasara, zan bashi dama ya zauna tare
da ni bisa kursiyina, kamar yadda nima na ci nasara kuma
na zauna da Ubana a kan kursiyinsa. 22 Bari wanda yake da
kunne ya saurari abin da Ruhu yake fadawa wa ikilisiyoyi."

4

1 Bayan wadannan abubuwa na duba, sai ga budaddiyar
kofa a sama. Muryar fari da na ji kamar kakaki, na cewa
hauro in nuna maka abubuwan da dole za su faru bayan
wadannan al'amura." 2 Nan da nan ina cikin Ruhu, sai na
ga wani kursiyin da aka ajiye shi a sama, da wani zaune
bisansa. 3 Shi da ke zaune a kan tana da kamanin yasfa
da yakutu. Akwai Bakangizo kewaye da kursiyin kamanin
bakangizon kuwa zumurudu. 4 A kewaye da kursiyin
kuwa akwai kursiyoyi ashirin da hudu, masu zama bisa
kursiyoyin nan kuwa dattawa ne ashirin da hudu, sanye
da fararen tufafi, da kambunan zinariya bisa kawunansu.
5 Daga kursiyin walkiya na ta fitowa, cida, da karar aradu.
Fitilu bakwai na ci a gaban kursiyin, fitilun sune ruhohin
Allah guda bakwai. 6 Gaban kursiyin akwai tekun gilashi,
mai haske kamar karau. A tsakiyar kursiyin da kewayen
kursiyin akwai rayayyun hallitu guda hudu cike da idanu
gaba da baya. 7 Rayayyen hallitta na farko na da kamanin
zaki, rayayyen hallitta na biyun kamanin dan maraki ne,
rayayyen hailitta na uku fuskar sa kamar dan adam, kuma
rayayyen hallitta ta hudu na da kamanin gaggafa mai tashi.
8 Dukan rayayyun hallittan nan hudu na da fukafukai shida
shida, cike da idanu a bisa da karkashin fukafukan. Dare
da rana ba sa daina cewa, Mai Tsarki, Mai Tsarki, Mai
Tsarki ne Ubangiji Allah, mai iko duka, shine da shine
yanzu shine mai zuwa." 9 A dukan lokacin da rayayyun
hallittun nan suke ba da girma, daukaka, da godiya ga
shi da ke zaune bisa kursiyin, wanda ke raye har abada
abadin, 10 sai dattawan nan ashirin da hudu suka fadi da
fuskokinsu a kasa gaban shi da ke zaune bisa kursiyin. Suka
yi sujada ga shi da ke rayuwa har abada abadin, suna jefar

da kambinsu a gaban kursiyin, suna cewa, 11 “Ka cancanta,
ya Ubangijinmu da Allahnmu, ka karbi yabo da daukaka da
iko. Domin kai ka hallicci dukan komai, da kuma nufinka
ne, suka kasance aka kuma hallicce su.

5

1 Sa'annan na ga a cikin hannun daman wanda ke zaune
a kan kursiyin, na ga littafi wanda ke da rubutu ciki da
waje, an kuma hatimce shi da hatimai bakwai. 2 Na kuma
ga wani kakkarfan mala'ika na shela da murya mai karfi,
“Wa ya isa ya bude littafin ya kuma bambare hatimin?”
3 Ba wani a sama ko a kasa ko karkashin kasa da ya iya
ya bude littafin ko ya karanta abin da ke cikinsa. 4 Na
yi kuka mai zafi saboda ba wani da ya cancanta da zai
bude littafin ko ya karanta abin da ke cikinsa. 5 Amma
daya daga cikin dattawan nan ya ce mani, “Kada ka yi
kuka. Duba! Zaki na kabilar Yahuza, Tushen Dauda, ya
yi nasara. Ya cancanci bude littafin da kuma hatimansa
bakwai.” 6 Na ga Dan Rago yana tsaye tsakanin kursiyin da
rayayyun halittun nan guda hudu a cikin dattawa. Yana
kama da wanda aka kashe. Yana da kafonni bakwai da
idanuwa bakwai; wadannan sune ruhohin Allah bakwai da
aka aiko zuwa dukan duniya. 7 Ya tafi ya karbi littafin daga
hannun daman wanda ke zaune bisa kursiyin. 8 Lokacin da
Dan Ragon ya dauki littafin, rayayyun halittun nan hudu
da dattawan nan ashirin da hudu suka fadi har kasa a
gaban Dan ragon. Kowannen su na dauke da molo da
tasar zinariya cike da kayan kamshi, wadanda kuwa sune
addu'o'in masu ba da gaskiya. 9 Suka raira sabuwar waka:
“Ka cancanta ka dauki littafinka kuma bude hatimansa.
Domin an yanka ka, da jininka ka saya wa Allah mutane
daga kowacce kabila, harshe, jama'a da al'umma. 10 Ka
maishe su mulki da firistoci su bauta wa Allanmu, kuma
za su yi mulki a duniya.” 11 Da na duba sai na ji karar
mala'iku masu yawa kewaye da kursiyin da rayayyun halitu
da kuma dattawa. Jimillarsu ya kai dubbai goma, sau
dubbai goma, da dubun dubbai. 12 Suka tada murya da
karfi suka ce, “Macancanci ne Dan Ragon da aka yanka ya
karbi iko, wadata, hikima, karfi, girma, daukaka da yabo.”
13 Na ji kowanne halittaccen abu da ke cikin sama da kasa
da karkashin kasa da cikin teku - dukan abubuwan da ke
cikinsu - na cewa, “Ga shi wanda ke zaune a kan kursiyin
da kuma Dan Ragon, yabo, girma, daraja, da kuma ikon
yin mulki, har abada abadin. 14 Sai rayayyun halittun nan
hudu suka ce, “Amin!” dattawan nan kuma suka fadi da
fuskokinsu suka yi sujada.

6

1 Na duba lokacin da Dan Ragon ya bude daya daga
cikin hatiman bakwai, sai na ji daya daga cikin rayayyun
halittattun hudu ya fada da murya kamar tsawa, "Zo!” 2 Sai
Na duba sai ga wani farin doki, mahayinsa na rike da baka,
kuma an bashi rawani. Ya fito a matsayin mai nasara domin
ya yi nasara. 3 Sa'anda Dan Ragon ya bude hatimi na biyu,
sai na ji rayayyen halitta na biyu ya ce, "Zo!" 4 Sai wani
doki ya fito waje - jawur. Ga mahayin aka bashi dama ya
dauke salama daga duniya, domin mutanen ta su karkashe
juna. Wannan mahayin an bashi babbar takobi. 5 Sa'anda
Dan Ragon ya bude hatimi na uku, sai na ji rayayyen halita
na uku ya ce, "Zo!" Na ga bakin doki, mai hawanta na
rike da ma'auni a cikin hannunsa. 6 Sai na ji kamar wata
murya daga cikin rayayyun halittattun nan hudu ta ce,
“Mudun alkama guda a kan albashin yini, kuma mudun
sha'ir uku. Amma kar ka bata mai da kuma ruwan inabi.”
7 Da Dan Ragon ya bude hatimi na hudu, na ji muryar
rayayyen halitta na hudu ya ce, "Zo!" 8 Sai na ga wani
doki ruwan toka. Mai hawansa an bashi suna mutuwa,
hades kuma tana biye da shi. An basu iko bisa kashi hudu
na duniya su kashe da takobi, yunwa, cututtuka, da kuma
namomin jeji na duniya. 9 Da Dan Ragon ya bude hatimi
na biyar, a karkashin bagadi sai na ga rayukan wadanda
aka kashe saboda maganar Allah, da kuma shaidar da suka
rike. 10 Suka yi kuka da babban murya, "Sai yaushe ya mai
iko duka, Mai Tsarki da gaskiya, zaka shari'anta mazaunan
duniya, ka kuma dauki fansar jininmu? 11 Sai kowanne
dayan su aka bashi farar tufa aka kuma fada masu su kara
jira na lokaci kadan har sai adadin abokan bautar su da
kuma 'yan'uwansu maza da mata wadanda aka kashe ya
cika, kamar yadda aka kashe su. 12 Da Dan Ragon ya bude
hatimi na shidan, ina kallo sai ga babbar girgizar kasa.
Rana ta zama baki kirin kamar bakar tufa, wata kuma ya
zama kamar jini. 13 Taurarin sama suka fado kasa, kamar
yadda itacen baure ke karkade 'ya'yansa da basu nuna ba,
yayin da babbar iska ta kada. 14 Sama kuma ta bace kamar
takardar da aka nannade. Kowanne dutse da tsibiri aka kau
da shi daga wurinsa. 15 Sai sarakan duniya da muhimman
mutane da sarakunan yaki, attajirai, da masu iko, tare
da kowanne mutum, bawa da 'yantacce suka boye cikin
duwatsu da tsaunuka. 16 Suka ce wa tsaunuka da duwatsu,
“Ku fado bisan mu! Ku boye mu daga fuskar wanda yake
zaune bisa kursiyin da kuma fushin Dan Ragon. 17 Domin
babban ranar fushin sa ta zo. Wa zai iya tsayawa?"

7

[1] Bayan wannan sai na ga mala'iku hudu suna tsaye bisa
kusurwoyi hudu na duniya, suka rike iskoki hudu na duniya
kamkam domin kada iska ta hura a kan duniya, a kan
teku, ko wani itace. [2] Sai na ga wani mala'ika na zuwa
daga gabas, wanda yake da hatimin Allah mai rai. Ya yi
kira da babbar murya da mala'ikun nan hudu da aka basu
dama su azabtar da duniya da teku: [3] "Kada ku azabtar
da duniya, da teku, da itatuwa har sai mun sa hatimi bisa
goshin bayin Allahnmu." [4] Sai naji yawan wadanda aka
hatimce: 144, 000, wadanda aka hatimce daga kowacce
kabilar mutanen Isra'ila: [5] dubu goma sha biyu aka hatimce
daga kabilar Yahuza, dubu goma sha biyu daga kabilar
Ra'ubainu, dubu goma sha biyu daga kabilar Gad, [6] dubu
goma sha biyu daga kabilar Ashiru, dubu goma sha biyu
daga kabilar Naftali, dubu goma sha biyu daga kabilar
Manassa. [7] Dubu goma sha biyu daga kabilar Saminu, dubu
goma sha biyu daga kabilar Lawi, dubu goma sha biyu
daga kabilar Issaka, [8] dubu goma sha biyu daga kabilar
zabaluna, dubu goma sha biyu daga kabilar Yusufu, sai
kuma dubu goma sha biyu daga kabilar Bilyaminu aka
hatimce. [9] Bayan wadannan abubuwa na duba, sai ga
wani babban taro wanda ba mai iya kirgawa daga kowacce
al'umma, kabila, mutane da harsuna tsaye a gaban kursiyin
da gaban Dan Ragon. Suna sanye da fararen tufafi da
ganyen dabino a hannuwansu, [10] kuma suna kira da murya
mai karfi: "Ceto ya tabbata ga Allahnmu wanda ke zaune
bisa kursiyi, da kuma Dan Ragon!" [11] Dukan mala'iku suna
tsaitsaye kewaye da kursiyin kuma kewaye da dattawan
nan da kuma rayayyun halittun nan hudu, suka kwanta rib
da ciki da fuskokinsu a gaban kursiyin. Suka yi sujada ga
Allah, [12] suna cewa, "Amin! yabo, daukaka, hikima, godiya,
girma, iko, da karfi su zama na Allahnmu har abada abadin!
Amin!" [13] Sai daya daga cikin dattawan ya tambaye ni,
"Su wanene wadannan, da suke sanye da fararen tufafi,
kuma daga ina suka fito?" [14] Sai nace masa, "Ya shugaba,
"Ka sani," sai ya ce mani, "Wadannan sune suka fito daga
babban tsanani. Sun wanke tufafin su sun maida su farare
cikin jinin Dan Ragon. [15] Domin wannan dalili, suke gaban
kursiyin Allah, kuma suna masa sujada dare da rana cikin
haikalinsa. Shi wanda ke zaune bisa kursiyin zai zama
runfa a bisan su. [16] Ba za su kara jin yunwa ba, ko kishin
ruwa ba. Rana ba zata buge su ba, ko kowanne zafi mai
kuna. [17] Domin Dan Ragon dake tsakiyar kursiyin zai zama
makiyayin su, kuma zai bishe su zuwa mabulbulan ruwan

rai, kuma Allah zai share dukan hawaye daga idanuwansu.”

8

1 Lokacin da Dan Ragon nan ya bude hatimi na bakwai,
sai aka yi shiru a sama na kimanin rabin sa'a. 2 Sa'anan na
ga mala'iku bakwai wadanda ke tsaye a gaban Allah, aka
kuma basu kahonni bakwai 3 Wani mala'ika ya zo, rike da
tasar turaren konawa na zinariya, a tsaye gaban bagadi.
Turaren konawa mai yawa aka bashi saboda ya mika su
tare da adu'o'in dukan masu bada gaskiya akan bagadin
kona turare na zinariya a gaban kursiyin. 4 Hayakin turaren
konawa, da adu'o'in masu bada gaskiya, suka tashi sama a
gaban Allah daga hanun mala'ikar. 5 Mala'ikan ya dauki
tasar turaren konawa ya cika ta da wuta daga bagadin.
Sa'annan ya wurgo ta kasa zuwa duniya, sai ga tsawar
aradu, da cida, da walkiya mai haske, da kuma girgizar
kasa. 6 Mala'ikun nan bakwai wadanda suke da kahonni
bakwai suka yi shirin busa su. 7 Mala'ika na fari ya hura
kahonsa, sai ga kankara da wuta a garwaye da jini. Aka
jeho shi kasa zuwa duniya sai kashi daya cikin uku na
duniya ya kone, daya cikin uku na itatuwa suka kone, da
duk danyar ciyawa suka kone kaf. 8 Mala'ika na biyu ya
busa kahonsa, sai wani abu mai kama da babban dutse mai
cin wuta aka jefo shi cikin teku. Kashi daya cikin uku na
tekun ya zama jini, 9 daya cikin uku na rayayyun halittu
da ke cikin ruwa suka mutu, sai daya bisa uku na jiragen
ruwa aka hallaka. 10 Mala'ika na uku ya busa kahonsa, sai
gagarumin tauraro ya fado daga sama, yana ci kamar cocila,
bisa kashi daya cikin uku na koguna da mabulbulan ruwa.
11 Sunan tauraron Daci. Kashi daya cikin uku na ruwaye
suka yi daci, sai jama'a da yawa suka mutu domin ruwayen
sun yi daci. 12 Mala'ika na hudu ya busa kahonsa, sai daya
cikin kashi uku na rana ya harbu, da daya cikin kashi uku
na wata da kuma daya cikin kashi uku na taurari. Sai daya
cikin kashi uku nasu duka suka duhunce; daya cikin kashi
uku na yini da daya cikin uku na dare suka rasa hasken su.
13 Da na duba sai na ji gaggafa da take shawagi a tsakiyar
sararin sama tana kira da babban murya, “Kaito, kaito,
kaito, ga mazaunan duniya sabili da sauran karar kahonni
na mala'ikun nan uku da za su busa.”

9

1 Sa'annan mala'ika na biyar ya busa kahonsa. Na ga
tauraro daga sama da ya fado zuwa duniya. An ba tauraron
nan mabudin hanyar rami marar iyaka. 2 Ya bude hanyar
rami marar iyaka, sai hayaki ya fito daga kofar kamar

hayaki daga babban ramin wuta. Rana da iska suka juya
duhu, sabili da hayakin da ke fitowa daga kofar ramin.
[3] Daga cikin hayakin kuwa sai ga fari sun fito zuwa duniya,
aka ba su iko kamar na kunamai cikin duniya. [4] Aka gaya
masu kada su yi wa ciyayi da kowanne koren ganye ko itace
illa, sai dai mutanen da basu da hatimin Allah a goshinsu.
[5] Ba a basu izini su kashe wadannan mutane ba, sai dai
su azabtar da su na watani biyar. Zafinsu kuwa zai zama
kamar na cizon kunama idan ta harbi mutum. [6] A kwanakin
nan mutane za su nemi mutuwa, amma ba za su same ta
ba. Za su yi marmarin mutuwa, amma mutuwa za ta guje
su. [7] Farin kuwa suna kama da dawakai da aka shirya
domin yaki. A bisa kansu akwai wani abu kamar rawanan
zinariya, fuskokinsu kuma kamar na 'yan adam. [8] Gashinsu
kuma kamar na mata yake, hakoransu kamar hakoran
zaki. [9] Sulkunansu kuma kamar na karfe, karar fikafikansu
kuma kamar karar kekunan dawakin yaki masu yawa da
dawakai da aka shirya domin zuwa yaki. [10] Suna da
wutsiya da kari kamar kunamai; A wutsiyar su kuma suna
da ikon da zai azabtar da mutane na tsawon wata biyar.
[11] Suna da wani kamar sarki a kansu, mala'ikan rami marar
iyaka. Sunansa da Ibraniyanci Abadon, da Helenanci kuma
Afoliyon. [12] Bala'i na fari ya wuce. Duba! Bayan wannan
akwai masifu guda biyu masu zuwa. [13] Mala'ika na shida
ya busa kahonsa, sai na ji murya daga kahonin bagadin
zinariya da ke gaban Allah. [14] Muryar ta ce wa mala'ika
na shida da ke rike da kahon, “Kwance mala'ikun nan hudu
da ke daure a babban kogin Yufiretis,'' [15] Mala'iku hudun da
aka shirya domin wannan sa'a, da wannan rana, da wannan
wata, da kuma wannan shekara, aka sake su su kashe daya
bisa uku na 'yan adam. [16] Yawan sojoji da ke kan dawakai
shine 200, 000, 000. Na ji adadin su. [17] Haka na ga dawakan
a cikin wahayina da mahayansu: Sulkunansu jawur kamar
wuta, bakin shudi, da kuma ruwan doruwa. Kawunan
dawakan suna kama da na zakuna, daga bakunansu kuma
wuta, da hayaki da farar wuta suka fito. [18] Aka kashe daya
bisa uku na mutane ta annoban nan uku: wuta, hayaki
da farar wuta da suka fito daka bakunansu. [19] Domin
iko na dawakan na bakunansu da wutsiyoyinsu - domin
wutsiyoyinsu suna kama da macizai, kuma suna da kawuna
wadanda dasu suke ji wa mutane rauni. [20] Sauran 'yan
adam, da ba a kashe su ta wannan annoba ba, basu tuba
daga ayyukan da suka yi ba. Basu kuma daina bautar aljanu
da gumakan zinariya, da azurfa, da tagulla, da dutse, da
itace ba - abubuwan da ba su gani, ji, ko tafiya. [21] Basu kuma
tuba ba daga kisan kai, sihiri, fasikanci, ko kuma ayyukansu

na sata ba.

10

1 Sa'anan na ga wani babban mala'ika yana zuwa daga
sama. Yana lullube cikin girgije, a bisa kansa akwai bakan-
gizo. Fuskarsa kamar rana, kafafunsa kamar ginshikan
wuta. 2 Yana rike da karamin littafi a hannunsa, da aka
bude, sai ya sa kafarsa ta dama a bisa teku, kafarsa ta hagu
kuma a kan kasa. 3 Sai yayi ihu da babbar murya kamar
zaki mai ruri. Lokacin da ya yi ihu, tsawan nan bakwai
suka yi magana da karar su. 4 Da tsawan nan bakwai suka
yi magana, ina dab da rubutu, amma na ji wata murya
daga sama cewa, "Ka rike asirin abin da tsawan nan bakwai
suka fada. Kada ka rubuta shi." 5 Sai mala'ikan da na gani
tsaye bisa teku da kasa, ya daga hannun damarsa sama.
6 Sai ya rantse da wannan da ke raye har abada abadin -
wanda ya halicci sama da duk abinda ke cikinsa, da duniya
da duk abin da ke a kanta, da teku da dukan abin da ke
cikinsa, sai mala'ikan ya ce, "Babu sauran jinkiri. 7 Amma
a ranar da mala'ika na bakwai yana dab da busa kahonsa,
a lokacin ne asirin Allah zai cika, daidai da yadda ya sanar
wa bayinsa annabawa." 8 Muryar da na ji daga sama ta
sake magana da ni: "Tafi, ka dauki budadden littafin da
ke hannun mala'ikan da ke tsaye bisa teku da kan kasa."
9 Sai na tafi wurin mala'ikan na ce da shi ka bani karamin
littafin. Yace dani, "Dauki littafin ka ci. Zai sa cikinka ya
yi daci, amma a bakinka zai yi zaki kamar zuma." 10 Na
dauki karamin littafin daga hannun mala'ikan na ci. Ya yi
zaki sosai a bakina kamar zuma, amma da na ci, sai cikina
ya zama da daci. 11 Wani yace mani, "Dole ka sake yin
annabci kuma game da mutane masu yawa, da al'ummai,
da harsuna da sarakuna."

11

1 Aka bani sanda in yi amfani da ita kamar sandar awo.
Aka ce mani, "Tashi ka auna haikalin Allah da bagadi, da
wadanda ke sujada a cikinsa. 2 Amma kada ka auna harabar
haikalin, domin an ba da shi ga Al'ummai. Za su tattake
birnin mai tsarki har wata arba'in da biyu. 3 Zan ba shaidu
na biyu iko su yi anabci na kwanaki dubu daya da dari
biyu da sittin, sanye da tsummoki. 4 Wadannan shaidu sune
itatuwan zaitun biyu da kuma fitilu biyu da suke tsaye a
gaban Ubangijin duniya. 5 Idan wani ya yi niyyar cutar da
su, wuta na fitowa daga bakinsu ta lashe makiyansu. Duk
mai son cutar da su, dole a kashe shi ta wannan hanya.
6 Wadannan shaidu suna da iko su kulle sama domin kada

a yi ruwa a lokacin da suke anabci. Suna da iko su juya ruwaye su zama jini, su kuma bugi duniya da kowacce irin annoba duk lokacin da suka ga dama. 7 Sa'adda suka gama shaidarsu, dabban da ke fitowa daga rami marar iyaka zai yi yaki da su. Zai ci nasara da su ya kashe su.
8 Gawawwakinsu zasu kwanta kan hanyar babban birnin nan (wanda ma'anar sa ake kira Saduma da Masar) inda aka gicciye Ubangijinsu. 9 Wajen kwana uku da rabi wadansu daga dukan mutane, da kabila, da harshe, da al'umma za su yi kallon gawawwakinsu. Za su ki yarda a sa su cikin kabari.
10 Mazaunan duniya zasu yi murna da biki a kansu. Har za su aika wa juna kyautai saboda annabawan nan biyu da suka azabtar da mazaunan duniya. 11 Amma bayan kwana uku da rabi, numfanshin rai daga wurin Allah zai shiga cikinsu sa'annan za su tsaya a kan kafafunsu. Matsanancin tsoro zata fado kan wadanda za su gansu. 12 Sa'annan zasu ji murya mai kara daga sama tana ce masu, “Ku hauro nan!” Sa'annan za su tafi sama cikin gajimarai, makiyansu suna kallo. 13 A waccan sa'a za a yi babbar girgizar kasa, sai kashi daya cikin goma na garin ya fadi. Mutane dubu bakwai za su mutu a girgizar kasar, wadanda suka tsira kuwa za su tsorata su ba da daukaka ga Allah na sama.
14 Annoba ta biyu ta wuce. Duba! Annoba ta uku tana zuwa nan da nan. 15 Sa'annan mala'ika na bakwai ya busa kahonsa, sai muryoyi masu kara suka yi magana cikin sama cewa, “Mulkin duniya ya zama mulkin Ubangijinmu da na Almasihunsa. Zai yi mulki har abada abadin.” 16 Sa'annan dattawan nan ashirin da hudu da ke zaune a kursiyoyinsu a gaban Allah, suka fadi fuskokinsu na kasa. Suka yi wa Allah sujada. 17 Suka ce, “Mun yi maka godiya, Ubangiji Allah, Madaukaki, wanda yake yanzu da wanda yake a da, saboda ka dauki ikonka mai girma ka fara mulki. 18 Al'ummai suka fusata, amma hasalar ka ta zo. Lokaci ya zo da za a yi wa mattatu sharia, da zaka ba da sakamako ga bayinka annabawa, da masu ba da gaskiya, da wadanda suka ji tsoron sunanka, karami da babba. Lokaci kuma ya yi da za ka hallaka wadanda ke hallakar da duniya.” 19 Sa'annan aka bude haikalin Allah da ke sama, sai aka ga akwatin alkawarinsa a cikin haikalinsa. Sai ga hasken walkiya, da rugugi, da aradu, da girgizar kasa, da manyan duwatsun kankara.

12

1 Aka ga wata babbar alama a sama: wata mace ta yi lullubi da rana, kuma wata na karkashin kafafunta; rawanin taurari goma sha biyu na bisa kanta. 2 Tana da ciki,

tana kuma kuka don zafin nakuda - a cikin azabar haihuwa.
3 Sai aka ga wata alama cikin sama: Duba! Akwai wani
katon jan maciji mai kawuna bakwai da kahonni goma, sai
kuma ga kambi guda bakwai bisa kawunansa. 4 Wutsiyarsa
ta share daya bisa uku na taurari a sama ta zubo su kasa.
Diragon nan ya tsaya a gaban matar da ta kusan haihuwa,
domin lokacin da ta haihu ya lankwame yaronta. 5 Sai
ta haifi da, namiji, wanda zai yi mulkin dukan al'ummai
da sandar karfe. Aka fizge yaron ta zuwa ga Allah da
kursiyinsa, 6 matar kuwa ta gudu zuwa jeji inda Allah ya
shirya mata domin a iya lura da ita kwanaki 1, 260. 7 A
lokacin sai yaki ya tashi a sama. Mika'ilu da mala'ikunsa
suka yi yaki da diragon, sai diragon da nasa mala'iku suka
yake su su ma. 8 Amma diragon ba shi da isashen karfin
da zai ci nasara. Don haka, shi da mala'ikunsa ba su kara
samun wuri a sama ba. 9 Sai aka jefa katon diragon nan
tare da mala'ikunsa kasa, wato tsohon macijin nan da ake
kira Iblis ko Shaidan wanda ke yaudarar dukan duniya.
10 Sai na ji wata murya mai kara a sama: "Yanzu ceto ya zo,
karfi, da mulkin Allahnmu, da iko na Almasihunsa. Gama
an jefar da mai sarar 'yan'uwanmu a kasa - shi da yake
sarar su a gaban Allah dare da rana. 11 Suka ci nasara da
shi ta wurin jinin Dan Ragon da kuma shaidar maganarsu,
gama ba su kaunaci ransu ba, har ga mutuwa. 12 Don haka,
yi farinciki, ya ku sammai da duk mazauna da ke cikinsu.
Amma kaito ga duniya da teku saboda iblis ya sauko gare
ku. Yana cike da mummunan fushi, domin ya san lokacin
sa ya rage kadan. 13 Da diragon ya ga an jefar da shi kasa,
sai ya fafari matar nan da ta haifi da namiji. 14 Amma aka
ba matar nan fukafukai biyu na babbar gaggafa domin ta
gudu zuwa inda aka shirya mata a jeji. A wannan wuri ne
za a lura da ita na dan lokaci, da lokatai, da rabin lokaci - a
lokacin da babu macijin. 15 Macijin ya kwararo ruwa daga
bakin sa kamar kogi, don ya kawo ambaliyar da zai kwashe
ta. 16 Amma kasa ta taimaki matar. Kasa ta bude bakinta
ta hadiye kogin da diragon ya kwararo daga bakinsa. 17 Sai
diragon ya fusata da matar, sai ya tafi ya yi yaki da sauran
zuriyarta, wadanda suka yi biyayya da umarnan Allah suna
kuma rike da shaida game da Yesu. 18 Sai diragon ya tsaya
a kan yashi, a gaban teku.

13

1 Sai na ga wani dabba yana fitowa daga teku. Yana
da kahonni goma da kawuna bakwai. A kan kahonninsa
akwai kambi goma, a kan kowanne kansa akwai suna na
sabo. 2 Wannan dabban da na gani yana kama da damisa,

kafafunsa kuma kamar na beyar, bakinsa kuma kamar na
zaki. Wannan diragon ya ba shi karfinsa, da kursiyinsa da
ikonsa mai girma na sarauta. 3 Daya daga cikin kawunan
dabban ya yi kamar an kashe shi, amma rauninsa mai
tsanani ya warke. Sai dukan duniya ta yi mamaki a yayin
da suke bin dabban. 4 Su ma suka yi wa diragon sujada,
domin ya ba dabban ikonsa. Suka yi wa dabban sujada
suna ta cewa, "Wanene kamar dabban? Wa kuma zai iya
yin fada da shi?" 5 Aka ba dabban baki da zai iya fadin
kalmomin fahariya da sabo. Ya sami izini na zartar da iko
har wata arba'in da biyu. 6 Sai dabban ya bude bakinsa
yana maganganun sabo ga Allah: yana sabon sunansa, da
mazauninsa, da kuma wadanda ke zaune a sama. 7 Aka
yarje wa dabbar ya yi yaki da masu bi ya kuma yi nasara
da su. An kuma ba shi iko bisa kowacce kabila, da jama'a,
da harshe, da al'umma. 8 Dukan wadanda ke zaune a
duniya za su yi masa sujada, dukan wadanda tun hallitar
duniya ba a rubuta sunayensu a littafin rai na Dan Rago ba,
wanda aka yanka. 9 Idan wani yana da kunne, bari ya ji.
Duk wanda za a dauke shi zuwa bauta, ga bauta zai tafi.
10 Duk wanda za a kashe da takobi, da takobi za a kashe
shi. Wannan kira ne na dauriya, hakuri da bangaskiya ga
wadanda suke da tsarki. 11 Sai na ga wani dabban na fitowa
daga cikin kasa. Yana da kahonni biyu kamar na dan rago,
ya kuma yi magana kamar maciji. 12 Ya zartar da dukan
ikon dabban na farko a gabansa, ya kuma sa duniya da duk
mazaunanta su yi wa dabban nan na farko sujada, wanda
aka warkar masa da rauni mai kamar na ajali. 13 Ya yi
manyan al'ajibai. Har ya sa wuta ta sauko kasa daga sama a
gaban mutane. 14 Ta wurin alamu da aka yarje masa ya yi,
ya yaudari mazaunan duniya. Ya ce masu su yi wata siffa
don girmama dabban da yake da raunin takobi, amma duk
da haka ya rayu. 15 Aka yarje masa ya ba da numfashi ga
siffar dabban domin siffar ta yi magana, ta kuma sa a kashe
duk wadanda suka ki yin sujada ga dabban. 16 Ya kuma
tilasta kowa, kanana da manya, mawadata da matalauta,
masu yanci da bayi, su karbi alama a hannun dama ko
kuma a goshi. 17 Ba shi yiwuwa wani ya saya ko ya sayar sai
dai yana da alamar dabban, wato lambar nan da ke wakiltar
sunansa. 18 Wannan na bukatar hikima. Idan wani yana da
hikima, sai ya kididdige lambar dabban nan. Gama lambar
ta mutum ce. Lambarta itace 666.

14

1 Sai na duba na ga Dan Ragon yana tsaye a kan Dutsen
Sihiyona. Tare da shi akwai mutum dubu dari da arba'in

da hudu wadanda aka rubuta sunansa da sunan Ubansa a
goshinsu. 2 Na ji wata murya daga sama mai kara kamar
kogin ruwa mai gudu da kuma aradu mai kara. Muryar
da na ji ta yi kama da masu molo suna kada molonsu.
3 Suka raira sabuwar waka a gaban kursiyin da kuma gaban
rayayyun halittun nan hudu, da kuma dattawan. Ba mai
iya koyon wakar nan sai dai mutum 144, 000 nan wadanda
aka fanso daga duniya. 4 Wadannan sune wadanda basu
kazantar da kansu da mata ba, gama sun kebe kansu da
tsarki daga halin jima'i. Wadannan ne ke bin Dan Ragon
duk inda ya tafi. Aka fanso su daga cikin mutane domin
su zama nunan fari domin Allah da Dan Ragon. 5 Ba a
iske karya a bakinsu ba; ba su da aibi. 6 Na ga wani
mala'ika na firiya a tsakiyar sararin sama, wanda yake da
madawwamin sako na labari mai dadi domin a sanar da ita
ga mazaunan duniya - ga kowacce al'umma, da kabila, da
harshe, da kuma jama'a. 7 Yayi kira da babbar murya, "Ku
ji tsoron Allah, ku daukaka shi. Gama sa'arsa ta hukunci ta
yi. Yi masa sujada, shi wanda ya yi sama da kasa, da teku,
da kuma mabulbular ruwa." 8 Sai wani malai'ka, malaika
na biyu, ya biyo yana cewa, "Ta fadi, Babila mai girma ta
fadi, wadda ta rinjayi dukan al'ummai su sha ruwan inabin
fasikancinta." 9 Wani mala'ika - na uku - ya biyo su da
murya mai karfi yana cewa, "Duk wanda ya yi sujada ga
dabban da kuma siffarsa, ya karbi alama a goshinsa ko a
hannunsa, 10 shi ma zai sha daga ruwan inabin fushin Allah,
ruwan inabi da aka zuba tsantsa cikin kokon fushinsa.
Wanda ya sha shi za a azabtar da shi da wuta, da farar
wuta, a gaban tsarkakan mala'ikun Allah da kuma Dan
Ragon. 11 Hayaki daga azabarsu yana tashi sama har abada
abadin, kuma ba su da hutu dare ko rana - wadannan
masu sujada ga dabban da siffarsa da kuma dukan wadanda
suka karbi alamar sunansa. 12 Wannan shine kira domin
hakurin jimrewa na wadanda ke da tsarki, wadanda suke
biyayya ga dokokin Allah da bangaskiya cikin Yesu." 13 Na
ji murya daga sama cewa, "Rubuta wannan: Masu albarka
ne matattu da suka mutu cikin Ubangiji." Ruhu yace, 'I'
domin sun huta daga wahalarsu, gama ayyukansu na biye
da su." 14 Na duba sai ga farin gajimare. Zaune a kan
gajimaren akwai wani kamar Dan Mutum. Yana da kambin
zinariya a kansa da lauje mai kaifi a hannunsa. 15 Sai wani
malaika ya fito daga haikalin, ya yi kira da murya mai
karfi ga wanda ke zaune kan gajimare: "Dauki laujenka
ka fara girbi, domin lokacin girbin duniya ya yi." 16 Sai
wanda ke zaune a kan gajimaren ya wurga laujensa bisa
kan duniya, aka kuma girbe duniya. 17 Wani mala'ika ya fito

daga haikali a sama, shi ma yana da kakkaifan lauje. 18 Sai
wani mala'ika ya fito daga bagadin kona turare, wanda yake
da iko kan wutar. Ya yi kira da murya mai karfi ga wanda
yake rike da kakkaifan lauje, “Ka dauki kakkaifan laujenka
ka tattara nonnan innabi daga itacen inabin na duniya,
gama inabin ya nuna.” 19 Mala'ikan ya jefa laujensa duniya
ya tattara girbin inabin duniya. Ya zuba shi a cikin babbar
taskar wurin matsar ruwan inabi na fushin Allah. 20 Aka
tattake wurin matsar inabin a bayan birni, jini ya yi ta gudu
daga wurin matsar inabin, ya kai kamar tsawon linzami a
bakin doki, har mil dari biyu.

15

1 Sai na ga wata alama cikin sama, babba mai ban
mamaki: Akwai mala'iku bakwai rike da annobai bakwai,
wadanda sune annobai na karshe domin da su ne fushin
Allah zai cika. 2 Na ga wani abin da da ya bayyana mai
kama da tekun gilashi mai haske garwaye da wuta. Tsaye
a gefen tekun sune wadanda suka ci nasara a kan dabban
da siffarsa, da kuma lambar da ke wakiltar sunansa. Suna
rike da molayen da Allah ya ba su. 3 Suna rera wakar Musa,
bawan Allah, da wakar Dan Rago: "Ayyukan ka manya
ne da ban mamaki, Ubangiji Allah, Mai iko duka. Adalci
da gaskiya hanyoyinka ne, Sarkin al'ummai. 4 Wanene ba
zai ji tsoron ka ba, Ubangiji, ya kuma daukaka sunanka?
Domin kai kadai ne mai tsarki. Dukan al'ummai za su
zo su yi sujada a gabanka domin an bayyana ayyukan ka
na adalci.” 5 Bayan wadannan abubuwa na duba, kuma
aka bude haikalin alfarwar shaida a cikin sama. 6 Daga
wuri mafi tsarki mala'iku bakwai masu rike da annobai
bakwai suka zo. Suna sanye da tufafi masu tsabta, da
lallausar linin mai haske, suna kuma da damarar zinariya
a kirjinsu. 7 Daya daga cikin rayyayun halitu hudu ya ba
mala'iku bakwai tasoshin zinariya bakwai cike da fushin
Allah wanda yake raye har abada abadin. 8 Haikalin ya
cika da hayaki daga daukakar Allah da kuma ikonsa. Ba
wanda ya iya shigarsa har sai da annoban nan bakwai na
mala'ikun nan bakwai suka cika.

16

1 Na ji babban murya na kira daga cikin haikali tana ce
wa malai'iku bakwai, "Ku je ku zuba tasoshi bakwai na
fushin Allah a kan duniya.” 2 Mala'ika na fari ya je ya zuba
tasarsa a kan duniya; munanan gyambuna masu zafi suka
fito wa mutane wadanda suke da alamar dabbar, wadanda
suka bauta wa siffarsa. 3 Mala'ika na biyu ya zuba tasarsa
cikin teku. Ya zama jini, kamar jinin wanda ya mutu, kuma

kowane abu mai rai da ke cikin tekun ya mutu.' [4] Malaika
na uku ya zuba tasarsa a cikin rafuffuka da mabulbulan
ruwa, sai suka zama jini. [5] Na ji mala'ikan ruwaye ya
ce, "Kai mai adalci ne - wanda ya ke yanzu wanda yake
kuma a da, Mai Tsarkin nan, domin ka shari'anta wadannan
abubuwa. [6] Domin sun zubar da jinin masu ba da gaskiya
da annabawa, ka basu jini su sha; shine abinda da ya dace
da su. [7] Na ji bagadi ya amsa, "I, Ubangiji Allah Mai iko
duka, shari'un ka gaskiya ne da adalci." [8] Mala'ika na hudu
ya zuba tasarsa a kan rana, kuma aka ba shi izini ya kone
jama'a da wuta. [9] Suka kone da zafi mai tsanani, kuma suka
sabi sunan Allah, wanda ke da iko akan annobai. Ba su
tuba ba ko su daukaka shi. [10] Sai malaika na biyar ya zuba
tasarsa a kan kursiyin dabban, sai duhu ya rufe mulkinsa.
Suka cicciji harsunansu saboda zafi. [11] Suka yi sabon Allah
na sama domin zafi da gyambunansu, suka kuma ki su tuba
daga abin da suka yi. [12] Mala'ika na shida ya zuba tasarsa
cikin babban rafi, Yufiretis. Ruwansa ya bushe domin a
shirya hanya da sarakuna za su zo daga gabas. [13] Na ga
kazamun ruhohi uku suna kama da kwadin da ke fitowa
daga bakin diragon, da makaryacin annabi. [14] Gama su
ruhohin aljanu ne masu aikata alamun ban mamaki. Sun
fita za su wurin sarakunan dukan duniya domin su tattaro
su wuri daya saboda yaki a babbar ranar Allah Mai iko
duka. [15] ("Duba! Ina zuwa kamar barawo! Mai albarka
ne wanda ke zaune a fadake, wanda ke sanye da tufafinsa
domin ba zai fita tsirara a ga tsiraicin sa ba.”) [16] Aka kawo
su tare a wurin da ake kira Armagiddon da Ibraniyanci.
[17] Mala'ika na bakwai ya zuba tasarsa cikin iska. Sa'annan
babbar murya ta fito daga cikin haikali da kuma kursiyin,
cewa, "An gama!" [18] Aka yi walkiya, da kararraki masu
tsanani, da aradu da babbar girgizar kasa - girgizar da ta
fi kowacce da aka taba yi tun da 'yan adam suke a duniya,
girgizar da girma ta ke. [19] Babban birnin ya rabu kashi
uku, kuma biranen al'ummai suka fadi. Sai Allah ya tuna
da Babila mai girma, sai ya ba wancan birnin koko cike
da ruwan innabi wanda aka yi daga fushinsa mai tsanani.
[20] Kowanne tsibiri ya bace, sai ba a kara ganin duwatsun
ba. [21] Manyan duwatsun kankara, masu nauyin talanti,
suka fado daga sama kan mutane. Suka zagi Allah domin
annobar kankarar saboda annobar ta yi tsanani.

17

[1] Daya daga cikin mala'ikun nan bakwai wanda ke rike
da tasoshi bakwai ya zo ya ce mani, “Zo, zan nuna
maka hukuncin babbar karuwarnan da ke zaune a kan

ruwaye masu yawa. 2 Da ita ce sarakunan duniya suka yi
fasikanci. Da ruwan inabinta na fasikanci marar dacewa ta
sa mazaunan duniya suka bugu." 3 Sai mala'ikan ya dauke
ni cikin Ruhu ya tafi da ni jeji, sai na ga mace zaune bisa
jan dabba cike da sunayen sabo. Dabbar tana da kawuna
bakwai da kahonni goma. 4 Matar kuwa tana sanye da tufafi
na shunayya da kuma jar garura, ta kuma ci ado da kayan
zinariya da duwatsu masu tamani da lu'u-lu'ai. Tana rike
da kokon zinariya a hannunta cike da abubuwan kyama da
na kazantar fasikancinta marar dacewa. 5 Bisa goshinta an
rubuta wani suna mai boyayyar ma'ana: "Babila mai girma,
uwar karuwai da na kazamtattun abubuwan duniya." 6 Sai
na ga matar a buge da jinin masu ba da gaskiya da kuma
jinin wadanda aka kashe su domin Yesu. Da na gan ta, na
yi mamaki kwarai da gaske. 7 Amma mala'ikan ya ce mani,
"Don me kake mamaki? Zan bayyana maka ma'anar matar
da kuma na dabbar da ke dauke da ita, dabban nan da
ke da kawuna bakwai da kahonni goma. 8 Dabban da ka
gani da, yanzu ba ta, amma ta na kusan hawowa daga rami
marar iyaka. Sa'annan za ta je hallaka. Wadanda ke zaune
a duniya, wadanda ba a rubuta sunayensu cikin littafin rai
ba tun kafuwar duniya - za su yi mamaki idan suka ga
dabbar da da ta kasance, ba ta nan yanzu, amma ta kusa
zuwa. 9 Wannan al'amari na bukatar hikima. Kawunnan
bakwai, tuddai ne bakwai da macen ke zaune a kai. 10 Su
kuma sarakuna ne bakwai. Sarakuna biyar sun fadi, daya
na nan, amma dayan bai zo ba tukuna; sa'anda ya zo zai
kasance na dan lokaci kadan. 11 Dabban da ya kasance
a da, amma yanzu ba shi, shi ma sarki ne na takwas;
amma shi daya ne cikin sarakunan nan bakwai, kuma zai
tafi hallaka. 12 Kahonnin nan goma da ka gani sarakuna
goma ne wadanda ba a nada su ba tukuna, amma za su
karbi iko kamar na sarakai na sa'a daya tare da dabban.
13 Ra'ayinsu daya ne, za su ba da sarautarsu da ikon su ga
dabban. 14 Za su yi yaki da Dan Rago. Dan Ragon zai ci
nasara a kansu domin shi Ubangijin iyayengiji ne da Sarkin
sarakuna - kuma tare da shi sune kirayayyun, zababbun,
amintattun." 15 Mala'ikan ya ce mani, "Ruwayen da ka gani,
inda karuwar ke zaune, jama'a ce, da taro masu dumbin
yawa, da al'ummai da harsuna. 16 Kahonnin nan goma da
ka gani - su da dabban za su ki karuwar. Za su washe
ta su tsiranceta, za su lankwame namanta, za su kone ta
gaba daya da wuta. 17 Gama Allah ya sa a zukantansu su
yi nufinsa ta wurin amincewarsa, su sadaukar da ikonsu
na yin mulki ga dabban har sai maganar Allah ta cika.
18 Matar da ka gani ita ce babban birnin nan da ke mulki

bisa sarakunan duniya.”

18

1 Bayan wadannan abubuwa sai na ga wani mala'ika
yana saukowa daga sama. Yana da babban iko sosai,
duniya kuwa ta haskaka da daukakarsa. 2 Ya yi kira
da kakkarfar murya cewa, “Ta fadi, Babila mai girma ta
fadi! Ta zama mazaunin aljannu, da matattarar kowanne
kazamin ruhu da kuma mazaunin kowanne kazami da
kyamataccen tsuntsu. 3 Gama dukan al'ummai sun sha
ruwan innabin fasikancinta. Sarakunan duniya sun aikata
fasikanci da ita. Attajiran duniya sun arzuta da ikon
rayuwar annashuwarta.” 4 Sai na ji wata murya daga sama
ta ce, “Ku fito daga cikinta, mutanena, domin kada kuyi
zunubi irin na ta, domin kuma kada bala'inta ya auko maku.
5 Zunubanta sun taru sun yi tsayi har sama. Allah kuma ya
tuna da miyagun ayyukanta. 6 Ku saka mata gwargwadon
yadda ta saka wa wadansu, ku biya ta ninki biyu na abin
da ta yi; a cikin kokon da ta dama, ku dama mata ninki
biyu. 7 Kamar yadda ta daukaka kanta ta yi ta annashuwa,
ku wahalsheta da azaba da bakin ciki haka. Domin ta ce
a zuciyarta, 'Ina zaune kamar sarauniya; ni ba gwauruwa
ba ce, kuma ba zan taba yin makoki ba,' 8 Saboda haka
a rana daya bala'inta zai auko mata; mutuwa, makoki da
kuma yunwa. Wuta za ta kona ta kurmus, domin Ubangiji
Allah mai iko ne, kuma shine mai hukuntata.” 9 Sarakunan
duniya da suka yi fasikanci, har suka baude tare da ita, za
su yi kuka da kururuwa domin ta sa'adda suka ga hayakin
kunarta. 10 Za su tsaya can nesa suna tsoron azabarta, suna
cewa, “Kaito, kaiton babban birni, Babila, birni mai iko!
Domin cikin sa'a guda hukuncinta ya zo.” 11 Manyan 'yan
kasuwan duniya za su yi kuka da bakin ciki dominta, da
shike ba wanda ke sayan kayanta kuma - 12 kayan zinariya,
azurfa, da duwatsun alfarma, da lu'u-lu'u, da lilin mai
laushi, da hajja mai ruwan jar garura, da siliki, da jar
alharini da itacen kamshi iri iri, da kayan da aka sassaka da
itace mai tsada, da na tagulla, da na bakin karfe, da na dutse
mai sheki, 13 da kirfa, da kayan yaji, da turaren wuta, da
mur da lubban, da ruwan innabi, da mai, da garin alkama,
da alkama, da shanu, da tumaki, da dawakai, da kekunan
doki, da bayi, da rayukan 'yan adam. 14 Amfanin da kika
kwallafa rai da duk karfinki sun fice daga gareki. Duk
annashuwarki da darajarki sun bace, ba za a kara samunsu
ba kuma. 15 Manyan 'yan kasuwa na wadannan kaya da
suka azurta ta wurinta, za su tsaya can nesa da ita, sabili
da tsoron azabarta, kuka da kururuwar bakin ciki. 16 Za

su ce, “Kaito, kaito ga babban birni da take sanye da lilin
mai laushi da tufafi masu jar garura da kuma jan alharini,
da ta ci ado da kayan zinariya, da duwatsu masu daraja da
lu'u-lu'u! 17 A cikin sa'a guda duk dukiyan nan ta lallace.
Kowanne matukin jirgin ruwa, da fasinjoji, da masu tuki da
duk wadanda suke samun biyan bukatun rayuwarsu daga
ruwa, suka tsaya can nesa. 18 Suka yi kuka sa'anda suka
ga hayakin kunarta. Suka ce, “Wanne birni ne ya yi kama
da babban birnin?” 19 Suka watsa kura a kawunansu, suka
yi kuka da karfi, da kururuwa da bakin ciki, “Kaito, kaiton
babban birnin nan inda duk masu jiragen ruwa suka azurta
daga dukiyarta. Domin a sa'a guda an hallakar da ita.”
20 “Ku yi murna a kanta, sama, ku masu ba da gaskiya,
manzanni, da annabawa, domin Allah ya kawo hukuncinku
a kanta!” 21 Wani kakkarfan mala'ika ya dauki wani dutse
mai kama da dutsen nika, ya jefa shi cikin teku yana cewa,
“Ta wannan hanya, Babila, babban birnin, za a jefar da ita
kasa da karfi, ba za a kara ganinsa ba. 22 Muryar masu
kidar molaye, mawaka, masu busa sarewa, da na masu busa
algaita, ba za a kara ji a cikinta ba. Babu wani mai kowanne
irin sana'a da za a samu a cikinta. Ba za a kara jin karar
nika a cikinta ba. 23 Hasken fitila ba za ya kara haskakawa
a cikin ki ba. Ba za a kara jin muryoyin ango da na amarya
a cikinki ba, domin attajiranki sune 'ya'yan masu mulki a
duniya, kuma ta wurin sihirinki kika yaudari al'ummai. 24 A
cikinta aka sami jinin annabawa da na masu ba da gaskiya,
da jinin duk wadanda aka kashe a duniya.”

19

1 Bayan wadannan abubuwa na ji wata karar da ta yi
kamar muryar mutane masu yawa a sama suna cewa,
“Halleluya. Ceto, daukaka da iko sun tabbata ga Allahnmu.
2 Hukunce - hukuncensa gaskiya ne da adalci, domin
ya hukunta babbar karuwan nan wadda ta kazamtar da
duniya da fasikancinta. Ya dauki fansar jinin bayinsa,
wadda ita da kanta ta zubar.” 3 Suka yi magana a karo
na biyu: “Halleluya! Hayaki na tasowa daga wurinta
har abada abadin.” 4 Dattawan nan ashirin da hudu da
rayayyun halittun nan hudu, suka fadi suka yi wa Allah
sujada shi da yake zaune a kan kursiyin. Suna cewa, “Amin.
Halleluya!” 5 Sai wata murya ta fito daga kursiyin tana
cewa, “Ku yabi Allahnmu, dukanku bayinsa, ku da kuke
tsoronsa, da duk marasa iko da masu iko.” 6 Sai na ji
murya kamar na kasaitaccen taron mutane, kamar rurin
kogi na ruwaye masu yawa, kuma kamar tsawar aradu,
cewa, “Halleluya! Gama Ubangiji yana mulki, Allah mai

iko duka. 7 Bari mu yi murna, mu yi farinciki matuka mu
kuma ba shi daukaka domin bikin auren Dan Ragon ya zo,
amaryarsa kuma ta shirya kanta. 8 An yardar mata ta sa
kaya masu haske da tsabta na lilin mai laushi" (domin lilin
mai laushi shine ayyukan adalci na tsarkaka). 9 Mala'ika
ya ce mani, "Rubuta wannan: Masu albarka ne wadanda
aka gayyace su zuwa bikin auren Dan Ragon." Ya kuma ce
mani, "Wadannan kalmomin Allah na gaskiya ne." 10 Na
fadi a gaban kafafunsa domin in yi masa sujada, amma
ya ce mani, "Kada ka yi haka! Ni ma abokin bauta ne
tare da kai da 'yan'uwanka wadanda ke rike da shaida
game da Yesu. Yi wa Allah sujada, domin shaida game
da Yesu shine ruhun annabci." 11 Sai na ga sama a bude,
na kuma duba sai ga wani farin doki. Mahayinsa ana
kiransa amintacce da gaskiya. Yana shari'a da adalci yana
yaki. 12 Idanunsa kamar harshen wuta suke, a kansa akwai
kambuna da yawa. Yana da suna a rubuce a jikinsa wanda
ba wani da ya sani sai dai shi da kansa. 13 Yana sanye da
riga da aka tsoma a cikin jini, kuma ana kiran sunansa
Kalmar Allah. 14 Rundunonin sama suna biye da shi a
kan fararen dawakai, suna sanye da lilin mai laushi, fari
mai tsabta. 15 Daga cikin bakinsa takobi mai kaifi na
fitowa, da ita yake sarar al'ummai, zai kuma mulke su
da sandar karfe. Yana tattake wurin matsar ruwan inabi
da matsananciyar fushin Allah Mai iko duka. 16 Yana da
suna a rubuce a rigarsa da cinyarsa: "Sarkin sarakuna
da Ubangijin iyayengiji." 17 Na ga mala'ika tsaye a rana.
Yayi kira da murya mai karfi ga dukan tsuntsaye da ke
firiya a sama. 18 "Ku zo, ku tattaru saboda babban bukin
Allah. Ku zo ku ci naman sarakuna, da naman sarakunan
yaki, da naman manyan mutane, da naman dawakai, da
na mahayansu, da naman dukan mutane, yantattu da bayi,
marasa iko da masu iko." 19 Na ga dabban da sarakunan
duniya da rundunoninsu. Suna tattaruwa domin su yi yaki
da wanda ke bisa doki da rundunarsa. 20 Aka kama dabban
tare da makaryatan annabawa da suka yi ayyukan al'ajibai
a gabansa. Da wadannan alamu ya yaudari wadanda
suka karbi alamar dabbar da wadanda suka yi wa siffarta
sujada. Aka jefa dukansu biyu da rai cikin tafkin farar
wuta mai ci. 21 Sauran aka karkashe su da takobin da ke
fitowa daga bakin mahayin dokin. Dukan tsuntsaye suka ci
gawarwakinsu.

20

1 Sai na ga mala'ika na saukowa daga sama. Yana da
makullin rami marar iyaka, yana kuma da babar sarka a

hannunsa. 2 Sai ya dauki tsohon macijin, wanda shine iblis,
ko shaidan, ya daure shi shekaru dubu. 3 Ya jefa shi cikin
rami marar iyaka, ya rufe shi ya kuma sa hatimi a bisansa.
Hakan ya faru ne domin kada ya kara yaudarar al'ummai
har sai bayan shekaru dubu. Bayan wannan, dole a sake
shi na dan lokaci. 4 Sa'annan na ga kursiyoyi. Wadanda ke
zaune a bisansu sune wadanda aka ba ikon hukunci. Na
kuma ga rayukan wadanda aka fille wa kai saboda shaidar
Yesu da maganar Allah. Ba su yi wa dabban sujada ba ko
siffarsa, suka ki su karbi alamar a goshinsu ko a hannu.
Sun sake rayuwa, suka yi mulki tare da Kristi shekaru dubu.
5 Sauran matattun basu sake dawowa da rai ba har sai da
shekaru dubu din suka cika. Wannan shine tashin matattu
na fari. 6 Mai albarka ne mai tsarki ne kuma wanda yake
da rabo cikin tashin matattu na fari! Mutuwa ta biyu ba
ta da iko akan wadannan. Za su zama firistocin Allah da
na Almasihu za su kuma yi mulki tare da shi shekaru dubu.
7 Sa'adda shekaru dubu suka zo ga karshe, za a saki shaidan
daga kurkukunsa. 8 Za ya fito domin ya yaudari al'ummai
da ke kursuyoyi hudu na duniya, Gog da Magog ya tattara
su domin yaki. Yawan su zai zama kamar yashin teku.
9 Suka bazu a fuskar duniya suka kuma kewaye sansanin
masu ba da gaskiya, kaunataccen birni. Amma wuta ta
sauko daga sama ta lankwame su. 10 Shaidan, wanda ya
yaudare su, aka jefa shi cikin korama ta farin wuta mai
ci, inda aka jefa dabban da makaryacin annabin. Za su
sha azaba dare da rana har abada abadin. 11 Sai na ga
babban kursiyi da wanda ke zaune a kansa. Duniya da
sama suka guje wa fuskarsa, amma babu wurin da za su
tafi. 12 Na ga matattu manya da kanana- suna tsaye gaban
kursiyin, aka bude litattafai. Sai aka bude wani littafi -
Littafin rai. Aka yi wa matattu shari'a bisa ga abinda aka
rubuta cikin litattafan, gwargwadon ayyukansu. 13 Teku ta
ba da matattun dake cikinta. Mutuwa da hades suka ba da
matattun da ke cikinsu, aka yi masu shari'a gwargwadon
abin da suka yi. 14 Aka jefa mutuwa da hades cikin tafkin
wuta. Wannan shine mutuwa ta biyu - tafkin wuta. 15 Duk
wanda ba a sami sunansa a rubuce cikin littafin rai ba, aka
jefar da shi cikin tafkin wuta.

21

1 Sai na ga sabuwar sama da sabuwar duniya, domin
sama ta fari da duniya ta fari sun shude, ba kuma teku. 2 Na
ga birni mai tsarki, sabuwar Urushalima, wadda ta sauko
kasa daga sama wurin Allah, shiryayya kamar amaryar da
aka yi wa ado domin mijinta. 3 Na ji babbar murya daga

kursiyinta na cewa, “Duba! Mazaunin Allah yana tare da
'yan adam, zai zauna tare da su. Za su zama mutanensa,
Allah kuma da kansa zai kasance tare da su ya kuma zama
Allahnsu. 4 Zai share dukan hawaye daga idanunsu, kuma
babu sauran mutuwa, ko bakinciki, ko kuka, ko azaba.
Abubuwan da sun shude. 5 Shi wanda yake zaune a kan
kursiyin ya ce, “Duba! Na maida kome ya zama sabo.”
Ya ce, “Ka rubuta wannan domin wadannan kalmomi
amintattu ne da gaskiya”. 6 Ya ce mani, “Wadannan
abubuwan an gama! Ni ne Alpha da Omega, farko da
karshe. Ga mai jin kishi, zan bashi kyauta daga mabulbular
ruwan rai. 7 Wanda ya ci nasara, zai gaji wadannan
abubuwa, ni kuma zan zama Allahnsa, shi kuma ya zama
da na. 8 Amma ga matsorata, da marasa bangaskiya, da
masu kazanta, da masu kisan kai, da fasikai, da masu sihiri,
da masu bautar gumaka, da dukan makaryata, mazaunin
su zai kasance cikin tafki mai ci da farar wuta. Mutuwa
ta biyu kenan.” 9 Daya daga cikin mala'ikun bakwai ya
zo wurina, wanda yake dauke da tasoshi bakwai cike da
annobai bakwai na karshe, yace, “Zo nan. Zan nuna
maka amarya, matar Dan Rago”. 10 Sai ya dauke ni cikin
Ruhu zuwa wani babban dutse mai tsawo ya nuna mani
birni mai-tsarki, Urushalima, tana saukowa daga cikin sama
daga wurin Allah. 11 Urushalima tana da daukakar Allah,
shekinta yana kama da dutse mai tamani, sai kace dutsen
yasfa, garau kamar karau. 12 Tana da babban garu mai
tsawo, da kofofi goma sha biyu, da mala'iku goma sha biyu
a kofofin. Akan kofofin an rubuta sunayen kabilu sha biyu
na 'ya'yan Isra'ila. 13 A gabas akwai kofofi uku, a arewa
kofofi uku, a kudu kofofi uku, da kuma yamma kofofi uku.
14 Garun birnin yana da harsashin gini goma sha biyu, a
bisansu akwai sunaye goma sha biyu na manzanni goma
sha biyu na Dan Rago. 15 Shi wanda yayi magana dani
yana da sandan awo na zinariya domin ya auna birnin, da
kofofinsa, da garunsa. 16 Birnin; da tsawonsa da fadinsa
iri daya ne. Ya gwada birnin da sandar awo, mil dubu
sha biyu a tsaye (fadinsa, da tsawonsa, da tsayinsa duka
daya ne) 17 Ya kuma gwada garunsa, kamu 144, bisa ga
gwajin 'yan adam (wanda shine ma'aunin mala'ika). 18 An
gina garun da Yasfa birnin kuma da sahihiyar zinariya, mai
kama da madubi mai kyalli. 19 An kawata harsashin garun
da kowanne irin dutse mai tamani. Na fari yasfa, na biyu
saffir, na uku agat, na hudu emerald, 20 na biyar Onis, na
shida sardiyus, na bakwai kirisolat, na takwas beril, na tara
tofaz, na goma kirisofaras, na sha daya yakinta, na sha biyu

kuma ametis. [21] Kofofi goma sha biyu lu'u-lu'ai ne goma
sha biyu; kowacce daya a cikin kofofin daga lu'u-lu'u daya
aka yi shi. Titunan birnin kuwa zinariya ce sahihiya, sai
kace madubi garau. [22] Ban ga haikali a cikin birnin ba,
gama Ubangiji Allah Mai iko duka da Dan Ragon su ne
haikalinsa. [23] Birnin ba ya bukatar rana ko wata su haskaka
shi gama daukakar Allah ta haskaka shi, kuma fitilarsa Dan
Rago ne. [24] Al'ummai za su yi tafiya cikin hasken birnin.
Sarakunan duniya kuma za su kawo daukakarsu cikinsa.
[25] Kofofinsu kuma ba za a rufe su da rana ba, babu dare
kuma a can. [26] Za su kawo daukaka da darajar al'ummai
a cikinsa, [27] babu wani abu mai kazanta da zai taba shiga
cikinsa. Ko wanda yake aikata abin kunya da karya, sai
wadanda an rubuta sunayensu a cikin littafin rai na Dan
Rago kadai.

22

[1] Sai mala'ika ya nuna mani kogin ruwan rai, ruwa mai
tsabta. Yana fitowa daga cikin kursiyin Allah da na Dan-
Rago [2] ta tsakiyar titin birnin. A kowanne gefen kogin akwai
itacen rai, mai ba da 'ya'ya iri goma sha biyu, kowanne
wata. Ganyayen itacen kuma domin warkar da al'ummai
ne. [3] Babu sauran la'ana nan gaba. Kursiyin Allah da na
Dan Rago za su kasance a cikin birnin, bayinsa kuma za
su yi masa bauta. [4] Za su ga fuskarsa, sunansa kuma zai
kasance a goshinsu. [5] Babu sauran dare; ba za su bukaci
hasken fitila ko hasken rana ba gama Ubangiji Allah zai
haskaka su. Za su yi mulki har abada abadin. [6] Mala'ika
ya ce mani, “Wadannan kalmomi amintattu ne da gaskiya.
Ubangiji, Allah na ruhohin annabawa, ya aiki mala'ikansa
ya nuna wa bayinsa abin da lallai zai faru ba da dadewa
ba”. [7] “Duba! Ina zuwa ba da dadewa ba! Mai albarka
ne wanda ya yi biyayya da kalmomin littafin nan.” [8] Ni,
Yahaya, nine na ji na kuma ga wadannan abubuwa. Sa'adda
na ji na gan su, sai na fadi gaban kafaffun mala'ikan da ya
nuna mani wadannan abubuwa domin in yi masa sujada.
[9] Ya ce mani, “Kada ka yi haka! Ni abokin bauta ne tare da
kai, tare da 'yan'uwanka annabawa, da wadanda ke biyayya
da kalmomin littafin nan. Yi sujada ga Allah!” [10] Ya ce mani,
“Kada ka rufe kalmomin anabcin littafin nan, gama lokaci
ya kusa. [11] Wanda yake mara adalci, bari ya cigaba da yin
rashin adalci. Wanda yake mai kazanta bari ya cigaba da
kazantar da kansa. Wanda yake mai adalci bari ya cigaba
da yin adalci. Wanda yake mai-tsarki, bari yaci gaba da
tsarki.” [12] “Duba! Ina zuwa ba da dadewa ba. Sakamakona
na tare da ni, zan saka wa kowa gwargwadon aikin da ya

yi. 13 Nine Alpha da Omega, farko da karshe, mafarin abu
da karshensa. 14 Masu albarka ne wadanda suka wanke
rigunansu domin su sami izini su ci daga itacen rai su kuma
shiga birnin ta kofofinsa. 15 A waje akwai karnuka, masu
sihiri, masu bautar gumaka, fasikai, masu kisan kai, da
duk wanda yake kaunar aikata rashin gaskiya. 16 Ni, Yesu
na aiko mala'ikana ya shaida maku wadannan abubuwa
saboda ikilisiyoyi. Nine tushe da zuriyar Dauda, tauraron
asubahi mai-haske." 17 Ruhu da Amarya suka ce, "Zo!" Bari
wanda ya ji ya ce, "Zo!" Kowanne mai jin kishi, da kowanne
mai bukatar ta, bari ya sami ruwan rai kyauta. 18 Ina shaida
wa duk mai jin kalmomin anabcin wannan littafi: Idan
wani ya kara a kansu, Allah zai kara masa annoban da ke
rubuce a cikin littafin. 19 Idan wani ya rage daga kalmomin
wannan littafin anabci, Allah zai rage rabonsa daga cikin
itacen rai daga cikin birni mai-tsarki, wadanda aka rubuta
cikin wannan littafi. 20 Shi wanda ya shaida wadannan
abubuwa ya ce, "I! Ina zuwa ba da dadewa ba." Amin! Zo,
Ubangiji Yesu! 21 Alherin Ubangiji Yesu ya kasance tare da
kowanne dayanku. Amin.